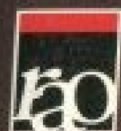
DANIEL EASTERMAN

TESTAMENTUL LUI IUDA

Daniel Easterman

T e s t a m e n t u l

L u i

i u d a

Traducere
din limba engleză

Bogdan Nicolae Marchidan

Denis M. MacEoin

aka

Daniel Easterman

aka

Jonathan Aycliffe

- Profesor universitar specializat în studii islamice;
- Autor de romane de ficțiune, semnate cu două pseudonime:
    - Daniel Easterman (thrillers)
    - Jonathan Aycliffe (ghost stories).
- Născut în 1949 în Belfast, Irlanda de Nord;
- A călătorit mult în Orientul Apropiat, mai ales în Iran, Israel, Maroc;
- S-a implicat activ în apărarea lui Salman Rushdie și a militat pentru abolirea legilor islamice privind blasfemia;

- Locuiește în Newcastle upon Tyne, în nordul Angliei, împreună cu soția (homeopat) și Sammy (motan = *„pentru că mă mușcă”*).

Pentru Beth

O soave fanciulla, o dolce viso
Di mite circonfuso alba lunar;
In te ravviso il songo
Ch'io vorrei sempre sognar.

MULŢUMIRI

A mulţumi nu este niciodată un lucru simplu, însă sunt mângâiat de faptul că această povară mi-a fost uşurată de cei mulţi care au contribuit la sarcina de a transforma o idee într-o carte închegată. În capul listei este, ca întotdeauna, pentru ajutorul dat, sprijinul moral şi sfaturile oferite, minunata mea soţie, Beth. Editorii mei – Patricia Parkin în Londra, Katie Tso şi Karen Solem în New York – au atins, cu lumina minţii lor, manuscrisul meu, căruia i-au dat – sper – viaţă. Mary-Rose Doherty mi-a netezit multe căi de acces. Jeffrey Simmons, agentul meu, s-a dovedit, ca de obicei, a fi adevărata forţă ascunsă în spatele scenei (un cuvânt special de mulţumire aici pentru mama lui, Jane, şi pentru comentariile ei amabile pe marginea textului).

De asemenea, mulţumiri lui Collen Caims, care a făcut cea mai mare parte a muncii de cercetare şi care s-a descurcat atât de bine cu cererile mele aparent nebuneşti; lui Roderick Richards de la Tracking Line pentru informaţiile din domeniul poliţienesc; lui IgorKisenov şi Katyei Wik din Moscova pentru atenţia acordată de ei detaliilor, şi lui Barry Martin de la Russia House Ltd., pentru că a aranjat totul acolo; lui Alan Robinson pentru ajutorul lui nepreţuit în privinţa chestiunilor de securitate; lui Clare Robertson-McIsaac pentru că a aranjat un program de concert atât de magnific; lui Reg Gill, superintendentul plin de solicitudine al cimitirului din Wembley; şi soacrei mele, Nancy, pentru că a făcut tot ce putea ca lucrurile să meargă ca pe apă.

Aş vrea să-mi exprim recunoştinţa pentru diverşii autori ale căror lucrări le-am devorat în scopul de a găsi surse de informare pentru scenele mele. Printre ei vreau să-i scot în evidenţă pe Mark Aarons şi pe John Loftus, al căror studiu documentat referitor la asistenţa socială acordată fugarilor nazişti, numit Ratlines reprezintă o acuzaţie impresionantă adusă unuia dintre cele mai triste episoade ale istoriei europene modeme. Aş dori ca exerciţiul meu de ficţiune să alerteze tot

mai mulţi cititori în privinţa trădării comise după război de către lideri politici şi religioşi, de aici şi din Statele Unite, trădare scoasă acum la lumină prin eforturile celor doi şi ale altor autori. Din nefericire, există mai puţină ficţiune în aceste pagini decât ne place să credem.

PARTEA ÎNTÂI

PROLOG

Iunie 1945
Berlinul sub ocupaţia rusească

Plafonierele clipiră, după care se stinseră. În secunda următoare prinse viaţă un proiector din spatele încăperii. Câteva clipe ecranul mare de proiecţie se umplu cu diferite numere, apoi încăperea fu inundată de muzică şi pe ecran apăru imaginea unei zvastici, căreia, în scurt timp, îi luă locul silueta unui vultur german şi cuvântul *Wochenschau*.

Imediat ecranul se umplu de embleme înfăţişând acelaşi vultur, care purta de data asta o zvastică cu ghirlandă între gheare şi, dedesubt, un drapel pătrat pe care se găsea o a doua zvastică şi cuvintele *Deutschland Erwache*. Sunet de cizme mărşăluind. Chipul lui Adolf Hitler, cu gura exprimând hotărâre şi îndârjire, apoi o filmare de la distanţă, arătându-l sus pe o tribună înaltă, între aripile larg desfăcute ale unui vultur gigantic. Hitler trecea în revistă o paradă a vânătorilor de munte. Camera de luat vederi îşi modifică poziţia şi prinse în obiectiv parada avioanelor de vânătoare de deasupra, siluetele inconfundabile ale unor Messerschmitt, urmate de avioanele Me 163, cu aripi îndreptate spre spate. Majoritatea oamenilor care urmăreau imaginile nu văzuseră nici unul din cele două tipuri de avioane în acţiune, cu toate că mulţi dintre ei văzuseră desene ale prototipurilor.

Din nou un prim-plan al Führer-ului. O expresie victorioasă acum, plină de satisfacţie nedisimulată. Încet înapoi, încet înapoi, braţul întins în salutul hitlerist, din nou înapoi, după care o imagine generală a tribunei şi a construcţiei în faţa căreia aceasta fusese înălţată.

Din rândul publicului se înalţă un strigăt, redus imediat la tăcere de un ordin lătrat în germană. Clădirea de pe ecran nu putea fi confundată: Palatul Buckingham. Era imposibil. Numai că filmul arăta clar trupe germane, tancuri germane şi transportoare germane de trupe mărşăluind de-a lungul Mall-ului şi cotind pe după tribună către Constitution Hill. Spectatori nefericiţi stăteau aliniaţi pe ambele părţi ale Mall-ului, cu braţele întinse, fără entuziasm, în salutul hitlerist. Oamenii erau tăcuţi şi trişti, cu chipurile marcate de sentimentul înfrângerii, cu capetele plecate.

Muzica se opri brusc şi o voce începu să răcnească. Nu în germană, aşa cum s-ar fi aşteptat cei care urmăreau filmul, ci în engleză. Recunoscură cu toţii vocea pe care o auziseră şi de care râseseră acasă: ea aparţinea lui William Joyce, trădătorul pe care *Daily Express* îl poreclise cândva „Lordul Hau-Hau“.

Ieri dimineaţă, la orele nouă, primul-ministru britanic Winston Churchill a semnat declaraţia formală de capitulare in faţa forţelor victorioase ale Reich-ului german, punând astfel capăt lungului război din Europa. Înfrânte pe toate fronturile, jalnicele armate ale fostului Imperiu Britanic au depus astăzi armele, la capătul unei bătălii lungi şi inutile împotriva unei voinţe superioare, o bătălie pe care încăpăţânarea şi egoismul conducătorilor au prelungit-o în mod inutil şi care a costat viaţa a milioane de tineri. În cele din urmă, trupele inferioare, dotarea lor inferioară şi moralul scăzut n-au putut rezista în faţa talentului şi tăriei de caracter ale germanilor, după cum nici populaţia civilă a Marii Britanii nu a putut îndura atacurile cu noile arme ale groazei lansate împotriva ei de pe ţărmurile Franţei.

Cât timp se auzi vocea, pe ecran apăru imaginea unui interior de încăpere. La o masă lungă, acoperită cu pânză verde, câţiva bărbaţi, îmbrăcaţi în uniforme militare, semnau documente.

Mult îndrăgitul nostru Führer, Adolf Hitler, s-a aflat în Londra pentru a accepta capitularea britanică din partea primului-ministru şi a şefilor lui de Stat Major. Iată-l aici, în Downing Street, cuceritorul neînvins al Europei, Führer-ul Reich-ului celor o mie de ani.

Chipul lui Hitler, zâmbind. Faţa lui Churchill, întunecată şi tristă. Mâna lui, semnând un document, tremurând uşor. Din nou Hitler, primind documentul, semnându-l la rândul lui cu o mâna nepăsătoare. Apoi, din nou chipul lui Churchill, încruntat.

El pare îngrijorat. Aşa şi trebuie. Deoarece el ştie că jocul s-a sfârşit. Nu va mai dura mult până când generalul Guderian, noul comandant militar al Marii Britanii, va da instrucţiuni de începere a primelor procese dintr-o lungă serie asupra crimelor de război, în Coventry. Ştim cu toţii că ei vor fi pedepsiţi cu maximă asprime. Churchill, Bomber Harris, Montgomery, Portal – toată banda de nelegiuiţi. Aceştia sunt indivizii care au huzurit timp de şase ani lungi, până ce au îngenuncheat Anglia şi mare parte din restul Europei o dată cu ea. Puteţi să fiţi siguri că ei vor ajunge la spânzurătoare.

Nici unul dintre ei însă nu va fi linşat. Pentru prima dată în istoria lor, britanicii vor recunoaşte gustul adevăratei justiţii. Justiţia germană. Se va termina cu toate vechile privilegii, favoritisme şi jocuri de culise. Un nou vânt suflă peste Europa, iar numele lui este Fair Play pentru toţi. Acesta a fost scopul războiului.

Sistemul de ondine şi dreptate, care constituie mândria Reich-ului german, va Fi acum adus pe ţărmurile Angliei. Reich-ul va numi judecătorii acestui sistem, oameni buni, adevăraţi şi netemători, care nu se află la mâna vreunui lord cu titlu aristocratic sau a vreunui evreu cu o geantă plină de arginţi.

Ecranul se umplu acum cu scene de la procesele germane, toate având loc în incinta unor instanţe somptuoase, unde vulturii şi zvasticile se înălţau întunecate deasupra capetelor judecătorilor. Cei din sală priveau nemişcaţi, reduşi la tăcere de şocul celor văzute pe ecran.

După ce l-a instalat pe generalul Guderian în Downing Street, Führer-ul s-a dus la Palatul Buckingham, unde a fost primit în mod oficial de către regele Edward şi consoarta lui, regina Wallis, care au sosit cu avionul din Bahamas alaltăieri,

gata să-şi ia în primire îndatoririle. Radiind de bucurie, cuplul regal a urat bun venit cuceritorului ţării lor, întâmpinându-l ca pe un vechi prieten şi ca pe un eliberator al poporului lor.

Scene cu ducele şi ducesa de Windsor împreună pe balcon, făcând semne cu mâna. Apoi o mişcare rapidă spre dreapta, pentru a-l arăta pe Hitler stând lângă perechea regală, fără a face semn cu mâna, însă urmărind totul cu atenţie.

Bineînţeles că evreilor nu le va plăcea asta. O să facă totul ca să-şi salveze pielea mizerabilă. Ei s-au aflat în spatele conspiraţiei Baldwin din 1936, care a dus la abdicarea forţată a regelui, şi tot ei au fost responsabili pentru împingerea micuţei Anglii într-un război în care această ţară n-a avut nici o şansa de victorie. Germania a întins o mână prietenească, însă sioniştii şi Rotschilzii au făcut totul ca Anglia să nu strângă această mână. În loc să-şi unească forţele în scopul înfrângerii duşmanului comun, forţe armate ale Rusiei staliniste şi celulele de conspiratori roşii din propriile oraşe şi sate, Marea Britanic şi Germania au irosit viaţa celor mai buni tineri într-un război lipsit de orice raţiune. Ei bine, noi am învăţat cum să-i tratăm pe evrei în Germania. Nu peste mult timp şi britanicii, care au suferit atât de mult, vor scăpa de aceste jigodii, care acum nu vor mai reveni.

În timpul ultimului paragraf al cuvântării, pe ecran se derulară scene cu sinagogi arse şi evrei împinşi pe stradă, de la spate, de trupe SS. Într-una din scene, un steag britanic fu rupt cu brutalitate de pe uşa unei sinagogi.

După ce a luat prânzul la palat, mult îndrăgitul nostru Führer a făcut o vizită la Shipton în Oxfordshire, unde a fost întâmpinat de Sir Oswald şi Lady Diana Mosley. După eliberarea lui din penitenciar, petrecută în 1943, sir Oswald s-a aflat sub supravegherea constantă a serviciilor secrete britanice. Führer-ul l-a invitat să preia fotoliul de prim-ministru până la ţinerea alegerilor generale, când toată lumea se aşteaptă ca partidul lui Sir Oswald, Uniunea Britanică a Fasciştilor, să fie purtat spre victorie de un val de entuziasm popular.

Pe parcursul paragrafului se prezentaseră scene cu Sir Oswald şi Hitler strângându-şi reciproc mâna şi zâmbind camerei de luat vederi.

Apoi, brusc, imaginea Capitoliului din Washington, sub un cer noros.

Între timp, ieri după-amiază, în Washington, fostul consul german, Hans Thomsen, a fost rechemat pentru convorbiri cu secretarul de stat, Edward Stettinins. Se crede că el va face o vizită la Casa Albă de dimineaţă, pentru o întrevedere cu preşedintele Truman, în vederea deschiderii negocierilor pentru încheierea ostilităţilor dintre Statele Unite şi Germania. Mai multe surse diplomatice sunt de părere că preşedintele intenţionează să efectueze o vizită de stat la Berlin, în cursul toamnei.

Pe ecran apărură două steaguri, un drapel german alături de drapelul înstelat american. Cadrul se schimbă din nou. De această dată, pe ecran apăru un cer senin. Imaginea se modifică până când pe ecran apăru un dom, după care se focaliză asupra pieţei Sfântul Petru, plină cu pelerini.

În Roma, Sanctitatea sa Papa Pius al XII-Iea l-a felicitat pe Führer cu ocazia victoriei obţinute.

Pe ecran apăru o scenă din interiorul Vaticanului, în care se vedea cum Pius al XII-lea şi Hitler îşi strângeau mâinile.

Această întâlnire urmează celei din săptămâna precedentă, când Suveranul Pontif şi noul stăpân al Europei au semnat un nou Concordat, înlocuind acordul depăşit din 1933. Cu ocazia acelei întâlniri, papa şi-a declarat disponibilitatea de a recunoaşte schimbările politice de teritoriu care au avut loc de la începutul războiului. La rândul lui, reinstauratul guvern fascist al Mareşalului Pietro Badoglio şi-a declarai disponibilitatea de a recunoaşte termenii Tratatului de la Lateran şi de a păstra relaţia de natură specială cu Statul Vatican.

Joyce făcu o scurta pauză, apoi reveni cu o voce triumfătoare.

Oameni ai Marii Britanii! Lunga voastră noapte s-a sfârşit. Mână în mână cu fraţii şi surorile voastre din Germania, vă aflaţi în pragul unei epoci noi şi minunate. Pacea, justiţia şi libertatea vor lua locul tiraniei pe care aţi cunoscut-o. Sub umbra ocrotitoare a zvasticii, o Europă unită se va împotrivi cu fermitate hoardelor subumane dezlănţuite împotriva ei din

stepele Rusiei comuniste. Împreună, vom făuri pe nicovala suferinţei comune un destin glorios pentru rasa ariană.

Muzica izbucni din nou, acompaniind noi scene cu soldaţi mărşăluind, drapele enorme cu zvastici şi insigne SS sclipind în lumina soarelui. Ultima imagine fuse cea a Parlamentului. Deasupra Turnului Victoria, fâlfâind maiestuos în briza aspră, drapelul roşu, alb şi negru al celui de-al Treilea Reich.

Lichter!

Ecranul se stinse. Deasupra luminile reveniră la viaţă. O tăcere profundă se lăsă peste încăpere. Se găseau acolo cam o sută de oameni, aşezaţi pe scaune metalice rabatabile care fuseseră rânduite cu precizie militară pe nouă rânduri. Nici unul dintre spectatori nu făcea vreo mişcare. Un singur om se luptă în zadar să-şi stăpânească tusea.

Capetele oamenilor fuseseră rase. Chipurile le erau marcate de durere şi oboseală. Sub uniformele gri, de prizonieri de război, li se întrezăreau cu uşurinţă trupurile scheletice.

Camera în care se găseau se afla la mare adâncime sub pământ. Avea douăzeci de metri lungime şi opt lăţime, iar tavanul era foarte coborât. Din spatele unui perete se putea auzi murmurul unui generator electric. Pe lângă acest sunet se mai auzea zgomotul pompelor de ventilaţie, care, prin intermediul unui sistem bine proiectat de conducte, asigurau o rezervă constantă de aer proaspăt şi invizibilitatea complexului, din care făcea parte acea încăpere, faţă de suprafaţă.

Pereţii fuseseră drapaţi cu pânză neagră. La mijlocul lor atâma câte un drapel imens, roşu sângeriu. Fiecare drapel avea un cerc alb înăuntrul căruia se găsea o zvastică. În lumea din afară, adică la cincizeci de metri deasupra complexului, toate drapelele, precum acestea, fuseseră sfâşiate şi arse de soldaţii ruşi. Aici, jos, nu existau soldaţi ruşi. Aici singurele trupe prezente purtau uniforma neagră Waffen-SS.

Paznicii SS erau postaţi de jur împrejurul camerei. Stăteau cu spatele la zid şi cu armele încărcate, gata să tragă.

În faţa spectatorilor se afla un ofiţer german, care purta pe epoleţi însemnele argintii ale gradului de Standartenführer SS.

Pe antebraţul drept al hainei avea cusut un mic diamant inscripţionat cu literele „SD“, sigla pentru Sicherheitsdienst, serviciul secret al Reich-ului. Era un bărbat tânăr pentru gradul

pe care-l avea, un absolvent al *Vogelsang Ordensburg*, care fusese promovat către sfârşitul războiului, datorita morţii ofiţerilor superiori. Nimic din înfăţişarea lui nu trăda vreo urmă de nervozitate. Cizmele lui lustruite, însemnele SS, şapca neagră cu insigna cu capul de mort, toate păreau gata de paradă.

Filmul avusese efectul anticipat de el şi de oamenii care-l montaseră. Prizonierii din faţa lui erau nu numai şocaţi, ci de-a dreptul devastaţi. În câteva minute dispăruse tot ceea ce reprezenta credinţa lor, tot ceea ce-i ţinuse în viaţă, pentru unii timp de trei sau chiar patru ani, în închisorile Gestapoului şi în centrele de interogare ale SD-ului, tot ceea ce le mai oferise un pic de speranţă.

— Domnilor, începu ofiţerul, vorbind cu vag accent englezesc, sper că aţi găsit buletinul de ştiri al acestei săptămâni mai interesant decât de obicei. Peste câteva momente vă veţi întoarce în celulele dumneavoastră. Vi se va distribui, fiecăruia, câte un exemplar din ediţia de astăzi a ziarului londonez *Times*. Veţi putea citi acolo termenii capitulării britanice, precum şi articole detaliate asupra recentelor evenimente. Puteţi face câte comentarii vreţi pe marginea lor.

Înainte de asta, însă, cred că îmi veţi da voie să mă prezint. Mă numesc Standartenführer SS Klietmann. Sunt noul comandant al acestei închisori, iar dumneavoastră trebuie să vă socotiţi ca fiind sub jurisdicţia mea. Din câte am înţeles, sub comanda Obersturmbannführer-ului SS Grossmann, în ultimele luni condiţiile de viaţă de aici au devenit mai mult decât lejere. Această situaţie a luat sfârşit. Obersturmbannführer-ului SS Grossmann a fost eliberat din funcţie. De acum înainte veţi trata numai cu mine.

Am intenţia să conduc această închisoare ca la carte, încălcările disciplinei vor fi sever pedepsite. Orice tentativă de evadare se va plăti cu moartea celui care încearcă şi a unui coleg de-al lui. Nu vor exista evadări reuşite. Veţi descoperi singuri că măsurile de securitate de aici sunt cele mai dure din tot Reich-ul.

După ce veţi termina lectura, poate vă veţi gândi mai bine la situaţia dumneavoastră personală. Să nu cumva să credeţi că

poporul german intenţionează să lase nepedepsită vina. Tribunalele pentru crimele de război, care au şi apărut, nu se vor mulţumi doar cu cei care au condus războiul de agresiune britanic împotriva Germaniei. Fireşte, accentul va cădea pe Churchill şi pe banda lui. Însă noi nu ne vom găsi odihna până ce nu îi vom aduce în faţa justiţiei pe toţi criminalii, oricât de mici ar fi ei. Sunt multe întrebări la care trebuie să se găsească răspuns. Trebuie dezvăluită adevărata amploare a crimelor comise de britanici. Puteţi fi convinşi că nu se va precupeţi nici un efort pentru descoperirea acestor crime şi a înfăptuitorilor lor.

În cazul dumneavoastră, vina nu poate intra în discuţie. Aţi fost cu toţii arestaţi pe pământ german sau pe pământul naţiunilor administrate de Reich-ul german. În cursul zilei de astăzi veţi fi vizitaţi de o echipă de avocaţi numiţi ca să vă instrumenteze cazurile. Vi se va atribui în timp util un avocat al apărării. Peste câteva zile veţi primi instrucţiuni scrise din partea autorităţilor din Marea Britanie, prin care vi se va cere să lămuriţi lucrurile.

Până acum, refuzul dumneavoastră de a divulga faptele legate de misiunile pe care le-aţi avut de îndeplinit a fost lăudabil. Sunteţi cu toţii oameni curajoşi şi, în alte circumstanţe, n-am nici o îndoială că aţi fi primit cele mai înalte decoraţii pentru curaj. Numai că războiul s-a sfârşit. Ţara dumneavoastră a fost învinsă cu mijloacele luptei curate şi deschise. Acum este de datoria dumneavoastră să sprijiniţi forţele legii şi ordinii pentru atribuirea vinilor, acolo unde e cazul şi pentru exonerarea de vină a nevinovaţilor. Comandantul făcu o pauză, după care continuă: Sunteţi liberi. Sper că vă veţi dovedi cu toţii cooperanţi. Vă asigur că e în interesul dumneavoastră să fiţi aşa.

În spatele sălii se deschiseră uşile. La un semn, primul se ridică în picioare. Pe măsură ce ieşeau, prizonierii evitau să se uite în ochii colegilor lor. Mai mulţi oameni plângeau.

— Dumnezeu să ne ajute pe toţi, rosti cineva încet.

CAPITOLUL UNU

Paris
Iulie 1979

Era cea mai rea perioadă în Paris, când turiştii umpleau oraşul. Cafenelele înşirate de-a lungul bulevardului St. Germain erau pline cu tineri americani naivi şi globetrotteri australieni. Turiştii se găseau peste tot, pozând pentru restul lumii în parizieni get beget, plictisiţi de bunătăţile vieţii din Franţa, ca şi cum ar fi stat la aceleaşi mese, în aceleaşi cafenele, pe aceleaşi scaune prăpădite, tot timpul anului.

Se înghesuiau la Aux Deux Magots şi Café de Flore, cu ţigări Gitanes atâmându-le de buze şi cu pantofi de vară Gucci mângâindu-le picioarele obosite. Toţi simulau indiferenţa, în vreme ce, în sinea lor, îşi aminteau de Des Moines şi de Warmambool şi se minunau de ceea ce vedeau în jur. Parisul era al lor pentru un anotimp; se afla în posesia lor ca nici un alt oraş din lume, era străbătut cu pasul şi cu vaporul noaptea, era transformat într-un univers multicolor, atât de diferit de cenuşiul obişnuit şi de lunga solitudine din timpul verii.

Jack Gould nu şi-ar fi dat seama, în naivitatea lui, de ceea ce se întâmpla, dacă n-ar fi auzit vorbindu-se englezeşte în stânga şi în dreapta. El străbătea oraşul cu pasul ziua. El nu se aşeza la cafeneaua din cartier ca să fie văzut sau să-i urmărească pe alţii. Mai degrabă, el era genul de om care nu prea observa ce se întâmplă în jurul lui. Stând acum la o masă şi bând cafea, privirea lui era aţintită asupra unei cărţi pe care o ţinea în poala, primul volum din *Istoria evreilor din Babilon*, scrisă de Neusner.

La douăzeci şi doi de ani, Jack devenise deja un „personaj”. Purta o haină de tweed peticită la coate cu piele, cam nepotrivită pentru vremea frumoasă de afară, o cămaşă albă

scrobită şi pantaloni din velur verde închis, tociţi. Când îşi putea permite să cumpere tutun, îi plăcea să fumeze câte o pipă. Părul îi era neîngrijit, iar pe nas i se odihnea o pereche de ochelari cu ramă metalică, reparaţi în chip stângaci cu bandă izolatoare. Cu o atare înfăţişare, era greu de observat că Jack arăta la fel de bine ca oricare dintre indivizii în haină de piele care îşi pierdeau timpul pe terasă.

Cafeneaua era un mic local pe Rue Chabanais, la mică distanţă de biblioteca Naţională. Jack se ducea acolo o dată dimineaţa şi o dată după-amiaza, când făcea o pauză în timpul cercetărilor pe care le desfăşura în bibliotecă. Deoarece nu-şi putea permite un prânz ca lumea, de obicei cumpăra pâine şi brânză de capră, pe care le înghiţea cu o sticlă de Badoit în apropiere de Jardin du Palais Royal. Cafelele de dimineaţă şi după-amiază, foarte tari şi foarte dulci, îi dădeau energia de care avea nevoie în cursul muncii lui zilnice de răsfoirea textelor antice.

Dizertaţia la care lucra, „Profeţiile stelei şi ale sceptrului în Documentul din Damasc, în Papirusurile de război de la Qumran şi în Florilegia“, îl adusese în Paris împotriva propriei voinţe. Jack era doctorand, în al doilea an de studii ebraice la Trinity College din Dublin şi se simţea excelent când lucra acolo sau în Biblioteca Chester Beatty din Ballsbridge. Nu-i plăcea Biblioteca Naţională şi birocraţia acesteia, îi displăcea să vorbească în franceză (limbă pe care n-o cunoştea bine), şi, mai mult decât atât, se simţea nelalocul lui într-un oraş în care toată lumea părea că se distrează. Jack Gould se bucura deja de faima unui lingvist de primă mână. Era în stare să găsească sensul unui document ebraic din care rămăseseră doar câteva fragmente sau să pună la loc bucăţile unui papirus datând din primul secol al erei noastre, cu uşurinţa cu care alţi oameni jucau golf de plăcere o dată pe săptămână. Profesorii lui îl adorau. Nimeni nu se îndoia că teza lui de doctorat avea să fie prima dintr-o serie de mai multe contribuţii majore în domeniu. Pe plan uman însă, viaţa lui era un dezastru. În plus, la douăzeci şi doi de ani, Jack era încă virgin.

Nu observă când cineva se aşeză la masa lui. Era o cafenea mică, deseori aglomerată. Nici măcar nu-şi luă privirea din cartea pe care o citea.

— Jack Gould? Tu eşti, nu-i aşa?

În faţa lui şedea o tânără blondă, cu un chip angelic, îmbrăcată cu un tricou bleu, care îi zâmbea ca o veche prietenă, cu toate că nu o cunoştea. Sau, poate...

— *Je m'excuse, mais...*

— Oh, nu-i nevoie de asta. Ne înţelegem foarte bine şi fără franceză.

Fără a fi pronunţat, accentul irlandez al femeii îi trăda originea. Jack începu să caute în memorie locul şi timpul când ar fi putut-o cunoaşte pe această tânâră.

— Îmi pare râu, domnişoară...

— Tu nu mă ştii, dar eu te cunosc din vedere. Mă numesc Caitlin. Caitlin Nualan. Sunt studentă la studii semitice la Trinity. Ai ţinut un seminar cu tema Iezechiel anul trecut; eu stăteam în ultimul rând. Probabil că nu-ţi aminteşti de mine.

— Da, bineînţeles... Jack se opri şi clătină din cap. Nu. Nu. Îmi pare râu, nu-mi aduc aminte.

— Erai preocupat de acea temă. Fata schimbă subiectul. N-am ştiut că eşti în Paris.

În acel moment se ivi un chelner. Caitlin se întoarse şi dădu comanda într-o franceză care lui Jack i se pâru a avea un accent perfect.

— *Un café crème, s'il vous plaît.*

Fata privi ţintă la cana pe jumătate goală a lui Jack.

— Mai vrei una?

El clătină din cap şi se uită la ceas.

— Îmi pare râu. Eu... trebuie să plec. Fac nişte cercetări la bibliotecă.

Se ridica în picioare şi lâsă câteva monede pe masa.

— Mă bucur că te-am întâlnit, încheie el. Sper să-ţi placă Parisul.

A doua zi, imediat după ora unsprezece, când el intra în cafenea, ea îl aştepta. La aceeaşi masă, ca şi cum nu s-ar fi ridicat de acolo. Părul îi era legat la spate şi peste tricou purta o haină uşoară din material de blugi, de culoare roz. Jack se apropie şi fata ridică ceva de pe masă, după care îi făcu semn cu mâna.

— Ţi-ai uitat asta ieri, rosti ea.

Era exemplarul din Neusner, „lectura uşoară” cu care el îşi pierdea timpul în cafenea.

— Mulţumesc, murmură Jack, întinzând mâna după carte.

Ea refuză să i-o dea.

— Am răsfoit-o azi-noapte, rosti fata. E vară, noi suntem în Paris, şi tu citeşti o carte ca asta?

Jack nu-i răspunse.

— Vrei o cafea? întrebă ea

El clătină din cap. Nici nu-şi mai amintea de când nu-i mai vorbise o femeie astfel. Când intrase în local, observase că fata era foarte drăguţă. Frumuseţea îl tulbura. Nu putea fi interpretată ca o poezie ebraică, n-avea conjugări, declinări, nu putea fi redusă la paradigme. Jack se simţea ameninţat de frumuseţe, aşa cum se simţea ameninţat de toate lucrurile pe care nu le controla.

— Să nu-mi spui că începi cu lucrurile grele înainte de prânz, rosti ea.

— Eu... Nu, adică... Jack ezită, apoi se resemnă în faţa inevitabilului. O să beau o cafea.

Fata făcu un gest şi un chelner apăru ca din pământ. Jack era impresionat de manierele ei care trădau încrederea în sine. Fata ceru cafea şi brioşe, după care se întoarse înspre Jack.

— Stai jos, pentru numele lui Dumnezeu. Şi povesteşte-mi despre tine.

El se aşeză şi începu să vorbească.

Era un tip cam rigid. Fata îi dezvălui ulterior această constatare, cu prima ocazie când se culcaseră împreună Ar fi trebuit să se aştepte că munca cea mai grea abia începea. Parisul era un ajutor, bineînţeles. Nici cel mai sobru spirit n-ar fi rezistat pe deplin farmecelor oraşului. Ea începu să-l ducă peste tot şi, mai ales, în locurile care nu erau menţionate în ghidurile turistice. Exemplarul din Neusner rămase încuiat în camera fetei. După două zile Jack încetase să-l mai ceară înapoi. După prima săptămâni petrecută împreună, uitase total de existenţa cărții. Ea îl transformase complet.

Sentimentul de iubire punea încet stăpânire pe el. Înainte nu cunoscuse o asemenea emoţie şi nici nu fusese interesat să o cunoască. Ca şi frumuseţea, iubirea însemna ceva situat dincolo

de posibilităţile lui de control. Jack semăna cu cineva care se trezea treptat dintr-un lung somn, auzind, venind de departe, o voce îndrăgită care îi şoptea numele. Şi care, la trezire, descoperă că vocea e foarte aproape şi că fiinţa pe care o iubeşte el s-a aflat tot timpul în apropiere şi l-a urmărit cu nelinişte.

Fata ajunse pentru un timp să reprezinte ochii şi urechile lui, până ce învăţă din nou cum să-şi folosească organele proprii. Ea aparţinea lumii lui doar într-o anume măsură, intrând în acea lume cumva fraudulos. Niciodată nu discuta cu el pe tema asta. La început Jack încercă să abordeze o discuţie, însă descoperi că ea refuza să-l asculte, iar această ignorare din partea ei era mult mai dureroasă pentru el decât lipsa unei conversaţii pe marginea subiectelor lui favorite. Ca atare, treptat, fata îl atrase în lumea ei.

În prima săptămână îl forţă să devină turist. Jack ajungea la cafenea în fiecare dimineaţă, cu puţin după ora noua, şi o găsea pe fată acolo, aşteptându-l cu cafea fierbinte şi cornuri. După micul dejun plecau către diversele obiective turistice ale oraşului: Notre Dame, Arcul de Triumf, Tumul Eiffel, Sainte-Chapelle, Luvru. Jack era ca un copil care are revelaţia că lumea înseamnă mai mult decât cei patru pereţi ai dormitorului propriu. Se împiedica adeseori, însă ea îl ridica de jos, îl scutura de praf şi îl făcea să continue cu explorarea oraşului.

Ea constată destul de repede că lucrul cel mai important era să-l ţină pe Jack cât mai departe de bibliotecă. Fără papirusurile şi documentele lui, el semăna cu o pagină goală. În cea de-a doua săptămână încetară cu vizitele turistice. Fata îl duse în baruri şi cafenele mici, unde se aflau turişti şi unde stăteau la câte o masă ore întregi şi discutau. Era pentru prima dată că el descoperea pe cineva cu adevărat interesat de persoana lui, nu pentru ceea ce ştia, ci pentru ceea ce era. Se trezi curând că începe să-i dezvăluie fetei amănunte despre un Jack Gould necunoscut de profesorii lui.

— Tata e evreu, rosti el la un moment dat, iar mama e catolică.

— Atunci, tu ce eşti?

El înălţă din umeri.

— Nimic. Eu însumi. Orice ar însemna asta.

Ea încercă să afle. Despre ea însăşi dezvăluia puţine. Îi spuse lui Jack că părinţii ei muriseră cu zece ani în urmă la o distanţă de opt luni unul de celălalt. Tatăl se stinsese de cancer, iar mama, de inimă rea. Fuseseră amândoi îngropaţi în Londra, în Cimitirul Paddington, în apropiere de locul unde crescuse ea. El se interesă dacă ea mai avea rude în viaţă, iar ea îi răspunse că nu mai avea pe nimeni apropiat. Câteva mătuşi şi câţiva unchi, asta era tot – oameni pe care nu-i mai văzuse de ani de zile şi cu care n-avea nimic în comun. El respectă reticenţele ei şi nu insistă să afle mai multe.

Ea nu încercă să ascundă că existaseră şi alţi bărbaţi în viaţa ei. Jack şi Caitlin nu erau încă amanţi, şi totuşi Jack se simţea cuprins de gelozie când auzea că existaseră şi alţii înaintea lui, oricât de scurtă ar fi fost durata relaţiei.

Într-o seară, se duseră să vadă *Lacombe Lucien* de Louis Malle, într-un mic cinema de pe bulevardul St. Germain. Jack avu dificultăţi cu urmărirea dialogurilor, însă din când în când ea se apleca şi îi şoptea la ureche ce se petrecea pe ecran. Filmul nara povestea unui tânăr muncitor francez care devine colaboraţionist în timpul ocupaţiei naziste. Jack nu prea acorda atenţie acţiunii. Se mulţumea cu Caitlin aplecându-se şi şoptindu-i la ureche ce se întâmplă.

La ieşirea din cinematograf fata păru retrasă. Era pentru prima dată când el o vedea aşa. Jack se întrebă de ce o afectase acest film atât de mult.

— Ce s-a întâmplat? se interesă el.

Ea nu-i mai răspunse şi se învălui pentru multă vreme în tăcere. Pe lângă ei treceau oameni vorbind cu însufleţire, însă fata nu le acordă nici o atenţie. La un moment dat, se sprijini cu spatele de un zid.

— Ce e? întrebă el.

— Vino aici, răspunse ea.

El nu ştiu ce să facă.

— Vino aici.

Jack se apropie, aşa cum nu se mai apropiase niciodată de o femeie. Ea întinse braţele, îl atrase şi îl sărută. Pe chip îi şiroiau lacrimi sărate, pe care el le culese cu limba. În acea noapte

deveniră amanţi. Însă fata nu-i dezvălui niciodată de ce plânsese sau pentru cine, iar el lăsă subiectul baltă.

După câteva zile îşi dădură amândoi seama că n-aveau cale de întors. La începutul lui septembrie se deciseră să se căsătorească. Se ţinu o scurtă ceremonie la Consulatul Irlandei, urmată de o cină la un mic restaurant de pe malul stâng al Senei. Jack le scrisese părinţilor, povestindu-le despre căsătorie. Maică-sa îi răspunse, tot în scris, supărată că nici ea nici taică-său nu fuseseră invitaţi la nuntă, însă Jack îi trimise o nouă scrisoare, lungă, alături de o fotografie a lui Caitlin, în care îi explica cât de fericit se simte. Atât de multă fericire: nici măcar mama lui nu l-ar fi crezut în stare să simtă aşa ceva. În acelaşi plic Jack trimise o a doua fotografie, care îl înfăţişa singur, în hainele noi pe care el şi Caitlin le cumpăraseră împreună. Nici unul dintre vechii lui prieteni nu l-ar fi recunoscut.

Jack continuă să lucreze zilnic la bibliotecă, însă obsesia muncii îl părăsise pentru totdeauna. Învăţase să aştepte cu nerăbdare prânzul, când îşi închidea dosarele şi ieşea la soare. Caitlin îl aştepta în micuţa cafenea de pe Rue Chabanais, la masa lor obişnuită, pe care se odihneau ceşti de cafea şi două platouri cu tartine. Beau amândoi cafea şi discutau o vreme, după care se întorceau în apartamentul lor din Marais şi făceau dragoste. În acea vară pasiunea nu le înşelă aşteptările nici măcar o dată.

Cam la două săptămâni după nuntă, într-o seară, când se întoarseră acasă, găsiră apartamentul întors cu fundul în sus. Spărgătorii se concentraseră asupra studiului lui Jack, răsfoindu-i sistematic hârtiile. Mai ciudat însă era faptul că nu lipsea nimic, nici măcar bijuteriile pe care Caitlin le lăsase într-o cutie descuiată, în bucătărie. Tot restul serii ea păru gânditoare, şi Jack avu sentimentul că soţia lui avea să-i dezvăluie ceva. Un al şaselea simţ îi spunea că ea ştia cine spărsese casa.

A doua zi, în vreme ce se plimbau, în timpul prânzului, în Jardin du Palais Royal, de ei se apropie un bărbat. Străinul veni drept la Caitlin, o salută şi o sărută pe amândoi obrajii, ca şi cum erau prieteni vechi. Era un bărbat de vârstă medie, bine

îmbrăcat şi cam sofisticat în opinia lui Jack. Caitlin şi cu el discutară cam un minut într-o franceză rapidă, pe care Jack n-o putu urmări. Abia putu distinge câteva cuvinte la întâmplare:

— *Malheureux... peut-être dangereux... ce n'est pas terminé... pas impossible de retrer... nous avons pris nos renseignements...*

Privindu-şi nevasta, Jack observă că ea se albise la faţă. Caitlin nu ridicase vocea, însă tensiunea era evidentă.

— *Je dois m'en aller*, rosti ea, în cele din urmă, luându-l pe Jack de braţ.

Străinul nici măcar nu se obosi să-l privească pe Jack.

— Cine era şi ăsta? se interesă Jack, în timp ce se îndepărtau.

— Nimeni. Un vechi prieten. Ascultă, nu contează. Uită totul.

Era pentru prima dată când ea se răstea la el. Mai târziu, Caitlin îşi ceru scuze şi-i povesti că individul era un bărbat pe care-l cunoscuse cu mulţi ani în urmă; fusese prieten cu tatăl ei şi încercase o dată să aibă o relaţie cu ea, în vremea când Caitlin era doar o adolescentă.

În acea noapte, în pat, ea îi mărturisi lui Jack că vrea să se întoarcă la Dublin.

— Dar nu mi-am terminat munca aici.

— Va trebui să mai aştepte, rosti ea. Trebuie să ajung în Dublin, ca să îmi reiau lucrul înainte de începerea trimestrului. Poţi să îi rogi să-ţi trimită microfilmele. Plătesc eu pentru ele. Şi... Ea ezită şi îl luă de mână. Mai e ceva. O să avem un copil.

CAPITOLUL DOI

Dublin
18 iunie 1988

Scrisoarea sosi cu prima poştă în dimineaţa de luni. Era a treia dintr-un teanc de şapte misive, aşteptându-şi rândul după o cerere pentru un microfilm şi o invitaţie la ceea ce părea a fi o recepţie plictisitoare la Trinity College. Plicul însuşi emana bogăţie: hârtia grea, antetul discret şi sofisticat, semnătura neglijentă, toate acestea îl determinară pe Jack să creadă că ţine în mâini ceva ieşit din comun. Nu recunoscu numele înscris în capul paginii: Summerlawn.

Nici ştampila poştei nu-i spunea nimic: Dún na Séad. Jack făcu rost de o hartă şi descoperi că era vorba de Baltimore, un mic sat de pescari, la sud-vest de Cork. Oare cine din Baltimore putea fi interesat de biblioteca sau de munca lui Jack? Şi cine, într-un sat de pescari, îşi putea permite o astfel de hârtie de scris?

Răspunsul se dovedi a fi un nume: Rosewicz, Stefan Rosewicz. Numele nu-i spunea nimic lui Jack. Ce naţie mai era şi individul ăsta? Polonez? Ceh? Habar n-avea. Jack era sigur că nu auzise de numele acestui personaj pomenit ca proprietar al unei colecţii de manuscrise ebraice sau aramaice pe teritoriul Irlandei. Şi totuşi, scrisoarea lui Rosewicz era simplă şi la obiect: omul deţinea o colecţie mică, dar valoroasă, de manuscrise care aveau nevoie de atenţia unui expert pentru catalogare şi recondiţionare. Era doctorul Gould interesat să se ocupe de aşa ceva? Munca n-avea să fie prea intensă, nu exista un termen limită presant şi recompensa avea să fie substanţială. Foarte bine.

Jack îşi ridică încet mâna cu scrisoarea. Purta o verighetă de aur, fără încrustaţii, pe un deget. Îşi strânse şi îşi desfăcu

degetele celeilalte mâini, ca şi cum ar fi strâns şi ar fi eliberat ceva în pumn. Mângâie, absent, hârtia, ca pe o piele.

O vreme rămase nemişcat. Lăsă scrisoarea să i se odihnească în palmă, grea ca mătasea. Simţea că îl aşteaptă ceva extraordinar, că acest ceva apăruse în viaţa lui, în lumea maroniu-cenuşie, plină de cărţi, a biroului lui, într-o dimineaţă de luni de la începutul verii. Aştepta asta de multă vreme, poate din totdeauna – habar n-avea de când anume sau de ce. Însă ştia, cumva, că viaţa lui avea să se schimbe.

Ocupa acum postul de curator adjunct al manuscriselor biblice din prestigioasa Bibliotecă Chester Beatty, de pe şoseaua Shrewsbury, în Dublin. Era coresponsabil pentru una dintre cele mai frumoase colecţii mondiale de papirusuri ale Vechiului şi Noului Testament, colecţie care se compara cu cele din Biblioteca Vaticanului sau din British Museum, fiind, însă, mai puţin cunoscută în afara cercurilor de specialişti. În vreme ce Londra poseda *Codex Sinaiticus* şi *Codex Alexandrinus*, iar Roma mai vechiul *Codex Vaticanus*, Dublinul se putea lăuda cu manuscrisele cunoscute sub numele de „Papirusurile Chester Beatty”. Acestea reprezentau o colecţie de fragmente biblice descoperite pe şantierul arheologic din Afroditopolis, în Egipt, între 1928 şi 1930, ce fuseseră cumpărate, un an mai târziu, de către însuşi Chester Beatty. Fragmentele formau acum segmentul central al unei biblioteci importante.

Jack luă telefonul şi tastă numărul înscris în capul scrisorii. După ce sună de cinci sau şase ori, la celălalt capăt răspunse o voce cu accent irlandez, aparţinând unei femei între două vârste:

— Summerlawn. Vă pot ajuta cu ceva?

Menajera casei, presupuse Jack. În fundal se auzea muzică. Un violoncel şi un clavecin. Recunoscu imediat bucata muzicală: partea de adagio din sonata în sol minor a lui Bach. O înregistrare? Sau la Summerlawn fuseseră invitaţi muzicieni?

— Îl caut pe domnul Rosewicz. E acasă?

— Dacă sunteţi amabil să-mi spuneţi cum vă numiţi, domnule.

— Comunicaţi-i, vă rog, că e doctorul Gould de la Biblioteca Chester Beatty.

Auzi cum telefonul e pus pe masă, apoi zgomot de paşi. Câteva clipe mai târziu, muzica se opri. Alţi paşi, bărbăteşti de această dată, fermi şi calmi, mai întâi pe piatră, apoi amortizaţi de covor.

— Rosewicz la telefon. Cu ce vă pot ajuta?

Rosewicz la telefon. Ca un personaj legendar descoperit de un cartograf medieval pe un târâm neexplorat. Accentul era clar est – european.

— Mi-aţi trimis o scrisoare, domnule Rosewicz. Mă numesc Gould, de la Chester Beatty.

— Doamne! Femeia aia proastă. A spus că sunteţi un doctor din Westmeath. E prea mult. Va trebui să-şi cumpere un aparat auditiv. Vocea făcu o pauză. Iertaţi-mă, doctore Gould. Aţi fost extrem de amabil să mă sunaţi atât de repede. Mi-aţi citit scrisoarea?

– Da. A sosit azi-dimineaţă.

— Ce hotărâre aţi luat?

— Hotărâre? Nici n-am avut timp să mă gândesc. Eu v-am sunat doar să vă pun câteva întrebări.

— Întrebări? Da, bineînţeles. Ce întrebări aveţi?

Muzica începuse din nou, numai că acum violoncelul se auzea singur. Cu toate astea, în fundal persista şi un alt zgomot. să fi fost marea sau doar imaginaţia lui Jack? Unde era situat exact acest Summerlawn?

Puse întrebările una câte una, conştiincios, ca şi cum prin asta l-ar fi putut elimina pe Rosewicz şi tentaţia oferită de el. Existenţa unui astfel de mister în inima acestei ţări părea frumoasă ca să fie adevărată. Jack era convins că acea colecţie, mult lăudată de către posesorul ei, nu însemna decât o adunătură de lucruri neînsemnate. Probabil câteva fragmente culese de pe la vânzările publice, adică nimic care să aprindă forul imaginaţiei şi al interesului.

În Rosewicz se dovedi un om serios şi informat. Îi explică lui Jack că nivelul lui de cunoştinţe fusese depăşit; avea nevoie de un expert, de cineva care să-i pună casa în ordine. Deţinea peste trei sute de manuscrise, unele din Evul Mediu, altele mult mai

timpurii, inclusiv, conform afirmaţiilor lui, fragmente din Cairo Geniza şi documente de la Nag Hammadi. Interesul lui Jack fusese stâmit. Avea deja sentimentul că Rosewicz poseda o comoară.

Râmânea problema plecării de la bibliotecă. Însă slujba putea fi justificată pe motiv de cercetări.

— Mai e un lucru, rosti Rosewicz la final. Eu nu fac publică existenţa bibliotecii mele. Nu dau interviuri şi nu permit străinilor să aibă acces la materiale. Va trebui să fiţi de acord cu păstrarea tăcerii dacă veniţi aici. Acceptaţi?

— Mă voi gândi.

— E foarte important. Altfel, nu puteţi lucra aici.

Rosewicz îi propuse lui Jack să vină la Summerlawn în week-end, pentru o vizită preliminară. Avea să-i prezinte biblioteca şi să-i explice problemele cu care se confruntase. Jack îşi dădu acordul. Înainte de a pune receptorul în furcă, auzi voci în fundal, o femeie râzând şi un câine lătrând undeva departe.

Ceva mai târziu în acea dimineaţă, Jack luă cafeaua împreună cu Moira Kennedy, curatorul Manuscriselor Vestice şi superiorul direct al lui Jack. Biroul ei era mai friguros, din pricina plantelor de afară, care nu lăsau razele soarelui să pătrundă în încăpere. Afară se vedeau primii turişti din acea zi, care începuseră deja turul cu o vizită la expoziţia de miniaturi persane.

— Ai auzit vreodată de un om pe nume Rosewicz? întrebă Jack. Trăieşte lângă Baltimore, în districtul Cork. Într-o casă mare, se pare.

Femeia se încruntă, apoi încuviinţă.

— Da, am auzit de numele ăsta. De ce?

— Vrea să-i catologhez manuscrisele. Cum se face că eu n-am auzit de el?

Ea ridică din umeri, însă Jack o văzu cum priveşte o clipă în altă direcţie, ca şi cum ar fi fost stânjenită.

— Numele lui e menţionat din când în când. Până la urmă, l-ai fi auzit şi tu.

— Vorbeşti ca şi cum ar exista un fel de secret...

— Secret? Nu, nicidecum. Însă Rosewicz preferă discreţia. Eşti un privilegiat dacă vrea să-ţi arate colecţia lui.

— A, deci ştii despre asta, nu? Despre colecţie.

— Că posedă aşa ceva, da. Datorită informaţiilor scurse pe la vânzări, cunoaştem o parte din posesiunile lui. De exemplu, are două piese de la Qumran. În cea mai mare parte, însă, el cumpără pe căi obscure. Lumea discută că unele lucruri pe care le are merită să fie studiate de noi toţi.

— Atunci, de ce...?

— De ce a chemat pe cineva ca tine? Moira dădu iarăşi din umeri. Habar n-am. Probabil că are disperată nevoie de ajutor. De cineva de încredere.

— L-ai întâlnit vreodată?

Jack avu sentimentul că ea va izbucni în râs. Se mulţumi doar să zâmbească, fără plăcere. Era o femeie de patruzeci şi cinci, patruzeci şi şase de ani. Lucrau împreună de şapte ani, de când el îşi obţinuse doctoratul, dar încă nu cunoştea mare lucru despre ea. După cum nici Moira nu ştia prea multe în privinţa lui.

— Nici una dintre cunoştinţele mele nu s-a întâlnit vreodată cu Rosewicz. Tu vei fi primul. Scoate tot ce poţi din asta.

— Dar cum e posibil? Spuneai că el a participat la vânzări.

Femeia clătină din cap. Avea păr cărunt, pieptănat pe spate şi strâns într-un coc tare. Purta ochelari cu rame groase. Oare o iubea cineva? Exista vreun bărbat pentru care să-şi lase părul să curgă liber? Oarecum surprins, Jack îşi dădu seama că habar n-are şi nici nu vrea să afle.

— Nu personal, răspunse ea. Foloseşte intermediari. Ţi-am spus, e un om foarte discret. Cred că e o fiinţă misterioasă.

— Are familie?

— De unde să ştiu?

— Am auzit pe cineva. O femeie, în fundal.

— Nevastă, amantă, cine poate spune?

— Dar casa? De cât timp locuieşte acolo?

— De mult, cred. S-a născut în Europa de Est, Polonia sau Cehoslovacia. A ajuns aici prin anii patruzeci sau cincizeci. Un refugiat.

— Cum de are un refugiat polonez atâţia bani?

— Aristocraţia e de vină, bănuiesc. Dar, o să afli toate astea când te vei duce acolo. Cred că o să ceri un concediu.

— Dacă nu te superi...

— Ca să fiu sinceră, mă cam supăr. În octombrie o să fie expoziţia *Diatessaron*. Am nevoie de cineva care să mă ajute cu colecţia de papirusuri care a venit luna trecuta din Berlinul de Est. E mult de lucru.

— Ai putea-o socoti ca o cercetare.

Moira ezită. Nu-i era greu să găsească pe cineva în Trinity care să se ocupe cu treburile de rutină la pregătirea expoziţiei. Colecţia lui Rosewicz însemna o ocazie prea bună ca să fie ratată. Gould putea fi spionul ei.

— Ne va ajuta? întrebă ea.

Jack ştia sensul întrebării, deşi era o chestiune asupra căreia ei doi nu se opriseră niciodată.

Dădu scurt din cap.

— Cred că da, rosti el. N-am fost plecat de când...

— Foarte bine, atunci; dar vreau să mă ţii la curent. Rămâne între noi. Înţelegi?

În acea după-amiază târzie, soarele scălda în lumină întreaga Irlandă. Pentru prima oară după mai bine de un an, Jack Gould îşi părăsi apartamentul din Ballsbridge şi porni pe jos prin oraş. Aştepta deja cu nerăbdare week-end-ul, ca un copil înaintea unei vacanţe mult dorite. Încerca să se autocalmeze, spunându-şi că nu se va schimba nimic, că-şi va petrece, ca de obicei, vara ocupat într-o bibliotecă, iar în toamnă se va întoarce neschimbat la Dublin. În adâncul sufletului, însă, o voce delicata cerea mai mult.

Se plimbă hai-hui prin razele soarelui, trecând prin St. Stephen's Green, coborând apoi pe strada Grafton, cât mai departe de Trinity College. Constată uluit că nu se schimbase nimic între timp, ca şi cum totul îl aşteptase pe el. Grădina era plină de flori, de culoarea albă a rochiilor purtate de fete cu ocazia comuniunii. Jack abia îşi reţinea lacrimile în timp ce trecea pe lângă familiile care se jucau sau pe lângă mamele cu cărucioare. Se gândi la un violoncel dintr-o casă pe care n-o văzuse niciodată şi îşi imagină o faleză cu creste înalte, marea adâncă undeva departe, sub ele, şi răsuflarea gâtuită de căldura verii.

CAPITOLUL TREI

Căută informaţii despre Summerlawn în ediţia irlandeză a *Burke's Guide to Country Houses*. Reşedinţa fusese construită la mijlocul secolului al optsprezecelea, de către o ramură din Cork a clanului Fitzgerald, în apropiere de o clădire – turn a familiei O'Driscoll, şi de atunci fusese supusă la tot felul de calamităţi şi renovări. Un detaşament al faimoşilor luptători „Black and Tans" îi dăduse parţial foc în 1919, iar trei ani mai târziu reşedinţa fusese atacată de ambele părţi implicate în războiul civil; spre deosebire de multe alte construcţii, aceasta supravieţuise. Clanul Fitzgerald continuase să stea acolo şi după instaurarea Republicii, însă în cele din urmă, banii şi răbdarea se sfârşiseră. Urmaşi ai unei dinastii al cărei timp trecuse, membri clanului ajunseseră străini în propria ţară. Casa fusese vândută, mai întâi unui american pe nume Kelly, mândru de originile lui irlandeze, dar nemulţumit de Irlanda aşa cum se prezenta ea în epoca actuală; apoi, câţiva ani mai târziu, proprietarul reşedinţei devenise Rosewicz. Asta se întâmpla în 1947. Cu zece ani înainte de naşterea lui Jack.

Aşezând volumul lui Burke la loc în raft, din neatenţie, Jack răsturnă o a doua carte. O luă cu grijă de jos. *Where the Wild Things Are* de Maurice Sendak. Exemplarul lui Siobhan, cel din care îi citise ei noapte de noapte, timp care părea acum că durase o eternitate. Sau o fracţiune de secundă.

Jack se aşeză pe un scaun şi deschise cartea instinctiv, uitând cât de periculoase pot fi amintirile. Ceva alunecă dintre pagini: o foaie de hârtie pe care era schiţat un desen în creion. Cu greu se recunoştea în acest desen o pisică. Numele animalului fusese Brian. Sub pisică, cineva scrise cu litere de copil: *Pentru tăticu, cu dragoste, Siobhan*. Ea avea patru ani atunci. Jack strânse hârtia în mână, abia văzând-o din pricina lacrimilor.

„Trecutul e trecut.” Asta îşi spunea în fiecare dimineaţă. Însă nu era adevărat. Trecutul face parte întotdeauna din noi; îşi face simţită prezenţa oricând fără avertisment, sub forma desenului unui copil sau a unei fotografii uitate. Asta cât timp suntem treji, căci în somn nu ne părăseşte niciodată, fiind însăşi substanţa din care sunt plămădite visele noastre.

Trecutul însemna o cafenea în Paris, o fereastră ce dădea spre acoperişurile abrupte, resturi aruncate pe străzi înghesuite, corpul gol al unei femei reflectat într-o oglindă. Tot trecut însemna şi o mare nesfârşită la debutul toamnei, pescăruşii, mâna unei femei în mâna lui, Dublinul aşa cum el nu-l mai văzuse niciodată, razele soarelui în locuri pe care el le crezuse permanent umbrite, plimbarea zilnică prin Green, week-end-urile în munţii Wicklow, soare şi iarbă, zăpadă iarna, vocea lui Caitlin strigând din altă cameră, râsetul unui copil, o uşă trântită undeva departe.

Rămase nemişcat, cu capul în palme, cu senzaţia că n-avea să se mai ridice niciodată de acolo.

O scenă îi revine cu regularitate. Pe vremuri o retrăia la nesfârşit, ca pe o înregistrare care nu poate fi ştearsă. Acum seamănă cu o durere veche, care devine acută din când în când. Se află pe o pajişte plină cu flori. O briză uşoară îl învăluie.

Simte razele calde ale soarelui pe faţă. Cerul e plin de păsărele. Şade pe un covoraş, înconjurat de rămăşiţele unui picnic. O vede pe Siobhan jucându-se cu o minge roşie. Fetiţa aruncă mingea către Caitlin, aceasta o prinde şi i-o aruncă înapoi. Siobhan are şase ani şi e tot mai inteligentă. Când ratează mingea, râde şi fuge după ea. El stă şi o priveşte. Pretutindeni se văd păsări, păsări albe. El simte soarele pe faţă şi pe mâini. Mingea saltă în aer, e prinsă, aruncată, apoi întoarsă. Se întinde pe spate şi contemplă cerul. Nici cea mai vagă urmă de nor. La mică depărtare se aude marea şi ţipetele păsărilor albe. Brusc, un strigăt; vocea lui Caitlin. El se ridică şi o vede pe Siobhan alergând după minge. Caitlin fuge după ea. Fetiţa nu aude sau nu vrea să asculte. Caitlin aruncase mingea cu putere. Aceasta se rostogoleşte pe o pantă înclinată, care duce către o stâncă abruptă. Ca într-o mişcare cu încetinitorul, el o vede pe Siobhan atingând marginea stâncii. O învălmăşeală

albă când păsările se ridică precum un nor. Caitlin o ajunge din urmă; păsările se rotesc, ţipând. El se ridică în picioare şi le vede pe amândouă împiedicându-se. O scurtă sclipire de culoare, apoi nimic altceva în afara păsărilor.

Ştia că lucrurile nu se petrecuseră aşa. Însă, în minte, această scenă îi revenea cu regularitate.

După ce se întoarseră de la Paris, găsiră un apartament în Ballsbridge, lângă Chester Beatty, unde el colabora deja la catalogarea unor lucrări. Aveau puţini bani, dar, din când în când, Caitlin scotea câte o mică sumă de bani dintr-o moştenire a ei de circa zece mii de lire sterline. Ea îşi încetase studiile pentru un an, reluându-le când Siobhan, fiica lor, împlinise un an şi câteva luni. Tot în acel an, Jack îşi terminase doctoratul şi fusese angajat cu normă întreagă de către bibliotecă. Cu ajutorul mamei lui, reuşiseră să aibă grijă de Siobhan.

Jack nu obosise niciodată de chipul şi trupul lui Caitlin, nu urâse niciodată clipele pe care trebuia să le petreacă cu Siobhan, nu regreta nici o secundă schimbările petrecute în el după acea vară din Paris. Acum şedea singur, ţinând cartea unei copile în poală, luptându-se cu trecutul lui.

Se auzi soneria. Se încorda instantaneu. Lăsând cartea la o parte, se ridică, ezitând, în picioare. Soneria se auzi din nou, însă el nu se grăbi. Când deschise uşa, văzu chipul unui poliţist.

— Doctorul Gould? îl inunda o transpiraţie abundentă. Doctore Gould, am veşti proaste. Pot să intru? Omul vorbea moale, însă vocea lui îi rănea urechile. Întinse mâna spre uşorul uşii, agăţându-se de el. Vă simţiţi bine, domnule? întrebă poliţistul.

Jack dădu din cap şi încercă să se îndrepte. Se simţea râu, era ameţit şi voia să fie susţinut de cineva până ce avea să-i dispară ameţeala.

— N-am nimic, murmură el, privind în jur. N-am nimic. Holul era pustiu. Nu se afla nimeni acolo. Nimeni în afară de el şi de amintirile lui.

Trecutul face integrantă din noi.

CAPITOLUL PATRU

Jack se hotărâse să meargă la Summerlawn, însă trebuia să mai afle unele lucruri. Se gândi toată dimineaţa de marţi la Rosewicz: cine era acesta şi ce voia cu adevărat? Jack avea un vechi prieten din vremea colegiului, Denis Boylan, care lucra acum pentru *Irish Times*. Îl sună în acea după-amiază.

— Cum spui că-l cheamă pe individ?

— Rosewicz. Stefan Rosewicz. Este polonez.

— Nu-mi pasă nici dacă ar fi cimpanzeu. Poţi să mi-l rosteşti pe litere?

Jack se conformă.

— Ai răspunsul mâine sau poimâine, Jack. Sunt vârât până la gât în probleme. Zău că sunt.

Îl sună, însă doar miercuri dimineaţa.

— Vrei să ne întâlnim la un prânz frugal, Jack? Să fii în strada Bewley's Westmoreland la ora unu.

Cafeneaua era supraaglomerată. Boylan îl duse la o masă în sectorul de fumători. Farfuria lui era plină de plăcintă şi cartofi prăjiţi. Nu părea să se fi îngrăşat, în ciuda mâncării pe care o consuma. De jur împrejurul lor se auzeau voci. La masa alăturată, un preot ţinea un discurs asupra curselor de cai care avea să se ţină în acea lună şi în luna următoare. Era obsedat de numele a doi cai.

— Îţi pierzi timpul, Jacko. N-am găsit decât nişte articole din vremea când a cumpărat casa asta din Cork... cum îi spune?

— Summerlawn.

— Iisuse, ce drăguţ nume englezesc. Ei, bine, achiziţia n-a prea fost văzută. L-au tolerat pe un american cu dolari mulţi, pe nume Kelly, dar pe un polonez...

— L-au...?

— Localnicii, Jack. Pe atunci era un preot paroh, un bărbat pe nume O'Mara: Liga Galică, având înscris micuţul *fáine* pe

reverul hainei. *Dia's Muire dhuit şi conas taoi?*, ştii genul. El a încercat să scrie o petiţie, ca să determine statul să cumpere casa. Asta se întâmpla înainte de vremea lui An Taisce. Nu s-a întâmplat nimic. Omul tău şi-a obţinut casa şi lucrurile s-au liniştit după aceea.

— Asta e? Asta-i tot? Boylan dădu din cap. Alese câteva boabe de mazăre şi le înfulecă. Dar e imposibil. Omul e milionar. Casa e adevărată comoară arhitectonică. Una din puţinele comori pe care această ţară le mai are. Trebuie să fie mai mult de atât.

Boylan clătină din cap. Îşi lăsă furculiţa jos şi luă o ţigară din scrumiera de lângă farfuria lui. Alături, preotul calcula şansele unui cal pe nume Cruachain Aigle.

— Drăguţul tău e un om foarte discret A stat cu capul la cutie mai bine de patruzeci de ani. Îmi pare rău că-ţi ofer doar atât, Jack. Ai putea să încerci la Georgian Society sau la oamenii de la Tourist Houses and Gardens. Ei trebuie să aibă ceva date în privinţa acestui Summerlawn.

— Pe mine nu mă interesează casa, ci doar Rosewicz.

— Atunci, va trebui să afli mai multe chiar de la el.

Boylan trase zdravăn din ţigară şi o lăsă din nou jos.

— Mă bucur că te revăd, Jack. Ar trebui să ne mai întâlnim. să ne mai vedem cu băieţii la Mulligan's.

— Eu nu prea mai ies în oraş, Denis.

Boylan îl privi neliniştit.

— Nu crezi că e destul, amice? Nu e timpul...?

Jack îşi împinse brusc scaunul şi se ridică în picioare.

— Mulţumesc pentru tot ajutorul, Denis. Mai vorbim.

Fără vreo altă vorbă, se răsuci pe călcâie şi se îndreptă spre uşă şi către siguranţa străzii.

În noaptea dinaintea plecării, avu un vis. Nu unul pe care să-l mai fi avut şi nici vreun soi de coşmar; cu toate acestea, când se trezi simţi teamă – sau, mai degrabă, nelinişte – în faţa unei lumi pe care o crezuse tristă şi încărcată de singurătate, şi totuşi bună la suflet, dar pe care o descoperise coruptă pe dinăuntru. Visul persistă şi după ce se deşteptă, ca şi cum el devenise purtătorul unei infecţii: o şoaptă lungă şi continuă, buze umede lipite de urechea lui, o răsuflare ca o pală rece de

ceaţă, cuvinte amestecate şi incoerente, neterminate, uneori abia auzibile, însă sugestive, rostite de vocea unui copil, o voce care tremura uşor, nu cea a lui Siobhan, ci o voce rece, pătrunzătoare, răvăşită, şoptind toată noaptea, fără încetare.

Se trezi de-a binelea, se spălă pe dinţi şi bău două ceşti de cafea neagră şi fierbinte. Şoaptele persistau, ca o mâncărime rea în abisurile creierului, unde era încă beznă.

Visul întunecat continuă să-l învăluie din clipa deşteptării şi până în momentul în care ieşi din oraşul ascuns în spatele Dolphin’s Barn, când, cu un acces brusc de exaltare, văzu drumul deschizându-se dintr-o dată în faţa lui, pustiu, scăldat de razele soarelui care sclipeau pe suprafaţa sticloasă, ca nişte picături de ploaie. Soarele şi bucuria adusă de el rămaseră alături de Jack toată ziua, ca şi cum expunerea la razele binefăcătoare ale astrului zilei ar fi deschis o poartă în el, de mult închisă.

O luă pe şoseaua către Naas, lăsând munţii Wicklow, învăluiţi într-o pâclă albastră, pe stânga şi îndreptându-se constant către sud-vest, în ţinutul Currgh, printre imensele câmpuri verzi. Pretutindeni se vedeau dealuri şi coline, ba chiar, la un moment dat, lângă un tufiş de tisă, un inel de pietre fără vârstă, stând în picioare. Privind ţinutul de lângă drum, Jack vedea ruine de castele englezeşti, cu ferestrele lipsite de geamuri şi cu pereţii căzuţi, înveliţi în iederă.

Parcurse sate fără nume, trecu pe lângă cârciumi şi biserici jalnice şi pustii, urmări zborurile inutile ale păsărilor pe deasupra străzilor uscate, văzu copii fără nume oprindu-se din joacă, un bătrân cu un câine, auzi bătaia unei tobe pe un tăpşan. Simţea copilul din el trăgându-l de mânecă. Walsh, Tobbin, Labor, Byme, toate nume de vechi magazine pline de marfă de duminică.

Mulţi oameni plecaseră din Dublin, ca să simtă că trăiesc, să petreacă o sâmbătă sau un întreg week-end la ţară. Văzu tăbliţele maşinilor în faţa lui sau în spate, în oglinda retrovizoare. Trecu pe lângă un autocar cu turişti îndreptându-se spre vest şi pe lângă un altul pe şoseaua îngustă către Monasterevin. Chipurile oamenilor erau lipite de geamurile lungi. Priveau totul cu ochi goi şi agitaţi. Abia aştepta să scape

de ei. Aveau să se oprească la hoteluri importante de la baza dealurilor, să mănânce somon şi să asculte melodii vechi cântate la flaşnetă, toată distracţia fiind cumpărată şi plătită de vreun agent din Düseldorf sau Miami Beach. Erau oameni care respingeau televiziunile, avioanele de deasupra, ambarcaţiunile, în afara gondolelor, autocarele cu care călătoreau, ba chiar pe ei înşişi.

Se descotorosi, în sfârşit, de ei şi coti spre zona deluroasa după Caher. Urmau munţi şi păduri până în Cork, întreţesute cu ţinuturile bogate în vegetaţie din jurul Mitchelstown. Trecu pe lângă o caravană de căruţe trase de cai; turişti care făceau pe ţiganii pentru o săptămână, iar trei kilometri mai departe, o familie de excursionişti sadea se juca de-a supravieţuirea. Luă un prânz scurt în Cork, apoi pomi mai departe către coastă, într-o lungă călătorie pe şosele proaste.

În Baltimore se opri la cârciumă şi întrebă care era drumul spre Summerlawn. Barmanul îl privi pieziş, însă îi dădu îndrumările cerute. Nu era prea departe.

— Vreţi să beţi ceva înainte de a pleca?

Jack vru să refuze, nerăbdător să ajungă la capătul călătoriei, să-l vadă în sfârşit, pe Rosewicz; se răzgândi însă şi ceru o halbă de Guinness. Rămase în picioare în barul mic şi îngrijit, bându-şi berea în linişte. În micuţa încăpere umbrită se mai găseau doar alţi doi băutori, doi bătrâni, cu pipele în gură şi raţia de bere tare în faţă.

Barmanul şterse câteva pahare, punându-le deoparte pentru aglomeraţia de seară.

— Veniţi de departe? întrebă el.

Jack încuviinţă.

— Din Dublin.

— Drum lung şi şosele cam rele.

Jack sorbi din lichidul amar şi negru. Pe buza superioară îi rămase spumă, pe care o şterse cu o mişcare iute a dosului palmei.

— Sunteţi prieten cu dumnealui de pe aici, nu?

— Cu domnul Rosewicz?

— Cu el. Îl ştiţi bine?

Din spatele barului un şir de fotografii îl priveau pe Jack: Papa flancat de John şi Robert Kennedy, echipa de fotbal Kerry

Gaelic, iar deasupra lor Mântuitorul cu o pată mare de sânge în jurul inimii. Jack sesiză ostilitatea din vocea omului.

— Nu l-am cunoscut niciodată, răspunse el.

Barmanul îl privi chiorâş, ştergând o pată de bere de pe tejgheaua barului cu o cârpă.

— Chiar aşa? se miră el.

Jack dădu uşor din cap. În colţul lor, cei doi bătrâni umpleau încăperea cu fum acru.

— Îl vedeţi des prin sat?

— Să-l vedem? Barmanul se întoarse să îndrepte un şir de sticle de whiskey. Se opri o secundă, apoi se răsuci la loc pe călcâie. Nu pune niciodată piciorul în Baltimore, ăsta-i adevărul. Şi-i p-aici de vreo patruzeci şi ceva de ani. Fiică-sa mai trece p-aici din când în când, dar dumnealui îi place să stea singur.

— Ce fel de om e? se interesă Jack.

Barmanul se îndrepta şi se trase un pic înapoi, ca şi cum s-ar fi îndepărtat de vreo capcană.

— Vă costă o liră şi douăzeci şi cinci. Mai bine aţi bea şi aţi pleca. Fără îndoială că vă aşteaptă la ceaiul de amiază.

Restul drumului, Jack îl parcurse gândindu-se la barman şi la inexplicabila lui ostilitate. Sau fusese vorba doar de nervozitate? Pe aici, pe la ţară, oamenii erau mai ciudaţi, însă erau obişnuiţi cu cei din Capitală, iar el nu mai întâlnise un asemenea comportament până acum.

Un drum îngust şi bântuit de vânturi ieşea din Baltimore către coastă, unde începea să coboare spre Atlantic. Luând o curbă, văzu o întindere de apă liniştită şi agitaţia păsărilor albe în jurul insulei Clear. Apoi, la o nouă curbă, văzu sclipirea insulelor împrăştiate pe suprafaţa Roaring – Water Bay şi vase cu pânze colorate lângă ţărmurile insulei Spanish, făcând volte în bătaia uşoară a vântului.

Urcând, atmosfera devenea tot mai limpede, mai tare şi mai dulce. Simţea că ar fi vrut să urce aşa o veşnicie, ca un om care descoperă fericirea pentru prima dată. Soarele cobora tot mai mult înspre vest, către apele zgomotoase ale Atlanticului. Trecu printr-un tunel de arbori înalţi şi fucsii sălbatice şi purpurii,

crescând în tufişuri dese pe ambele părţi ale drumului, lăsând şoseaua cufundată în umbră şi, din loc în loc, cu pete de lumină.

Ieşind din tunel, fu orbit pe moment de lumina strălucitoare, închise ochii, încetinind involuntar maşina. Când îi redeschise, în faţa lui se întindea Summerlawn, în mod neaşteptat şi ameţitor, o casă albă pe un tăpşan cu faţa spre mare. Era o clădire cu trei etaje şi şapte rânduri de ferestre. Partea frontală era împărţită în trei. În centru se afla o cupolă înaltă, flancată de coloane în stil doric. Deasupra ei se vedea o fereastră veneţiană mare.

Simţi că i se strânge inima. Toate ferestrele sclipeau, ca şi cum i-ar fi urat bun venit. Un cârd de păsări se lăsă în jos spre un coş, apoi se înălţă şi se îndreptă către mare. Opri în faţa unei porţi înalte de fier, aşezate între doi stâlpi de piatră. La capătul unei alei lungi, flancate de copaci, aştepta cineva.

Opri motorul şi se dădu jos. Briza mării îi deranjă imediat părul. Pe stâlpul din dreapta se vedea un buton, lângă un mic difuzor, iar deasupra lor străjuia o cameră de luat vederi. Apăsă butonul şi se anunţă. O clipă mai târziu se auzi un bâzâit şi poarta se deschise. Privi înspre casă. Aceasta se înălţa răbdătoare cu spatele la marea zgomotoasă, ca şi cum l-ar fi aşteptat pe el.

CAPITOLUL CINCI

Menajera îl conduse printr-o serie de încăperi spaţioase, pline de oglinzi, către o terasă lungă în spatele casei, unde Stefan Rosewicz îl aştepta; un bătrân care şedea la o masă cu tăblie din marmură şi privea fix marea. Auzindu-l pe Jack apropiindu-se, omul se întoarse. Avea păr alb, tuns foarte scurt, o frunte înaltă, aproape lipsită de riduri; obraji supţi, ochi mari şi inteligenţi, îmbrăcămintea era elegantă şi potrivita anotimpului, o cămaşă albă, deschisă la gât, sub o haină căptuşită, pantaloni asortaţi şi pantofi de pânză.

Rosewicz se ridică în picioare şi întinse mâna. Jack observă că vârful degetului mic lipsea.

— Doctore Gould. Sper că aţi avut o călătorie plăcută Astăzi vremea e foarte frumoasă.

— Vă mulţumesc, a fost, într-adevăr, frumoasă tot drumul. Iar aici e splendid.

— Fireşte; de aceea locuiesc aici. Rosewicz se întoarse către menajera, care aştepta lângă glasvandul de acces spre terasă. Doamnă Nagle, vreţi să aduceţi oaspetelui nostru un pahar cu ceva rece? Ce doriţi, doctore Gould?

— Ce doriţi dumneavoastră.

— Constat că posedaţi tendinţa irlandeză de autonegare. Pai, atunci, să bem câte o limonada. Menajera încuviinţă din cap şi se făcu nevăzută. E o limonada adevărată, nu fiertura aceea revoltătoare care se vinde sub numele acesta în sticle, aici. Luaţi, vă rog, loc. După ce Jack se aşeză, Rosewicz se uită la el cu o privire directă, pătrunzătoare. Moşteniţi timiditatea irlandeză de la mamă, bănuiesc. Tatăl dumneavoastră a fost evreu, nu?

— Da, răspunse Jack. S-a refugiat din Germania. Cum de ştiţi?

Rosewicz înălţă din umeri.

— Doar nu credeţi că v-am rugat să faceţi tot drumul până aici ca să-mi vedeţi micile comori, fără să fi efectuat o mică anchetă în privinţa dumneavoastră? Jack nu replică. Oare ce fel de ancheta făcuse Rosewicz şi la ce scara? Nu vă neliniştiţi, prietene. Nu cunosc nimic în plus faţa de ceea ce doriţi dumneavoastră să se ştie. Un pic din trecut, asta-i tot. Trebuia să mă asigur că puteţi fi omul potrivit pentru această slujbă.

— Şi care e slujba?

Rosewicz dădu nerăbdător din mână.

— Mai târziu, doctore Gould, mai târziu. Abia aţi venit. Sunteţi obosit. Veţi bea ceva rece acum, apoi veţi lua un ceai dacă doriţi, după care doamna Nagle vă va conduce la camera dumneavoastră. Aveţi timp să vă odihniţi înainte de cină. Vom putea discuta ca lumea atunci. Vă voi arăta puţin din casă. Bineînţeles şi biblioteca. O aştept pe fiica mea, Maria, să ni se alăture la masă. Astăzi a trebuit să se ducă în Cork cu afaceri urgente, altfel ar fi fost aici să vă ţină companie.

Menajera reapăru cu o tavă pe care se găseau două pahare înalte şi o carafă din sticlă. Jack observă că paharele şi carafa erau Lalique. Văzuse astfel de obiecte în magazinele pariziene, la preţuri dincolo de posibilităţile lui. După ce gustă limonada, o găsi delicioasă, un amestec perfect de dulce şi acrişor.

Rosewicz îşi ridică paharul.

— Pentru colaborarea noastră.

— Încă nu am fost de acord să lucrez pentru dumneavoastră.

Polonezul îl studie atent.

— O veţi face, replică el. N-am nici cea mai mică îndoială.

— Sunteţi foarte încrezător în puterile dumneavoastră.

— Am şi motive să fiu. Veţi înţelege când îmi veţi vedea biblioteca. Acum beţi şi bucuraţi-vă de soare. Priveliştea de pe această terasă n-are egal în Irlanda. Făcu o pauză. Trebuie să mă iertaţi, dar am câteva lucruri de rezolvat. Când veţi dori să vă duceţi în cameră, sunaţi la soneria de aici şi doamna Nagle se va îngriji imediat de dumneavoastră.

Rosewicz se ridică şi se înclina din mijloc, de o manieră pe jumătate protocolară. Jack se întrebă câţi ani avea omul. Ţinuta demonstra o vârstă mult mai mică. Foarte ţeapănă, aproape

milităroasă. Jack avea însă impresia că individul era apăsat de ceva sau căuta să se pună la adăpost de un pericol.

Îşi bău limonada şi privi spre mare. Casa îl uluise, prin frumuseţea ei greu de ghicit din afară, prin izolare, prin perfecţiunea localizării. Raportul sec pe care i-l făcuse Burke nu îl pregătise pentru aşa ceva. Nici măcar în vis nu pusese piciorul într-un loc atât de magic. Era convins că va fi încântat să stea acolo. Jos, la mare depărtare, marea se spărgea de o stâncă ascuţită. Soarele învăluia totul cu razele lui. Nu simţea nici un fel de teamă. Nici măcar o clipă nu se gândi la o fetiţă jucându-se cu o minge roşie pe marginea falezei.

Înainte de cină se petrecuseră doua lucruri, câtă vreme Jack rămăsese în camera lui, odihnindu-se pentru seara care-l aştepta. Bucuria lui, inspirată de soare şi sentimentul de libertate dat de şofatul până acolo, dispăruse în mare măsură. Îi revenise obişnuita stare de deprimare. O vreme se plimbase prin dormitor rememorând vechile lui amintiri dureroase, după aceea se ghemuise în pat, adormind şi deşteptându-se de mai multe ori.

În jurul orei şase auzi sunetul scos de motorul unei maşini care îşi croia drum către casă. Urmă o perioadă de tăcere, apoi zgomot de paşi, undeva, şi de voci camuflate. Probabil că se întorsese Maria. Şi-o imagină ca pe o fată bătrână de vârstă medie sau ca pe o văduvă. La Summerlawn nu existau nici soţ şi nici familie, deşi reşedinţa era în stare să găzduiască multe persoane. Observase deja că viaţa socială nu ocupa un loc prioritar pe lista de virtuţi ale lui Stefan Rosewicz.

Ceva mai târziu auzi muzică. La început slabă, apoi brusc mai tare, ca şi cum s-ar fi deschis undeva o uşă. Cineva cânta la pian, fără prea multă tragere de inimă, oprindu-se din când în când, apoi reluând de la aceeaşi măsură sau mai departe. Câteva dintre bucăţile muzicale erau extrem de cunoscute, ca şi cum ar fi fost selecţionate special pentru el: partea andantino din Sonata pentru pian în la major a lui Schubert, câteva bucăţi din Invenţiile în două şi trei părţi ale lui Bach, pe care le auzise ultima oară interpretate la clavecin. Toate acestea îi creau o senzaţie, aproape fizică, de durere.

Apoi, chiar la sfârşit, după ce se stinseră ultimele ecouri din Bach, pianistul interpretă câteva măsuri din ceva mai recent, o piesă de jazz, pe care n-o recunoscu, dar care semăna cu muzica lui Jelly Roll Morton. Deci, existau şi aici persoane cu simţul umorului. Însă nu îşi imagină că o astfel de persoană putea fi Maria.

Luară cina abia la ora opt şi jumătate, oră la care soarele roşu se retrăgea singuratic şi obosit dincolo de insulele care se îngrămădeau la gura Atlanticului. până atunci, Rosewicz nu se întorsese să vorbească cu el, aşa că senzaţia de abandonare îi accentuase şi mai mult proasta dispoziţie. Începea să se întrebe de ce anume se lăsase condus când răspunsese cu o asemenea iuţeală toanelor unui îngâmfat dornic doar de a găsi pe cineva care să-i admire cele câteva jalnice podoabe din biblioteca particulară.

Puţin înainte de cină doamna Nagle trecuse pe la el să-i reamintească să se îmbrace elegant, însă neceremonios. Se decise să poarte un costum uşor de vară, cu o cămaşă albastră deschis şi cravată în dungi. Chiar şi îmbrăcat cu cele mai bune haine, se simţea un pic stingherit aici, într-un cadru de o asemenea opulenţa. Nu îl mai încercase un asemenea sentiment de inadaptare de la primul lui curs din Aula de la Trinity.

Dincolo de fereastra dormitorului se găsea un mic balcon. Ieşi şi se uită la marea care se întuneca la culoare, încercând să-şi redobândească senzaţia de fericire pe care o simţise mai devreme. Aici nu e niciodată linişte, gândi el. Marea se izbeşte de stâncă toata ziua şi toată noaptea. Iama, casa trebuie să fie scuturată permanent de furtuni.

Se uită în jos, atenţia fiindu-i atrasă de un zgomot de dedesubt, ca un pas. De unde stătea, se vedea o parte a terasei. Auzi vocea unui bărbat, nu a lui Rosewicz, apoi răspunsul unei femei. O clipă mai târziu, văzu o rochie albastra de mătase, licărind pentru o fracţiune de secunda, apoi dispărând din raza vizuală.

În acel moment, din hol se auzi un gong. Închise uşa balconului şi se pregăti să coboare.

Rosewicz îl aştepta la piciorul scării. Era îmbrăcat într-un costum de mătase şi purta o cravată Giorgio Armani. Jack

văzuse astfel de cravate, o dată, în Elveţia, şi se strâmbase când citise preţul.

— Doamna Nagle este ocupată în bucătărie, aşa că vă voi însoţi eu până în sufragerie. Trebuie să-mi cer scuze că v-am lăsat singur atâta vreme, însă am avut de rezolvat nişte chestiuni urgente. Vă promit că pe viitor nu veţi mai fi atât de neglijat.

— Păi, oricum, plec mâine.

Rosewicz nu răspunse. Îl conduse pe un coridor cu tablouri, în majoritate erau vechi portrete de familie, pe care presupuse că Rosewicz le cumpărase o dată cu casa. Sau le salvase din cine ştie ce cămin ancestral din Polonia, înainte de venirea comuniştilor? Din comportamentul şi ţinuta lui Rosewicz, ghicise deja că acesta trebuia să fi fost un aristocrat care se refugiase. Habar n-avea însă de unde proveneau banii individului. Bănuia că unii oameni descoperiseră diverse modalităţi de a scoate ilegal fonduri din ţară.

Uşa sufrageriei era deschisa, lăsând să se întrevadă doar obscuritate şi licărul slab al luminii de lumânare. Rosewicz îl pofti înăuntru.

Masa fusese pusa pentru trei persoane. Lemnul lustruit, cu sclipiri calde, licărul luminărilor, argintărie şi cristaluri, albul pur al feţei de masă, porţelanuri de cea mai bună calitate, un alb imaculat, înspicat cu auriu. Jack însă nu observă nimic din toate acestea.

— Ea e fata mea, Maria, rosti Rosewicz. Numele ei polonez este Marja; aici însă îl pronunţă în manieră irlandeză.

Jack nu-l asculta. Nu-şi putea dezlipi privirea de pe chipul femeii, care îşi împingea acum scaunul înapoi şi venea spre el cu mâna întinsă, zâmbind.

Toată durerea din suflet îi dispăru ca prin minune. Abia mai răsufla. Ca şi cum această femeie îi luase tot aerul, şi prezenţa ei umplea întreaga încăpere. Nu se gândise niciodată că, după Caitlin, frumuseţea unei femei îl putea prinde atât de nepregătit şi îl putea face surd şi orb. Maria Rosewicz nu semăna deloc, ca aspect, cu Caitlin, şi totuşi el simţea pentru a doua oară în viaţa lui acea teribilă bătaie a inimii pe care înainte nu o simţise decât în prezenţa fostei soţii.

În clipa următoare, ea îi strângea mâna. Jack rămăsese fără grai; avea gura uscată şi ameţeala îi cuprinsese capul. Avea sentimentul că se prăbuşeşte într-un puţ întunecat, fără fund.

— Ce plăcere să vă cunosc domnule Gould. Aici, în Summerlawn, rareori avem ocazia să vedem un chip nou. Tata pune toţi vizitatorii pe fugă. Nu-i aşa?

Între timp, Rosewicz venise în spatele fetei, zâmbind.

— Văd că sunteţi ameţit, doctore Gould. Maria are darul de a ameţi pe oricine o vede pentru prima dată. Nu e frumoasă? E una dintre singurele plăceri care mi-au mai rămas în viaţă. M-am căsătorit acum treizeci de ani cu mama ei, care, înainte de a muri, mi-a dăruit acest minunat copil.

Jack începuse să-şi revină. Schiţă un zâmbet şi îngăimă:

— Sunt încântat... foarte încântat să vă cunosc. Aţi... Pe dumneavoastră v-am auzit cântând la pian mai devreme?

Fata se înroşi şi încuviinţă din cap.

— Nu mă prea pricep. Însă exersez în fiecare zi. Adică, ori de câte ori pot.

— Mie mi-a plăcut foarte mult, replică el. Speră ca ea să înţeleagă că el vorbise din inimă. L-aţi interpretat foarte bine pe Bach. Aveţi simţirea necesară. Mi-a amintit de...

Jack se întrerupse brusc, stingherit.

— Da?

— Nimic, minţi el. Doar că am auzit aceleaşi bucăţi interpretate foarte bine şi înainte.

Ea zâmbi şi dădu din cap. Preţ de o clipă, el crezu că surprinde o privire aparte în ochii ei, ca şi cum ar fi ştiut ce voise el să zică în realitate.

Atunci se deschise uşa şi doamna Nagle intră cu o tavă pe care se aflau trei castroane cu supă.

— Cred că ar trebui să ne aşezăm, rosti Rosewicz, ţinând scaunul lui Jack. Doamnei Nagle nu-i place ca supa ei să se răcească. Chiar şi atunci când e servită rece.

CAPITOLUL ŞASE

Cina trecu jumătate în vis, jumătate în trezie. Nu discutară nimic de natură personală sau intimă, şi totuşi Jack descoperi că, în tot ce spunea el şi în cel mai mic gest, gazdele lui găseau ceva semnificativ.

Află că Maria studiase muzica la Academia di Santa Cecilia din Roma, cea mai veche academie de muzică a lumii. Cânta la mai multe instrumente, dar prefera claviaturile. A doua zi ea avea să-i arate colecţia ei mică de clavecine, pe care o păstra în vechiul turn al casei. Colecţia includea două instrumente fabricate de familia Rickers şi alte câteva lucrate de meşteri italieni de frunte. Jack nu ştia nimic despre astfel de lucruri, dar o ascultă fascinat pe Maria vorbindu-i despre ele. Dispoziţia începu să i se schimbe din nou. Fata vorbea despre lemn şi metal ca despre nişte fiinţe. În opinia ei, atingerea muzicianului le trezea la viaţă, aşa cum un magician poate face copacii să vorbească şi pietrele să se urnească din loc.

De câteva ori pe parcursul mesei, Jack o surprinse cu colţul ochiului în timp ce-l studia cu atenţie, ca şi cum el ar fi fost un vechi prieten pe care nu-l mai văzuse de ani de zile şi în privinţa căruia voia să se reasigure. Era o fată foarte frumoasă. Descoperi că-i vine greu să nu se uite la ea cu aceeaşi privire insistentă. Avea un păr negru ce-i cădea în valuri pe umeri, ochi verzi care puteau trece într-o fracţiune de secundă de la o expresie de amuzament la una de nefericire, gât lung, umeri albi şi catifelaţi, a căror goliciune îi dădea lui fiori dureroşi.

Rosewicz părea agitat. De câteva ori reveni cu conversaţia la casă, dornic să ofere detalii în privinţa istoriei şi arhitecturii ei. Entuziasmul lui era în stare să dea viaţă locului.

— Priviţi în sus, rosti el la un moment dat Jack îşi înălţă capul şi se strădui să vadă prin umbră. Nu veţi mai vedea un tavan ca acesta în Irlanda. Stucatura e făcută de Stapleton. E una dintre operele lui cele mai bune. Nu trebuie să ştiţi, insistă Rosewicz. Trebuie să simţiţi. Eu nu cunoşteam nimic despre arhitectură când am venit aici şi am cumpărat Summerlawn. Pur şi simplu, am îndrăgit-o, asta-i tot

— Cred c-aţi ales bine. Casa e splendidă.

— Summerlawn e printre ultimele de acest gen, replică Rosewicz. N-am dat-o statului, pentru că statul n-o merită. El a

transformat în ruine prea multe clădiri ca aceasta. Vi se pare că sunt egoist?

Jack clătină din cap.

— Nu, dacă o puteţi conserva prin forţe proprii. Dar mi se pare cam egoist să nu lăsaţi pe nimeni să-i treacă pragul, în afara câtorva prieteni.

— Am motivele mele, doctore Gould. S-o lăsăm baltă.

— E o casă frumoasă, domnule Rosewicz. Nu vă învinuiesc.

— Va aparţine Mariei după ce mor. Iar după aceea va aparţine copiilor ei, câtă vreme va mai exista cineva care să locuiască aici. În nici un caz, nu se va transforma în muzeu. Un loc unde turiştii să se plimbe, căscând ochii, cu aparatele lor ieftine de fotografiat şi cu sporovăiala lor inutilă. Mai degrabă aş vedea-o arsă până la temelii.

Jack nu răspunse. Vocea vehementă a lui Rosewicz semăna cu un bubuit.

— Toate casele măreţe sunt acum ruine: Powerscourt, Desart Court, Castle Morres, St. Anne's at Clontarf, Santry Court, Killester House, Shanbally Castle, Loughcrew. Au fost arse sau lăsate să putrezească, sau au fost jefuite de lemnărie şi ornamentele de piatră. Soarta lor au avut-o sute de alte case asemănătoare lor sau mai mici. Dacă mă gândesc, cred că numai aici, în Cork, ar fi vorba de vreo şaptezeci. Moartea marilor case irlandeze este cea mai mare tragedie arhitectonică a secolului.

— Cred că exagerezi, tată. Şi eşti un pic cam dur. Ar trebui să-ţi aminteşti că oaspetele nostru e irlandez.

Rosewicz se încruntă. Era clar că avuseseră astfel de dispute anterior.

Pe măsură ce trecea seara, Jack avea un sentiment tot mai acut de ireal. O plăcea pe Maria şi se simţea bine în compania ei, însă Rosewicz îl irita.

După desertul de căpşuni, li se aduse cafea şi coniac. Înainte de a fi serviţi, Maria se scuză.

— Trebuie să mă scol devreme, rosti ea. Particip la slujba de dimineaţă din Skibbereen. Făcu o pauză şi-i zâmbi lui Jack. Dacă v-ar plăcea sunteţi binevenit.

— Mă tem că nu prea mă duc la slujbă. Poate altă dată.

Era o recunoaştere neintenţionată a faptului că era posibil să rămână acolo.

— Tată?

Rosewicz dădu din cap.

— Vin cu tine, bineînţeles. După aceea vreau să-mi petrec ziua cu doctorul Gould. Dumnealui şi cu mine avem multe de discutat.

Maria dădu din nou mâna cu Jack şi-i ura noapte buna. Tatăl ei o săruta uşor pe obraz. Jack sesiză că cei doi erau foarte apropiaţi. Exista însă şi altceva, ceva mai puţin frumos, ca o tensiune sau o prăpastie; ca şi cum unul din ei juca un rol.

După plecarea fetei, Rosewicz se întoarse către el.

— Ce-ar fi să vă luaţi coniacul, doctore Gould? Se face târziu şi aş vrea să vă arăt biblioteca înainte de a vă retrage.

— Bineînţeles. Şi vă rog să-mi spuneţi Jack.

— Eşti amabil. Sper că asta înseamnă că vom deveni prieteni. Şi tu va trebui să-mi spui Stefan. Te rog urmează-mă. Biblioteca e aproape.

Recunoscu imediat mirosul. Cărţile vechi, îmbrăcate în piele, lasă o amprentă puternica, în aerul unei încăperi. Biblioteca era o cameră mare, circulară, cu un tavan înalt şi boltit, pe care fuseseră montate panouri de sticla ce permiteau accesul luminii înăuntru. Pe fiecare perete se ridicau, din podea până la tavan, rafturi încărcate cu cărţi. În centrul încăperii, stive de cărţi se odihneau pe o masa rotunda, de mahon lustruit. Mobilierul era completat de cinci sau şase scaune din piele, o duzină de busturi clasice, din marmură albă, înălţate pe piedestale, şi un set de scăriţe de bibliotecă.

— Ce camera minunată, şopti Jack.

— Da, răspunse Rosewicz din spatele lui. Cred că cea mai încântătoare din toată casa. A fost proiectata chiar de Davis Duckart, când a ridicat clădirea în 1768. Veneau oameni tocmai din Dublin ca să vadă această încăpere. O să vezi aici o parte a colecţiei originale care se află în Biblioteca Naţională.

Rosewicz traversa încăperea până la un raft mare, unde se găseau enciclopedii în mai multe limbi. Scoase un volum din *Enciclopedia Judaica*, apoi întinse mâna în spaţiul rămas gol şi trase de un soi de mâner. Se dădu înapoi şi, câteva minute mai

târziu, o întreagă secţiune a peretelui porni să se rotească. Când despărţitura ajunse cam la treizeci de centimetri, Rosewicz o împinse către stânga, şi bucata de perete alunecă peste zidul alăturat. În spaţiul rămas se ivi o mică uşă alba.

Rosewicz se întoarse şi-i zâmbi oaspetelui.

— Eşti un privilegiat, Jack. Foarte puţini oameni, în afară de mine, au pus vreodată piciorul în camera din spatele acestei uşi. Am construit-o special pentru a-mi adăposti colecţia. Înainte de a intra, vreau să-mi dai cuvântul tău de onoare că nu vei vorbi şi nu vei scrie nimănui despre ceea ce vei vedea.

— Eşti încrezător. Abia m-ai cunoscut. De unde ştii că am să-mi ţin cuvântul?

— Tocmai că nu ştiu. De aceea e atât de important.

Jack ezită. Nu-i plăcea să se angajeze într-o treabă fără să ştie cu precizie care erau riscurile. Însă acum ardea de curiozitate. Şi, în definitiv, ce avea de pierdut?

— Foarte bine, fu el de acord. Ai cuvântul meu.

Uşa era dotată cu o încuietoare electronică sofisticată. Rosewicz tastă un număr pe panoul de acces şi apăsă un mâner greu de metal. Uşa se deschise fără zgomot.

Camera în care intrară nu semăna deloc cu cealaltă încăpere. Cu tavanul jos, cu pereţii albi, luminata de tuburi fluorescente, înzestrată cu instalaţie de aer condiţionat, semăna mai mult cu o sală de operaţii decât cu un loc de studiu.

— Aici vei lucra, anunţă Rosewicz.

De-a lungul pereţilor erau aliniate dulapuri metalice, fiecare fiind prevăzut cu o încuietoare. Jack nu putea înţelege evidenta preocupare a gazdei sale pentru securitate. Îşi aminti de camera de luat vederi pe care o văzuse mai devreme montată la poarta. Observase că întreaga casă părea să fie prevăzută cu un sistem de alarmă complicat şi toate ferestrele exterioare pe care le văzuse dotate cu bare de siguranţă. Fără îndoială, colecţia lui Rosewicz era valoroasă, însă un nivel atât de înalt de protecţie reprezenta un exces.

Rosewicz deschise primul dulap şi scoase un teanc de fragmente de papirus, fiecare protejat de o îmbrăcăminte de plastic. Ducându-le la masa de lângă unul din pereţii laterali, aprinse o lampă de birou şi o lupă cu bec.

— Uite, zise el, poţi să începi cu astea.

Când Jack plecă de acolo, se apropiau zorile. Cu toată oboseala, nu putea dormi. Nici măcar nu suporta gândul de a se băga în pat. Mai bine de o oră rămase aşezat într-un fotoliu, muncit de gânduri şi înfometat, în ciuda mesei servite cu câteva ore mai devreme. Făcuse câţiva paşi pe care acum nu-i mai putea parcurge înapoi. Simţea că ar fi luat-o razna daca ar fi renunţat la ce descoperise.

Acum ştia că Rosewicz nu era diletantul pe care-l crezuse. Orele petrecute cu el în bibliotecă îl dezorientaseră profund. Gazda se dovedise un cărturar capabil, chiar dacă limitat, bine instruit în privinţa surselor secundare de arheologie biblică şi a ultimelor teorii despre originile scripturilor. Era un amator talentat, care avea banii necesari pentru a-şi cultiva pasiunea. Jack regreta deja promisiunea de a nu spune nimănui nimic despre ceea ce i se arătase, promisiune pe care se simţea obligat din punct de vedere moral, să o ţină. Cunoştea cărturari care, pentru a petrece o lună sau două împreună cu materialele văzute de el în acea noapte, ar fi fost în stare să mintă sau să fure, ba vreo doi chiar să ucidă.

Din sertarele şi dulapurile lui, Rosewicz scosese cea mai uluitoare colecţie de documente iudaice şi creştine timpurii pe care Jack o văzuse vreodată în afara unei instituţii publice. Erau acolo cel puţin cincisprezece codice de cărţi din Biblia Septuagină, datând de dinainte de secolul al doilea al erei noastre; trei capitole separate, în aramaică, ale *Cărţii lui Enoch*, împreună cu o traducere greacă a capitolului nouăzeci şi unu, şi şapte manuscrise etiopiene ale textului complet; manuscrise din piele de viţel ale Faptelor apostolilor, în coptă; o parte a rarului text străin sirian al operei *Diatessaron* a lui Tatian; exemplare timpurii din Samaritan Pentateuh; evanghelii apocrife; lucrări rare Mishnah, Talmuduri babiloniene şi palestiniene; numeroase fragmente a ceea ce păreau a fi texte eseniene.

Jack ştia că următoarele câteva luni aveau să reprezinte o perioadă de activitate intensă. N-avea să dispună de timp ca să citească sau să analizeze cum trebuie nici unul dintre documente; Rosewicz nu-l angaja pentru asta. Chiar dacă ar fi fost în stare să le citească, jurământul de tăcere l-ar fi împiedicat să publice vreodată fie şi măcar un scurt articol, fără

a mai pune la socoteala un studiu de amploare pe care acea colecţie l-ar fi meritat

Nici măcar Rosewicz nu ştia cu exactitate ce comoară poseda. Cunoştinţele lui de ebraică, aramaică şi alte limbi antice erau prea rudimentare ca să-i permită altceva în afara unei vagi conştientizări a conţinutului comorilor lui. Însă era suficient de învăţat ca să aprecieze însemnătatea majorităţii colecţiei şi destul de viclean ca să se păzească de furtuna academică şi religioasă ce s-ar fi născut dacă ar fi fost dezvăluită existenţa acestei colecţii şi dacă ar fi fost făcuta publică natura conţinutului ei.

Jack ieşi pe balcon. Sub el, în întuneric, marea se spărgea nevăzută de stânci. Pe măsură ce ochii i se obişnuiră cu bezna, observă că cerul era plin de stele. Se întindeau deasupra lui: Jupiter, Venus, Marte, Orion, Cassiopeia, toate familiare lui datorită lungilor ore petrecute la telescop în vremea copilăriei.

Ce încerca Rosewicz să facă? Ce voia cu adevărat, şi de ce? Nu avea încredere în el. Nu din pricina diletantismului, căci se lămurise în această privinţă. Exista ceva mai profund, mai grav şi mai greu de descoperit Frumuseţea casei şi aşezarea ei, lumina caldă şi blândă de la cină, chiar şi aceste stele, toate îl seduseseră. Sau, poate – recunoscu el pentru sine – aceste lucruri contaseră mai puţin faţă de sentimentele pe care Maria le redeşteptase în el, sentimente pe care până acum le urâse. Tot ce găsea aici îl legase în mod prostesc de Rosewicz şi de intenţiile ascunse ale acestuia.

Mai era şi întrebarea lui Rosewicz, care păruse întâmplătoare, dar care fusese, evident, bine pregătită. Dintr-un sertar încuiat, bătrânul scosese un plic maro. Înăuntru era o fotografie veche, o reproducere a unei părţi a primelor versete dintr-un pergament aramaic.

— Poţi să-l citeşti? întrebase Rosewicz.

Jack se aplecase, mijind ochii. Reproducerea era proastă.

— Nu e uşor, rosti el. Cred că e ceva de genul: *„Nici vuietul apelor zgomotoase şi nici arderea focurilor strălucitoare nu mă vor împiedica să mă întâlnesc cu Tine, o Doamne, şi nici Fiii Luminii nu mă vor găsi fără credinţă.“*

— Da. E foarte corect.

Rosewicz se apropie, ca şi cum ar fi vrut să mai spună ceva. În cele din urmă, pusese fotografia înapoi în plic şi reintrodusese plicul în sertar, încuindu-l la loc.

— Ai văzut vreodată un pergament aramaic care să înceapă cu aceste cuvinte?

— Nu, niciodată.

— Sau ai auzit de un astfel de pergament?

— Nu. Despre ce e vorba? Ai acces la exemplarul după care s-a făcut această poză, nu?

Rosewicz se încruntase, pârând că ia o decizie. Apoi clătinase din cap.

— Nu e timpul acum. O să vorbim din nou pe tema asta. Îţi promit.

Asta fusese tot. Jack rămase pe loc, sub stele, frământat de dubiu între curiozitatea lui şi sentimentul că totul avea să fie bine dacă avea să plece dimineaţa. Vedea spuma albă a apei mării agitându-se pe stânci. În afară de câteva mici insule, nu se mai găsea nimic între acel loc şi America de Nord, nimic în afară de un abis de întuneric, şi de apa atât de adâncă, încât un om care se îneca putea să coboare până când era zdrobit de presiunea ei.

Brusc, Jack auzi voci pe terasă. Doi bărbaţi vorbeau încet. Unul era Rosewicz, celălalt era bărbatul pe care Jack îl auzise mai devreme. Nu putea descifra ce se discută, însă era convins că purtau conversaţia în altă limba decât engleza. Semăna cu germana. Trecură aşa câteva minute, apoi se reinstala tăcerea. Tăcerea şi marea.

CAPITOLUL ŞAPTE

Marea continuă să se spargă de stânci toată vara, ca un fundal muzical neschimbat al vieţii lui la Summerlawn. Marea se găsea acolo dimineaţa, când se scula şi se ducea la fereastră, şi noaptea, când se băga în pat, cu gândurile dansându-i sălbatic în minte. Avea să ducă cu el tot restul vieţii sunetul mării, aşa cum unii dintre noi duc cu ei multă vreme cuvintele cuiva sau o bucată muzicală, chiar după ce vorbitorul a murit sau instrumentul muzical s-a stricat. Jack ştia însă că, chiar în absenţa sa, vocea pe care o auzea în suflet nu se stinsese încă.

Soarele, marea şi păsările albe; şi o casă peste toate acestea; şi Maria: constituenţii celei mai fericite veri pe care o trăise, dar şi ai celei mai triste.

Munca nu era foarte intensă. Se scula la opt şi lua micul dejun cu Rosewicz şi Maria, dacă fata se afla acolo. După aceea, în ciuda ardorii lui de a trece la lucru, patronul îl angaja în câte o conversaţie, plin de întrebări despre teorii contradictorii în învăţătura biblică sau despre cei cărora li se atribuiau descoperiri importante. Ca mulţi amatori, polonezul deseori cunoştea mai multe despre micile detalii decât un cărturar, iar Jack trebuia, frecvent, să-l amăgească cu aproximări, până când avea ocazia să se întoarcă la Dublin pentru câteva zile, ca să verifice cele afirmate, la bibliotecă.

După câteva astfel de conversaţii, Jack înţelese că gazda sa nu era un om uşor de îmbrobodit. O dată sau de două ori, încercase să-l ameţească cu cuvinte lungi sau expresii de jargon, dar se trezise ţintuit de o privire reprobatoare. Rosewicz ştia când e dus cu preşul şi ţi-o arăta prin câteva cuvinte bine alese. Mai mult din instinct decât din calcul, Jack hotărî că Rosewicz putea fi periculos. De obicei, Jack ajungea, în sfârşit, în bibliotecă abia dimineaţa târziu. Se închidea în mica încăpere cu manuscrise şi lucra. Rosewicz nu era interesat

de o simplă etichetare şi fişare. Voia ca fiecare dintre manuscrisele lui, fie că era complet sau doar un fragment, să primească un număr de îndosariere, să fie fotografiat şi să fie inclus într-un *catalogue raisonné*, cu detalii asupra primului şi ultimului rând, asupra dimensiunilor, stării de conservare, originii şi, unde era posibil, un sumar al conţinutului.

Drumurile la Dublin erau ca o pedeapsă. De fiecare dată când se întorcea la Summerlawn, avea sentimentul că intră în Grădina Raiului după o perioadă de exil. Trăia cu groaza sfârşitului verii şi obligaţiei de a pleca de acolo. Gândul la toamnă şi la iarnă în Ballsbridge îl sufoca.

După prânz muncea până după-amiază târziu. Apoi, din când în când, Maria venea la el şi îi spunea să lase cărţile şi să facă o plimbare împreună cu ea. Oare avea habar că el se îndrăgostise tot mai mult? Ar fi contat pentru ea? Era imposibil de ghicit.

Uneori, sesiza că ea se apropia mai mult de el. Găseau multe subiecte de discutat şi el înţelegea că fata se simţea singura aici şi avea nevoie de un prieten. Câteodată, o surprindea studiindu-l şi atunci avea un sentiment de uluială, căci habar n-avea ce-ar fi făcut dacă ea i-ar fi răspuns la sentimente.

Alteori, ea părea să se retragă într-o cochilie, ca şi cum ar fi fost înfricoşata că mersese prea departe. Jack se întreba dacă fata avea deja un iubit. Greu de crezut că nu, după cum era greu de crezut că nu se întreceau deja zeci de bărbaţi pentru favorurile ei. Iar el ce avea de oferit? Aproape că redevenise acea creatură uscată care fusese cu atâţia ani în urmă, în Paris. De atunci, nu căpătase altceva decât oboseală şi durere. La ce-i foloseau toate astea unei femei ca Maria?

Jack descoperi curând că, dacă fata nu era amorezată de el, era, în schimb, îndrăgostita de Summerlawn. Explorau amândoi domeniul, el parcurgând ameţit, ca orbit de razele soarelui, încăperi de o splendoare inimaginabilă. Se plimbase şi înainte prin case impresionante, mai puţin în Irlanda şi mai mult în Anglia şi Franţa; fusese însă întotdeauna în compania altora, turişti cu aparate de fotografiat şi sandvişuri la pachet, ca nişte fiinţe ale răului care se bat pentru o pradă de mult moartă,

vizitase camere pline de mobilier şi tablouri protejate de sfori roşii şi tăbliţe indicatoare scrise cu litere elegante.

Aici putea întinde mâna şi atinge tot ce voia. Sau putea observa totul cu un ochi critic, ca de stăpân, în tăcere, în vreme ce Maria se uita la el. Punea întrebări şi fata îi răspundea cu precizie şi aproape cu afecţiune. Afecţiune pentru casă şi, uneori, după părerea lui, pentru el. În timpul acelei veri lungi şi leneşe, ea îl învăţă multe lucruri despre pictură, despre sticlă şi ceramică, despre stiluri şi perioade de mobilare, dovedind remarcabile cunoştinţe în domenii pe care el le cunoştea numai la suprafaţă.

Casa era înconjurată de grădini, de pajişti şi terase, şi de ghivece de lemn pline cu flori de vară. Se plimbau pe acolo împreună sau se aşezau ca să vorbească. Aici graniţele paradisului lui Jack erau bine trasate. Nu prin araci de viţă, garduri vii sau caravane de turişti, ci prin firele ascunse, şerpuitoare ale unei reţele de alarmă. În câteva rânduri, Maria îl avertizase în privinţa acestei reţele, când el era pe punctul de a călca dincolo de perimetrul îngrădit. Ea îi spuse că reţeaua era prevăzută cu ochi electronici aşezaţi la intervale regulate de-a lungul graniţelor proprietăţii. Firele şi dispozitivele de avertizare erau reglate astfel, încât să sesizeze orice intrus uman, ignorând, în schimb, vulpile şi ale animale sălbatice. Tatăl ei avea o frică îngrozitoare de spărgători şi această frică se transformase, în opinia fetei, din simplă precauţiune într-o adevărata obsesie. Jack sesiză însă că ea minţea şi că, dincolo de povestea cu siguranţa comorilor, exista un mister de altă natură. Îşi închipui că Rosewicz fusese, probabil, cândva, implicat în activităţi subversive anticomuniste, posibil într-una din organizaţiile finanţate şi aprovizionate de Liga Mondiala Anticomunistă, sau chiar activase în cadrul operaţiunilor de spionaj ale Vestului în Europa de Est. Cu siguranţă însă că zilele de precauţii excesive pe această temă dispăruseră.

O alee scurtă îi ducea, pe un drum şerpuitor, către o plajă aflată într-un golfuleţ sălbatic şi izolat. Se duceau să înoate acolo, în apa limpede ca un cristal şi sub razele binefăcătoare ale soarelui. Uneori, dădeau peste un banc de meduze translucide. Maria îi spuse că meduzele erau din specia Aurelias. Înţepătura lor putea da usturimi, însă nu era fatală; el

o crezu pe cuvânt şi începu să înoate fără teamă printre ele. După aceea se întorceau acasă, unde îl găseau pe Rosewicz aşteptându-i, de obicei, pe terasă. Deseori, Jack se întreba dacă el nu-i spiona de acolo.

Nu că ar fi fost ceva de spionat. Pe măsură ce timpul trecea, Jack era tot mai nedumerit de inocenţa relaţiilor lui cu Maria. Căută motivul în el însuşi şi descoperi că era vorba de propria teamă de implicare. Sau, mai degrabă, de o implicare după tot ceea ce se întâmplase în viaţa lui. Descoperi că, chiar şi în momentele în care se simţeau extrem de relaxaţi împreună, el evita lucrurile care contau cu adevărat, anume propriile sentimente şi propriul trecut. În acelaşi timp, ea, Maria, sesizând sau chiar ştiind ce anume îl punea în dificultate, sărea peste întrebările care se pun direct în astfel de situaţii şi se concentra pe ceea ce se afla la suprafaţă. Jack bănuia că Rosewicz ştia totul despre el şi o pusese şi pe fiică-sa la curent în privinţa asta.

Treptat însă, aproape fără ca el să-şi dea seama, totul se schimba. În această vreme, Maria plecă în câteva călătorii inexplicabile, la mare distanţă de casă, lipsind mai multe zile, ba chiar o săptămână într-una din ocazii. La întoarcere nu explică niciodată unde fusese, însă Jack bănuia că ea pleca pe continent, probabil în Italia, căci văzuse o dată eticheta aeroportului din Roma pe o valiză pe care ea o aducea în casă îi era dor de Maria când era plecată. Ea lua cu ea o mare parte din magia casei.

La întoarcere era taciturnă şi retrasă o vreme. O zi sau două treceau fără plimbări sau partide de înot, abia cu o conversaţie cenuşie la cină. În timpul absenţelor şi perioadelor ei de retragere, Jack muncea mai mult decât oricând, stând până noaptea în faţa munţilor de papirusuri şi fişe. Apoi, ceea ce o necăjea pe Maria dispărea pe neaşteptate şi redevenea ea însăşi, reîncepând să-l fure pe Jack de la îndatoriri sau să găsească pre-texte pentru a cere să fie însoţită de el până la Skibbereen.

Când Maria se întoarse din călătoria de o săptămână, se dovedi neobişnuit de introvertită, evitând să-l vadă pe Jack timp de două zile, ca şi cum el ar fi ofensat-o, fără să-şi dea seama. În cea de-a treia zi, veni singură la el după cină, când şedea pe

terasă şi urmărea cum se întunecă cerul. Rosewicz se scuzase şi plecase devreme la culcare. Se auzea numai zgomotul valurilor venind de undeva de jos. O auzi pe Maria apropiindu-se tăcută.

— Trebuie să mă suporţi când mă vezi aşa, rosti ea.

El se întoarse. Era dintr-o dată enervat.

— Să te suport? Nu trebuie să suport nimic. Nu eşti soţia sau iubita mea, chiar dacă asta n-are importanţa. Nu sunt nici măcar sigur că eşti prietena mea. Văzu durerea pe chipul ei şi se înmuie imediat. Îmi pare râu, se scuză el. A fost o cruzime din partea mea

— Nu, răspunse ea, clătinând din cap. Ai dreptate. N-ai nici un motiv să suporţi ceva din toate astea. Ezită, ca şi cum ar fi luat o hotărâre. Vino sus. Vreau să-ţi arat ceva.

— Sper că nu gravurile tale?

Ea nu răspunse glumei palide. Fără vreo altă vorbă, se răsuci pe călcâie, aşteptându-se ca el s-o urmeze.

După câţiva metri, Jack ghici încotro îl conducea. Apropiindu-se de casă, în prima zi a sosirii lui aici, observase, deasupra aripii de est, o cupolă joasă, acoperită cu cupru. La câtva timp după aceea, chestionându-l pe Rosewicz în privinţa destinaţiei cupolei, primise o replică scurtă şi un înălţat din umeri.

— Un vechi observator, îi explicase gazda. Construit în secolul al nouăsprezecelea îl ţin încuiat, căci n-am la ce să-l folosesc.

Uşa observatorului se afla la capătul unui lung coridor pe care Jack nu-l vizitase niciodată înainte; era un coridor slab luminat şi încărcat cu tapiserii sumbre. Maria scoase o cheie din buzunar, ca şi cum ar fi purtat-o întotdeauna la ea. Observând privirea lui, dădu din cap.

— Vin aici uneori, ca să fiu singură. Tata nu ştie.

— Şi dacă ne descoperă?

— Are încredere în mine, se mulţumi ea să răspundă. Introduse cheia în broască şi deschise uşa. Înăuntru se vedea o scară în spirala, luminată doar de un bec chior. Era surprinzător de răcoare. Ar fi trebuit să-ţi spun să-ţi iei un pulover, rosti ea Dacă vrei ne întoarcem.

El clătină din cap. Maria urcă pe scări în sus, către cupolă. Aici luminile erau mai puternice şi mai numeroase, activate de o

serie de întrerupătoare plasate lângă uşă. Jack văzu patru fotolii, o masă joasă şi mai multe rafturi pline de cărţi. În centrul încăperii, străjuia un imens telescop din alamă, şlefuit şi strălucitor, o maşinărie plină cu oglinzi, mânere, rotiţe şi pârghii. Lumina îl făcea să sclipească.

Maria îl aşeză pe un scaun şi îi arătă ocularul.

— Ai folosit aşa ceva până acum?

— Aşa ceva, nu.

— Poftim, lasă-mă să-ţi arat

Îi arătă cum să potrivească lentilele. La început, el nu văzu nimic altceva decât întuneric, apoi, brusc, apărură mai multe stele decât văzuse vreodată. Se simţi ameţit. După aceea, încet şi cu grijă, Maria le transformă în planete pentru el.

Şezură unul lângă altul mai bine de o ora.

Fata îi arată mai multe galaxii, însă lui nu îi păsa decât de momentul în care avea să vadă din nou faţa ei, cel mai apropiat lucru din universul lui. Învârtea rotiţa, aşa cum îl instruia ea, şi telescopul se mişca, concentrându-se mereu asupra vastului întuneric, pentru a scoate din el lumi întregi fabricate doar din lumină. În cele din urmă, obosi de atâta întuneric şi lumină care se succedau fără discernământ. Când îşi luă, în sfârşit, privirea de la cer, Maria plângea încet lângă el, fără ca el să aibă habar de ce.

— Veneam aici cu sora mea, rosti ea. În timpul vacanţelor de vară. Veneam să privim stelele şi sfârşeam ciorovăindu-ne.

— N-am ştiut că ai soră. După cum vorbiţi voi doi, am crezut că nu mai există altcineva în afara ta şi a tatălui tău.

Ea încuviinţa, ştergându-şi obrazul cu dosul palmei.

— Aşa e. Sora mea ne-a părăsit. Apoi a murit.

El înţelese sau crezu că înţelege.

— Îmi pare râu.

— Bineînţeles că-ţi pare. Tuturor le pare rău. Însă asta nu prea e de mare ajutor. O scutură un fior. N-am mai fost aici de când am aflat de moartea ei. Nimic din... astea... nu s-a schimbat.

Cu un gest pe jumătate dispreţuitor al mâinii, arată spre telescop, spre cerul nopţii şi stele. Regatul perenităţii.

— Cum o chema pe sora ta?

Maria ezită, ca şi cum trebuia să-şi scotocească memoria, în vederea unui răspuns plauzibil. Jack se întrebă ce anume voia ea să ascundă despre soră-sa.

— Katerina, răspunse ea.

În gura ei numele răsuna şters şi fals.

— Ce i s-a întâmplat? Cum a murit?

Ea se depărtă involuntar de el. El simţi frigul din încăpere ca pe un avertisment. Apoi ea se aşeză la loc, clătind încet din cap. El abia o mai vedea în lumina diminuata din încăpere.

— A plecat de acasă, s-a măritat, a făcut un copil. Apoi s-a petrecut un accident. A murit. Asta-i tot. El plecă de lângă telescop şi se aşeză în fotoliu, lângă ea. Faţa ei era scăldată în lacrimi. Se întoarse spre el. Acum, tu, zise ea. Trebuie să-mi vorbeşti despre soţia ta.

— Soţia mea?

— Tata spune că ai fost căsătorit, că soţia ta a murit, ca şi Katerina. E adevărat?

El nu-i răspunse imediat.

— Da, rosti el, în cele din urmă.

Se simţi strivit sub acea cupolă micuţă, slab luminată, zdrobit între stele şi marea care se zvârcolea dedesubt. Câteva clipe simţi că i se taie răsuflarea, ca şi cum afirmarea adevărului îi furase tot aerul din plămâni. Nu discutase cu nimeni până acum despre moartea lui Caitlin. Acum însă se simţea obligat să o facă cu Maria. O dată pornit, nu se mai putu opri. Îi povesti totul şi ea ascultă, ca şi cum viaţa i-ar fi depins de asta, fără ca el să-şi dea seama de ce. Îi vorbi despre anii pe care-i petrecuseră împreună, despre căminul pe care începuseră să-l construiască în Ballsbridge, despre naşterea lui Siobhan, despre planurile lor de viitor.

— Era o minge roşie, zise el, în final. O minge mare şi roşie. Am cumpărat-o în dimineaţa aceea, chiar înaintea plecării lor. Eu a trebuit să rămân în urmă, căci aveam de rezolvat la bibliotecă o problema care nu suferea întârziere. Au plecat cu părinţii mei la Howth Head. Aveam un loc favorit acolo unde făceam adesea un picnic.

Se opri. O văzu privindu-l cu atenţie şi îi ghici preocuparea îi descrise jocul, apoi salturile bezmetice ale mingii, modul în care soţia şi copilul se prăbuşiseră împreună în moarte.

— Văd mereu totul petrecându-se, ca şi când aş fi acolo. Tata mi-a povestit detaliile, l-am forţat s-o facă. Mereu în viziunea mea apar păsări. Pasări albe. Cerul e plin de ele. Iar când Caitlin şi Siobhan se prăbuşesc, păsările se năpustesc în jos. Ca nişte îngeri.

După ce termină de vorbit, ea îl privi intens, într-o tăcere pe care el avu impresia că nimic n-o putea sparge. În observator, se lăsase un frig pătrunzător. Răsuflările lor se condensau în aer, provocând mici nori. El avea sentimentul că nimic nu mai avea greutate, că gravitaţia dispăruse de pe planetă cu uşurinţa cu care lumina călătoreşte prin spaţiu. Înainte nu înţelesese cât de grea poate să fie moartea unei persoane.

Vocea Mariei avu asupra tăcerii efectul pe care îl are o piatră ce cade pe suprafaţa liniştită a unei ape.

— Iar acum, zise ea, universul tău s-a spulberat din nou, nu-i aşa? Nu fu surprins că ea înţelegea. Doar că nu o mărturisise mai devreme. Îşi auzea bătăile propriei inimi. Te-ai îndrăgostit de mine, continuă ea, şi nu ştii ce să faci.

El o privea, ca şi cum ar fi vrut să nege, însă cuvintele nu-i puteau opri bătăile inimii. Erau foarte aproape unul de celălalt. Nu trebuia decât să întindă mâna. Ea nu se mişcă şi nu scoase o vorbă. În tăcere, el o apucă de mână. Ea îl lăsă, răspunse la presiunea degetelor lui şi nu scoase o vorbă când el se apropie şi îşi lipi buzele de ale ei. Simpla atingere îi transformase durerea într-o stare cumplită de excitaţie. O voia cu disperare. Ea închise ochii şi el îşi apăsă buzele pe ale ei, apoi simţi cum i se deschise gura, îi simţi limba umeda lângă limba lui. Întinse o mână după capul ei, pentru a o trage mai aproape, şi se lăsă de pe fotoliu ca s-o poată îmbrăţişa.

Brusc, inexplicabil, fata se trase şi înfipse o mână fermă în pieptul lui, clătinând din cap.

— Nu, Jack, te rog. Nu putem. Te rog, nu mă forţa. Nu întreba de ce. E imposibil.

Jack fusese atât de sigur. Atingerea şi sărutul ei îi exprimaseră clar sentimentele sau, cel puţin aşa crezuse el. Se dădu înapoi, uluit.

— Nu pricep... Ea îl privea ca printr-o ceaţă dureroasă. Ce e? o imploră el. E vorba de altcineva? Ce nu e în regulă?

Ea clătină din cap. Se ridică în picioare şi pomi către uşă.

— E târziu, Jack. Mi-e frig. Trebuie să mergem.

El se ridică şi vru s-o apuce de braţ, însă ea deschise uşa şi se grăbi să iasă. Împiedicându-se, el o urmă pe treptele întortocheate ale scării spiralate. Jos, o prinse de încheietura mâinii, însă privirea ei îl făcu să renunţe, ca şi cum ar fi atins ceva fierbinte.

— Te rog, Jack, să nu mai vorbim despre asta. Îmi pare rău dacă ţi-ai închipuit altceva. Acum, nu-ţi pot explica. Poate, dimineaţă. Ai răbdare până atunci. O conduse până în camera ei. Deschizând uşa, ea ezită şi se răsuci către el. Preţ de o clipă, el crezu că ea se răzgândise şi avea să-i dezvăluie motivul respingerii. Jack, îmi pare rău de ceea ce s-a întâmplat în seara asta. N-ar fi trebuit să te duc acolo sus. Doar că... Rămase nemişcată, privindu-l. Avea ochii aburiţi. Jack vreau să-mi promiţi ceva, dacă ţii la mine. Te rog ai grijă cu tatăl meu. Nu te încrede în el. Nu cred că-ţi vrea răul, dar e posibil să suferi, oricum.

— Să sufăr? Nu înţeleg. De ce...?

Însă ea nu mai zise nimic. Uşa se închise, şi Jack rămase singur pe coridor.

CAPITOLUL OPT

Maria plecă a doua zi, fără a oferi explicaţia promisă şi fără a-şi lua la revedere, nelăsând vorbă când se va întoarce. Peste câmp, soarele strălucea printre crângurile de păsări albe. Jack se întoarse la observator, ca să stingă luminile, şi descoperi la lumina zilei că locul arăta cenuşiu şi era plin de praf. În acea zi şi în ziua următoare rămase neconsolat în bibliotecă, citind şi catalogând, întrebându-se din când în când ce voia Maria să spună prin atenţionarea cu privire la tatăl ei.

În după amiaza celei de-a treia zi, ieşi la o plimbare prin pădure. Aici chiar şi zgomotul crengilor rupte era estompat. Pădurea era plină de păsări. Lumina soarelui cădea în dâre printre mari petice de umbră. La picioarele arborilor înalţi, creşteau flori îngemănate în ciorchini. Alte flori îşi înălţau capul în mici poieniţe. Trei zile, şi Jack nu înţelegea.

Învăluit în gânduri, trecu dincolo de punctul unde el şi Maria porneau în mod normal înapoi. Cărarea continua neîntreruptă, croindu-şi drum printre stejari înalţi, într-o poiană. Brusc, copacii se subţiaseră, şi se pomeni privind câmpul deschis. Totul părea încremenit. pământul părea să absoarbă razele soarelui ca pe o ploaie binefăcătoare.

Înţelese ce imbold inconştient îl adusese la o asemenea distanţă de casă abia după ce văzu poarta. O dată, din întâmplare, Maria îi menţionase existenţa unui mic cimitir de familie datând din secolul al optsprezecelea. Aici, fusese îngropata mama ei. Intenţia tatălui ei era aceea ca membrii familiei Rosewicz să moştenească nu numai proprietatea, ci şi tradiţiile predecesorilor.

Acum, poarta era ruginită, dar la vremea ei fusese o adevărată operă de artă. Era lucrată în fler forjat şi avea o emblema formată din litera „F“ dublată şi inversată. Trecu de poartă şi porni pe o alee care îl conduse în câteva zeci de

secunde la o îngrămădire de morminte. În cea mai mare parte pietrele funerare erau deteriorate, acoperite cu muşchi şi erodate amarnic de briza oceanului. Iarba şi buruienile creşteau în voie pe lângă lespezi, iar, din loc în loc, plăcile erau sparte sau crăpate. Era un loc dezolant, asemănător cu dispoziţia lui sufletească.

Alături de mormintele familiei Fitzgerald, fusese amenajat un alt loc, mai puţin sălbatic, unde iarba era tunsă îngrijit. O piatră solitară din marmură irlandeza marca locul de odihnă a lui Sinead Rosewicz, soţia lui Stefan. Pe mormânt, se găseau flori proaspete, irişi albaştri şi crini, aduse din alte locuri.

Caută, în zadar, un al doilea mormânt. Oare Katerina se odihnea în altă parte? Fusese înstrăinarea ei de familie atât de puternică, încât Rosewicz refuzase înmormântarea ei aici? Sau fusese dorinţa ei?

Nedumerit, porni înapoi, hotărât să-i ceară lămuriri Mariei când avea să se întoarcă. Jack reveni prin pădure, în căutarea umbrei. Brusc, în spatele lui auzi un zgomot. Se întoarse, uluit, şi văzu un bărbat urmărindu-l cu privirea de la câţiva paşi. Primul lucru pe care-l observă la străin fu arma. Nu era o carabină, ci un pistol mitralieră. O armă cu totul neobişnuită pentru un fermier sau un paznic. De unde naiba răsărise individul? Parcă se ivise din neant.

Îmbrăcămintea era ieşită din comun şi nepotrivită cu vremea. Pantaloni negri cu legături din piele la gleznă, bocanci şi jachetă din piele neagră. Era un individ blond, proaspăt ras, de vârstă între douăzeci şi cinci şi treizeci de ani. Ţinea arma ca un om instruit s-o folosească. Când vorbi, dovedi un puternic accent străin. Era limpede că nu era localnic.

— Îmi pare rău, rosti el, dar aţi încălcat o proprietate privată. Trebuie să vă cer să plecaţi.

Cuvintele erau destul de politicoase, însă tonul era ferm, anunţând clar că omul nu era dispus să cedeze un pas din poziţia lui.

Jack îl privi cu răceală. Nu avea de gând să se sperie de un paznic.

— Sunt perfect conştient că e o proprietate privată, răspunse el. Eu sunt angajat de proprietar. Ca şi dumneata. Mă numesc Gould. Vorbeşte cu Rosewicz.

Un fel de tresărire de recunoaştere mişcă muşchii individului, care purta o staţie de emisie la centură. Fără a-şi lua privirea de la Jack, ridică staţia la buze şi vorbi în ea. Se lăsă o pauză cam de jumătate de minut, apoi răspunse o voce estompată. Urmă o scurtă conversaţie. Omul dădu de câteva ori din cap, acompaniind gestul cu un murmur indescifrabil de aprobare. În cele din urmă, puse staţia la loc în locaşul ei.

— Domnul Rosewicz garantează pentru dumneavoastră, doctore Gould. Spune că ar trebui să vă întoarceţi acasă imediat. Îmi cer scuze dacă v-am speriat.

Scuza nu era însoţită de zâmbet. Jack nu replică. Întorcându-se, o luă înapoi pe poteca pe care venise. Omul în negru rămase nemişcat în urmă, privindu-l.

Rosewicz îl aştepta pe terasă. Pe masă, fuseseră aşezate cele necesare pentru un ceai în doi. Doamna Nagle se afla în bucătărie şi pregătea cina. De pe balustrada terasei îi privea un pescăruş.

— Ce dracu a însemnat asta? se dezlănţui Jack, venind pe terasă.

Nu îşi mai putea reţine sentimentele, care fierbeau în el de două zile.

Rosewicz îi aruncă o privire îndurerată.

— Te rog, doctore Gould, nu-i nevoie să înjuri.

— Îmi pare rău. Dar nu-mi place să mi se dea ordine de către oameni cu pistoale-mitralieră.

— Sunt sigur că nu ţi s-a dat nici un ordin. Te rog ia loc. Vreau să vorbim. Jack vru să refuze, însă sesiză că nu putea s-o facă. Era casa lui Rosewicz, iar el era încă oaspetele şi angajatul lui. Pot să-ţi ofer un ceai? Acesta e Gui Hua. Poştaşul a adus un nou pachet în dimineaţa asta. L-am comandat la Mariage Frères, în Paris. Poate ştii magazinul: e în Marais. Cu siguranţă, îmi vei face onoarea să... Jack încuviinţă. Nu putea fi uşor îmblânzit, dar nici nu se putea arăta bădăran, cel puţin de dragul Mariei. Se aşeză. Acum, continuă Rosewicz, turnând cu atenţie dintr-un superb ceainic chinezesc în ceşti pe măsură, putem vorbi ca nişte oameni civilizaţi. Se opri şi luă o înghiţitură din ceaşca de porţelan. Trebuie să-l scuzi pe Henryk. Unul dintre defectele lui este acela de a fi dur cu oamenii pe care îi socoteşte spărgători. Ar fi trebuit să discut cu el înainte.

E un câine de pază bine antrenat: extrem de loial, însă fără prea mult discernământ. Îmi pare râu dacă ai crezut că te va ataca. Te asigur că nu ţi-ar fi făcut nici un râu. Jack observă un ton fals în explicaţia bătrânului, o dorinţă nefirească de a lămuri comportamentul servitorului său. În mod normal, avem foarte puţini vizitatori aici, continuă Rosewicz. Dacă mi-ai fi spus că vrei să te plimbi prin colţul acela de pădure, bineînţeles că l-aş fi avertizat.

— Îmi pare râu, replică Jack, dar ceea ce spui n-are sens. Locul ăsta e acoperit cu senzori şi sârme. Maria mi le-a arătat pe câteva. Ai un om care patrulează pe aici purtând o armă automată. Nu pricep. De ce atâta securitate?

O clipă, Jack crezu că vede mâna lui Rosewicz tremurând. Dar în următorul moment, bătrânul îşi recăpătă controlul. Ridică ceainicul cu grijă, ca să umple din nou ceştile.

— Priveşte totul ca pe o toană de bătrân. Iubesc enorm această casă şi ce se găseşte în ea. Am pierdut mult după război, mai mult decât îţi poţi imagina, iar acum mă agăţ cu toată puterea de ceea ce mai am. Tu însuţi ştii ce valoroasă e biblioteca mea. Fac tot ce pot să păstrez secretul asupra conţinutului ei, însă e imposibil să opresc scurgerile de informaţii. Au apărut zvonuri. Cunosc oameni care n-ar ezita să dea o spargere la Summerlawn, în speranţa de a pune mâna pe colecţie. În plus, nu e bine să uităm că bogaţii sunt mereu în pericol în Irlanda. Nu vreau să fiu prima ţintă pentru o tentativa de răpire. Făcu o pauză şi se uită drept la Jack. Şi nici Maria.

Jack se îmbujoră uşor. Se întrebă cât ştia sau ghicea bătrânul din sentimentele lui pentru ea.

Începea să se facă frig. Vremea îşi pierduse din farmec în ultimele zile. Jack se înfioră. Se simţea prins în cursă pentru prima dată de la sosirea sa la Summerlawn. De ce anume, nu putea spune.

— Doctore Gould, mai este ceva despre care trebuie să discutăm. Cred că ştii la ce mă refer.

Pentru prima dată de când se cunoşteau, Jack avu impresia că Rosewicz e stingherit.

— Vrei să vorbeşti despre Maria. Asta e?

Rosewicz încuviinţă din cap.

— Nu voiam să ridic acest subiect. Suntem amândoi adulţi, iar tu eşti văduv; n-am nici un drept să mă amestec în viaţa ta personală. Însă am observat... să spunem că am observat cum ai început să nutreşti afecţiune pentru fiica mea. Nu m-a surprins. Maria e o femeie frumoasă şi o companie încântătoare. Ar fi mai greu de înţeles cineva care nu s-ar simţi atras de ea. Însă... Se opri, evitând privirea lui Jack. Trebuie să-ţi spun că Maria nu e liberă. Există altcineva, o persoană cu care ea se va căsători. Îmi pare râu că nu ţi-am dezvăluit asta înainte. Poate că te-ar fi scutit de dureri.

Jack rămase uluit. Credea doar pe jumătate ce auzea.

— De ce nu mi-a mărturisit asta chiar ea? De ce a dispărut aşa?

— Cred că s-a temut să nu te rănească. Absenţele ei anterioare... Se ducea să-şi viziteze logodnicul. Afacerile îi răpesc prea mult timp, momentan, ca s-o viziteze aici.

— Ţi-a cerut ea să-mi spui toate astea?

Rosewicz clătină din cap.

— Nu. Dacă mi-ar fi cerut-o, i-aş fi spus că e responsabilitatea ei. Dar de vreme ce ea nu e aici...

— Se întoarce?

Bătrânul clătină iarăşi din cap.

— Nu în vara asta. E bine să n-o mai vezi. Cred ca prezenţa ta aici a dat-o peste cap. Cred... Se opri, privindu-l iarăşi drept în ochi. Cred că ar fi cel mai bine dacă ţi-ai încheia lucrul. Să spunem, până la sfârşitul săptămânii? Nu se putea răspunde nimic. Într-un fel, Jack se aştepta la concediere. Ştia de mai multe zile că sfârşitul era aproape. Cred că-i cel mai bine aşa.

— Da, murmură Jack. Poate că aşa e. Ezită. Pot să întreb când se va mărita Maria?

— Nu peste mult timp, răspunse Rosewicz. Acum e cu logodnicul ei. Întocmesc ultimele planuri. Dacă situaţia era alta, ai fi fost invitat. Sunt convins însă că înţelegi. Dintr-un motiv obscur, pe care Jack nu-l putea descifra, vocea lui Rosewicz exprima tristeţe. Tristeţe sau durere. Ia cina cu mine, ca de obicei, în seara asta, continuă polonezul. Părea a se agăţa cu disperare de orice prietenie. O să vorbim despre alte lucruri. Nu vreau să crezi că am fost nemulţumit de tine sau de munca ta. Doar că lumea îşi vâră coada unde şi când nu trebuie.

Ploua torenţial în ziua în care se întoarse la Dublin. Pe drumul către casă ducea vara cu el, o amintire însorită.

CAPITOLUL NOUĂ

Dublin

O dată cu venirea ploilor, turiştii îşi făcură bagajele şi plecară. În câteva zile, Dublinul redeveni oraşul obişnuit. Americanii cu sacii lor de crose de golf îşi luară zborul către Tampa şi Orlando. Studenţii spanioli şi italieni îşi luară la revedere de la iubitele lor de vară şi se îmbarcară în autobuze, ca să se întoarcă acasă. Oraşul îmbrăcă prima din culorile toamnei. Herbert Park rămase cu lebedele sălbatice, iar în Trinity College nu se mai auzeau decât voci irlandeze. Jack Gould hrănea peştii din heleşteul lung şi acoperit cu nuferi de la Chester Beatty şi se gândea la trecut.

De cele mai multe ori, era mulţumit. Aproape că uitase soarele care-i bătea în parbriz şi evadarea lui din lume. Vara trecuse, şi el se afla înapoi în Ballsbridge, împărţindu-şi timpul între un apartament pustiu şi o cameră plină de manuscrise vechi. Nu prea vorbea despre timpul petrecut la Summerlawn. Moira Kennedy revenea mereu asupra subiectului, dornică să extragă orice informaţie posibilă despre Rosewicz şi biblioteca lui. Jack îi spunea mereu aceleaşi lucruri.

— Rosewicz este un personaj cheie pe piaţa neagră, afirma mereu Moira. Am făcut cercetări. Multă lume ştie de el şi de felul în care-şi cheltuie banii ca să obţină ce vrea. Însă nimeni n-a fost atât de apropiat ca tine. Trebuie să-mi spui ce ştii, Jack. Datorezi asta celor care-ţi plătesc bursa.

— Termină cu chestiile astea, Moira. Nu datorez nimănui nimic. Aici, e vorba de un joc, iar dacă Rosewicz îl joacă mai bine decât alţii, atunci bravo lui. Are grijă cum se cuvine de colecţia lui, mai bine decât unele biblioteci. De altfel, el plănuieşte să permită un acces limitat unor cercetători pe care-i socoteşte că merită. Asta înseamnă mai mult decât ceea ce a

făcut grupul care lucrează la Manuscrisele de la Marea Moartă. Ce îl face pe Rosewicz să fie atât de diferit?

Jack nu ştia de ce îşi apără cu atâta energie fostul patron. Nu se despărţiseră în cei mai buni termeni. Cu toate astea, voia – sau, cel puţin, o parte a lui voia – să menţină un fel de solidaritate cu acel om şi cu colecţia lui. Gândea că există posibilitatea ca, după ce Maria avea să nu mai constituie o problemă, Rosewicz să îl vrea înapoi, ca să-şi termine munca. Se gândea deja la publicaţii importante spre faima lui. Începuse să gândească totul în termeni de compensaţie. Credea, de asemenea, că poate juca jocul.

După întoarcerea lui Jack, Denis Boylan îl sună de mai multe ori. De fiecare dată Jack îl concedia sub un pretext oarecare sau o punea pe secretară să spună că se afla într-o şedinţă. Nu că n-ar fi vrut să-l vadă pe Denis; omul era un vechi prieten, un tovarăş de băutură, cineva pe care îl admira. Numai că Denis voia ca el să se întoarcă în lume, iar lumea însemna un loc în mijlocul căreia el nu suporta să meargă.

Într-o zi, întorcându-se de la masa de prânz, îl găsi pe Denis aşteptându-l în bibliotecă şi urmărind peştişorul argintiu cum zburdă prin apă.

— Nu eşti prea uşor de găsit zilele astea, Jacko.

— Îmi pare râu, Denis; sunt extrem de ocupat.

— Pe naiba. Hai, maşina mea e afară. Mergem la Nesbitt’s să bem ceva şi să vorbim.

— Tocmai am terminat prânzul. Am foarte mult de lucru...

— Poate să aştepte. Am vorbit cu şefa ta, încântătoarea domnişoară Kennedy. O femeie pe cinste şi foarte înţelegătoare. Ai liber de la ore până la ora patru.

Jack capitulă. Era clar că Boylan şi Kennedy se înţeleseseră. fără îndoială că schimbaseră de multe ori informaţii. Oare prietenia îl adusese pe Denis aici sau era vorba de altceva?

Era puţin de mers până la strada Lower Baggot, unde se afla Doheny & Nesbitt’s. Localul era încă plin cu clienţi de-ai casei care luau prânzul. Era un refugiu popular pentru jurnalişti şi oficialităţi guvernamentale. Jack recunoscu câţiva membri ai Parlamentului dezbătând aprig o problemă într-un colţ. Denis

comandă două beri Guinness şi le luă într-unul din separeuri, încăperea era plină de fum şi voci.

— Mi s-a spus că eşti mai trist decât după terminarea verii, începu Boylan.

— Mai trist? Ce vrei să spui? Cine spune că sunt mai trist?

— Încântătoarea ta şefă. N-ai observat-o niciodată, Jack? Are nişte picioare superbe. Ai putea s-o duci la Eblana într-o seară şi după aceea să te distrezi cu ea. Cred că ar fi dispusă la aşa ceva.

— Ai discutat cu Moira Kennedy despre mine?

— Evident. Eşti subiectul îngrijorării noastre reciproce.

— Habar n-aveam că vă cunoaşteţi.

Boylan luă o înghiţitură din pahar. Pe buza superioară avea spumă albă.

— Oh, ne-am întâlnit din când în când.

— Păi, atunci poate că ar trebui s-o scoţi tu în oraş. Dacă eşti atât de fascinat de picioarele ei. Ţi-ar sta bine. Acum, despre ce voiai să vorbeşti cu mine?

Boylan îşi şterse buza.

— Îţi aminteşti când ne-am întâlnit ultima oară că ţi-am povestit despre un om pe nume O'Mara? Un preot.

— Omul cu Liga Galică?

— Chiar el. Ei bine, am descoperit un lucru bizar. Se pare că m-am înşelat. Amicul O'Mara a obţinut ceva cu protestele lui. A reuşit să-l câştige pe parlamentarul local de partea lui, un tip pe nume O'Murchú – poate ai auzit de el, rostea nişte discursuri înflăcărate în Dáil prin 1951. În vremea când Noel Browne ieşeau la lumina cu povestea aceea cu mama şi copilul. O'Murchú era de partea bisericii. Se spune că arhiepiscopul îl avea în buzunar. Din punct de vedere politic, avea urechea lui De Valéra şi prieteni la toate ministerele potrivite. Pe atunci, se discuta ca omului tău, Rosewicz, să i se ia casa şi să fie dată statului. Cu o despăgubire, bineînţeles, departe de a fi satisfăcătoare. S-a plănuit chiar ţinerea unei întâlniri în oraşul Cork. Biletele de tren le cumpăraseră nişte mahări din Dublin. S-a zvonit că vor fi ţinute discursuri extraordinare. În irlandeză, Jack. Trebuia să se ţină discursuri grozave în irlandeză. Făcu o pauză. Prin faţa ferestrei trecu un autobuz plin cu pasageri. Însă nu s-a mai ţinut nici o întâlnire. Părintele O'Mara a fost

găsit mort, pe un câmp, nu prea departe de Skibbereen. Avea spatele rupt. După toate socotelile, un accident. Se crede că a căzut de pe un cal. Îi plăcea enorm să călărească.

Undeva o uşă se deschise şi se închise. Ivărul separeului se trase înapoi şi apăru o mână cu o tavă cu băuturi prin deschiderea îngustă.

— Crezi că Rosewicz a pus să fie ucis?

Jack abia se atinsese de bere.

— Am spus eu asta? Iisuse, omule, nu cred aşa ceva. Şi totuşi, moartea lui O'Mara a fost stranie. E adevărat că pica foarte bine pentru Rosewicz. După dispariţia preotului nu s-a mai discutat nimic despre casă. O'Murchú s-a apucat să pescuiască în altă parte. Numai că... Boylan se încruntă. Părea deranjat de ceva. A mai existat ceva. S-a întâmplat câţiva ani mai târziu. Se pare că O'Murchú a redevenit interesat de Rosewicz. Casa se găsea în circumscripţia lui şi el avea prieteni în Senat care căutau o proprietate la ţară, un loc retras unde să distreze ambasadorii şi reprezentanţii altor ţări. Asta se întâmpla înainte de Comunitatea Europeană, înţelegi. Comerţul Exterior se desfăşura greu. S-a discutat întocmirea unei oferte pentru prietenul tău Rosewicz, pe care acesta să nu o mai poată refuza.

— Rosewicz nu e prietenul meu, Denis. Te implor să nu uiţi asta.

Berea avea un gust acru în gura lui Jack, iar ochii îl usturau din pricina fumului de la o pipă care era fumată în apropiere.

— Cum vrei. Dar tu îl cunoşti pe individ. Ai locuit în aceeaşi casă cu el. Boylan făcu o pauză. Fusese pe punctul să renunţe la subiect în fine, nu mult după aceea, domnul O'Murchú a făcut o vizită la Summerlawn, ca să-şi pună cărţile pe masă, şi ce crezi că i se întâmplă?

— Un alt spate rupt, bănuiesc.

Denis ţâţâi din buze.

— Măi, dar ai o minte tare suspicioasă, Jack. Îţi lipseşte spiritul poetic. Un spate rupt ar fi fost o coincidenţă prea mare. N-a existat aşa ceva de această dată, ci un scandal legat de sex. Nu aşa cum se petrece în zilele noastre, când în ziarele de scandal apar tot felul de detalii obscene şi poze color. Gândeşte-te că era în 1952. Pe atunci, sexul nu fusese încă

inventat în Irlanda. Scandalul a fost cunoscut numai de către anumite părţi privilegiate. S-au scurs însă suficiente informaţii ca să termine cariera lui O'Murchú. Ziarele englezeşti nu erau atât de bigote ca ale noastre.

— Ce a fost, o actriţă?

Denis clătină din cap. Jack observă că părul lui se subţia la tâmple. Aproape că-şi terminase halba. Fusese întotdeauna un băutor rapid, un om care ţinea la astfel de tăvăleală.

— Nu, un preot. De la Maynooth sau, cel puţin, aşa s-a zvonit. Au fost găsiţi împreună, goi, într-un cuibuşor de pe strada Clanbrassil. Într-un pat care fusese cumpărat cu zece lire. S-au făcut fotografii. O'Murchú n-a mai avut cale de scăpare. Mi s-a spus că tânărul preot s-a sinucis. Bineînţeles că nu există o dovadă în acest sens.

— Treabă de profesionist.

— Aşa se pare. În orice caz, l-a terminat pe O'Murchú.

— Tu crezi că Stefan Rosewicz a fost responsabil.

— Mă abţin, Jack bătrâne. Dar mi-ar plăcea tare mult să aflu mai multe despre acest om. Plănuiesc să-i fac o vizită la noapte. Plec după-amiază într-acolo.

Jack se holbă la el.

— Nu-ţi va da niciodată drumul înăuntru.

— Oh, nu-ţi face griji în privinţa asta. Ştiu câteva şmecherii.

Jack îi explica despre măsurile de securitate. Despre cablurile electrice. Şi despre omul care se numea Henryk. Informaţiile îl mai temperară pe Denis o vreme, însă după o nouă bere şi un pachet de pufuleţi cu aromă de şuncă, redeveni războinic. Era un jurnalist antrenat să depăşească obstacolele. Jack îi povesti puţinul pe care-l cunoştea despre Rosewicz şi despre viaţa pe care bătrânul o ducea la Summerlawn. Nu scoase o vorbă despre Maria şi nu menţiona nimic despre minunata bibliotecă şi colecţia inestimabilă din acea casă. Îi datora măcar atât fostului său patron.

Jack îşi petrecu acea seară cu părinţii, în casa lor din Terenure. Trecuseră patru luni de la ultima lui vizită acolo. După moartea lui Caitlin şi a lui Siobhan, vizitele lui deveniseră tot mai rare. Regreta că nu-i cunoscuse pe părinţii lui Caitlin. O dată, cu ocazia unei vizite în Londra, ea îl dusese la cimitirul Paddington şi îi arătase mormintele lor alăturate. El pusese

atunci flori pe fiecare mormânt în acea zi, Caitlin păruse ciudat de rece şi inertă.

În parte, Jack îi evitase pe părinţii săi de teamă ca ei să nu se amestece în durerea lui, ca şi cum remarcile lor nevinovate ar fi însemnat gheare scormonind într-o rană vie. Ei îşi iubiseră nepoata cu pasiune şi în tot ce făceau şi spuneau se vedea durerea pentru pierderea suferită. Jack nu suporta să-i audă vorbind despre ea sau să se uite la pozele pe care ei le păstrau într-un album lângă televizor.

Un rezultat neaşteptat al nefericirii lor fusese acela că se îndepărtaseră unul de celălalt. Mama lui devenise o catolică fervență, iar taică-său un participant regulat la întrunirile de la sinagoga Machzikei Hadass de pe şoseaua Terenure. Credinţa lor redescoperită nu făcea decât să mărească nesiguranţa lui Jack.

Copil unic al unui mariaj religios mixt, el adoptase agnosticismul de la vârstă frageda. Acum, fiecare din părinţii lui îl presau să se întoarcă la o credinţă ancestrală care lui îi era la fel de străină pe cât de străină era credinţa fiecăruia dintre ei.

Jack încerca să păstreze conversaţia pe un ton neutru, să vorbească despre munca lui, despre frumuseţea unui loc numit Summerlawn, însă mama lui insistă să scoată fotografiile ei şi să sondeze amintirile, amintiri pe care el le nega. Nu îl deranja să afişeze o astfel de lipsă de ancorare în trecut. Caitlin îşi amintea oameni şi locuri, îşi aducea aminte de evenimente cu atâta precizie, încât Jack lăsase ca memoria lui să se lenevească, inutilă. O dată cu moartea lui Caitlin, descoperise că o mare parte din trecutul lui dispăruse, că luni şi ani întregi din viaţa lui însemnau doar nişte instantanee care, puse cap la cap, nu însumau nici măcar câteva zile. Mama lui nu putea înţelege asta şi credea că el joacă teatru.

— Va trebui să te confrunţi odată şi odată cu realitatea, Jack. Nu poţi pretinde la nesfârşit că nu s-a întâmplat nimic.

Ca şi cum el ar fi făcut-o, ca şi cum comportamentul lui nu era decât o toană.

Ca să se mai liniştească, se uitară la televizor. Gay Byrne lua un interviu unui preot din Limerick în privinţa celibatului. Liniile telefonice erau aglomerate datorita celor ultragiaţi, pentru care virginitatea în tot timpul vieţii reprezenta singura

pavăză împotriva degenerării finale a rasei umane. Jack îi socoti figuri triste pe cei care sunau, aşa cum se auzea vocile lor, îndepărtate şi, cumva, în afara timpului.

— Maureen Labor a sunat săptămână trecută, îi spusese mama lui la un moment dat. A întrebat de tine.

O vecină nemăritată, o prietenă din copilărie, o iubită la şaisprezece ani, aproape total uitată. Una din armele mamei lui în campania de reabilitare a lui Jack.

Plecă la ora unsprezece, iritat pe sine însuşi, fără a şti prea bine de ce. Ducea într-un buzunar o bucată de prăjitură făcută de maică-sa în acea după-amiază, un fel de pandişpan într-un şerveţel de hârtie. Promisese să-i viziteze din nou duminică la prânz. Maureen avea să fie şi ea acolo.

A doua zi de dimineaţă, la lucru, Jack auzi la radio că Denis Boylan murise. Află detalii mai târziu; omul fusese găsit la baza unui deal, nu departe de Carrigatrough, la sud de Baltimore. Avea gâtul rupt Crainicul spusese că Boylan căzuse pe o distanţă mai mare de treizeci de metri. Alunecase pe o potecă îngustă.

CAPITOLUL ZECE

Probabil că obişnuinţa lui cu moartea sau prea marele lui respect pentru aceasta îl împiedicase pe Jack să alerge la poliţie cu o poveste care, la o analiză mai atentă, n-ar fi părut deloc plauzibilă. Mai întâi, habar n-avea cum îşi obţinuse Denis informaţiile despre O'Mara şi O'Murchú. Mai mult, avea să se afle foarte curând că el însuşi fusese, până de curând, în slujba lui Rosewicz şi că, din motive pe care polonezul avea, fără îndoiala, să le lase ambigue, fusese concediat de către acesta. Denis Boylan fusese un amic de colegiu, poate mai mult. Dacă se comisese o crimă, atunci poliţiştii aveau, fără îndoială, să ajungă la un motiv şi un suspect fără ajutorul lui Jack. În plus, el ştia că potecile montane din acea regiune erau înşelătoare, chiar şi în zile fără ploaie.

Când ajunse la bibliotecă, n-o găsi pe Moira în biroul ei. Intenţionase să o abordeze în problema conversaţiilor ei cu Boylan, însă aşa ceva părea, cel puţin momentan, din pricina morţii lui Denis, un pic deplasat.

Venise sfârşitul lui septembrie şi cerul oraşului era plin de nori albi. Vizitatori întârziaţi se plimbau prin bibliotecă, perechi, căscând gura în faţa manuscriselor exotice pe care nu le puteau înţelege. În heleşteu, peştele înota în cercuri. Jack rămase în camera lui şi traduse o parte a unui text esenian, un pasaj din Regula Comunitară. Lucra după o fotografie a manuscrisului original Qumran, pe care i-o dăduse Rosewicz. Era, practic, imposibil de obţinut vreo fotografie a manuscriselor deţinute de echipa internaţională care lucra la Ierusalim. El regreta deja ruperea legăturilor cu Rosewicz: polonezul ar fi fost o sursă nepreţuită de informaţii şi materiale. Poate că stricăciunea se mai putea încă repara în definitiv, ce se petrecuse cu adevărat rău?

Secretara îl întrerupse din lucru la puţin timp după ora unsprezece. Moira Kennedy încă nu se prezentase la muncă.

— Am încercat la ea toată dimineaţa, Jack, dar n-am primit nici un răspuns. Sper că n-a păţit nimic.

— N-a spus ieri că trebuie să se ducă undeva?

Mary clătină din cap.

— Ieri, când a plecat, mi-a spus că ne vedem dimineaţă.

— Nu părea bolnavă?

— Nu, era într-o formă excelentă. Plănuia să se ducă la Gaiety aseară cu nişte prieteni.

— Ştii cu cine?

Mary îşi muşcă buza

— Cu doi membri din conducere, cred.

— Nu cumva cu familia Fallon? Ăştia sunt mari admiratori de teatru.

— Cred că da

— Poţi s-o suni pe Meg Fallon şi să vezi dacă Moira a apărut aseară?

Mary apăru după un minut, clătinând din cap.

— Au aşteptat până la ridicarea cortinei, însă ea n-a venit. Doamna Fallon spune că a sunat-o în pauza. N-a răspuns nimeni.

— Mă duc să văd despre ce-i vorba. Poate că îi e rău.

— Stai aşa Jack – îţi dau o cheie de la uşa casei ei. O ţine în birou, de teamă să nu rămână încuiată pe dinafară.

Moira locuia în Donnybrook, într-una dintre clădirile înalte, ridicate în spate, pe partea stângă a Morehampton Road, în sensul de mers spre centrul oraşului. Jack opri maşina pe trotuarul larg din faţa intrării. Aerul mirosea a ploaie.

N-o vizitase niciodată pe Moira acasă. Ea era o fată bătrână experimentată, care îşi păstra viaţa personală departe de ochii publicului. Jack ştia că locuinţa îi fusese lăsată moştenire de părinţi. Din câteva remarci scăpate de ea, dedusese că Moira nu modificase multe în acea casă.

O grădină neîngrijită, prea bogată, izola clădirea de stradă. Era o junglă de buruieni şi tufişuri. Uşa de la intrare avea nevoie de vopsea. Jack sună la sonerie şi aşteptă. Nu veni nimeni. Sună de alte trei ori, tot fără răspuns. Se duse la o

fereastră şi încercă să privească înăuntru, însă sticla era plină de praf şi murdărie. Nu fusese curăţata de ani de zile. Auzea zgomotul maşinilor pe strada din spatele lui, însă părea un zgomot ciudat de îndepărtat, ca şi cum n-avea nici o legătură cu acest loc. Pe ambele trotuare, casele erau tăcute.

Cu tremurul firesc pentru oricine care intră într-o casă fără aprobare, strecură cheia în broască şi o răsuci. Împinse nervos uşa, temându-se să scoată vreun zgomot şi încercând să nu pară un spărgător. Nu voia s-o sperie pe Moira, dacă aceasta zăcea prin casă, bolnavă.

Holul era surprinzător de întunecos pentru o zi luminoasă. Ca şi fereastra, geamul de deasupra uşii era mic şi murdar, lăsând să intre prea puţină lumină. Bâjbâi şi găsi un comutator. Undeva, deasupra capului, se aprinse un bec de 40 de waţi.

Se găsea într-un hol strâmt, îngustat şi mai mult de rafturi cu cărţi, care se ridicau de la podea până la tavan de fiecare parte a holului. Îşi aminti că Moira menţionase o dată că părinţii ei fuseseră proprietarii unei librării de mâna a doua pe Aston Quay. Ea îi spusese că toate acele cărţi fuseseră moştenite de ea o dată cu casa, că locul era supraîncărcat de cărţi, dar că nu suporta să se despartă de ele. Sau nu avea energia necesară.

Tăcere. Mai mult ca probabil că acea clădire nu văzuse mătura de la moartea părinţilor ei. Jack nu credea că rafturile fuseseră şterse vreodată de praf de cineva. Atât cărţile, cât şi rafturile erau pline de praf şi pânze de păianjeni. Se trezi instinctiv că mergea pe mijlocul holului, cât de departe putea de rafturile lungi, întunecate şi murdare. Observă că un miros stătut înconjura totul, o miasmă compusă din mirosuri de mâncare, igrasie şi cărţi vechi.

Pretutindeni se vedea murdărie şi cărţi. Dacă acea cheie nu s-ar fi potrivit în broască, ar fi crezut că nimerise la o altă adresă. O cunoştea pe Moira de ani de zile, chiar dacă nu foarte bine, dar niciodată nu-i trecuse prin minte gândul că putea locui într-un astfel de loc, în astfel de condiţii mizere.

— Moira, strigă el, cu vocea ridicol de scăzută. Eu sunt, Moira, Jack Gould. Mă auzi?

Nici un răspuns. Încercă din nou, mai tare. Cuvintele se pierdură în aerul stătut, estompate de munţii de hârtie. Rămase

pe loc, aşteptând un răspuns, simţindu-se înfricoşat şi neghiob în acelaşi timp. Atmosfera casei era neprimitoare. Spera, de fapt, ca Moira să nu fie acolo. Intrase în sanctuarul ei şi îi descoperise micul secret murdar; stinghereala ei ar fi făcut relaţiile lor aproape imposibile. De undeva, venea un vag miros de gaz.

Intră în fiecare din încăperile de la parter. Nici urmă de Moira. Se întrebă cum putea ea să trăiască aici, cu picioarele ei lungi şi părul bine îngrijit. Camere întunecoase, neîngrijite, mobilă veche şi părăginită, care părea să dateze din anii ’40 sau ’50, canapele ruinate, fotolii din piele uzată, mese nesigure, purtând amprenta timpului, draperiile trase, nici o lumină. Pretutindeni îşi făcuseră cuib păianjeni şi existau dovezi ale prezenţei şoarecilor. Pete de igrasie pe pereţi şi tavan. Pânze de păianjen îngroşate de praf. Colţuri lăsate în beznă.

În bucătărie era un dezastru. Chiuveta şi tejgheaua de uscare erau pline cu vase nespălate. Într-un colţ, un şoarece zăcea prins într-o cursă. Conţinutul unui sertar fusese golit pe masă şi lăsat acolo: linguri, furculiţe, cuţite, un tel, o râzătoare de brânză, un cuţit de pâine rupt. Pe un perete, era agăţat un calendar care arăta anul 1974. Mirosul de gaze venea de la aragaz, care părea să dateze din vremuri anterioare acelui an.

Scara era aproape imposibil de urcat, datorită stivelor de cărţi şi de reviste National Geographic. Urcând, Jack constată cât de friguroasă era clădirea. La primul etaj se găsea o baie. Aici Moira făcuse un efort de curăţenie. Pe rafturile din baie se aflau cutii cu creme, iar într-o ceaşcă de porţelan se găsea o periuţă de dinţi nou-nouţă. Încăperea în sine era veche şi sumbră, iar perdeaua care înconjura cada era unsuroasă şi pătată. Scaunul toaletei stătea strâmb din pricina unui şurub lipsă.

La următorul etaj se găseau trei dormitoare. Nici urmă de Moira în vreunul dintre ele. Jack îşi văzu propriul chip reflectat în oglinzi prăfuite. Unul din paturi era în dezordine, cu cearceafurile albe boţite, în vreme ce pe celelalte paturi cuverturile acumulaseră praf şi umezeala. În camera pe care o socoti ca fiind folosită de Moira, aerul era încărcat de miros greu de parfum. Dădu draperiile la o parte şi văzu dâre de praf atârnând în suspensie în lumina soarelui. Încăperea era bizar

de rece. Lângă pereţi se aflau teancuri de cărţi. Razele soarelui creau modele curioase pe tapetul scorojit şi şters. Se simţea neliniştit, plin de temeri pe care nu şi le putea explica.

Ceva îl atrase înapoi în baie. Un robinet lăsa să curgă picături, monoton, în cadă se formase deja o dâră de rugină pe margine. Sus, un luminator filtra lumina Dădu perdeaua căzii la o parte. Văzu un robinet vechi, ruginit, gata să cadă. Apa se scurgea la îmbinare. Plăcile de faianţă erau pătate şi sparte, iar cimentul dintre ele murdar şi pe alocuri absent. Unele pete păreau a fi de sânge.

Simţi că i se face rău. Ca şi cum această încăpere şi această casă ar fi fost infestate de paraziţi. Brusc, îşi simţi vezica urinară plină. Ridică colacul toaletei şi se descărca. Vasul se umplu cu un şuvoi de urină galbenă. Ceva din compoziţia aerului îl ameţea. Dincolo de parfumul cremelor de baie şi al uleiurilor adăsta un alt miros, deranjant şi greţos. Îşi lăsă palma pe marginea căzii. Se vedea ceva lângă scurgere. Se aplecă şi ridică obiectul. Era un mic dinte cu sânge la rădăcină. Îi dădu drumul şi acesta căzu cu un pocnet sec.

Moira nu se afla aici. Trebuia să se întoarcă la bibliotecă şi să înceapă să dea telefoane. Îşi încheie pantalonii şi trase de lanţ. Nu se întâmplă nimic. Ca şi cum rezervorul se golise. Se simţi stânjenit să lase în urmă o dovadă a prezenţei lui în vasul toaletei. Întinzându-se, trase mai tare de lanţ.

De această dată rezervorul răspunse, însă cu greu. Apa porni să se scurgă în toaletă şi, în acelaşi timp, urina începu să fie absorbită în canal, dar reveni imediat la loc, ca şi cum canalul ar fi fost înfundat. Ţevi vechi, neîngrijite; cum poate trăi aşa? îşi zise în gând.

Apoi apa începu să-şi schimbe culoarea. Galbenul se nuanţă în roz şi curând se întunecă la culoare. Se auzi un gâlgâit şi ceva forţa revenirea pe canal, în vasul toaletei, Privi totul, fascinat. Era o claie de păr, pâr uman, lung şi ondulat. La capetele lui se vedeau nişte coji urâte, ca nişte bucăţi de piele.

CAPITOLUL UNSPREZECE

Urmară zile reci, când totul părea îngheţat şi nemişcat, totuşi instabil. Imaginea pârului închegat cu sânge rămăsese întipărită în mintea lui Jack. Îi venea în faţa ochilor chiar şi dintre rândurile manuscriselor pe care le studia. Nu mai putea lucra de teama acelor imagini. Îl trezeau la ore din noapte. Se deştepta gol şi transpirat într-un pat rece şi îmbibat cu sudoare. Trebuia să se ducă la baie, să se spele pe mâini şi să stea în lumina dură a corpului de iluminat până ce oroarea dispărea din minte.

O găsiseră pe Moira făcută bucăţele în spatele şirurilor de cărţi. El nu fusese acolo să vadă, însă în vis retrăia totul, aşa cum retrăia şi cealaltă moarte la care nu fusese martor. Medicii legişti spuseseră că măcelul se petrecuse în baie, în spatele perdelei căzii.

Poliţia îl interogase serios, dar el nu le putuse oferi prea multe informaţii. Legătura între Moira şi Denis Boylan fusese socotită neimportantă şi, deşi poliţiştii îşi notaseră această pistă, el observase că aceştia nu-i dădeau un credit serios. Le menţionă numele lui Rosewicz şi suspiciunile lui Boylan, însă ei erau fixaţi pe ideea că e vorba de un psihopat, şi Jack ştia că nu-şi vor pierde vremea cu ceva atât de vag. De fapt, nici el nu prea credea în ce spunea.

Abia după trei săptămâni observă că se umblase la hârtiile Moirei. Într-un mod foarte inteligent. Între timp, el îşi asumase responsabilităţile ei şi petrecea un timp, zilnic, studiind dosarele femeii. Nu era o sarcină dificilă, căci Moira, prin contrast cu viaţa casnică, era aproape fanatic de ordonata la lucru. Tocmai asta îl alertase pe el. Exista o discrepanţă vădită între catalogul noilor achiziţii ţinut în condiţii perfecte şi dezordinea din materiale, în special dovezile de mânuire neglijentă a unor manuscrise.

Jack observă că atenţia intrusului se concentrase asupra unei vaste colecţii de manuscrise creştine timpurii, trimise pentru examinare la Chester Beatty, cu câteva luni înainte, de cineva de la Universitatea Humboldt din Berlinul de Est. Înainte de moarte, Moira lucrase la ele. Îşi pierdu câteva zile parcurgând dosarele şi reuşi să se asigure că nu lipsea nimic, deşi unele articole fuseseră puse la loc într-un alt dulap. Singura persoană care mai avea acces la această parte a colecţiei era el însuşi şi ştia prea bine că nu provocase o asemenea dezordine.

Fusese Moira ucisă în cursul căutării unui manuscris valoros? Se gândi din nou la Rosewicz şi o vreme se gândi serios dacă era cazul să-i abordeze pe poliţişti cu ceea ce credea a fi o dovadă care-l lega pe polonez de moartea Moirei. Era însă o speculaţie cam străvezie. În plus, nu credea că Rosewicz ar fi ucis-o pe Moira doar pentru a pune mâna pe manuscris, oricât de valoros ar fi fost acesta.

În primul rând, un manuscris furat de la Chester Beatty era uşor de identificat. Apoi, ştia că în lumea populată de cei ca Stefan Rosewicz, existau căi mai uşoare de a procura ce voiai. Petrecu o săptămână studiind cu atenţie colecţia. Nu lipsea nimic. Căutase cineva un articol care nu se afla acolo? Sau nu-l recunoscuse? Erau moartea Moirei şi căutarea prin documentele ei nelegate între ele? Îşi aminti că şi lui îi umblase cineva prin birou când se afla la Paris.

La începutul lui noiembrie, Consiliul de administraţie îl abordă, oferindu-i slujba Moirei. Se gândi o săptămână şi era pe punctul să accepte când se ivi ceva care-l făcu să se răzgândească.

Era o scrisoare de la Yigael Goren din Ierusalim, care îi oferea o slujba. Jack petrecuse mai mult de un an la Institutul Biblic al lui Yigael de la Universitatea Ebraică, drept parte a muncii sale post universitare. Acum, îi scria Yigael, apăruse un loc liber care trebuia ocupat de cineva cu calificarea lui. În primă instanţă, era vorba de un contract pe doi ani, cu posibilitate de reînnoire. Salariul era comparabil sau chiar mai bun decât cel primit în Dublin.

Primul impuls al lui Jack fu de-al refuza pe Yigael. Oricum ar fi fost venită, promovarea lui iminentă însemna ceva. Dar nu

suficient. Se gândi la iernile din Dublin, la amintirile verii, la anul care venea şi la cel următor, la modul în care viaţa lui se înţepenise în ceva ce semăna cu cleiul. În acea seară, confuz din pricina noii posibilităţi, ieşi la plimbare pe ţărmul mării, privind cum se ridică pescăruşii de pe apa golfului Sandymount Strand. Vârfurile munţilor, aflaţi dincolo de golf, în depărtare, erau scăldaţi în lumină aurie. Rămase acolo până la căderea serii.

La întoarcere, trecând pe lângă terenul de rugby de pe şoseaua Landsdowne, avu impresia că vede un bărbat urmărindu-l din umbră. Când privi mai bine, nu văzu nimic. Nu putea fi sigur, însă ceva îl făcea să creadă că omul fusese paznicul lui Stefan Rosewicz, Henryk.

Întorcându-se în apartamentul lui, simţi adierea iernii. Lumina dispăruse dincolo de ferestre. Luă stiloul.

„Dragă Yigael, scrise el, scrisoarea ta a ajuns la mine tocmai la timp…“

Cu două zile înaintea plecării, porni iarăşi spre sud. De această dată soarele dispăruse, iar el nu mai avea nici un sentiment de libertate. Ajunse la Summerlawn într-o zi searbădă a unei luni searbede, fără vreun ţel anume. Voia doar să vadă casa. Cel puţin, aşa îşi spunea el.

Parcă aproape de poartă şi privi de la distanţă, deşi nu ştia exact la ce să se uite. O dată sau de două ori crezu că vede un chip la o fereastră de la etaj, însă nu putu fi sigur; nici măcar nu putea fi convins că mai locuieşte cineva acolo. Dacă Maria era acolo? Dacă avea să treacă pe lângă el, în maşina ei? Nu se gândise ce-ar face într-o asemenea situaţie. Veni seara. Dincolo de casă, auzi marea fremătând.

PARTEA A DOUA

CAPITOLUL DOISPREZECE

Institutul catolic de studii biblice
Oraşul vechi
Ierusalim

Părintele Raymond Benveniste îşi scoase o batistă din buzunar, tuşi în ea şi şi-o puse la loc. Era greu să scape de răceala pe care o căpătase pe faleză cu două săptămâni în urmă. Îşi puse o pereche de ochelari şi îi potrivi în spatele urechilor.

Pe biroul din faţa lui se odihnea un fragment de papirus de şaisprezece centimetri pe douăzeci şi unu. Acesta conţinea treizeci şi una de linii de scris aramaic, mânjite ici şi colo de găuri sau pete, însă, în general, lizibile. Papirusul fusese datat la începutul secolului întâi, aproape cu siguranţă înainte de distrugerea Templului. Jacques de Sacy îl descoperise în urmă cu şase luni, printre alte multe hârtii, în cursul unei excavaţii sub zidul Templului.

Documentul nu era prea important în sine. Doar o scrisoare de la un corespondent necunoscut, către un funcţionar al Templului. În cea mai mare parte, scrisoarea părea să facă referire la un fel de taxe. În mod obişnuit, Benveniste ar fi dat documentul mai departe spre studiu şi, eventual, spre publicare intr-un număr al jurnalului trimestrial editai de Institut. Un lucru însă îi reţinu atenţia.

Fragmentul conţinea o referire scurtă la „cei care îl urmau pe Iisus“, un grup de persoane ce păreau ataşate Templului şi respectau cu „zel legile lui Moise“. Bineînţeles, existau câteva

interpretări posibile ale pasajului. În sine, el oferea puţine indicii.

Directorul era atent să lase documentul să-şi urmeze drumul firesc.

Dar la Roma erau persoane care preferau prudenţa mai mult decât orice altceva. În ultima lui vizită, Della Gherardesca de la Comisia Biblică discutase deschis cu Benveniste. În ultima vreme fusese publicat un număr de cărţi care sugerau că Iisus Hristos fusese ceva mai mult decât un hasid, un evreu sfânt, şi că tatăl lui fusese cărturar, un naggar *– cuvântul aramaic pentru „tâmplar", folosit metaforic. De asemenea, se sugera tot mai frecvent, şi nu numai în cercurile de învăţaţi, că vechea biserică fusese mai puţin radicală decât voiseră susţinătorii Sfântului Pavel să facă lumea să creadă. Primii creştini se consideraseră evrei şi urmăriseră cu atenţie legea evreiască. Astfel de idei însemnau erezie şi puteau conduce la o erezie şi mai mare. De aceea trebuia făcut tot ce era posibil pentru a le rezista.*

Benveniste privi din nou bucata de papirus. Cu greu putea fi socotită importantă. Însă putea fi considerată o nouă dovadă în sprijinul unor astfel de teorii scandaloase. În mâini rele, un astfel de document putea fi folosit în scopuri malefice.

Scoase o cutie de chibrituri din buzunar. Ca învăţat, îi era ruşine de ceea ce avea să comită. Ca preot fusese antrenat să se supună. Mâna nici măcar nu-i tremură când aprinse băţul.

CAPITOLUL TREISPREZECE

Dublin
4 noiembrie 1992

Când plecase din Ierusalim, soarele strălucea. În Dublin ploua, la fel cum plouase la plecarea lui, cu patru ani în urmă. Inevitabil, când se dădu jos din avion se întrebă dacă se schimbase sau rămăsese acelaşi. Încă nu cunoştea răspunsul. Mai întâi, avea unele treburi de rezolvat. Venise la Dublin să-şi înmormânteze mama. O călătorie lungă pentru o astfel de ceremonie mică.

Apartamentul lui fusese închiriat altcuiva, aşa că se duse să locuiască cu tatăl său, în Terenure. Părinţii lui nu aveau alţi copii; el şi tatăl lui erau singuri cu durerea proprie. Avea să fie o înmormântare jalnică sau, cel puţin, asta era părerea lui, şi se dovedi că gândise corect. Cu excepţia lui, toţi ceilalţi participanţi erau bătrâni. Părul lor alb flutura în bătaia vântului din cimitir. Urmăriră cu toţii, ca nişte copii care aud voci pe care alţii nu le pot auzi, cum sicriul lustruit alunecă pe locul lui. Erau docili şi atenţi, chiar grijulii, în vreme ce se îndepărtară în perechi sau singuri. Jack îl susţinu pe taică-său de braţ, ca şi cum se temea de slăbiciunea bătrânului. Nu-i venea să plângă.

Caitlin şi Siobhan erau înmormântate în acelaşi cimitir, puţin mai la est. Mormântul era îngrijit şi împrospătat cu flori de iarnă. Jack îi trimitea bani lui taică-său, ca să se asigure că acolo existau în permanenţa flori. După încheierea funeraliilor şi după ce bătrânul îşi luă adio, se duseră la mormântul lui Caitlin şi Siobhan. Jack adusese trandafiri. Culoarea lor roşie contrasta puternic cu marmura albă. Jack citi numele gravate în piatră, ca şi cum nu-i venea să creadă. Deasupra, o pasăre zbură peste morminte, iar el se gândi la plonjonul pescăruşilor

în apele de la Howth Head şi la viaţa lui rostogolindu-se pe rocile de dedesubt.

Plecară împreună acasă, unde, izolaţi, se apucară să rostească rugăciuni evreieşti. Jack recită Kaddish-ul cu eleganţă, mai mult pentru liniştea tatălui său. În ultimii doi ani, învăţase să vorbească fluent ebraica.

— Ce vei face acum? întrebă el, rămânând singuri şi căutând cu disperare un subiect de conversaţie.

— Să fac? Ce-mi rămâne de făcut, Jack? Maică-ta e moartă şi eu o s-o urmez în curând. Nu trebuie să fac nimic.

— Ăsta nu eşti tu, tată. Nu-mi amintesc să fi vorbit aşa înainte.

— Înainte, maică-ta era vie. Eu nu eram bătrân.

— Nu eşti atât de bătrân. Astăzi, şaptezeci de ani nu mai înseamnă bătrâneţe. Eşti încă sănătos. Mi-ai spus că erai ca un bătrân când ai plecat din lagăr. Atunci erai, probabil, mai puţin sănătos.

— Aveam douăzeci şi trei de ani. Războiul se sfârşise şi eram liber, cu adevărat liber, pentru prima dată în viaţa mea. Simţeam că mă pot duce oriunde şi ajunge orice.

De jur împrejur, camera era încărcată cu trecutul lui Jack. Pereţii plini cu fotografii, obiecte familiare care ar fi trebuit aruncate de mult, primele cărţi pe care le citise el. Într-o inversare nefirească a rolurilor, încercă să-l antreneze pe taică-său în privinţa durerii.

— Vino înapoi în Israel cu mine, rosti el. Nu-i prea târziu să faci *aliya*. Poate că-ţi vei descoperi şi câţiva vechi prieteni.

— Toţi prietenii mei sunt morţi. Eu am fost singurul supravieţuitor.

Răni vechi. Jack n-ar fi trebuit să se atingă de ele, mai ales acum, când se deschisese una nouă.

— Mai gândeşte-te, rosti el. Ai putea locui cu mine în Ierusalim.

— Nu, Jack. Mă simt obosit. Foarte obosit. Nici măcar Ierusalimul n-ar putea schimba asta.

— O să treacă.

Taică-său ridică din sprânceană. Jack îşi aminti gestul din copilărie. De la taică-său aflase prima dată despre ironie. Acesta fusese matematician şi profesor la Colegiul Stratford.

— Chiar aşa? se miră bătrânul.
Jack nu-i răspunse. Şi el era obosit.

A doua zi vizită biblioteca. Multe se schimbaseră. Acum exista un nou curator-şef, un nou curator al manuscriselor vestice şi un nou personaj în vechiul post al lui Jack, pe nume Carmody. Mary, însă, era încă acolo. Iar peştele continua să înoate în heleşteu.

Luă un prânz plăcut, urmat de o plimbare pe străzi liniştite, apoi petrecu o după-amiază de conversaţii profesionale cu Carmody. După ce terminară de vorbit, coborâră împreună la parter ca să fumeze. Nu se mai descoperise nimic în privinţa ucigaşului Moirei. Carmody era un tânăr roşcat, din Meath, proaspăt absolvent de colegiu şi dornic să placă. Prin aspect semăna cu un fotbalist galez. Produsul unei educaţii primite de Fraţii Creştini, atras către limbile orientale prin intermediul irlandezei şi latinei.

— Spune-mi, rosti Jack, pe punctul de a pleca, ai auzit vreodată de un bărbat pe nume Rosewicz?

Carmody îl privi fără expresie.

— Ar fi trebuit? întrebă el.

— Am crezut că s-ar fi putut întâmpla. Nu s-a primit nici o scrisoare dintr-un loc denumit Summerlawn? Un loc din ţinutul Cork.

Carmody clătină din cap.

— Nimic din Cork, răspunse el. E un prieten?

— Nu, replica Jack, nu mi-e prieten. Doar cineva cunoscut.

În acea seară încercă să sune la Summerlawn. Ceva părea în neregulă cu linia telefonică. După câteva încercări, o sună pe operatoare. Numărul fusese deconectat. Nu, nu-i puteau spune când anume.

În acea noapte o visă pe Maria. Un vis extraordinar de viu. Dimineaţă se hotărî să plece acolo. Habar n-avea de ce o făcea. Poate ştia ceva cineva din Baltimore. Tatăl lui părea mai puţin retras. Avea să ia prânzul cu câţiva prieteni. Jack promise că avea să se întoarcă a doua zi cel mai târziu.

Călătoria se desfăşură fără peripeţii. Dealuri verzi, acoperite de lumină cenuşie, un vânt rece vestind apropierea

iernii, păsări ridicându-se de pe copacii goi. După uscăciunea din Israel, peisajul de aici constituia un şoc. Maşina pe care o închiriase era greu de manevrat, ţinându-l încordat. De această dată n-avea de gând să aştepte afară.

În Baltimore fuse tentat să se oprească la Noonan's pentru un pahar, însă după ce străbătuse un drum atât de lung era nerăbdător să-şi sfârşească voiajul. Se îndreptă spre coastă. Soarele se ivi din spatele unei perdele de nori înspre vest. Îşi spunea că totul fusese o neînţelegere, o confuzie care se putea rezolva Poate că Maria era acolo. Întorcându-se la Summerlawn, se forţă să creadă asta.

Ceva era în neregula. O ştiu din clipa în care apucă pe drumeagul către casă. La suprafaţă totul părea ca înainte. Nimic nu se schimbase. Şi totuşi, ştia cumva că totul se modificase, înainte de a ajunge la poartă, opri maşina şi motorul.

Coborî. În depărtare se auzea marea. Altfel, totul era tăcut. Dând colţul, văzu poarta puţin mai în faţă. Era deschisă. Văzu priveliştea abia când se apropie mai mult. Nu-i venea să-şi creadă ochilor.

Unde se înălţase Summerlawn se afla acum doar o ruină înnegrită. Văzu un cârd de păsări negre ridicându-se dintre zidurile distruse. Păsările înconjurară ruinele de două ori, apoi se îndreptară către est.

Nimeni din Baltimore nu-i putu explica ceva. Casa arsese cam cu un an înainte. Flăcările fuseseră vizibile de la mare distanţă. Când pompierii din Skibbereen ajunseseră acolo, nu putuseră face altceva decât să urmărească spectacolul. N-aveau nici echipamentul şi nici instruirea necesară pentru a încerca să salveze reşedinţa. Acum aceasta nu era decât o altă ruină imensă care aştepta sa fie acoperită de licheni.

Întrebă dacă murise cineva în incendiu şi fu asigurat că nu existase nici o victimă.

— Unde e acum domnul Rosewicz? se interesă el.

Nu ştia nimeni. Sau, chiar dacă ştia, nimeni nu spunea. Cineva credea că plecase în Europa. Un altul îşi exprimă opinia că polonezul cumpărase o mica locuinţa în Londra.

— Şi biblioteca lui. A fost distrusă?

Nimeni nu ştia ceva despre o bibliotecă. Dacă manuscrisele se găseau în casă, mai mult ca sigur se transformaseră în scrum, ca tot restul casei. Nimic nu fusese salvat.

Abia pe drumul de întoarcere îşi dădu seama că nu se interesase cum începuse focul. Fusese un accident sau opera intenţionată a unui criminal?

Ajunse în Dublin după ora noua. Pe tot parcursul călătoriei de întoarcere, simţise cum i se intensifica zbuciumul sufletesc la gândul pierderii Summerlawn-ului. Durerea îl făcuse să-şi amintească totul din ultima noapte petrecută împreună cu Maria.

În Israel, cerul nopţii era plin, uneori cu stele atât de mari, încât îşi spunea din când în când că ele îl vor vindeca de sentimentul acut de frustrare cu care părăsise Irlanda în seara asta însă avea impresia că va înnebuni dacă n-o va vedea pe Maria din nou.

Lumina era aprinsă, dar tatăl lui nu se afla jos. Se duse în bucătărie. Pe masă şi pe picurătorul chiuvetei zăceau resturile unei mese frugale.

Anunţă cu voce tare că sosise, dar nu primi nici un răspuns. Uneori, taică-său se culca devreme. Probabil că se băgase în pat, presupunând că el avea să se întoarcă abia a doua zi.

Ceva mai târziu, ducându-se şi el la culcare după o cină scurtă, pentru care nu prea avusese poftă, observă uşa deschisă de la dormitorul tatălui lui şi lumina uitată aprinsă în cameră. Se întrebă dacă nu cumva taică-său citea. Câteodată, bătrânul se scula noaptea şi se apuca să citească romane poliţiste.

Băgându-şi capul pe uşă, constată că taică-său dormea. Lăsase aprinsă lampa de pe noptieră. Se strecură înăuntru şi păşi în vârful picioarelor către cealaltă latură a patului mare. Nu mai intrase aici din copilărie. Tatăl lui avea un chip destins, iar el avu grijă să nu-l trezească.

Aplecându-se ca să stingă lampa observă biletul. Apoi văzu cutia de medicamente goală. Înspăimântat, îl privi pe bătrân mai îndeaproape. Ceea ce luase drept destindere era altceva. Eli Gould îşi făcuse propria *aliya*; plecase când voise el spre propriul său Ierusalim.

CAPITOLUL PAISPREZECE

Rămase în Dublin doar cât să facă ordine în afacerile părinţilor lui. Mai mult de atât nu suporta. Moştenise o casă şi ceva bani, suficient cât să dispună de siguranţă financiară. Numai din vânzarea casei putea obţine suficienţi bani ca să stea în Dublin până se hotăra ce voia cu adevărat să facă. Însă cel puţin pe moment, nu putea lua o asemenea decizie.

Era sigur de un lucru: nu suporta să se întoarcă din nou în Dublin ca să locuiască acolo. Toţi cei pe care îi iubise muriseră sau plecaseră. Soţia şi copilul lui se odihneau alături de maică-sa într-un cimitir, în vreme ce taică-său se afla în altul. Maria se căsătorise şi era de negăsit. Irlanda nu mai însemna pentru el decât durere şi dezamăgire.

În timpul zborului către Israel descoperi că moartea părinţilor lui nu îl preocupa tot atât cât pierderea Summerlawn-ului şi a tot ce reprezenta acea reşedinţă. Casa şi amintirile legate de ea, amintirile unei întregi veri, reveneau constant în gândurile lui, nedorite. Jack fusese dat afară din paradis; cel puţin, aşa i se părea uneori. Acum nu exista drum de întoarcere. Peste huruitul motoarelor de avion auzea murmurul valurilor şi sunetul scos de tălpile goale pe nisip. Închizându-şi la un moment dat ochii, avu senzaţia că o vede pe Maria fugind de el peste un câmp verde. Alergând, ea aruncă o minge roşie în aer, după care o prinse şi o aruncă din nou. Încercă s-o strige şi s-o avertizeze de prăpastia din faţă. Brusc, ea se întoarse şi îi zâmbi, cu chipul lui Caitlin.

Când ajunse la destinaţie, dădu peste o scrisoare care îl aştepta. Purta ştampila poştei din Moscova. Era pentru prima dată când vedea o ştampilă a noii Republici Ruse. Ghici identitatea expeditorului înainte de a desface plicul.

Iosif Şaranskii era profesor de limbi ale Orientului Apropiat la Universitatea din Moscova. El şi Jack se întâlniseră la câteva

conferinţe internaţionale. De-a lungul anilor, cunoştinţa lor devenise o prietenie strânsă, care rezistase în ciuda rarelor contacte. Sub regimul comunist, lui Iosif, care era evreu, îi fusese imposibil să primească aprobarea de a vizita Israelul, din cauza temerilor că nu se va mai întoarce. În consecinţă, toată munca de istorie biblică a lui se desfăşurase acasă. În ciuda acestui fapt, calitatea scrierilor lui îi adusese respectul, în principal în afara Rusiei. În afară de articole în propria-i limbă, el contribuise cu articole în mai multe publicaţii internaţionale, precum *Journal of Semitic Studies* şi *Zeitschrift für neutestamentliche Wissenschaft*. Toate articolele erau scrise cu atâta fluenţă, încât şi cel mai arid studiu se bucura de uşurinţă a lecturii şi umor involuntar.

Scrisoarea fusese bătută la o veche maşină portabilă Olivetti, pe care Jack i-o făcuse cadou cu ani în urmă, cu ocazia celei de a patruzecea aniversări a acestuia. Litera „v" fusese înlocuită, aşa că Iosif se folosea de „u". Acest amănunt conferea scrisorilor lui un aspect curios, de ev mediu. Hârtia subţire şi dimensiunile inegale ale foii îi dădeau lui Jack sentimentul că în Rusia nu se schimbase nimic în bine faţă de perioada sovietică.

Dragă Jack,

E mult timp de când nu mi-ai scris. Cred că, poate, nu-ţi mai aminteşti de vechii prieteni. Mă gândesc la tine foarte des, uneori cu lacrimi. Iar acum mă gândesc la tine cum locuieşti şi munceşti în Ierusalim, şi sunt convins că voi fi cu tine curând. S-ar putea chiar să-mi fac aliya, *dar nu încă. Acum, că sunt liber să plec, nevoia nu mai e atât de mare.*

Aici, lucrurile nu sunt foarte bune. Oamenii suferă foarte mult, dar ce putem face? Să avem o altă revoluţie? Nu, continuăm să aşteptăm, ca întotdeauna. Ca al tău domn Micawber, aşteptăm să se ivească ceva. Poate că e mai rău decât înainte, nu ştiu. Unii aşa spun, dar eu cred că se înşală. Înainte nu-mi puteam face aliya, *acum chiar şi asta e posibil. La ce-ți trebuie mâncare dacă poţi răsufla în voie?*

Trebuie să vii la Moscova imediat ce primeşti această scrisoare. E foarte urgent, nu poţi să amâni. Nu-ţi pot explica. Chiar şi acum scrisorile sunt desfăcute. Aici nu e totul cum pare. Te rog să nu aştepţi următoarea vacanţă, nici măcar

week-end-ul. Chiar dacă şefii tăi nu-ţi dau aprobare, trebuie să vii. Aici vei înţelege de ce. Iartă-mă că nu-ţi explic. Am motivele mele.

Dacă le scrii tatălui sau mamei tale, salută-i din partea mea. Mi-i amintesc perfect de când am stat în Dublin. Ce oraş încântător şi ce păcat că ai plecat de acolo. Şi peştele ăla splendid din micul heleşteu. Dar cred că înţeleg. Nu mai insist pe tema asta.

Leah îţi trimite dragostea ei. Şi micul Sima, pe care nu l-ai văzut. De această dată vei sta cu noi. Fără hotelul Akademiceskaia, fără dejurnaya cumpărată cu ciorapi şi ruj.

Prietenul tău,
Iosif.

Jack ieşi afară, pe balcon. De aici, de pe muntele Scopus, vedea oraşul întinzându-se sub el, ca o hartă. Înspre est, la mare depărtare, se vedea Marea Moartă. Soarele după-amiezii sclipea pe Domul Stâncii. Un oraş de domuri şi turnuri, strat după strat, ca un tort gigantic înfierbântat.

Iar, dincolo de toate astea, dincolo de lumina soarelui, de pietrele şi de secolele de istorie, văzu oraşul ars, oraşul plin de ruine şi cenuşa, Ierusalimul căzut. Acolo, în mijlocul lui, înconjurată de ape, se găsea ruina înnegrită a Summerlawn-ului, bătându-şi joc de el.

CAPITOLUL CINCISPREZECE

Moscova
Noiembrie 1992

Iosif se schimbase. Nu era atât de mult îmbătrânit, cât ramolit într-un mod greu de definit. Îi amintea de o reproducere foarte bună calitativ a unei picturi îndrăgite, perfectă în toate detaliile, şi totuşi la mare distanţa în conţinut faţă de original. Ca şi cum carnea, ca şi vopseaua, fusese înlocuită de ceva mai puţin sănătos.

— Jack, rosti Iosif, îmbrăţişându-şi vechiul prieten, apoi îndepărtându-l un pic spre a-l vedea mai bine. Se aflau în sala de sosiri a aeroportului, în vreme ce o mulţime de călători gros îmbrăcaţi se vânturau prin jurul lor, aparent fără rost. De ce mă priveşti atât de ciudat?

Jack zâmbi. Îi venea greu să spună ceva. De la ultima lor întâlnire se petrecuseră extrem de multe.

— Te-ai schimbat, Iosif.

Profesorul izbucni în râs. Era un bărbat scund, cu o faţă rotundă şi ochi extrem de agili. Obrajii şi fruntea aveau pielea flască. O dată, Iosif spusese că moştenise chipul tatălui lui, însă susţinuse că încearcă să-l remodeleze. Dacă o făcuse, atunci procesul era clar neterminat. Iosif n-avea un ideal în minte, un model la care aspira. Purta o căciulă de blană şi un palton, însă amândouă trecuseră de mult de zilele lor bune. Jack fusese cu Iosif când şi le cumpărase, într-un mic *odejda* de pe Digul Fruzenski. La gât, Iosif se înfofolise cu un fular galben aprins, singura pată de culoare pe care şi-o permitea.

— Ne-am schimbat cu toţii, Jack. Priveşte în jurul tău. Vezi? Nimic nu mai e la fel.

— Pentru mine pare totul la fel. Mai puţini miliţieni, asta-i tot.

— Nu te uiţi ca lumea. Am să te învăţ cum mai târziu. Acum însă trebuie să mergem. Familia mea e nerăbdătoare. Întreabă unde e faimosul Jack? Deci, dă-mi bagajele. Maşina mea ne aşteaptă în parcare.

Iosif pronunţă ultima propoziţie pe un ton neutru, însă cu o nuanţă detectabilă de mândrie în voce.

— Maşina ta? Atunci chiar că lucrurile s-au schimbat, Iosif.

Rusul pufni, mulţumit de reacţia lui Jack.

— Vezi? Exact ce-am spus. Nu vezi nimic.

— De câte ori trebuie să-ţi spun, Iosif? În engleză nu există dubla negaţie.

Iosif râse din nou şi o luă înainte spre maşină. Aceasta îi aştepta în parcarea cea mai apropiată de ieşirea aeroportului. Un Moskvici mic, verde, care cunoscuse şi zile mai bune. Numai că afară ploua, iar în ocazii speciale ca aceasta, Iosif îşi putea permite să consume benzină ca s-o folosească.

Aşezând bagajul lui Jack în spatele maşinii, Iosif se întoarse cu faţa spre el. Zâmbetul îi dispăruse de pe chip.

— Jack, mi-a părut aşa de râu când am auzit de părinţii tai.

Jack îi anunţase lui Iosif vestea proastă când îi confirmase în scris venirea la Moscova.

— Tata nu putea trăi fără ea, ştii. Îl înţeleg. M-am simţit şi eu aşa când...

Se opri. Se hotărâse să nu mai vorbească de trecut. Iosif îl luă de braţ.

— Îmi pare foarte râu, Jack. Prea multă tragedie pentru tine.

Se urcară tăcuţi în maşină.

Intrară în oraş dinspre nord-vest, pe autostrada St. Petersburg, fostă, până nu de mult, autostrada Leningrad. Iosif se dovedea cel mai prost şofer cu care fusese Jack vreodată în maşină. Se simţea uşurat că viteza maximă a autovehiculului părea a nu depăşi şaizeci de kilometri la oră. Pretutindeni, numele străzilor şi clădirilor se schimbase.

— Nimeni nu se mai descurcă acum, Jack. Strada Gorki este Tverskaia, Cikalova a devenit Zemleanoi, bulevardul Marx este strada Makhovaia. Schimbam numele, însă străzile sunt la fel.

Trecură de cei trei „arici“, bariere antitanc de culoarea ruginii, care marcau limita atinsă de ofensiva germană în Cel

de-al Doilea Război Mondial. Traficul era foarte slab. O parte dintre proprietarii moscoviţi de maşini se apucaseră deja să-şi pună micile comori la adăpost de iarnă. Alţii nu-şi puteau permite să meargă cu maşina. Benzina costa enorm.

— Cum ai reuşit să cumperi o maşină, Iosif? Credeam că aşa ceva e o comoara aici.

— Aşa e. Însă e mai folositoare decât o comoară. Sunt foarte norocos, pentru că un prieten a fost forţat să o vândă. Vărul meu Yitzhak, care e acum în Israel, îmi trimite bani ca s-o cumpăr. E pentru Sima, ca s-o scot din Moscova, din poluarea asta atât de rea. Le duc pe ea şi pe Leah la ţară. Poate că într-o zi o să avem şi o căsuţă. Asfaltul era acoperit cu un strat subţire de zăpadă îngheţată, care licărea în lumina puternică a soarelui. Traversară fluviul. Pe ambele părţi, clădiri sobre, în stil neoclasic se aliniau de-a lungul drumului. Nu mai durează mult până la venirea adevăratei zăpezi, rosti Iosif. Se spune că va fi o iarnă grea. Bineînţeles, în fiecare an e la fel, dar...

Se opri, privind stingherit la prietenul lui, cu un zâmbet abia schiţat pe buze.

— Dar...?

Iosif oftă.

— Anul ăsta va fi mai greu decât de obicei. Nu mă refer atât la vreme. Nu e suficientă hrană pentru atât de mulţi oameni. Nimeni nu-şi poate permite ceea ce se găseşte. Combustibilul pentru încălzit e tot mai rar. Oamenii care vor cheltui pe mâncare, ca să nu moară de foame, vor îngheţa de frig. Mulţi vor muri în Rusia iarna aceasta.

După ce o serie de gropi în asfalt îi zgudui zdravăn, o cotiră la stânga în dreptul clădirii de sticlă şi beton a Institutului Gidroproiect. Un Zaporojeţ mic şi roşu îi depăşi pe interior şi se înfipse în faţa lor.

— Tinerii, murmură Iosif. Riscă mereu.

Jack încuviinţă. Şi-ar fi dorit să se afle în acel Zaporojeţ.

Acum, oraşul îi înconjura. Clădiri înalte şi cenuşii, cu ferestre nespălate, troleibuze cărând pasageri tăcuţi, cu feţe pământii, în susul şi în josul străzilor aproape pustii, o mână de vânzători la tejghele încercând să-şi croiască o existenţă în cadrul economiei de piaţă a noii Rusii.

— De ce m-ai chemat aici, Iosif?

— Trebuie să existe un motiv? Nu crezi că e suficient să vezi un vechi prieten?

— În scrisoarea ta ai spus că era urgent. Nu m-ai chemat aici ca să vorbim de vremurile de odinioară.

Iosif schimbă viteza cu stângăcie şi încercă să depăşească un autobuz. Nu se putea pune însă cu celălalt şofer. Fu nevoit să rămână în spatele lui.

— Am motivul meu, Jack. Dar, te rog, prefer să nu discutăm despre asta acum. Eşti obosit, ar trebui să te odihneşti. Leah a gătit un fel de mâncare în onoarea ta. Sima crede că-şi va întâlni unchiul de multă vreme pierdut. E foarte emoţionată de întâlnirea cu tine.

Făcu o pauză. Zăpada lucea în stânga şi în dreapta. Oraşul îi înghiţise complet

— E ceva important, nu-i aşa?

Iosif privi în jur. Şi el era cam pământiu la faţă.

— Da Foarte important.

Familia Şaranskii locuia în Stavokokiuskenii Pereulek, o alee din cartierul Noul Arbat, la capătul a ceea ce fusese bulevardul Kalinin şi care se numea acum strada Arbat. Se aflau la câteva sute de metri depărtare de podul Kalinin, care conducea, peste fluviu, spre masiva clădire a hotelului Ucraina. Jack îi vizitase la această adresă şi înainte, însă pe vremuri cetăţenilor sovietici le era interzis să ofere găzduire străinilor. Apartamentul lor, cu patru camere, se situa într-un bloc întunecos, amplasat în jurul unei curţi interioare. Construit în timpul erei Hruşciov, la începutul anilor ’60, imobilul părea a avea mai mult de treizeci de ani vechime. Nici o rază de soare nu ajungea până în curtea interioară. Vara era dezolant, iarna era o închisoare. Când Iosif îşi conduse prietenul înăuntru, afară începea să se întunece.

— Vezi, Jack? Iosif dădu din mână, arătând spre faţa scorojită şi scările întunecoase ce miroseau urât. Acum suntem oameni liberi. Casele noastre sunt castelele noastre.

Intrarea în apartament semăna cu intrarea în altă lume. Camerele mici erau călduroase şi blând iluminate. Flăcările lumânărilor se reflectau pe obiectele din sticlă şi pe pântecul lustruit al unui samovar. Toate colţurile erau supraîncărcate cu

cărţi şi hârtii. Nu ca în casa Moirei, unde totul era plin de viermi şi pânze de păianjeni. Aici, cărţile erau şterse de praf şi gata de a fi citite.

Leah făcu un pas în faţă. Se auzi un zgomot scurt, ca pentru a o anunţa. Ochii ei străluceau. Zâmbi cu timiditate. *Ce încântătoare e,* gândi Jack. Avea un pâr lung, negru, lăsat liber, piele albă, şi un mijloc subţire. În jurul gâtului purta o eşarfă de mătase, cu un desen al Arborelui Vieţii, pe care Jack o cumpărase pentru ea de la Liberty's.

Nici n-avură bine timp să se salute, când atenţia îi fu atrasă de o mişcare în spatele lui Leah. Zgâindu-se din spatele mamei, se afla cel mai frumos copil pe care-l văzuse Jack vreodată.

— Bună ziua, Serafima Iosifovna, rosti el, în cea mai bună rusă a lui.

Fata nu reacţiona, nu chicoti şi nu se strâmbă, ci îl fixă cu ochii ei negri imenşi, ca şi cum ar fi luat o decizie în privinţa lui. Sima era unul dintre acei copii care refuzau să fie drăguţi pentru distracţia adulţilor care intrau şi ieşeau din viaţa lor. La şase ani, ea era deja o persoana stăpână pe sine. Judeca adulţii nu după cantitatea de ciocolată pe care ea credea ca se găseşte ascunsă în buzunarele lor, ci după ceea ce răzbătea la suprafaţa din sufletele lor. Ochii ei erau extrem de serioşi. Fata nu zâmbea gratuit. Dar, când o făcea, nimeni nu uita.

Jack primi un zâmbet. Îl luă pe nepregătite. În inocenţa ei, Sima deschidea răni profunde. Jack îi întoarse zâmbetul, temându-se tot timpul să nu izbucnească în lacrimi. Îşi dădu seama că Leah observase.

— Sunt încântată să te cunosc, unchiule Jack, rosti Sima în engleză. Eşti foarte binevenit.

Cuvintele sparseră şi ultima pojghiţă de gheaţa. Jack fu condus la o masă întinsă pentru cină. Pe o faţă de masa albă, o mulţime de farfurii şi castroane luceau în lumina luminărilor. Iosif şi Leah împrumutaseră veselă de la prieteni, ca totul să fie cum se cuvine. Tacâmurile datau dinainte de revoluţie, fiind proprietatea unui coleg, om de ştiinţă, care-şi putea permite să cumpere antichităţi.

Mâncarea era delicioasă. În cursul mesei, Jack îşi dădu seama că acea masă trebuia să fi costat cel puţin salariile lor pe o săptămână. Cei cu studii academice fuseseră preţuiţi de statul

sovietic, dar nu într-atât încât să fie şi bine plătiţi. Acum nu existau bani pentru plata nimănui. Un prieten rus din Ierusalim îi spusese că un om cu pregătirea lui Iosif câştiga în jur de douăzeci de mii de ruble pe lună. Părea mult, însă un băiat care vindea ziare pe strada putea scoate o mie pe zi. Jack bănuia că Leah îşi petrecuse o săptămână sau mai mult cumpărând alimentele pentru această cină şi obţinând ce putuse de pe piaţa neagră.

După masă, se aşezară confortabil în fotolii, la cafea şi votcă, servită din mici pahare aburite. Cafeaua fusese adusă de Jack. Dintr-una din valize, Jack scoase alte cadouri. Pentru Leah, ciorapi, o eşarfa şi un pandantiv încrustat cu numele ei în litere ebraice; pentru Sima, un pandantiv similar, împreună cu o cutie enormă de acuarele, şi un teanc gros de hârtie de desen; iar pentru Iosif, programe de computer şi o nouă ediţie a colecţiei de poeme a lui Bialik. După ce primi mulţumiri pentru toate acestea, Jack scoase o altă cutie din valiză.

— Asta, rosti el, dându-i cutia lui Iosif, e pentru voi toţi.

Iosif desfăcu cutia şi scoase la iveală un videorecorder din ultima generaţie.

— Jack, nu trebuia. Atâţia bani...

— Presupun că acum puteţi obţine astfel de lucruri fără mari probleme în Moscova?

— Bineînţeles că nu, dar...

— Uite, asta face parte tot din cadou. O să încerc să-ţi trimit mai multe când o să pot.

Îi dădu lui Leah o casetă video cu înregistrarea capodoperei lui Parajanov *Nran Gouyne* sau *Culoarea rodiilor*.

— Cum...? Leah îl privi uluită. Cum de ţi-ai amintit?

Cu ocazia precedentei lui vizite, ea îi povestise că văzuse filmul o singură dată, la Cinematograful Oktiabr şi regretase că nu-l mai putuse vedea.

— Acum, te poţi uita la el cât de des vrei, rosti Jack.

— Tu l-ai văzut?

Jack clătină din cap.

— Atunci, ne uităm la el în seara asta, dacă nu eşti prea obosit.

Iosif o întrerupse

— I-am spus lui Jack că trebuie să se odihnească. Avem lucruri importante de făcut mâine.

— E-n regulă, rosti Jack. Mi-ar face plăcere să urmăresc filmul.

Dar el nu dorea să vadă filmul, ci mai ales feţele gazdelor, când ataşară noul aparat vechiului lor televizor Padoga, nervoşi că nu vor reuşi nimic. Jack avusese un prieten în Dublin, mai degrabă o cunoştinţă, un bogătaş care îşi cumpăra câte un televizor şi un video noi în fiecare an, doar ca să fie sigur că dispunea de ultimul model şi ultimele facilităţi, butoane pe care nu le folosea niciodată, de fapt, şi nici n-avea nevoie să le folosească. Aici, oamenii erau încă privaţi de necesitaţi de bază, şi un aparat video era un lux aproape de neimaginat. Într-o singură zi, Jack traversase nu numai o distanţă apreciabilă în spaţiu, ci făcuse un salt înapoi în timp.

Filmul se baza pe viaţa lui Sayat Nova, poet şi călugăr armean din secolul al optsprezecelea. Nu exista nici un dialog, doar citate din poemele şi muzica lui. Cuvintele erau în armeană. Nici unul dintre ei nu le înţelegea, însă citeau subtitrarea făcută în engleză. De altfel, vorbele nu contau.

Scenele erau concepute nu ca scenariul unei poveşti, ci ca nişte miniaturi pictate, care prind viaţă. Apa, sângele şi sucul rodiilor umpleau cadru după cadru, ca un liant al vieţii poetului. Un bărbat turna cenuşă pe îmbrăcăminte. Cochilia unei scoici se odihnea pe sânul unei femei. Un cal necheza.

Era cel mai frumos film pe care Jack îl văzuse vreodată. Timp de mai bine de o oră, stătură împreună în camera micuţă, cu pereţii goi, transportaţi într-un târâm magic.

Jack adormi înainte de sfârşitul filmului. În acea noapte, n-avu nici un vis.

CAPITOLUL ŞAISPREZECE

Se trezi devreme în dimineaţa următoare, în dormitorul lui Iosif şi Leah. Ei îi cedaseră patul şi se descurcaseră cu nişte saltele subţiri aşezate direct pe podeaua sufrageriei. Prin fereastra dormitorului pătrundea o lumina sărăcăcioasă. Jack auzea prin pereţii subţiri sunet de voci, o toaletă la etajul superior, un radio cântând muzică pop rusească. Pe jumătate treaz, se îmbrăcă şi îşi croi drum către baia mică.

Când apăru în camera de zi, bărbierit şi pieptănat, gazdele lui luau micul dejun. La măsuţa care-i servea lui Iosif drept birou, Sima, care mâncase deja, era ocupata cu pictatul. Zâmbi la apariţia lui Jack. Părul îi fusese pieptănat în coadă de cal.

— Îţi mulţumesc, rosti Leah. Filmul e splendid. Acum, când îmi vor veni prietenii în vizita, nu va mai trebui să le explic cum este. Îl vor vedea singuri.

— Tu asigură-te că fata ta nu-ţi aduce vreo ţestoasă ninja acasă.

Leah clătină uimită din cap.

— Ţestoasă? Îmi pare râu, eu...

— N-are importanţă. Mai bine să nu afli niciodată.

În timpul mesei, Iosif păru preocupat de ceva. Leah aruncă priviri îngrijorate în direcţia lui de mai multe ori. Iosif dădu un telefon şi vorbi repede în rusă. Jack nu-l putu urmări.

— Am aranjat o întâlnire la Biblioteca de Stat, rosti el, lăsând jos receptorul. Îţi aminteşti de ea ca Biblioteca Lenin. Ne aşteaptă la ora zece. Nu-i nevoie să ne grăbim; nu e departe.

Micul dejun consta în *blinciki*, clătite cu brânză, şi ceai dulce şi negru din samovar. Jack preferă frişca pentru ceaiul lui. Gustul îi era familiar din Israel, însă era mai bun calitativ. Sau poate că era doar plăcerea de a lua micul dejun în compania cuiva apropiat. În ciuda fericirii lui de a fi alături de vechi prieteni, uneori simţea cum îl inundă tristeţea.

Înainte de a pleca la şcoală, Sima îi dădu lui pictura la care lucrase. Hârtia era încă udă.

— Ăsta eşti tu, rosti ea în engleza ei şovăitoare, iar aici e mami, tati şi Sima. Aşa îţi vei aminti de noi şi vei reveni.

Ochii ei îi aminteau de cei ai lui Siobhan. Cenuşii, serioşi, plini de viaţă. Se aplecă şi o sărută. Leah urmări tăcută scena.

— *Otvezitie menia, pajalista, v zoosad?*

Jack câută din priviri ajutorul lui Leah.

— Întreba dacă vrei s-o duci la grădina zoologica. Trebuie să-i spui că eşti mult prea ocupat.

— Bineînţeles că nu. Spune-i că va fi o onoare pentru mine.

Leah zâmbi şi traduse. Sima bătu din palme, îşi luă ghiozdanul şi fugi la uşă. Leah o urmă, spunându-i să nu alerge.

Jack le urmări plecând. Avea sentimentul că se îndrăgostise de Sima.

Biblioteca de Stat era situată în celălalt capăt al străzii Arbat, în cinci enorme clădiri cenuşii. De sub acoperişul înalt, siluete de piatră priveau în jos la oamenii care treceau dedesubt. Pe un teren mai ridicat, în spatele clădirilor principale, se înălţa anexa, o clădire neoclasică cunoscută sub numele de Casa Paşkov, şi încorporată în ceea ce, în 1940, se numea Biblioteca Lenin. Iosif intră pe intrarea principală. La poartă, un portar încruntat îi informă că biblioteca este închisă, clătinând din cap şi murmurând:

— Sanitarny den.

— Ce s-a întâmplat? se interesă Jack.

— Spune că e zi de curăţenie. Biblioteca se închide o dată pe lună pentru curăţenie. În realitate, e un pretext pentru obţinerea unei zile libere. Şi o şansă de a economisi căldură şi lumină. Acestea au fost reduse mereu.

Iosif se întoarse către portar şi i se adresă cu asprime. Omul păru gata să izbucnească, apoi, gândindu-se mai bine, se duse iute la un telefon aflat în holul din spatele lui.

Câteva minute mai târziu se ivi un bărbat îmbrăcat în costum.

— Iosif! Îmi cer scuze că ai fost lăsat să aştepţi. La naiba cu zilele astea de curăţenie. Şi aşa irosim destul timp. Se opri şi-l

privi pe Jack. Dumnealui trebuie să fie doctorul Gould, continuă el, schimbând-o pe engleză.

Întinse mâna. Pe un deget avea o mică verighetă de argint. Probabil că era însurat. Jack îi strânse mâna. Iosif făcu prezentările.

— Jack, el e Iuri Volnukhin. Iuri este noul director, numit după puciul din 1991. Vorbeşte engleza foarte bine.

Volnukhin purta papion la costum, într-o încercare inconştientă de a imita, probabil, un profesor din campusurile americane. Semăna cu Prin al lui Nabokov sau Kinbote în mediul lor nativ. Ar fi trebuit să aibă o pipă ascunsă într-un buzunar interior.

— Îmi pare bine să vă cunosc, domnule Volnukhin.

— Doctor Volnukhin, Jack. Iuri are doctoratul în arhivistică. Este eminent în domeniu.

— Doctore Volnukhin.

— Încântat să vă cunosc, doctore Gould. Prietenul meu Iosif mi-a vorbit multe despre dumneavoastră.

— Sper că nu prea multe.

Volnukhin zâmbi. Jack observă că pantofii lui fuseseră proaspăt vopsiţi cu cerneală neagră, care nu prea reuşea să ţină locul cremei de ghete.

— Ba da, totul. Noi, ruşii, nu mai păstrăm nici o rezervă acum, să ştiţi. Urmărim doar adevărul. Nu-i aşa, Iosif? Iosif se strâmbă, dar nu spuse nimic. În fine, continuă Volnukhin, presupun că Iosif v-a pus la curent cu ceea ce vrem să facem.

Jack clătină din cap.

— Dimpotrivă, nu mi-a spus nimic.

Bibliotecarul privi iute spre Iosif.

— Ei bine, dacă mă gândesc un pic, merge şi aşa. În această chestiune e nevoie de o anumită doză de... să nu-i spunem secretomanie, căci ăsta nu mai e un cuvânt decent aici, ci mai degrabă de discreţie. Aţi fost cerut aici la recomandarea doctorului Şaranskii. El m-a asigurat că sunteţi o persoană pe cane se poate pune bază.

— În fine, nu ştiu ce înseamnă toate astea, dar... Jack ezită. Sunt convins că se poate avea încredere în mine pentru păstrarea unei confidenţe, dacă asta e ceea ce vă interesează.

— Nu, nu, n-am nici un dubiu în privinţa asta.

Holul era friguros. Undeva, departe, o uşă se închise, trimiţând ecouri până la ei. În faţa lor, o scară lată, de marmură, urca la etaj către sălile principale de lectură. Jumătate din becuri fuseseră scoase, aruncând interiorul clădirii într-o stare de permanent crepuscul. O femeie de serviciu trăgea de un teu pe podeaua de marmură, lăsând în urmă o dâră de apă murdară.

— Ce-ar fi să mă urmaţi, doctore Gould? Aşa voi putea să vă arăt totul. Economisim timpul cu explicaţiile. Seifurile de depozitare sunt jos. O scară de metal îi conduse, două etaje mai jos, într-o pivniţă. Volnukhin o luă înainte, prin coridoare joase, ale căror tavane erau înţesate de ţevi groase. Urmaţi-mă îndeaproape, vă rog, doctore Gould. Unele pasaje sunt nesigure, în 1985, când a fost inaugurată staţia de metrou Borovitskaia, nu s-au luat toate măsurile de precauţie şi anumite părţi ale acestei clădiri au fost şubrezite. Am pierdut peste 40.000 de cărţi. În unele camere, zidăria încă mai crapă din când în când. Poate fi extrem de periculos. Dar nu avem bani să reparăm stricăciunile.

Ajunseră, în sfârşit, la o uşă grea de metal. Volnukhin scoase o cheie din buzunar şi o introduse în broască. Uşa se deschise şovăielnic, şi Volnukhin o împinse cu mâna.

— Până acum câţiva ani, zise directorul, această încăpere şi cele aflate dincolo de ea făceau parte din *Spetskhran*, depozitul special. Acces aici aveau doar câteva persoane, aflate pe o listă foarte selectă. Apăsă pe un comutator şi deasupra capului lor se aprinseră mai multe lămpi fluorescente. Chiar şi acum, continuă el, intrarea nu e permisă oricui. Camera era mare, plină de dulapuri metalice şi rafturi. Aici, temperatura era mai blândă decât în încăperile reci de sus. Vă rog, doctore Gould, luaţi loc. Putem să ne simţim confortabil. Vreţi un ceai sau o cafea? Jack clătină din cap. Voia să afle despre ce era vorba. Volnukhin îl cercetă cu privirea, apoi se aşeză în faţa lui. Foarte bine, rosti el. Atunci, daţi-mi voie să încep. Ce vedeţi aici e marfă furată. Jafuri din bibliotecile Europei Estice şi Germaniei, comori din Italia. La sfârşitul a ceea ce noi numeam Marele Război Patriotic, armatele ruseşti au cucerit vaste teritorii de la Cel de-al Treilea Reich. În cursul ocupaţiei iniţiale, înainte ca lucrurile să se mai aşeze la locul lor, o mare cantitate de comori artistice

şi de altă natură ne-a căzut în mâini şi a fost, întâmplător, transportată în Uniunea Sovietică.

Armatele noastre victorioase nu erau, cum sunt convins că înţelegeţi asta, motivate de ceva atât de banal ca dorinţa de a fura sau cupiditatea. Ele au mărşăluit prin Europa, ca să aducă libertate şi pace popoarelor mult prea greu încercate, aşa cum bine se ştie. Când conducătorii noştri au descoperit atâtea opere superbe, însuşite pe nedrept de statul fascist, şi-au dorit, fireşte, să le vadă înapoiate adevăraţilor proprietari.

Astfel, au fost formate convoaie, şi prada fasciştilor a fost adusă în siguranţa aici, în Maica Rusie. Pânze de Rubens şi Rembrandt, furate de la olandezi, tablouri de Leonardo şi Caravaggio din Italia, întregi galerii cu opere ale maeştrilor francezi. Noi am eliberat colecţiile private ale lui Hitler şi Goebbels. Ele sunt şi acum în Moscova. Comoara lui Priam, pe care Schliemann a adus-o în Berlin din Troia, e şi ea aici. Nu v-ar veni să credeţi câte comori au fost aduse aici ca să fie ascunse.

Şi cărţi. Mii de cărţi. Din Dresda, Leipzig, Berlin, Magdeburg – toate marile biblioteci ale Reich-ului. Manuscrise, incunabule, litografii, cărţi şi documente de toate felurile. Majoritatea materialelor scrise de mână sau tipărite au sfârşit chiar aici. După ce le-am eliberat din mâinile fasciştilor, ne-am asigurat să fie bine protejate, încuindu-le în aceste încăperi.

Jack îl privi meditativ pe Volnukhin.

— Pot? întrebă el.

— Da, bineînţeles. Poftiţi.

Jack se duse la un raft, plin cu volume de mari dimensiuni, legate în piele. Scoase un tom mare şi greu şi îl deschise. Pe pagina de titlu era scris *Libro d’Oro*, de Aldus Manutius, tipărită la Veneţia în 1497.

— Ăsta e singurul volum al lui Manuzio care mai există, rosti Volnukhin. E nepreţuit.

Dintr-un raft învecinat, Jack extrase un mic volum învelit în piele de viţel.

— Ce e aceea? întrebă Volnukhin.

— E scris de cineva pe nume Postellus. Titlul e în latină. *De orbis terrae concordia libri quatuor, multijuga eruditione ac pietate referti...*

— Da, da, un volum foarte rar. Guillaume Postel şi-a tipărit această ediţie la prietenul lui Oporinus din Basel, după ce teologii de la Sorbona i-au refuzat cererea de a publica. Era una dintre primele cărţi care făceau apel la o religie universală şi la un stat universal. La mijlocul secolului ai şaisprezecelea.

Jack puse cartea la loc.

— Aveţi multe cunoştinţe, domnule doctor Volnukhin. Nu înţeleg de ce m-aţi vrut aici. Acestea sunt cărţi fascinante, însă incunabulele şi ediţiile rare nu intră în domeniul meu de activitate.

— Sunt conştient de asta. Vă rog veniţi şi luaţi loc. Jack se aşeză la loc. De ce îl pusese Iosif să facă atâta amar de drum ca să se uite la cărţi ale căror titluri şi autori Volnukhin le cunoştea pe dinafară? Doctore Gould, ne confruntăm cu anumite probleme cu privire la aceste... să le spunem comori dobândite pe căi ocolite, ele fac parte din moştenirea noastră stalinistă, de care, după cum ştiţi, am vrea să ne debarasăm. Cărţile nu ne aparţin, după cum nu ne aparţin nici tablourile semnate de Goya sau de Rafael. Ele sunt proprietate furată. Problema noastră e următoarea: în multe cazuri nu cunoaştem provenienţa lor. Nu există nici un înscris asupra localizării lor originale şi nici asupra bibliotecilor în care au fost găsite. Acest fapt ne dă mare bătaie de cap. Vrem să le restituim, dar avem suficient de multe scrupule ca să le dăm înapoi numai proprietarilor legitimi. Deja s-au născut discuţii asupra unora dintre tablouri şi sculpturi.

— Ce speraţi să obţineţi din înapoierea lor?

Volnukhin îl privi, ca şi cum Jack ar fi spus o obscenitate.

— Să obţinem? Nu înţeleg.

— Cu siguranţă că doriţi o recompensă. Chiar şi numai pentru necazurile pe care vi le asumaţi. Găsitorul unei proprietăţi, fie ea şi furată, poate spera la o recompensă.

— Nu dorim decât bunăvoinţă. Momentan, aceasta-i la fel de importantă pentru noi ca şi banii.

— Foarte bine. Înţeleg. Dar încă nu pricep de ce m-aţi adus aici.

Volnukhin se uită la Iosif.

— Doctore Şaranskii, poate că ar fi mai bine să explici dumneata.

CAPITOLUL ŞAPTESPREZECE

Iosif se agită stânjenit în fotoliul lui.

— Da, bineînţeles. O să încerc s-o fac cât mai bine. Tuşi uşor, pereţii plini de cărţi absorbeau imediat zgomotele. Există, începu el, anumite categorii de materiale pe care le putem atribui unei surse originale, dar care constituie încă o problemă pentru noi. Mă refer la o mare colecţie de cărţi şi documente luate de la Biblioteca Reichsinstitut-ului pentru Istoria Noii Germanii. Ţi-e familiar acest nume? Jack clătină din cap încet. Ei bine, acum e o organizaţie uitată, continuă Iosif. Merită să fie uitată. A fost înfiinţată de nazişti în anii ’30. Printre subiectele interesante pentru ei e chestiunea evreilor şi a istoriei evreieşti. Asta e important, în vederea înţelegerii rasiale. Directorul de cercetări în problema evreiască era un bărbat pe nume Wilhelm Grau. El avea un asistent pe nume Karl Georg Kuhn. O vreme, ei lucrează cu von Mildenstein de la departamentul afacerilor evreieşti al SD-ului, Sicherheitsdienst. Ai habar de el? Jack clătină din nou din cap. În fine, e mai bine cunoscut de la procesul lui Eichmann. Ulterior, lucrează cu Organizaţia Todt, aşa că el nu ne preocupă prea mult. Mai interesant e asistentul lui, Eichmann, care crede că a devenit mare expert în evrei.

În timpul războiului, multe organizaţii se iau la întrecere să construiască biblioteci şi muzee antievreieşti. E un fel de nebunie, ca tot ce se întâmplă atunci. Peste tot se găsesc oameni care spun că-i cercetează pe evrei. Bineînţeles, scopul acestei aşa-zise cercetări nu era academic; nu era o astfel de muncă, Jack, aşa cum tu şi cu mine suntem obişnuiţi să facem. Oamenii ăştia voiau să descopere ceea ce ei numeau dovezi pentru teoriile lor rasiste. Care e cuvântul englezesc pentru o astfel de dovadă?

— Bunkum, răspunse Jack. Se uitară amândoi prostiţi la el. Sau nonsensuri, continuă el. Sunt cuvinte pe care ar trebui să le ştiţi.

Iosif zâmbi. Avea impresia că ştia la ce se referea Jack. În ultimii şaptezeci de ani, limba rusă inventase mai multe cuvinte pentru bunkum decât engleza.

— Aşadar, reluă Iosif, în căutarea acestui bunkum, ei au realizat o imensă bibliotecă iudaică, precum şi colecţii de obiecte religioase. Suluri din Tora, *tefillin*, menorah-uri Chanuka, platouri pentru *seder*, haine Challah. Este... făcu o pauză, căutând cuvântul corect, este o ironie că, după ce au exterminat majoritatea evreilor din Europa, naziştilor li se datorează supravieţuirea unei părţi atât de mari din moştenirea noastră. Se opri, dându-şi seama că folosise cuvântul „noastră". Cu câţiva ani înainte, folosirea unui astfel de cuvânt ar fi fost nerecomandată. Dar acum? Iosif nu era sigur ce să creadă. O mare parte a acestui material a fost confiscată din Europa de Est, majoritatea în zona numită *General gouvemement* a Poloniei ocupate. De asemenea, în Reichsgau Wartheland, în *Regienrungsbezirke*. O parte au confiscat-o din bibliotecile rabine din Vilna, în Lituania. De asemenea, de la Yidisher Visenshaftlikher Institut, un centru foarte important de cercetări evreieşti din Vilna. Ei au făcut raiduri prin sinagogi şi seminarii teologice, prin şcolile Tarbut şi Yavneh, prin casele rabinilor şi *tzaddik*-ilor, prin cluburile evreieşti şi bibliotecile religioase. Uneori, prin aceste locuri se găsesc documente mult mai incomode decât cele depozitate în *genizas*.

Observând expresia de neînţelegere de pe chipul lui Volnukhin, Jack explică:

— *Genizas* erau magazii unde se păstrau documentele ieşite din uz. Uneori, chiar şi cărţi scoase din circulaţie. Dacă nu mai exista spaţiu in dulapuri, hârtiile erau îngropate în cimitir. Nu puteau fi distruse, deoarece conţineau numele Domnului.

Iosif continuă.

— Aşadar, ei trimit majoritatea acestei prăzi înapoi în Germania, ca s-o păstreze în biblioteca centrală a Institutului sau în biblioteci antievreieşti de provincie. Foarte puţine astfel de documente sunt citite. Pentru ei, aceste cărţi şi manuscrise nu sunt decât nişte curiozităţi, produsul bizar al

Untermenschen evrei. Numai că, Jack prietene, aceste produse nu erau deloc bizare. Şi nici bunkum-uri. Multe dintre ele erau manuscrise de maximă importanţă. Iar acum ele sunt aici.

— Manuscrise? Manuscrise evreieşti?

— Nu în sensul la care cred că te referi, Jack. Bineînţeles, există şi exemplare din textele sacre standard. *Tore, megillot, midrashim*, diferite ediţii ale Talmudului, o mulţime de cărţi *siddurs* şi *machzor*. Există şi exemplare importante din *Pirke* de *Rabbi Eliezer* şi *Yalkut Shimeon*. Majoritatea acestora datează din Evul Mediu şi de mai târziu. Mai sunt şi altele, într-o stare nu prea bună. Le păstrăm pentru că fuseseră date de către taţii lor. Îţi voi arăta în curând. Le vei vedea tu însuţi. Iosif inspiră adânc. Ajunsese la partea grea sau cât de aproape îşi permitea să fie în prezenţa lui Volnukhin. Jack, sunt texte aici pe care nici un cărturar instruit nu le-a citit vreodată. Nu pot fi sigur, n-am avut timp să cercetez nici măcar o fracţiune din ele, aşa cum ar fi trebuit; cred însă că avem aici papirusuri care datează din primul secol creştin şi chiar dinainte. Aici, sunt exemplare din texte care au fost descoperite doar în Qumran. De asemenea, există multe datând dintr-o perioadă similară şi care nu sunt cunoscute de altundeva.

— Asta-i o aberaţie, izbucni Jack. Cum puteau astfel de descoperiri arheologice să ajungă în Lituania sau Polonia? Tot ce are o asemenea vechime a fost găsit numai în Egipt sau Israel.

Iosif clătină din cap.

— Nu-ţi foloseşti imaginaţia, Jack prietene. Aceste documente n-au ajuns în astfel de locuri ca descoperiri arheologice. Bineînţeles, ai dreptate, ele provin iniţial din Israel. Sau aparţin evreilor din Alexandria sau Bagdad. Cine ştie? însă treptat, ele au ajuns prin intermediul diasporei în locuri ca Vilna. Gândeşte-te. Evreii care ajung primii în Europa vin în Franţa, Spania şi Italia. Evreii spanioli sunt expulzaţi şi devin sefarzi. Cei care rămân în nordul Franţei şi în Germania sunt aşkenazi. În cazul multora dintre ei, strămoşii lor au plecat din locuri ca Bagdad sau Antiohia. Mulţi ani mai târziu, ei încep să se mute spre est şi curând se stabilesc în Polonia sau dincolo de ea. De asemenea, alţii au luat-o pe valea Dunării. Aceştia vin din Bizanţ.

Acum, Jack, e clar că oricare din aceşti aşkenazi putea avea papirusuri ca acestea, texte pe care taţii le-au lăsat fiilor lor, relicve preţioase ale Pământului Sfânt din care au fost alungaţi.

În încăpere se lăsă tăcerea. Jack începea să înţeleagă ce spusese prietenul lui. Dacă era adevărat, dacă aceste papirusuri erau, într-adevăr, atât de autentice cum pretindea Iosif că sunt, atunci se aflau în faţa celei mai importante descoperiri după Manuscrisele de la Marea Moartă. Poate chiar mai importante. Simţi că i se uscase gâtul.

— Eu... Se opri, apoi reluă. Iosif, ce vreţi să fac eu? De ce mi-aţi cerut să vin?

— Ţi-am spus că manuscrisele astea sunt o problemă, Jack. Vezi tu, există deja tensiuni în privinţa altor cărţi. Trebuie să fim foarte atenţi cum şi cui le dăm înapoi. Însă papirusurile acestea intră într-o altă categorie. Ele nu sunt numai valoroase, pentru ele nu există preţ. Trebuie să fim foarte prudenţi, Jack. Comunitatea evreiască din Polonia a fost distrusă aproape în întregime. Care e cuvântul bun?

— Exterminată?

Iosif încuviinţă.

— Da, ăsta e cuvântul. Ca paraziţii, nu? Ca atare, să aflăm cui aparţin aceste documente acum ar fi dificil, poate chiar imposibil. Proprietarii lor au murit la Treblinka şi în alte locuri înfiorătoare. La fel şi copiii proprietarilor. Deci, eu zic că e imposibil. Le-am putea oferi guvernului statului Israel, dar trebuie să ştii că, pentru noi, a face aşa ceva este încă o chestiune sensibilă. Şi mai e o complicaţie. Dacă aceste manuscrise ar fi rămas în mâinile proprietarilor iniţiali, acei nefericiţi care au murit, ştii bine că ar zăcea acum înmormântate în acele mici biblioteci, acele magazii geniza. E o mare ironie a istoriei că ele au ieşit la lumină din acea bezna. Iosif se uită la director, apoi iarăşi la Jack. Doctorul Volnukhin crede că avem dreptul la un fel de compensaţie dacă le vom da cuiva. Nu pentru el însuşi, ştiu asta, şi te asigur şi pe tine, Jack. Ai văzut ce probleme avem aici. Chiar şi pentru plata luminii. În unele zile nu e lumină şi nici căldură. Cercetătorii nu pot lucra fără aceste lucruri. Şi e mare nevoie de cercetare. Chiar şi o compensaţie mica ar fi de mare ajutor. Volnukhin nu zise nimic, însă dădu din cap, ca şi cum s-ar fi simţit stingherit să admită

că Iosif avea dreptate şi că el era, într-un fel, un cerşetor pentru bunurile altora. Înţelegi ceva din tot ce-ţi spun, Jack? Ce încerc din răsputeri să-ţi spun? Avem nevoie de cineva care să fie intermediar pentru noi, cineva în care să avem încredere. Încredere absolută. E esenţial. Trebuie făcut.

— Eu... nu ştiu ce să zic.

— Nu trebuie să zici. Trebuie numai să te uiţi. Mai târziu, poţi gândi aş zice. În primul rând însă trebuie să vezi.

În acest moment interveni Volnukhin.

— Doctore Gould, înţelegeţi ce vă cerem să faceţi? Aş vrea să examinaţi aceste papirusuri cu cea mai mare atenţie, împreună cu doctorul Şaranskii. Puteţi sta cât veţi dori cu ele. Îmi dau seama că poate dura zile, chiar săptămâni, până vă faceţi treaba cum se cuvine. Sunteţi binevenit să veniţi aici cât de des doriţi. Asta, bineînţeles, dacă veţi ţine pentru dumneavoastră ce veţi vedea. Doctorul Şaranskii îmi spune că sunteţi o persoana de încredere, şi eu îl cred.

Aş vrea să faceţi o estimare aproximativă a pieţii pentru aceste materiale şi, de asemenea, dacă veţi dori, să întocmiţi o listă cu biblioteci şi alte instituţii pe care le consideraţi capabile de a avea fondurile necesare pentru achiziţionarea lor sau care pot face rost de astfel de fonduri. Noi nu punem nici o condiţie, cu excepţia aceleia că tot ce se vinde trebuie pus la dispoziţia cercetătorilor, conform procedurii normale. Nu poate fi vorba de colecţii ascunse. Nici de vânzări la colecţionari privaţi.

După ce veţi face asta, veţi putea, dacă sunteţi de acord, începe să testaţi piaţa în numele nostru. Nu e necesar să vă mai spun că veţi fi bine recompensat pentru efortul dumneavoastră. Să înţeleg că nu aveţi obiecţii acum?

Jack se uită lung la Volnukhin, fără să zică nimic. Dacă n-ar fi fost Iosif la mijloc şi nu l-ar fi adus el acolo, ar fi plecat imediat. Nu-i prea plăcea povestea în care încerca Volnukhin să-l bage. Dacă aceste papirusuri erau, fie şi numai pe jumătate, atât de importante precum susţinea Iosif, graba de a pune mâna pe ele putea duce la dispute pe scară internaţională.

— Mă voi uita la ele, rosti el. Pe moment, pot să vă promit doar atât. Le voi studia şi voi discuta cu colegul meu. Sunteţi mulţumit?

— Bineînţeles. Nici nu mă pot aştepta la mai mult în această fază. Alte chestiuni le putem discuta şi mai târziu. Să înţeleg că am cuvântul dumneavoastră că veţi ţine tot ce aflaţi numai pentru dumneavoastră?

— Mi l-am dat deja.

— Da, bineînţeles. Foarte bine, am să vă las, pe dumneavoastră şi pe doctorul Şaranskii, cu comorile voastre. Voi fi în biroul meu, dacă aveţi nevoie de ceva. Aici e un telefon. Biblioteca vă stă la dispoziţie. Cu toate facilităţile ei. Orice aţi avea nevoie, nu trebuie decât să cereţi.

Îşi strânseră mâinile uşor şi Volnukhin ieşi din încăpere. O vreme, nici unul din cei doi nu rosti nimic. În cele din urmă, Iosif sparse tăcerea.

— E un om bun, Jack. Un om onest. N-a aparţinut niciodată nomenclaturii. Şi-a petrecut doi ani în puşcărie pentru comportament antisovietic şi alte şase luni în Belie Stolbi.

Jack nu auzise acest nume până atunci.

— Era o *psikhbol'niţa*. Care e echivalentul englez? Un spital psihiatric. I-au dat droguri.

— A avut o cădere psihică?

— Nu, m-ai înţeles greşit. A declarat că vrea să părăsească Uniunea Sovietică. Atunci, un doctor decide că el „a interpretat greşit realitatea înconjurătoare”. Într-un astfel de sistem, dacă te opui, nu poţi fi decât criminal sau nebun.

— Râu sau ţăcănit.

Iosef zâmbi de plasticitatea frazei.

— Da, rosti el. Dar, Iuri Volnukhin nu e nici una, nici alta. Îl cunosc de multă vreme.

— Acum îi miroase a bani, Iosif. Mulţi bani.

Pe chipul lui Iosif apăru o grimasă de durere.

— Şi asta e râu? E directorul uneia dintre cele mai mari biblioteci din lume, şi totuşi n-are nici un ban. Bugetul lui pe anul viitor a fost – care e cuvântul? – măcelărit. Ţi-am spus: nu vrea bani pentru el. Ci pentru cercetare.

Jack încuviinţă din cap.

— Aşa e, îmi cer scuze. Ai dreptate. El procedează cum trebuie. Ei bine, de unde începem?

CAPITOLUL OPTSPREZECE

Iosif îl conduse într-o cameră învecinată, luminată cu tuburi fluorescente de mică putere. Din mai multe măsuţe de lemn se crease una singură, mare. Pe ea erau aşezate o mulţime de hârtii alandala, într-un rând, întinzându-se de la un capăt la altul al mesei. Suluri, codice, papirusuri şi fragmente de pergamente se găseau unele lângă altele fără vreo ordine aparentă. Era o privelişte deloc îmbucurătoare pentru cineva care ştia ce volum de muncă presupune organizarea, întreţinerea şi transcrierea tuturor acelor documente. Iar asta se întâmpla înainte de începerea editării traducerii şi scrierii de comentarii savante.

— Nu regreţi uneori că nu te-ai apucat de o meserie mai uşoară, Iosif? Ceva ca fizica nucleară?

— De multe ori, Jack. De multe ori. Vino, o să-ţi arăt ceea ce am reuşit să identific până acum.

Începură cu capătul cel mai apropiat al mesei. Iosif avea un carneţel în care nota amănunte asupra tuturor documentelor principale. Făcu pe ghidul pentru Jack, evidenţiind unele texte şi trecând peste altele în câteva cuvinte. Pe măsură ce înaintau de-a lungul mesei, Jack făcea tot mai puţine remarci. Dimensiunile şi calitatea aparentă a colecţiei îl reduceau la tăcere. Nu existau cuvinte adecvate pentru ce vedea şi atingea. Ştia, cu siguranţa dată de experienţă, că, dacă cercetătorii ar avea acces la aceste materiale, cercetarea biblică ar avansa în următorii zece ani cât ar fi putut avansat altfel, în cincizeci de ani sau mai puţin.

— E vorba de accesul la ele, nu-i aşa? Asta te îngrijorează. Crezi că asta s-ar putea termina cu un fiasco gen Manuscrisele de la Marea Moartă, cu un mic grup de cercetători autonumindu-se protectori ai textelor, ţinând totul pentru ei şi

dând drumul la informaţii când şi cum consideră ei potrivit. De-asta te temi, nu-i aşa?

Iosif încuviinţă.

— Da, Jack, ai dreptate. Asta-i o chestiune despre care trebuie să discutăm. Iosif ezită. Jack observă că nu era atât de cald cum crezuse el la început. Undeva, apa picura. Dar nu de asta te-am adus aici, continuă Iosif. Nu din pricina asta sunt eu atât de îngrijorat.

— Nu înţeleg.

Ceva din comportamentul lui Iosif îl îngrijora pe Jack.

— E vorba de altceva, Jack; ceva despre care n-am vrut să vorbesc în faţa lui Volnukhin. El nu ştie, şi cred că n-ar trebui să i se spună.

— Să i se spună? Despre ce?

— Ai văzut puţin din această colecţie, Jack. Te asigur că toată e aşa, toată de înaltă calitate, toată formată din antichităţi măreţe. Eu însumi sunt convins că toată e autentică. Chiar şi fără obârşie, sunt convins. Cred că şi tu eşti convins.

Jack încuviinţă din cap.

— Da. Dacă astea sunt falsuri, atunci sunt remarcabil de bine executate.

— Nu sunt falsuri, Jack. Crede-mă. Există înscrisuri germane, *Aufzeichnungen*. Astea pe care le vezi. Date, locuri, foarte sistematic. Din nefericire, incomplete. Dar ele ne spun că aceste documente vin din locuri unde nimeni n-ar falsifica sau n-ar visa să falsifice. Astfel de oameni n-ar fi falsificat. Nu astfel de lucruri ca acestea. Ar fi fost pentru ei o blasfemie.

Iosif făcu o pauză.

— Ce e, Iosif?

Acesta se scutură, ca şi cum ar fi vrut să scape de un gând râu.

— Nu contează, Jack. Nu contează. Există un sul pe care nu l-ai văzut. E aici. Pe o masă separată, lângă perete, fusese aşezată o mică colecţie de suluri pe un rând. Iosif se aplecă şi extrase unul. Îl duse într-un spaţiu liber şi desfăcu grijuliu un capăt. Nu-i greu de citit, rosti el. Scrisul de mână e lizibil.

Jack aprinse o lampă deasupra sulului. Era scris pe pergament, cu un robust scris aramaic din – de când? – secolul

întâi, în cerneală neagră, pătat şi rupt pe alocuri, dar, altfel, lizibil, aşa cum spusese şi Iosif. Jack începu să citească.

Nici mugetul apelor zgomotoase, nici arsura focurilor strălucitoare nu mă va împiedica de la Împăcarea cu Tine, O Doamne, nici Fiii Luminii nu mă vor afla fără credinţă.

— Îmi sună familiar, rosti Jack. Ca şi cum aş fi citit înainte.

— Nu se poate, replică Iosif fără ezitare. Crede-mă, am căutat paralele. Referirea la Fiii Luminii, asta ţi-e, poate, familiară.

— Qumran.

— Da, Qumran. Este mai mult decât atât. Mult mai mult.

— Vrei să spui că acesta este un manuscris Qumran? În fine, cel puţin, un text esenian.

— Citeşte. Nu pune atât de multe întrebări. Lasă întrebările pentru mai târziu.

Jack citi.

Sunt în mijlocul alor mei inamici, şi totuşi e ca şi cum eu sălăşluiesc într-un oraş fortificat, căci Tu, O Doamne, eşti un zid în mine şi o fortăreaţă. Sunt venit în sălbăticie pentru a locui, şi totuşi e ca şi cum am o grădină cu ape curgătoare pentru şederea mea, căci Tu, O Doamne, eşti un râu în mine şi o plantaţie de cedri, pini şi chiparoşi.

— E o linie, apoi ceva care seamănă cu o scrisoare.

Excelenţei sale, Marelui Preot, Nasri, Stăpân al Sanhedrinului, Joseph, fie ca Domnul să îl îndrume şi să îl facă să fie aproape de Lege.

— Joseph? Nu bănuiesc...

— Joseph Caiaphas. A fost Mare Preot multă vreme, între anii 18 şi 36.

— Ceea ce ne dă o perioadă de timp pentru această scrisoare.

— O să vezi.

Jack îi prinse privirea lui Iosif. Ce era? Ce îl tulbura?

> *Ce a zis profetul: preotul şi profetul s-au rătăcit din cauza băuturii tare.“ Scrisoarea ta a ajuns la mine astăzi prin mâna vărului tău Simon, fratele soţiei mele, care e binevenit în casa mea. Un om virtuos care împărtăşeşte această noapte cu Neabătutul de la Cale şi mâine pleacă din nou către Ierusalim, în conformitate cu instrucţiunile procuratorului...*

Jack ezită.

— Nu sunt sigur de nume. Să fie Valerius?

Iosif dădu din cap.

— Valerius Gratus.

— Ştim datele lui?

— Din 16 e.n. până în 26, când Pontius Pilatus a fost numit în locul lui.

— Asta îngustează serios perioada. Iosif, dacă acesta e un text esenian, atunci e unic. Nici unul dintre materialele de la Qumran nu are vreo dată sau un nume.

— Aşa e, Jack. Dar, după cum vezi, acesta nu e un document intern. Este o scrisoare adresată lui Joseph Caiaphas spre a-i fi dată prin intermediul vărului său Simon. Autorul vrea foarte mult să fie înţeles. E foarte important pentru el. O să înţelegi.

Jack continuă.

> *Ne-am rugat împreună peste o oră, cerând Domnului călăuzirea Sa în această afacere. Căci aceste zile sunt zile ale groazei, când se apropie venirea lui Mesia, în vreme ce Oraşul Sfânt şi oamenii din el au cumplită nevoie de înţelepciune şi adevăr. Mulţi se*

abat de la Lege, şi e de temut că mâna Domnului se va aşeza grea peste ei şi că El îi va aduce la distrugere, aşa cum El a prefăcut generaţiile dinainte în praf. Fii fără teamă, vere Caiaphas, căci Domnul va fi cu tine, dacă vei merge pe calea Lui şi vei onora împăcarea Lui, aşa cum e onorată de Nozrim.

— Nozrim?

— Vrea să spună *Nozrim ha-Brit*, păstrătorii Legământului. Ar trebui să ştii că acesta e un nume pentru esenieni. Aşa cum era şi Neabătutul de la Cale.

— Da. Da, bineînţeles.

În amabila ta scrisoare îmi ceri să-ţi explic tot ce e potrivit să fie cunoscut despre mine. Cine mă consider eu a fi şi cum am ajuns să fiu cunoscut aici ca învăţătorul Dreptăţii.

Jack se opri din citit.

— Doamne, Iosif. Înţeleg de ce erai emoţionat. Aceasta e de la Moreh ha-Zedek, liderul esenian în persoana. O scrisoare către Marele Preot din Ierusalim.

Iosif nu zise nimic. Jack avu impresia că prietenul lui e alb la faţă. Ce îl tulbura atât de tare în privinţa acestei scrisori? Era o descoperire extraordinară, probabil valorând cât tot restul colecţiei laolaltă, însă Iosif arata ca şi cum ceva periculos s-ar fi urcat pe el şi l-ar fi muşcat.

Despre familia mea eşti bine informat. Îl ştiai pe unchiul meu, Judas, care a condus Kanna'im împotriva romanilor când eu eram încă un băiat.

— Se referă la Judas din Galilea?

— Cred că da. Ăsta e numele atribuit urmaşilor lui. Kanna'im.

— A condus o revoltă împotriva romanilor în cât?

— În anul 6 e.n..
— Şi învăţătorul Dreptăţii era nepotul lui?
— Aşa se pare.

Iar vărul soției tale era tatăl meu rabinul, Joseph, fiul lui Jacob. Mama mea, a fost, de asemenea, înrudită cu tine prin căsătorie.

Jack îşi ridică privirea.
— E ciudat, nu-i aşa? Eu...
Văzu chipul lui Iosif. Văzându-l, simţi un sloi de gheaţă în inimă şi fu cuprins de o frică subită, imposibilă.
— Nu, Iosif, doar nu crezi...?
— Citeşte, Jack. Asta-i tot. Vei vedea.

Tu însuţi ai trimis cadouri la naşterea mea, ca felicitare, căci eram întâiul născut al tatălui meu şi deci preţios pentru el. Şi chiar tu l-ai instruit să-mi dea numele Yashu', în onoarea fratelui tău cu acelaşi nume.

Aproape că lăsă manuscrisul să-i cadă din mâna. Părea atât de greu. Degetele îi amorţiseră şi nu mai simţea nimic.
— Yashu', şopti el. Iisus.
— E povestea vieţii lui, Jack. Scrisă de el însuşi. Am citit-o şi ştiu că nu poate fi nici o îndoială. În mâna ta, prietene, ţii prima Evanghelie. Adevărata Evanghelie. Singura relatare adevărată a vieţii lui Hristos. Scrisă cu propria lui mână.

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

Imediat după aceea, în lumina rece a zilei şi cea şi mai rece a gândirii, Jack îşi spuse că frisonul, ba chiar lovitura, primită de înţelegerea a ceea ce era în fapt acel manuscris, fusese nefirească, nedemnă de un cărturar, aproape ca o trădare. Dar tot el gândi: Ce naiba? De câte ori ţii aşa ceva în mână, câte vieţi ar trebui să ai până să atingi din nou ceva asemănător? înainte de a ajunge atât de aproape? Ştia toate astea, dar mai ştia, în timp ce lăsa sulul jos, că era înspăimântat. Pur şi simplu. Habar n-avea de ce. Nu încă.

— Nu poate fi autentic, rosti el. Părea singurul răspuns onest. Altfel, Jack vedea în faţa ochilor doar o coborâre, o pantă abruptă către superstiţie şi instinct, un ţinut al miracolelor. Se simţea purtătorul de cuvânt al generaţiilor de cercetători, un căutător ptolemeic în stele bătându-şi joc de Copernic, un preot victorian luându-l la rost pe Darwin, un alienat din Leipzig luându-l în derâdere pe Hahnemann. Nu poate fi autentic. Scrie „fals“ peste tot

Iosif clătină încet din capul lui mare de rus.

— Nu, prietene, nu e aşa. Ai vrea să fie aşa, dar te asigur că te înşeli. Doar nu crezi că ţi-aş fi dat aşa ceva fără să citesc, fără să verific? Am dedicat luni întregi acestei scrisori, am neglijat orice altceva Nu era primul sul descoperit, fusese îngropat într-un munte de hârtii care păreau a fi socoteli contabile de sinagogă. Crezi că e o contrafacere? Cine ar fi atât de prost încât să-şi pună falsul inteligent lucrat într-un astfel de loc? Într-o *geniza* din *shtetl*, în primul rând, unde să fie uitat? Apoi, poate că l-a pus într-o arhiva SS. Un loc foarte chibzuit.

Sau, aici, în seifurile încuiate ale Bibliotecii Lenin, unde nu e admis nimeni.

Există încă peşteri în Qumran care n-au fost complet explorate. Peşteri unde au fost găsite suluri, dar care au fost neglijent explorate de către Bedouin. Sunt încă peşteri în deşerturile de lângă Ayn al-Ghuwair, unde există, de asemenea, morminte eseniene; ele sunt încă neexplorate. Sunt sigur că ştii multe lucruri excelente, unde cineva ar crede că e bine să ascundă un fals. Jack nu răspunse. Iosif avea dreptate. De ce un asemenea chin ca să se creeze un astfel de document, după care să fie îngropat undeva, unde era foarte probabil să rămână nedescoperit? L-am citit, continuă Iosif, până l-am ştiut pe dinafară. Am îndepărtat o foarte mică porţiune şi l-am datat cu radiocarbon. I-au fost analizate fibrele, cerneala a fost supusă analizei spectrografice. Nu m-am jucat, Jack. Sulul e autentic. Materialul, cerneala, stilul scrisului. Mai presus de toate, sunt numeroase pasaje care corespund exact expresiilor din Manuscrisele de la Marea Moartă. Vocabularul e la fel. Autorul manuscrisului vorbeşte de „Cunoştinţe”, „Credinţă”, „Gloria Celor Sfinţi”, „Lorzii Răului”, „Fântâna Eternă”, „Secretele Eterne”, „Minunile Puternice”. Se insistă mult pe „Minţind” şi „Servitorii întunericului”. Scrie de mai multe ori despre *hesed* şi *zedek*, despre iubirea de Dumnezeu şi iubirea aproapelui tău. Vei vedea când vei citi. Dar tu ştii că astfel de fraze sunt tipice pentru ceea ce s-a descoperit la Qumran. Şi mai ştii că primele manuscrise de la Marea Moartă nu au fost găsite mai devreme de 1947. E o dată prea târzie pentru ca vreun falsificator din Polonia să ştie de ele. Crede-mă, acest sul e adevăratul MacDuff [1].

Jack nu-l corectă. Abia începea să digere adevărul. Frisonul se transforma în tremurat.

— Nu-l pot citi acum, zise el. E prea mult dintr-o dată. Ce se mai spune în el?

— Îşi povesteşte viaţa. S-a născut în Galileea, în Capernaum, ca fiu al unui rabin. Familia lui e înrudită cu membrii de frunte ai preoţimii din Ierusalim. Asta ai citit. El se autoconsideră

1 De obicei se folosește expresia „adevăratul McCoy” în sensul „ceva care nu e imitație și nici substitut”. Provine din Scoția, unde adevăratul șesf al clanului era o persoană foarte importantă.

destinat să fie rabin, însă alege să se alăture Sectei Noului Legământ. În timp el devine conducătorul lor, împreună cu fratele lui, Iacov. Toate astea le poţi citi, sunt multe detalii.

Scrisoarea însă nu ţi-o pot descrie. Trebuie s-o citeşti tu însuţi. E o pledoarie pentru reconciliere. Joseph Caiaphas, el e reprezentant al conducătorilor din Ierusalim, preoţi ortodocşi care au acceptat să fie conduşi de Roma. Dar Iisus şi urmaşii lui, ei se opun unui astfel de compromis. În scrisoarea lui, el îi explică lui Caiaphas ce l-a condus la această atitudine. El e ceea ce astăzi am numi un evreu fundamentalist. Legea lui Moise, spune el, trebuie respectata în toate amănuntele. Cei care o încalcă şi cei care pângăresc Templul Sfânt al Domnului trebuie daţi afară din Israel sau lăsaţi pradă sabiei. Este o chemare la arme. Dacă preoţimea şi esenienii îşi vor alătura forţele, spune el, nici măcar romanii nu vor fi în stare să-i învingă.

Jack ascultă în tăcere. Dacă scrisoarea era, într-adevăr, autentică – şi Jack avea mare încredere în capacitatea de cercetare a lui Iosif – ea putea confirma teoriile multor istorici şi explica multe lucruri care, altfel, erau inexplicabile în evanghelii. Cum putea altfel decât prin folosirea forţei, blândul şi bunul Iisus împreună cu o mâna de ucenici, să intre în Templu, să-i dea afară pe cămătari (ale căror operaţiuni financiare ajungeau la dimensiunile operaţiunilor practicate de o bancă naţională), să rămână în clădire mai multe zile, apoi să plece nevătămat? Templul fusese un vast complex, cu un personal de douăzeci de mii de oameni, protejat de propria gardă poliţieneasca şi de apropiata garnizoană romană din Ierusalim, numărând cinci sau şase sute de soldaţi. De ce avusese Iisus cel puţin un zelot – pe Simon – printre ucenicii lui apropiaţi; de ce le spusese acestora să-şi vândă mantiile, ca sa cumpere săbii, şi a declarat că el venise nu ca să aducă pacea, ci războiul; de ce Petru şi, după cum păreau să fi stat lucrurile, toţi ceilalţi discipoli se adunaseră înarmaţi în gradina Ghetsimani; şi, mai presus de toate, de ce fusese Iisus condamnat la moarte, nu sub acuzaţia de blasfemie, ci pentru instigare împotriva puterii imperiale a Romei?

— Va naşte o mulţime de necazuri când va fi publicat, rosti Jack.

— Asta e de la sine înţeles, prietene. Tocmai de aceea te-am adus aici.

— Nu înţeleg.

— Jack, această scrisoare nu trebuie să cadă pe mâini rele. Echipa responsabilă cu studiul manuscriselor de la Marea Moartă a fost constituită în majoritate din preoţi catolici şi laici. Alte institute sunt conduse de biserici creştine sau sunt înţesate de credincioşi, unii catolici, alţii protestanţi. Astfel de oameni, citind o astfel de scrisoare, ar îngropa-o, ar distruge-o sau ar spune că nu a existat niciodată. Sunt sigur de asta.

— Da, înţeleg punctul tău de vedere. Vrei ca eu să asigur plasarea acestui manuscris în mâini sigure. În mâini de încredere, în acest caz, de ce nu îl ţii aici?

— M-am gândit la asta, dar mă tem să procedez aşa.

— Te temi?

Era pentru prima dată când între ei se menţionase deschis existenţa fricii.

— Nu înţelegi, Jack. Tu nu trăieşti astăzi în Rusia, nu vezi ce se întâmplă. Pe zi ce trece, puterea bisericilor creşte din nou. În acelaşi ritm creşte puterea celor care îi urăsc pe evrei. Cum îi numeşti tu?

— Antisemiţi.

— Exact. Neofascişti. Pamiat şi alte grupuri, ei au mulţi membri, ei dispun de mult sprijin în popor. Ei dau vina pentru ce e rău, în mare parte, pe evrei. E ceea ce am văzut înainte în Germania sau în ţările arabe. Mereu evreii, mereu conspiraţia, mereu acele minciuni stupide. Ştiai că lucrarea *Protocoalele înţelepţilor Sionului* a fost publicată mai întâi în Rusia? Ea a fost scrisă în Franţa, dar şi-a făcut prima apariţie în St. Petersburg, într-un ziar antievreiesc numit *Znamia*. Aici se crede enorm în acest lucru, în această *jidmasonstvo*, această conspiraţie a evreilor şi masonilor.

Aşadar, trebuie să te gândeşti, trebuie să te întrebi, ce se va întâmpla dacă o astfel de scrisoare e publicată şi apoi se spune că a fost descoperită aici de un evreu? Că germanii au găsit-o într-o bibliotecă evreiască? Ştii ce vor spune aceşti mărşăluitori pentru Pamiat, aceşti iubitori ai Rusiei? Că evreii îl urăsc pe Iisus Hristos, că nu sunt mulţumiţi să-l omoare, acum trebuie să-i păteze numele şi să-l facă unul de-al lor.

— Dar, Iosif, aşa ceva se va întâmpla cu siguranţa oriunde ar fi publicat manuscrisul.

— Înţeleg asta. Dar nu trebuie să fie Rusia. Şi cred că nu trebuie să fie Israelul. În America, poate. Sau Irlanda. Biblioteca Chester Beatty a ta e foarte cunoscută, foarte importantă. Există foarte puţină ură împotriva evreilor în Irlanda

Jack clătină din cap.

— Ai habar cât de puternică e biserica catolică în Irlanda, Iosif? Ar fi în stare să închidă biblioteca. Sau ar arde-o până la temelii.

— Ei bine, trebuie să ne gândim la asta. Dar, Jack, vreau să iei sulul acum. De asta te-am adus aici. Trebuie ca sulul să plece din Rusia cât mai curând posibil. Cred că ştie cineva că el e aici. Cred că acum îl caută.

Pe măsură ce vorbea agitaţia lui Iosif creştea vizibil.

— Cum e posibil? întrebă Jack. Credeam că eşti unica persoana care ştiai de existenţa lui.

Iosif îşi muşca buza inferioară. Chipul îi era brăzdat de riduri provocate de tensiunea nervoasa

— Am făcut ceva stupid, Jack. Când găsesc acest sul, când înţeleg ce e, vreau să spun cuiva nu gândesc cu prudenţă, nu mă pot abţine. Mă gândesc la tine, la alţi colegi din Vest, dar voi toţi sunteţi departe. Iar eu sesizez deja că e nevoie să fie secret. Volnukhin nu e bine, nu e un semit, sunt atât de multe pe care nu le va înţelege. Aşa că vorbesc cu Grigorevici. N-ai auzit de Grigorevici, el e şeful departamentului meu de la universitate, e un specialist în arabă. El ştie, de asemenea, multă ebraică şi aramaică, el poate pricepe.

La acest moment eu citisem puţin, dar ştiu că aceasta e viaţa lui Hristos scrisă de mâna lui, ştiu ce avem noi. Aşa că îi spun. El e foarte mulţumit, nu face nici o critică. În definitiv, el e ateu, era un comunist fidel, pentru el nu contează dacă Iisus Hristos este fiul lui Dumnezeu sau un rabin evreu, ce importanţă are? Aşa că e de acord să păstreze tăcerea, să nu spună nimănui. Eu sunt foarte insistent şi el spune că înţelege, va fi ca o celulă din Lubianka, nimeni nu va auzi un sunet de la el. Dar deja eu sunt nefericit, Jack, deja regret. Sunt sigur că Grigorevici a spus cuiva.

Acum sunt câteva săptămâni de când văd străini lângă apartamentul meu. În stradă, uneori în *kafemorojenoe*, unde o duc pe Sima pentru îngheţată. Când vin aici, mă urmăresc. Sunt foarte prudent, am fost evreu în Rusia toată viaţa, am un simţ special pentru astfel de lucruri. Mă urmăresc, Jack. Nu pot veni aici, ai văzut cum e încuiat locul ăsta. Lui Volnukhin i-am cerut să nu permită nimănui să intre. Eu cred că ei ştiu că a găsi manuscrisul printre hârtiile astea nu e treabă de o oră sau de o zi.

Dar vor găsi o cale, sunt sigur de asta. Se gândesc deja cum o pot afla. Grigorevici are mare influenţă, poate să mă dea afară, ştiu că e în stare. Aşa că ţi-am scris ţie, te-am cerut aici. Trebuie să iei scrisoarea, Jack, trebuie să scoţi sulul din Rusia. Înainte de a fi prea târziu.

Se găseau într-un loc tăcut, o cameră din spatele zidurilor groase, cu amintirile secretelor îndelung păstrate, imprimate pe toată suprafaţa lor. Răcoarea era impregnată pretutindeni, răcoarea iernii şi a unui alt lucru: a întunericului care venea, când o libertate cu viaţă prea scurtă avea să dispară, lăsând locul unei frici bruşte, apropiate de panică. Jack ţinuse prea puţin cont de locul în care se afla. Era o pasăre care zburase un pic prea departe, un pic prea repede. Aripile îi obosiseră. Ieşise din razele soarelui şi intrase în ploaie, apoi, întorcându-se pentru scurt timp prin căldura soarelui, pătrunsese într-un ţinut unde primele zăpezi începuseră deja să cadă. Dar asta nu era tot, bineînţeles. Vremea era buna doar ca metaforă, iar el avea nevoie de altceva.

— Cine sunt, Iosif? întreba el. Oamenii care te urmăresc. Ştii?

Iosif clătină din cap.

Jack privi masa şi delicatul pergament, cu scrisul lui de mână fin.

Nici mugetul apelor zgomotoase, nici arsura focurilor strălucitoare nu mă va împiedica de la împăcarea mea cu Tine, O Doamne, nici Fiii Luminii nu mă vor afla fără credinţă.

De ce părea atât de cunoscut?

— Să mergem, Iosif, rosti el. să plecăm de aici. Simt nevoia unui foc cald şi a unui pahar cu ceva tare.

La plecare, Iosif stinse luminile, una câte una, aşa cum se sparg hublourile într-un vas care se scufundă. Afară, primele semne ale iernii care venea erau evidente pretutindeni.

CAPITOLUL DOUĂZECI

Porniră înapoi pe bulevardul Kalinin, doi oameni care mergeau tăcuţi, învăluiţi fiecare în gândurile proprii. Câteva perechi de ochi îl depistară pe Jack şi se uitară fix, fără jenă, la el, curioşi. Străinii erau încă o privelişte neobişnuită pe o stradă moscovită, mai ales iarna. În ce-l privea, Jack nu putea scăpa de senzaţia că e urmărit, însă deşi privea din când în când în jur, nu putea identifica pe nimeni care să aibă atenţia concentrată asupra lui. Începu să creadă că Iosif îşi imaginase totul, neliniştit din pricina descoperirii lui.

Iosif voia să intre la Dom Knigi, imensa librărie de la celălalt capăt al bulevardului. Comandase un exemplar al noii ediţii din Biblia aramaică a lui Sperber cu câteva luni înainte şi trecea pe acolo aproape în fiecare săptămână, ca să se intereseze dacă-i sosise cartea.

Ajunseră în Piaţa Arbatskaia, piaţa din care pornea strada Arbat către sud-vest. Un grup de tineri şedeau la piciorul statuii lui Gogol, bând votcă. Iosif îl trase pe Jack departe de ei. Apropiindu-se de restaurantul Praga, într-un colţ al pieţii, Jack observă că un soi de manifestaţie avea loc în apropiere. O mulţime de oameni se strânsese în capul străzii Arbat, o stradă care fusese declarată pietonală cu cinci ani înainte. Iosif şi Jack se apropiară.

Un bărbat înalt stătea pe o platformă improvizata în mijlocul străzii, între felinarele de pe cele două trotuare. Mulţimea se aduna în jurul lui ca să asculte ce avea de spus, tinere ajutoare împărţeau fluturaşi sau vindeau ziare. În ciuda frigului, oamenii erau îmbrăcaţi cu cămăşi negre, unele brodate cu ceea ce părea a fi un clopot. Printre cămăşile negre şi chipurile tinere şi luminoase se aflau grupuleţe de bătrâni, ţinându-se drepţi ca o lumânare cu piepturile încărcate de medalii viu colorate, veterani al Marelui Război Patriotic, căutând, încă, în patriotism

un fel de răspuns pentru relele îndurate o viaţă întreagă. Jack observa că o parte din participanţi erau cam beţi. Unul dintre cei care împărţeau fluturaşi veni la ei.

— Un exemplar din *Molodaia Gvardia!*

Iosif îl trase pe Jack de braţ, luându-l de acolo.

— Ce e, Iosif? Cine sunt ăştia?

— Pamiat. *Molodia Gvardia* e un ziar pentru tinerii naţionalişti. Ăştia sunt antievreii de care îţi povesteam.

Faţa lui Iosif se înroşise. Îşi reţinea cu greu furia. Jack privi în jur. Mulţi dintre trecători păreau indiferenţi, însă nici unul nu se arăta ostil pe faţă. Alţii păreau atraşi de vorbitor. Vocea amplificată a acestuia acoperea zgomotul maşinilor de pe bulevardele Kalinin şi Gogol. Jack observa câţiva miliţieni stând la marginea mulţimii şi privind.

Brusc, în spate se produse o agitaţie. Cineva ridica o pancartă, apoi apăru o alta. Se auziră strigăte puternice.

— Ce se întâmpla?

— Protestează. Nu toată lumea îi sprijină pe aceşti fascişti.

În acel moment, miliţienii intrară în acţiune. Era ca o replica a zilelor de demult, când forţele KGB năvăleau peste demonstranţii din Piaţa Roşie, rupând pancarte şi înghesuind deopotrivă bărbaţi şi femei în dube fără nici un însemn pe ele. Transformaţi instantaneu din fiinţe paşnice în bătăuşi, miliţienii se aruncară asupra protestanţilor, folosind mici bastoane ca să-i lovească. În câteva minute, adunarea Pamiatului putea să continue nestingherită.

— Hai să plecăm de aici, rosti Iosif, trăgându-l din nou pe Jack de braţ.

Reintrând pe bulevardul Kalinin, continuară să audă vocea vorbitorului, stridentă şi dură, ca un ecou al altor voci, la fel de încărcate de ură.

— De ce nu pleci? întrebă Jack. Acum eşti liber s-o faci. Universitatea Ebraică te-ar primi cu braţele deschise.

Iosif se uită furios la el.

— Să plec?! Nu pot să plec! În fiecare zi, două mii de evrei fac cerere de viză. Suntem deja foarte puţini, iar în fiecare an pleacă mai mulţi. Fug ca şobolanii de pe vas. Pamiatul ne atacă pe stradă, dă foc apartamentelor evreilor, iar autorităţile fac prea puţine. Chiar şi ele se tem. Este mult mai uşor să lase

Pamiatul să ne facă pe noi ţapi ispăşitori. Tot ce e rău în Rusia acum, spun ei că e vina evreilor. Există încă o asemenea mare conspiraţie, imperialiştii, francmasonii şi sioniştii. Aşa că toată lumea aplaudă şi zice „perfect”, lasă-i pe atât de îngrozitorii evrei să plece, lasă-i să fugă cu şmecheriile lor murdare cu tot.

Jack, asta se întâmpla în Germania sub nazişti. Ei vor ca evreii să plece. Ei îi ajută să plece. Eichmann, cel de care tocmai am vorbit, se consideră un mare expert în probleme evreieşti, îşi spune sionist, îşi face prieteni printre sionişti, colaborează cu Aliyah Beth, pentru că oamenii ăştia vor ca evreii să emigreze. Curând însă nu mai e suficient. Dacă nu vor pleca toţi evreii, ei îi vor extermina. Ştii ce se întâmplă atunci.

Dar, dacă noi plecăm, îi slăbim pe cei care rămân în urmă. Creăm o atmosferă în care aceşti oameni vor mai găsi mulţi ţapi ispăşitori, mai mulţi generatori de necazuri. Noi trebuie să le rezistăm. Aşa că eu rămân.

— Cum rămâne cu Leah şi Sima? Nu eşti îngrijorat pentru ele?

Pe chipul lui Iosif se aşternu un nor negru.

— Niciodată să nu-mi spui un astfel de lucru! ţipă el. În fiecare zi sunt îngrijorat pentru ele. Mă îngrijorează ca Sima să crească aici, unde există atâta ură. Dar nu vreau ca ea să creadă că răspunsul la asemenea ură este fuga. Gâfâind, Iosif se sprijini de un zid ca să-şi revină. Îmi cer scuze, Jack, rosti el, în cele din urmă. Am ţipat la tine, iar tu spui numai lucruri de bun-simţ, tu nu spui decât ce spun mulţi prieteni. Poate că ai dreptate. Poate că nu am dreptul să le forţez pe Leah şi pe Serafima să rămână unde există un asemenea risc. Întreaga mea viaţă am sperat la mai bine decât atât şi mă doare să las totul la o parte. Comuniştii s-au dus, există libertate religioasă. Aici, în Moscova, evreilor le e permis să studieze ebraica pentru prima dată după mulţi ani. Acum se construieşte un muzeu evreiesc, pe care l-au numit Shalom. Tu nu eşti un evreu sadea, cred că nu înţelegi ce înseamnă asta.

Jack clătină din cap. Când era mai tânăr, tatăl lui îi vorbise la fel.

— Toţi evreii blânzi sunt morţi, îi spusese el odată lui Jack. Nu-i vom lăsa să ne facă la fel, de data asta ne vom bate.

— Nu, rosti Jack. Înţeleg. Sunt mulţumit că are cineva curajul să-i înfrunte.
— Nu-i vorba de curaj. E o prostie. Dar, uneori, prostia e singurul lucru pe care-l avem.

Mânia lui Iosif se topi imediat ce ajunse acasă. Jack se minună de efectul liniştitor pe care îl avea Leah asupra lui; de modul în care simpla ei prezenţă îl calma şi îl înmuia pe prietenul lui. Nu scoaseră o vorbă despre manifestaţia Pamiatului sau despre discuţia care urmase.
Leah îşi pierduse ziua căutând de mâncare. Jack n-ar fi ghicit niciodată ce sacrificii făceau prietenii lui ca să-l hrănească. Propunerea lui de a contribui la bugetul casei fusese respinsă imediat. Leah dovedise o enormă imaginaţie în obţinerea ingredientelor pentru cina din acea seară. Acum era iarnă, preţurile începuseră din nou să atingă cifre ameţitoare. Ea plecase devreme în cealaltă parte a oraşului, în piaţa colhoznică de pe strada Baumanskaia, de unde ieşise triumfătoare cu doi pui amărâţi. Prietena ei, Katia, de la micul magazin de legume şi fructe de pe Kuznetski Most, îi dăduse dovlecei georgieni, castraveţi ucrainieni şi o sacoşă cu mere, în schimbul unei sticluţe de parfum care îi fusese trimisă cadou lui Leah din Israel, cu ocazia precedentului Rosh ha-Shanah. Pe alte căi, ea obţinuse şi o sticlă de vin Tsinandali.
În acea seara, Jack se simţi extrem de mulţumit. Aşa ceva nu mai simţise de multa vreme. Îi spuse micuţei Sima că o iubeşte şi că o să se căsătorească cu ea într-o bună zi, iar fata roşi şi întrebă când avea s-o ducă la grădina zoologică.
— Ce zici de duminică?
Sima medită o clipă, apoi dădu viguros din cap.
— Îmi plac elefanţii cel mai mult, rosti ea, folosind ebraica, pe care o descoperiseră toţi ca fiind cea mai bună limbă comună de conversaţie. Favoritul meu e numit Paşa. Tu ai elefanţi în Israel?
— Da, răspunse Jack, în grădina zoologică din Tel Aviv.
— Vorbesc ebraica?
— Cine?
— Elefanţii.

— Oh, nu. Sunt elefanţi indieni. Vorbesc hindi, cred, sau gujarati.

— Asta nu-i bine. Chiar şi eu vorbesc ebraica, şi eu nu am memoria unui elefant.

Leah interveni.

— Sărută-l pe unchiul Jack de noapte bună. O să-l vezi din nou dimineaţă.

Fata îl sărută pe obraz şi se duse cu Leah la culcare în micul ei dormitor.

— Am vorbit serios, îi zise Jack lui Iosif. O să mă însor cu ea de îndată ce face şaisprezece ani.

Iosif râse.

— Ţi-e mai bine acum, Jack? Data trecută, când ai fost aici, erai cam atins de nebunie cred.

— Încă sunt. Numai că n-o mai arăt atât de mult.

— E adevărat?

— Înveţi să trăieşti cu ea, asta-i tot.

Iosif desfăcu o sticlă proaspătă de Pertsovka şi umplu două pahare. Leah se întoarse. Jack observă că era obosită. Lucra trei zile pe săptămână la o galerie de artă de pe bulevardul Kutuzovski. A doua zi era zi de lucru.

— Îl întreb pe Jack cum se simte acum. Cu tristeţea lui.

— De ce trebuie să întrebi? se miră ea. Se simte la fel. Doar că o ascunde mai bine.

— M-am îndrăgostit, anunţă Jack.

Se grăbi să le povestească totul despre Maria şi despre Summerlawn. Afara începuse să ningă. Unica soba din încăpere sclipea roşietică, împrăştiind puţină căldură. Era greu de crezut că fusese cândva şi vară, aşa cum lui Jack îi era greu să-şi imagineze dragostea altcândva decât în prezent. Fusese îndrăgostit în acea vară şi, pentru puţin timp, se crezuse, la rândul lui, iubit.

După aceea, Iosif deveni visător. Când Jack se duse la culcare, ameţit de votcă, prietenul lui îl urmă, închizând uşa.

— Individul ăsta, Rosewicz, rosti el. Nu îmi spui cum e?

— Cum e?

— Cum arată.

— De ce vrei să ştii?

— Mă gândesc că, poate, am auzit de el. Poate îl întâlnesc cândva.

Jack îl descrise pe bătrân cât de bine putu.

— Şi nu ştii ce se întâmpla cu el după ce casa asta, Summerlawn, e arsă?

Jack clătină din cap.

— Înţeleg. Bine, Jack. E târziu. Cred că azi a fost foarte greu pentru tine.

— Am avut şi zile mai rele.

— Vom vorbi mai multe mâine. Despre manuscris. Ce trebuie să facem.

A doua zi, descoperiră că maşina lui Iosif dispăruse. O parcase pe stradă fără alarmă sau vreun dispozitiv de blocare montate pe ea. Astfel de echipamente nu păreau potrivite pentru măreaţa republică socialistă unde fusese construită maşina.

— Acum suntem adevăraţi capitalişti, Jack. Avem hoţi de maşini. Şi avem deja jefuitori.

— A fost parcată ilegal? Avea vreun motiv poliţia s-o ridice?

Iosif clătină din cap.

— Nu, e furată. Dar nu-i spune Simei, te rog. Era mândria şi bucuria ei. O să-i spun că e adăpostită pentru iarnă, că am dus-o mai devreme acolo din cauza ninsorii din noaptea trecută. Poate până la primăvară voi găsi alta.

După expresia prietenului lui, Jack îşi dădu seama că aşa ceva era improbabil. O luară abătuţi, pe jos, înspre oraş.

Irosiră dimineaţa făcând o vizită la Circa de Miliţie 5 de pe strada Arbat. Era o clădire cu trei etaje, din piatră roşu închis. Ofiţerul de serviciu şedea în spatele unui gemuleţ la capătul unui coridor lung. Ceva mai încolo, coridorul dădea într-o mică sală. De unde stăteau, Jack şi Iosif vedeau capătul unei cuşti cu bare, în care tocmai se trezeau la realitate beţivii arestaţi în noaptea precedentă.

Ofiţerul de serviciu renunţă cu greu la supravegherea cuştii printr-un al doilea gemuleţ şi ascultă păţania lui Iosif. Îi dădu acestuia o *zajavlenie*, în care Iosif trebuia să raporteze, în scris, jaful, şi îi ceru diferite documente referitoare la maşină. Avea puţine speranţe de recuperare a automobilului. Jack observă

cum atitudinea ofiţerului se schimbă în rău imediat ce Iosif îşi dădu numele evreiesc.

În acea după-amiază avură o lungă întâlnire cu Volnukhin.

— Doctorul Gould a fost chemat pe neaşteptate înapoi în Israel, anunţă Iosif. Trebuie să plece luni. Vrea să ia unul dintre documente cu el. Ca mostră.

Volnukhin ridică din sprâncene.

— Imposibil. Nu pot permite ca materiale de o asemenea importanţă să părăsească biblioteca şi cu atât mai puţin ţara. Ca să iasă din Rusia va avea nevoie de aprobare de la câteva ministere. Va lua mult timp.

— Nu, Iuri, trebuie rezolvat până luni. Ai relaţii bune. Tu ştii cui să ceri.

— Când se întoarce, va fi gata pentru el, împreună cu toate hârtiile.

— Nu, nu se poate întoarce câteva luni. E o schimbare de planuri şi nu există nici o cale de a o evita. Te rog, trebuie să dai urgent telefoane. E posibil dacă insişti.

— De unde ştiu eu că documentul pe care îl ia va fi în siguranţă? E un risc teribil.

— Ai cuvântul meu că putem avea încredere în el. N-are nici un sens pentru el să fure un obiect, când sunt atât de multe pe care le poate avea fiind cinstit.

— Tu crezi că are nevoie să aibă un asemenea document?

— Bineînţeles, e esenţial. Altfel, nimeni din Israel nu va crede că astfel de lucruri există în Rusia.

— De ce nu o fotocopie?

Iosif clătină din cap.

— Nu e bună. Ei trebuie să examineze un original. Trebuie să vadă dacă e autentic. Să facă teste, să cerceteze pergamentul şi scrisul de mână. Ce am făcut eu. Ştii toate astea, doar eşti bibliotecar.

Volnukhin ezită. Se uită fix la Jack, ca şi cum ar fi încercat să-l măsoare după un standard propriu de probitate sau lăcomie.

— Foarte bine, acceptă el într-un târziu. Puteţi să luaţi oricare document vreţi. Numai să fie înapoi până la începutul noului an.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI UNU

Sâmbătă vizitară sinagoga de pe strada Arkhipov. Jack fu bine primit, ca şi cum prezenţa lui încarna speranţa de mult ascunsă. Nici el, nici Iosif nu menţionă că maică-sa fusese creştină, iar el nu fusese nici măcar circumcis. Slujba dură puţin. După aceea, Iosif îl prezentă pe Jack unui bărbat înalt, subţire, îmbrăcat cu un palton lung.

— Jack, el este Isaak Moiseievici Bercik. Isaak e un vechi prieten al meu. În seara asta pleacă în Eretz Israel. L-am rugat să vină la noi la prânz.

Vorbiră în ebraica pe toată durata mesei. Bercik era scriitor, el pretindea că e autorul unei serii de zece romane nepublicate. Nu reuşise niciodată să devină membru al Uniunii Scriitorilor, publicase doar articole şi comentarii în reviste *samizdat* şi îşi câştigase până acum existenţa ca legător de cărţi. Viaţa petrecuta cu legarea romanelor sordide, scrise de autori inferiori lui, îl făcuse o fiinţă posomorâtă. Sperase că se va găsi un loc şi pentru el în noua Rusie, dar editorii îi respinseseră manuscrisele sau se eschivaseră, pretextând criza de hârtie.

Era un om nervos, aprig şi lipsit total de simţul umorului. Jack bănuia că petrecuse mult timp împreună cu familia Şaranskii şi că membrii acesteia încercaseră să corecteze multele lipsuri din viaţa individului. Omul locuia singur într-o garsoniera igrasioasă, împărţind toaleta şi baia cu alte şapte familii.

Când vorbea, îşi mişca dezordonat mâinile, cu gesturi nesigure. Jack îşi putea da seama că îl rodea cumplit ceea ce el socotea a fi tratamentul incorect ce i-l aplicau autorităţile.

— Cei de la *Goskomizdat* spuneau că scrisul meu e infantil şi refulat, că vădeşte neînţelegerea realităţii socialiste. Acum, editorii sunt independenţi, nu mai există nici un *Goskomizdat* care să-i supravegheze, şi totuşi ei spun că opera mea e prea

sumbra, prea ancorată în trecut, un produs tip *Zastoi*. Privi spre Iosif. Nu ştiu cum să explic asta prietenului tău.

Leah se apleca spre Jack.

— Era perioada stagnării de sub Brejnev. O vreme cumplită pentru scriitori, pentru artişti.

Bercik continuă.

— Acum punem totul la spate, zic ei. Cine are chef să i se amintească de astfel de vremuri? Du-ţi poveştile la *Sovietiş Heimland*, ei ţi le vor publica”. Eu le spun că scriu în rusă şi nu în idiş, iar ei par surprinşi.

Apoi, bineînţeles, mai e o nouă obiecţie. „Rusia are nevoie de unitate mai presus de orice, spun ei. Totul s-a destrămat, republicile au apucat-o pe calea lor, nu putem lăsa lucrurile să se dezintegreze şi mai mult. Separatismul evreiesc reprezintă o ameninţare la adresa unităţii ruseşti. Romanele tale au un ton cosmopolit.” Eu le explic că n-am scris nimic despre separatism, că sunt un rus ca şi ei, un patriot, iar ei clatină din cap şi-mi aruncă în faţă numărul evreilor care părăsesc Rusia pentru Israel. Bercik făcu o pauză. Jack observă că ochii lui cenuşii scânteiau şi că un nerv îi pulsa pe obrazul drept. Aşa că acum le voi confirma prejudecăţile. Mă voi duce în Israel şi voi lega cărţi ebraice. Poate că, acolo, cineva îmi va publica romanele. Dacă e nevoie, le voi traduce singur în ebraică.

Leah turnă vin în paharul lui Bercik.

— Jack, tu mai vrei? Femeia avea o faţă serioasa. Turnând vinul, i se adresă lui Jack în engleză: Cărţile lui sunt foarte bune, Jack. Le-am citit pe toate. Tot ce se spune despre editorii de aici e adevărat. Nu va fi niciodată publicat în Rusia, căci ceea ce are el de spus e prea jenant, atât pentru vechea gardă, cât şi pentru cea nouă. Mă tem pentru el. Poate că îl vei ajuta când te întorci la Ierusalim. Fă-i cunoştinţă cu nişte oameni care pot avea grijă de el.

Jack încuviinţă din cap.

— Da, bineînţeles. Cunosc câteva tipografii academice. Una dintre ele publică şi proză ebraică. Poate că vor fi interesaţi... În ziua de azi cred că există o mulţime de traducători.

Leah zâmbi şi-şi turnă vin în propriul pahar.

După prânz, Leah o duse pe Sima la joacă, în parcul Gorki. Familia Şaranskii nu era habotnică şi nu respecta cu sfinţenie

sabatul. În plus, Sima pricepuse cum stăteau lucrurile cu maşina furată şi avea mare nevoie să i se ridice moralul.

Jack şi Iosif rămaseră în casa, la o cană de ceai cu Bercik. Discutară despre Israel şi Jack promise că îi va face cunoştinţa scriitorului cu diverşi prieteni personali. Bercik păru recunoscător, însă nici măcar oferta de ajutor nu păru să-i ridice greutatea pe care părea c-o poartă în spate. Plecă după lăsarea întunericului, când afară era foarte frig. Avea avionul la ora nouă seara.

După plecarea lui, Jack şi Iosif folosiră ocazia pentru a trece amănunţit în revistă transcrierea făcută de Iosif manuscrisului lui Iisus. Iosif citea un pasaj din textul original, apoi el şi Jack îl traduceau împreună, mai întâi în ebraică, apoi în engleză. Jack păstra un exemplar al versiunii englezeşti.

Caiaphas, Caiaphas, de ce îi laşi să distrugă Templul construit de Solomon? Nu ştii că Domnul nu va accepta aici nici un sacrificiu făcut pe acel altar, şi nici mirosul ofrandelor arse nu va fi dulce în nările Lui până ce scârba dată de devastare nu va fi îndepărtată? Îţi spun ţie că acest Templu va fi distrus, şi distrus va fi tot ce sălăşluieşte în el.

— Era furios, Jack. Dacă ar fi prevăzut ce îi fac, toţi creştinii ăştia, cum îl folosesc ca să-şi persecute propriul popor, cum se omoară unul pe altul, ar fi fost şi mai furios. Cât de nefericiţi ar fi ei dacă l-ar întâlni, toţi aceşti creştini adevăraţi cu Bibliile lor negre şi cu spectacolele lor de televiziune şi cu biletele lor pentru Rai. Fără păr blond, Jack, fără ochi albaştri. Nu, un îngrozitor evreu fanatic, materialul din care sunt fabricate coşmarurile lor. Cum l-ar mai crucifica.

Duminică, Jack îşi ţinu promisiunea faţă de Sima. După ninsoare, afară era o atmosferă limpede, luminată de razele soarelui. Îi lăsară pe Leah şi pe Iosif în urmă şi porniră pe jos către grădina zoologică, nu foarte departe, pe Bolşaia Gruzinskaia. Pe moment, toţi uitară de pierderea maşinii. Sima îl alerga pe Jack de colo-colo, de la pinguini la lei şi de la maimuţe la elefanţi. Jack găsea că astfel de grădini erau locuri deprimante, unde creaturi nenorocite duceau o viaţă infectă

între barele unor cuşti infamante sau în adâncurile unor peşteri de piatră. Grădina zoologică din Moscova era mai rea decât toate. Fusese lăsată să se degradeze înfiorător de mult. Multe dintre cuşti erau pustii, pretutindeni era mizerie, praf şi miros pestilenţial. Însă razele soarelui şi Sima transformau acest loc într-un ţinut magic, unde el putea, preţ de câteva clipe, să uite de un alt copil şi de alţi elefanţi.

Sima acceptă o singura îngheţată şi refuză să mănânce ciocolata, oricât de tentanta fusese oferta. Copiii răsfăţaţi îl întristaseră întotdeauna pe Jack, cu feţele lor nemulţumite şi vocile lor plângăcioase. Se rugă în gând ca, dacă prosperitatea va apărea vreodată în Rusia, ea să nu creeze o generaţie de astfel de creaturi nefericite. Era recunoscător pentru Sima şi pentru fericirea ei firească prin simplul fapt că exista.

La un moment dat avu impresia că-l spionează cineva. Îşi aminti de Dublin şi de închipuirea lui privitoare la faptul că-l zărise pe Henryk spionându-l dintr-un colţ întunecat.

După Grădina zoologica, se duseră la piaţa Kalitnikovski. Era drum lung până acolo şi înapoi. Luară metroul până la Taganskaia, apoi troleibuzul numărul 16. Jack ceruse voie de la Leah şi Iosif, care îi spuseseră cum sa ajungă acolo şi ce să caute.

Kalitnikovski era piaţa moscovită pentru animale de casă, deschisă numai sâmbăta şi duminica. Oamenii veneau aici cu sutele ca să cumpere păsări şi peşti, câini şi pisici. Pentru nişte oameni care dispuneau de atât de puţin spaţiu locativ, era uluitor felul în care erau dispuşi să-l împartă cu animalele.

Sima era nebună de fericire. Voise dintotdeauna să vină aici, dar i se spusese mereu să aştepte o „altă zi“, acea dată imposibilă din viitor de care se leagă speranţele copiilor. Mai bine de o oră se plimbă ca în transă printre cuştile mici, mângâind hamsteri şi nutrii, fluierând încetişor păsărilor. Se îndrăgosti de o pisicuţă negru cu alb şi rămase mută de încântare când Jack îi ceru proprietarului să i-o vândă. Sări în sus şi în jos, apoi alergă la Jack şi îi înconjura mijlocul cu braţele.

— E cea mai minunată pisică din lume, declară ea. O sa-i spun Annuşka. Când va fi mare, vom veni şi vă vom vizita, pe tine şi pe Isaak, în Ierusalim.

Preţ de o clipă Jack se simţi din nou ca un tată împreuna cu copilul lui. Plătind pentru animal, se gândi la un alt copil şi la o altă pisicuţă, însă ca prin minune, descoperi că nu plângea, ci zâmbea şi o ţinea pe Sima de mână.

Luni dimineaţa, Iosif şi Jack porniră împreună să viziteze diversele departamente guvernamentale, a căror permisiune era necesară ca Jack să poată scoate legal un manuscris din Rusia. Aşteptară două ore la Ministerul Culturii şi trei ore la biroul vămii centrale. Trebuia completate formulare în trei, patru şi cinci exemplare. Vechile obiceiuri dispar greu, iar obiceiurile birocratice, mai greu decât toate. În ciuda insistenţelor lui Iosif legate de faptul că oaspetele lui trebuia să prindă avionul de ora şapte din acea seară, nimeni nu dădu dovadă de câtuşi de puţină grabă.

Ultima ştampilă fu pusă pe declaraţia lui Jack la ora trei după-amiază. Găsiră un taxi gol. Iosif îl avertizase pe Jack să nu se urce în taxiuri care aveau deja un pasager – şi se întoarseră acasă.

— Trebuie să sărbătorim, anunţa Iosif.

Sima venise acasă de la şcoală şi Leah avusese zi libera, astfel că toţi patru porniră la cafeneaua Rosa de pe strada Arbat, ca să bea cafea şi să mănânce prăjituri. Jack îşi aminti de cafenea: aceasta se găsea chiar lângă pasajul care ducea spre secţia de poliţie.

Pe drum, Iosif le lăsă pe soţia şi pe fiica lui să o ia înainte, apoi se întoarse către Jack.

— Jack trebuie să vorbesc cu tine.

Părea serios. Jack se întrebă ce se întâmplase.

— Despre ce?

— Despre Rosewicz. Trebuie să te întreb ceva.

— Dă-i drumul.

— Omul ăsta pe care spui că-l cheamă Rosewicz. Spune-mi, are vreo rană pe care ai observat-o?

— Rană?

— Ceva ce puteai vedea.

Jack încuviinţă din cap.

— Vârful degetului mic de la mâna dreaptă îi lipseşte. Dar asta-i tot, cred.

Iosif încuviinţă meditativ.

— Eşti sigur?

— Da, bineînţeles.

— Atunci, e cum mă gândeam. Este acelaşi Rosewicz. Jack, trebuie să ştii ceva despre omul ăsta. Este foarte important.

În acel moment, Sima o părăsi pe Leah şi fugi înapoi la taică-său şi la Jack.

— Priviţi, rosti ea, uitaţi-vă! Păpuşi!

Cineva montase un mic teatru de păpuşi şi oamenii se adunaseră acolo, râzând.

Sima apucă mâna lui Iosif şi îl trase către spectacol. Jack îi urmă. Iosif se întoarse spre el.

— Mai târziu, Jack. Îţi voi spune mai târziu. Acasă, înainte de a pleca. E important. Trebuie să ştii asta înainte de a te întoarce în Israel.

În acea zi, nu se vedeau nenorociţi în cămăşi negre, nici miliţieni şi nu se auzeau voci care să acopere murmurul obişnuit al pietonilor. Soarele strălucea încă, iar Jack regretă că trebuie să plece atât de repede.

Îşi continuară drumul spre cafenea. Iosif comandă bere Jever pentru sine şi pentru Jack; Leah şi Sima băură Coca-Cola. Mâncară toţi sandvişuri cu peşte.

— Îmi va fi dor de voi, toţi, rosti Jack.

— Te vei întoarce curând, zise Iosif. Când se va termina cu asta, sunt încă multe alte suluri care să fie trimise peste hotare. Nu atât de importante, poate, dar de mare interes.

— Te vei întoarce şi-ţi vom găsi o soţie, îl ameninţă Leah. O soţie rusoaică grasă care să-ţi gătească *blinii* şi să-ţi spele ciorapii. O micuţă *khoziaika* dintr-o familie evreiască bună. Vei găsi ceea ce noi numim o muncă iubită, o *liubimaia rabota* şi vei avea o duzină de copii.

Jack râse.

— Nu, mulţumesc. Mai bine o aştept zece ani pe Sima. E totul plănuit, nu-i aşa Sima?

— Annuşca poate locui cu noi?

— Cred că da.

— Şi pisoii ei?

Iosif oftă.

— Ce ne-ai făcut bieţilor de noi? Fiica mea e obsedată de pisici. În curând, o să le prăsească şi apartamentul o să devină un hotel pentru pisici.

Jack se uită la ceas.

— Trebuie să plecăm, dacă vreau să prind avionul.

— Pot să vin şi eu la aeroport? întrebă Sima.

— Mi-ar plăcea să veniţi cu toţi, răspunse Jack. Dacă avem suficient loc în taxi.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI DOI

În cele din urmă, un taxi se dovedi inutil. Ca prin minune, când se întoarseră, micul Moskvici verde aştepta în stradă, aproape în acelaşi loc în care fusese lăsat de Iosif. Un bărbat în palton gri, cu şapcă de miliţian pe cap stătea în faţa intrării blocului.

— Doctorul Şaranskii? întrebă el când Iosif se apropie. Doctorul Iosif Şaranskii?

Iosif încuviinţă.

— Aţi raportat furtul unei maşini cu două zile în urmă. Am găsit un vehicul care corespunde descrierii dumneavoastră. Dacă vreţi, vă rog, să confirmaţi că asta-i maşina, apoi vor fi doar câteva hârtii de semnat.

Jack veni în spatele lui Iosif. Se uita la miliţian. Chipul lui părea familiar, şi Jack bănui că îl văzuse vineri, când vizitaseră secţia de miliţie.

— S-a întâmplat ceva, Iosif? întrebă el.

Iosif clătină din cap.

— Nu, totul e în regulă, Jack. Tocmai ne-a adus maşina. Omul legii scoase câteva hârtii din buzunar şi rosti ceva ce Jack nu înţelese. Iosif se întoarse spre el. Spune că maşina a fost găsită mai devreme, azi după-amiază în Vladikino. Sunt hârtii de semnat, dar, ca să mă scutească de necazuri, le-a adus cu el. Astfel, nu trebuie să mă duc la secţie. Asemenea schimbări le-am avut de când cu perestroika, Jack. Poate că acum cred ce citesc.

Teancul de hârtii părea redutabil. Iosif pescui o legătură de chei din buzunar, alese o cheie şi îi dădu legătura lui Jack.

— Nu mai avem mult timp de pierdut, Jack. Asta-i cheia mea. Te deranjează să-ţi iei bagajele singur?

— Bineînţeles că nu. Nu-i nevoie să urce toţi.

Jack împachetase totul în acea dimineaţă şi era gata de plecare. Manuscrisul se găsea în geanta diplomat, împachetat cu grijă în sulul cilindric protector.

Când se pregăti să urce, Sima veni spre el.

— Vin sus să văd dacă Annuşka e bine.

Jack zâmbi.

— Stai aici cu mama şi tata. N-am multe de cărat. O s-o aduc jos în coşul ei, ca să poată veni cu noi la aeroport. E suficient spaţiu ca s-o cari în poală.

Sima făcu ochii mari de plăcere. Bătând din palme, fetiţa reveni lângă maică-sa, vorbind cu aprindere.

Apartamentul se găsea la etajul al şaptelea şi dădea cu ferestrele spre stradă. Ca de obicei, liftul era defect, şi Jack trebui să folosească scările. Intră în apartament şi strecură cheile în buzunar. Prin pereţii subţiri auzi sunetele scoase de familiile învecinate, vocile, televizoarele, iar dintr-un apartament, o vioară la care cineva încerca stângaci să interpreteze muzică de Telemann.

În clipa în care deschise uşa sufrageriei, Annuşka începu să miaune jalnic. Jack se duse la ea s-o liniştească, însă creatura se dădu înapoi, sâsâind. Nu fusese aşa cu o zi înainte sau în acea dimineaţă. Jack se întreba ce o deranjase. În acea clipă, observă o pată pe podea. Fostul proprietar îi spusese Simei ca pisica era educată să folosească toaleta, însă Jack îşi spusese că animalul părea prea mic ca să înveţe o astfel de lecţie. Găsi câteva şerveţele în sacoşa lui de mână şi şterse pata cât putu de bine.

— Haide, domnişoară, rosti el. Mergi la aeroport, să-ţi iei adio cu lăbuţa

Când îl ridică de jos, animalul scuipă şi încercă să-l zgârie; însă Jack avea gesturi iuţi şi în clipa următoare pisica se găsea în siguranţă în coşuleţul pe care el îl cumpărase special la piaţă.

Tocmai voia să-şi ridice bagajele când îşi dădu seama că era pe punctul de a pleca fără ceva esenţial, versiunea englezească a manuscrisului. Voia să lucreze la ea în timpul zborului, să fie gata de tipărit când avea să ajungă la Ierusalim. În geanta diplomat avea deja o fotocopie a traducerii aramaice a lui Iosif.

Versiunea englezească trebuia să fie pe biroul lui Iosif, împreună cu transcrierea originală în aramaică şi un set de

fotografii ale manuscrisului. Ei doi lucraseră cu înfrigurare în acea dimineaţă, înainte de a pleca, şi Jack uitase să-şi strecoare traducerea în geantă când Iosif îl anunţase că trebuie să plece.

Biroul era, practic, gol. Nici o traducere, nici o transcriere, nici o fotografie. Cu siguranţă că Leah nu făcuse ordine. Trăise suficient de mult lângă Iosif ca să ştie că nu era cazul să deranjeze materialele la care lucra el. Iosif nu le-ar fi putut muta, căci fusese cu Jack toată ziua şi n-avusese timp să se apropie de birou când se întorseseră să le ia pe Leah şi pe Sima.

Jack îngheţă. Traversă în fugă încăperea şi îşi luă geanta, încercă, cu degete neîndemânatice, să desfacă broasca Reuşi, în cele din urmă, rupându-şi o unghie. Privi înăuntru.

Manuscrisul dispăruse. Cuprins de panică, goli conţinutul genţii pe podea. Dosare, notesuri, laptopul lui, toate căzură grămadă, însă cilindrul metalic, în care fusese băgat manuscrisul, dispăruse.

Desfăcu şi valiza, compartimentul principal, apoi buzunarele laterale, scoţând totul afară, pe podea. Nici urmă de manuscris.

În panica lui, alergă la fereastră şi-l căută disperat cu privirea pe Iosif, vrând să-i atragă atenţia. Abia îl distingea. Iosif, Leah şi Sima, mici creaturi pe asfaltul aflat la mare distanţă jos, abia vizibile în lumina chioara a unui felinar. Se îndreptau către maşină. Miliţianul părea să fi dispărut.

Ca şi cum descoperirea furtului i-ar fi ascuţit judecata, Jack îşi dădu seama că-l deranjase ceva în legătură cu acel miliţian, îşi aminti primirea rece de care avusese parte Iosif la circa de poliţie din clipa în care îşi dăduse numele evreiesc. Îşi aminti de felul în care intervenise miliţia ca să pună capăt manifestaţiei anti Pamiat. În fine, îşi aduse aminte de lungile aşteptări din acea zi prin diferitele departamente guvernamentale.

Asemenea schimbări le-am avut de când cu perestroika, Jack. Poate acum cred ce citesc.

Cu siguranţă însă Iosif ştia că asta era o prostie. Era clar că ofiţerii de miliţie nu veneau personal cu nişte hârtii, ca să-l scutească pe un evreu de un mic deranj. Tot atât de clar era şi faptul că ei nu începuseră brusc să înapoieze maşini furate la uşile proprietarilor păgubiţi.

Jack simţi inima stându-i în loc. Ofiţerul. Îşi aminti unde îi mai văzuse chipul. Nu la circa de miliţie, ci cu o zi înainte, în grădina zoologică. Era acel chip despre care crezuse că-l urmăreşte.

Dar de ce atâta deranj cu o astfel de şaradă? De ce să se complice furând maşina lui Iosif ca apoi s-o aducă înapoi? De ce să se îmbrace ca miliţian? Cu siguranţă...?

Privi în jos. Tocmai intrau în mica maşină verde, Sima în spate, Leah şi Iosif în faţă. Privindu-i, Jack înţelese. Nu era suficient să fure manuscrisul. Trebuia să-i ucidă pe Şaranskii şi pe el, ca să păstreze toată tărăşenia sub tăcere. Cineva umblase la frânele maşinii. Sau...

Gândul îi veni imediat în minte. În definitiv, Jack era irlandez. O bombă era cea mai eficientă modalitate.

Ciocăni în geam, ţipând, strigând, încercând cu disperare să le atragă atenţia, însă degeaba. Încercă să deschidă fereastra, dar închizătoarea era blocată.

Se întoarse şi ieşi în goană din apartament, apoi coborî scările, ca un om fugărit de diavol. Indiferent de iuţeala cu care alerga, sărea şi se rostogolea pe scări, îşi simţea picioarele turnate în plumb. Pe drum izbi o bătrână, dezechilibrând-o şi aruncându-i sacoşele din mână. Sărea cinci sau şase trepte o data, căzând şi ridicându-se, strigând numele lui Iosif şi al Simei.

Explozia se produse când ajunse pe ultimul palier. Clădirea se zgudui din temelii. În clipa imediat următoare, auzi un pârâit în urechi, după care urma o tăcere bruscă, totală. Apoi un zgomot ca o prăbuşire de piatră şi metal. Şi o altă tăcere. O tăcere care dură infinit de mult, o tăcere care părea fără sfârşit.

Afară, o voce ţipă în rusă. El rămase încremenit pe loc. O altă voce ţipă şi, brusc, universul deveni compus numai din voci. Atunci, intră în întuneric, într-o beznă totală, în care nimic nu mişca, iar vocile îl înconjurau, o minge săltă, apoi se linişti, păsări albe coborâră în picaj din cer şi încremeniră brusc, iar înăuntru inima lui îngheţase, şi tot înăuntru tăcerea se scufunda ca o stâncă sau ca o fetiţă în apă.

PARTEA A TREIA

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI TREI

Lagărul de muncă silnică 296/14
Nijnaia Tavda
Tiumen Oblast
Siberia Orientală

Era o cameră lungă şi înalta, lipsită de căldură. Pe ambele laturi se întindeau şiruri de paturi, douăzeci lângă un perete, douăzeci aliniate în faţa lor, cu o precizie militară. Părea un salon de spital sau o baracă, însă nu era nici una, nici alta. Semăna doar. Zidurile aveau ferestre lungi, cu geamuri groase şi opace, din pricina gheţii. Obloanele grele care acopereau ferestrele erau deschise în scurtul răstimp în care afară era lumină şi închise când era întuneric. De acum înainte, Sora Gri putea să apară în orice moment cu băţul ei lung, cel cu cârlig dublu la capăt, ca să închidă obloanele pe timpul nopţii. Ei abia aşteptau sosirea ei, căci asta însemna că încăperea avea să se mai încălzească, permiţându-le să doarmă. Şi cum le mai plăcea să doarmă. Erau singurele ore, singurele ore...

Sora Gri nu vorbea o iotă englezeşte, vaca naibii, însă ei o iertau în clipele în care închidea obloanele. Poc, poc, poc, le trântea ea, pe rând. Uneori, se auzea un murmur vag: „Închide obloanele, închide obloanele”, însă ea nu înţelegea.

De-a lungul unei zile se perindau trei surori: Sora Gri, Sora Neagră şi Sora Albă, numite aşa după uniformele lor. Nimeni nu-şi amintea cine le denumise primul aşa. De fapt, de-a lungul anilor, se schimbaseră multe. Sora Gri era a zecea sau a unsprezecea cu acest nume, Sora Neagră a paisprezecea şi

Sora Albă a douăsprezecea. Nu că şi-ar fi amintit cineva cu precizie.

Chipurile deveniseră ceţoase în amintirea lor. Aşa cum zgomotul obloanelor noaptea şi dimineaţa devenise un zgomot ceţos. Poc, poc, poc.

Iat-o pe Sora Gri în uniforma ei gri-albastru, cu o bonetă nostimă, a căre-i formă nu se schimbase de patruzeci de ani. Obişnuiau să se amuze, încercând să ghicească adevăratul ei nume. În cele din urmă, ea rămăsese Sora Gri. Avea întotdeauna aceeaşi tură, de la două la zece seara şi două săptămâni de concediu pe an. Sora Albă le începea ziua, deschizând obloanele la ora şase dimineaţa. Pe Sora Neagră o vedeau doar noaptea, stând la biroul ei din capătul încăperii şi citind la lumina unui bec chior. Ea fusese acolo când fusese luat Seymour. Şi Bowers. Şi Stevenson. Rămăseseră acum numai treizeci şi nouă şi nimeni nu mai fusese adus ca să ocupe paturile goale.

Discutau întotdeauna despre trecut. Despre neveste sau prietene, despre copii (cei care aveau), despre vechi prieteni. O mare parte din conversaţia lor se oprea asupra războiului. Erau ca oricare grup de cătane bătrâne care îşi împărtăşeau amintirile. Nu, nu chiar. Căci ei nu se întorseseră niciodată acasă; nici victorioşi şi nici înfrânţi. Trecuseră aproape cincizeci de ani.

Habar n-aveau cine câştigase războiul. Fusese acel film îngrozitor din Friedrichshain, apoi procesele crimelor de război. După aceea apăruseră ruşii, şi ei pricepuseră că friţii îşi primiseră pedeapsa meritată. Credeau că Stalin luase locul lui Hitler şi că Rusia şi Marea Britanie începuseră un război între ele. Cu siguranţă însă că nici un război nu putea dura atât de mult. Aproape cincizeci de ani.

Era uluitor cât de multe nu ştiau. Nu auziseră niciodată de armele nucleare, sau de Jack Kennedy, sau de aselenizare, sau de Beatles, sau de SIDA, sau de CD-uri, sau de Elvis, sau de Charles şi Diana, sau... Lista celor neştiute de ei avea cincizeci de ani lungime. Îşi aminteau parolele, codurile şi jargonul folosit într-un război uitat. Şi cântece atât de demodate, încât nimeni nu le mai cânta.

Ultimul oblon se închise cu zgomot. Acum singura lumină era cea dată de becurile chioare care spânzurau de tavan. Peste o oră avea să vină cina. Apoi un joc de cărţi. Apoi înapoi în pat şi la noaptea cea lungă.

Într-un colţ, Donaldson începu să cânte. O făcea adesea la ora asta. Unul dintre cântecele vechi.

Ne vom întâlni din nou, nu ştiu unde, nu ştiu când,
Dar ştiu că ne vom întâlni din nou într-o zi însorită.

Mormăi încă vreo câteva măsuri, apoi se opri. Lewis reluă cântecul de unde-l lăsase Donaldson, apoi Dixon i se alătură.

Şi te rog să-i saluţi pe cunoscuţi,
Spune-le că nu mai întârzii mult...

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI PATRU

Era singur. Mai singur decât fusese vreodată. Nu-şi putea aminti cum fusese adus aici, cine-l adusese, unde se afla, unde trebuia să plece mai departe. Nici nu conta cu adevărat. Nu voia să facă nimic. Toate energiile rămase şi le dedicase unui singur lucru: să uite.

Dar nu putea uita. Oh, da, putea uita toate incidentele, toate acele mărunţişuri care îi dispăruseră din memorie, ca un fum. Dar asta se întâmplase doar fiindcă ele fuseseră înlocuite cu celelalte lucruri, de lucrurile pe care voia să le uite şi nu putea.

Ca şi cum i se derula o bandă în creier, se trezea la fiecare câteva minute, stând la fereastră şi privindu-i cum se urcă în maşină, îşi auzea glasul strigând răguşit şi inutil în noapte, îşi simţea inima bătându-i nebuneşte în timp ce alerga şi se împiedica peste rânduri întregi de trepte de beton, auzea universul transformându-se într-un tunet. Uneori, o vedea pe Sima fugind cu o minge către o creasta înalta, alteori Siobhan era cea care se urca în micul automobil verde. Când se gândea la creastă, aceasta se schimba: nu mai era Howth Head, ci faleza de la Summerlawn şi nu Caitlin fugea după Sima, ci Maria.

Camera în care stătea era rece şi goală, o celulă cu un pat jos şi o singură pătură. Într-un colţ, se găsea o găleată de oţel cu capac. Undeva sus, o ferestruică lăsa să intre puţină lumină. Habar n-avea de cât timp se găsea aici. Îi luaseră pantofii, cravata, ceasul şi cureaua. Uneori, îi aduceau hrana într-un castron de plastic, o mâncare infectă de care nu se atingea până ce i-o luau înapoi. Uneori, dinspre coridorul de afară veneau sunete, voci discutând într-o limba pe care nu o înţelegea şi sunete de paşi a căror direcţie nici măcar n-o putea ghici.

Adormea, se trezea şi adormea la loc. De fiecare dată, visele îl copleşeau şi de fiecare dată se trezea scăldat în sudoare şi înfricoşat. Putea cu greu să mai discearnă lucrurile. Faţa lui Caitlin, faţa Mariei, faţa lui Leah. Era într-o grădină zoologică, urmărind-o pe Siobhan, apoi era un tigru într-o cuşcă, însetat de sânge, şi la picioarele lui se găsea o fetiţă cu trupul sfâşiat şi sângerând. De mai multe ori se trezi plângând în hohote, sufocându-se şi simţindu-se îngrozitor de vinovat.

— Doctorul Gould? Numele meu e Scerbiţkii. Am fost însărcinat cu cercetarea cazului dumneavoastră. Cum vă simţiţi?

— Să mă simt? Nu ştiu.

— N-aţi fost bine. A trebuit să vă dăm medicamente. Pentru binele dumneavoastră. Înţelegeţi? Jack îl privi prostit. Cine era individul? Ce voia de la el? Sunteţi ţinut într-o celulă la sediul central al miliţiei moscovite din strada Petrovka. Înţelegeţi? Ştiţi unde e? Jack dădu orbeşte din cap. Nu auzise niciodată de strada Petrovka, dar ce importanţa mai avea unde-l ţineau închis? Aşa cum am spus, nu v-a fost bine. Doctorul care v-a avut în grijă spune că v-aţi revenit suficient ca să faceţi faţa interogatoriului. Treaba mea este sa vă chestionez. Dacă nu înţelegeţi ceva, trebuie să mă anunţaţi.

Jack nu replică. De ce nu-l lăsau în pace? Să-l lase, pur şi simplu, să doarmă.

— Ce medicamente? se interesă el.

— Poftim?

— Ce medicamente mi s-au dat?

— O, nu sunt sigur. Andaxin, cred. Aminodin. Înseamnă ceva numele astea pentru dumneavoastră? Jack clătină din cap. Nimic nu mai avea sens pentru el. Ce-mi puteţi spune despre moartea familiei Şaranskii? Trebuie să ştiu tot ce-mi puteţi spune. Ce s-a întâmplat în acea zi, cu o zi înainte.

— Nu ştiu nimic. Nu-mi amintesc.

— Aţi avut un şoc. Înţeleg. Dar, daca vreţi să vă ajut, trebuie să-mi daţi informaţii.

— Să mă ajutaţi? De ce? De ce aş avea nevoie de ajutor?

Scerbiţkii se uită indiferent la el. În spatele capului individului se vedea o gaură ovală în uşă, la nivelul ochilor. Cineva îi observa de acolo.

— E posibil să fiţi acuzat de complicitate la asasinarea lor. Mă înţelegeţi? Poate chiar de asasinarea lor.

— Asasinare? Eu nu... Îmi amintesc. Vă rog, nu vreau să mai vorbesc despre asta. Vă rog să mă lăsaţi în pace.

Scerbiţkii păru că vrea să insiste, însă sesizând iminenţa unei crize de disperare pe care nu ştia cum s-o trateze, o lăsă mai moale.

— Foarte bine, rosti el, ridicându-se. Mă voi întoarce mâine. Gândiţi-vă la ce v-am spus. Încercaţi din răsputeri să vă amintiţi. Chiar dacă e dureros. E foarte important pentru dumneavoastră s-o faceţi.

Când individul era gata să iasă pe uşă, Jack îl strigă.

— Vă rog, rosti el, cereţi-le să înceteze cu medicamentele.

Scerbiţkii se încruntă.

— Sunt pentru binele dumneavoastră. Eraţi extrem de deprimat. Un pic ieşit din minţi.

— Mă ameţesc. Vă rog. Dacă vreţi să mă ajutaţi, fără medicamente.

Scerbiţkii îşi muşcă buza.

— Să văd ce pot face. Mă întorc mâine.

În acea noapte puseră capăt cocteilului de medicamente. Până a doua zi, începuse deja să îşi simtă capul mai limpede, însă pe măsură ce gândurile i se limpezeau, i se accentua durerea. Toată dimineaţa îl răvăşi suferinţa. Iar dintr-o amară experienţă, ştia că acesta era doar începutul.

— Cum vă simţiţi astăzi, doctore Gould?

Scerbiţkii era într-o dispoziţie neutră.

— Un pic mai bine, mulţumesc.

— Doctorul a fost de acord să oprească medicaţia cu titlu de încercare. Dacă daţi semne de revenire la starea dinainte, îmi pare rău să vă comunic, tratamentul va fi reluat

— Spuneţi-mi din nou, unde mă aflu. Spuneţi-mi de ce sunt aici.

Scerbiţkii repeta ce zisese cu o zi înainte. Miliţianul mai avea puţin până la pensie. Un bătrân printre tineri. Un supravieţuitor al apocalipsei.

Îşi mută uşor piciorul ca să ascundă o gaură în costumul lui gri şi uzat.

— De ce cred ei că am ceva de-a face cu omorurile?

Vocea lui Jack era încordată, cu greu ţinută sub control.

Scerbiţkii îi spuse. Jack era un agent al statului sionist. Prin îndepărtarea lui Şaranskii spera să fure o colecţie nepreţuită de manuscrise din Biblioteca de Stat, pe care s-o ducă înapoi în Israel.

— Am crezut că mă aflu în noua Rusie, replică Jack. Nu în Uniunea Sovietică. Am crezut că s-a terminat cu toate astea, cu toată tâmpenia legată de „statul sionist" şi de o conspiraţie internaţională. Acum, suntem cu toţii prieteni, s-a terminat cu porcăriile.

Scerbiţkii clătină trist din cap.

— Nu-i valabil pentru toţi. Aici sunt oameni care cred că sioniştii sunt încă marele inamic.

Jack îşi aminti de o ceată de oameni în cămăşi negre, o voce stridentă, un bătrân în uniformă de cazac.

— Am auzit şi eu. Sunteţi unul dintre ei? Asta credeţi?

Scerbiţkii clătină cu amărăciune din cap.

— Sunt aici să vă ajut. Vă rog să ţineţi minte, măcar asta. Acum, trebuie să încercaţi să-mi răspundeţi la întrebări. De ce aţi contribuit la uciderea familiei Şaranskii?

Brutalitatea întrebării şi faptul că venise atât de neaşteptată după simpatia arătată atinseră o coardă extrem de sensibilă. Îşi privi anchetatorul. Ochii i se umplură de lacrimi. Se simţea pe punctul de a se revolta sau de a se prăbuşi; nici el nu ştia care din ele mai exact.

— Să-i ucid? Oh, Doamne, nu înţelegeţi, nu? I-am iubit din tot sufletul.

Dintr-o dată începu să urle. Nu se mai putea opri. Habar nu avea la cine se referea, ci doar că fiinţele pe care le iubise muriseră. Când urletul se opri, se aruncă la loc pe pat, plângând în hohote. Scerbiţkii nu scoase o vorbă Nu se aplecă să-l atingă pe Jack. Se duse tăcut la uşă.

Paznicul i-o deschise şi Scerbiţkii se făcu nevăzut.

În ziua următoare stătură în aceleaşi poziţii, privindu-se reciproc cu îngrijorare. Jack fusese lăsat fără medicamente încă

o noapte. Era tot mai deprimat. Amintirile îi erau, de asemenea, deprimante.

Scerbiţkii se uită la el cu atenţie. Avea să-l mânuiască cu atâta fineţe, încât trebuia să se asigure că toate întrebările aveau să fie bine plasate.

— Ei bine, domnule doctor, cum vă simţiţi astăzi?

— Rău. Foarte rău. Dar supravieţuiesc. Îmi pare rău că am ţipat la dumneavoastră ieri.

— Nu, e-n regulă. Eraţi supărat. Eu v-am supărat. N-ar fi trebuit să vă pun acea întrebare. Nu aşa cum am pus-o. Ar fi trebuit să ştiu mai bine. Vă înţeleg foarte bine durerea.

— Îmi pare rău.

Scerbiţkii schiţa un zâmbet şi clătină din cap.

— Nu ca dumneavoastră, rosti el. Privi celula. Afară, gheara iernii îşi întărea strânsoarea asupra oraşului. Aici, înăuntru, era frig şi umezeală. E ciudat, zise el. Într-un fel, dumneavoastră sunteţi tot ce mi-a mai rămas în viaţă. Nevasta m-a părăsit acum trei ani, copiii nu mă mai vizitează niciodată, vechii mei prieteni s-au pensionat sau au fost daţi afară. Cam patetic, nu-i aşa? Ar trebui să-mi vedeţi apartamentul. Două cămăruţe în Cimki-Ciovrino. Mă întorc acolo cât de rar pot. Şi eu mă voi pensiona peste câteva luni. Va fi o pensie de stat, care nu valorează aproape nimic astăzi. Dar, pe moment, vă am pe dumneavoastră. Trebuie să mă credeţi, doctore Gould: de aceea vreau să vă ajut. Privi din nou în jur, la pereţii neprimitori. V-ar plăcea o cameră mai bună decât asta? Jack înălţă din umeri. Ce mai conta? Nu cred că trebuia să fi fost adus într-o astfel de încăpere ostilă. O să aranjez să vi se dea o cazare mai bună. În schimb, vreau cooperarea dumneavoastră. Ce-mi puteţi spune despre ziua în care prietenii v-au fost ucişi?

— Încă mai credeţi că eu i-am ucis?

Scerbiţkii clătină din cap.

— N-am crezut niciodată asta. Dar sunt şi dintre cei care o cred. Când o să fie gata, o să facă mutarea lor. Aş vrea să fim pregătiţi pentru ei.

Jack se luptă să-şi amintească. Reconstrui bucata cu bucată detaliile acelei zile nefaste. Îi povesti lui Scerbiţkii tot ce putu, dând la iveală totul, cu excepţia identităţii manuscrisului lui Iisus.

— Ce era atât de important la acest manuscris pe care trebuia să-l luaţi în Israel, cel despre care spuneţi că a fost furat?

— Era o parte a colecţiei de care v-am povestit. Puteţi să-l întrebaţi pe Volnukhin. El cunoaşte totul despre asta.

— Este şi el anchetat. Spuneţi că acest manuscris n-avea o semnificaţie aparte?

Jack clătină din cap.

— Nu, din câte ştiu eu.

— Foarte bine. Dar trebuie să mărturisesc că am o nelămurire în privinţa acestui manuscris. Dacă n-ar fi fost furat, chestiunea cu bomba ar fi fost simplu de explicat, cred. Atacurile asupra evreilor au devenit ceva obişnuit. Unii dintre ei au fost ucişi. Explozia care i-a ucis pe cei din familia Şaranskii ar fi însemnat doar o etapă într-un proces. Jaful însă sugerează altceva, o legătură de un anumit gen. Nu credeţi? Ori asta, ori cele două chestiuni n-au absolut nici o legătura una cu alta.

Scerbiţkii îşi privi ceasul.

— Trebuie să plec. Aveţi grijă de dumneavoastră. Încercaţi să nu vă mai gândiţi atâta. Dacă nu i-aţi omorât, atunci nu aveţi nici o vină. Iar eu nu cred că i-aţi omorât. La uşă se opri şi se întoarse. Voi vorbi cu cei în măsura să vă dea o cameră nouă.

Noua încăpere avea un pat ca lumea, cu o plapumă caldă, un fotoliu şi o masă. Îi aduseră şi materiale de citit, exemplare vechi, zdrenţuite din *Reader’s Digest*. Nedorind ceva mai preţios, Jack le devoră cu aviditate şi ceru altele. În locul lor, fu servit cu o stivă de romane de dragoste. Le citi şi pe acestea şi constată că plângea la părţile triste.

— Cum se simte Annuşka? întrebă el când Scerbiţkii îşi făcu din nou apariţia.

— Annuşka?

— Pisicuţa. Pisicuţa Si... Simei. Se afla în apartament când...

Rusul clătină din cap. Cu părul lui tuns perie şi mustaţa ţeapănă semăna cu un soldat. Sau cu un chirurg. Cu cineva dur şi căruia nu-i plac compromisurile, aflat într-o slujbă care cere talent, fără emoţii.

— Nu sunt sigur, răspunse el. Dar voi întreba.

— Am cumpărat-o pentru ea. Pentru copilă. N-ar trebui să-i facă rău.

O vreme după aceea, Jack fu înecat în lacrimi. Erau primele pe care le varsă, fără să citească vreo poveste tristă. Scerbiţkii se uită şi aşteptă. Aşa îşi petrecuse şi el viaţa, aşa avea să-şi mai petreacă şi anii până la moarte şi până ce avea să fie băgat într-o gaură în pământul din cimitirul Tuşino.

— Cum te simţi acum, Jack? Pot să-ţi spun Jack?

— Jack Amicul, Jack cel Bun, Jack Inimosul. Spune-mi cum vrei. Mă simt îngrozitor.

— Bine. Poate că faci progrese. Lacrimile sunt mai bune decât pierderea memoriei. Acum însă trebuie să discutăm din nou.

— Nu vreau să mai răspund la nici o întrebare de a ta. Ţi-am spus tot ce ştiu. Va trebui să descoperi singur restul.

— Nu, astăzi n-am întrebări, Jack. Vreau doar să mă asculţi. Cu mare atenţie. Ai avut noroc că am fost însărcinat cu cazul tău. A fost un accident. S-a întâmplat să fiu în secţie când ai fost adus şi, întâmplător, vorbesc engleza fluent.

— O engleză foarte bună. O engleză minunată.

— Mulţumesc. În orice caz, de aceea mi s-a dat cazul tău. Atunci nu erai un suspect, ci doar un străin rătăcit şi un prieten al victimelor. Şi un martor, bineînţeles. Bănuielile au apărut mai târziu, ele m-au luat şi pe mine prin surprindere. Şi, crede-mă, lucrez în domeniu de multă vreme. Credeam că n-o să mai am parte de nici o surpriză.

— De ce? Cine m-a suspectat? Să mă suspecteze?

— Voi ajunge mai târziu la asta. Sau altădată. Acum, ascultă-mă.

Scerbiţkii se opri. Jack observă că dantura lui era parţial stricată şi îşi zise că acasă la el o astfel de dantură putea fi uşor înlocuită. Amintindu-şi de casă, Jack se întrebă dacă avea s-o mai vadă vreodată. Gândindu-se la asta, ajunse să se întrebe ce înseamnă „acasă“ şi descoperi că în capul lui nu avea nici un răspuns.

— Jack, cred că viaţa îţi e în pericol. Cred că cineva, un grup de persoane, te vrea mort. Nu mă întreba de unde ştiu asta, mi-e greu să-ţi explic. Am lucrat în interiorul sistemului de aici toată viaţa şi mi-am creat un anumit instinct. Rareori mă înşel.

– Credeam că sistemul de aici s-a schimbat. Credeam că toţi adepţii liniei dure au fost înlăturaţi.

Scerbiţkii se uită aproape uluit la el.

— Asta vi se spune vouă acolo? Că a existat un puci şi o reacţie populară, şi brusc Rusia a devenit un paradis? Crezi că tipii de la KGB au înălţat doar din umeri şi s-au dus acasă la neveste? În Rusia există încă mulţi oameni periculoşi. Şi-au schimbat numele şi insignele pe care le poartă, dar sunt aceeaşi oameni, crede-mă.

— Ai vorbit cu consulul irlandez?

— Nu există nici un consul. La două zile după ce ai venit în această închisoare, a apărut un conflict diplomatic cu Irlanda. Consulul a fost obligat să plece.

— Dar... e absurd. Numai Anglia a avut conflicte diplomatice vreodată cu Irlanda.

— Şi totuşi, s-a întâmplat. Dacă e să fiu sincer, cred că situaţia asta a contribuit la izolarea ta.

— Dar, desigur... desigur că cetăţenii irlandezi sunt reprezentaţi de o altă ambasadă acum.

— Da, de cea a Italiei. Ciudat însă e faptul că, brusc, consulul italian şi-a luat concediu o lună.

Jack simţi că îngheaţă. Până acum ştiuse că e singur. Însă până în acel moment nu ghicise cât de singur şi de vulnerabil era în realitate.

— Ce vrei să fac?

— Te voi scoate de aici, răspunse Scerbiţkii. Din nefericire, nu pot face nimic până mâine dimineaţa. La ora zece un alt agent va intra de serviciu. Acesta îmi datorează câteva favoruri. Ţi-am modificat actele, ca să fii transferat într-un centru de detenţie din nordul oraşului. Numai eu voi şti că eşti acolo. Când consulatul irlandez îşi va relua activitatea, voi aranja o scrisoare să ajungă acolo în numele tău. Atunci, va depinde doar de ai tăi.

— De ce faci asta?

Scerbiţkii dădu din umeri.

— Ţi-am spus, sunt un om nefericit. Tu eşti tot ce există între mine şi apartamentul ăla din Cimki-Ciovrino. Vreau să fac ceva util înainte de a-mi împacheta valiza. Sub vechiul regim, am comis fapte neplăcute. Acum, avem un regim nou şi aceiaşi

ticăloşi încearcă să tragă sforile. Nu mi-au plăcut atunci, nu-mi plac nici acum. Nu-ţi face griji. Te scot eu de aici.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI CINCI

Se trezi, în lumina strălucitoare din cameră, cu doi bărbaţi stând la căpătâiul patului. Unul din ei era îmbrăcat cu halat alb.

— Vă rog să vă ridicaţi, doctore Gould. Doctorul Belov ar vrea să vă examineze.

— Ce...? Jack clătină din cap. Ce se întâmplă? Cât e ceasul?

— E ora trei dimineaţă. Doctorul Belov a avut grijă de dumneavoastră. El vrea să vă examineze acum. Urmează să fiţi mutat de aici.

Uluit, Jack se ridică în capul oaselor. Lumina îi ardea ochii. Nu se putea concentra asupra chipului străinului. Nu-şi dădea seama decât de faptul că individul purta un costum gros, gri.

— Cine sunteţi? Unde e Scerbiţkii?

— Scerbiţkii s-a dus acasă. Nu mai e implicat în cazul dumneavoastră. Vă rog să vă ridicaţi.

Fără să aştepte ca Jack să se conformeze, individul se aplecă brusc şi îi luă braţul, forţându-l să se ridice. Doctorul, care stătea într-o parte, privi fără să se amestece. De îndată ce Jack fu ridicat, omul păşi înainte. Apropiindu-se, Jack observă o pata pe gulerul hainei, o mică pată ce putea fi de sânge.

— Vreau să-l văd pe Scerbiţkii. Cer să-l văd. Nu plec nicăieri fără să vorbesc mai întâi cu el.

— Vă rog, doctore Gould, nu vă îngreunaţi situaţia.

Cuvintele fură rostite de Belov, un bărbat cu umeri înguşti, aplecat de spate şi cu sprâncene groase. Jack îi observa mâinile subţiri, ca ale unei femei, doar că dosul palmelor era acoperit cu păr des.

Bărbatul în costum dădu din cap spre Belov. Era un individ musculos, bine clădit, o fiinţă masivă, de statură modestă. Când mâinile îi atinseră pielea lui Jack, acesta avu senzaţia că e mângâiat de o reptilă. Avea chipul neted şi întins, ca un fund de copil.

Belov se aplecă şi luă ceva dintr-o gentuţă de piele de pe podea. Jack îi urmări mişcarea.

— I-am spus lui Scerbiţkii că nu mai vreau medicamente, protestă el. Mă simt mai bine fără ele. Nu pricepeţi? Nu vreau nenorocitele voastre de medicamente.

Doctorul ridică o seringă şi înfipse acul în capacul de cauciuc al unei fiole de sticlă. Jack se luptă, încercând să fugă, însă bărbatul în costum îl ţinu pe loc, fără a face vreun efort vizibil. Pe chipul acestuia nu se citea nici emoţie, nici încordare.

— Va durea mai puţin dacă nu vă veţi agita, murmură Belov.

Nefericirea lui Jack nu părea să-i provoace mustrări de conştiinţă.

Jack simţi acul înţepându-i braţul şi alunecând dureros sub piele. Ultimul lucru de care-şi aminti fu sunetul făcut de piciorul lui care izbea ritmic piciorul metalic al patului.

— Doctore Gould? Doctore Gould? Mă auzi? Vocea era undeva departe, prea îndepărtată ca să aibă vreo importanţă. Jack continuă să viseze. Visul nu era plăcut, însă ceva îl făcea să creadă că trezirea putea fi şi mai neplăcută. Trezeşte-te, doctore. Vreau să vorbesc cu tine.

Visa că se află într-o cameră albă. Încăperea se găsea într-un sanatoriu. Totul era alb: pereţii, tavanul, draperiile, cearceafurile de pe pat. Tatăl lui era culcat în pat. Din cine ştie ce motiv, tatăl lui se transformase într-o fetiţă. Numele ei se putea citi pe o tăbliţă la piciorul patului: Siobhan. Însă ea şoptea un alt nume, un nume pe care el nu-l înţelegea, într-o limbă străină. De undeva veneau râsete. Auzi o minge pocnind în timp ce se rostogolea în josul unui şir lung de trepte.

— Trebuie să te trezeşti acum. Ai dormit suficient.

Simţi o mână pe umăr, scuturându-l. Camera dispăru brusc, împreuna cu patul, cu tatăl lui şi cu Siobhan.

Deschise ochii într-o altă încăpere. Nu semăna deloc cu cea din visul lui; era mai puţin strălucitoare, cu muchiile mai puţin ascuţite. Şi nu tatăl lui, ci el însuşi stătea întins pe pat.

— Bine. Foarte bine. Mă poţi auzi acum? Poţi să-mi vorbeşti?

— Unde mă aflu?

— Mai târziu. Acum, trebuie să te trezeşti de-a binelea.

Era o voce de femeie. Lipsită de gingăşie. Întoarse puţin capul. Era acolo, privindu-l fix, o femeie cu faţa îngustă şi ochelari mari.

— Cine eşti?

— Nu e important. Acum, trebuie să te concentrezi şi să te trezeşti.

— Sunt treaz.

Încercă să se ridice, dar constata că nu poate.

— Eşti legat. E pentru binele tău. E necesar să fii imobilizat.

— Unde am fost dus?

Şocul de a se descoperi atât de neajutorat acţionase ca o palmă, făcându-l să-şi revină brusc. Părea să se găsească într-un soi de cameră de spital, pe un pat tare, înfăşat în cearceafuri albe, scrobite.

— Nu e important. Vreau să asculţi cu atenţie ce-ţi spun.

— Cum să fiu atent dacă sunt legat? Nu e nevoie să mă legaţi.

— Am fost sfătuiţi că e preferabil să rămâi aşa. Te rog nu încerca să te lupţi. Nu vei face decât să te alarmezi şi să faci obligatorie sedarea ta. Acum, te rog să fii atent. Vreau să te întreb despre un document. Ştii la care mă refer. Este un sul despre care i-ai spus maiorului Scerbiţkii că a fost furat din casa evreului Şaranskii.

— Unde e Scerbiţkii? Vreau să-l văd.

— S-a îmbolnăvit. Scoate-ţi-l din minte. El nu-ţi mai poate fi de ajutor. Te rog să răspunzi la întrebările mele. Dacă mă ajuţi, voi cere să fii dezlegat. Acum vreau să-mi spui tot ce-ţi aminteşti despre acest sul. Originea lui, autorii, conţinutul. Tot ce ştii.

Jack clatina din cap. Cât de ameţit se simţea, cât de indiferent faţă de tot ce-l înconjura. Îi era greaţă, deşi avea stomacul gol.

— Nu-mi amintesc, rosti el.

— Ba da, dacă încerci, poţi să-ţi aminteşti. Dacă nu, poţi fi ajutat.

Vaga ameninţare fu lăsata să plutească în aer.

— Era doar ce-ai spus. Un sul. Din secolul întâi sau al doilea, greu de calculat.

— Şaranskii a făcut teste. Trebuie să fi avut o dată mai exacta.

— Chestiile astea nu se lămuresc aşa uşor, cum crezi.

— Habar n-ai ce cred eu. Ce ştiu despre „chestiile astea“. Tu doar răspunde-mi cinstit la întrebări şi totul va fi bine. Minte-mă şi-ţi va fi mai neplăcut decât acum.

— Îţi spun ce ştiu. Ce pot face mai mult de atât? Sulul era un pergament de bună calitate. O scrisoare.

— De cine scrisă?

— Nu era nici un nume. Autorul era un esenian. Asta înseamnă ceva pentru tine?

— Trebuie să presupui că da. Dacă am nevoie de explicaţii, le voi cere. Spui că omul ăsta era un esenian. Zi-i mai departe.

— Asta-i tot. Esenienii nu-şi foloseau numele proprii în scrisorile lor. Ai şti asta dacă ai cunoaşte mai multe despre ei.

— Şi totuşi, tu ştii că asta era o scrisoare. Cui îi era adresată?

— Ţi-am spus, nu era nici un nume. Ei nu foloseau nume. Asta era adresată „fratelui meu“ sau ceva de genul ăsta.

— Precis, cum era adresata? Ce cuvinte erau folosite? Trebuie să-ţi aminteşti. Rândurile de deschidere trebuie să ţi se fi imprimat în minte.

— Începea cu o rugă, rosti el.

Inventă câteva rânduri, fragmente de aramaică din cunoştinţele pe care le avea stocate în minte.

Rostindu-le, îşi amintea adevăratele rânduri din deschiderea manuscrisului lui Iisus. Le recită în sinea lui: *Nici mugetul apelor zgomotoase, nici arsura focurilor strălucitoare nu mă va împiedica de la împăcarea mea cu Tine, O Doamne, şi nici Fiii Luminii nu mă vor afla fără credinţă.*

În acel moment ceva reveni la viaţă în memoria lui. Îşi aminti unde mai citise aceste rânduri. Nu era un citat şi nici o paralelă. Erau rândurile de debut ale unui manuscris despre care îl întrebase o dată Rosewicz.

Ai văzut vreodată un manuscris care să înceapă cu aceste cuvinte?... Sau ai auzit de un astfel de manuscris?

Nu, gândi el. Rosewicz nu-l întrebase din întâmplare. Jack îşi aminti reproducerea foto pe care i-o arătase bătrânul.

Îngheţă când îşi dădu seama că rândurile de început ale fotocopiei fuseseră identice cu cele din manuscrisul lui Iisus.

— Nu te cred, zise aspru femeia. Ţii ceva ascuns. Acest sul era suficient de important pentru a forţa mâna cuiva, pentru a-l fura şi a ucide pe oricine ştia de el. De ce? Ce era atât de important în el?

„Ai văzut vreodată un manuscris care să înceapă cu aceste cuvinte?... Sau ai auzit de un astfel de manuscris?“

Ce dracu se întâmplâă?

— Foarte bine. Dacă nu-mi spui de bunăvoie, atunci trebuie să te ajutăm în aflarea adevărului.

Femeia se aplecă şi apăsă pe un mic buton, pe peretele din spatele patului. Jack observa că avea sânii mici şi obraznici, şi şolduri înguste.

În mai puţin de un minut, uşa se deschise. De unde se afla, ţintuit de pat, văzu cine intrase în încăpere. Avu loc o discuţie rapidă în rusă între femeie şi un bărbat. Recunoscu vocea lui Belov. Părea să se certe cu femeia, ca şi cum puterea lui de a se opune era inferioară forţei ei de persuasiune.

Femeia reapăru la marginea patului. De cealaltă parte se ivi Belov.

— Doctore Gould, o să-ţi fac o altă injecţie. Te va ameţi un pic, însă nu-ţi va afecta capacitatea de a vorbi sau de a auzi. Înţelegi? Substanţa pe care am de gând să ţi-o administrez nu e ceva sinistru, e o soluţie de thiopenton de sodiu, un anestezic. Te va ajuta să te relaxezi şi să răspunzi la întrebările care-ţi sunt puse. Te rog nu încerca să te lupţi împotriva ei; asta nu-ţi va face bine.

Jack simţi înţepătura unui ac în braţ. Imediat, simţi cum i se injectează substanţa. Peste câteva clipe începu să aibă un sentiment de intensă linişte.

— Puteţi deschide ochii, doctore Gould.

Femeia stătea din nou aplecată deasupra lui.

— Cum te simţi?

— Bine. Mă simt bine.

— Perfect. Atunci, cred că putem începe. Cine era autorul sulului care a fost furat din apartamentul lui Iosif Şaranskii? Cel care începe cu cuvintele: *Nici mugetul apelor zgomotoase, nici arsura focurilor strălucitoare nu mă va împiedica de la*

împăcarea mea cu Tine, O Doamne, şi nici Fiii Luminii nu mă vor afla fără credinţă.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI ŞASE

— Ce a spus Belov?

Vocea ei hârâi neplăcut.

Femeia care-l interogase pe Jack se afla acum într-o încăpere goală de la capătul coridorului. Cu ea se afla bărbatul care îl luase pe Jack din celula lui de la circa de miliţie. Se găseau într-o aripă din Psikhbol'niţa 3, spitalul psihiatric de pe Matrosskaia Tişina, învecinat cu închisoarea.

Celebru pentru închiderea deţinuţilor politici în regimul comunist, când KGB-ul menţinuse o secţie separată acolo pentru uzul propriu, spitalul suferise o transformare radicală. Mai precis, radicală în privinţa foştilor pacienţi politici şi mai puţin evidentă pentru cei închişi acolo datorită unor dereglări psihice „autentice”. Pe lângă asta, personalul rămăsese, practic, intact.

Căzuseră câteva capete, câţiva doctori îşi descoperiseră vocaţie de ginecologi, o mână de surori fuseseră redistribuite ca supraveghetoare la *univermag*-uri. Vechea gardă rămăsese, în majoritate, pe loc. Cine, susţineau ei, avea atâta experienţă ca să-i înlocuiască? Cine ştia mai bine cum se trag sforile? Sau cine ştia să apese mai bine pârghiile necesare şi să se descurce cu sărăcia de mijloace?

Belov, membru al Comitetului de odinioară, adept fanatic al medicinii politice, îşi conducea şi acum secţia cu aceeaşi netulburată libertate clinică cu care era obişnuita înainte. Din când în când, mai circumspect, dar, mai puţin eficient, continua să facă favoruri acelora dintre vechii prieteni care se plimbau încă pe coridoarele de securitate ale statului. Vechile obiceiuri mor greu. Unele nu mor deloc.

— Spune că Gould nu mai poate tolera medicamente. Dacă-i mai dai thipenton de sodiu, există un risc serios să intre în insuficienţă cardiorespiratorie.

— N-am terminat cu el.

— Nu contează. Nu-ţi foloseşte la nimic mort.

Femeia tăcu. Mica încăpere pe care o aleseseră pentru şedinţa lor, fusese folosită la depozitarea medicamentelor. Rafturile şi dulapurile de acolo erau, practic, goale. Ce nu se folosise se furase, ca să fie vândut pe piaţa neagră. Se găseau într-un loc unde răsuna ecoul. De-a lungul coridoarelor albe, cu pereţi scorojiţi, paşi obosiţi şi cărucioare scârţâind se deplasau într-o procesiune nesfârşită. Se auzeau uşi care se închideau şi se deschideau chei care se întorceau în broaşte grele, voci ridicate ale pacienţilor care cântau, se certau sau plângeau. Ecouri. Şi fantome lipsite de chip şi de nume.

Bărbatul solid se numea Pavliciko. Ucrainean la origine, el avansase rapid în structura KGB. În Harkov, ca tânăr recrut, dovedise ingeniozitate în identificarea şi reorientarea potenţialilor informatori din cadrul mişcărilor de disidenţa. Asta se întâmplase la începutul anilor ’60. După valul de arestări din 1965, multe dintre ele datorindu-se informaţiilor scoase de el de la poeţi şi muzicieni, Pavliciko fusese promovat, trimis la Kiev şi însărcinat cu derularea unui program contra disidenţilor locali. Când Andropov crease cea de-a Cincea Direcţie în cadrul KGB, cu scopul expres de eliminare a disidenţei, Pavliciko fusese ales să conducă filiala din Kiev. Urmase un al doilea val de arestări în 1972.

Norocos, inteligent, cu un ten neted, Ostap Pavliciko avansase până la primirea unei slujbe în Moscova. Când Direcţia a Cincea fusese transformată în Direcţia pentru Protecţia Constituţiei Sovietice, el fusese transferat la celebra Direcţia Principală a Doua, serviciul de securitate internă, cu rangul de maior în Departamentul 17.

Acum, ca o pasăre phoenix fără aripi, se ridicase din cenuşa altor oameni, ca să ocupe o poziţie cheie în aparatul de securitate internă al Rusiei postcomuniste. Era ca un vis urât. Nu, poate că nu asta. Mai degrabă, ca un coşmar care avea acces la visele altor oameni. Era ocupat tot timpul. Noua lume în care se mişca nu era foarte diferită de cea veche. El ştia, mai bine decât majoritatea celorlalţi, că noii lui stăpâni nu stăpâneau, că visul lor se îndrepta către o deşteptare

îngrozitoare şi că el, ţinându-şi permanent ochii deschişi, avea să fie gata când sosea vremea unei alte schimbări.

Pentru toate aceste considerente, el se temea de moarte de femeia cu care vorbea. Irina Kossenkova nu servise niciodată oficial în vreo ramură a aparatului de securitate, după cum nici acum nu era oficial angajată a statului. Această independenţă tehnică faţă de oficialităţi îi dăduse un aer de mister ce constituia cea mai mare sursă a ei de tărie şi cheia pentru deschiderea unor nenumărate uşi închise. Neştiind exact cine era ea sau, mai exact, câtă putere deţinea, unii se temeau şi tindeau să-i acorde o influenţă mai mare decât ar fi posedat ea altfel. Pavliciko ştia prea bine cât de periculos era să i te pui de-a curmezişul.

— Nu sunt atât de sigură, rosti ea. Dacă oamenii care mă interesează ar putea fi făcuţi să creadă că el a murit în explozie, asta mi-ar servi scopurilor mele. Nici n-ar bănui că eu sau altcineva a discutat cu el.

— Ar fi foarte dificil. Deja există rapoarte...

— Îl vreau mort, oricum. Ştie prea multe. Prea multe şi prea puţine, o combinaţie foarte proastă. Nici nu se pune problema să-i dăm drumul. Iar a pune pe cineva la izolare nu mai e la fel de simplu ca pe vremuri. Sunt prea multe riscuri. Nu vreau ca el să apară peste zece ani şi să îi povestească vreunui reporter tot ce ştie.

— L-ar crede cineva?

— Cred că e posibil, da. Am risca prea mult dacă am presupune altfel.

— Treaba poate fi făcută să arate ca şi cum s-ar fi sinucis. Dacă-l arunci în râu acum, nu va apărea la suprafaţă până la primăvară. Să înţeleg că vrei să poată fi recunoscut?

— Da, e important. Belov ne va ajuta?

Pavliciko clătină din cap. Se gândi că locul acela era mult prea aglomerat cu stafii. Uneori, nu-şi putea scoate zile întregi din cap sunetele specifice secţiilor şi coridoarelor lui. Vizitele lui aici fuseseră cea mai neplăcută datorie pe care o avusese. Un singur loc îi plăcea şi mai puţin: spitalul special din Siberia unde fusese dus de câteva ori de către Kossenkova.

— Prea riscant. Şi aşa a fost greu să-l aducem pe Gould la spital. Dacă moare aici, o să ceară o autopsie. Tipii ăştia noi

sunt foarte duri. Iar o autopsie poate ridica întrebări care nu ne-ar conveni. Corpul lui e încă plin de medicamente.

— Atunci du-l unde crezi că e mai bine şi fă-o acolo. Vorbeşte cu Belov să te sfătuiască în privinţa medicamentelor. Fă-o să arate ca o sinucidere, dar nu-l arunca în râu. Vreau să fie descoperit în următoarele zile, cât mai repede. Dacă ei cred că s-a rătăcit, o să înceapă să-l caute. Ai înţeles?

Pavliciko încuviinţă din cap.

— Atunci, ai grijă. Şi, Pavliciko... Vreau să-l înlătur şi pe Belov. Oamenii au prins gustul trăncănelii în zilele noastre. Femeia se opri, privindu-şi ţintă interlocutorul. Mă înţelegi, nu-i aşa?

O înţelegea, o înţelegea cu adevărat. Îşi dedicase întreaga viaţa unor astfel de înţelegeri. Ele reprezentau singurul lui reper într-un univers tot mai instabil şi înşelător.

Veniră după el dis-de-dimineaţă, ca şi înainte, când coridoarele erau tăcute. Nimeni nu se plimba la aceasta oră, cu excepţia fantomelor celor sănătoşi. Nebunii se odihneau în încăperile lor tăcute, unii dormind, alţii aşteptând zorile. Adesea, zorile nu se iveau. Sau dacă o făceau, nu aduceau cu ele lumina unei noi zile.

Acolo de unde pe vremuri îi priveau fotografiile lui Lenin se găseau acum icoane agăţate de noile surori pioase, chipuri ale unor sfinţi şi martiri imaginari, verzi-albăstrui în lumina dură a lămpilor cu neon. Ici şi colo, şedea câte un om de ordine, citind sau meditând la problemele proprii. Fantomele şedeau cu ei sau se plimbau de-a lungul coridoarelor pavate cu cărămizi mici şi crăpate, cu capetele rase, cu trupurile aplecate, cu limbile scoase.

Jack se trezi când cineva îi desfăcu legăturile care îl ţineau ţintuit de pat. Deschise ochii şi întoarse capul. Văzu doi bărbaţi, îl recunoscu pe Pavliciko, deşi nu-i ştia numele. Celălalt era doctorul Belov.

— Ce se întâmpla?

— E timpul să mergem, doctore Gould. Ai terminat aici.

— Terminat?

— E timpul să mergi acasă.

— N-am casă. N-am unde să mă duc.

O clipă Pavliciko păru descumpănit.

— Uite, zise el, întinzându-i lui Jack o legătură de haine. Pune-ţi astea.

Belov desfăcu şi ultima legătură şi îl ajuta să îşi coboare picioarele peste marginea patului. Doctorul zâmbi, ca şi cum el şi Jack erau complici într-un mic act de trădare. Zâmbetul îl îngrozi pe Jack.

— Unde mă duceţi? întrebă el. De ce sunt mutat din nou?

— Ne-ai spus tot ce aveam nevoie să ştim, răspunse Pavliciko. Te ducem acasă. Scoate-ţi cămaşa de noapte şi îmbracă astea.

Jack se conformă. Îşi dădu seama că Pavliciko îi adusese chiar hainele lui, cele care-i fuseseră luate la circa de miliţie. Într-un fel, acest fapt îl mai linişti. Ucraineanul avusese grija ca portofelul şi documentele lui să fie la locul lor, în buzunare. Era nevoie de ele pentru certificarea identităţii cadavrului. La întoarcere, consulul italian avea să fie ocupat.

Jack se îmbrăcă încet, luptându-se cu fermoarele şi nasturii. Puterea lui de coordonare se atrofiase de când fusese arestat. Belov îl ajută să-şi închidă nasturii cămăşii.

— Vei avea nevoie şi de astea. E foarte frig afară.

Pavliciko îi dădu un palton şi o căciulă cu urechi.

Aduseră un cărucior pe rotile pentru el, un model vechi, cu cauciucuri solide şi un scaun dărăpănat. Pavliciko o luă înainte. Parcurse coridoare slab iluminate, pline de miros de varză şi fenol, trecură pe lângă ferestre baricadate cu gratii şi uşi încuiate, mergând pe podele îmbibate cu pete vechi şi întunecate. Într-o încăpere, un pacient vechi le auzi trecerea şi se înfioră, amintindu-şi orele dinaintea zorilor atâtor dimineţi friguroase din trecutul lui.

O maşină îi aştepta afară. De când Jack fusese închis, zăpada pusese stăpânire pe Moscova, nu sub forma unui strat subţire, ca la sosirea lui, ci sub forma unor troiene groase şi a unor viscole turbate. Ca şi cum o mână albă, nemişcată, îngheţată şi enorm de puternică se lăsase peste întregul oraş.

Scos din relativa căldură a spitalului, Jack icni din pricina frigului brusc şi paralizant. Aerul îngheţat îi sfâşie plămânii. Pavliciko îi conduse lângă un troian de zăpadă, unde era maşina. În acea seară fuseseră activate plugurile, care croiseră o cărare pe mijlocul drumului, astfel încât şoferii care se

încumetau să conducă să aibă pe unde circula. Belov deschise portiera din spate şi îl ajută pe Jack să se strecoare înăuntru. Pavliciko strânse căruciorul şi îl introduse în locul rămas, apoi se aşeză la volan.

Străzile pe care le parcurseră aveau un aer de irosit, de abandonat, ca şi cum blestemul unei vrăjitoare transformase totul într-o lume de sare. Doar câteva lumini erau aprinse. Nu circula nici o maşină şi nu se plimba nimeni. Moscova semăna cu un oraş pedepsit. Pe marginile drumurilor se vedeau nămeţi care erau, de fapt, maşini îngropate în zăpada. Trecură prin intersecţii tăcute, pe sub reţele de sârme de troleibuz îngheţate.

— Unde mă duceţi? întrebă Jack.

Nu se simţise niciodată atât de pierdut. Se găsea alături de nişte străini într-o lume care nu însemna nimic pentru el. Frigul teribil îl deştepta tot mai mult, făcându-l să devină tot mai conştient de situaţia dificilă în care se găsea.

— Nu mai e mult, doctore. Te plantăm într-un hotel până mâine. Poţi să dormi până târziu în dimineaţa asta, apoi o să te ajutăm la împachetat şi o să te ducem la aeroport. Totul e aranjat. Biletele, totul.

Brusc, strada din faţa lor se deschise şi Jack putu desluşi turnurile Kremlinului înălţându-se în spatele zonei plate şi vaste, ocupate de Piaţa Roşie. Recunoscu turnul Arsenalului, cu cupola clădirii Senatului la stânga, şi îşi dădu seama că se îndreptau într-acolo, venind dinspre nord-est.

Câteva minute mai târziu opriră în faţa unei clădiri imense, opusă pe diagonală Muzeului Istoriei Statului. O plăcuţă montată afară arata că acea clădire era Hotelul Moskva. Jack auzise de acest hotel la prima vizită, când Iosif îl avertizase să nu-şi ia cameră acolo. Hotelul Moskva nu fusese niciodată cu adevărat un loc pentru străini, fiind rezervat aproape în exclusivitate oficialităţilor de partid care vizitau oraşul. Clădirea avea un aspect sobru şi mohorât, ca şi cum ar fi fost hotărâtă să se agaţe cu orice chip de privilegiile trecute, împotriva noului val eliberator.

Pavliciko şi Belov, împreună, îl ajutară pe Jack să iasă şi îl aşezară în cărucior. Pe lăţimea intrării în hotel fusese croită o cărare în zăpadă. Un bătrân făcea de serviciu în spatele uşilor

de sticlă, şezând aplecat de spate pe un scaun. Omul privi în sus când Pavliciko ciocăni în geam. Nu părea surprins de oaspeţi la o asemenea ora. Ridicându-se încet, bătrânul veni la uşă şi o deschise. Pavliciko nu zise nimic şi intră.

Trecură pe lângă restaurantul spaniol de la parter şi urcară un rând de trepte din piatră la etajul următor. Nu se afla nimeni la recepţie şi nici în loja portarului. Imensul hol era pustiu. Belov îl împinse pe Jack până în dreptul celor şase ascensoare şi apăsă un buton. Dură mult până ce liftul ajunse. Holul era rece, tăcut, luminat doar de câteva becuri de zece waţi. Jack se întrebă de ce se deranjaseră să-l aducă aici ca să-şi termine treaba ce o aveau de făcut. Era mult prea complicat. O pernă în camera de spital i-ar fi ajutat la fel de bine.

Liftul sosi. Pavliciko apăsă butonul pentru etajul al cincisprezecelea. Se jucase cu ideea de a înscena o cădere de acolo, dar o respinsese. Kossenkova voia să nu existe nici un dubiu asupra identităţii lui Jack. Planul iniţial al lui Pavliciko continua să fie cel mai bun. Liftul urca încet, însă el nu se grăbea. Îşi puse o mână pe umărul lui Jack şi-i zâmbi.

Uşa se deschise într-un coridor pustiu. Celălalt capăt era invizibil din locul unde stăteau. În faţa liftului se găsea un vestibul decorat cu cadre înrămate ale oraşului. În spatele biroului ei, *dejurnaia* se bucura de un pui de somn binemeritat. Era o femeie de vârstă mijlocie. Uneori, trezindu-se la ore matinale ca aceasta, în tăcere, se gândea că-şi petrecuse întreaga viaţă acolo, în capătul coridorului, urmărind aceste uşi cum se deschid şi se închid la loc. Nu se întâlnise niciodată cu femeile de pe celelalte etaje.

Trezindu-se datorită zgomotului făcut de lift, femeia îşi înălţă privirea. Pavliciko îi trecu o legitimaţie prin faţa ochilor. Iniţialele KGB însemnau încă respect şi supunere. Femeia îi dădu o cheie apoi se lăsă pe spătarul scaunului şi închise din nou ochii. Nu voia să ştie ce avea să se întâmple.

Era puţin de mers până la camera 1520. Pavliciko deschise uşa şi se dădu la o parte, în vreme ce Belov îl împinse pe Jack înăuntru.

Camera era decorată în stilul greu, stalinist al anilor ’50. Fotolii supraîncărcate, draperii lungi, pline de praf, întinzându-se de la podea la tavan, fasunguri sculptate pentru becuri, un

radio care arăta ca şi cum ar fi emis şi acum discursuri ale lui Malenkov sau Bulganin. Într-o parte, se afla un pat imens, tapisat cu o cuvertură grea, roşie-sângerie.

Belov îl ajută pe Jack să-şi dea jos paltonul şi haina.

— Vreau să te întinzi pe pat, rosti el. Nu va dura mult. N-ai de ce să te temi.

Îl ridicară din cărucior şi îl duseră până lângă pat. Era cel mai tare pat pe care se întinsese Jack vreodată. Voia să se ridice şi să fugă, însă picioarele nu-l susţineau deloc. Împreună, cei doi paznici ai lui însemnau prea mult pentru slabele lui forţe.

— De ce e important tot aranjamentul ăsta pentru voi? întrebă el.

Belov ridică din umeri. Pentru el, important era doar să execute ce i se ordona.

Dintr-o geantă diplomat, Pavliciko scoase o cutie mare cu tablete lungi şi albe. Jack bănuia că acea cutie conţinea cam 200. Pe eticheta rusească scria „Sodium Amital 200 mg“. Belov veni din baie, ţinând în mână un pahar cu apă, ca pe un trofeu. Aşeză paharul pe noptieră, lângă tablete.

— Haide să ne ridicăm în capul oaselor, rosti el, ajutându-l pe Jack să se sprijine de stinghia de lemn a patului.

Pavliciko desfăcu cutia şi scoase mai multe tablete în palmă.

— Doctorul Belov vrea să iei câteva tablete, zise el. Câte două o dată. Nu-i nevoie să te grăbeşti. Nu vreau să-ţi facă rău şi să vomiţi.

— De ce nu-mi faceţi o injecţie, ca să terminaţi mai repede?

Belov clătină din cap.

— E mai bine aşa Crede-mă.

Îi dădu paharul lui Jack. Pavliciko îi întinse două tablete.

— Şi dacă refuz?

Pavliciko scoase un obiect din buzunar. Era o lamă de ras.

— Te rog să iei tabletele. Va fi mai plăcut pentru tine.

Jack ezită, apoi le luă. Medicamentele pe care le îngurgitase îi luaseră deja orice putere de a rezista. Nu mai avea nici o dorinţă să lupte. Ce sens avea să se zbată contra inevitabilului? Îşi introduse tabletele în gură şi le înghiţi cu o gură de apă. Pavliciko îi dădu alte două. Apoi alte două. Jack se întrebă cât avea să dureze.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI ŞAPTE

Nu auziră uşa deschizându-se şi închizându-se. Prima dată când Pavliciko pricepu că ceva e în neregulă fu atunci când îl văzu pe Belov tresăltând şi căzând pe pat cu faţa în jos. Se aplecă şi văzu gaura de glonţ în ceafa doctorului.

Se întoarse. La circa şase paşi de el se afla un bărbat. Purta o căciulă de blana şi palton, iar într-o mâna ţinea un pistol cu amortizor. Arma era îndreptată spre capul lui Pavliciko. Individul o ţinea ferm, ca pe o extensie a braţului.

— Nu vreau să folosesc asta a doua oara, rosti străinul. Avea accent slav, dar nu rusesc. Avea cam treizeci de ani şi era blond, şi foarte calm. Nu lăsa nici un dubiu asupra celui care stăpânea situaţia. Ridică-te, ordonă el. Încet. Pavliciko se supuse. Acum, scoate-ţi pistolul din buzunar cu mâna stângă. Gâfâind, Pavliciko scoase un Tokarev TT-33. Aruncă-l pe pat.

Pavliciko îl lăsă să cadă. Nu-i venea să creadă că se întâmpla aşa ceva. Nu lui. Nu aici.

— Ştii cine sunt? întrebă el.

— Ştiu exact cine eşti, răspunse individul. „Cine naiba e? se întreba Pavliciko. Bielorus? Ceh? Polonez?” Eu n-aş conta prea mult pe asta, în locul tău. Acum, ridică-l pe doctorul Gould şi ajută-l să ajungă la baie.

— Doctorul Gould nu e în stare să...

— N-o să-ţi cer a doua oara. Te rog sa mă crezi. Pavliciko îl ridică pe Jack şi îl cără până la baie. Străinul luă cel de-al doilea pistol de pe pat şi îi urmă la o distanţă sigură. Doctore Gould sunteţi încă treaz? Jack încuviinţă din cap. Începea să se simtă ceva mai bine. Du-l la cada. Acum, bagă-i degetele pe gât până vomita. Şi grăbeşte-te. Ţinându-l pe Jack de mijloc cu un braţ, Pavliciko îi introduse două degete în gură şi apăsă în jos. Jack începu să râgâie, apoi vomită tot ce avea în stomac. Acum, afară. Ajută-l până la cărucior. Pavliciko îi puse un braţ în jurul

umerilor şi îl ajută pe Jack să ajungă la scaun. Cu fiecare pas, Jack simţea cum i se întăresc picioarele. Acum, pe pat. Pavliciko se întinse, protestând. Străinul se postă lângă pat. Ridică-te.

Luând paharul, i-l întinse lui Pavliciko.

— Nu mă poţi forţa...

Străinul extrase o jumătate de duzină de tablete şi i le dădu rusului.

Cu mâna tremurândă, Pavliciko începu să înghită tabletele nervos, înecându-se şi înghiţind, înecându-se şi înghiţind.

— Ajunge. Străinul luă paharul şi îl puse la loc pe noptieră. Jack observă că acesta purta mânuşi subţiri. Deschide gura, porunci necunoscutul.

— Te plătesc, rosti Pavliciko. Orice vrei, îţi aranjez. Crede-mă. Sunt un om bogat. Am prieteni puternici.

— Pe moment nu ai decât inamici puternici.

Străinul se aplecă şi strecură amortizorul pistolului în gura lui Pavliciko. Acesta făcu ochii mari de groază. Necunoscutul clătină o dată din cap. Apoi trase. Perna pe care se odihnea capul lui Pavliciko se umplu de sânge. Ochii rusului rămaseră deschişi.

Străinul deşurubă amortizorul de titan de pe ţeava ghintuită a pistolului. Arma era un Heckler&Koch P9S, proiectat pentru cartuşe subsonice. 45ACP. Viteza mică a proiectilelor era esenţială pentru eliminarea pocnetului pe care rotirea glonţului ar fi provocat-o la ieşirea de pe ţeavă.

Băgând amortizorul în buzunar, omul strecura pistolul în mâna lipsită de viaţă a lui Pavliciko şi-i înfăşură degetele în jurul trăgaciului. Apoi luă Tokarev-ul de pe pat, verifică magazia de cartuşe şi şi-l introduse în celălalt buzunar. Era treaba miliţienilor să se întrebe cum intrase un individ ca Pavliciko în posesia unui pistol H&K. Tot ei trebuiau să-şi imagineze de ce îl împuşcase el pe Belov şi apoi se omorâse după o tentativă nereuşită. O analiză patologică amănunţită ar fi dat totul la iveală.

— Veniţi, rosti el. Avem mult de mers.

Abia atunci, văzându-l zâmbind, Jack îşi dădu seama unde-l mai văzuse. Era Henryk, omul de paza al lui Stefan Rosewicz din pădurile Summerlawn-ului.

PARTEA A PATRA

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI OPT

Siberia Orientală

Foarte puţine evenimente întrerupeau rutina zilnică. Sora Neagră, Sora Albă, Sora Gri. Cei care erau de serviciu cu cărucioarele lor. Cei care curăţau, o dată pe săptămână. Doctorul Voroşilov cu medicaţiile lui. Zori, amiază, asfinţit. Primăvară, vară, toamnă, iarnă. În principal, iarnă. Iarnă şi frig amarnic, gheaţă pe ferestre, ţurţuri atârnând de tavan când anotimpul era la apogeu.

Odinioară, existase o cameră de zi. Oamenii de ordine îi duceau acolo în fiecare dimineaţa. Existaseră şi drumurile mai puţin plăcute, pe coridorul cu dale verzi, la biroul doctorilor. Ele însemnau anchete, injecţii, bătăi. Ca şi nemţii, dar cu un accent diferit. Chiar şi bătăile aveau un ritm diferit îşi mai aminteau o grădină fără flori, unde li se permisese să se plimbe în perechi în timpul scurtei veri. O copleşitoare singurătate.

Anchetele încetaseră cu timpul, şi o dată cu ele bătăile. Şi plimbările, şi vizitele în camera de zi. Erau prea bătrâni acum, aşa că zăceau în paturi şi îşi aduceau aminte. Bunul Blighty. Buna Vera Lynn. Spuneau bancuri răsuflate şi cântau frânturi de cântece pe jumătate uitate. Cu ani în urmă, cei religioşi se rugau. Acum, nu mai existau credincioşi.

Nici acum nu exista vreunul care să înţeleagă ce se întâmplase. N-aveau să uite niciodată acele procese trucate ale crimelor de război. Toţi fuseseră acuzaţi de diverse ofense contra Volk-ului german, găsiţi vinovaţi şi condamnaţi la diferite termene de închisoare sau, în câteva cazuri, la moarte.

Dar într-o zi, la un an şi ceva după aceea, se auziseră zgomote de luptă în închisoare. Apoi se deschiseseră uşile celulelor şi fuseseră toţi eliberaţi de trupele sovietice. Bucuria lor fusese de scurta durată, în ziua următoare se treziseră înapoi în celule.

Urmaseră săptămâni întregi de interogatorii. Noii lor anchetatori fuseseră minuţioşi. Era clar că voiau să refacă o imagine a celor divulgate germanilor şi, mai important, cât la sută din cele spuse era adevărat. Până atunci, adevărul şi minciuna se îngemănaseră atât de mult pentru ei, încât nu mai erau capabili să dea răspunsuri simple şi directe nici măcar la cele mai simple întrebări.

În cea de-a doua lună de interogatorii li se comunicase brusc că urma sa fie mutaţi. În aceeaşi zi, toţi fuseseră scoşi din Friedrichshain la lumina soarelui şi închişi în partea din spate a unor camioane grele. Urmase o călătorie lungă, confuză, o parte pe şosea, o parte pe calea ferată. La sfârşitul ei, fuseseră cazaţi acolo unde se aflau şi acum, în primele ore ale unei dimineţi geroase de primăvară. Cuthbertson, care o rupea pe rusă, le spusese că se găseau în Siberia.

Uşa de la ceea ce era poreclit Sfârşitul ământului se deschise brusc. Se iviră doi doctori, un bărbat – Voroşilov şi o femeie – Voznesenskaia. În spatele lor venea o femeie înalta, îmbrăcata cu o haină de blană lungă până la genunchi. Avea un chip palid, slab, ochelari mari şi o atitudine aristocratică ce părea complet deplasată în universul populat de ei.

Urmărită de toţi acei ochi scânteietori, femeia parcurse încet culoarul central, ca o regina în vizită sau ca un prim-ministru venit la locul unui cumplit dezastru. Cu patruzeci şi şapte de ani prea târziu. Lumina cădea pe ea. Femeia se opri la piciorul patului lui Ramsey şi vorbi în şoaptă cu doctoriţa. În spate venea un soldat, împingând un cărucior încărcat cu dosare. Dosare vechi, cunoscute. Văzându-le, ei auziră în minte pârâituri de oase.

Femeia în haina de blană pocni din degete şi soldatul aduse căruciorul până la ea. Fără a se grăbi, necunoscuta frunzări dosarele până ce găsi pe cel pe care-l voia. Ţinându-l în faţă, ca pe un scut, păşi către bărbatul de pe pat.

— Domnul Ramsey?

Ramsey se zgâi prostit la ea. Îi dispăruseră cea mai mare parte a dinţilor. Ce-i mai rămăsese din pâr devenise galben. Mâinile se odihneau pe cuvertura apretată a patului, ca nişte gheare înţepenite.

— Da, rosti el. Eu sunt. Ştiţi că eu sunt. N-am plecat niciodată.

Chicoti sec de mica lui glumă.

— Foarte bine, domnule Ramsey. Femeia se uită lung la el. Ce-aţi zice dacă v-aţi duce acasă?

— Mă scuzaţi. N-aud prea bine.

— Am întrebat dacă v-ar plăcea să vă duceţi acasă. În Anglia, în Wolverhampton. La soţie şi copii.

În acea clipă, pe Ramsey îl cuprinse o frică îngrozitoare. Nu se gândise că îngerul morţii putea veni sub forma unei femei într-o haină de blană, cu toate că nimic nu-l mai surprindea. Femeia deschidea dosarul. Ramsey se gândi că era o înregistrare a vieţii lui. Tuşi.

Kossenkova scoase o fotografie. Era o poză color a unei femei în vârstă, îmbrăcată cu un pardesiu. Îi arătă fotografia lui Ramsey. Acesta nu văzuse până acum o poză color.

— E soţia dumneavoastră domnule Ramsey. S-a schimbat mult, ştiu, dar e Ethel. N-o recunoaşteţi? Ochii bătrânului se umplură de lacrimi enorme. Nu e drept, protestă o voce înăuntrul său. Să-l ucidă cu cruzime. După tot ce suferise. Iar acesta e fiul dumneavoastră, Eric. Nu l-aţi văzut niciodată, nu-i aşa? Un bărbat de aproximativ cincizeci de ani, cu chelie şi mustaţă.

— Aceştia sunt nepoţii: Mark şi Rachel. Bănuiesc că veţi fi străbunic în curând.

— Ce... vreţi? Ramsey scoase cuvintele cu greu din gură. Nu v-am făcut nimic. Pentru ce faceţi asta?

— Vă rog să nu vă supăraţi, domnule Ramsey. Am venit să vă ajut. Dacă totul merge bine, vă puteţi întoarce acasă. Mai întâi însă aş vrea să vă mai uitaţi la nişte fotografii. Apoi aş vrea să vă pun câteva întrebări. Femeia scoase un alt teanc de poze. Nu erau fotografii obişnuite, de familie. Acestea fuseseră extrase din dosarele de informaţii ale naziştilor, în timpul războiului, înfăţişau bărbaţi şi femei care lucraseră în diverse posturi pentru serviciul secret britanic. Acum, domnule

Ramsey, rosti Irina Kossenkova, să vedem dacă recunoaşteţi pe cineva de aici. Apoi vreau să-mi povestiţi despre octombrie.

Îi arătă prima poză. El o privi, încă buimac. În minte îi auzea pe toţi cântând.

Ne vom întâlni din nou, nu ştiu unde, nu ştiu când...

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI NOUĂ

Parisul era învăluit în ceaţă. Cursele aeriene care trebuia să decoleze erau ţinute la sol, cele care veneau la aterizare erau dirijate spre sud. Avionul lor fusese îndreptat spre Lyon şi apoi făcut să aştepte încă o jumătate de oră, în timp ce efectuau cercuri sub un cer mohorât, până la primirea permisiunii de aterizare. Jack se trezi cu câteva minute înaintea începerii coborârii. Lângă el, Henryk făcu un semn de victorie cu degetul în sus. Făcea tot ce-i stătea în puteri ca să fie o persoană agreabilă, genul de om cu care să împărţi o halbă de bere la sfârşitul unei sâmbete cenuşii. Însă Jack îl văzuse ucigând doi oameni fără să clipească şi, oricât de mult ar fi încercat, sângele acela nu-i putea ieşi din memorie şi nici nepăsarea cu care fusese vărsat. Nici măcar recunoştinţa nu putea curăţa pata rămasă.

Pierduseră foarte puţin timp în Moscova. Doar cât Jack să fie verificat amănunţit de un doctor competent. Pe vremuri, n-ar fi ajuns nici măcar până la Krasnogorsk sau Liuberţâi. Oraşul ar fi fost înconjurat de un cerc de foc. Henryk îşi jucase bine cărţile. Cartea de identitate magică a lui Pavliciko îi garantase imunitate faţa de atenţiile nedorite ale cameristelor şi ofiţereselor de serviciu. Cadavrele aveau să rămână nedescoperite câteva ore.

Un paşaport britanic, viză, bilete şi alte câteva documente îl aşteptaseră pe Jack în micul apartament pe care Henryk îl închiriase prin agenţia Vremia Cooperative. După ce Jack se mai întremase, călătoriseră împreună, cu trenul, până la St. Petersburg, în drum către Finlanda. Merseră cu clasa inferioară, pe scaune dure de plastic, traversând un peisaj îngheţat şi monoton. O maşină ar fi atras prea mult atenţia. Nici un străin întreg la minte n-ar fi încercat şoselele pe o astfel de vreme. Zborul ar fi însemnat furcile caudine ale aeroporturilor

Şeremetevo I sau II. Henryk nu ştia cât de departe ajungea braţul Irinei Kossenkova în ziua de azi, dar crezuse că e mai bine să nu afle.

Henryk n-avea de unde să ştie că scăpaseră în ultima clipă. Dispariţia încă neexplicată a lui Pavliciko declanşase clopote de alarmă în mintea suspicioasă a Kossenkovei. Ea ordonase o căutare la Hotelul Moskva şi trupurile fuseseră găsite.

Jack şi Henryk plecaseră din gara St. Petersburg cu trenul Aurora de după-amiază. Trei ore mai târziu, prin holul central al gării circulau deja fotografii ale lui Jack. Henryk avusese dreptate să schimbe trenul la St. Petersburg, în loc să ia o cursă directă spre Helsinki. Toate drumurile Moscova-Helsinki fuseseră brusc lovite de întârzieri neobişnuite la punctul de graniţă Luzhaika. Autobuzele circulau încă prin Brusnicinoe. Când grănicerii primiseră copii ale fotografiilor, Jack şi Henryk coborau din autobuz în Kotka ca să-şi dezmorţească oasele.

Şi acum în Franţa. Aici îi aştepta Stefan Rosewicz. Jack habar n-avea de ce şi nici nu putea ghici. Cu excepţia faptului că Rosewicz ştia mai multe chiar şi decât el despre manuscrisul lui Iisus şi că acest manuscris era centrul tuturor celor întâmplate.

Pe Jack îl deranja cel mai mult posibilitatea – pe care o considera certitudine – ca Rosewicz să fi fost în spatele exploziei care ucisese familia Şaranskii. Gândindu-se la trecut, el credea că era foarte probabil ca polonezul să fi fost amestecat în asasinatele comise împotriva lui Denis Boylan şi a Moirei Kennedy, cu toate că nu găsea motivul uciderii lor.

Era sigur de un lucru. Dacă Rosewicz fusese, într-adevăr, responsabil de moartea lui Iosif, a lui Leah şi a Simei, atunci datoria lui era să-l ucidă. Ba chiar plăcerea lui. Privindu-l pe Henryk, se întrebă cum ar fi putut să reuşească.

Aterizară cu hurducături, însă toată lumea aplaudă. Vameşul nu aruncă decât o privire în fugă pe paşaportul britanic al lui Jack. Henryk trebui să parcurgă o altă filieră. Jack se întrebă care era, în realitate, naţionalitatea lui.

Irina Kossenkova nu alertase nici o autoritate străina în privinţa fugarilor pe care îi căuta în Rusia. Se gândise să procedeze aşa, însă respinsese ideea ca implicând riscuri personale inutile. Prea multe întrebări în zone greşite s-ar fi

putut dovedi supărătoare. Kossenkova regreta, din nou, dispariţia vechii ordini.

Avea şi un alt motiv pentru a nu-i informa pe britanici, mai ales serviciul de contraspionaj. Cu Jack Gould sau cu manuscrisul în mâini, ar fi avut o monedă forte de schimb. Pe de altă parte, dacă ei puneau măna pe irlandez, jocul s-ar fi inversat Ar fi încercat să găsească manuscrisul înaintea ei. Iar asta ar fi lăsat-o pe ea fără nimic.

La aeroport îi aştepta o maşină cu un şofer în uniformă. Sosiră în Paris după ora şapte şi se opriră în faţa unei clădiri mari dintr-un cartier de bogătaşi, nu foarte departe de Arcul de Triumf. Era o casă *haute bourgeoisie*, tipică pentru Cel de-al Doilea Imperiu, înaltă de cinci etaje, cu mansardă şi bare de fier forjat la toate balcoanele. Uşa de la intrare se găsea în spatele unei porţi sofisticate, în negru şi auriu, de asemenea, din fier forjat.

Doamna Nagle deschise uşa. Zâmbi şi îi strânse mâna lui Jack.

— Ce bine să vă văd din nou, doctore Gould. Cine s-ar fi gândit când ne-am întâlnit ultima dată că ne vom revedea în Paris?

— Încântat să te văd, Noreen. Arăţi bine.

— Nici dumneata n-arăţi rău. Un pic obosit.

— Da, rosti el. Sunt obosit.

Pe chipul menajerei apăru o expresie de autentică îngrijorare.

— O să avem grijă de dumneata aici. Să nu-ţi faci nici o grijă. Dar uite cum mă iau cu sporovăiala, şi în timpul ăsta domnul Rosewicz te aşteaptă. O să mă ia serios la rost dacă te mai ţin aici.

Rosewicz îl aştepta în bibliotecă.

Nu se schimbase. Bătrânii se senilizează uneori repede, însă polonezul părea întinerit. Îl surprinse pe Jack îmbrăţişându-l cu căldură din clipa în care intră pe uşă, ca şi cum s-ar fi despărţit în cei mai buni termeni.

— Dragul meu Jack, ce bucuros sunt să te văd. După atâta vreme. Atâta vreme irosită. Arăţi bine.

— Sunt foarte obosit, reuşi Jack să răspundă.

— Nu contează. Vei fi îngrijit aici. Doctorul meu personal te va vizita în seara asta. E un om bun, poţi avea încredere în el. Am aranjat să-ţi stea la dispoziţie cât va fi nevoie. Trebuie să te facem bine. Într-adevăr, trebuie.

— De ce... De ce m-ai adus aici? Cum de-ai ştiut că sunt în Rusia? Cum a... ?

Rosewicz îşi ridică mâna, râzând.

— Te rog! Prea multe întrebări. Văd că anchetatorii te-au învăţat bine. Mai întâi, te odihneşti, apoi întrebi. Întreabă-mă tot ce vrei, eu o să-ţi răspund la ce pot. Acum, însă Henryk te va conduce în camera ta. Cred ca poţi să ai încredere în el, nu? Cred că tu şi el aţi pornit-o rău când v-aţi cunoscut.

Jack n-avea chef să se certe. Dar nu suporta să fie trimis la culcare ca un copil.

— Trebuie să-ţi pun o întrebare, zise el. Înainte de a mă duce undeva, înainte de a încerca să mă odihnesc. Nu mai târziu. Acum.

Rosewicz înţepeni uşor.

— Foarte bine. Voi încerca să răspund.

— Vreau să ştiu dacă tu eşti responsabil de moartea lui Iosif Şaranskii şi a familiei lui.

Rosewicz căscă gura. Părea şocat. Era clar că nu se aştepta la o asemenea întrebare.

— Doamne, Jack! Sunt surprins că poţi întreba aşa ceva. Ce te-a făcut să gândeşti aşa? Să-l omor? Bineînţeles că nu. Nu-l cunoşteam, dar ştiam de el, şi ştiam de munca lui. După toate socotelile, era un om bun, un cărturar onest. Am fost îndurerat când am auzit cum a murit. Şi soţia, şi copilul lor. Ai dreptate să fii furios. Rosewicz făcu o pauză. O sa vorbim din nou despre asta, dacă vrei. Acum eşti obosit şi ai nevoie de somn. Un somn bun, odihnitor, fără medicamente.

Îl conduse pe Jack până la piciorul scării. Începând să urce, Jack ezită şi se întoarse.

— Ce s-a întâmplat cu Summerlawn? întrebă el. M-am dus recent acolo. Totul era ars.

Chipul lui Rosewicz se umbri.

— Nu vom vorbi despre asta, zise el. Se întoarse spre ajutorul lui. Henryk, ai grijă ca doctorul Gould să primească tot ce are nevoie.

Jack habar n-avea cât dormise. Camera în care fusese dus n-avea ceasuri. Dormea lungi perioade de timp, asaltat de vise ciudate, apoi se trezea pentru puţin timp înainte de a se întoarce la un somn mai adânc şi la vise şi mai ciudate. Uneori, când se trezea, găsea camera într-un întuneric complet, încât nu-şi putea vedea nici propria mână. În astfel de clipe, era cuprins de panică. Avea sentimentul că era din nou arestat, într-o celulă din Rusia, şi că avea să rămână treaz ascultând zgomotul de paşi până ce avea să adoarmă din nou. Atunci, auzea paşi trecând peste dale de piatră şi, o dată cu ei, voci şoptind într-o limbă pe care n-o putea înţelege.

Alteori, pe lângă marginile draperiilor grele intrau dâre de lumină. Atunci ştia că nu se mai găseşte într-o celulă; cu toate astea, îşi amintea doar rareori unde se află. Camera avea o baie ataşată, pe care o folosea din când în când. Pe masă găsea mâncare uşoară şi sucuri de fructe. O dată căuta un telefon, dar nu găsi nici unul.

Într-o dimineaţă, se trezi foarte devreme şi îl descoperi pe Rosewicz aplecat deasupra patului, cu o expresie de îngrijorare pe chip.

— Bună dimineaţa, Jack. Sper că ai dormit bine. Cum te simţi?

— Nu... nu sunt sigur. Nu prea bine. Mă doare capul.

— Da. Doctorul Ganachaud spunea că e posibil. Va veni din nou pe aici curând. Sper că te-a îngrijit bine.

Pentru o fracţiune de secundă, prin mintea lui Jack trecu o succesiune nebuloasa de scurte examinări medicale şi ingerări de pilule. Îşi aminti brusc de Belov.

— De cât timp sunt aici? întrebă el.

— Ai venit acum trei nopţi. Ai dormit aproape douăzeci şi patru de ore, însă ieri numai câteva, în serii. Astăzi vei rămâne treaz.

— Unde sunt?

— În casa mea din Paris. Ne găsim în arondismentul al şaptesprezecelea. Cred că cunoşti oraşul.

Foarte bine, gândi Jack. Aproape prea bine. Caitlin îi dăruise Parisul odinioară, fusese primul ei dar pentru el. După moartea ei, jurase că n-o să mai pună niciodată piciorul în acest oraş.

— Parţial, răspunse. Dar nu zona asta.

— Nu contează. Nu ne aflăm departe de Champs Elysées. Lângă parcul Monceau.

— Acum ştiu.

— Ei bine, poate că o să facem o plimbare împreună când o să te simţi mai întremat. Îţi voi arata împrejurimile. Pe moment, trebuie să te odihneşti. Ai fost foarte bolnav. Ai trecut prin multe şi asta şi-a spus cuvântul. Însă eşti încă tânăr şi sănătos. Te vei reface. Doctorul Ganachaud are multe speranţe. Spune că te-ai putea ridica din pat după-amiază. Regimul îţi va fi schimbat. Mai puţin somn şi un pic de gimnastică. Ai aici o dieta pe care o vei urma cu sfinţenie. E pentru dezintoxicare. Întreg corpul ţi-a fost injectat cu otrăvuri, însă Ganachaud le va scoate. Ţi-a administrat un tratament homeopatic. Sper că n-ai obiecţii. Aici, în Franţa, e un procedeu normal. Mulţi doctori de aici sunt specialişti în homeopatie. Poate că asta nu e pe gustul tău irlandez.

Jack clătină din cap. Nu era în stare să se certe în privinţa tratamentului care i se administra.

În ziua următoare, simţea că vrea să trăiască din nou. Ganachaud îl vizita în fiecare dimineaţă, îl examina şi îi dădea un amestec de pilule şi prafuri fabricate de o firmă farmaceutică denumită Boiron. Dieta speciala făcea minuni. Henryk îl masa de două ori pe zi şi îl asista la uşoarele exerciţii fizice pe care trebuia să le execute într-o sală de gimnastică mică, dar perfect utilată. Din când în când, apărea şi Rosewicz, ca să-l întrebe cum se simte. Bătrânul părea neliniştit şi nerăbdător.

În cea de-a treia zi, Henryk îl duse în biblioteca lui Rosewicz, de la parter. Preţ de o clipă, când intră în încăpere, avu o senzaţie de deja vu, ca şi cum ar fi fost transportat înapoi în Summerlawn. Rosewicz şedea în spatele biroului. Purta un costum de casă din mătase verde şi ochelari subţiri de aur.

— Arăţi mult mai bine, Jack. Sunt, cu adevărat, uimit. Mi s-a întărit acum încrederea în Ganachaud şi în micile lui pilule cu zahăr.

— De ce m-ai adus aici?

Bătrânul îi făcu semn să se aşeze în fotoliu.

— Te rog, Jack, stai jos. Nu încerca să faci prea multe dintr-o dată.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Ţi-am salvat viaţa. N-ajunge?

— Vreau să ştiu de ce. Ce l-ai pus pe Henryk să facă n-a fost uşor, n-a fost ieftin şi nu te-a privit. Vreau să-mi spui de unde ştiai că mă aflu în Moscova şi unde eram ţinut.

— Foarte bine. Stai jos şi o să-ţi explic ce pot. Am rugat pe doamna Nagle să ne aducă ceai şi prăjituri. Ganachaud spune că poţi mânca şi ceva obişnuit. În acel moment se auzi o ciocănitură în uşă şi doamna Nagle intră, ducând cu ea o tavă din argint. Doamna Nagle, rosti Rosewicz, ridicându-se să ia tava. Îţi aminteşti de doctorul Gould, nu-i aşa?

— Bineînţeles. Şi sunt foarte încântată să văd că arătaţi mai bine, domnule. N-am spus-o atunci, dar nu prea aveaţi o mină sănătoasă când aţi sosit aici.

— Mă simt bine acum, Noreen, mulţumesc.

Femeia părea stânjenită. Zâmbind, se întoarse spre Rosewicz.

— Asta-i tot, domnule?

— Da. O să te sun când o să vreau să iei tava.

După ce rămaseră singuri, Rosewicz turnă două ceşti de Gui Hua şi îi dădu una lui Jack.

— Ia *financier*, murmura el, arătând spre o farfurie cu prăjituri în formă de canoe. Buna doamnă Nagle se duce la Lenôtre, pe bulevardul Wagram, în fiecare dimineaţă după ele.

— Nu mi-e foame.

— Totuşi, insist. Vei fi surprins de cât de bune sunt.

— Trebuie să ştiu de ce mă aflu aici.

— Da, bineînţeles. Ai dreptul. Rosewicz muşcă un pic din prăjitura lui şi luă o înghiţitura din ceaiul auriu. După aceea scoase un cilindru metalic dintr-o cutie de pe birou. Jack simţi că i se înteţesc bătăile inimii. Rosewicz deschise cilindrul şi

scoase un pergament în formă de sul. I-l dădu lui Jack. Îl recunoşti? întrebă el.

Jack avu senzaţia că se învârte camera cu el. Trebui să se ţină de braţele fotoliului, ca să nu alunece de pe el.

— Nu prea ţi-e bine, Jack. Ce s-a întâmplat?

— De unde...? De unde ai luat chestia asta?

— Îţi voi spune imediat. Mai întâi, aş vrea să te uiţi la el şi să-mi spui dacă e sulul care a fost furat din apartamentul lui Şaranskii cu puţin timp înainte de moartea lui.

Jack se forţă să-şi revină. Desfăcu pergamentul şi citi primele rânduri.

— Da, confirmă el. Acesta e. N-am nici o îndoială.

Rosewicz se apleacă peste birou şi luă sulul, pe care îl strecura cu grijă înapoi în cilindru.

— Jack, cum ai descrie acest sul?

— Să-l descriu?

— Da. În ce constă el?

Jack făcu o pauză.

— Cu siguranţă, l-ai citit tu însuţi.

— Da, dar tu eşti expertul. Pe lângă tine, talentele mele sunt foarte limitate.

— E o scrisoare. Din primul secol, cred. Conţine ceea ce eu cred că poate fi o referire la sinuciderile în masă din Gamala. Asta îl datează după anul 67. Autorul era esenian, ca şi cel care a primit-o. Pe moment, asta-i tot ce ştiu.

Rosewicz îl privi pe Jack în tăcere. Bătu cu degetele în cilindru şi-l puse la loc în cutie.

— Sulul ăsta. Unde l-a descoperit Şaranskii?

— În Biblioteca de Stat. Face parte dintr-o colecţie mare. Uite ce e, am fost de acord să nu dezvălui nici un fel de detalii. Aş vrea să-mi ţin cuvântul dat.

— Bineînţeles. Dar eşti sigur că ăsta e sulul furat?

— Da. Tu l-ai furat?

Ştiau amândoi ce implica întrebarea. Rosewicz clatină încet din cap.

— Nu. Henryk l-a furat de la indivizii care te ţineau captiv. Cred că o cunoşti pe Irina Kossenkova, femeia care te-a anchetat. Ce nu înţeleg e de ce ea şi asociaţii ei s-au deranjat să-l fure. De ce şi-ar asuma cineva o asemenea misiune, nu

numai de a-l fura, ci şi de-al ucide pe Şaranskii şi pe Volnukhin, ca să ascundă jaful.

Jack se îndreptă în fotoliu.

— Ai spus Volnukhin?

Rosewicz încuviinţă.

— A fost găsit împuşcat în apartamentul lui la câteva zile după moartea lui Şaranskii. Îmi închipui că tu urma să fii a treia victimă. De ce ar fi această scrisoare atât de importantă? Jack nu răspunse. Să fie, continua Rosewicz, din cauză că asta e, de fapt, ceea ce căutau ei?

Dintr-un plic mare, polonezul scoase un fotocopie mare. Era aceeaşi pe care i-o arătase lui Jack în timpul şederii lui la Summerlawn. Îi dădu fotocopia lui Jack. Acesta se uită la ea. Se înşelase. Nu era o reproducere a unei copii. Era o fotografie a însuşi manuscrisului pe care îl văzuse ultima dată în Moscova, în apartamentul lui Iosif Şaranskii. Nu scrisoarea decodificată pe care el şi Iosif o băgaseră în cilindru şi pentru care obţinuseră atât de multe aprobări, ci chiar manuscrisul lui Iisus.

CAPITOLUL TREIZECI

— Nu sunt sigur, şopti Jack, încercând cu disperare să nu se piardă cu firea. Eu… mi se pare că-mi amintesc că mi-ai arătat această fotocopie înainte, când stăteam la Summerlawn.

Rosewicz zâmbi.

— Corect. Dar tu ai văzut şi originalul. Foarte recent. Mai precis, în Biblioteca de Stat a Rusiei.

Jack dădu din umeri.

— Cred că e posibil. Dar acolo erau atât de multe suluri, încât n-am avut timp să studiez vreunul dintre ele.

— Cu toate astea, ai văzut acest sul. Nu mă îndoiesc că te-ai uitat la el mai mult de câteva minute. Rosewicz oftă. Jack, te rog, n-are sens să vii cu poveşti de felul acesta. Eu încerc să te ajut. Ştiu totul despre acest sul. Dacă vrei răzbunare pentru Iosif Şaranskii şi pentru familia lui, dacă vrei ca acest manuscris să nu fie furat sau chiar distrus, atunci trebuie să mă ajuţi.

— Nu pricep cum de ştii despre aşa ceva, replică Jack. Dacă, aşa cum spui tu, originalul este în Biblioteca de Stat din Moscova. Numai dacă n-ai fost chiar tu acolo.

— Nu era nevoie. Am corespondat cu un om pe nume Grigorevici. Cred că-l cunoşti. Era şeful departamentului unde lucra Şaranskii.

Jack clătină din cap.

— Am auzit de numele lui, asta-i tot. Iosif l-a menţionat o dată sau de două ori.

— Ţi-a povestit despre faptul că l-a anunţat pe Grigorevici de descoperirea acestui manuscris? Şaranskii era singura persoana cu acces în acea încăpere încuiată, care îşi putea da seama ce era, în realitate, acel manuscris şi ce reprezenta el. De-asta ţi-a cerut să te duci la Moscova. Şi, cred eu, de-asta plănuiai să zbori atât de repede de acolo. Cum ai spus, abia ai

avut timp să zgârii la suprafaţa colecţiei. Cred că Şaranskii voia să scoţi sulul din Rusia, probabil în Israel. Bănuiesc şi motivele lui. Însă sulul care a fost furat din geanta ta de voiaj nu e cel pe care ţi l-a dat el. A fost înlocuit cu unul mult mai puţin important, pe care tocmai l-ai văzut, fie de către el, fie de tine. Sunt convins că ştii unde se află adevăratul manuscris. Tot ce vreau este să mă ajuţi să-l găsesc.

— După aceea?

Rosewicz se încruntă.

— Doamne, de ce mai întrebi? După aceea o să facem ceea ce aţi plănuit tu şi Şaranskii. Îl autentificăm, îl depunem în cea mai sigură bibliotecă şi îl punem la dispoziţia lumii ştiinţifice. Poate că înfiinţăm chiar un institut separat pentru cercetarea lui. Un institut sub directa ta conducere.

Preţ de câteva clipe, Jack îl crezu. Apoi se uită la mâna cu care Rosewicz ţinea ceaşca fină de porţelan şi observă degetul mic. Ultima falangă lipsea. Jack îşi aminti ce-i spusese Iosif în acea după-amiază, cu puţin timp înainte de moartea lui... *e aşa cum credeam. E acelaşi Rosewicz. Jack, trebuie să ştii ceva despre acest om. E foarte important.* Acum se întrebă cum ştiuse Rosewicz sau Henryk că cilindrul furat se aflase în geanta lui de zbor. Fie o cunoşteau perfect pe Irina Kossenkova şi afacerile ei, fie aranjaseră ei înşişi explozia.

— Îmi pare râu, rosti Jack. Dar nu te pot ajuta. Dacă s-au schimbat două manuscrise, înseamnă că Iosif a fost vinovat. Nu-mi dau seama de ce a făcut-o. Nu mi-a spus nimic despre o astfel de substituire.

Rosewicz era din ce în ce mai frustrat. În mod clar, interviul nu decurgea aşa cum anticipase.

— Asta e o mare prostie din partea ta, Jack. Credeam că te cunosc mai bine. Îţi admir loialitatea sau cum îi spui tu; nu-ţi admir însă lipsa de bun-simţ. Ştii prea bine la ce mă refer. Ştii că te-am ajutat, că ţi-am salvat viaţa. Totuşi, cunoscând conţinutul acelui manuscris, cunoscând implicaţiile lui, nu întreprinzi nimic ca să te asiguri că va ajunge pe mâini sigure. Trebuie să fii conştient nu numai că e un document extrem de valoros, ci şi unul deosebit de periculos. În mâini greşite ar putea provoca rele inimaginabile. După cum, dacă ar intra în posesia unor persoane inocente, acestea ar fi expuse unei

imense primejdii. Oricare ar fi situaţia, tu ai responsabilitatea de a dezvălui toate informaţiile pe care le deţii.

Jack privi în jur, la pereţii plini de cărţi nepreţuite, la fereastra lungă care dădea spre o grădină pariziană umbrită, la cele două picturi în ulei, câte una de fiecare parte a încăperii lambrisate cu mahon. Totul respira mai degrabă putere decât cercetare ştiinţifică, mai degrabă opulenţă decât altruism. Ce fel de om era Rosewicz? Cine crezuse Iosif Şaranskii că era? Propria lui fiică se temea de el şi îl avertizase. *Te rog ai grijă cu tata. Nu te încrede în el. Nu cred că-ţi vrea râul, dar poţi suferi, în ciuda acestui fapt.* Ce voise ea să spună? Ştiuse ceva ce cunoştea şi Iosif Şaranskii, ceva din trecutul lui Rosewicz care îl făcea un om periculos? În ciuda tuturor – în ciuda morţilor preotului O'Mara, a lui Denis Boylan şi a Moirei Kennedy, a familiei Şaranskii – Jack nu ştia ca acest om să fi comis vreun râu. Nu existau decât zvonuri şi speculaţii.

— Dacă acest sul se găsea într-o cameră încuiată în Biblioteca de Stat, aşa cum spui, rosti Jack, cum se face că aveai o fotocopie cu mulţi ani înainte de descoperirea lui? O fotocopie veche. Poate de treizeci sau patruzeci de ani.

— Mai exact de patruzeci şi nouă de ani, zise Rosewicz. Ştii că documentele care ţi-au fost arătate nu se află de multa vreme la Biblioteca de Stat Doar de la sfârşitul ultimului război. Înainte de asta, s-au aflat în mâinile SS-ului, iar înainte în bibliotecile şi *geniz*-ele evreieşti. Deci, ce concluzie tragi? Îţi voi spune eu. S-au făcut fotocopii după multe dintre aceste documente, de către arhivarii SS în timpul ocupaţiei Poloniei. Sovieticii nu erau interesaţi de copii, ci doar de originale. Fotocopiile au fost depozitate într-un loc separat, ca să păstreze ceva din colecţia reprezentată de ele în caz de bombardament sau alt dezastru. Atât de multe tragedii se petreceau atunci, încât păstrarea era cuvântul la moda pentru mulţi. A fost norocul meu să obţin câteva dintre aceste fotocopii când mai locuiam încă în Polonia. Am avut şansa să reuşesc să le citesc şi să identific documentul despre care discutăm acum.

— Nu înţeleg, protesta Jack. Dacă ştiai că se găseşte în Biblioteca Lenin, de ce te-ai mai obosit să mă întrebi la Summerlawn dacă l-am mai văzut? Ştii că nimeni n-a putut intra în camerele acelea până anul acesta.

Rosewicz zâmbi şi clătină din cap.

— Bietul meu prieten mai tânăr, se pare că tratamentul pe care ţi l-au administrat ruşii ţi-a afectat creierul. Habar n-aveam unde fuseseră trimise documentele şi nici ce anume intenţionau sovieticii cu ele. Într-adevăr, n-aveam nici o cale de a afla ce supravieţuise şi ce se pierduse în acele zile cumplite de la sfârşitul războiului.

Câteodată, pe piaţă apărea un papirus fără provenienţă – pe piaţa neagră, mai exact – şi unii dintre noi presupuneam că venea, poate, din Uniunea Sovietică. Nu puteam fi niciodată siguri, bineînţeles, însă era, întotdeauna cea mai bună posibilitate. Ştiam că ei au comori uluitoare; în plus, erau flămânzi de valuta forte. E greu de crezut, chiar şi acum, că nu încercau să-şi transforme avuţia furată în bani gheaţă. Se pare însă că nimic sau foarte puţin a ieşit la suprafaţa până în acest an.

— Poate că manuscrisul pe care-l vrei se află încă acolo, sugeră Jack. Nu cred că Iosif l-ar fi luat fără permisiune. Aşa ceva nu-i stătea în caracter. În plus, am avut permisiunea să luăm numai sulul pe care îl ai în acea cutie.

— Nu se găseşte în bibliotecă, rosti Rosewicz. Moartea lui Volnukhin i-a dat profesorului Grigorevici intrare liberă la colecţie. El şi-a luat un coleg, un expert în literatura siriacă, un om pe nume Nabiev, un tadjic. Poate că ai auzit de el.

— Siriaca nu e la fel cu aramaica.

— Cu toate astea e suficient de apropiata pentru scopul la care se gândeau ei. Chiar Grigorevici cunoaşte aramaica mai bine decât credea Şaranskii. I-am dat o copie a acestei fotocopii. El şi Nabiev ştiau exact ce caută. Le-a luat două zile să răsfoiască totul. Manuscrisul nu se găsea acolo.

Jack se ridică în picioare.

— Îmi pare rău, rosti el. Va trebui să mă scuzi. Mă simt obosit şi cred c-ar trebui să mă întind. Doctorul Ganachaud a subliniat să nu mă suprasolicit.

Rosewicz nu făcu nici un gest.

— Jack, zise el cu o voce joasă, ca un părinte care negociază blând cu un copil recalcitrant şi pe care nu vrea încă să-l pleznească. Când ne-am întâlnit ultima dată, am fost cam dur cu tine, poate chiar nedrept. Am descoperit că te-ai îndrăgostit

de fiica mea. Aşa că te-am expediat de acolo. A fost un gest patriarhal din partea mea, actul unui om închis în tiparele morale ale unei generaţii moarte. Îmi cer scuze. Nu sunt un om modern, nu posed valenţe moderne, dacă astea sunt ele. Recunosc de bună voie că n-ar fi trebuit să mă amestec într-o chestiune privată dintre doi adulţi. Dacă te consolează, ştiu că Maria nutrea aceleaşi sentimente pentru tine. De asta i-am cerut să plece din Summerlawn în acea dimineaţă. Ca ea să ajungă iubita sau soţia ta ar fi însemnat... ar fi implicat apariţia unor complicaţii.

— Ai spus că era deja logodită cu altcineva.

— Da. Şi, curând după aceea, s-a măritat cu el. În ciuda tuturor celor petrecute, Jack simţi o lovitură în capul pieptului. Oricum, continuă Rosewicz, căsătoria n-a fost reuşită. Maria şi soţul ei încă trăiesc de ochii lumii ca soţ şi soţie, dar nu e decât o formalitate. Nu dorm împreună. Ea mi-a spus că n-au mai dormit împreună de multă vreme. El e un om bogat şi puternic. La fel ca Maria şi ca mine, e un catolic fervent. Cu toate astea, cred că se poate aranja o anulare. De fapt, o pot chiar garanta.

Jack îngheţă. Nu avusese niciodată un astfel de sentiment de scoatere la mezat pe piaţă.

— Ce propui exact, domnule Rosewicz?

— Mai bine să nu fiu prea explicit. Ar fi o stângăcie, iar eu caut mai presus de orice altceva să fiu un om rafinat. În orice caz, dă-mi voie să spun că eu cred că ne putem ajuta reciproc. Tu eşti singur. Ai suferit câteva pierderi tragice în decurs de numai câţiva ani. N-ar fi timpul să te gândeşti la o a doua căsătorie? Cu o femeie pe care o iubeşti profund? Ar fi atât de uşor...

Putu rosti doar atât. Jack nici măcar nu se deranjă să închidă uşa după el.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI UNU

În următoarele zile nu se mai discută nimic pe marginea manuscrisului. Deşi Jack era furios pe Rosewicz pentru tentativa lui de a-l subjuga prin cea mai puţin subtilă dintre tentaţii, rezistenţa lui fusese profund minată de cunoştinţa faptului că Maria poate nu era complet pierdută pentru el. Nu o uitase nici o clipă. Acum când era slăbit şi avea nevoie de ea, fusese scoasă la lumină, ca o comoară furată, cu atât mai preţioasă, cu cât fusese considerată pierdută.

Avea nevoie cu disperare de ea, acum mai mult decât oricând. Pierzându-i pe Iosif, Leah şi Sima, i se intensifica durerea pentru pierderea lui Caitlin şi a lui Siobhan într-o asemenea măsură, încât se temea să nu înnebunească. N-avea casă, n-avea simţul locului sau timpului, n-avea pe nimeni pentru care să fie cu adevărat important. Stefan Rosewicz îi oferea o a doua şansă pentru viaţă.

Ca să profite de acea şansă, Jack ştia că nu trebuia decât să-l îndrume pe Rosewicz către manuscrisul lui Iisus. Dacă n-ar fi murit trei oameni din pricina acestui sul, oameni pe care îi iubise, i l-ar fi dat acolo şi atunci. În definitiv, acum manuscrisul era al lui şi îl putea da oricui. Dar nu unui codoş.

Cu toate astea, era tentat s-o facă din mai multe considerente. Ce ar fi putut face singur cu manuscrisul? Nu-l putea păstra. Rosewicz era un colecţionar privat, însă Jack ştia că era unul scrupulos. Fără îndoială că ar fi vrut să fie părtaş la descoperire. Jack bănuia că voia chiar să înfiinţeze institutul despre care îi vorbise. Avea să fie Institutul Stefan Rosewicz şi avea să-l facă pe fondator faimos, să-i dea un fel de nemurire. Ce râu putea fi în asta, dacă cercetătorii puteau studia acolo, dacă manuscrisul şi celelalte materiale erau disponibile lumii ştiinţifice?

Exista şi un alt motiv de preocupare, unul pe care nu i-l mărturisise lui Rosewicz. Nu-şi amintea ce spusese sub influenţa medicamentului pe care i-l administrase Belov. Îşi aducea vag aminte că rostise câte ceva despre manuscris şi despre identificarea autorului acestuia. Dezvăluise oare şi ce se făcuse cu manuscrisul? Dacă da, atunci o altă viaţa se afla în pericol şi putea fi salvată doar dacă Jack îi povestea totul lui Rosewicz. Chiar şi aşa, putea fi prea târziu.

A doua zi după întrevederea cu Rosewicz, i se permise să iasă pentru prima dată afară. Henryk îl luă la o scurtă plimbare prin parcul Monceau. Vremea era aspră şi în aer se simţeau primele semne ale Crăciunului, care erau şi mai evidente pe chipurile luminoase ale copiilor scoşi la plimbare de către bunici. Parcul avea un aer de exclusivitate. Casele, ale căror ferestre dădeau înspre parc, erau imobile cu multe etaje, precum cel în care locuia Rosewicz, decorate cu balcoane elegante. Până şi arborii, arbuştii şi florile de iarnă păreau să fi dobândit un aer de superioritate cultivata. Totul era elegant şi nimic nu era lăsat la voia întâmplării, nici măcar ruinele romane care se găseau în interiorul parcului.

Jack urmări chipurile copiilor. Erau fiinţe tăcute şi atât de bine educate, încât nu şi le imagina apucându-se să alerge sau să se tragă reciproc de păr. Aceşti copii se plimbau şi vorbeau ca nişte mici adulţi. Ştia că aveau să crească şi să trăiască în apartamente de sticla, înconjuraţi de fotografii de familie înrămate în argint, elegante şi de neatins. În fiecare an aveau să discute pe tema ultimului câştigător al premiului Goncourt, de trei ori pe an aveau să se ducă la operă, cu ocazia unor spectacole de gală, o dată pe lună aveau să cineze la Le Véfour, în cadrul unor petreceri intime şi exclusiviste. Nu îi invidia şi nu le invidia nici viaţa atât de ordonată. În inima fiecăruia dintre ei avea să sălăşluiască câte o mare nefericire. Nefericire mascata de maniere rigide şi sterile.

Se gândi de mai multe ori la Sima, la vizita lor la gradina zoologică, la acea pată de culoare a cărei existenţă avea să fie curmata după numai câteva ore. De alte câteva ori, gândul îi fugi la Siobhan, pe care o văzu alergând în întâmpinarea propriei morţi.

Henryk îl supraveghea îndeaproape. Bănuia că insul primise instrucţiuni să nu-l lase să evadeze. Oricum ştia că era ceva inutil. Chiar dacă ar fi dat peste un jandarm, ce ar fi reuşit să obţină? N-avea nici un dubiu că doctorul Ganachaud ar fi explicat cu o mare eleganţă că pacientul lui se găsea într-o delicată stare de sănătate mintală.

În acea seară, coborând la cină, Jack descoperi că Rosewicz nu era singur. Îl găsi aşezat în mica anticameră, unde-i plăcea să ia un aperitiv înaintea cinei, alături de un bărbat îmbrăcat în haine preoţeşti, cu însemnele distinctive, purpurii, de cardinal.

— Intră, te rog, Jack. Dă-mi voie să-ţi fac cunoştinţă cu un vechi şi drag prieten al meu, cardinalul Leon Ciechanowski. Bineînţeles, Leon nu era cardinal când l-am cunoscut Nu-i aşa, Leon?

Cardinalul zâmbi. În mod clar, era o glumă pe tema căreia cei doi se distraseră multă vreme.

— Nu eram nici măcar preot.

— Leon, el este Jack Gould. Trebuie să-l tratezi cu blândeţe; a fost foarte bolnav.

Ciechanowski făcu un pas înainte şi întinse mâna. Era un bărbat scund şi burtos, contrastând puternic cu imaginea pe care Jack şi-o făcuse despre un cardinal. Dacă ar fi fost să judece numai după aparenţe, individul părea total nepotrivit ca să fie prieten cu Rosewicz.

— Am auzit multe despre dumneata, doctore Gould. Îmi pare rău să aflu că ai fost bolnav.

— Mi-e mult mai bine acum, mulţumesc. Domnul Rosewicz m-a îngrijit foarte bine.

— Excelent. Nici nu se găseau mâini mai bune pe care să te afli. Dar trebuie să fii atent. Gazda dumitale e un om periculos.

— Cred că deja am aflat asta, rosti Jack, întrebându-se la ce fel de joc trebuia să facă faţă.

— Nu, sunt sigur că nu ştii. Stefan e un pungaş. Are nenumărate vicii, asta ca să nu vorbesc decât de cele pe care le cunosc. Soarta ne joacă feste crude. Cu mulţi ani în urmă, când eram tineri, a avut loc un soi de substituire. El era destinat să fie cardinal, iar eu omul de ştiinţă. N-ai impresia că Stefan ar fi purtat cu mare demnitate haina purpurie? În vreme ce eu... se

bătu peste abdomen… nu mi-am onorat niciodată aşa cum trebuie poziţia.

Rosewicz îşi lăsă mâna pe umărul prietenului.

— Eşti nedrept cu tine, Leon. Se uită la Jack. Leon şi-a petrecut mulţi ani în închisorile comuniste. A fost unul dintre cei care au menţinut biserica în viaţă în Polonia, în vreme ce ţara se găsea sub călcâiul tiranilor.

Cardinalul zâmbi. Jack avu impresia că e un pic stingherit.

— Ei, Stefan, cred că exagerezi. Lucrurile nu stăteau chiar atât de râu, după cum nu stau mai bine acum. Libertatea nu e întotdeauna o binecuvântare pentru Biserică. Uneori, credinţa devine mai puternică atunci când e oprimată.

— Dar există cel puţin oportunitatea de a-ţi manifesta deschis credinţa.

— Pentru cei care vor s-o facă, da. Însă puterea Bisericii în Polonia nu e la fel de mare astăzi, ca atunci când comuniştii erau la putere. În acele vremuri, noi ne aflam în opoziţie. Acum, suntem la guvernare şi începem din nou să pierdem teren.

În acel moment, sosi doamna Nagle, care anunţă că masa era gata. Conversaţia continuă în timpul cinei. Jack îl plăcea pe cardinal. Era un om sincer, jovial, modest, care îşi respecta misiunea sacerdotală. Din câteva remarci scăpate deveni evident că suferise mult, însă el se abţinu să facă incursiuni în trecut sau să adopte o poză de martir. Râse mult; avea în minte o mulţime de glume, multe dintre ele amuzante prin dublul înţeles.

Mâncarea era foarte de bună. Doamna Nagle, o bucătăreasă excelentă în condiţiile hranei zilnice care putea fi procurată în Baltimore, înflorise în Paris. Având la dispoziţie o jumătate de duzină de cuvinte franţuzeşti de bază şi un instinct pentru ingrediente rare, fusese lăsată liberă să colinde magazinele şi pieţele din arondisment, cu un buget elastic pe mână. Rezultatele se constituiau în mici miracole care ar fi onorat mesele celor mai fine restaurante pariziene. Nu era de mirare că Rosewicz o păstra pe femeie doar pentru sine.

Ajutată de mâncare, de o gamă de vinuri neobişnuite din micul magazin al lui Philip Thustrup de pe strada Laugier – o sticlă rară de Romanée-Conti, un Latour 1928 şi, în final, un Château d’Yquem din 1937 – şi de jovialitatea cardinalului,

seara nici n-ar fi putut fi altfel decât cordială. Jack mâncă puţin, dar bine, şi îşi permise un singur pahar de Romanée-Conti. Ceilalţi doi băură porto după cină. Data de pe sticlă indica anul 1871. Jack refuză, după o îndelungată ezitare, să guste din licoare.

Luându-şi paharele şi sticla, Rosewicz şi Ciechanowski îl conduseră pe Jack în bibliotecă. Lumina focului din cămin şi a aplicelor dădeau impresia unui univers moale, impenetrabil. Afară se înteţise vântul. Se auzea izbind ferestrele în rafale neregulate, zguduindu-le aprig o clipă, apoi îndepărtându-se în căutarea unei victime mai puţin solide. În încăpere se găseau trei fotolii din piele, bine întreţinute. După ce luară loc, Ciechanowski îşi puse paharul pe o măsuţă de lângă el şi se întoarse spre Jack.

— Mi-a făcut plăcere să te cunosc, doctore Gould. Sau poate că e timpul să-ţi spun Jack. Am avut o seară excelentă împreună, nu? Sper că nu va fi ultima. Oamenii spun asta atât de des la petreceri, încât aproape că şi-a pierdut înţelesul. Însă eu vorbesc serios. Când te întorci în Israel?

Jack îi aruncă o privire lui Rosewicz, dar nu primi nici un ajutor din partea acestuia.

— Nu ştiu. Presupun că imediat ce Ganachaud mă va declara sănătos. Stefan trebuie să ştie mai bine decât mine.

— Pentru mine arăţi deja suficient de sănătos. Nu-i lăsa pe doctorii ăştia francezi să te ducă cu preşul, Jack. Cu ale lor *homéopathie* şi *phytothérapie*, cu *crises de foie*, cu *modificateurs du terrain*, aici totul pare un soi de junglă. Sunt oameni foarte discreţi. Îşi iau viaţa lor şi pe a pacienţilor foarte în serios. Ar trebui să pleci de îndată ce simţi că poţi. Nu eşti de acord, Stefan?

— În întregime. Parisul nu e sănătos iarna. În locul doctorului Gould, eu aş porni spre Israel şi spre soare. Câteva săptămâni pe plaja de la Eilat i-ar face mult mai bine decât toate pastilele şi tincturile lui Ganachaud.

Cardinalul luă o înghiţitură de licoare din paharul lui umplut cu generozitate.

— E delicios, Stefan. N-am gustat porto ca ăsta de când... În fine, de când te-am vizitat ultima dată.

— Păstrez cele mai bune sticle special pentru astfel de ocazii, Leon. Asta este ultima din Lotul 1871.

— Nu-ţi face griji. Ştiu unde poţi găsi altele. O să vorbesc cu nunţiul dimineaţă. Ciechanowski se întoarse şi îl fixă cu privirea pe Jack. Acesta observă că preotul devenise brusc serios. Când vorbi, din vocea lui nu răzbătea nici urmă de jovialitate. Mă îngrijorează ceva, Jack. Sper că n-o să crezi că mă amestec, însă Stefan mi-a povestit despre tragedia ce s-a petrecut în Moscova şi despre cât de aproape ai fost de moarte. Mă îndurerează să aud astfel de lucruri. După sfârşitul Războiului Rece, am sperat că vom ajunge să vedem, în sfârşit, vremuri mai paşnice. Dar acum sunt din nou războaie în Europa şi probabil vor mai izbucni şi altele. Făcu o pauză. Jack ghici ce avea să urmeze. Stefan mi-a povestit despre manuscris. Sau ar fi mai bine să spun despre manuscrise? Voi fi foarte direct cu tine. Ştiu că nu te vei opune. O parte din mine vrea ca tu să nu fi descoperit niciodată manuscrisul pe care Stefan încearcă din răsputeri să-l localizeze. Scrisoarea scrisă de mâna Domnului Nostru. Ar fi fost mult mai bine pentru noi toţi dacă sulul ar fi rămas îngropat într-un loc pe care să nu-l descopere nimeni. Se pare însă că Dumnezeu n-a vrut ca el să rămână ascuns.

Trebuie să mărturisesc că o altă parte din mine este extrem de emoţionată. Asta e expresia, nu-i aşa? Când mă gândesc că ai atins cu mâinile tale un pergament care a fost scris de Iisus Hristos şi când îmi dau seama că acum posedăm cuvintele Mântuitorului nostru, scrise de propria Sa mână, rămân fără grai.

Totuşi, trebuie să spun că mă tem. Mă tem din mai multe şi diferite motive. Cea mai mare teamă a mea este aceea că manuscrisul nu reprezintă decât un fals, o încercare deplorabilă de a tulbura Biserica, ceva creat în vremea lui Stalin. Înainte de orice, am nevoie de asigurarea ta în această privinţă. Tu ai văzut manuscrisul. L-ai citit. N-am nici o îndoială că, înainte ca tu să-l parcurgi cu privirea, Iosif Şaranskii făcuse deja o serie de verificări în încercarea de a-l autentifica. Aşa că te rog să-mi spui ce crezi. Trebuie să ştiu. Este un fals?

Jack inspiră adânc. Era foarte obosit. Mâncarea şi compania plăcută îi coborâse garda de protecţie. Ciechanowski îi

câştigase încrederea. Devenise incapabil de a mai face efortul de a minţi.

— Nu, răspunse el, cu voce coborâtă. Nici unul din ceilalţi doi nu scoase o vorbă. Jack repetă cuvântul mai tare. Nu. Este cât se poate de autentic. Iosif şi cu mine am căzut de acord în aceasta privinţă. E posibil să ne fi înşelat, bineînţeles. Timpul va decide. Sunt dispus să jur că e autentic.

Cardinalul închise ochii, ca şi cum s-ar fi rugat. Cu colţul ochiului Jack îl văzu pe Rosewicz zâmbind pentru sine. Se simţea răzbunat. Ei bine, gândi Jack, şi ce dacă?

Tăcerea continuă multă vreme. Ciechanowski rămase adâncit în gânduri sau rugăciuni. Când redeschise ochii, aceştia aveau o privire ceţoasă. Cu toate că i se adresă lui Jack, vorbi ca şi cum ar fi fost singur, ca şi cum în încăpere nu s-ar fi aflat nimeni în afara lui.

— Eu sunt un credincios, doctore Gould, cu toate că uneori nici măcar eu nu sunt convins în ce anume cred. Are vreun sens pentru tine ce-ţi spun? Tu eşti un necredincios şi de aceea ţi se poate părea lipsit de sens. Când eram tânăr, credeam în Dumnezeu – o credinţă suficient de convenţionala, chiar banală, dar îndestulătoare la o anumită vârstă pentru a susţine o viaţă de autonegare, adică exact ceea ce îmi doream în realitate. Nu ştiu de ce. Tinerii sunt creaturi foarte bizare, de nerecunoscut nici măcar de către ei înşişi când îmbătrânesc.

Cu timpul, o astfel de viaţă devine tot mai grea. Nu atât datorită faptului că trupul slăbeşte, cât faptului că sufletul devine tot mai complex, iar mintea este îndemnată să o ia razna. Aşa se face că am ajuns la alte credinţe şi alte viziuni. Un Tată Ceresc absent nu e suficient. Pendulul lui Hume atârnă greu. Pe atunci credeam în multe lucruri: în ţara mea, în pace, în purificarea prin război, în justiţie, în pedeapsă, în ceva denumit umanitate. În câteva dintre acestea am crezut chiar simultan, dacă poţi să mă crezi.

Deoarece eram creştin, ştiam că într-o zi va trebui să cred în Iisus. Nu să-l gust sau să-i urmez exemplul, să-l sorb în timpul mesei, să consimt mental la abstracţiile lui Pavel, nu să mă crucific alături de El într-un fel de negare tinerească a nevoilor mele umane. Nu, eu trebuia să-l devorez, voiam să-l înghit cu totul. Ştiam că e vorba de ceva mai mult, dar era foarte greu să

descopăr despre ce anume era vorba. Credeam în tot ce-mi pica în mână. În sfinţi, în moaşte, în Sfânta Fecioară, în viaţa de apoi: în orice, ca să-mi amăgesc zilele. În orice, în afară de a mă apropia de acea inimă care bătea. Te înspăimânt? Jack nu răspunse. Focul ardea în cămin. Afară, vântul lăsa grădinile şi acoperişurile curate. În cele din urmă, am ajuns acolo; nu ştiu cum, nu te-aş putea ghida niciodată până acolo, n-am nici o hartă pentru o astfel de călătorie. Poate că nimeni nu are, poate că toţi trebuie să-şi găsească singuri calea. El era acolo, aşa cum ştiam că o să fie, şi mă aştepta. Singur. Mi s-a părut groaznic la sosire să-l văd atât de singur. Nimic nu poate îmblânzi sălbăticia în care trăieşte. Nici Biserica, nici rugăciunile înălţate, nici imnurile cântate – nimic. Fiecare trebuie să apară în faţa Lui aşa cum am apărut eu, solitarul întâlnindu-l pe solitar. Făcu o pauză. Chiar şi în lipsa lui de credinţă, Jack era tulburat de gândul la acea solitudine cosmică. Atingea o coardă sensibilă în el. Deschidea nişte răni pe care le crezuse închise de timp. Iar acum, continua Ciechanowski, vii tu cu asta. Ca şi cum mi l-ai aduce chiar pe Iisus. Nu-ţi pot descrie cât îmi e de greu, cum mă arde doar gândul. Se uită la Jack. Ştii că vei răni mulţi, foarte mulţi oameni dacă vei publica această scrisoare. Jack încuviinţă. O faci intenţionat? Jack clătină din cap. Atunci de ce ai ales să procedezi astfel?

— Pentru că reprezintă adevărul, răspunse Jack cu voce ezitantă. Dacă e ce pare a fi, atunci nimeni n-are dreptul să-l îngroape din nou sau să-l cenzureze. Ar însemna o nouă crucificare. Biserica va trebui să lase oamenii să decidă singuri. fără îndoială, credinţa multora va fi distrusă. Dar, dintre toţi oamenii, tu ar trebui să ştii cel mai bine că nimeni nu renunţă atât de uşor la credinţă. Ce fel de credinţă e aceea care e zguduită de adevărata faţă a ei?

Ciechanowski nu răspunse pe loc. Jack habar n-avea la ce se gândea şi ce dispută se petrecea în mintea lui. În ciuda umorului, era un om serios şi profund în adâncul sufletului.

Cardinalul dădu din cap. Jack observă că în mâna lui apăruse, din senin, un şirag de mătănii şi că el înşira mărgelele încet între degetele lui mici şi grase.

— Da, rosti preotul, ai dreptate. Ce fel de credinţă e aceea? A fost un secol greu pentru biserică, dar nu cred că obscurantismul trecutului e o soluţie pentru problemele noastre. N-avem dreptul să suprimăm cuvintele Domnului Nostru, aşa cum n-avem dreptul să-I ascundem trupul de cei care-L caută.

Ai avut dreptate să fii prudent. Există oameni răi, care ar face din manuscris obiectul propriei lor lăcomii sau care l-ar folosi în scopuri politice. Unii dintre ei şi-au făcut deja jocul. Vor apărea şi alţii. E imperios necesar ca manuscrisul să fie recuperat şi pus în mâini sigure. Îţi dau asigurarea mea personală că, dacă mi-l dai mie, voi folosi toată puterea mea ca să-l păzesc. Nu voi impune nici o restricţie cercetătorilor care vor să-l studieze sau ziariştilor care vor dori să publice detalii din el. Nu voi ascunde nimic. Iar când va sosi vremea, îţi garantez că va fi publicat integral sub auspiciile mele. Zâmbi brusc, adăugă: Cu ajutorul banilor lui Stefan, bineînţeles. Se opri şi se uită la Jack. Degetele, ca şi şiragul de mătănii, îşi încetaseră mişcarea. Afară vântul se mai domolise. Ei, Jack – e decizia ta. Ce zici?

Jack resimţea oboseala şi amărăciunea ca pe o grea povară în spate. Aici, în faţa lui, se afla cineva care se oferea să-i preia sarcina şi să-i dăruiască din nou pacea.

— Le-am schimbat, rosti el. Eu trebuia să duc un manuscris obişnuit cu mine, cel pe care Stefan îl ţine în cutia de pe birou. Manuscrisul lui Iisus a plecat în Israel cu o zi înainte, cu un prieten al lui Iosif. Un om pe nume Isaak Bercik, care îl va păstra în siguranţă până când voi lua legătura cu el.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI DOI

Ca o ciudăţenie, lui Jack nu-i trecuse prin gând că putea să fie prizonier în casa lui Rosewicz. Circumstanţele salvării sale din Moscova, boala lui ulterioara şi familiaritatea mediului în care se afla acum îl ademeniseră să se considere un oaspete, aşa cum insistase Rosewicz. Se aşteptase, bineînţeles, la o

uşoară rezistenţă dacă ar fi încercat să plece fără să lămurească împrejurările dispariţiei manuscrisului. După ce se hotărâse să-i spună cardinalului Ciechanowski despre Bercik, nu mai simţea nici un fel de teamă în această privinţă.

Ca atare, fu extrem de şocat a doua zi dimineaţă când, după micul dejun, se decise să facă o plimbare de unul singur şi descoperi drumul de ieşire din casă barat de un Henryk sumbru şi tăcut. Nu se considerase un prizonier care avea nevoie de eliberare sau de evadare. Trimis înapoi în camera lui, până când Henryk avea să primească ordinul de a-l însoţi din nou afară, îşi dădu seama că se găsea exact în postura unui deţinut.

O cercetare rapidă a încăperii îi confirmă bănuielile. Ferestrele înguste erau închise şi asigurate, iar geamurile erau conectate la sistemul de alarmă. În spatele unei oglinzi mari, descoperi o cameră video mascată în perete, fără îndoială conectată la un ecran de monitor undeva sub scara interioară a casei. Îşi dădu seama că nu încercase niciodată să deschidă uşa încăperii: avea tot ce-i trebuia în cameră şi fusese întotdeauna însoţit, afară şi înăuntru, de Henryk sau de doamna Nagle. Încercă mânerul şi află că uşa era încuiată.

Bănuielile în privinţa lui Rosewicz, adormite cu o seară înainte de mâncarea bună şi de atmosfera caldă, i se treziră abrupt Deşi ezită să extindă bănuielile asupra lui Ciechanowski, îl încerca o groază teribilă că îl aruncase pe nevinovatul Bercik în mâinile unor indivizi lipsiţi de scrupule, poate chiar mânjiţi de sânge omenesc.

În acea seara, la cină, după ce eşuaseră toate tentativele de a găsi o scăpare pe cale indirectă, se hotărî să-l înfrunte pe Rosewicz.

— De ce sunt prizonier în casa asta?

Rosewicz, care ducea în acel moment furculiţa plină cu trufe proaspete la gură, înălţă din sprâncene. Apucând delicatesa uşor cu buzele, o mâncă încet savurând-o.

— Prizonier? exclamă el, ca şi cum cuvântul i-ar fi deranjat gustul trufei. Prizonier aici? Ce te face să crezi un astfel de lucru?

— Am fost împiedicat să ies afară singur azi-dimineaţă. Henryk m-a oprit. Când m-am întors în camera mea, am descoperit că uşa fusese încuiată şi ferestrele zăvorite. Există

acolo o cameră video prin care se poate urmări orice mişcare a mea. Din câte ştiu mai există una în baie. Cred că-mi datorezi o explicaţie.

Rosewicz îşi duse la buze o altă trufă mică. Nici acum nu se grăbi să răspundă. Trufele fuseseră cumpărate de la La Maison Truffe în acea dimineaţă. Delicatesele sosiseră în cursul nopţii de la Périgord.

— Îţi înţeleg supărarea, Jack. Ai trecut printr-o experienţă neplăcută. Ganachaud mi-a spus că nu se aştepta să-ţi revii complet în curând. Fizic, eşti aproape recuperat, însă mai există cicatrice care necesită o lungă vreme ca să se vindece. Într-o forma sau alta, ele te vor marca tot restul vieţii. Cred că ştii asta. Nici nu te aşteptai la altceva. Nici eu nu te voi mai deranja cu ele, de vreme ce cred că ştii mai multe în aceasta privinţă decât mine, în ciuda vârstei mele înaintate.

În orice caz, Ganachaud m-a avertizat că perioada ta de izolare în sediul central al miliţiei şi interogatoriul din azilul Moscovei se pot dovedi mai traumatice decât îţi dai tu seama. Ostaticii, mai ales când au fost supuşi la tratamente umilitoare sau torturi, au parte, în general, de o formă de tratament psihiatric la eliberare. Din nefericire, circumstanţele mai degrabă speciale ale închiderii şi evadării tale fac ca aşa ceva să fie mai greu de aranjat. Ganachaud face tot ce poate, indiferent ce ar spune prietenul meu Leon Ciechanowski la adresa doctorilor francezi; cred că vei descoperi că tratamentul lui e cu adevărat valoros. Nu renunţa prea uşor la Ganachaud. Şi-a învăţat meseria de la Rousson şi Zissu. Are cursuri de homeopatie la şcoala de medicină de la Sorbona.

Dar să ne întoarcem la subiectul aşa-zisei tale încarcerări aici. Îmi cer scuze în legătură cu uşa încuiată. Aşa ceva n-ar fi trebuit să se întâmple. Eşti liber să te plimbi oriunde în această casă. Dacă Henryk se mai dovedeşte vreodată nepoliticos sau brutal, spune-mi imediat. N-o să se mai poarte aşa, îţi promit. Uşa ta a fost închisă cât timp ai fost bolnav, din raţiuni de securitate. De aceea se află acolo şi camera video, iar ferestrele sunt conectate la alarmă şi geamurile securizate. Nimic din toate astea n-a fost menit pentru a te ţine închis, ci pentru a-i ţine pe nepoftiţi la distanţă.

Jack se aplecă peste masă.

— Pe cine, pentru numele lui Dumnezeu? Acesta este Parisul, nu Moscova.

— N-are importanţă. Îţi aminteşti de măsurile de securitate de la Summerlawn. Casa asta e la fel de bine protejată. Aici există, mai întâi, colecţia mea. Poate că te vei simţi uşurat să afli că ea n-a fost deloc afectată când a ars reşedinţa. Şi-apoi, sunt alte comori care ar răsplăti timpul şi efortul cheltuite de un spărgător.

Problema specială încă o constitui tu, dragul meu Jack. N-ai voie să crezi că eşti în siguranţa doar pentru că ai ajuns la Paris. Cred că trebuie să afli câte ceva despre femeia care te-a dus la Matrosskaia. Aşa cum am mai zis, numele ei e Irina Kossenkova. A fost pe vremuri una dintre cele mai puternice femei din Uniunea Sovietică, putând fi asemuită ca forţă cu Aleksandra Kollontai. Numai că numele Kossenkova nu-l vei găsi în nici un dosar oficial. Până acum câţiva ani, ea a fost şefa unei mici organizaţii de securitate, virtual independentă de aparatul de stat. Răspundea numai în faţa Prezidiului Sovietului Suprem sau, mai exact, numai în faţa preşedintelui.

Sarcina ei era aceea de a furniza şefului statului un sistem personal de informaţii, independent faţă de KGB sau GRU. Comitetul ştia de existenţa ei, bineînţeles, şi mai ştia că ea era una dintre puţinele persoane din Uniunea Sovietică aflate în afara razei lor de influenţă. Mai mult, cunoşteau că un simplu cuvânt din partea Kossenkovei putea demite ofiţerul KGB cu rangul cel mai înalt. Sau chiar mai rău.

— Cum de ştii toate astea?

Rosewicz dădu din umeri. Îşi terminase trufele. Jack nici măcar nu şi le atinsese pe ale sale. Aroma lor înţepătoare, acrişoară, atârna ca un văl deasupra mesei.

— Probabil, ai ghicit deja ca un om în poziţia mea, un polonez cu mulţi bani şi relaţii în lumea finanţelor, a avut din când în când ocazia să facă afaceri cu servicii de informaţii. Am acordat multe favoruri agenţiilor din Vest, iar acestea m-au ajutat, ca recompensă, cu informaţii şi expertize. Cred că e suficient să ştii atât. Se opri şi privi la farfuria lui Jack. Nu te interesează trufele? Jack clătină din cap. Nu-i era cu adevărat foame şi n-avusese niciodată banii sau ocazia să dobândească gustul unor asemenea delicatese. Atunci dă-mi-le mie. Se pot

găsi doar pentru o scurtă perioadă a anului. Puse farfuria neatinsă a lui Jack peste a lui. În seara asta luau masa pe farfurii albe de porţelan, pe care trufele stăteau tari şi negre. Ridicând o bucată mică la gură, Rosewicz mâncă în tăcere, apoi îşi îndreptă din nou atenţia către Jack. Kossenkova a supravieţuit tranziţiei remarcabil de bine. Ea a văzut cum se va petrece totul înaintea celor mai ascuţite minţi din KGB. Unii spun că a manevrat situaţia când a văzut în ce direcţie se îndreptau lucrurile şi ce s-ar întâmpla dacă nu s-ar face schimbări radicale. Se spune că a fost apropiata lui Gorbaciov, iar unele zvonuri susţin că a fost una dintre persoanele din culisele loviturii de stat de anul trecut, acţionând în numele lui Gorbaciov, în tentativa de a scăpa de adepţii liniei dure.

Oricare ar fi adevărul, cert e că a supravieţuit şi a făcut-o bine. Mai mult, a fost în stare să-şi păstreze intactă majoritatea vechii ei organizaţii. Să ştii că agenţii de informaţii se bucură de imunitate la schimbări. Acesta e un adevăr pe care ar fi trebuit să-l înveţi din istorie. Noile regimuri nu-şi pot permite să se dispenseze în întregime de talentele şi cunoştinţele vechii gărzi. Unii trebuie puşi la zid, bineînţeles. Printre ei se numără criminali, asasini, torţionari, oameni a căror expunere publică slujeşte drept simbol al schimbării. Sau, mai degrabă, ca un văl, da? Un mijloc de acoperire a adevărului. Ceea ce înseamnă, bineînţeles, că lucrurile nu s-au schimbat deloc. Nu în esenţa lor.

Cât despre ceilalţi, personajele din spate, eminenţele cenuşii care s-au concentrat asupra acumulării de cunoştinţe, întocmirii de dosare ale oponenţilor interni şi inamicilor externi – ăştia nu sunt niciodată daţi afară şi nici puşi la zid. Sunt prea valoroşi. Irina Kossenkova era prea valoroasă. Este şi acum. Făcu o pauză. De jur împrejur, portrete de bărbaţi cu trăsături ascuţite şi de femei languroase îi priveau cum stăteau la masă, un bătrân care mânca şi un bărbat tânăr care încerca să-şi recâştige controlul asupra vieţii proprii. Acum e mai puternică decât oricând, continuă Rosewicz. Singurii ei inamici sunt fantome: Dzerjinskii, Iazov, Beria, OGPU, GPU, KGB. Toţi şi toate au dispărut acum, s-au pierdut în negura timpului. Numai ea a rămas. Fără ea, Jack, te asigur că ar fi haos în Rusia. Anarhie, poate chiar război civil. Nu exagerez. Ea şi

organizaţia ei reprezintă singurul paravan între ruşi şi dezastru. Rosewicz se opri ca să-şi termine trufele. Cu fiecare pe care o mânca se întreba cât de multe îi mai rămăseseră de savurat. Nu existau decât foarte puţine în fiecare an, iar el mai avea atât de puţini ani înainte de a muri. Este posibil ca asta să nu fie suficient. Irina Kossenkova e puternică, dar numai în contextul unui stat care e bolnav cronic. Forţele ei sunt mânate de slăbiciunile sistemului pe care-l serveşte. Numai că nu există un alt sistem. Dacă acesta pică, se prăbuşeşte şi ea.

Ea caută cu disperare influenţă, oriunde şi din partea oricui, înăuntrul Rusiei poate face ce vrea însă asta nu-i foloseşte prea mult dacă nu se poate juca decât cu jucării stricate. Ca să capete tăria de care are nevoie, îi trebuie o infuzie din afară. Acum crede că a găsit aşa ceva, dar că tu i-ai furat-o.

— Manuscrisul? Cum ar fi putut-o ajuta?

— Oh, eşti tare naiv, Jack. Manuscrisul acesta ar însemna totul pentru o astfel de femeie. Dacă l-ar poseda, dacă ar deţine controlul absolut asupra lui gândeşte-te ce putere ar dobândi asupra bisericii din Rusia. Acea biserică la care mulţi încep să se întoarcă. Şi ce n-ar putea face cu acest manuscris ca să câştige influenţă din altă parte: poate din partea Vaticanului sau chiar a liderilor mişcării protestante americane. Nu pot decât să ghicesc planurile ei şi cum ar putea ea concepe să folosească manuscrisul tău în scopuri politice sau financiare. Nu sunt sigur decât de faptul că acest sul i-ar oferi bula de oxigen de care are atât de mare nevoie. Nimic mai mult, nimic mai puţin.

— Dar... Încă nu pricep...

— De ce ar veni după tine aici? Dragul meu băiat, până acum ea a aflat că eu am furat manuscrisul de la ea şi că te-am ajutat să evadezi. Ca atare, eu sunt principala ei ţintă, nu-i aşa? Însă ea nu îndrăzneşte să mă lovească câtă vreme nu ştie unde se găseşte manuscrisul. Ar putea presupune că îl am, dar ştie prea bine că n-aş fi atât de prost, încât să-l păstrez aici. Pe de altă parte, sunt convins că n-a aflat încă nimic de substituire. Numai dacă nu... Rosewicz se uită la Jack... Daca nu i-ai spus tu sub influenţa drogurilor pe care ţi le-a administrat Belov.

— Îmi pare râu. Nu te pot ajuta. Zău că nu-mi amintesc ce am spus atunci.

— Nu contează.

— Dar dacă ea are manuscrisul...

— În acest caz, va trebui să i-l iau. Oricum, viaţa ta e în pericol. Dacă n-a aflat încă de substituire, dar are motive s-o bănuiască, atunci are nevoie de tine ca să-i spui unde poate fi găsit documentul. Dacă i-ai oferi aceasta informaţie, ai deveni foarte stânjenitor pentru ea. Ştii prea multe. De aceea lui Pavliciko i s-a ordonat să se descotorosească de tine. Manuscrisul nu valorează doi bani pentru ea, dacă lumea îi cunoaşte conţinutul, înţelegi? Ea ar cita un pasaj aici, o frază dincolo. Ar semăna îndoiala, ar alimenta confuzia, ar determina conducătorii bisericii să vină la ea, adică oameni care ar face orice ca să vadă manuscrisul, să-l îngroape pe vecie sau să-l distrugă.

De aceea avem nevoie de Ciechanowski. De aceea trebuie să fii ţinut în siguranţă aici, în această casă. Crede-mă, dacă ai pleca de aici singur, viaţa ta n-ar valora nici doi bani. Pentru Irina Kossenkova, eşti o ameninţare care trebuie eliminată. Pentru mine, eşti o achiziţie preţioasă. Poţi fi de ajutor la autentificarea manuscrisului şi îl poţi prezenta lumii. Va exista un institut, Jack, aşa cum ţi-am promis. Tu vei fi directorul lui. Îţi dau cuvântul meu. Când lucrurile vor ajunge în acel stadiu, jocul nu va mai avea nici o miză pentru Kossenkova. Atunci, ea se va retrage, deoarece nu va mai avea nimic de câştigat din urmărirea ta sau a manuscrisului. Va trebui să-şi caute salvarea în altă parte.

Aşa că îţi dai seama, Jack, că a sta aici sub protecţia mea, şi integrându-te perfect în planul meu, reprezintă singura speranţă a ta de a trăi, o viaţă lungă şi rodnică.

Bătrânul zâmbi şi îşi lăsă furculiţa în linişte pe farfuria albă.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI TREI

Ieşea la plimbare în majoritatea zilelor. Henryk stătea în apropierea lui, fără a-l pierde vreodată din ochi. Jack ştia că el e înarmat şi bănuia că nu era singur. Rosewicz n-ar fi riscat nimic în privinţa unei chestiuni atât de delicate cum era supravieţuirea lui Jack. fără eminentul doctor Gould şi fără legăturile lui dovedite cu Iosif Şaranskii, lui Rosewicz i-ar fi fost foarte greu să explice cum a intrat în posesia manuscrisului lui Iisus.

Jack bănuia ce avea de gând Rosewicz. După ce avea să se anunţe apariţia manuscrisului, probabil că ruşii aveau să formuleze un protest oficial. Până atunci, Rosewicz şi Ciechanowski aveau să aibă institutul gata, chiar şi numai într-o formă embrionară: poate o clădire şi scheletul unei structuri de personal. Avea să existe o cameră în care să se ţină conferinţe de presă, un director cu relaţiile publice şi un computer pe care să întocmească informări. Jack era dispus să parieze că acest institut avea să fie situat în Polonia. Rosewicz avea să găsească o provenienţă pentru pergament, fără a-l lega de vreun oraş sau vreo biblioteca. Manuscrisul avea să fie polonez la origine şi evreiesc numai dintr-un punct de vedere confuz (spre a câştiga credibilitate şi simpatie prin asociere cu Holocaustul), însă cu siguranţă, niciodată german sau rusesc în sens legal. Punctul de vedere al guvernului polonez avea să fie însuşit de Vatican, probabil sub forma unei proprietăţi mixte, în care biserica avea să fie partenerul activ. Din acest punct de vedere, era de mare ajutor faptul că Papa era polonez.

În plus, Jack era destul de sigur că Ciechanowski se angajase deja în negocieri deschise cu succesorul lui Volnukhin de la Biblioteca de Stat a Rusiei. Probabil că cei de acolo voiau totul. Să confere manuscrisului un context, să organizeze ei structura institutului, să evite riscul de existenţă a altor

fragmente, poate chiar documente întregi, de valoare egală sau similară. Alte scrisori scrise de aceeaşi mână, scrisori ale altora adresate lui Iisus, documente semnate de fratele lui, Iacob – cine putea şti?

Dar dacă ruşii, conduşi de Kossenkova, ajunseseră primii la Bercik? Rosewicz nu-i mai spusese nimic despre prietenul şi curierul lui Iosif. Jack nu era, oricum, convins că polonezul îi va spune adevărul, mai ales dacă lucrurile merseseră prost Jack se întreba ce ar face Rosewicz dacă Kossenkova l-ar învinge în această privinţa. Oare cât de puternic era el? îi luase o data pe ruşi prin surprindere. Nu se putea aştepta să repete isprava, mai ales dacă ei luau măsuri suplimentare de precauţie. Numai că Rosewicz lăsase să-i scape un comentariu: în acel caz, va trebui să i-l iau. Jack era sigur că polonezul nu era un om care să ameninţe în zadar.

În scurt timp, Jack simţi nevoia să facă ceva. Avea nevoie de ceva care să-i ocupe mintea. Tratamentul lui Ganachaud se dovedise miraculos, dar, aşa cum el însuşi îi spusese lui Jack, unele râni doar timpul le putea vindeca bine.

— Timpul, zisese el, şi activitatea. Nu e bine să lenevești şi să răsuceşti lucrurile pe toate părţile. Te sfătuiesc să te întorci cât mai curând la lucru.

Jack îi expuse ideea lui Rosewicz, care se declară de acord, dar zise că prefera ca Jack să rămână lângă el până ce institutul avea să fie înfiinţat şi gata de funcţionare.

— Asta înseamnă că l-ai găsit pe Bercik?

Rosewicz clătină din cap.

— Nu încă.

— Dar ţi-am oferit amănunte. Adresa la care trebuia să se ducă în Tel Aviv, departamentul agenţiei israeliene care se ocupa de imigrarea lui.

— Nu poate fi găsit. Dar sunt sigur că nici el, nici manuscrisul n-a părăsit ţara.

Jack se îngrijoră. În ciuda instabilităţii psihice, Bercik înţelesese importanţa misiunii ce-i fusese dată, chiar dacă nu cunoştea identitatea documentului pe care îl luase cu el. Jack era mai convins decât oricând că scriitorul păţise ceva.

— Te rog să întreprinzi tot ce poţi. Era doar un curier, nimic mai mult. Habar n-are despre manuscris sau altceva. Te asigur.

— Ai cuvântul meu. O să facem tot ce putem.

— Între timp însă, eu nu pot să stau şi să aştept, citind poveşti poliţiste ieftine şi uitându-mă la televizor.

— Nu-ţi plac programele televiziunii franceze?

— Nu prea vorbesc franceza. Ascultă, Stefan, am nevoie să fac ceva serios. Mi-a spus-o şi Ganachaud. Tu ai încă biblioteca. Trebuie să fie mult de lucru acolo.

Rosewicz păru să mediteze o clipă.

— Da, rosti el. La fel mi-a spus şi Ganachaud. Susţine ca eşti mult mai bine. În fine, ai dreptate. Biblioteca e încă aici. Însă cred că ar fi o pierdere de timp pentru tine să te ocupi de catalogare sau de ceva similar. Părerea mea e că ar trebui să începi munca de autentificare a manuscrisului. Da? Sunt multe lucruri pe care le poţi face în absenţa originalului. Am seturile complete de fotocopii pregătite de germani. Tu ai transcrierea ta. Îţi pot da un set complet de fotografii ale materialelor de la Qumran, făcute la biblioteca Huntington, ediţia de microfişe ale manuscriselor întocmită de Tov, facsimile ale oricăror alte documente de care ai nevoie – fragmente Oxyrhynchus, materialele lui Bodmer şi Rylands, codicele Nag Nammadi, textele de la Cairo Geniza. Deţin indexuri alfabetice, dicţionare, biblii, texte apocrife. Există un exemplar din indicele alfabetic întocmit de Kiraz asupra Noului Testament siriac – mă îndoiesc că l-ai văzut vreodată până acum – a apărut pe piaţa doar acum câteva luni. Dacă mai ai nevoie de ceva, ştii unde trebuie să ceri.

De asemenea, am dosare privind confiscarea manuscriselor evreieşti de către SS. Aşa vei putea să faci legături privind originea manuscrisului, a modului cum a ajuns în Polonia şi, poate, a locului în care a fost păstrat acolo. Ce zici? Te simţi în stare?

Jack încuviinţa. Rosewicz îl folosea din nou, exact cum intenţionase să procedeze de la început, probabil chiar din acea vară petrecută în Irlanda. Ce mai conta dacă astfel Jack avea ocazia să facă ce voia, în circumstanţe care cu greu puteau fi îmbunătăţite?

Începu lucrul după prânz. Plimbările în parcul Monceau continuau, dimineaţa şi după-amiaza, conform sfatului lui

Ganachaud. El şi păzitorul lui deveniră o privelişte familiară. Aveau un itinerar regulat, luând-o spre stânga, către lac şi coloana romană, apoi înconjurând piramida şi mormintele, apoi traversând terenul de joacă al copiilor, înconjurând rotonda din dreptul porţii de la bulevardul de Courcelles şi, în fine, înapoi spre casă.

Jack ajunse să cunoască obişnuiţii parcului: bătrânele văduve în haine de blană, doicile cu cărucioare de copii, care îşi făceau cumpărăturile la Maxipuces şi reuşeau să arate bine, aşa cum orice fiinţă umană are dreptul, cei care făceau jogging de jur împrejurul parcului, copiii care-l foloseau ca pe o scurtătură după ce ieşeau de la Liceul Carnot. Lui Jack îi plăcea să ajungă acolo cu puţin înaintea orei trei, când putea urmări copii mai mici de la şcolile private din apropiere, aduşi în parc pentru recreere după orele de şcoală. Micuţii alergau, ţipau şi se fugăreau ca nişte nebunatici, în vreme ce profesoarele sporovăiau între ele, indiferente la hărmălaia iscată. Jack constată că la modă erau blugii şi hanoracele negre. Unele fetiţe erau drăguţe. O dată, urmărindu-le în timp ce se jucau, se pomeni izbucnind în lacrimi.

Restul timpului şi-l petrecea în bibliotecă, citind, fişând şi sortind. Textul manuscrisului ajunsese miezul existenţei lui. Cu fiecare zi se simţea tot mai apropiat de Iisus din istorie. Iisus cel adevărat, cel uitat, idealizat, feminizat, al cărui chip nu s-ar fi potrivit în nici o biserică sau sinagogă modernă. Pe măsură ce citea alte texte, ce găsea conexiuni, stabilind analogii, integrând fiecare din referirile concrete din scrisoare în contextele elastice ale evangheliilor, apoi în materialele ce nu apăreau în Biblie, precum Evangheliile lui Toma şi Petru, Jack avea sentimentul că începe să respire aerul Palestinei din primul secol al erei. Mirosea a praf, a tămâie pentru templu, a piele romană, a dumnezeu, a profeţie şi a sfârşitului lumii. Dar mai presus de toate, mirosea a sânge. Sângele sacrificiilor, al porumbeilor cu gâtul tăiat, căzând ca o ploaie pe altarul înalt. Sângele sclavilor, biciuiţi întru supunere de stăpânii brutali. Sângele rebelilor întinşi în bătaia vântului, pe cruci înalte.

După-amiezele, Jack se devota studiului colecţiei de materiale germane, adunate de Rosewicz. Treptat, ajunse să se

minuneze de gama extraordinar de largă de documente colecţionate de bătrân.

În cursul celei de-a doua săptămâni, Rosewicz lipsi din Paris timp de trei zile, fără a spune unde pleacă. În absenţa lui securitatea se întări. La fiecare etaj al casei fu plasat un paznic, ceea ce însemna un număr total de cinci. Cât timp Jack lucra în biblioteca, însuşi Henryk se posta de pază în faţa uşii.

Începu să ningă. La întoarcere, Rosewicz se încuie în biroul lui timp de mai multe ore. În acea seara, după cina, îşi făcură apariţia doi bărbaţi în costume. Indivizii fură conduşi imediat la Rosewicz. Cei doi rămaseră închişi cu polonezul până după miezul nopţii. A doua zi, întorcându-se de la plimbarea de dimineaţă, observă o maşina Volvo 760 parcata în curba din faţa casei. Înăuntru se găseau trei bărbaţi, inclusiv unul din vizitatorii din noaptea precedentă. Doi dintre ei purtau costume civile scumpe, iar cel de-al treilea o uniforma militară cu grad înalt, de naţionalitate incertă. Toţi trei erau europeni sau, cel puţin, aşa i se păreau lui Jack. Rosewicz nu-şi făcu apariţia la prânz.

Ceva era în neregulă cu documentele germane. Jack înţelegea foarte bine funcţionarea bibliotecilor şi a sistemelor de fişare. Era clar că cineva răsfoise sistematic acele hârtii, scoţând toate fişele cu un prefix alfabetic precis, în cadrul unei secvenţe, de altfel, foarte clare. Nu putea fi sigur, însă părea a fi vorba de una dintre următoarele variaţii: CN, DN, CO sau DO. De asemenea, observă că, deşi ar fi trebuit să existe înregistrări referitoare la toate oraşele importante din Europa de Est în care existaseră sedii SS, nu exista nici un fel de înregistrare de acest gen pentru Croaţia.

— E timpul pentru plimbarea noastră, doctore.

Henryk apăruse din senin la biroul lui Jack.

— Ce cauţi aici, Henryk?

În mod normal, paznicul nu intra în bibliotecă. Rosewicz era cel care-i amintea lui Jack de plimbare.

— Domnul Rosewicz mi-a spus să am grija de dumneata astăzi. Dânsul e foarte ocupat. Are mulţi vizitatori. Henryk îşi privi ceasul. Cred că ar trebui să mergem, altfel se va întuneca înainte de a se termina turul.

O regulă strictă, aplicată de Henryk şi sprijinită de Rosewicz, îi obliga să nu iasă sau să nu întârzie afară când se întuneca. Întregul sistem de securitate proiectat de Henryk se baza pe observaţie vizuală, supraveghere, urmărire şi ceva numit CVC – contact vizual constant – pe care fie el, fie unul dintre oamenii lui trebuia să-l menţină cu subiectul protecţiei lor. Prin firea lui, Rosewicz prefera funcţionarea unui astfel de sistem în inima Parisului decât să se izoleze în provincie, unde el şi Jack s-ar fi putut da la fund până la stingerea crizei. Din acelaşi motiv – firea sa – Rosewicz trăise pe picior mare la Summerlawn şi îşi luase o casă în cele mai bune districte din Paris. Nici măcar nu-i trecuse prin minte să procedeze altfel. Ce sens avea bogăţia dacă nu te puteai bucura de ea? Ce sens avea puterea, dacă pentru a o poseda trebuia să te ascunzi în umbră, temându-te de inamicul tău în fiecare clipă? Prin Henryk, el poseda cea mai bună alternativă posibilă: loialitatea absolută, cuplată cu eficienţa maximă.

Jack se uită la ceas. Ziua se apropia de sfârşit. Preţ de o clipă, se gândi să renunţe la plimbare. Numai că se obişnuise cu ea şi astăzi simţea nevoia de exerciţiu fizic, deoarece îl încercau nişte junghiuri după şederea mult prea lungă la birou.

— Mă duc să-mi iau haina, zise el. Rosewicz îi dăruise un palton gros şi lung, de culoarea pietrei, confecţionat de Zegna. O să facem o plimbare rapidă şi o să fim gata la timp. Te simţi în stare să alergi niţel?

— Va reveniţi bine, doctore. N-aş fi crezut, după ce v-am văzut atunci, la hotel. Ca să fiu sincer, am zis că sunteţi terminat.

— A fost cât pe-aci.

— V-a explicat despre femeie? Domnul Rosewicz, v-a explicat despre Kossenkova?

Jack încuviinţă.

— Bine. Ea nu lasă lucrurile neterminate. Nu uitaţi asta. Staţi aproape de mine în parc.

Jack îşi puse paltonul, fularul şi mânuşile, după care porniră amândoi la drum. Parcul era o dantelărie de gheaţă. Copacii sclipeau. Potecile fuseseră măturate, însă pajiştile şi zonele rondurilor de flori se găseau sub un strat gros de zăpadă. Jack simţi aerul rece în plămâni, înlăturând atât praful acru al

Palestinei, cât şi atmosfera îmbâcsită de gaze din Polonia ocupată de nazişti, pe care le revedea atât de intens cu ochii minţii. Începu să alerge uşor, având-l alături pe Henryk.

Cam la o sută de metri în faţa lor, pe o bancă, şedea o femeie. Purta un palton lung, negru, cu un guler larg, îmblănit şi o căciulă de nurcă. Apropiindu-se de ea, Jack se încordă, simţind ceva familiar la ea. Distanţa dintre ei scăzu cu rapiditate. Încetini, mai convins decât oricând că o cunoştea pe acea femeie şi că ea îl aştepta să-i treacă prin faţă.

— Henryk, şopti el, icnind uşor din pricina aerului rece, cine-i femeia aceea? O recunoşti?

Auzi clinchetul unei arme în clipa în care Henryk trase cocoşul pistolului său automat.

— Staţi aici, îi ordonă Henryk.

Acesta îşi scoase arma din buzunar. În dreptul lor, în spatele unei perdele de copaci, se auzi o mişcare ca un ecou.

În acel moment, femeia se ridică şi se întoarse cu faţa spre ei. Jack simţi că se albeşte la faţă. Din pricina răsuflării gâfâite avu impresia că o să leşine. Ca şi cum era pe punctul să pice de la o mare înălţime; de pe o stâncă sau chiar din cer. Chipul Mariei îl prinsese nepregătit. Aşa cum o dâră de lumină poate juca feste unui pilot, făcându-l să se prăbuşească cu avionul său, aşa şi Jack fusese orbit instantaneu şi acum se prăbuşea cu iuţeală la pământ.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI PATRU

— E-n regulă, Henryk, rosti el. Poţi să laşi arma jos. Jack continuă să înainteze.

Maria aşteptă până când el ajunse la câţiva paşi.

— Ce mai faci, Jack? Henryk?

Despre alte femei s-ar fi putut spune simplu: „e la fel de frumoasă”, „n-a îmbătrânit de loc“, „parcă n-a fost plecată decât de câteva clipe, nu de ani de zile“. Toate astea erau clişee, şi Maria Rosewicz nu se putea încadra în aşa ceva

Jack nu negă nici o clipă că era încă frumoasă, că frumuseţea ei îl încânta şi îi produse instantaneu o senzaţie de arsura, ca femeia care stătea în faţa lui era aceeaşi femeie a cărei imagine o purtase în suflet timp de patru ani. Dar nu rezistenţa ei la trecerea timpului îl izbi mai întâi, sau cel mai tare, ci schimbarea neaşteptată pe care o văzu întipărită în fiecare trăsătură a ei, modificare atât de pronunţată, încât Jack îşi zise că era posibil să fi greşit în aprecieri. Maria era tristă, mai presus de o simplă tristeţe. Îi dispăruse complet strălucirea acea sclipire ca un fulger care o ilumina înainte.

Înţepeni în faţa ei, cu mâinile şi picioarele îngheţate. Maria nu-i zâmbi. Îşi ţinea mâinile în buzunare, trăgând strâns de palton în faţă, într-un slab gest de apăsare. Respiraţia ei forma un norişor care i se pierdea deasupra capului. Ea rupse prima tăcerea

— Henryk, vreau să vorbesc cu Jack. Karl e acolo, se plimbă cu Paul.

Arătă dincolo de alee, către un loc, la distanţă, unde un bărbat ţinea un băieţel de mână.

— De ce n-aţi venit în casă, doamnă von Freudiger? întrebă Henryk.

Numele îl izbi ca o măciucă pe Jack, deşi se aştepta la aşa ceva.

— Abia am ajuns. Ştiam deja că Jack stă aici, iar tata mi-a zis că-l voi găsi aici, împreuna cu tine. Paul a vrut să se joace prin împrejurimi.

Henryk păru descumpănit. În mod evident, sosirea Mariei deranjase simţul lui pentru ordine.

— Cred că locul ăsta nu-i bun. Din motive de securitate.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Henryk, n-am de gând să fug cu el. Vreau doar să vorbesc. Între patru ochi.

Henryk se mişca de pe un picior pe celalalt.

— Foarte bine, rosti el. Dar trebuie să ne întoarcem înainte de lăsarea întunericului.

— Nu-ţi face griji. O s-o luăm înainte. Stai în urma noastră, nu mergem prea departe. O să ne îndreptăm spre casă.

Ezitând, Henryk se conformă. Jack îl văzu vorbind în staţia radio, fără îndoială ca să dea instrucţiuni colegilor lui paznici. El şi Maria porniră, cu Henryk la zece sau doisprezece paşi în spate.

— Ce mai faci, Jack? încă nu mi-ai răspuns.

— Ce-ai vrea să fac? Nu pot... Încercă să-şi controleze emoţia. Apariţia ta m-a şocat teribil. Eu... nu mă gândeam niciodată...

— Că mă vei revedea? Nu, ofta ea. A fost o vreme când credeam şi eu asta. Şi acum iată-ne plimbându-ne împreuna, ca pe timpuri. Numai că azi nu e soare. Buna lume de odinioară.

— Nu era deloc bună. Jack se opri şi se întoarse spre ea. Maria, eu...

— Te rog, nu, Jack. Fără incriminări. Ascultă, trebuie să-ţi fac cunoştinţă cu soţul şi cu copilul meu. O clipă.

Maria strigă şi vocea îi răsună limpede în aerul rece. Bărbatul cu copilul se răsuci pe călcâie şi-i făcu semn cu mâna. Maria strigă din nou şi cei doi porniră în direcţia lor. Jack îi urmări venind, lipsit de puterea de a le opri înaintarea, ca şi cum ar fi visat şi s-ar fi zbătut în zadar să se trezească.

Băieţelul îl lăsă pe tatăl său şi fugi către Maria. Avea cam trei ani şi era o copie fidelă a maică-si. Maria îl îmbrăcase cu un paltonaş roşu cu nasturi mari negri, cizme roşii din piele şi o căciuliţă de schi cu moţ. Maria îl luă pe copil în braţe şi se roti cu el în aer de câteva ori, sărutându-l. Băiatul râse şi căciuliţă îi

căzu în zăpadă. Maria îl lăsă jos, râzând cu el, apoi îi aşeză căciuliţa înapoi pe cap.

Tatăl copilului ajunse lângă ei. Maria devenise imediat serioasă şi se întoarse către Jack.

— Jack, el e Karl, soţul meu. Karl von Freudiger. Karl, el e doctorul Jack Gould.

Jack întinse automat mâna, răspunzând prin zâmbet la zâmbetul lui von Freudiger. Hainele, pantofii, pieptănătura, felul cum le purta, totul sugera un om care nu cunoscuse decât o viaţă de huzur. Era mai înalt decât Jack, avea cincizeci şi ceva de ani şi un aspect atletic.

— Sunt foarte încântat să vă cunosc, doctore Gould. Soţia mea mi-a povestit despre dumneavoastră. Cât de buni prieteni aţi fost în trecut.

Accentul era german, însă foarte îngrijit, ca o părere.

— Nu ne-am mai văzut de ani de zile.

— Aşa am înţeles şi eu. Situaţia trebuie remediată. După ce socrul meu termină cu dumneavoastră, trebuie să veniţi să staţi acasă la noi, în Essen. Mi s-a spus că aţi fost bolnav.

— Acum, mi-e mult mai bine. Mulţumesc.

— Cu toate acestea, aveţi nevoie de odihnă, şi bănuiesc că Stefan nu v-a oferit aşa ceva. Maria va aranja totul.

— Iar el e fiul meu, Paul.

Ea pronunţă numele în manieră germană, ca să rimeze cu „owl".

— *Komm, Herzchen, sag* „bună, ce mai faci"?

Băieţelul ezită.

— E cam timid, mai ales când îl rog să vorbească în engleză. Nu-i aşa, dragule?

Brusc, tatăl copilului se aplecă şi se răţoi la el în germană.

— *Also, Paul, tue was deine Mutter dir gesagt hat! Antworte den Herren sofort!*

Băiatul se strâmbă şi murmură un salut. Jack se uită la Maria. Era vizibil supărată din pricina acelei admonestări inutile. Jack întinse mâna şi o apucă pe cea a băieţelului.

— Sunt încântat să te cunosc, Paul. Sper că putem fi prieteni.

Băiatul zâmbi cu mândrie, însă asprimea tatălui îl adusese pe punctul de a izbucni în plâns. Jack aştepta ca Maria să facă

sau să spună ceva, ca să-l aline, însă ea rămase pasivă, urmărind scena. Jack pricepu că nu era pentru prima dată că-şi vedea copilul admonestat.

— Karl, rosti ea, de ce nu-l iei pe Paul să se joace prin jur? Eu vreau să vorbesc cu Jack. Avem multe să ne povestim.

Von Freudiger păru să ezite, apoi încuviinţă.

— Mi-a făcut plăcere să vă cunosc, doctore. Abia aştept să vă văd. Spuneţi-i lui Stefan că sunteţi invitat la Essen şi că nu are voie să vă ţină nici măcar o zi mai mult decât e necesar.

Luându-şi fiul de mână, pomi spre lac. Pe cealaltă parte a lacului exista un mic orăşel al copiilor, cu o trăsură, cu un tanc, o maşină de pompieri şi alte vehicule. Însă băieţelul nu părea prea dornic să ajungă acolo. Se tot întorcea către maică-sa, ca şi cum era disperat că ea nu-i însoţea. Maria îi zâmbi şi îi făcu cu mâna, apoi, când ei se îndepărtară, se întoarse spre Henryk.

— Henryk, te rog să nu-mi răsufli în ceafă. Doctorul Gould şi cu mine suntem prieteni vechi. Vreau să pot discuta cu el, fără să am senzaţia că sunt păzită de dădaca. Vezi-ţi doar de slujba de a-l proteja pe el.

Henryk se conforma fără entuziasm.

— E un copil încântător, zise Jack.

— Aş înnebuni fără micul meu Paulchen. Maria îi zâmbi, iar el înţelese că nu glumea. Când mă uit la el, uneori mă gândesc la tine şi la felul în care ţi-ai pierdut fiica. Înainte nu înţelegeam, dar acum... O scutura un fior. N-aş putea să mai trăiesc dacă l-aş pierde pe Paul sau dacă mi-ar fi luat vreodată.

— De ce să i se întâmple ceva? Pare sănătos şi în formă. Sunt sigur că ai mare grijă de el.

— Încerc, însă taică-său...

— Am observat îmi pare rău.

— Eu sunt aceea care îşi cere scuze. Karl poate fi câteodată aşa un porc... Te-a pus în dificultate vorbindu-i astfel lui Paul. Uneori, el... Se opri o clipa, apoi reluă: Uite-mă, vorbesc deja despre necazurile din familia mea. Ai fost întotdeauna un confident extraordinar.

— Credeam că am fost mai mult decât atât. Ea se îmbujoră şi merse o bucată de drum fără a replica. De ce ai plecat? întrebă el. Nici măcar nu m-ai mai contactat.

— Am încercat, dar tata mi-a interceptat scrisorile.

— Puteai telefona.

— N-am vrut să vorbesc. Oricum, era prea târziu. Eram deja măritată. Nunta a avut loc la două săptămâni după ce am plecat din Summerlawn. Tatăl meu a insistat.

— Tatăl tău a insistat? Dar tu ce-ai avut de zis? Ce voiai?

Stânjenită, ea îşi îndreptă privirile în altă parte.

— Jack, tu trebuie să înţelegi. N-am avut de ales. Trebuia să mă mărit cu Karl.

— Trebuia? Erai însărcinată? Maria se uita şocată la el. Îmi pare rău, murmură el. N-aveam nici un drept să întreb asta.

— Răspunsul meu e nu. Paul are numai trei ani. N-aveam de ales, întrucât tata aranjase deja căsătoria. De când aveam doisprezece ani.

— Doisprezece? Doamne, dar Irlanda nu e Arabia Saudită. Ea dădu din cap. Avea ochii umezi. În jurul lor începu să ningă uşor. Dacă ţi-aş fi cerut sa nu te măriţi cu el? Dacă te-aş fi rugat să te căsătoreşti cu mine?

— Te rog, rosti ea, nu-mi pune asemenea întrebări. Nu puteam face nimic. Karl era – este – extrem de puternic. Nici măcar tata n-ar fi îndrăznit să-l înfrunte. A fost... o căsătorie de convenienţă. Din motive politice. Nu şi financiare, asta nu intra în plan. Atât soţul, cât şi tatăl meu sunt oameni foarte bogaţi, nici unul nu are nevoie de averea celuilalt.

— Cine e el?

— Karl? Un industriaş german. Mai precis vest-german, când ne-am căsătorit. E a patra generaţie dintr-o familie de fabricanţi de sticlă din Essen. Produce sticlă pentru o mare parte a industriei farmaceutice din Ruhr. De asemenea, face diverse produse specializate pentru laboratoarele ştiinţifice din Germania şi din străinătate. Are o fabrică in Dortmund care produce sticlă optică, lentile pentru aparate foto, binocluri, microscoape, lunete. Karl e unul dintre cei mai bogaţi oameni din Ruhr. În 1980, statul german i-a acordat distincţia *Grosses Bundesverdienstkreuz*. O mare onoare pentru un industriaş. De atunci a devenit tot mai bogat şi tot mai puternic.

Jack se opri şi se uită la ea, forţând-o să stea locului.

— Ce vrei, Maria? Ai plecat fără o vorbă, apoi reapari din senin. Ce nu e în regulă?

— Totul e bine. Hai să ne continuăm plimbarea, Jack.

Îl trase de braţ şi îl forţă să meargă mai departe.

— Nu pari fericită, zise el. Eşti fericită?

— Jack, n-am venit aici să discutăm despre mine. Despre fericirea sau nefericirea mea. Ci despre ceva important. Am venit să te scot de aici.

— Să mă scoţi?

— Din Paris şi din ghearele tatălui meu. Pentru numele lui Dumnezeu, taci şi ascultă-mă cu atenţie.

— Nu pricep. De ce...

Ea îl întrerupse.

— Lasă-mă pe mine să vorbesc, Jack. După aceea poţi să întrebi orice. Nu mă întrerupe acum. De dragul tău şi al meu, ascultă-mă. Cam peste un minut o să ajungem la aleea de ieşire în strada Rembrandt. E o stradă cu sens unic, circulaţia făcându-se înspre parc. La un bloc distanţă, ea dă în strada Murillo. Aceea e, de asemenea cu sens unic, însă circulaţia se desfăşoară spre dreapta ta, către strada de Courcelles şi bulevardul Hoch. În colţul din dreapta al străzii Murillo, parcată în curbă, se afla o maşină Citroën B, albastru închis.

Când ne apropiem de porţi, vreau să măreşti ritmul. Cât să ne distanţăm mai bine de Henryk. Eu o să dau tonul. La porţi, fugi. Foloseşte poarta din dreapta; celelalte sunt închise la ora asta. Când ajungi la colţul străzii Murillo, îndreaptă-te spre maşină. Vei vedea un bărbat de culoare la volan. Motorul o să fie pornit. Deschide portiera, înşfacă-l pe bărbatul acela şi trage-l afară.

Nu-ţi face griji, el te aşteaptă; fă-o însă să pară o treabă reală. Aruncă-l la pământ, sări în maşină şi fugi.

— Şi cu tine, cum rămâne?

— Cu mine? Nu-ţi face griji. Probabil că ai să auzi ţipând în spatele tău, însă nu mă lua în considerare.

— Încotro mă îndrept? N-am condus niciodată prin Paris. Nu mă pot învârti pe străzi dacă vreau să-mi salvez viaţa.

— Exact asta vei face. Imediat ce pleci, porneşte casetofonul. Înăuntru se găseşte o casetă. Păstrează viteza la cincizeci sau şaizeci de kilometri pe oră unde poţi. Banda îţi va da instrucţiuni. Urmează-le şi totul va fi bine.

— Tu ce-ai să faci?

— Uite poarta. Iuţeşte un pic pasul, nu prea mult. Dacă el strigă sau începe să alerge, ia-o la goană.

Jack nu încercă să priceapă ce se întâmpla. Nu ştia decât că vrea să facă un salt în necunoscut, salt ce avea să-i dăruiască moartea sau libertatea. Ajunseră aproape de poartă,când prin minte îi trecu gândul nebunesc că Maria lucra, din naivitate, pentru Irina Kossenkova.

— Doamnă von Freudiger! Mai încet! lătră vocea lui Henryk în spatele lor.

— Maria, trebuie să ştiu...

— Jack, trebuie să ai încredere în mine. Te rog. Trebuie să mergi până la capăt. După ce treci de poarta aceea, nu mai există drum de întoarcere. E clar? Dacă nu te omoară oamenii tatălui meu, o s-o facă alţii.

— Dar...

— Ţine-te bine, sâsâi ea, cu toată atenţia îndreptată spre poartă şi înteţind pasul. Erau acolo. Jack privi prin poartă. Strada era pustie. Se putea vedea intersecţia un pic mai jos. Henryk venea repede în spatele lor. Jack trebuia să se decidă în câteva clipe. Acum, du-te, şopti Maria. Grăbeşte-te, iubitule!

El se întoarse şi o luă la fugă înspre poartă. Din spate se auzi un strigat. Vocea lui Henryk la volum maxim. Apoi, un al doilea strigăt, de undeva din faţa zonei unde fusese Jack. Şi vocea Măriei, strigându-l pe nume.

Alergă pe stradă ca nebunul. Trebuia să aibă grijă să nu-i lovească pe ceilalţi pietoni. În spatele lui se auzeau paşi pe asfaltul acoperit de zăpadă. Ajungând la colţ, se împiedică şi căzu, apoi se ridică şi reuşi să evite, în ultima clipă, o femeie şi un copil.

Maşina îl aştepta, exact aşa cum îi spusese Maria. Coborî de pe trotuar şi goni spre ea. Şoferul îşi întoarse capul şi îi zâmbi. Lăsase deja jos geamul portierei.

— Fă-o să pară o treabă firească, doctore Gould, rosti el în engleză, cu un accent ce putea fi la fel de bine senegalez sau mauritan. Grăbeşte-te, omule, deschide portiera. Jack acţionă automat. Acum, nu mai gândea. Se auzea tot mai multe strigăte. Trase de portieră. Trage-mă afară. Fă-o repede.

Jack îl înşfăcă de marginea hainei şi îl trase afară din maşină, apoi îl împinse. Şoferul se clătină, apoi alunecă pe

zăpada udă şi căzu pe carosabil. Jack se strecura înăuntru, introduse maneta în viteza întâia şi apăsă cu putere pe accelerator.

Maşina ţâşni, aruncând un jet de zăpadă şi gheaţă în spate şi trecu la câţiva milimetri de un biciclist. Portiera era încă deschisă când trecu în viteza a doua.

Luă iute viteză. Motorul fusese perfect reglat. În acel moment, portiera se închise singură. Instinctiv, privi în oglinda retrovizoare, poziţionată deja pentru el. Henryk stătea în mijlocul străzii şi urla neajutorat într-o staţie portabila. Un alt bărbat se apropie cu iuţeala de el. Câteva clipe mai târziu, cei doi dispărură.

Pe trotuar, o bătrână obosită, încărcata cu sacoşe, îşi ridica privirea uluită şi începu să tremure speriata.

Jack dădu drumul la caseta.

Bună ziua, doctore Gould. Vă îndreptaţi spre vest, pe strada Murillo. V-aş ruga să încetiniţi. Peste câteva clipe veţi ajunge în strada de Courcelles. Nu vă grăbiţi la intersecţie şi cotiţi la dreapta. Amintiţi-vă că sunteţi în Paris nu în Dublin. Staţi pe partea dreaptă...

Vocea era englezească, citadină, lipsită de orice emoţie. Jack abia dacă o auzea. Îl preocupa un singur lucru: ultimele vorbe ale Măriei.

„Grăbeşte-te, iubitule!”

CAPITOLUL TREIZECI ŞI CINCI

Înregistrarea îl ghidă perfect pe străzile după-amiezii, avertizându-l înainte de intersecţii, sfătuindu-l asupra schimbărilor de bandă necesare sau utile, îndemnându-l să conducă cu grijă, în ritm constant. Jack habar n-avea dacă poliţiştii erau pe urmele lui sau nu. Probabil că şoferul a cărui maşină fusese „furată" avea să fie obligat să facă scandal şi să ceară venirea jandarmilor, dacă nu cumva reuşise să se strecoare neobservat în confuzia creată. Poate că vreun trecător telefonase deja la poliţie: era o zonă unde se respecta legea. Îşi spuse că Henryk nu avea să fie prea fericit din cauza celor întâmplate. El nu voia ca Jack să cadă în mâinile jandarmilor, dacă putea evita asta.

Conducând, se întrebă pentru prima dată de ce fusese necesar să treacă prin toată şarada asta. De ce nu existase o maşină cu un şofer care să cunoască Parisul, aşteptându-l să sară pe scaunul pasagerului, ca în evadările din filme? De ce tot deranjul ăsta cu un şofer fals, cu o casetă, cu un plan care putea atât de uşor să dea greş?

Peste câteva clipe veţi intra în Piaţa Republicii Ecuadorului. Veţi vedea un sediu Crédit Lyonnais pe colţul stâng şi un magazin de pantofi Weston pe partea opusă. Traversaţi intersecţia şi cotiţi la stânga în dreptul magazinului de pantofi, în bulevardul de Courcelles.

Bineînţeles, Maria n-ar fi vrut ca evadarea să pară aranjată. Ceva plănuit şi demascat ar fi aruncat bănuielile asupra ei.

Aranjând să pară totul spontan, ea putea pretinde ca nu fusese decât un spectator inocent, în imposibilitate de a acţiona, la fel precum Karl, Henryk sau oricare dintre oamenii echipei de supraveghere condusă de acesta din urmă.

Nu încerca încă să înţeleagă motivele Mariei. Ascultând caseta, îi trecu prin minte pentru prima dată gândul că ea nu

întreprinsese totul de una singură. Ceea ce se aranjase era foarte complicat şi el se afla doar la începutul drumului. Ceea ce însemna că Maria lucra cu sau pentru cineva, sau, mai probabil, pentru vreo organizaţie cu interese opuse intereselor tatălui ei sau intereselor organizaţiei în numele căreia acţiona aceasta. Prin minte îi trecu din nou ideea că în spatele întregii poveşti se afla Irina Kossenkova, însă de aceasta dată el o respinsese imediat. Orice avea de gând Maria, ea nu se afla în cârdăşie cu ruşii.

Ajungeţi in Piaţa de Ternes. Chiar in mijlocul pieţei se găseşte un mare rond de flori. Veţi vedea un bar numit Lorraine pe stânga şi o bancă CIC pe dreapta. Cotiţi la dreapta... Conformaţi-vă semnului de circulaţie de pe stângă, care spune, Porte d'Asnieres, Périphérique"...

Călătoria dură ceva mai mult de cincisprezece minute. Ultimele instrucţiuni îi cerură să cotească pe o strada din districtul Clichy. Acolo avea să dea peste o uşă de garaj roşie. Trebuia să sune din claxon, să aştepte ca poarta să se deschidă, apoi să intre.

Imediat ce respecta indicaţiile, se aprinseră lumini, portiera maşinii se deschise din afară şi fuse tras afară de un grup de bărbaţi a căror singură trăsătură era acea că purtau cu toţii jachete scurte din piele. Timpul nu-i permitea să se uite mai bine în jur.

În câteva secunde, se pomeni pe bancheta din spate a unei a doua maşini, apoi se deschise o uşă în spatele garajului şi maşina ieşi în noapte. De această dată, era clar că nu se mai punea problema unei viteze constante. Şoferul apăsă pedala de acceleraţie până la podea şi o ţinu acolo.

Se întunecase. Individul de lângă el nu scotea o vorbă. Oraşul trecea pe lângă ei în goană, ca un decor pentru un vis, în care el nu se regăsea, deşi, cumva, simţea că-i aparţine. De fiecare parte a străzii, luminile colorate ale magazinelor şi cafenelelor reprezentau mesaje dintr-o lume pe care o putea vedea, dar n-o putea atinge. La asta se adăuga traficul în şuvoi constant şi şoseaua, ca un râu, acoperită de gheaţă, zăpadă şi reflexia luminilor. Pe un pom imens de Crăciun, decorat festiv cu becuri galbene şi roşii, un înger poleit îşi înălţa aripile în direcţia vântului.

Şoferul purta o şapcă din piele şi un mic cercel în urechea dreaptă. Uneori, în timp ce conducea, cânta, cu o voce joasă, versurile unor cântece pe care Jack nu le putea identifica.

Quand je m'trimbale
Un p'ptit' poupée dans mon tape-cul
C'est comme si je lui faisais
Panpan culcul...

Din când în când, Jack îi zărea chipul în oglinda retrovizoare. Ochi alerţi, mobili şi o gură cu buze strânse, care corespundea concentrării cu care conducea. Omul ştia străzile, aşa cum alţi oameni cunosc drumul la cârciumă sau birou. Într-un oraş de şoferi neglijenţi, el mânuia maşina cu precizie şi talent, strecurându-se prin traficul imposibil de după-amiază, folosind fiecare centimetru de spaţiu, luând-o pe străzi laterale – totul ca să se asigure că maşina nu era urmărită.

Insul de pe bancheta din spate începu să se relaxeze abia după ce ajunseră la un drum deschis, adică după Gennevilliers. Se lăsă pe spate pe canapea şi îşi scoase o pipă scurta dintr-un buzunar interior.

— Vă deranjează? întrebă el.

Clar, un englez cu accent de şcoală publică. Jack nu-l vedea foarte bine, însă ghicea că era un om de vârstă şi înălţime medie.

— Absolut deloc.

— Unii oameni în ziua de astăzi...

— Sunteţi invitatul meu.

Omul îşi aprinse pipa, după un întreg ritual. În scurt timp, maşina se umplu de fum înecăcios.

— Scuze pentru toata montarea asta dramatica, începu omul, de îndată ce se considera satisfăcut de faptul că pipa avea să-i rămână aprinsă. De obicei, nu ne desfăşurăm astfel acţiunile. Însă când e nevoie...

— N-am făcut încă cunoştinţă, rosti Jack.

— Îmi cer scuze. O dovadă de tâmpenie din partea mea. Bineînţeles, eu am avantajul de a vă cunoaşte. Mă numesc Felix. Sau, cel puţin, aşa trebuie să-mi spuneţi dumneavoastră.

— Deci, nu te cheamă Felix, nu-i aşa?

Omul râse.

— Doamne, nu. Nimeni din meseria asta ticăloasă nu e cineva cu adevărat. Câteodată, mă întreb dacă suntem cu adevărat oameni. V-aţi descurcat foarte bine. Mă tem că v-am pus într-o situaţie periculoasă. Totul a depins de o sincronizare care se poate dovedi înşelătoare. Am fi vrut să vă scoatem noi de acolo, însă era prea riscant să ne trimitem cavaleria. Trebuia să fie cineva pe care-l cunoşteaţi şi în care aveaţi încredere. Prietena dumneavoastră, doamna von Freudiger – putem folosi numele ei real, întrucât îl cunoaşteţi deja – a fost de acord să aranjeze scena. Numai că dumneaei nu este chiar un agent liber. A trebuit să-şi ia şi soţul şi copilul la Paris, căci, altfel, el n-ar fi lăsat-o să plece. A trebuit efectuată ceva muncă de organizare. Planul a fost finalizat abia ieri. Probabil că aţi ghicit până acum că a trebuit să înscenăm toată tărăşenia cu furtul maşinii ca să pară o decizie de moment luată de dumneavoastră. Altfel, ea şi-ar fi demascat acoperirea.

— Demascat? Nu înţeleg. Ce dracu se întâmplă?

— Se întâmplă, doctore Gould, că tocmai aţi fost salvat de o echipă a serviciilor britanice de informaţii. Maria von Freudiger e unul dintre agenţii noştri şi lucrează cu noi într-o operaţiune foarte delicată, în care aţi fost implicat fără voie.

— Înţeleg că toate astea au de a face cu un manuscris care s-a pierdut în Rusia, rosti încet Jack.

Felix încuviinţă. Jack îi văzu o clipă chipul în lumina unei lămpi stradale. Era un bărbat cu înfăţişare comună, cu o mustaţă deasă şi cu ochelari. Afară, pe un panou mare scria „Cergy – Pontoise“.

— Da, rosti el. Aţi pus punctul pe i. Se opri şi se aplecă să caute ceva. Apropo, ar fi trebuit să vă întreb – vreţi o gură de ceva? Am whisky, de marcă; sau coniac. Şi ăsta e bun. Jack ezita. Îşi dădu seama că tremura încă. Nu trecuse mai mult de o jumătate de oră de la evadarea lui. Vă prinde bine, insistă Felix.

— Bine. Nişte coniac, te rog.

Felix aprinse o lumină slabă şi se ocupă de sticlă.

— Sec? Cu sifon?

— Sec.

— Mă tem că n-am gheaţă. Pentru asta ar fi nevoie de un Rolls.

— E bun şi fără gheaţă. Îl beau aşa cum e.

— Foarte bine. Mi s-a spus că nu sunteţi pretenţios.

— De către cine?

— Oh, de către unii. O să vă întâlniţi cu cineva mai târziu.

Omul îi dădu un pahar mare fără picior.

— Îmi cer scuze, nu am pahare de coniac.

— Merge.

Jack luă o înghiţitură zdravănă. Lichidul îi arse gâtul instantaneu, făcându-l să tuşească, apoi calmându-l.

— Încotro ne îndreptăm? se interesă el.

— Nu ştiu exact. Întrebaţi-l pe Elvis, acolo în faţă. Trebuie să vă scoatem cu o mică ambarcaţiune. Riscurile sunt prea mari la aeroporturi şi în porturi. Probabil că până acum Rosewicz şi-a plantat oameni peste tot. Unii ai lui, iar ceilalţi poliţişti pe care-i controlează el.

— Am întrebat încotro ne îndreptam, nu cum ajungem acolo.

— Anglia, bineînţeles. Londra. Unde altundeva?

— Păi, poate că mie nu-mi convine. Te-ai gândit la asta?

— Da, bineînţeles. Uitaţi ce e, lăsaţi-vă pe mâna noastră măcar o vreme. Nu vă putem duce prea uşor de aici la Dublin sau în Israel, sau în altă parte unde v-ar plăcea. Avem bilete pentru Londra şi nici unul dintre noi nu poate face nimic până ce nu ajungem acolo. După aceea, depinde numai de dumneavoastră.

— Zău?

— Mi-ar plăcea să fiţi mai încrezător. Ştiu că aţi trecut prin multe, dar nu mi se pare o idee bună să nu aveţi încredere în nimeni. Vă transformă într-un paranoic. Nu sunteţi prizonierul meu. După ce vom ajunge în Londra, veţi fi liber să plecaţi unde vreţi. Va fi doar decizia dumneavoastră. Noi nu vom încerca să vă oprim.

În dreptul localităţii Chennevières cotiseră pe şoseaua N1, îndreptându-se spre nord, către Beauvais. De jur împrejur aveau câmp liber acum. Bezna se intensificase. În faţă, drumul era pustiu. Pe câmpul alb, copacii unduiau în bătaia vântului.

— N-ai trecut prin atâtea greutăţi, ca să mă vezi dispărând la sfârşit, rosti Jack.

Felix îşi ciocăni pipa de o scrumieră de cristal. După aceea şi-o umplu din nou, scoţând tutun dintr-o punguţă mică, din piele.

— Nu, aveţi perfectă dreptate în privinţa asta. Am fi dezamăgiţi dacă aţi pleca. Dezamăgiţi şi îngrijoraţi.

— Îngrijoraţi? De ce?

— Deoarece viaţa v-ar fi în pericol şi nu v-am mai putea asigura protecţia.

— Pericol? Pericol din partea cui?

Felix îşi puse punguţa înapoi în buzunar şi se apucă să îndese cu nădejde tutunul în pipă.

— Cu siguranţă că ştiţi deja. Sau aţi ghicit. Din partea lui Stefan Rosewicz, bineînţeles. Din partea Irinei Kossenkova. Şi din partea unor oameni pe care nu-i cunoaşteţi încă. Prieteni de-ai lui Rosewicz. V-aţi amestecat cu nişte oameni îngrozitori.

— Înţeleg.

— N-am intenţia să par melodramatic, însă noi suntem singura dumneavoastră şansă. Îmi pare rău că v-o spun atât de direct. Un om în poziţia dumneavoastră...

— Cum rămâne cu Maria? Ea e în vreun pericol?

— Nu mai mare decât de obicei. Acesta e, desigur, un alt subiect la care trebuie să reflectaţi.

— Anume?

— Dacă veţi rămâne cu noi şi ne veţi ajuta în câteva probleme, o veţi revedea. Cred că ţineţi cu adevărat la ea.

— Pari să ştii foarte multe despre mine. Pentru cineva pe care nu l-am văzut niciodată în viaţa mea până acum.

— Face parte din meserie. La noi, ignoranţa nu iartă.

— Ea ţi-a povestit despre sentimentele mele?

Felix aprinse un chibrit şi îl ţinu în dreptul pipei, aspirând cu furie. Avu nevoie de încă două chibrituri ca să aprindă pipa cum trebuie.

— Mda, da, rosti el, culegându-şi o bucăţica de tutun de pe limbă. Ca să fiu sincer, mi-a povestit. A crezut că ne va fi de ajutor în montarea scenei evadării. Ne-a zis că e probabil să vă încredeţi în ea. Un amănunt esenţial. Altfel, ar fi fost posibil să nu vreţi să fugiţi şi totul să se transforme într-un dezastru. Mai era şi povestea cu soţul. Ea credea că şocul de a-l vedea, v-ar fi putut determina să fugiţi. Să nu mă înţelegeţi greşit. Sufla un norişor de fum în faţa lui Jack. E foarte îndrăgostită de dumneavoastră. Pe onoarea mea că nu vă mint.

PARTEA A CINCEA

CAPITOLUL TREIZECI ŞI ŞASE

Biroul Sacrei Congregaţii pentru Doctrină Religioasă
Cetatea Vatican

Încăperea era mai mică decât se aşteptase şi decoraţiunile mai puţin somptuoase decât îşi imaginase. Însă ar fi trebuit să ştie că nici un efort nu va fi precupeţit ca lucrurile să rămână într-un stadiu rezonabil de neprotocolar. Sacrei Congregaţii îi plăcea să evite orice asociere cu Evul Mediu sau cu zilele când fusese cunoscută sub numele de Inchiziţie.

—Părinte Labrouste, te rog să iei loc.

Cel care vorbea era Bottecchiari, cardinalul prefect al Sacrei Congregaţii, omul pe care Labrouste îl considera cel mai mare duşman personal de aici. Restul clericilor erau vorbitori de franceză şi episcopi aleşi dintre cei care serveau la Congregaţie, precum şi unul sau doi din afară. Cu totul mai puţin de o duzină. Nu mai mulţi decât un comitet universitar de selecţie mediu. Însă considerabil mai redutabil, mai ales când te aflai în faţa lui fiind acuzat de erezie. Bineînţeles, termenul nu fusese folosit încă. Congregaţia trebuia să determine dacă era vorba de erezie sau nu. Dar Labrouste ştia de ce fusese chemat acolo.

— Părinte, suntem încântaţi că ţi-ai răpit o parte din timpul dumitale preţios să vii astăzi aici, din Louvain. Vom încerca să nu te reţinem mult. Această întâlnire e mai degrabă un colocviu, o conversaţie destinată să ne ajute ca să ne înţelegem mai bine unii pe alţii. Concluziile la care vom ajunge astăzi, vor fi trimise cardinalilor Congregaţiei miercuri, iar decizia lor va fi

înaintată Sfântului Părinte vineri. Bineînţeles, asta dacă nu vom crede că e necesară impunerea unei amânări.

În orice caz, n-am nici o îndoială că aşa ceva nu va fi necesar şi cred că vom primi toate clarificările trebuincioase în această după-amiază. Sper că te simţi în largul dumitale. N-am vrea să părem nişte oameni înfricoşători.

— Deloc.

Palmele lui Labrouste erau umede de transpiraţie. Oamenii din această încăpere îl puteau distruge. Bineînţeles, în ziua de astăzi nu te mai ardeau pe rug. Biserica modernă renunţase la auto da fé. *Aveau acum alte mijloace de tortură.*

— Părinte, continuă Bottecchiari, ne aflăm aici să discutăm o parte din conţinutul unei cărţi pe care ai publicat-o anul trecut, o lucrare intitulată La foi et la Loi Judaique á l'époque du Temple Hérodien. *Consider că avem dreptate să te socotim autorul acestei cărţi? Labrouste încuviinţă. Avea gura uscată. De jur împrejurul mesei, perechile de ochi îl aţinteau cu privirea. Foarte bine, rosti Bottecchiari. După cum ştii, cartea avansează câteva teorii novatoare despre viaţa Domnului Nostru, teorii care au dat naştere, în anumite cercuri, la agitaţie. Sunt convins că vederile dumitale au fost greşit înţelese de unii dintre cititori. De aceea te-am chemat aici astăzi, ca să clarificăm toate aceste neînţelegeri. Poate că ţi-ar plăcea să începi prin furnizarea, pentru noi, a unui scurt sumar al tezelor dumitale principale, cu cuvintele dumitale proprii. Ca să ştim unde ne aflăm.*

Ştiuse că va veni această zi din clipa în care începuse să scrie. Însă se simţise obligat să aştearnă pe hârtie ceea ce investigaţiile lui spuneau că e, dacă nu tot adevărul, măcar o aproximare a lui. Continua să creadă în Dumnezeu şi să iubească Biserica. Însă ştia, cu siguranţă, că Biserica îşi ridica acum braţul şi avea să înceapă să-l strivească înainte de apusul soarelui.

Îşi drese glasul şi începu să vorbească.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI ŞAPTE

Îi aşteptase o barcă la Ambleteuse, un mic port la nord de Boulogne. Felix îl trimisese pe Jack jos, să doarmă în cabină.

Acesta se întinsese pe patul îngust, obosit, şi totuşi treaz psihic, pe jumătate dormind, pe jumătate lucid, chinuit de îndoielile lui referitoare la Maria. „Grăbeşte-te, iubitule.” Oare fusese afecţiune sau o încurajare premeditată?

Din când în când, traversară zone de ploaie cu grindină, care se izbea ca un roi de mici meteoriţi pe lemnul micului vas. Era o noapte de frig, o noapte de furtuna, şi barca era zgâlţâită de valuri, ca o jucărie de hârtie agitată de un copil. Jack rămăsese întins, ascultând lupta dintre apă şi aer. Îi amintea de zgomotul făcut de valurile Atlanticului spărgându-se pe stâncile de sub Summerlawn, de toată acea vară dispărută.

Jack avea numai o imagine foarte ştearsă despre Londra, deşi vizitase oraşul deseori. Majoritatea drumurilor până acolo le făcuse cu vreo afacere sau alta, fiind vorba, în general, de şedinţe la Biblioteca Britanică, la Şcoala de Studii Orientale şi Africane sau la Colegiul Evreiesc. Călătorind în majoritatea timpului cu metroul, îşi crease în minte o hartă deformată, ale cărei repere erau constituite de câteva staţii de pe linia Piccadilly, de lifturile din Russell Square, de librăriile de pe şi din jurul străzii Great Russell. Cunoştea destul de bine părţi din Bloomsbury, din Covent Garden, pe care o vizitase cu Caitlin, din şoseaua Charing Cross, unde se aflau alte librarii, şi din şoseaua Cromwell, lângă vechiul terminal aerian, unde stătuse o dată într-un hotel ieftin. Despre restul, habar n-avea.

Ajunse în oraş în primele ore ale dimineţii, obosit şi dezorientat. Clădirile şi străzile îi erau în întregime necunoscute, îl puteau duce oriunde, căci, oricum, n-ar fi ştiut. Nu fusese adus la Londra ca să cerceteze librăriile sau să participe la un seminar, deşi încă nu-şi dădea seama de

adevăratul motiv al operaţiunii de salvare. Văzu indicatoare rutiere pe care scria Sevenoaks şi Westerham apoi Orpington şi Bromley, însă toate acestea nu însemnau decât nişte nume pentru el. Pătrundeau tot mai adânc în oraş. Deşi miezul nopţii trecuse de mult, pe străzi exista încă un oarecare trafic – maşini, câteva taxiuri, un autobuz de noapte ducând acasă măturătorii de strada din City.

Parcară în faţa unei case de pe o strada liniştita, plină cu copaci piperniciţi pe o parte. La nici una dintre ferestrele caselor nu se vedea vreo lumină. La fiecare treizeci de metri, strada era luminata de câte un felinar. Casa în faţa căreia opriseră era protejată faţă de stradă de un gard viu, înalt. Construită în anii treizeci, casa avea veranda şi o uşă în care era montat un geam colorat. Deasupra verandei ardea o lumină, singura de pe stradă. O inscripţie de pe uşă afirma că numele casei era „The Laurels“. Dincolo de gard, o grădină de mărimea unei batiste aştepta, dezbrăcată de podoaba florilor, în lumina de pe verandă, primăvara şi ceea ce venea o dată cu ea.

Felix apăsă pe butonul soneriei. Câteva clipe mai târziu se aprinse o lumină în hol şi se auziră paşi apropiindu-se de uşă. Cineva desfăcu un lanţ.

Uşa fu deschisă de un bărbat foarte înalt, îmbrăcat cu pantaloni şi o cămaşă deschisă la gât. Gâtul subţire şi obrajii scobiţi sugerau o boală, însă gesturile lui aveau entuziasmul unui elev într-o excursie. Purta ochelari cu ramă de aur.

— Felix, acum trăiesc şi respir. Spiritul Dunquerque-ului e sănătos şi în viaţă. Trebuie să ne întâlnim din nou peste patruzeci de ani. Individul se uită la Jack. Iar dumneavoastră trebuie să fiţi doctorul Gould. Jack încuviinţă. Subţirelul întinse mâna. Parker. Am auzit multe lucruri despre dumneavoastră. Intraţi, afară e îngrozitor de frig.

Se dădu la o parte, ca să-i lase să intre în holul micuţ. Cineva încercase din răsputeri să aranjeze totul cât mai banal cu putinţă. Lăptarul care venea pentru plata săptămânală n-ar fi văzut nimic care să-i stârnească curiozitatea. Potcoave de cai pe un perete, un peisaj anonim, probabil pictat într-o după-amiază de duminică pe şoseaua Bayswater, flori de plastic într-o vază, pe jos o mochetă cu motiv floral de prost gust. Un cămin englezesc prin excelenţă.

Parker îl conduse pe Jack într-o bucătărie, în spatele casei şi decorată cam la fel ca holul. Jack nu-şi putea da seama dacă erau decoraţiunile interioare adevărate ale casei, care fusese închiriată sau cumpărata intactă, pentru scopul la care urma să servească, sau era un aranjament făcut de un decorator specializat în stilul de viaţă al burgheziei mai sărace.

— Asta e ceea ce noi numim o „casă sigură”, rosti Parker, sesizând interesul lui Jack. Poate că aţi auzit expresia.

— Din când în când, da. Şi este?

Parker îi aruncă o privire nedumerită, apoi pricepu rostul întrebării.

— Da. Chiar este. Foarte sigură.

— Mie nu mi se pare aşa.

Parker dădu din umeri.

— Nu, într-adevăr nu pare aşa. Ca să fiu sincer, şi eu am acelaşi sentiment. Însă specialiştii, cei care se pricep în astfel de chestiuni, spun că aşa e, iar eu am descoperit că ei au întotdeauna dreptate. Aici suntem, practic, invizibili. Numai Sfântul Duh ne-ar putea găsi.

— Am fost asigurat că nu se vor face nici un fel de presiuni asupra mea. Că voi fi liber să plec oriunde voi vrea.

Parker dădu din cap. Părea bătrân, însă Jack îşi dădu seama cu surprindere că n-avea mai mult de patruzeci şi ceva de ani.

— Sunteţi liber. Dar am înţeles că Felix v-a explicat posibilele consecinţe ale plecării.

— Da.

— V-aş recomanda să rămâneţi aici măcar în noaptea asta Nu sunteţi obligat, dar părerea mea este că nu sunteţi în stare să găsiţi o cazare mai bună la această oră sau în această zonă. Şi mai cred că aveţi alte probleme. N-aveţi bani, n-aveţi acte de identitate şi nu cunoaşteţi pe nimeni care să vă poată ajuta.

— Am prieteni în Londra. La universitate şi la Biblioteca Britanică.

— Pot să vă asigur că telefoanele lor se află deja sub supraveghere. Nu de către noi. Contul de la bancă vă e verificat în permanenţa, astfel încât orice scoatere de bani de acolo va alerta pe cei interesaţi şi îi va conduce până acolo unde vă aflaţi.

— De ce sunt atât de important?

— Ca om nu sunteţi. Însă aveţi acces la informaţii. Aţi face bine să petreceţi noaptea aici. Dacă veţi fi de acord să ne vorbiţi, să cooperaţi la ceea ce încercăm să facem, vă vom transforma şederea într-una foarte confortabilă.

— Şi în schimb?

— În schimb, vă vom asigura protecţia. Singur, aţi fi o ţintă mult prea uşoară pentru cei care vor să vă elimine. Aceste chestiuni vă sunt necunoscute, însă daţi-mi voie să vă spun că ei ştiu ce fac. Rămas pe cont propriu, vă garantez că în mai puţin de o săptămână corpul vă va fi pescuit din Tamisa. Pe de altă parte, noi vă putem oferi protecţie. Cu puţin noroc, am putea elimina în întregime ameninţarea. Gândiţi-vă la asta. Nu acţionaţi pripit. Doamna von Freudiger şi-a asumat un mare risc personal ca să vă trimită aici. Îi datoraţi ceva.

— Aş vrea s-o văd.

— Asta nu e posibil.

— Totuşi, aş vrea s-o văd.

Parker ezită.

— E foarte dificil. Chiar periculos. Nu vă putem da voie să îi periclitaţi viaţa. Cu toate astea, o să văd ce se poate face.

— Mâine?

Parker clătină din cap.

— Nu, nici nu se poate pune problema Nu cred că apreciaţi corect poziţia ei. Fiecare pas pe care-l face trebuie gândit cu mult înainte. O singură mişcare greşită, şi ea vi s-ar alătura în apele Tamisei. Sau, mai probabil, în ale Ruhr-ului. Va veni în Londra cândva între Crăciun şi Anul Nou. Voi vedea dacă se poate aranja ceva. Va trebui să aveţi răbdare.

— Foarte bine. O să stau aici la noapte.

— Excelent. Ce-ar fi să beţi o ceaşcă de cacao împreună cu noi?

CAPITOLUL TREIZECI ŞI OPT

A doua zi, după micul dejun, Felix îl duse în sufrageria din partea din spate a casei. Parker se afla deja acolo şi se juca cu un proiector de modă veche. Alăturat de acesta se găsea un proiector mai modern, care permitea derularea imaginilor în serie.

— ’neaţa, rosti el la intrarea lui Jack. Ceva bun la micul dejun?

— Şuncă şi ouă.

— Bănuiam eu. Doamna Bidwell crede în mâncărurile gătite. Nu acceptă nimic din prostiile alea cu colesterol scăzut pentru ea sau băieţii ei. Veţi vedea. Veţi pleca de aici de doua ori mai greu decât aţi venit.

— Nu m-am gândit că o să stau aici atât de mult.

— N-aţi avut de-a face cu mâncărurile doamnei Bidwell. Parker trecu o bucată de film printre două role. E al dracului de greu să bagi filmul pe aici. Poate credeaţi că suntem avansaţi tehnologic acum. Din nefericire, e un film vechi. Super 8 sau ceva de genul ăsta. Nu prea cunosc eu chestiunile astea tehnice. Privi spre fereastră. E o zi urâtă afară.

Jack privi şi el şi văzu o grădiniţa. Tufişuri de trandafiri despuiaţi de podoabă din pricina iernii, iarbă udă, buruieni, un gard, mai multe vase de ceramică.

— Al cui e locul ăsta? se interesă el.

— Habar n-am. Am fost învăţat să nu pun astfel de întrebări. Presupun că aparţine vreunui departament guvernamental obscur. Mă aştept să existe vreun contract pe undeva, semnat cu un nume fals. Dumnezeu ştie. De ce? Vă gândiţi să-l cumpăraţi?

Felix îşi aprindea o nouă pipă. Jack se întreba cât fuma omul ăsta într-o zi.

— Aveţi veşti despre Maria? întrebă el. E bine?

— Foarte bine, răspunse Felix. Oamenii noştri supraveghează casa din Paris. Azi-dimineaţă a plecat la o partidă de călărie cu von Freudiger în pădurea St. Germain. Ea şi soţul ei îşi ţin caii acolo, în grajduri. Fiecare are câte unul.

— Sunteţi convins că este în siguranţă?

Felix înălţă din umeri.

— Nu ştiu. Bănuiesc că da. Situaţia pe acolo este încă destul de încordata. Familia von Freudiger va pleca înapoi la Essen deseară. Nu pot spune că îi învinuiesc.

— Gata, exclamă Parker, îndepărtându-se de proiector. Să nu daţi vina pe mine dacă ia foc.

Pe peretele opus fusese deja montat un ecran.

— Doctore Gould, rosti Parker, sunteţi bun să vă aşezaţi pe scaunul ăla, vă rog? Mulţumesc. Vă mai rog să nu puneţi nici o întrebare până când nu terminăm. După aceea mă puteţi lua la rost. Se întoarse către colegul lui. Fii băiat bun, Felix, şi trage draperiile.

Felix se duse la fereastră şi o acoperi cu nişte draperii de stofă surprinzător de grele. În încăpere se făcu beznă.

Întunericul fu spulberat de un con de lumină albă. Pe ecran începură să deruleze cu repeziciune nişte numere. Apoi se auzi muzică. Şi, o dată cu muzica, apăru emblema unei tiranii dispărute.

Parker lăsă rola să ruleze în gol după terminarea filmului. Se auzea un fel de fâşâit. Fasciculul de lumină albă continuă să sfâşie întunericul, încărcat cu firişoare de praf. Dintr-un colţ al încăperii se auzi vocea lui Felix.

— Un fals, bineînţeles, dar foarte bine executat. A fost nevoie de mult timp pentru a fi realizat. Aproape că era prea târziu când a fost gata. Însă şi-a atins scopul.

— Anume? întrebă Jack.

— Întrebările mai târziu.

Felix îşi întoarse capul spre Parker.

— Următorul, te rog.

Proiectorul se stinse. În încăpere se ivi un nou fascicul luminos, de la al doilea aparat. Se auzi un declic moale, caruselul de imagine se răsuci un pic şi un dispozitiv alunecă cuminte la locul lui. Pe ecran apăru un chip.

— Standartenführer-ul SS Wilhelm Klietmann, recită Felix. Trecut necunoscut. În vârstă de douăzeci şi nouă de ani la data când a fost făcută această fotografie. Fusese proaspăt numit comandant al închisorii Friedrichshain din Berlin. Închisoarea făcea parte dintr-un complex mai mare, asemănător ca dimensiuni cu buncărul în care Hitler şi acoliţii lui s-au ascuns la sfârşitul războiului. Era situată în ceea ce până de curând s-a numit Berlinul de Est. Când Klietmann a fost numit comandant, închisoarea se afla deja de o lună în zona rusească.

— Dar... asta-i imposibil, izbucni Jack.

— Extraordinar, da Imposibil nu. Complexul era foarte adânc şi mult mai bine ascuns decât buncărul lui Hitler. Tare-mi vine să cred că nici chiar Führer-ul n-a ştiut de existenţa lui. Din întâmplare, şi acum e acolo; însă numai câţiva oameni ştiu că există.

Un alt clinchet, un alt dispozitiv. Un bărbat mai în vârstă, îmbrăcat în roba şi toga de judecător german.

— Judecătorul Erwin Oberhauser, preşedintele tribunalului pentru crime de război constituit în închisoarea Friedrichshain între 24 iunie şi 17 August 1945. În boxă se aflau şaptezeci şi doi de agenţi britanici arestaţi în diverse momente ale războiului. Printre ei se găseau membri ai unei unităţi clandestine cunoscute sub numele Octombrie. Procesele se ţineau în prezenţa oficialităţilor Reich-ului, a membrilor cartierului general german şi a reprezentanţilor magistraturii. E inutil să mai spun că totul era o înscenare. Adevăratele oficialităţi ale Reich-ului, adevăraţii ofiţeri ai armatei SS-ului, judecătorii şi avocaţii erau cu toţii morţi, arestaţi sau se ascundeau.

Un alt declic. Pe ecran apăru poza unei pagini interioare din *The Times*. Imaginea era a primei pagini de ştiri. Se putea citi un titlu mare: *Curtea germană pentru crime de război se aflã Berlin. Se aşteaptă sentinţe cu moartea pentru agenţii agresiunii britanice.*

— Acesta e un anunţ referitor la prima şedinţă a procesului privind crimele de război de la Friedrichshain. Ca şi procesele, este un fals. Filmul pe care l-aţi văzut şi acest ziar, împreună cu numeroase alte documente contrafăcute, reprezentau repere esenţiale ale unei scheme sofisticate de obţinere a unor

mărturisiri din partea celor şaptezeci şi doi de agenţi deţinuţi la Friedrichshain.

Clic. O instanţă de judecată dominată de insigna NSDAP şi prezidată de un vultur de doisprezece metri înălţime. În boxă, stătea un bărbat tuns la zero, cu capul aplecat. Cinci judecători îl priveau de pe un podium înalt.

— Prima şedinţă de judecată. Prizonierii erau aduşi separat în faţa instanţei. Fiecare proces dura mai puţin de o zi. De îndată ce era stabilită vina principală, sub acoperirea falsei legalităţi, condamnaţii erau duşi în faţa unei comisii judiciare ce avea rolul să determine amploarea crimelor şi să extragă informaţii relative la crimele de război ale aliaţilor, în ansamblu. O altă înscenare, bineînţeles. Alte fotografii de la proces. O singură poză a unui bărbat spânzurat de un cârlig de lemn. Unii au fost spânzuraţi. Cei socotiţi mai puţin folositori. *Pour encourager les autres*. Vedeţi, ceea ce încercau ei să facă era foarte simplu. Voiau informaţii. Numai că oamenii pe care-i arestaseră erau toţi agenţi bine instruiţi şi devotaţi. Nu trebuie socotiţi oameni de oţel, căci nu e bine să idealizăm. Însă erau hotărâţi să nu divulge altceva în afara numelui, gradului şi numărului lor de serie.

Falsele buletine de ştiri, ziarele, documentele contrafăcute şi, mai presus de toate, procesele erau destinate unui singur scop: să distrugă moralul şi rezistenţa acestor agenţi, în vederea unor interogatorii de lungă durată. Noi ştim că mulţi dintre criminalii nazişti de război de la Nürnberg, sau Eichmann în Ierusalim, erau pregătiţi să divulge fapte despre ei înşişi şi activităţile lor, ba chiar despre colegii lor, fapte pe care le-ar fi ţinut ascunse dacă ar fi fost arestaţi în plină desfăşurare a războiului. Acelaşi principiu se aplica aici.

Clic. O poartă înaltă, cu o inscripţie deasupra, într-o limbă necunoscută. Uşile grele de lemn, parţial deschise. Gardieni de fiecare parte. Sârmă ghimpată.

— Acesta e un lagăr de concentrare din oraşul croat Klanjec. Era un centru ustaş de internare a sârbilor în timpul războiului, între 1941 şi 1945 acolo au murit o sută de mii de oameni.

Jack era depăşit de situaţie. Nu pricepea care era legătura dintre cele prezentate şi problemele în care era implicat el.

După cum nu pricepea ce legături se puteau face între procesele înscenate ale unor prizonieri aliaţi din Berlin şi un lagăr de concentrare croat.

Clic. Un tânăr într-o uniformă demodată. Figura i se părea familiară lui Jack.

— Acest bărbat a fost comandantul lagărului Klanjec din septembrie 1941 până în octombrie 1942. În această perioadă, el a fost responsabil de moartea mai multor mii de persoane. Vi se pare ceva cunoscut la el?

— Da, dar nu pot spune de ce.

Clic.

— Un clişeu mărit al ultimei fotografii.

Pe ecran apăru mâna dreaptă a comandantului, ridicată spre aparatul de fotografiat. Între degetul arătător şi mijlociu, individul ţinea o ţigară aprinsă. Jack privi mai bine. Lipsea vârful degetului mic.

Clic. Clişeu mărit al chipului comandantului.

— Stefan Rosewicz, exclamă Jack. Este o fotografie a lui Stefan Rosewicz.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI NOUĂ

— Numele lui adevărat este Andrija Omrcanin. Felix rosti numele lui pe litere. Mi s-a spus că aşa se pronunţa. Prin naştere e croat, însă mama lui vine din Cracovia, aşa că el vorbeşte fluent poloneza şi a trecut întotdeauna cu uşurinţă drept polonez. În timpul Celui de-al Doilea Război Mondial a servit ca ofiţer ustaş. Aţi auzit de ustaşi, nu-i aşa?

— Vag.

— Era o organizaţie teroristă, de tip fascist, condusă de un oarecare Ante Pavelici. Au ajuns la putere în Croaţia în 1941, rupându-se de Iugoslavia. Pavelici a fost proclamat dictator. Ţara a ajuns sub dominaţie italiană, apoi germană, însă naziştii i-au dat lui Pavelici mâna liberă. În cursul următorilor patru ani, ustaşii au masacrat o jumătate de milion de persoane. Oponenţi politici. Sârbi, ţigani, evrei. Toţi cei care nu le erau pe plac. Au inventat un soi de purificare etnică. În cele mai multe dintre cazuri, nu îşi împuşcau sau gazau inamicii. Era mult prea complicat. Preferau să taie gâturi, să scoată ochi sau să smulgă membre. A fost cel mai barbar regim al unei epoci barbare.

În timpul războiului, ustaşii au organizat o campanie de convertire a sârbilor ortodocşi la catolicismul roman. În această cruciadă, Rosewicz a jucat un rol de frunte. Ca şi liderul său, Pavelici, el era un catolic fanatic. Evreii şi creştinii ortodocşi îl ofensau. Aşa că a hotărât să-i măcelărească pe primii şi să-i convertească pe ceilalţi. Cine refuza să se convertească – şi au fost mulţi – împărtăşea soarta evreilor. Mii de oameni au murit sau au sfârşit în lagăre de concentrare conduse de ustaşi. Poate că ar fi bine să mai meditaţi când veţi auzi la ştiri despre atrocităţile comise de sârbi. Lucrurile nu sunt atât de simple cum par în aceste buletine de ştiri.

După ce a plecat din Klanjec, Rosewicz a fost pus în fruntea Oficiului Ustaş de Reconciliere Naţională. Un eufemism pentru

convertirile forţate. După sfârşitul războiului, oamenii lui Tito l-au înscris la loc de frunte pe lista de persoane căutate.

Aţi putea crede că asta l-a transformat într-un paria, că a fost vânat din loc în loc până ce forţele justiţiei sau vreo răzbunare personală l-a ajuns din urmă. Ar fi o naivitate. În lume există foarte puţină dreptate.

Un alt declic. În locul chipului lui Rosewicz apăru faţa unui bărbat slab, cu barbă. Stătea în spatele unui birou, iar pe peretele din spatele lui atârna o fotografie înrămată a lui Adolf Hitler.

— Ante Pavelici, liderul croat. Avea şi un titlu oficial, Poglavnik. Această fotografie a fost luată în biroul lui din Zagreb, probabil în 1944. Priviţi banderola.

Pe jumătatea superioară a braţului lui Pavelici se vedea o banderolă neagră purtând o zvastică.

Clic. Instantaneu cu Pavelici întâlnindu-se cu Hitler. Zâmbete pretutindeni. *Clic*. Instantaneu cu el stând în faţa unei mese pe care se vedeau două lumânări, un crucifix şi un pumnal încrucişat cu un pistol.

— Asta a fost făcută înainte de război, când ustaşii erau doar partizani prin păduri. Aveau ceremonii foarte sofisticate de iniţiere.

Clic. Pavelici în uniformă militară, întâmpinând un bărbat în haina preoţeasca albă. Jack fu surprins.

— Această fotografie a fost făcuta în aprilie 1941. Cel de-al doilea personaj este, bineînţeles, papa Pius al XII-lea. Credeţi-mă când vă spun că ăsta nu e un fals. Cu acea ocazie, Ministerul de Externe Britanic a protestat. Un protest în termeni duri, mai ales în limbajul protocolului diplomatic. Răspunsul oficial al Vaticanului a fost acela că lui Poglavnik i se acordase o audienţa privata, în calitatea sa de catolic eminent, nu de şef al statului croat. Nu voi comenta acest răspuns, căci iese din sfera mea de competenţă.

Clic. Alţi doi bărbaţi, tot în sutane, de data aceasta negre.

— Suntem în 1953, în biserica Sfântul John Lateran din Roma. Cei doi preoţi celebrează mesa la a 500-a aniversare a unui institut ecleziastic roman, Istituto di San Girolamo. Şi astăzi se află la aceeaşi adresa, pe Via Tomacelli, numărul 132.

Bărbatul mai îndesat din dreapta este monseniorul Juraj Magjerec, în acea vreme rectorul şi preşedintele institutului. Celălalt e părintele Krunoslav Draganovici, secretarul primului. Ambii sunt croaţi. Într-adevăr, Instituto di San Girolamo era centrul oficial al preoţimii croate din Roma.

Clic. Fotografia unei clădiri maiestuoase în lumina strălucitoare a soarelui. O tânără trecea prin faţă, zâmbind aparatului. Pe trepte, un preot se uita în direcţie opusă.

— Institutul aşa cum arată astăzi. Dacă nu vă deranjează, aş vrea ca Parker să vă citească o descriere a lui, datând din 1947, la doi ani după sfârşitul războiului. Descrierea îi aparţine unui spion infiltrat în San Girolamo de Robert Mudd, un agent care lucra pentru contraspionajul american.

În spate, Parker îşi drese glasul.

— ”Ca să intri în această mânăstire trebuie să te supui unei percheziţii corporale pentru arme, trebuie să prezinţi documente de identitate şi trebuie să răspunzi la întrebări cum ar fi de unde eşti, cine eşti, pe cine cunoşti, ce scop are vizita şi cum ai auzit de faptul că sunt croaţi în mânăstire. Toate uşile de trecere dintr-o încăpere în alta sunt încuiate, iar cele care nu sunt dispun de un paznic în faţă şi e nevoie de o parola ca să treci dintr-o încăpere în alta. Întreaga zonă este păzită de tineri ustaşi înarmaţi, în haine civile, iar salutul ustaş e folosit în mod continuu.”

Felix continuă.

— Cam în aceeaşi perioada, un agent al poliţiei secrete italiene descria San Girolamo ca pe „un cuib al naţionaliştilor croaţi şi al ustaşilor“. Se zvonea că pereţii colegiului erau acoperiţi cu pozele lui Pavelici. Felix făcu o pauză. În fundal, proiectorul bâzâia încet. Sper că nu eşti din ce în ce mai nedumerit, Jack, rosti Felix, renunţând brusc la formalisme. Ceea ce-ţi prezint e foarte important. Faptul e că San Girolamo era centrul uneia dintre cele mai mari şi mai încununate de succes reţele de traficanţi de nazişti din Europa. Una dintre numeroasele porcării acoperite de Vatican. Draganovici a ajutat mai mulţi nazişti să ajungă în America de Sud decât au reuşit

ODESSA sau Die Spinne[2] la un loc. Şi nu numai croaţi. Germani, polonezi, austrieci, cehi – oricine avea nevoie de ajutor.

Poţi să-mi pui orice întrebări vrei după aceea. Avem o groază de timp la dispoziţie. Îţi pot arata hârtii, fotografii, materiale publicate, orice vrei. Am dovezi pentru tot ceea ce-ţi spun.

— De unde ştiu că nu sunt şi ele falsuri? De unde ştiu că n-aţi inventat voi toate astea?

— N-ai de unde să ştii, Jack. Cel puţin, nu câtă vreme stai aici cu noi. După ce vei pleca eşti liber să cercetezi singur. Du-te la orice bibliotecă mare. La Biroul Documentelor Publice. La Arhivele Naţionale ale Statelor Unite din Maryland. La Biblioteca Wiener. La Yad Vashem. O să ţi se arate tot ce vrei să vezi şi o să ţi se răspundă la orice întrebări ai avea. Pot să-ţi dau numele unor cercetători independenţi. Profesori universitari. Crede-mă, tot ce vezi e autentic.

Treptat, Jack pricepu exact înţelesul vorbelor lui Felix. Nici măcar Serviciul de Informaţii Britanic nu putea manipula arhivele din locuri ca Biblioteca Wiener sau Yad Vashem.

— Foarte bine. Te cred pe cuvânt. Deocamdată. Dar ai dreptate, sunt tot mai nedumerit.

— Nu te învinovăţesc. De abia am zgâriat suprafaţa lucrurilor. Dă-mi voie să încerc să le limpezesc un pic. Înaintea ultimului război mondial, Biserica Catolică era adânc implicată în politica dreptei din centrul şi estul Europei. Pentru Biserică, marile ameninţări le constituiau ateismul comunist şi liberalismul. Acestea erau privite ca nişte molime puse pe distrugerea civilizaţiei creştine. Conducătorii Bisericii priveau orice măsuri pe care puteau fi forţaţi să le ia asemenea felului în care doctorii şi asistentele privesc măsurile de igienizare. Vaticanul se vedea ca centrul nervos într-o dispută între Dumnezeu şi Diavol. Lumea se schimba şi, din punctul lor de vedere, nu în bine.

Au existat planuri de înfiinţare a unei federaţii catolice în Europa de Est. Scopul era acela de a combate propaganda sovietică. Unii prelaţi voiau să instaureze monarhia habsburgică. Pius al XII-lea şi consilierii lui voiau să împartă

2 Nume conspirativ al unei rețele de traficanți de naziști.

Europa în două blocuri – unul în vest, ca un câine de pază împotriva Americii, celălalt în Est, ca o fortăreaţă în calea comuniştilor. Politicienii au înfiinţat Fronturi Creştine în mai multe ţări. Acestea erau, în general, naţionaliste şi violent anticomuniste. În multe cazuri, ele reprezentau principalele baze de recrutare pentru noile partide fasciste.

Una dintre cele mai importante organizaţii era o alianţă a unor asociaţii de militanţi catolici care îşi propunea, pe termen lung, să unească toate naţiunile de la Marea Baltică până la Marea Egee într-o singură federaţie catolică. Această federaţie urma să fie cunoscută sub numele de Intermarium, „Regiunea dintre Mări". Trebuia să devină un nou Sfânt Imperiu Roman.

Jack se agită pe scaun. Pe ecran, imaginea Institutului San Girolamo era singura pată de lumină în încăpere. Oare de ce stătea preotul cu spatele? Se ascundea de fată sau de aparat?

— Tot nu pricep...

— Te rog, Jack, ai răbdare. Încerc să sar peste detaliile inutile, însă unele sunt esenţiale, dacă vrei să mă înţelegi. Să continuu?

— Da, bineînţeles. Doar că... Nu, e în regulă. Dă-i drumul.

— Andrija Omrcanin – mai bine să-l numim Stefan Rosewicz – era un membru activ în Intermarium. El aparţinea unei vechi familii catolice din Zagreb. Unul dintre strămoşii lui a fost un personaj important în războaiele împotriva turcilor, fiind ucis în bătălia de la Mohaci în secolul al şaisprezecelea. Fratele lui Stefan, Dragutin, era preot. A fost făcut episcop în 1936. Prin el, Stefan şi câţiva dintre prietenii lui au intrat în contact cu un cardinal francez, un bărbat pe nume Tisserant. Tisserant era secretar al secţiei Vaticanului responsabila cu coordonarea cruciadei anticomuniste a Bisericii în Est, Congregaţia Pro-Ecclesia Orientali. Congregaţia instruise deja sute de misionari în Roma, după care îi trimisese în Uniunea Sovietică. Tisserant căuta modalităţi de a-şi extinde influenţa.

În 1938, Rosewicz şi fratele lui au avut o întâlnire la Roma cu un grup de catolici selectaţi din diverse părţi ale Europei Centrale şi de Est. Printre ei se numărau preoţi şi laici. La sfârşitul întâlnirii, au înfiinţat ceea ce pot descrie doar ca o cabală într-o cabală. A fost, de fapt, un consiliu secret a cărei funcţie principală era de a conduce afacerile Intermarium în

numele Congregaţiei. Organizaţia mai largă avea să servească drept front public pentru programul politic general al Vaticanului în regiune, între timp, Consiliul autoales avea să ia adevăratele decizii politice, sa încheie înţelegeri cu politicienii şi să infiltreze eşaloanele înalte ale societăţii. Ei s-au autointitulat Crux Orientalis, adică Liga Crucii Estice.

Un alt declic şi o nouă fotografie apăru pe ecran. O altă poarta cu o inscripţie indescifrabilă.

— Un alt lagăr de concentrare ustaş, de această dată în Karlovaci.

Clic. O grămadă de trupuri, goale, aşteptând să fie înmormântate. Picioare, braţe, guri căscate. Imaginea familiară a unui măcel în masă. Moştenirea lui Jack. Moştenirea tuturor.

— Se ştie că aici au fost ucişi şaptezeci de mii de sârbi şi ţigani. S-ar putea ca cifra să fie mai mare.

Clic. Capul şi umerii unui bărbat cu obrajii scofâlciţi şi ochi ficşi. Purta un guler preoţesc.

— Părintele Ljubo Vrancici, comandantul lagărului. Un prieten al lui Stefan Rosewicz. Un criminal de război căutat, încă în libertate. El şi Rosewicz au evadat împreună în Occident. Vrancici a fost unul dintre membrii fondatori al Crux Orientalis.

— Un preot?

— Celebra mesa în fiecare dimineaţă în capela lagărului. Crede-mă, Jack, intri în locuri pe care n-aş fi vrut să ţi le arăt.

Jack privi chipul de pe ecran. În viaţa lui cunoscuse mulţi oameni asemănători acelui chip. Îi fuseseră profesori la şcoală, îşi mărturisise păcatele adolescenţei multora dintre ei, primise iertarea lor.

Clic. Un bărbat în uniformă SS. Foarte ţeapăn, cu ochi alerţi, nervoşi, cu o privire de intensă concentrare.

— Oberführer SS Andreas Buchheim. Comandantul Einzatsgruppe A, situată în Lituania Un membru fondator al Crux Orientalis.

Clic. Clic. Clic. Fotografie după fotografie, toţi membrii Ligii. Cehi, polonezi, baltici, croaţi, germani. Ofiţeri SS şi SD, oficialităţi naziste de partid, doi Gauleiteri, un Reichsstatthalter, câţiva SS-işti şi Polizeiführeri, un cardinal, un episcop, câţiva preoţi, doi pastori.

Clic. Un bâătrân cu ochelari, cu pâr alb, sârmos la tâmple.

— Profesorul Lucjan Gierek. Şeful Departamentului de Studii Biblice de la Universitatea din Cracovia înainte de război. Un membru fanatic al Ligii.

Felix făcu o pauză. Jack intui că se pregătea să pună totul cap la cap. Şi după aceea?

— În 1942, profesorul Gierek a fost însărcinat cu codificarea unei colecţii de manuscrise evreieşti, jefuite din sinagogile şi bibliotecile din regiunea Lodz. Împreuna cu o mână de asistenţi el intra după Einsatzkommando-uri în ghetouri. Soldaţii luau oamenii, după care Gierek şi acoliţii lui îşi însuşeau tot ce rămânea în urma lor.

Într-o zi, la începutul lui 1943 – asta nu va fi o surpriză pentru tine – Gierek şi-a dat seama că descoperiseră, din întâmplare, un document de o importanţă extraordinară. Nu a spus nimic nici unuia dintre colegii lui, însă a povestit totul superiorilor din Ligă. Unul dintre aceşti superiori era episcopul Dragutin Omrcanin. Fratele lui Stefan Rosewicz.

CAPITOLUL PATRUZECI

— Rosewicz manifesta deja un interes de amator în chestiuni biblice. Fratele lui l-a trimis în Polonia, unde a verificat manuscrisul cu Gierek. După ce acesta a acceptat că documentul era autentic, episcopul a vorbit cu prietenii din Vatican. Îţi imaginezi cât de emoţionaţi au fost. N-a durat mult până când cineva a atras atenţia că astfel de descoperire era cu dus şi întors. Aveau nevoie de timp şi de control asupra documentului, aşa că l-au instruit pe fratele lui Rosewicz să se asigure că Gierek îşi va ţine gura închisă şi să aducă manuscrisul la Roma imediat.

Au apărut însă două complicaţii. Prima era aceea că manuscrisul făcea parte dintr-o importantă colecţie înregistrată pe listele SS-ului, aşa că scoaterea documentului însemna forţarea unor mâini. O problemă şi mai serioasă a fost aceea că, până când Vaticanul şi-a dat seama ce se întâmplă, guvernul italian se predase aliaţilor. Asta se întâmplă în septembrie 1943. După acea dată a fost greu să introducă ceva în Italia. Mai mult de atât, exista riscul ca, dacă aliaţii aveau să înainteze spre nord, conform planului, Roma să cadă în mâinile lor. Nici episcopul şi nici prietenii lui nu erau proşti. Ei ştiau că e foarte probabil ca germanii să fie scoşi din ţară. Ca atare, pe moment, manuscrisul se afla în siguranţă în Polonia.

Nu prea ştim ce s-a întâmplat după aceea. Manuscrisul a fost depozitat undeva în Polonia, în mâinile SS-ului, din câte ştim. Rosewicz s-a întors în Croaţia, unde a fost promovat în anturajul intim al lui Pavelici.

La sfârşitul războiului, s-au întâmplat două lucruri aproape simultan. Ambele au legătură directa cu evenimentele din zilele noastre. Primul a fost acela că Stalin a pus mâna pe tot ce a putut din prada nazistă şi a transferat-o din Europa Centrală în Rusia. Cred că asta o ştii deja. Iniţial, planul era de a preda

materialul evreiesc cercetătorilor antisemiţi din Moscova şi Leningrad. Cei din Vatican au înnebunit, pur şi simplu, când au aflat. Un tip mai deştept şi-a dat seama că sovieticii puteau publica manuscrisul pentru a-l folosi în cadrul propagandei lor antireligioase. Aşa că Tisserant a activat unul dintre agenţii lui şi a reuşit să transfere întreaga colecţie la Biblioteca Lenin. Planul prevedea ca totul să fie scos de acolo mai târziu şi dus în Italia, însă întreaga reţea de spionaj a Vaticanului din Rusia a fost anihilată câţiva ani mai târziu. Sfârşitul poveştii. Până acum.

Cel de-al doilea lucru a fost supravieţuirea Ligii. Filmul pe care l-ai urmărit la începutul acestei şedinţe constituia, aşa cum am spus, baza unei serii de procese ale crimelor de război înscenate, „ţinute în Berlinul de Est". Organizaţia responsabilă pentru ţinerea acestor procese era, de fapt, Liga. Nu toţi cei implicaţi în falsificare ştiau asta, bineînţeles. Soldaţii de pază făceau parte din armata germană. Ei credeau că întreaga tărăşenie era o acţiune oarecare. Dar conducătorii, oameni precum Klietmann, făceau parte de multă vreme din Crux Orientalis.

— Prizonierii, îl întrerupse Jack. Cei care spui că au fost victimele acestor procese înscenate – ce s-a întâmplat cu ei?

Felix nu răspunse imediat. Jack simţi că omul nu se aşteptase la întrebare.

— Ce s-a întâmplat? Păi, nu sunt sigur. Aşa cum am spus, unii dintre ei au fost executaţi. Cât despre restul – îmi închipui că au fost eliberaţi, în cele din urmă. Sau poate că au murit în Friedrichshain. Jack bănuia că el minţea, deşi nu-şi putea da seama de ce. Felix continuă: Informaţiile pe care Liga le-a obţinut prin acele interogatorii i-au oferit avantaje în Europa postbelică. Bineînţeles, membrii Ligii nu se puteau regrupa în mod deschis. Prea mulţi dintre ei erau vânaţi de CROWCASS sau de alte organizaţii care urmăreau prinderea criminalilor de război. Însă dispuneau de multe informaţii strict secrete şi de o mulţime de căi de folosire a acestor informaţii în propriul avantaj. Se puseseră deja bazele influenţei Ligii în perioada postbelică.

Cei mai mulţi dintre conducătorii Ligii au reuşit să fugă, graţie lui Draganovici şi reţelei lui. După terminarea războiului,

se putea ajunge pe multe căi la Roma, unde fiecare evadat era primit călduros la San Girolamo. Ca şi în cazul multor altor reţele, şi cea a lui Draganovici folosea confuzia existenta cu privire la persoanele strămutate. Draganovici conducea comitetul oficial al Comisiei Pontificale de Asistenţa. Această poziţie îi oferea acces la documente autentice şi falsificate, cum erau paşapoartele Crucii Roşii.

El l-a dus pe Pavelici în Argentina, unde acesta a pus pe picioare o trupă de elita din ustaşi, menita să-l ajute pe generalul Peron. Tot el l-a făcut scăpat, prin ochiurile reţelei de vânători, pe Rosewicz, prin Roma, până la Genova, apoi cu o barcă până în Irlanda. Când a revenit la suprafaţă, Andrija Omrcanin devenise Stefan Rosewicz, având documente care atestau că era polonez.

Dar el nu luase cu el doar documente personale când dispăruse. Ustaşii n-au abandonat Croaţia fără câteva suveniruri. Pavelici a reuşit să transfere patru sute de kilograme de aur şi Dumnezeu ştie câtă valută în Austria. Alţi conducători ustaşi au transportat camioane întregi de comori în aceeaşi direcţie, o parte a acestor comori ajungând pe urmă în Italia. Între timp, fratele lui Rosewicz se instalase la San Girolamo, pe un post de unde a putut avea grijă ca o mare parte a lucrurilor jefuite de el să ajungă în cuferele familiei sale.

Se auzi un păcănit şi lumina proiectorului se stinse. Se treziră într-o beznă groasă ca noaptea.

— La naiba, exclamă Parker. Nenorocitul de bec s-a ars din nou.

Câteva clipe mai târziu, se aprinse lumina principala din încăpere.

— Nu contează, rosti Felix. Oricum, am ajuns la capătul poveştii. Se îndepărta de perete şi se aşeză pe un scaun cu faţa la Jack. Parker rămase în picioare lângă proiector. Până în 1960, continuă Felix, Rosewicz şi colegii lui stabiliseră filialele Crux Orientalis în aproape douăsprezece ţări. Argentina, Uruguay, Paraguay, Brazilia, în America Latină. Franţa, Germania, Austria, Italia, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Iugoslavia, în Europa. Ei au continuat să strângă bani în bănci din toată lumea, aşteptând cu nerăbdare ziua în care aveau să reînceapă să aibă o influenţă directă asupra evenimentelor

politice. Există un nucleu central la Vatican. Ai fi surprins dacă ţi-aş spune cât de sus merge acest grup. Şi ai fi surprins dacă ţi-aş menţiona numele unora dintre politicienii catolici care sunt membri activi.

Prăbuşirea comunismului a reprezentat semnalul pe care îl aştepta Liga. Asta e şansa lor de a pune din nou lucrurile în mişcare şi de a înfiinţa acel Sfânt Imperiu Roman de care ţi-am vorbit. Nu e nevoie decât de sprijinul Vaticanului şi ei şi-ar putea planta propriii oameni la putere aproape oriunde au chef. Nu trebuie să-ţi explic ce importantă a devenit religia ca factor al politicii moderne. Dar membrii Ligii ştiu că nu au o veşnicie la dispoziţie. O mare parte din imboldul aflat în spatele revigorării religioase din locuri precum Polonia nu se traducea prin altceva decât sentimente antiguvernamentale. În noile sisteme capitaliste există pericolul ca oamenii s-o apuce pe calea obişnuită de secularizare, ca restul Europei şi Americii.

De asta sunt ei atât de disperaţi să pună mâna pe manuscrisul lui Iisus. Ei ştiu că, dacă joacă cum trebuie acest as, ar putea obţine un avantaj decisiv. În primul riând, ar căpăta libertate în interiorul Vaticanului şi ar putea trata de pe picior de egalitate cu papa. Originea poloneză a colecţiei face ca totul să sune mai atrăgător.

Iar, dacă reuşesc să transforme manuscrisul într-un fel de super relicvă, aceasta ar putea aţâţa incendiul unei revigorări religioase în Europa Centrală şi de Est. Exact ceea ce au nevoie.

Jack clătină din cap.

— Nu va ţine. Manuscrisul va avea efect contrar de îndată ce va fi tradus şi publicat. Va demonstra doar ce departe a fost biserica de adevăratul Iisus. Acel document a fost scris de un rabin evreu pios, nu de fiul lui Dumnezeu.

Felix încuviinţa.

— Poate că ai dreptate. În final, asta nu va mai conta. Cred că Rosewicz are un plan şi mai bun.

— Un plan mai bun?

— Să prezinte manuscrisul ca parte a unei conspiraţii evreieşti împotriva Bisericii. Europa e coaptă pentru aşa ceva S-a început deja masacrul etnic în Iugoslavia. Neonaziştii atacă ţiganii şi alţi străini în Germania Antisemitismul e din nou la

modă în Franţa. Crux Orientalis înseamnă o afacere. O afacere rea. Avem nevoie de tine ca să ne ajuţi să-i oprim.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI UNU

Următoarele trei zile trecură cu şedinţe de discuţii, dialoguri lungi, întrebările şi răspunsurile curgând până ce deveniră un fel de ceaţă în conştiinţa slăbită a lui Jack. Fusese de acord să ajute. Ce alternativă avea, din punct de vedere moral? Moştenirea lui ereditara îl obliga parţial la asta. La fel şi dragostea pentru Maria în ciuda moştenirii ei ereditare şi a ceea ce putea rezulta din această iubire. Felix şi Parker dezvăluiseră un mare rău. Implicarea lui în aceasta porcărie era completă şi complicată, fără ca el să o fi dorit. Nu era posibil şi nici recomandabil să se dezică acum de această implicare.

Procesul de iluminare îl legase de mâini şi de picioare faţă de cei care îl iluminaseră. Era un prizonier. Era legat de Maria pentru libertate, iar de Felix şi Parker pentru ceea ce ştia din adevăr. Nici măcar pentru o secundă nu crezuse că ei îi spuseseră tot ce ştiau sau măcar o bună parte din el; după cum nu credea că ei ar fi avut de gând să-i spună vreodată. Bănuia că Felix îl minţise de mai multe ori, în special în ceea ce privea prizonierii de război, despre a căror soartă întrebase. Presupunea că aşa funcţiona lumea lor. Îl copleşiseră cu fapte şocante, nu pentru că se simţiseră obligaţi să îl lumineze, ci datorită impactului psihologic pe care erau siguri că filmul şi fotografiile aveau să-l aibă asupra lui.

Cei doi aveau faţă de el un comportament, pur şi simplu, amabil, corect, iar el avea nevoie de amabilitate mai mult decât oricând altcândva în viaţa lui; cu excepţia, poate, a lunilor ce urmaseră morţii lui Caitlin şi Siobhan. Visele lui deveniseră din nou întunecate. Bineînţeles, ştia că ei îl foloseau, că el şi lucrurile pe care le ştia erau privite mai degrabă ca nişte bunuri de către cei doi. Însă nu se simţea ameninţat de întrebările lor, nici fizic, nici moral. Ei nu voiau confesiuni; aveau doar nevoie de ajutor şi credeau că el li-l putea da.

Lucrau împreună, vorbind pe rând de-a lungul lungilor ore: Felix, care avea vocea înceată şi temeinică, şi Parker, care scotea vorbe de duh când voia, şi era întotdeauna perceptiv. Şedeau alături de el într-o cameră din faţă, unde se afla un pian şi o veche sobă cu gaze, ca nişte vechi prieteni dezlegând şarade. Lipsa de formalism şi dezordinea aparentă a încăperii veneau cumva în ajutorul creării unei atmosfere relaxante. El se simţea bine. Cei doi îl tratau ca pe un oaspete onorat. Din fericire pentru liniştea minţii sale, el nu era dotat cu un aparat interior de detectare cu raze X. Dacă ar fi fost în stare să vadă prin pereţii încăperii până în camera de zi a clădirii învecinate, casa de la numărul 37, imaginea lui despre situaţia în care se afla ar fi fost profund schimbată.

Ar fi putut vedea acolo doi bărbaţi, doi tineri în pulovere şi pantaloni de lână, ghemuiţi lângă mai multe aparate de înregistrare audio. Oglinda de deasupra căminului din casa de la numărul 35 – casa lui Jack – ascundea o gaură mare, prin care o cameră video filma tot ce spunea şi făcea. Aranjamentul în aparenţă întâmplător al scaunelor din salon ascundea o plasare deliberata a lor, destinata obţinerii de unghiuri cât mai bune de filmare.

În fiecare zi, la ora şase fix, un motociclist ducea benzile audio şi video, pentru vizionare, la laboratoarele tehnice din strada Baker. Acolo, ele erau copiate şi distribuite unui cerc select de oameni, pe baza „nevoii de cunoaştere”, după care erau supuse unor cercetări atente de presupuşi experţi în nuanţele vocii şi expresiilor chipului. Arata Jack semne de stres când menţiona cutare lucru sau îşi lăsa privirea în jos când vorbea de cutare lucru?

Mai curios era că lui Jack nu-i trecuse niciodată prin minte să pună la îndoială referinţele anchetatorilor lui. Să fi fost de vină simplul fapt al englezei de înaltă calitate pe care o vorbeau, al perfecţiunii accentelor, al aspectului tipic englezesc al hainelor pentru faptul că Jack era convins de buna lor credinţă? Sau de vină era binecuvântarea Mariei, care le acordase credit, aşa cum confesiunea unui muribund îmbracă totul în haina convingerii?

Felix aborda subiectele tangenţial, ca un pescar cu harponul sondând adâncurile apei în speranţa găsirii unui banc de peşti. Arata ca un director de şcoală, chiar şi comportamentul venind în sprijinul acestei idei, sau ca un lucrător pe tărâm social. Sobrietatea lui era compensată de un umor ironic ce răzbătea la suprafaţă în cele mai nepotrivite momente. Mânca permanent batoane de ciocolată cu lapte, din care îi oferea şi lui Jack, ca şi cum ciocolata l-ar fi ajutat pe acesta să-şi amintească.

Individul avea un aer de om singur, care îl izbise pe Jack de prima dată când îl văzuse. Avea tipicurile cuiva care fusese singur toată viaţa. Un pic dezordonat în ţinută, foarte exact în obiceiuri, mai ales în a rosti „te rog“ sau „mulţumesc”, ca şi cum nu se despărţise în întregime de copilărie.

Nu era un homosexual, pe care să nu-l intereseze femeile, nici un celibatar din proprie voinţă, care să se temea de sex, nici măcar un copil adult, lipsit, cum ar fi spus oamenii unei alte generaţii, „de pasiune”. Părea, pur şi simplu, a fi un om singur, care într-un anumit moment din viaţa lui, în dimineaţa celei de-a patruzecea sau aproape a patruzeci şi una ajunsese să înţeleagă că viaţa nu-i hărăzise nici o tovarăşă de drum. Cel puţin, aşa îl percepuse Jack în timpul primei zile şi în cea mai mare parte din a doua.

Ca atare, Jack fu extrem de surprins când auzi, în seara celei de-a doua zile, legată de un comentariu al lui, remarca lui Felix că nevasta lui ar fi găsit comentariul amuzant în mintea lui, Jack nu putea împăca starea de om căsătorit a lui Felix cu aparenţa lui de singurătate şi îşi dădu seama că acum trebuia să caute în altă parte cauzele acestui aer fals de solitudine. Poate în lipsa lui de dragoste pentru nevastă-sa sau în neglijarea, sau dispreţuirea lui de către ea. Cu cât reflecta mai adânc, îşi zise că trebuia să caute un alt motiv.

Parker avea o privire rănită şi rătăcită, precum şi o faţă suptă, punctata de doi ochi negri şi vioi. Părea un ascet, mai degrabă prin voinţă decât prin fire. Se tortura sau fusese torturat; însă nu acesta era cuvântul folosit de Jack. În sinea lui prefera să rostească „rănit“, căci acest cuvânt era mai plastic. Ceea ce îl surprinse în scurt timp – înainte de surpriza de a afla că Felix era căsătorit – fu descoperirea faptului că acest rânit putea zâmbi şi că zâmbetul îi transforma întreaga fiinţă. Aceste

momente erau destul de rare, dar, când se petreceau, îl surprindeau întotdeauna pe Jack şi îl făceau să treacă de partea lui Parker, indiferent care ar fi fost aceasta.

El îi punea lui Jack întrebări în serie despre tatăl lui, la care, deşi nu le percepea relevanţa, Jack răspundea din toată inima, întrebările se refereau în special la viaţa dusă de tatăl lui în lagăr. Ce lagăr fusese, cât stătuse acolo, ce se întâmplase cu el după aceea, cât timp trăise ca refugiat? Apoi, întrebări despre familia tatălui lui. Câţi membri muriseră în lagăre sau în ghetouri, câţi supravieţuiseră, unde trăiau acuma aceşti supravieţuitori? În plus, la fiecare întrebare, Jack era interogat asupra sentimentelor pe care le trăia acum cu privire la problema respectivă şi a reacţiilor pe care le avusese ca şi copil.

Apoi, mai uimitor pentru Jack, interogatoriul trecu de la taică-său la Caitlin. Cum anume se cunoscuseră? Îşi amintea dacă o văzuse înainte de întâlnire în campusul universitar, chiar şi vag? Îl prezentase ea vreodată celorlalţi membri ai familiei ei? Ce-i spusese despre părinţii ei, despre viaţa sau moartea lor.

Şedinţele nu durau niciodată mult. În pauze şedeau tăcuţi, bând ceai sau cafea şi molfăind biscuiţi. Uneori, în vreme ce Parker conducea interogatoriul, Felix se aşeza la o masă şi se apuca să-şi dea pasienţe cu nişte cărţi de plastic. Micile lui partide nu păreau niciodată a se termina bine, însă el nu îşi pierdea nici o clipă răbdarea şi nu dădea nici un moment semne de oboseală. Zgomotul moale al cărţilor amestecate ajunse curând un însoţitor constant al celuilalt joc, pe care Jack îl juca cu Parker.

Casa dispunea de o menajeră, doamna Bidwell, o văduvă cu şolduri înguste, de cincizeci şi ceva de ani, care le aducea băuturile pe o tavă cromată şi le umplea platourile cu sandvişuri. Le gătea micul dejun şi le pregătea „mese ca lumea“ la prânz şi seara, servindu-i în sufrageria din spatele casei. Uneori, în timpul şedinţelor, răzbătea până la el sunetul înfundat al televizorului pe care ea îl urmărea în timp ce muncea. Pentru cei care ascultau discuţiile dincolo, acest sunet fusese misterios la început şi necesitase o explicaţie pentru neiniţiaţi.

Jack asculta toate întrebările politicos şi tăcut. Parker era urmat de Felix, apoi Felix era urmat de Parker, într-un şir regulat de succesiuni, până când Jack nu-i putea deosebi şi nu-şi putea da seama de ce era acolo sau de ce se găseau toţi trei acolo. Le dezvălui tot ce putu. Nu minţea cu nimic, nu ascundea nimic, totul datorită unei încrederi construite fără alt ciment decât zâmbetele ocazionale ale lui Parker.

— Există două feluri de pasienţe, îi spuse Felix în timpul uneia dintre pauzele primei zile, când îi explică principiile celor mai bune jocuri de acest gen. Unul depinde în întregime de felul în care amesteci cărţile, caz în care pasienţa îţi va ieşi sau nu doar din întâmplare. Trebuie să aştepţi şi trebuie să încerci mereu. Celălalt fel ţinea parţial de amestec, parţial de talent. Aici, dacă faci mişcări greşite, te vei bloca.

Jucă, de două ori, o pasienţă denumită Beleaguered Castle, arătându-i lui Jack ce situaţii pot apărea, şi de fiecare dată pasienţa ieşi frumos; a treia oară, în capul unui şir apăru un rigă, şi cum toate cărţile mici erau dedesubt, jocul se blocă şi nu permise nici măcar o primă mutare.

„Ce era în hârtiile lui Rosewicz, cele pe care le avea din Germania? Erau incluse rapoarte provenind de la Einzatsgruppen?”

„Cum arată Bercik? E un bărbat înalt şi slab? Poarta barbă? De cât timp îl cunoştea Şaranskii?”

„Cam câte manuscrise se găseau acolo? Câte fragmente? Cunoşti provenienţa vreunuia dintre materiale? “

„Câte fotocopii erau? Originale sau copii la a doua mână? Erau granuloase? “

„Cum se numea cardinalul? Eşti sigur? Cum arăta? “

„Tatăl tău ştia când a murit mama lui? Câţi kilometri au parcurs? Unde se află unchiul tău, Josef, acum? “

„Cum se numea cafeneaua unde spui că ai întâlnit-o pe Caitlin? Tu i-ai vorbit primul sau ea ţi s-a adresat mai întâi? Eşti sigur? Ce ai făcut înainte de a deveni amanţi? Cum a murit ea? Ce ai simţit? Ce simţi acum? “

De ce puneau atât de multe întrebări? Şi de ce aceste întrebări despre lucruri care nu puteau avea nici o legătură cu ceea ce se întâmpla.

— Unde este Maria? se interesă el. Aş vrea să-i vorbesc.

— Va veni aici, îţi promit. În câteva zile. După Crăciun.

Noaptea, Jack dormea în dormitorul din faţă. Uşa încăperii era păzită toată noaptea de un paznic sau, cel puţin, aşa presupunea el, întrucât paznicul era acolo când se ducea la culcare şi tot acolo îl găsea dimineaţa, când ieşea să se ducă la baie. Omul se numea Norman. Parker şi Felix aveau alte încăperi, tot în acea casă.

Dimineţile, Jack se trezea din pricina zgomotului făcut de lăptar. Mai târziu, privind din spatele perdelelor, vedea oameni urcându-se la volan şi plecând cu corespondenţa, copii plecând la şcoală. Strada avea un aer de deplină normalitate a unei suburbii. Însă jos, la capul scării, Norman şedea pe un scaun în hol, cu un pistol-mitralieră în braţe, ca un copil adormit.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI DOI

Petrecură Crăciunul împreună cu el, ca şi cum deveniseră familia lui printr-o minune a geneticii. Ca şi cum, mărturisind tot ce ştia, Jack ajunsese la partenogeneză.

În Ajun, Felix îl scoase în oraş. O vreme parcurseră străzile ca nişte turişti, admirând decoraţiunile şi vitrinele luminate, pline cu cadouri de Crăciun, ale magazinelor. Strada Oxford şi strada Regent erau pline de lume care îşi făcea cumpărăturile în ultima clipă. Moscova şi mizeria de acolo păreau situate la un milion de kilometri depărtare. Peste tot se vedeau copii cu feţe luminoase, care tropăiau ţinându-se de mâna părinţilor. De fiecare dată când întâlneau un copil, Jack se grăbea să privească în altă parte.

— Vrei să cumperi ceva? îl întrebă Felix.

— Aş vrea ceva pentru Maria, răspunse el. Însă n-am nici un ban, iar Parker a spus că ar putea fi periculos să scot bani din cont sau să îmi folosesc cărţile de credit.

— E-n regulă. Te putem împrumuta cu oricât ai nevoie. Te-ai gândit ce ţi-ar plăcea să-i iei?

— Nu ştiu. Nu prea ştiu care sunt preferinţele ei.

— Ce zici de un parfum? Nu greşeşti niciodată cu aşa ceva.

Se duseră la magazinul Harvey Nichols, unde Jack îi cumpără o sticlă mare de Shalimar. Jack îşi amintea cu precizie că acesta era parfumul cu care se dăduse Maria în acea ultimă noapte din observatorul de la Summerlawn. O întrebase atunci cum se numea parfumul, din întâmplare; acum însă acea sticlă părea aproape un talisman.

Vânzătoarea îi împacheta cutia cu fundiţe şi îi ura Crăciun fericit. Era o franţuzoaica foarte frumoasă. Mulţumindu-i, Jack simţi brusc un val de dorinţă sexuală. Era pentru prima dată după ani de zile că îl încerca o asemenea dorinţă puternică.

Parfumul, senzaţiile de care îi amintea acesta, neaşteptata frumuseţe a vânzătoarei, toate acestea îl prinseseră nepregătit.

Ieşiră pe strada Sloane. În vitrinele magazinelor îngeri albi îşi ridicau aripile îngheţate. Undeva, în apropiere, o formaţie cânta „Noapte de vis“. Când se duse la maşină, constată uluit că obrajii îi erau uzi de lacrimi.

De Crăciun se servi curcan umplut cu castane, budinca de prune de la Marks & Spencer, fursecuri de la John Lewis. Masa îi aminti lui Jack de dezechilibrul pe care-l suportase în educaţie, când celebra Crăciunul împreuna cu mama lui şi cu familia ei, şi Rosh ha-Shana cu tatăl şi cu prietenii acestuia. Nici cal, nici măgar. După masă, apoi a doua şi a treia zi, o duminică, se odihniră şi se uitară la televizor. Felix îl învăţă să joace bridge, folosindu-l pe Norman pe post de al patrulea jucător. Prietenul acestuia, omul al cărui nume Jack nu-l cunoştea, rămase afară, „să vegheze asupra situaţiei”.

Maria apăru în ziua următoare. Îi aduse o felicitare cu o ilustraţie pe copertă, care cânta „Jingle Bells“ când era deschisă. El îi dădu parfumul, şi ea păru copleşita de dar. Îi dădu, de asemenea, o carte pentru Paul, un exemplar din *Where the Wild Things Are*, pe care Felix îl cumpărase la cererea lui. Maria păru mai încântată de carte decât de parfum. La rândul ei, îi cumpărase o cravată din mătase gri, Armani, extraordinar de moale la pipăit.

— E superbă, rosti el. Dar nu ştiu dacă o pot purta. Nu cred că o să mă lase să plec de aici.

— Nu-i lăsa să te prostească, îl sfătui ea. Trebuie să-ţi dea voie să pleci dacă insişti. Nu eşti prizonierul lor.

— Nu?

Maria clătină din cap. Încăperea era acum scăldată de razele soarelui, nu de cele aurii ale verii, ci de unele suficient de strălucitoare ca să dea pârului ei negru reflexii de foc.

— Nu în sensul la care te referi. Ei vor doar să te protejeze.

— Şi tatăl tău voia asta. Henryk servea tocmai la aşa ceva. El m-a salvat din Moscova. Probabil că ştii. Nu văd de ce situaţia de acum ar diferi.

— Tatăl meu te-ar fi vândut celui care licita mai mult. Întâmplător, tocmai el se afla în poziţia de a licita, astfel încât

erai în siguranţă câtă vreme erai cu el. Cea mai mică schimbare de strategie a lui te-ar fi făcut neajutorat, ca un copil.

— Felix şi Parker nu vor proceda aşa? Nu se vor conforma unor schimbări de strategie? De fapt, ei ce urmăresc, ştii?

— Vor să distrugă Liga. E un plan important pentru ei, iar manuscrisul e o piesă de bază în întreaga schemă. Asta te face important. Nu cred că situaţia se va schimba.

Jack îi povesti despre întrebările legate de taică-său şi de Caitlin, şi vru să afle de la Maria care era semnificaţia lor. Ea îi răspunse că nu ştie, însă ceva din privire lăsa să se întrevadă că ştia mai multe decât era dispusă să-i spună.

— Şi tu? Cum ai ajuns aici? Mi-au spus că soţul tău nu te scapă din priviri.

— Inexact. Karl e gelos, dar şi mândru. Am început să-mi construiesc o carieră de pianistă. De cele mai multe ori cânt aici, în Londra. Uneori, Karl mă însoţeşte, dar adesea e prea ocupat ca să facă asta. Ca atare, călătoresc singura. Sunt aici pentru trei zile, ca să dau un recital la Purcell Room.

— Îmi amintesc, zise el, de acea primă zi, când l-am sunat pe tatăl tău. Te auzeam cântând în fundal.

Ea râse.

— Pe atunci nu eram prea bună.

— Acum eşti bună?

Ea îl privi tristă.

— Da, sunt foarte bună. Dar sunt departe de a fi cea mai bună. Sunt studenţi mult mai buni decât mine la conservator, în anul meu. Unii dintre ei vor avea cariere strălucitoare. Alţii, nu.

Talentul nu înseamnă totul. Costa mult să pleci în turnee şi să cânţi înainte de a fi bine cunoscut. Mulţi oameni nu au atâţia bani şi nu pot obţine un sponsor, aşa că sfârşesc cântând în orchestre, dacă nu câştigă o mare competiţie. Sau, în alte cazuri, lucrează ca muzicieni la studio, sau, în fine, renunţă cu totul Ia muzică. Cel puţin, ca profesie. Vezi, deci, că eu fac parte dintre cei norocoşi. Tatăl meu e bogat. Soţul meu e şi mai bogat Deci cânt. Prietenii lor bogaţi vin la concertele mele şi mă aplaudă din cu totul alte motive. Ei cred că am fost bună dacă am cântat jumătate din lucrări într-o altă cheie sau de-a îndoaselea.

— Asta te deprimă?

— Bineînţeles. Ştii bine că da. De-asta ţi-o mărturisesc, pentru că tu înţelegi. Însă eu vreau să cânt. Sunt suficient de bună pentru scena de concert şi sunt destul de bogată ca să mă susţin în primii ani. Acesta e norocul meu şi n-am de gând să-i dau cu piciorul. N-am să fac nici un fel de nazuri, Jack. Nu-mi pot permite nazuri.

— Şi Karl? Cu el cum rămâne? Cânţi pentru el?

Maria clătină din cap.

— Nu, şopti ea. N-are ureche muzicală. Merge la concerte, dar nu pentru muzică. Taică-meu mi-a spus o dată că merge acolo ca să-i audă pe oameni.

— Nu pricep.

— Nu tusea sau aplauzele, nu la asta mă refer. El ascultă alte sunete, pe care numai unul ca el le poate auzi. Banii au un sunet al lor. Ştiai? Puterea are alt sunet. E asemănător, dar un expert vede imediat diferenţa. Frumuseţe. Sex appeal. Slăbiciune. Susceptibilitate. Vulnerabilitate. Lăcomie. Ambiţie. Pentru Karl, fiecare dintre acestea are un sunet aparte; el are un auz perfect şi aude melodia acolo unde tu şi cu mine n-am detecta decât un biet târşâit de paşi.

Maria se opri. Se găseau în camera de zi. Felix le pregătise vin fiert. Fiecare avea paharul lui pe o măsuţă joasă. Din când în când, Maria arunca o privire în oglinda de deasupra căminului.

— În seara asta cânt, reluă ea. Mi-ar face plăcere să vii şi tu.

— Karl va fi acolo?

Ea clătină din cap. Jack avu impresia că ea roşeşte.

— În seara asta sunt singură. El se întâlneşte după-amiază, în Dortmund, cu nişte bancheri.

— Atunci bineînţeles că voi veni.

— Te va aştepta un bilet la intrare.

Se ridica să plece. Se ridică şi el şi se apropie de ea.

— Maria. Mă simt ca şi cum totul ar fi încă suspendat în aer. Acolo unde am lăsat totul în noaptea din observator.

Ea îl privi cu timiditate. Îşi scoase limba şi îşi linse colţul gurii. Se uită din nou la oglindă şi îşi văzu chipul. Prea multe reflecţii gândi ea prea multe oglinzi. Iar uneori nu te priveşti, ci eşti cel privit, nu eşti oglinda ci reflexia. Făcu un pas către el. Jack vru s-o ia în braţe, dar ea se dădu înapoi.

— Nu aici, rosti, vorbind încet. Mai târziu. Diseară, după spectacol.

— Eşti tristă, observă el.

— Zău? Ca răspuns, el vru să-i apuce mâna De această dată, ea nu se trase înapoi. Însă nici nu se apropie de el. Simţea în spate prezenţa oglinzii şi duritatea sticlei. Dacă ar crăpa, dacă s-ar sparge... Trebuie să plec, zise cu voce tare. Sunt aşteptată la o repetiţie. Deja am întârziat.

Norman merse cu el la concert. Biletele îi aşteptau, aşa cum promisese Maria. Ajunseră doar cu câteva minute înainte de începerea spectacolului. Sala era arhiplină. Aşa cum prevestise Maria o mare parte din public era formata din bărbaţi şi femei situaţi pe o treaptă înaltă a societăţii. Toţi sporovăiau şi râdeau între ei, ca nişte păsărele într-o colivie. Jack îşi aminti de concertele la care participase împreună cu Caitlin în Sala Naţională de Concerte din Dublin; ca şi de recitalurile mai mici, precum cel de acum, din Sala de Examinări de la Trinity.

Luminile scăzură în intensitate. Vocile încetară orice discuţie. Cineva tuşi. Pe scenă se ivi Maria. Purta o rochie lungă, neagră, ce îi lăsa umerii dezgoliţi, împodobită doar cu o broşă simplă din argint. Jack nu-şi putu lua privirea de la ea. Cea mai mare parte din spectacol fu prea absorbit s-o admire, ca să fie pe deplin conştient de ceea ce cânta. Prima jumătate a concertului consta dintr-un Preludiu şi Fuga în Re Minor de Bach, urmate de Sonata Nr. 10 de Schubert, în Si bemol. La sfârşitul fiecărei piese, publicul aplauda îndelung. În a doua jumătate, Maria interpretă patru balade de Chopin, iar pentru bis alese Nocturna în Do minor de Chopin. Treptat, fără voie, Jack începu să-şi dea seama că ea nu-i mărturisise adevărul sau, cel puţin, nu în întregime.

Nu era doar bună, era strălucitoare. Ascultătorii erau fascinaţi nu numai de tehnica degetelor sau de precizia temporizării, ci, mai ales, de faptul că îmbogăţea fiecare piesă pe care o interpreta, fiecare pauză, cu o profunzime care lui Jack i se părea de neegalat. Câteva dintre bucăţi – mai ales a doua parte a sonatei şi Nocturna – fuseseră, evident, alese în acord cu starea ei de spirit, care putea fi concretizată prin cuvintele: blândeţe, meditaţie şi tristeţe.

Muzica era perfectă pentru acel sezon, pentru acel interval dintre Crăciun şi Anul Nou, o vreme a sărbătorilor, când un an întreg îşi trăia ultimele zile. O vreme de reflecţie asupra a ceea ce fusese realizat şi a ceea ce mai rămăsese de făcut. Asupra păcatului şi a imposibilităţii de a trăi. Jack se gândi la Caitlin şi la Siobhan, la tatăl lui care murise singur, la Iosif, Leah şi la Sima. De fiecare dată când îşi ridica privirea, o vedea pe Maria acolo, în faţa lui.

Alături de bilet, ea lăsase un mesaj, în care îi spunea să vină să o vadă după concert. El îşi croi drum în culise, acompaniat de tăcutul Norman. Mariei îi fusese repartizată o cabină în care să se îmbrace. Încăperea era plină de prieteni şi admiratori. Norman părea deranjat că trebuie să-l protejeze pe Jack în mulţime, aşa că se retrase pe coridor, lângă un extinctor ce fusese parţial smuls din perete. Oamenii veneau şi plecau, o felicitau, apoi se grăbeau să se strângă în mici grupuri pentru a pleca la cârciumi şi restaurante, sărutându-se, îmbrăţişându-se şi zâmbind.

Jack le ascultă vocile ridicate şi ţipetele de aclamare, căutând celelalte sunete mai puţin descifrabile, ale banilor, invidiei şi prostiei. Se gândi să plece. Se simţea nelalocul lui aici, în afara clasei lui sociale. Intrarea şi ieşirea atâtor iniţiaţi nu sublinia decât nepotrivirea dintre el şi o femeie ca Maria. Se apropiaseră în acea vară, când fuseseră singuri, despărţiţi fiecare de lumea proprie, dar ce îl făcuse oare să creadă că el era genul de persoană care ar putea împărtăşi viaţa ei? Existenţa Mariei era mult mai deschisă spre lume decât a lui, iar lumea ei era total diferită de oricare altă lume cunoscută de el. Stătea în coridorul rece, simţind cum i se diminuează curajul cu fiecare minut care trecea.

Tocmai se hotărâse să plece când se creă agitaţie la uşa Mariei, se auziră ţipete zgomotoase de „la revedere, dragă“ şi „ciao!“, apoi o mulţime de spectatori în haine scumpe se făcură nevăzuţi prin uşile batante care conduceau spre ieşire. Privind din nou spre uşa ei, o văzu acolo, uitându-se la el.

— Sunt obosită, rosti ea. O să mă ducă înapoi impresarul meu. Stau la Hotelul Brown’s. Vino peste o jumătate de oră. Foloseşte intrarea din strada Albemarle, dar ai grijă: Karl pune

oameni să mă ţină tot timpul sub supraveghere. Stau în apartamentul 516.

Jack aşteptă să treacă o jumătate de oră, într-o stare de nelinişte şi perplexitate. Norman îl conduse la hotel. El ştia ce se întâmplă. Nu era treaba lui să aprobe sau să dezaprobe, dar nu-i plăcea când i se îngreuna misiunea.

— Lasă-mă aici, Norman, n-o să păţesc nimic.

— Ştiţi că nu pot face asta, doctore Gould. Am ordinele mele.

— Atunci, aşteaptă în hol. Bea un ceai sau altceva.

Norman păru gata să protesteze iarăşi, dar înţelese că situaţia impunea un fel de discreţie.

— Bine, cedă el. Dar dacă se află...

— Nu se va afla. Promit.

Se dăduse cu parfumul dăruit de el. Mirosea la fel ca atunci, în acea seara caldă de vară, când se uitaseră la stele. Când o luă în braţe, simţi că se umple cu el. Ca şi cum l-ar fi inundat brusc lacrimile. Fusese atât de pustiit, încât simpla inhalare a parfumului ei îi satura toate simţurile. Atingând-o, avea impresia că întinsese o mână din pustietate, în speranţa că undeva, prin molozul şi nenorocirile din viaţa lui, va întâlni mâna ei.

Prima îmbrăţişare fuse cea mai lungă pe care fiecare din ei o cunoscuse vreodată. El nu-i dădu drumul, n-o lăsă nici măcar să se dezbrace. Îi era suficient s-o ţină, să se umple de ea centimetru cu centimetru şi clipă cu clipă. Rochia de mătase foşnea de fiecare dată când se atingea de ea, ca iarba sau ca frunzele în bătaia vântului.

Din când în când, el se dădea un pic înapoi, ca să-i privească chipul. De fiecare dată, ea îi susţinea privirea

— Te iubesc atât de mult, şopti ea. Atât de mult.

O mângâie pe obraz. Ca şi cum acolo era toată nuditatea ei, şi era toată a lui. Acum că era împreuna cu ea nu se mai putea vedea în altă parte. Acum, că o voia, nu se putea imagina înfruntându-şi dorinţa.

— Soţia ta rosti ea. Caitlin. Ţi-e dor de ea?

— Da răspunse el. Tot timpul.

— Nu se va vindeca niciodată?

— Nu. Niciodată

— Şi asta?

— Nici asta nu se va vindeca vreodată, replică el.

Ca şi cum ea l-ar fi rănit. Ca şi cum ea ar fi fost un cuţit pe care el îl înşfăcase cu mâna deschisă şi sângerândă.

Acum, ea se trase mai mult înapoi şi îşi duse mâinile la copcile rochiei, pe care le desfăcu cu repeziciune. Rochia căzu grămadă, ca un val care atinge ţărmul. Jack văzu chipul şi corpul lui Caitlin, însă acestea i se şterseră din faţa ochilor când ea se apropie din nou. Atunci, îl părăsi toată încetineala, toată răbdarea şi toată nevoia de aşteptare, iar când o îmbrăţişa de această dată, îşi dădu frâu liber simţurilor înflăcărate.

CAPITOLUL PATRUZECI ȘI TREI

După ce făcură dragoste, rămaseră întinşi în pat, fără ca vreunul să scoată vreo vorba mult timp. Din când în când, se auzeau sunete înfundate de maşini. În încăpere exista un ceas care ticăia uşor, iar în baie un robinet lăsa să cadă picături în chiuvetă. Jack ascultă cum Maria răsufla lângă el; dacă se uita, putea vedea uşoara ridicare şi coborâre a sânilor ei. Pielea li se atingea, picior lângă picior şi şold de şold. Atât mâinile ei, cât şi ale lui se odihneau pe abdomenul ei. O dorea în continuare. Posesiunea nu distrusese dorinţa. Ea intrase în fiinţa lui, prin atingere, prin parfum, prin văz, iar el n-avea nevoie decât să închidă ochii ca să o vadă limpede, să-i vadă chipul şi ochii, ca şi superbele contururi ale trupului.

După mult timp, Maria rupse tăcerea.

— A meritat aşteptarea?

— Renunţasem să mai aştept, răspunse el. Am crezut că nu am ce să mai aştept. Am crezut că nu te voi mai vedea niciodată.

Ea tăcu din nou o vreme.

— Eu am aşteptat, rosti ea, în cele din urmă. Ştiam... că ne vom întâlni din nou şi că vom deveni amanţi.

— Şi a meritat?

Maria îl privi cu ochi serioşi. Ca şi cum ar fi interpretat din nou o partitura la pian.

— Nu, dacă la asta se reduce totul. La o partidă de sex într-o cameră de hotel. Am aşteptat mai mult decât atât. Mult mai mult. Am aşteptat totul.

— Totul?

— Să am o viaţă împreună cu tine.

Se ridică pe marginea patului şi se privi în oglindă. Erau atât de apropiaţi, gândi, dar cel mai mic lucru ar putea distruge totul. De această dată pentru totdeauna.

— Atunci o vei avea, replică el. O viaţă împreună. Vei divorţa. Şi ne vom căsători.

— Ce bine ar fi să fie atât de simplu. Karl e un catolic devotat. Nu-mi va acorda divorţul.

— Cu siguranţă, asta e problema lui. Poţi să obţii divorţul pe cale legală.

— Nu e atât de simplu, Jack. Şi eu sunt credincioasă. Particip regulat la slujbe. Şi mai trebuie să mă gândesc la Paul. El înseamnă totul pentru mine, Jack. Chiar mai mult decât însemni tu. Nu-l pot părăsi pe Karl, pur şi simplu. Nu dacă asta înseamnă să trăiesc în păcat.

— Atunci, între noi ce e? Ce e asta?

Ea înălţă din umeri.

— E altceva. S-a întâmplat o singură dată. Mâine o să mă întorc în Germania. Ar fi cu totul altceva dacă am face-o regulat. Dacă aş trai cu tine ca şi cum am fi soţ şi soţie.

— Dar ai spus că asta vrei. Totul. Sunt vorbele tale.

— Ştiu.

Vocea ei devenise şoptită, ca şi cum nu mai ştia ce să spună.

— Îl iubeşti? Asta încerci să-mi spui?

Ea clătină din cap, însă fără a se uita la el.

— Nu. Nu înţelegi? Nu-l iubesc pe Karl. Te iubesc pe tine, dar asta nu mai are importanţa.

— Nu mai are importanţă?

— Ţi-au explicat? Despre tatăl meu? Despre Ligă?

Jack încuviinţă.

— Da, puţin. Dar asta nu afectează sentimentele mele pentru tine. Tu nu eşti tatăl tău.

— Ţi-au spus de ce am venit la ei?

El clătină din cap.

— Nu. Doar am presupus... De fapt, nu sunt sigur ce am presupus.

— Am ştiut dintotdeauna de Ligă. Nu ceea ce ştii tu şi ceea ce ştiu eu acum. Tata mi-a povestit despre ea încă de când eram mică. Aşa cum unii taţi le spun fiicelor lor că sunt masoni sau membri ai unei frăţii. Ca şi cum ar aparţine Legiunii Sfintei Fecioare sau Cavalerilor Templieri. Nu aveam voie să discutăm despre asta în afara familiei. Era un fel de afacere privată, ceva

polonez. Nu exista nimic irlandez în povestea asta. Sora mea şi cu mine n-am fost duse niciodată la întâlniri sau şedinţe.

Apoi, când am ajuns prima dată la Roma, am fost abordată de cineva de la serviciul britanic de informaţii. Bineînţeles, la început habar n-am avut că persoana respectivă lucra unde lucra. Agenţii nu se deconspiră aşa uşor. Nimeni n-o să vină la tine zicându-ţi: „Bună, mă numesc Brown şi lucrez pentru MI6."

Întâlnirea a fost aranjată ca să pară întâmplătoare. Tipul mi-a devenit prieten. Nu ştiu cum a apărut între noi subiectul Ligă.

Aparent, tot din senin, dar sunt convinsă că el a regizat totul. Mi-a povestit lucruri pe care nu le auzisem niciodată, despre ceea ce a făcut Liga în război. La început, am refuzat să-l cred, însă el mi-a spus că mă poate pune în legătură cu cineva care cunoştea mai multe şi care-mi putea arăta probe. În cele din urmă, m-au convins, dar am refuzat să lucrez pentru ei. Au spus că voiau informaţii din interior despre tatăl meu şi despre activităţile conduse de el în numele Ligii. Mi-au spus că el era unul dintre şefii acestei Ligi. Am refuzat să cred că el putea fi atât de implicat în ceva atât de rău. Făcu o pauza Apoi m-am măritat cu Karl. Pentru prima dată, Jack sesiză ceva mai mult decât simpla tristeţe în vocea ei. Ceva mai apropiat de o adevărată nefericire, ba chiar de o adevărata disperare. Vrei să-ţi povestesc despre Karl şi despre ce fel de om e?

— Mi-ai explicat că e bogat şi puternic.

— Acela nu e soţul meu, ci Herr Karl von Freudiger. Cel prezent în sala de şedinţe, la recepţii, la târguri şi când se întâlneşte cu miniştri. Eu m-am măritat cu altcineva. Nu trebuie să crezi că mă tratează rău. Că mă insulta, că mă bate sau că-mi îngrădeşte personalitatea. N-ar face nimic din toate acestea. Ar însemna un comportament prea burghez din partea lui. El e un snob care crede inflexibil în clasa lui socială. Clasa reprezintă aproape un mit. Comportamentul lui se mulează după cel al clasei. Până în cele mai mici amânunte. Oamenii din clasele inferioare îşi bat nevestele, cei din clasele mijlocii sunt nişte bestii, însă membrii clasei lui ştiu cum să se comporte şi să se înfrâneze. O soţie bătută nu va arata bine la o recepţie, iar una înfricoşată va fi neîndemânatică la o cină sau un bal. Aşa ceva e de neconceput. Aparenţele trebuie salvate cu orice preţ. Ca atare, el nu mă bate şi nu-şi dă frâu liber mâniei.

În schimb, este rece. Habar n-ai cât de rece poate fi. Mă înspăimântă cu răceala lui. E ca gheaţa. Nu mă iubeşte. Nu m-a iubit niciodată. Am ştiut-o încă de la început, de când m-am măritat cu el, dar am sperat că situaţia se va schimba în timp. Iniţial, am încercat să-l iubesc şi pot spune că am încercat din răsputeri. El se arata amabil şi reţinut, iar eu am crezut că îi pot transforma amabilitatea în dragoste, dacă duc o muncă susţinută. M-am înşelat. El a trecut de starea asta cu mult timp în urmă. A trecut dincolo de iubire. Eşecul lui n-are nimic de-a face cu mine, deşi a încercat adesea să mă facă să cred asta.

Tot ce ţi-am spus nu e decât o digresiune. Elementul cel mai important este că am început să bănuiesc că ar putea fi adevărat tot ceea ce aflasem despre Ligă şi despre tatăl meu. Din întâmplare, am descoperit unele lucruri. Lucruri importante privitoare la tatăl lui Karl, Reinhold.

Karl datorează tot ceea ce are tatălui lui. Reinhold trăieşte şi încă bine, deşi are aproape nouăzeci de ani acum. Anul trecut, la aniversarea zilei lui de naştere, au fost prezenţi toţi oamenii importanţi ai oraşului. Preşedintele Camerei de Comerţ, un reprezentant al Ministerului Comerţului de la Bonn, ba chiar un episcop catolic. În timpul ultimului război, Reinhold a fost un *Wehrwirtschaftsführer*. Nu ştiu exact ce înseamnă asta în engleză. Un fel de „conducător al economiei de război”. Asta înseamnă, bineînţeles, că el a ajutat la continuarea efortului de război nazist. Firma lui fabrica lunete pentru arme şi geamuri blindate pentru avioane. El personal a fost decorat cu Scutul Vulturului. Maria se opri. Jack nu voia să discute cu ea pe această temă. Tot ce-şi dorea era s-o atingă, să facă dragoste, să stea întins lângă ea până dimineaţă. În februarie 1933, la mai puţin de o lună după ce Hindenburg l-a desemnat cancelar pe Adolf Hitler, un bărbat pe nume Hjalmar Schacht a invitat douăzeci şi cinci dintre industriaşii de frunte ai Germaniei la o întâlnire în casa lui Hermann Goering din Berlin. Au fost prezenţi atât Goering, cât şi Hitler. Schacht tocmai fusese numit preşedinte al Reichsbank. Era un prieten apropiat al socrului meu. La acea întâlnire, Reinhold şi ceilalţi au cerut sprijin financiar pentru partidul nazist. Cu acea ocazie Schacht a strâns trei milioane de mărci. Aceşti bani garantau succesul naziştilor în anii ce urmau.

De fapt, Reinhold era deja membru al Keppler Kreis, un cerc de industriaşi pronazişti, constituit cu doi ani în urmă. Aceşti industriaşi l-au sprijinit pe Hitler să ajungă la putere. O mulţime de bani au fost depuşi într-un cont special, Sonderkonto S, la banca lui Kurt von Schröder.

După război, Reinhold a stat scurt timp într-un lagăr de internare. El a fost acuzat de diverse crime de război, în special de folosirea de sclavi în uzinele sale, drept pentru care a fost condamnat la închisoare pe viaţă. A fost unul dintre criminalii de război deţinuţi în închisoarea Landsberg, alături de alţi industriaşi condamnaţi. În 1951 a fost eliberat, împreună cu Alfred Krupp. Ca şi în cazul lui Krupp, el şi-a primit averea înapoi. Karl mi-a spus că tatăl lui era mai bogat când a ieşit din închisoare decât fusese când intrase. Uzinele lui erau încă în funcţiune, graţie lui Karl şi graţie faptului că Aliaţii doreau din răsputeri să repună Germania pe picioare.

— N-au fost bombardate aceste uzine în timpul războiului?

Maria clătină din cap.

— Aşa crede toată lumea. Adevărul e că bombardamentele aliate n-au distrus mai mult de douăzeci la sută din capacitatea de război a Germaniei. Nucleul industriei germane n-a fost nici măcar zgâriat. Întreprinderile von Freudiger n-au pierdut nici măcar veniturile unei zile de lucru de la începutul şi până la sfârşitul războiului. După aceea, totul a fost o afacere obişnuită.

Interveni o pauză în conversaţie. Maria ajunsese la un punct din viaţa ei când nu mai ştia care îi era destinaţia şi nici în ce direcţie să apuce. În această seară, ea era un amestec de iubire şi vinovăţie. Stătea goală pe un pat, alături de singurul bărbat pe care-l iubise vreodată, încercând să-i justifice acestuia trădarea comisă faţă de un soţ şi un tată, încercând să găsească o cale de a-i explica acestui bărbat de ce nu se puteau întâlni din nou. În parte, deoarece era prea periculos, în parte, deoarece se temea că vinovăţia o va distruge.

Şi mai presus de asta? Ar fi reuşit ea să-i spună ceea ce ar fi dorit cel mai mult să-i mărturisească, anume secretul prin care ajunseseră să se întâlnească?

— De asta îl urăşti pe Karl? întrebă el. Pentru că tatăl lui era nazist?

— Cum poţi crede asta? Nu-l urăsc din acest motiv mai mult decât mă urăsc pe mine însămi, pentru că tatăl meu a fost un asasin ustaş sau pentru că unchiul meu a acordat binecuvântarea trupelor SS înainte ca acestea să înceapă omorârea evreilor. Adevărul e că Reinhold a fost un membru devotat al Crux Orientalis. El a dat organizaţiei cea mai mare parte a fondurilor de care aceasta avea nevoie la început. Întreprinderile von Freudiger donează încă cinci milioane de mărci anual, iar Reinhold continuă să deţină un rang înalt în cercul interior al Ligii. Karl este Păstrătorul Cheilor secţiei germane. A fost iniţiat când avea şaptesprezece ani.

Pe vremuri, Reinhold şi tatăl meu au fost foarte apropiaţi. Nu ştiu sigur de ce. În timpul războiului, s-a întâmplat ceva care i-a legat. De aceea a fost aranjată căsătoria dintre Karl şi mine. E un soi de uniune politică, menită acoperirii unei falii ivite între ramurile germană şi croată ale Ligii. Iniţial, Karl trebuia să se fi însurat cu sora mea Katerina. Dar... Ezită, luându-şi privirea de la el. Din nou, acea reflexie, chipul şi trupul ei pe sticlă. Şi dincolo de ele? Mai adânc decât sticla? Dar ea a murit, aşa cum ştii. Aşa că am fost aleasă eu să îi iau locul.

— Dar... asta e o barbarie.

— Oare? E o barbarie mai mare decât atunci când doi oameni se întâlnesc într-o discotecă, beţi, şi nu-şi dau seama ce fac? Sau de cât o nenorocită de agenţie matrimonială unde eşti taxat cu cincizeci de lire şi un computer de mâna a treia îţi alege tovarăşul de viaţă? Greşeşti în privinţa barbarismului lor. L-aş putea ierta pe tata pentru că m-a măritat cu Karl, după cum l-aş ierta pe Karl că m-a luat astfel. N-are nimic nobil, dar acest lucru se întâmplă de secole.

— Eu tot cred că sunt barbari.

Maria dădu încet din cap.

— Da. Dar nu din aceste motive. Asta a fost dintotdeauna tragedia extremei drepte. Ei cred în civilizaţie, în cultură, în ordine, în disciplină socială. Numai că, încercând să obţină toate astea, ei nu produc decât haos şi barbarism.

— Şi tu? în ce crezi?

Maria îşi privi corpul.

— În mine. În fiul meu Paul. În muzica mea. Se răsuci spre Jack. Iar în noaptea asta cred în tine. Ajunge?

— Nu ştiu, răspunse el. Apoi, schimbând subiectul, o luă de mână. Maria, vreau să fiu singur o vreme. N-am fost singur nici o clipă de când a explodat bomba din maşina lui Iosif. De atunci, am fost cu Kossenkova, apoi cu tatăl tău şi acum cu Felix şi Parker.

— Acum eşti cu mine.

— Ştiu. Şi vreau să fiu cu tine din nou. Mâine. Şi în zilele care urmează.

Maria nu putu să-i spună că aceasta avea să fie ultima lor întâlnire.

— Mâine trebuie să mă întorc în Germania. Nu pot scăpa de asta.

— Foarte bine. Însă în noaptea asta te rog să nu te gândeşti la nimic. Vreau doar să stau deoparte o vreme, să reflectez puţin. Sunt îngrijorat că vei avea necazuri din pricina mea cu şefii tăi.

Maria clătină din cap.

— Nu-i aşa, rosti ea. Ei nu mă plătesc. Nici n-aş accepta bani dacă mi-ar oferi. Le furnizez informaţii despre Ligă din puţinul pe care reuşesc să-l aflu. Am ales s-o fac din motive personale. E modul meu de a le spune că exist şi că am drepturile mele. Când am fost mică, tata m-a trădat. M-a trimis la biserică şi m-a încurajat să devin o fiinţă religioasă. La un moment dat, credeam că voi ajunge călugăriţă.

— Mă bucur că n-ai ajuns.

Maria zâmbi.

— Mă rog. Iar acum aflu că religia lui era un pretext. Sau că credinţa lui era sinceră şi în totalitate contrazisă de acţiunile lui. Ca atare, îl trădez la rândul meu. E de datoria mea. Am avut o viaţă confortabilă. Am trăit în lux şi încă trăiesc aşa. Aş putea cumpăra acest hotel dacă aş vrea. Ba chiar întreaga stradă. Crede-mă, habar n-ai cât de bogaţi sunt ei. Datorez tot confortul meu unui lucru dezgustător şi unor grave abuzuri. Ce-ai face tu în locul meu?

— Mă găseşti dezgustător acum?

— Pe tine? De ce?

— Pentru că am devenit parte din toată povestea asta.

Asta e clipa, gândi ea. E momentul să-i spun. Dar n-o putu face, şi momentul trecu.

— Nu, rosti ea Nu eşti părtaş la toate astea Eşti doar un pion fără voie.

Făcură din nou dragoste, nu cu atâta disperare ca înainte, ci încet, cu multă grijă. În oglindă, ea îi privi spatele şi capul mişcându-se deasupra, ca şi cum trupul lui ar fi fost adânc încrustat în sticlă, ca şi cum acea sticlă ar fi avut o viaţă a ei proprie, ca şi cum ea s-ar fi depărtat de trup şi de sticlă, ca o fantomă, adusă la orgasm de un trup crezut până atunci mort.

Îi arată cum să plece, fără ca Norman să observe. Hotelul avea două intrări: una pe strada Albemarle, cealaltă pe strada Dover. Norman şedea în holul primei intrări. Jack n-avea decât să se strecoare prin spatele lui şi să iasă pe dincolo.

Maria aşteptă cam o oră, pentru a-i da lui Jack suficient timp ca să dispară din zonă. Îi dăduse suficienţi bani pentru câteva zile şi îi spusese că, dacă voia mai mulţi, n-avea decât să se ducă la sediul Deutsche Bank din Bishopsgate, unde îl aşteptau zece mii de lire. Dacă avea nevoie de mai mulţi, n-avea decât să ceară. Maria îi dăruia libertatea. Însă amândoi ştiau ce mică valoare avea aceasta.

Cobori să-i spună lui Norman că Jack dispăruse după ora două. Hotelul era pustiu. În mare parte era cufundat în întuneric. În colţul unde şedea Norman, fusese lăsată aprinsă o lumină şi cineva întreţinuse focul din cămin. Acesta aproape se stinsese. Norman părea să doarmă. Maria traversă încăperea în vârful picioarelor, pentru a evita să-l trezească brusc pe bietul om, care şedea nemişcat, un pic aplecat în faţă pe fotoliu, ascuns pe jumătate în întuneric.

— Norman, şopti ea.

El nu se mişcă. Maria îi repetă numele, mai tare de această dată. Îl atinse uşor pe braţ.

El căzu pe spate, iar Maria văzu tăietura de la gâtul lui. Linia roşie care începea la urechea stângă şi se termina la cea dreapta.

Imediat văzu că omul era acoperit de sânge. Ştia că nu trebuie să ţipe şi că trebuie să se întoarcă repede în camera ei, fără ca nimeni s-o vadă, unde să închidă uşa şi să o încuie.

Stând încremenită locului, auzi paşi apropiindu-se din afara hotelului.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI PATRU

La plecarea din hotel, Jack nu prea ştia ce urma să facă. Ştia doar că trebuia să fugă de toată lumea – de Felix, de Parker, ba chiar de Maria – şi că trebuia să încerce să-şi pună gândurile în ordine. Se plimbă, fără ţintă, prin Mayfair, către strada Oxford, apoi spre vest către şoseaua Edgware. Din când în când, un taxi trecea pe lângă el, însă el nu opri nici unul. Încotro să-i ceară şoferului să-l ducă? Dacă Parker avea dreptate, atunci cineva supraveghea casele prietenilor lui. Părea destul de improbabil, dar nu-şi putea permite să-şi asume riscul. Habar n-avea de ce erau capabili, în realitate.

O dată sau de două ori avu impresia că e urmărit. Crezu că aude paşi în spate, dar de fiecare dată nu văzu pe nimeni. În cele din urmă, puse totul pe seama nervilor suprasolicitaţi şi a farselor pe care întunericul şi liniştea le pot provoca noaptea pe străzile unui oraş.

Se pomeni pe o stradă plină de hoteluri ieftine. Câteva aveau tăbliţe în ferestre pe care scria „Jocuri libere". Se simţea obosit, rătăcit şi îi era frig. Maria părea extrem de îndepărtată, ca un vis de dimineaţa amintit la graniţa somnului din noaptea următoare. Urcă treptele unui hotel de pe partea stângă, o clădire ce se numea Goya, şi apăsă pe butonul soneriei. Prin uşa de sticlă se putea vedea un hol pe jumătate în întuneric. Desluşi o tăbliţă pe care erau înfipte hărţi şi broşuri. Un mic raft cu ghiduri turistice şi fluturaşi cu adrese de teatre. O sobă de încălzit lângă un perete.

Nu veni nimeni să-i deschidă. Sună din nou. Soneria se făcu auzită undeva la capătul holului.

Se aprinse o lumină. Câteva secunde mai târziu, o femeie îmbrăcată în cămaşă de noapte roşie şi un pulover gri veni alene pe hol. Era o persoană subţire, cu pometţi înalţi şi păr

cărunt. Femeia se zgâi la el prin uşă, apoi scoase lanţul de la locul lui şi debloca încuietoarea.

— Nu ţi s-a dat cheie?

— Cheie? Nu, nu înţelegi. Nu sunt unul dintre oaspeţii tăi. Speram doar să obţin o cameră.

— Iisuse. Ai idee cât e ceasul?

— Îmi pare rău. L-am pierdut.

— E trecut de două dimineaţa, amice. Aproape trei.

— Îmi cer scuze. Anunţul spune că ai locuri libere. Plătesc în avans.

— Păi, altfel nici nu se poate. Intră, pentru numele lui Dumnezeu, afară e un ger de crapă pietrele. Femeia îl împinse într-o mică încăpere din faţă. Eşti irlandez? întreba ea, aplecându-se să ia registrul.

— Da, răspunse el, sesizând îngrijorarea din vocea ei. E vreo problemă?

Femeia clătină din cap, însă Jack ghici ce-i trecea prin minte. Avea tot dreptul să privească cu suspiciune un irlandez care venea la un hotel londonez, fără bagaje, la o astfel de oră.

— Uite în plus zece lire, rosti el. Pentru că te-am trezit.

Femeia luă banii, fără a mulţumi, şi îi îndesă în mânecă.

— Îţi dau camera şapte. Te avertizez că o să-ţi fie frig.

— E-n regulă.

— Micul dejun e de la şapte la nouă. Nici un minut mai târziu. Eu nu întârzii şi nu aştept niciodată: ăsta e motoul meu. Camera e a ta până la ora unsprezece. O secundă mai târziu te va costa încă o zi.

Îi dădu o cheie şi îi arată drumul. Când închise uşa, o văzu urmărindu-l. Nu dorea decât să-şi fixeze chipul lui în memorie. Pentru cazul in care ar fi apărut cineva cu întrebări. Din nefericire, el ştia că era foarte posibil să apară o astfel de persoană.

La început, dormi în cămaşă şi pantaloni, ca să se încălzească. La mijlocul nopţii – probabil în jurul orei patru sau cinci – se deşteptă înfierbântat şi asudat, aşa că se dezbrăcă la chiloţi, îi fii greu să adoarmă din nou după aceea. Cearceafurile din nailon erau neplăcute la atingere. Dincolo de fereastră, începuse traficul de dimineaţă. Mai multe motociclete şi, din când în când, câte o camionetă. Se gândi la Maria. Ea încercase

să-i spună că nu trebuie să se mai vadă. Nu-i fusese greu să ghicească. Era bucuros că ei îi lipsise curajul. Maria nu-i putea refuza o altă întâlnire dacă el decidea să se întoarcă la şefii ei. Era hotărât să o convingă să lase totul baltă, să-şi părăsească soţul şi să plece în Israel.

La un moment dat, adormi câteva minute şi o visă, nu pe Maria, ci pe Caitlin. Când se trezi, nu-şi aminti nimic din vis, în afară de sunetul propriei voci rostind numele Caitlin. până în acea noapte, ea fusese singura femeie cu care se culcase vreodată. Asta îl înfricoşa, întrucât se gândea că putea pierde acum amintirea lui Caitlin, datorită sentimentelor pentru Maria. Şi o dată cu Caitlin, putea pierde o mare parte din ceea ce-şi amintea despre Siobhan. Aşa ceva ar fi fost de nesuportat.

Coborî la micul dejun la opt şi jumătate. Proprietăreasa îi împrumută o hartă a Londrei. Îşi dădu seama că se afla în Sussex Gardens, în apropiere de Gara Paddington. Tocmai voia să împăturească harta la loc când observă că Cimitirul Paddington se afla în apropiere. Brusc, în minte îi reveni visul şi atunci îşi dădu seama ce voia să facă.

Un taxi îl duse până la şoseaua Tennyson. Îşi aminti că venise acolo cu Caitlin, cu mulţi ani înainte, când ea îl dusese la mormântul părinţilor ei. Acela fusese singurul lui contact cu familia ei. În noaptea trecută visase că se afla din nou acolo, cu ea, dar că, atunci când se întorsese să îi vorbească, un gropar îi spusese că şi ea se afla în groapă. Acum, luptându-se să-şi liniştească gândurile, se hotărâse să descopere dacă soţia lui avusese fraţi şi surori, mătuşi sau unchi. Îl neliniştiseră întrebările lui Felix. Dacă existau rude ale ei în viaţă, atunci trebuia să le pună întrebări despre femeia cu care se însurase.

Cimitirul era plin de dovezi ale trecerii Crăciunului. Cei vii veniseră cu flori şi crengi de brad pentru morţii lor. Mormintele aveau un aer festiv, aşa cum erau împodobite. Aerul era limpede şi tăios, ca sticla. Dacă stătea nemişcat, dacă-şi ţinea răsuflarea şi dacă-şi închidea ochii, putea simţi sticla spărgându-se, câte un ciob o dată, şi pe el împreună cu Caitlin dedesubt, ţinându-se de mâini. O crenguţă de vâsc pentru mormântul ei. Trecuseră câteva Crăciunuri de când nu-l mai vizitase. Iar Paştele era atât de departe...

Îi trebui aproape o oră ca să găsească mormântul. Inscripţia nu se ştersese şi nimic nu se adăugase la ea. James Patrick Nualan, născut la 30 mai 1915, decedat la 27 iunie 1975. Iubitoarea lui soţie, Mary, născuta la 12 Ianuarie 1917, decedată la 17 Octombrie 1977. Cu Iisus. Dedesubt, o sculptura a Sacrei Inimi. De piatra funerară era sprijinită o coroană, fără vreun nume ataşat. Cineva fusese aici. Cuiva îi păsa.

Jack luă un alt taxi până la biroul administraţiei cimitirelor din şoseaua Clifford.

— Vreau câteva amănunte despre un mormânt din Cimitirul Paddington.

Superintendentul era un tânăr cu o tuse groasă.

— Ar putea fi dificil.

— De ce?

Omul înălţă din umeri şi tuşi.

— Păi, noi am recumpărat cimitirul în ’86. De la oraşul Westminster, cum era pe atunci. Asta se întâmpla înainte ca restul cimitirelor să se vândă pe o nimica toată. Nenorocirea e că înregistrările pentru Cimitirul Paddington sunt păstrate în două locuri – unele, aici, celelalte, într-un cavou din cimitir. N-are nici o logică. Unele, aici, altele, acolo; e o chestie de noroc chiar.

Jack îi dădu detaliile de pe piatra funerară. O scurta cercetare a documentelor nu scoase nimic la iveala.

— Acum câţi ani aţi spus?

— Unul în 1975, celălalt în 1977.

— Atunci, trebuie să mergem la Paddington. Poate că avem noroc.

Avură. Înregistrările se găseau în cavou, ca şi numele rudelor mai apropiate: Terence şi Jean Nualan, 16 Eversholt Villas, Camden Town. Terence plătise pentru piatra funerară care fusese furnizată de Kelly’s, un pietrar din Primrose Hill.

Un alt drum scurt cu taxiul îl duse la adresa descoperită. Eversholt Villas era un grup de case ce încercau cu greu să supravieţuiască vremurilor modeme. Proprietarii lor făceau adevărate pelerinaje sâmbătă după-amiază prin maidanele din jur, de unde se întorceau cu obloane pentru ferestre şi uşi. Unul avea un set complet de ferestre victoriene. Adesea, o casă

găzduia un amestec de stiluri: Tudor cu Georgian, Victorian cu ultramodern. Jack apăsă pe butonul soneriei de la numărul 16.

Un băiat de circa doisprezece ani deschise uşa. Era un puşti ca toţi puştii, îmbătrânit înainte de vreme, purtând tenişi în picioare şi o caschetă americană de base-ball pe cap.

— Mda.

— Domnul Nualan e acasă?

Băiatul se uită la el, răsucindu-şi buza.

— Cine vrea să ştie?

— Vreau să-i vorbesc. Nu mă cunoaşte.

— Eşti de la serviciile sociale?

— Arăt eu a aşa ceva?

— Mda.

— Mă numesc Jack Gould. Tatăl tău e Terence Nualan?

— S-ar putea.

— Asculta, nu sunt aici să vă fac necazuri. Vreau să-l întreb despre bunicii tăi.

— Care dintre ei?

— Părinţii lui.

— Sunt morţi.

— Da, ştiu.

Se auzi un strigăt de pe hol.

— Kevin! Cine e?

Băiatul se întoarse şi strigă la rândul lui.

— Un bărbat cu palton. Vrea să te întrebe ceva.

Din ceea ce Jack bănuia a fi bucătăria se ivi un bărbat. Acesta ţinea o cană cu ceai într-o mână şi o bucată de pâine în cealaltă. Era un bărbat solid, cu gâtul gros, cu abdomenul mărit de bere, cu părul unsuros. Nu semăna deloc cu sora lui. Ceva muri în sufletul lui Jack.

— Terence Nualan?

Omul încuviinţă din cap.

— Ăsta-i numele meu. Ce vrei?

Jack detectă urme vagi de accent irlandez. Accentul lui Caitlin fusese mai puternic şi mai rafinat.

— Numele meu e Gould. Jack Gould. Aş vrea doar să discut cu dumneata, asta-i tot. Despre sora ta. Despre Caitlin.

Individul rămase locului. De pe felia de pâine începu să curgă bulion, pe care el se apucă să-l lingă.

— Caitlin? Cine dracu e Caitlin?

Jack simţi că e lovit în moalele capului.

— Eşti fiul lui James şi Mary Nualan, nu-i aşa?

Nualan încuviinţă.

— A lui James şi Mary Nualan care sunt îngropaţi în Cimitirul Paddington?

— Ia, ascultă, dom'le, despre ce-i vorba? Am treburi de făcut.

— Îmi cer scuze, dar e important. Părinţii dumitale au murit în 1975 şi 1977 şi sunt îngropaţi în Cimitirul Paddington?

— Ţi-am spus că da. Ce-i cu asta? Eşti vreo oficialitate?

— Nu, nimic de genul ăsta. E o chestiune personală. Eu... am cunoscut pe cineva care se numea Caitlin Nualan. Ea mi-a arătat acel mormânt, mormântul părinţilor dumitale, cu ani în urmă. M-a adus aici, în Londra. Mi-a spus că erau părinţii ei.

Individul îngustă ochii.

— Vrei să-mi tragi clapa sau ce?

— Ai vreo soră? Poate cu alt nume. Nu Caitlin, ci poate ceva diferit.

— Am fost copil singur la părinţi. N-a mai existat nimeni. Nici fraţi, nici surori. Maică-mea n-a mai putut avea copii. I-ar fi distrus inima. Ce vrei cu toate tâmpeniile astea pe care le spui despre surori? Încerci ceva? Că dacă o faci...

Jack negă. Simţea că-i explodează creierul.

— Probabil că am făcut o greşeală, rosti el. Asta-i tot. Cred că m-am dus la un alt mormânt. Îmi cer scuze că te-am deranjat.

Se întoarse şi ieşi în stradă. Băiatul închise uşa în urmă, înjurând printre dinţi. Jack se îndepărtă pe jos. Ştia perfect că nu greşise mormântul. Mergând, începu să creadă că ştia de ce fusese minţit.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI CINCI

— Nu mă pot întoarce.

Maria stătea într-o încăpere din casa agentului ei de legătură din Kensington. Împreună cu ea se aflau Felix, Parker şi un al treilea bărbat, al cărui nume ea nu-l ştia. Agentul ei, Jaques la Charité, era un canadian care fusese în slujba a cel puţin trei servicii de informaţii, începând cu mijlocul anilor ’60. Iniţial, fusese recrutat de către serviciile canadiene, cu scopul de a putea infiltra câţiva agenţi în culisele teatrului din Toronto, unde avea să vină, pentru o serie de spectacole, echipa teatrului Bolşoi din Moscova. După ce se mutase la Londra în 1974, fusese pasat britanicilor în aceleaşi scopuri, în vreme ce fluenţa lui în franceză îl făcuse util, din când în când, dincolo de Canal. Felix se gândise imediat la el, când îşi dăduse seama că le trebuia un om care s-o racoleze pe Maria. În plus, el conducea una dintre cele mai bune agenţii muzicale din oraş, aşa că nu exista nici un conflict profesional.

— Trebuie, draga mea. N-ai de ales.

Felix căuta să-şi ţină temperamentul sub control. Simţea cum îi este tot mai greu să se stăpânească pe măsură ce discuţia avansa. Unul dintre cei mai buni oameni ai lui fusese asasinat mişeleşte, în circumstanţe care ţineau de o greşeală grava – insultele managerului hotelului îi ardeau şi acum urechile. Cel mai important pion din jocul lui dispăruse. Iar acum, un agent pe care se baza complet în privinţa informaţiilor despre activitatea Ligii, îi spunea că nu se poate întoarce în Germania.

— Ba da, replica Maria cu încăpăţânare. Am numai de ales. Când a început povestea asta mi-ai spus că, dacă voi avea vreodată chef să ies, n-am decât să-ţi spun şi treaba va fi rezolvată.

— Nu-i atât de simplu. Am ajuns în cel mai critic punct al întregii operaţiuni. Nu ne poţi părăsi acum.

— Ai spus că serviciul îmi va da o nouă identitate şi o destinaţie unde să plec. Nu-mi pasă unde. Australia, Noua Zeelandă, nu contează. Atâta vreme cât pot ieşi din asta şi îl iau pe Paul cu mine. Am bani într-un cont elveţian. Mai mulţi decât îmi trebuie. Am nevoie doar ca tu să te ţii de cuvânt. Nu le pot face singură pe toate.

— Mă dezamăgeşti, Maria. Zău că da. Era rândul lui Parker. O luau pe rând, în vreme ce al treilea bărbat privea. N-am crezut niciodată că ne vei abandona aşa de uşor.

— Să vă abandonez? Iisuse, vorbim despre viaţa mea! Dacă mă întorc acolo, sunt ca şi moarta. Nu înţelegeţi?

— Nu cred că poţi presupune asta.

— Nu crezi? Atunci, cine naiba l-a omorât pe Norman?

— Nu ştim. Dar sunt dispus să pariez că n-a fost Karl. Ar fi prea evident. Aş paria că a fost unul dintre oamenii Kossenkovei.

— Dar nu ştii sigur. Dacă te înşeli, mă vei găsi şi pe mine cu gâtul tăiat.

— Maria! Era cel de-al treilea bărbat, cel al câărui nume Maria nu-l cunoştea. Tipul era bine îmbrăcat, iar ea ar fi putut ghici cine îi era croitorul sau confecţionerul de cămăşi. Probabil că era ultimul descendent al unei lungi serii de seniori. Taică-său, bunică-său, fuseseră oameni care ştiuseră cum să atragă atenţia cu un singur cuvânt. Te rog să mă asculţi. Vorbea aproape leneş, ca şi cum se gândea în altă parte, şi totuşi reuşea să lase impresia unei seriozităţi încordate. Aceasta se datora faptului că manierele implicau importanţa vorbelor lui pentru persoana căreia îi erau adresate. Adică, Mariei. Nu trebuie să-ţi spun cât de importantă este această afacere. Ştii aproape la fel de multe ca şi noi. Liga mai are puţin şi ajunge într-o poziţie pe care n-a mai avut-o din război. Din câte ştiu, e posibil să fi atins deja această poziţie. E posibil ca-n scurt timp Liga să devină impenetrabilă. Nu rostesc cuvinte în vânt. Dar mă întreb dacă înţelegi exact ce vreau să-ţi spun. Maria nu spuse nimic. Trebuia să adauge la maniere şi ochii lui. Nu erau penetranţi, nici reci, nici febrili. Doar trişti. Ca şi cum ar fi privit într-o oglindă. Îşi vor plasa oameni unde vor dori. Câţiva la început, alţii apoi, când noi ne uităm în altă parte. S-ar putea să nu aflăm niciodată cine sunt. Cunoaştem numai centrul, nu şi periferia. Asta e forţa, dar şi slăbiciunea noastră. Dacă putem distruge capul, caracatiţa va sucomba singură. Dacă nu, va continua să crească, fără ca noi să ştim cu adevărat cum şi încotro, până când va fi prea târziu. Făcu o pauză. Felix îl urmărea cu admiraţie. Se află deja în poziţii cheie în Vatican. Suntem destul de siguri în privinţa asta. Dispun de industriaşi

ca soţul tău în câteva ţări. Au în buzunar primari şi parlamentari. E nevoie să continuu?

Manuscrisul reprezintă, dintr-un anumit punct de vedere, cheia către succesul lor. Nu contează dacă ei hotărăsc să-l publice sau să-l distrugă. Câtă vreme îl pot controla. Trebuie să aflăm dacă el se află în posesia lor sau nu. Se opri şi se uită la Felix. Explică-i.

Felix îşi îndreptă cravata, un gest nervos pe care-l dobândise încă din şcoală.

— Bercik e mort, rosti el. Serviciile secrete israeliene i-au găsit trupul ieri. Fusese ascuns într-o peşteră în Qumran. Poate că acest fapt seamănă intenţionat cu o declaraţie poetică, nu ştiu. Manuscrisul a dispărut. Apartamentul lui Bercik din Tel Aviv a fost cercetat în amănunt. Rudele lui din Israel au fost interogate discret. Găsirea trupului confirmă temerile noastre. Ori Kossenkova, ori tatăl tău se afla acum în posesia manuscrisului. Suntem siguri că nu mai există un al treilea jucător. Trebuie să ştim care dintre ei îl are înainte ca posesorul să treacă la acţiune.

Al treilea bărbat vorbi din nou.

— Vei fi pusă sub supraveghere permanentă. Va fi urmărit tot ce vei spune sau vei face. La primul semn de posibilă violenţă îndreptată împotriva ta, o echipă va interveni şi te va scoate de acolo. Nici soţul, nici tatăl tău nu va acţiona împotriva ta câtă vreme eşti lângă copilul tău. Stai cu el cât de mult poţi.

— Aşteptaţi de la mine să găsesc manuscrisul în astfel de condiţii? Nici măcar nu ştiu cum arată. Nu l-aş putea deosebi de altele din colecţia tatălui meu.

— Nu vrem ca tu să-l găseşti, zise Felix. Doar evaluează atmosfera. Poţi fi sigură că tatăl tău şi Karl vor jubila dacă îl au. Dacă nu, probabil că vor fi încordaţi şi nervoşi, întrebându-se ce are de gând Kossenkova.

— Nu e o metodă prea sigură de a afla adevărul.

— Nu, dar e singura pe care o avem.

— Maria, interveni cel de-al treilea bărbat, vocea la fel de moale ca înainte. Dacă nu te întorci, le dai motive să intre la bănuieli. O să-l ducă departe pe Paul şi poţi să fii sigură că tu n-o să-l mai vezi niciodată. Te las pe tine să ghiceşti ce-i vor face

lui Jack. E responsabilitatea ta. Tu trebuie să decizi. Noi te putem ajuta. Gândeşte-te la asta.

— E o ameninţare?

— Bineînţeles că nu. Cum ar putea să fie? De ce să te ameninţăm?

— De ce nu?

— Nu aşa lucrăm noi, Maria. Ştii bine asta.

Parker părea indignat, ca şi cum ar fi fost insultat personal.

— Zău? Ce ştiu eu despre modul vostru de lucru?

— Ai dreptate. Cel de-al treilea bărbat încerca în continuare să găsească o cale de mijloc între Felix şi Parker. Nu ştii nimic despre noi. Însă cunoşti multe despre tatăl tău, despre Karl şi despre asociaţii lor. Ai idee de ce sunt ei capabili. Ştii că am dreptate în privinţa lui Paul. El e moştenitorul soţului tău. Moştenitorul imperiului von Freudiger. Cât de departe crezi că vei ajunge cu el fără ajutorul nostru? Sau poate intenţionezi să-l abandonezi?

Maria nu răspunse. Chiar şi o despărţire de scurtă durată de Paul era o tortura pentru ea. Ca şi pentru el. Se agită pe scaun, simţind cum o părăsesc puterile.

— Aţi spus o supraveghere permanentă?

— Îţi vom da un microfon ascuns. Ca acelea din filme, doar că acesta va fi mai mic şi va funcţiona. Astfel, oamenii noştri pot supraveghea tot ce se întâmpla. Vrem să insişti să-ţi petreci revelionul în casa tatălui tău din Paris. Karl ar putea să vrea să ajungă oricum acolo dacă manuscrisul e în mâinile lor.

— Cum rămâne cu Jack?

— Asta-i mai dificil. Mulţumită ţie, habar n-avem unde e.

Ea ezita. Se părea ca trebuia să-l trădeze pe Jack dacă voia să-i salveze viaţa.

— Avem un aranjament. Un schimb de bileţele. O să fie aici în seara asta, ca să ridice eventual un bilet lăsat de mine. Sau ca să lase el însuşi unul.

Cel de-al treilea bărbat zâmbi. Lucrurile merseseră mai uşor decât sperase.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI ŞASE

Serpentina era pustie. Nici o barcă, nici un iaht, nici un pescar. Doar câteva cupluri plimbându-se mână în mână pe aleea care duce de la Dell la Kensington Gardens. Un vânt rece vălurea apa. Bucăţi de hârtie se ridicau şi cădeau. În depărtare, Londra se înălţa tăcută printre copaci.

Maria îl aştepta lângă lac. Micile încreţituri ale apei îi fragmentau imaginea reflectată. Deşi îi auzi paşii apropiindu-se, nu se întoarse până când nu ajunse lângă ea. Îi simţi mâna apucând-o pe a ei.

— Credeam că eşti în Germania, zise el.

Ea clătină din cap.

— Plec după-amiază. Trebuia să te vad mai întâi. Hai să ne plimbăm.

Ţinându-l de mână, porniră pe aleea care înconjura lacul.

— Nu poţi fi mereu un fugar, Jack. Ai nevoie de documente, de bani. Eu îţi pot da bani, dar fără acte nu-i vei putea scoate din bancă. Iar eu nu-ţi pot face rost de documente de identitate.

— Am avut eu însumi grijă de asta, răspunse el. Maria îl privi, surprinsă. M-am dus la ambasada irlandeză, explică el. Le-am spus că mi-am pierdut paşaportul. Mi-au cerut să obţin un certificat de la poliţie; asta a fost partea cea mai riscantă. Dublinul îmi va trimite dosarul prin fax. Ar trebui să primesc paşaportul cam într-o săptămână. M-a costat patruzeci şi nouă de lire.

— Mai trebuie să-l şi ridici, zise ea. Jack se comporta ciudat. Ca şi cum îl preocupa ceva. Asta s-ar putea dovedi riscant.

— Tu însăţi ai spus că nu există o modalitate simplă pentru mine ca să obţin acte.

Îşi continuară plimbarea Ca nişte îndrăgostiţi. Amanţi aflaţi într-un loc public, fără vreo destinaţie unde să se ducă. Nici o

casă sigură, nici un cămin cald. Nici măcar un pat într-o cameră goala

— Ţi-a ajuns timpul? întrebă ea

— Să-mi ajungă?

— Ca să reflectezi. La ce vrei să faci.

— Nu, zise el. Sunt prea multe lucruri la care să mă gândesc.

— Ce fel de lucruri?

El se opri şi se întoarse cu faţa spre ea

— Printre altele, de ce m-ai minţit în legătură cu sora ta. De ce a minţit tatăl tău. Aţi ştiut amândoi tot timpul.

Maria îl privi uluită, redusă la tăcere. El se uită la ea ştiind că, în sfârşit, aflase adevărul.

— N... n-am avut de ales, murmura ea. Tatăl meu...

— N-ai avut de ales? O tot ţii cu treaba asta că n-ai avut de ales. N-ai avut de ales cu cine să te măriţi, n-ai avut de ales cum să îţi duci viaţa. Dar ai de ales, toată lumea are de ales.

Maria înclină capul.

— Continuă să mergi, zise ea. E frig. Se plimbară mai departe. Un bărbat trecu pe lângă ei, plimbându-şi câinele. În depărtare, un grup de copii se juca. Cum ai aflat? se interesă ea.

El îi povesti despre vizita de la cimitir şi despre întâlnirea lui cu Terence Nualan.

— De ce nu mi-ai spus, Maria? Când eram la Summerlawn. Mi-ai fi putut povesti atunci.

— Te-ar fi ajutat?

El înălţă din umeri.

— Nu ştiu. Poate.

— Ştiam cine e tatăl meu. Voiam să te scutesc de asta.

— De ce şi-a schimbat Caitlin numele? De ce tot misterul ăsta? Şi, apropo, cum se numea: Caitlin sau Katerina?

— Caitlin. Acesta era adevăratul ei nume. Îl ura pe tatăl ei. Pe tatăl nostru. Cred că descoperise ceva despre trecutul lui. Nu mi-a povestit niciodată. Acum îmi pare râu că n-a făcut-o, dar era o diferenţă de câţiva ani între noi şi, probabil, ea credea că eram prea mică pentru astfel de lucruri.

A plecat de acasă la optsprezece ani, ca să studieze la Trinity. Cred că a ales intenţionat limbile semitice, ca un fel de

provocare a ei. El era un orientalist amator, ea urma să devină o specialistă. Nu ştiu de ce, dar el a dispreţuit-o dintotdeauna. Era inteligentă – nu trebuie să-ţi spun asta. Lui nu-i plăceau femeile inteligente. Poate aprecia ceva ca talentul muzical, care se potriveşte cu prejudecăţile lui. Capacitatea intelectuală, talentul pentru munca intelectuală dură, toate astea sunt calităţi pe care le-a privit mereu ca fiind prerogative masculine. Cu cât Caitlin învăţa mai bine, cu cât erau mai mari notele obţinute şi laudele profesorilor, cu atât mai mult o ura.

Ultima picătură a fost decizia ei de a studia ebraica şi aramaica. Atunci, a dat-o, practic, afară din casă. Cred că asta a fost o uşurare pentru ea. Avea banii ei, lăsaţi de mama. Atunci, te-a cunoscut pe tine. Ştiam asta. La început, mi se confesa, ne întâlneam în secret. După aceea el a aflat şi mi-a interzis s-o mai văd. Altfel, tu şi cu mine ne-am fi întâlnit mai de mult. Se opri şi se uită la Jack. Pentru ea situaţia era deznădăjduită, nu suporta gândul de a-l pierde. Era un bărbat care merita să fie iubit. Tata nu i-a mai vorbit niciodată după ce ea i-a scris că se mărita. A privit-o ca pe o moartă. N-a mai menţionat niciodată numele ei în casă şi mi-a interzis să fac referiri la ea. Bineînţeles, ştia totul despre tine. Şi-a pus oamenii să te verifice. Cred că a fost la un moment dat pe punctul de a te ucide.

Jack îşi aminti de spargerea din Paris.

— Să mă ucidă? De ce? Pentru că m-am căsătorit cu Caitlin?

— Nu, pentru că eşti evreu. Pe jumătate evreu.

— Dar el însuşi m-a invitat la Summerlawn.

— Caitlin murise deja şi el descoperise că-i poţi fi de folos. Ştia mult despre tine, ba chiar credea că poate avea încredere în tine. Cred că a fost un fel de răzbunare pentru ceea ce-i făcuse ea. El, amatorul, putea prelua controlul, îl putea angaja pe profesionist să lucreze pentru el. Aveai să fii angajatul lui fără să ştii vreodată cine era el. Şi cred...

Maria se opri. Vântul sufla peste apă, trimiţând mici valuri către ţărm. Un avion zbura pe deasupra lor, la înălţime, fără a scoate vreun sunet.

— Da?

— Cred că el ştia ce se va întâmpla. Că te vei îndrăgosti de mine. Singura eroare în calculele lui am fost eu. Nu cred că i-a

trecut vreodată prin minte că aş putea să mă îndrăgostesc de tine. Vezi tu, el m-a văzut întotdeauna doar ca pe o femeie. În opinia lui, femeile nu pot avea niciodată iniţiativa. Pentru oameni ca el, noi suntem întotdeauna pasive. Obiecte pentru satisfacerea dorinţelor bărbatului, niciodată capabile să avem sentimente proprii sau să acţionăm pe seama lor. Îşi continuară plimbarea. Prin tunel, apoi în Kensington Gardens. Norman e mort, zise ea.

— Norman?

Lângă ei se găsea o bancă. Se aşezară, iar ea îi explică.

— Vor să mă întorc, rosti ea, în final. La Karl.

Maria îi explică şi restul.

— E prea riscant, zise el.

— Trebuie. De dragul lui Paul.

— Nu vei fi de mare folos pentru el dacă eşti moartă.

Brusc, ea se aplecă şi-l sărută cu putere pe buze. O clipă mai târziu se trase înapoi. Buzele ei îi mângâiară obrazul şi îi şopti ceva la ureche. În clipa următoare Jack văzu un bărbat apropiindu-se din dreapta. Felix. Privi în jur.

Din stânga venea Parker.

— Te rog du-te cu ei, Jack, rosti ea. E cel mai bine aşa. Şi aminteşte-ţi că te iubesc. La fel de mult precum Caitlin.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI ŞAPTE

Essen, Germania
29 decembrie 1992

Maria termină de citit şi lăsă cartea jos. Era păcat că nu-i putea spune cine i-o dăruise. Nu încă. Poate că niciodată, căci nu se aştepta să-l revadă pe Jack. Paul era atât de palid în seara asta, încât ea se întrebă dacă nu cumva urma să răcească. Băiatul se arătase distant încă de la sosirea ei.

— Te simţi bine, Paulchen?

— N-am nimic.

Ea vru să-i atingă fruntea, însă băiatul se trase înapoi.

— Ce s-a întâmplat, *Liebchen!* De obicei, nu eşti aşa cu mine. Noi trebuie să fim prieteni, îţi aminteşti?

— Nu-mi place când pleci, răspunse el.

— Ştiu. Nici mie nu-mi place. Te-aş lua cu mine dacă aş putea, dar ştii că tatălui tău nu-i place să fac asta. O să vorbesc cu el. Poate că o să mergi data viitoare. Sunt foarte multe de văzut la Londra.

— *Mein Vater*... Începu Paul, trecând pe germana, cu gândul la tatăl lui, apoi revenindu-şi. Tati spune că am de lucru aici. Că trebuie să stau, ca să îl ajut.

— Da, bineînţeles că trebuie să-l ajuţi. Dar va trebui să mergi la şcoală înainte de a începe munca.

— Tati spune că o să am o şcoală a mea. Că mă va învăţa chiar el.

Maria îl privi nedumerită.

— Mie nu mi-a menţionat nimic despre asta. Nu mi se pare o idee prea bună. Există o şcoală minunată chiar aici, în Essen, la care o să mergi de la anul. Sunt sigură că tati te va ajuta la teme.

Paul clătină din cap.

— Nu. Nu-i aşa El spune că am de lucru, pentru Reich.

Maria simţi un gol în stomac.

— Reich? Aşa ţi-a spus?

Băiatul încuviinţă din cap.

— Ştii ce înseamnă asta?

— Nu, răspunse el. Tati a zis că mă va învăţa. Dar eu nu vreau.

— De ce?

— Pentru că ţipă la mine. Când tu nu eşti aici, nu mă lasă să dorm cu lumina aprinsă. Spune că trebuie să fiu bărbat. Mă sperie.

Maria observa că băiatul devenea tot mai agitat.

— Întinde-te, rosti ea, şi lasă-mă să te învelesc. Ţi-ai spus rugăciunea? El clătină din cap. Atunci s-o spunem împreună.

Însă gândul ei era în altă parte.

Karl se găsea jos, în bibliotecă. Maria nu-l văzuse mai mult de câteva clipe de la întoarcerea ei.

— Am auzit că a mers bine concertul, zise el.

Maria încuviinţă. Karl părea să fie într-una dintre rarele lui dispoziţii joviale. Pe masă se vedeau pahare cu băuturi. Maria îşi turnă nişte gin înainte de a răspunde.

— Jacques spune că a fost un adevărat succes. Au fost vândute toate biletele. Mai mult decât atât însă, am avut parte de critici. Excelente. Ţi le-am adus.

Chipul lui păru că se luminează.

— Critici? Ce încântător. *The Times?*

Ea clătină din cap, râzând, deşi îi venea foarte greu să râdă acum.

— Nu, n-am avut parte de onoarea asta. Am apărut în *Ham and High*. Şi o cronică foarte drăguţă în *Standard*.

Lumina de pe chipul său se stinse.

— Păi, să ne asigurăm că *The Times* publică o cronică favorabila data viitoare.

Maria se încruntă.

— O, nu, Karl. Aş prefera să n-o faci. Ţi-am mai spus, vreau să mă descurc pe cont propriu. Vreau să fie succesul meu, nu ceva aranjat de tine sau de tata.

— Da, da, rosti el nerăbdător. Mi-ai spus-o de mai multe ori. Însă trebuie să-ţi amintesc că succesul nu pică din cer. Este

fabricat la fel ca şi sticla. Să nu crezi tot ce citeşti despre artişti necunoscuţi care se luptă să ajungă în vârf numai prin talent. Crede-mă, aceştia şi-au făcut mulţi prieteni pe drum. Dacă sunt femei, poţi să fii sigură că s-au culcat cu cel puţin o duzină de bărbaţi. Dar, deoarece tu nu te vei culca decât cu mine, trebuie să compensăm.

— Şi ce va compensa faptul că tu nu te culci cu mine?

Maria avea răspunsul, bineînţeles, dar nu-i putea spune despre ce – sau mai exact cine – era vorba.

Karl refuză să muşte din momeală. Un gentleman nu-şi lasă nevasta să-l manevreze în astfel de chestiuni. Mai ales într-o cameră în care servitorii pot intra în orice moment.

— Tatăl tău ne-a invitat la Paris de Anul Nou, zise el. I-am spus că te voi întreba imediat ce te vei întoarce. Dacă te simţi în stare, plecăm mâine.

Ea zâmbi. Nu mai era nevoie să-l convingă pe Karl.

— Da, bineînţeles. Mi-ar plăcea. Parisul e întotdeauna plin de viaţă cu ocazia Anului Nou.

— Spre deosebire de Essen, nu?

Maria încuviinţă.

— Da, spre deosebire de Essen.

— Nu ţi-a plăcut niciodată aici, nu-i aşa? Găseşti că e un oraş plictisitor. Prea industrial.

— Nu-i asta. Era destul de plictisitor şi în Summerlawn. Ştiu cum să mă distrez singură. Totul e foarte încărcat aici. În plus, Parisul e un oraş special. Chiar şi Hitler credea asta.

— Zău?

Răspunsul lui era rece. Nu se obişnuia în casa von Freudiger să se menţioneze numele fostului Führer.

Maria îşi muşcă buza. Fusese o tâmpenie. Sau devenise ea nefiresc de neliniştită, temându-se că ultima ei remarcă putea fi greşit interpretată?

— În fine, nu contează, zise Karl. Tatăl tău va fi mulţumit. O să-l luăm şi pe Paul. Dacă vrei, o să mergem la operă într-o seară.

— Mi-ar plăcea.

— Atunci, s-a aranjat. O să-i comunic Magdei să înceapă împachetatul în seara asta. În acel moment se auzi soneria. Ţi-am spus că în seara asta îl avem pe tata la masă?

— Nu. Vreun motiv special?

— Oh, cred că vrea să te felicite pentru concert

Reinhold von Freudiger pleca rareori de acasă seara. Locuia singur, doar cu servitorii, într-o clădire mică, aflată cam la un kilometru de casa lor. De câtva timp, Karl îl presa să vină să locuiască cu el şi cu Maria, însă bătrânul refuza. Susţinea că mutarea ar fi un indiciu al dependenţei lui. Era hotărât să rămână unde se afla câtă vreme nu-l părăseau puterile. Şi, într-adevăr, forma lui fizică şi psihică erau cu mult peste media vârstei.

Apăru o cameristă şi îl anunţă pe „Herr von Freudiger”. Reinhold o urmă. Traversă încăperea până unde stătea Maria şi o sărută jovial pe ambii obraji. Ea se linişti. Se părea că bătrânul era într-o bună dispoziţie.

Masa păru să se desfăşoare pe două niveluri. Pe de o parte, se purtară obişnuitele discuţii în privinţa chestiunilor de familie – exista regula strictă ca la masă să nu se vorbească niciodată despre afaceri – şi se spuseră anecdote. Reinhold vru să afle totul despre concert: ce interpretase, de ce alesese cutare bucată în loc de alta, dacă avusese vreo semnificaţie faptul că alesese două piese postume, cum fusese primită. Spre deosebire de Karl, Reinhold era un autentic iubitor de muzică, chiar dacă avea gusturi cumva limitate şi simţea o veritabilă mândrie în faptul că nora lui era o pianistă recunoscută. Câtă vreme discuţia se purtă în jurul acestui subiect, cina decurse fără probleme.

Pe de altă parte, Karl şi tatăl lui părură că schimbă tot timpul confidenţe, aproape ca şi cum ar fi vorbit codat. Apărură referinţe mascate la „ceva care e în aer“, la o lungă aşteptare care se apropia de sfârşit. Toate acestea erau rostite ca din senin, ca şi cum Maria n-ar fi fost acolo.

După cină, lucrurile luară o întorsătură neplăcută.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI OPT

Se retraseră în salon pentru băuturi. Maria îi însoţi. Era permanent conştientă de micul dispozitiv prins de mijloc. Mai mult decât oricând era recunoscătoare că soţul ei nu mai dormea cu ea.

— Am decis să petrecem Anul Nou la Paris, cu Stefan, îi spuse Karl tatălui său. De ce nu vii cu noi? Ştii cât de mult i-ar plăcea să te vadă.

— Sunt prea bătrân ca să călătoresc pe o astfel de vreme.

— Prostii. Oricum... Karl ezită. Cred că are să-ţi arate ceva.

Reinhold îşi privi cu intensitate fiul. Un mic zâmbet îi lumină faţa

— O... surpriză de Anul Nou? Maria era convinsă că bătrânul fusese pe punctul de a spune altceva. Karl dădu din cap. Păi, atunci poate că am să merg cu voi. Îmi place să fiu în Paris în vremea asta a anului. Oraşul are ceva magic în el.

Karl se uită la Maria.

— Aici eşti de acord cu Maria. Mi-a spus cât de mult preferă ea Parisul Essenului.

— Bineînţeles, exclamă Reinhold. Cine ar prefera invers? Sau New York-ul Parisului? Nu poate exista comparaţie.

— Tot ea mi-a spus cât de mult admira Führer-ul Parisul.

— Da, e adevărat. Iubea Parisul, dar nu şi pe francezi. Îl considera cel mai frumos oraş din lume. Champs Elysées era modelul pentru marele bulevard pe care voia să-l construiască prin noul lui Berlin. Führer-ul era un om cu gusturi alese. Un iubitor al artei şi al muzicii. Un vizionar. Dacă planurile lui nu ar fi fost distruse de război, am fi avut acum construcţii minunate pretutindeni în ţara asta. Nu monstruozităţile pe care aceşti aşazişi arhitecţi moderni ni le vâră pe gât.

— Iartă-mă, îl întrerupse Maria. Ştia că era o prostie, dar un drăcuşor o împingea de la spate. Eu am înţeles întotdeauna

exact pe dos. Că era un om cu gusturi relativ limitate şi cu o inteligenţă limitată.

Era hotărâtă să nu se lase dusă de nas de un bătrân nazist sau de amintirile lui legate de o epocă de aur.

— Greşit! Obrajii lui Reinhold se înroşiseră, însă reuşi să se stăpânească. Maria nu-l văzuse niciodată ieşindu-şi din fire, nici măcar atunci când era împins către limită. Tâmpiţii de britanici îşi băteau joc de el, pretinzând că nu era altceva decât un zugrav pe nume Schickelgrüber. Ce idioţenie. El era un artist fin. Am văzut multe dintre tablourile lui, mi le-a arătat când i-am povestit de colecţia mea. I-am cumpărat chiar câteva.

— Cu siguranţă, nu te-ai gândit dacă aveau vreo valoare reală?

— Valoare? Ce naiba înseamnă valoare? Vrei să spui că nu era un mare artist? Ei bine, nici eu nu ştiu. Sunt doar un amator. Un om de afaceri, nu un critic de artă. Dar tu eşti critic de artă?

— Bineînţeles că nu, dar...

— Atunci, suntem la fel. Eu sunt un om de afaceri, tu eşti un om al muzicii. Nu spun că Führer-ul era un mare artist, un Van Dyck sau un Rubens. Era competent. Dar nu asta vreau să spun. Vreau să spun că avea o viziune de artist. O viziune adevărată, nu bolnavă. Arta modernă a devenit bolnavă, nu poţi pretinde altfel. Picasso, Pollock, Dali, ei văd lumea ca nişte nebuni. Unde e frumuseţea? Unde e puritatea? Führer-ul avea o viziune autentică, sănătoasă, chiar dacă tehnica lui nu era întotdeauna adecvată. Se poate spune că adevărata lui viziune a fost Germania. Sau Europa Sau lumea.

Maria se înfioră.

— Lumea nu e doar o pânză pe care cineva să picteze. Tu...

Fără vreo vorbă, bătrânul se ridică şi traversă încăperea până la un mic dulap lăcuit. Scoase o cheiţă din buzunar şi o folosi ca să deschidă uşile. În spatele lor se vedeau rânduri întregi de sertăraşe. Scoase din unul o ramă de argint... Se întoarse şi aruncă rama în poala Mariei.

Rama încadra o fotografie în alb şi negru, care înfăţişa doi oameni ce-şi strângeau cu căldură mâinile. Unul era Adolf Hitler. Maria nu trebuia să ghicească cine era celalalt.

— Timp de cincizeci de ani, rosti Reinhold, eu şi zeci de alţi oameni ca mine am fost forţaţi să îngropăm fotografii, ca aceasta în sertare sau seifuri. Îţi poţi imagina ce înseamnă să negi tot ce ai fost odată? Să trădezi cea mai bună parte a ta? Nu, bineînţeles că nu poţi. Nu-ţi poţi imagina ce înseamnă o asemenea loialitate, ce înseamnă ea şi cum te-ar distruge dacă o trădezi. Se aşeză pe scaun. Părea că obişnuita lui oboseală îl părăsise. Acum e timpul să mă asculţi, continuă el. Am tăcut timp de aproape cincizeci de ani. Toţi am tăcut. Ruşinaţi de noi înşine şi de trecutul nostru. Gropari ai propriilor noastre firi. Tu n-ai fost acolo, n-ai văzut, nu ştii. Generaţia ta a fost crescută cu minciuni. Germanii au fost nişte ticăloşi. Hitler a fost un om malefic. Asociaţii lui erau asasini, monştri, criminali în masă. Habar nu ai de adevăr, de ce au făcut ei pentru umanitate, pentru ce s-au luptat şi ce au obţinut. Nu ştii de cine au fost împiedicaţi să dobândească. De către evrei. De comunişti. De francmasoni.

— Nu poţi crede asemenea bazaconii. Despre conspiraţiile evreilor. Nu după...

Reinhold se întoarse către fiul lui.

— E soţia ta. Spune-i să aibă grija cum vorbeşte. Fă-o să arate un pic de respect.

Karl se repezi la ea.

— Taci, Maria. Ascultă-l pe tata.

— Nu vreau să ascult porcării. Eu...

— Îţi vei ţine gura închisă şi vei asculta. Altfel, îţi promit că te trag de păr de pe scaunul ăla şi te biciuiesc până te supui. Până te comporţi ca o femeie din clasa ta. Am fost limpede? Am fost?

Era pentru prima dată când o ameninţa cu violenţa. Maria îşi dădu seama că el vorbea serios. Nu-i veni nici o replică în minte. El luă tăcerea ei drept supunere.

Reinhold continuă:

— Pe atunci, exista o viziune. Toţi am avut o viziune, până când ne-a fost luată. O nouă Germanie. O nouă Europă. Nu o republică de mucava, construita de americani. Nu această monstruoasă Comunitate Europeană, care pune botniţa suveranităţii naţionale, care nu permite unui stat să-şi făurească propriile legi şi să acţioneze pe baza lor. Adevărata

măreţie – acesta a fost visul Führer-ului nostru. Adevărata prosperitate. Nu era o viziune a bunăstării materiale, ca visul american. Bineînţeles, ne gândeam la bunăstarea fizică, dar noi visam la mai mult. Viziunea noastră era spirituală. Visam la o nouă rasă de oameni. Eram copii ai jumătăţii de lumină, dar ştiam că se vor ivi şi zorile. Când aceasta s-ar fi întâmplat, lumea ar fi fost populată cu o rasă pură, o rasă de femei şi bărbaţi dedicaţi virtuţii. Adevăratei virtuţi creştine şi integrităţi rasiale. Dispreţuieşti aceste lucruri, Maria, ca restul generaţiei tale? Priveşti de sus la toate astea, la noţiunea de puritate fizică împreunată cu tăria interioară? O privi cu duritate. Maria nu răspunse, în fine, nu mai contează. Generaţia ta a avut şansa ei. Germania e o groapă de rahat. Europa e o groapă de rahat. America e o groapă de rahat. Dar noi o să le curăţăm pe toate. N-ai văzut ce se întâmplă? Cum îşi fac oamenii auzite din nou vocile? Tinerii cer o nouă cale, un nou sistem, o nouă ordine. Comunismul i-a înşelat. Socialismul nu e altceva decât un slogan. Oamenii privesc înapoi acum şi se întreabă cum au putut fi atât de proşti, cum au putut arunca la gunoi lumea pe care o construiam noi atunci. Pace. Stabilitate. Dreptate. O urmări cu privirea. Maria tremura, incapabilă să absoarbă enormitatea vorbelor pe care le auzea. Ceea ce fuseseră doar nişte cuvinte într-un dosar căpăta consistenţă, devenea o realitate oribilă. El reluă: Voi liberalii, vă credeţi sarea pământului, ca şi cum opiniile voastre detestabile ar fi naturale, legi date de Dumnezeu pentru cârmuirea statului. Ei bine, te asigur că nu sunt. Te asigur că oamenii buni, cu mintea pură şi temători de Dumnezeu vă vor huidui şi vă vor trage un şut în fund. Oamenii obişnuiţi, cinstiţi, simpli, care dispreţuiesc lucrurile de care faceţi voi atâta caz. Ei vor îngrădirea capitalului şi sentinţe dure pentru criminali. Vor sfârşitul tratamentului cu mânuşi. Vor ca poliţiei să i se dea puterea de a elimina drogaţii şi violatorii. S-au săturat de inactivitate. S-au săturat de perverşi, de feministe cu gura mare, de profitori ai sistemelor de asistenţa socială, de imigranţi ilegali şi de toată banda asta de lipitori care sug sângele societăţilor noastre. Crede-mă, fetiţo, se vor ridica milioane de oameni împotriva voastră. O să vă sfâşie. Ţine minte vorbele mele: Veţi fi puşi la zid. O să vezi că o să ne luăm înapoi ce a fost al nostru, chiar

dacă va trebui să luptăm cu unghiile. Vom lua totul, asta-i sigur. Atunci, negroteii, turcii, evreii, perverşii, travestiţii, drogaţii şi toate celelalte gunoaie sociale se vor duce acolo unde le e locul. Îl avem pe Dumnezeu de partea noastră, acesta e cel mai important lucru.

Maria îl ascultă tot mai oripilată, ştiind că, în ciuda vorbelor îngrozitoare, el avea dreptate. Pretutindeni oamenii se revoltau împotriva lucrurilor pe care nu le înţelegeau. Maria se gândi la irlandezi, la obsesiile lor de provincialism şi bigotism, la legile lor antice privitoare la avort, contracepţie şi divorţ, la ura lor profundă împotriva femeilor. Se gândi la englezi, cu secretomania lor, cu rasismul lor instituţionalizat, cu cultura lor politică a lăcomiei şi a egoismului, cu profundul lor simţ de intoleranţă, cu jargonul lor populist, cu comportamentul lor violent în grup. Se gândi la francezi, cu antisemitismul lor permanent, cu rasismul lor ca o tumoare niciodată extirpată, Le Pen şi adepţii lui obţinând tot mai multe voturi cu fiecare noi alegeri, cu svastici pe mormintele evreieşti şi pe uşile căminelor de nord-africani. Se gândi la germani, cu neostoita lor ură împotriva străinilor, a turcilor, sau a românilor, sau a evreilor, dând foc la aziluri şi omorându-i în bătaie pe ţigani. La toată cearta lor, urlând la lună, cerşind sânge, sfâşiind continentul la nesfârşit. I se puse un nod în gât şi îşi dădu seama cât de puţin clarvăzătoare fusese şi cum Reinhold şi profeţiile lui despre ascendenţa extremei drepte concordau cu noua modă a zilei.

Pentru unii oameni, o astfel de stare de lucruri reprezenta un indiciu pentru vise apocaliptice, pentru minuni, pentru promisiuni milenare, pentru mântuitori pretutindeni, strigând „sunt aici, sunt aici“, egoismul pozând în milă şi penitenţă în autodafeuri, în incendierea cărţilor şi a istoriei. Maria începea să înţeleagă de ce aveau nevoie de manuscris. Acesta juca un rol clar în schemele lor, acela de drapel, de emblemă pe care aveau s-o poarte în bătălie.

Se ridică în picioare. Nu mai putea lupta.

— Vă rog să mă scuzaţi, zise ea. Aş vrea să mă culc. Sunt foarte obosită.

Karl încuviinţă repede din cap.

— Bineînţeles, draga mea. Ora ta de culcare a trecut deja.

— Reinhold, continuă ea, cu un gol în capul pieptului, îţi mulţumesc că ai venit la cina. E întotdeauna o plăcere să ne ţii companie.

Bătrânul se ridică ţeapăn, aşa cum fusese instruit să procedeze când o femeie stătea în picioare. Karl se ridicase deja.

— Noapte bună, draga mea, rosti el. Iartă-mă dacă m-am lăsat purtat de val. Sunt bătrân acum şi nu mai am mult de trăit. Trebuie să spun ce cred. Poate că te vei gândi la asta.

Zâmbind, Maria se duse la uşă. După ce o închise, izbucni în lacrimi.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI NOUĂ

Ajunsă sus, Maria se repezi la baie, unde rămase până ce i se uscară lacrimile. După ce se calmă, se gândi la Paul. Probabil că dormea acum. Cel puţin, aşa spera. Ar fi ajutat-o enorm să-şi revină la normal, dacă ar fi stat lângă el. Oricare ar fi fost acel normal.

Se duse la camera copilului, în capătul îndepărtat al coridorului. Deschise uşa, încercând să facă un zgomot cât mai mic. Lampa de noapte de lângă pat era încă aprinsă. Îşi aminti disputele legate de cumpărarea ei. Paul se temuse mereu de întuneric. Nu de moft, ci cât se poate de serios. Dacă dormea în întuneric, avea vise urâte, ba chiar coşmaruri. Karl insistase că fiul lor ar fi crescut prost dacă el, Karl, ar fi cedat în faţa a ceea ce el socotea a fi doar o teamă copilăreasca. Maria se certase cu el pe această temă, primind, drept recompense, insulte. În cele din urmă, ea apelase la medicul familiei, care fusese de acord cu ea, că o lampă de noapte era în interesul băiatului. Tot el vorbise şi cu Karl. În urma acestor discuţii, nimeni nu mai avusese nimic de zis. Maria cumpărase ea însăşi lampa dintr-un magazin din Essen. Coşmarurile se atenuaseră şi dădeau semne în ultimul timp că vor dispărea complet. Cu toate astea, Karl nu recunoscuse nici o clipă că soţia lui avusese dreptate. S-ar fi sufocat dacă ar fi făcut aşa ceva. Se părea că singurul lucru pe care-l mai făcea acum era să interzică folosirea lămpii când ea nu era acasă.

Se strecură în vârful picioarelor până la pat. Privirea se adaptă luminii scăzute. Se uită în jos. Ceva era în neregulă. Paul nu se afla acolo. Alergă la uşă şi găsi comutatorul principal de lumină. Un şuvoi strălucitor de lumină inundă camera. Înnebunită, căută peste tot. Patul era făcut, ca şi cum nimeni nu dormise acolo. Iar Paul nu se vedea nicăieri. Karl şi tatăl lui se găseau încă în salon, bând schnapps şi vorbind. Uneori, stăteau

până noaptea târziu. La începutul căsătoriei lor, Karl îi spusese că orele târzii ale nopţii erau pentru bărbaţi. Femeile nu puteau arăta bine dacă nu dormeau suficient. În timp, ea învăţase că nopţile lui târzii reprezentau o modalitate de a evita sexul. Sau, cel puţin, sexul cu ea. Uneori, el era plecat toată noaptea, şi ea bănuia că în aceste ocazii el se vedea cu alte femei. Curve sau amante, nu mai avea importanţă.

— Unde e Paul, se repezi ea.

Lăsase uşa deschisă. N-o mai interesa ce auzeau servitorii.

Karl de abia catadicsi să mişte capul.

— Închide uşa, Maria.

— Te-am întrebat unde e Paul? Nu e în camera lui. Nici Magda nu e în camera ei.

Magda era doica lui Paul, aleasă chiar de ea la naşterea fiului ei.

Karl se ridica în picioare. Abia dacă o privi cât timp se duse la uşă şi o închise. După ce îşi termină treaba, se întoarse spre ea.

— Paul e foarte bine îngrijit. Nu trebuie să-ţi faci griji în privinţa asta.

— Vreau să-l văd.

Karl îşi privi ceasul.

— Probabil că acum se află la o sută cincizeci de kilometri de Essen. L-am trimis la nişte prieteni care-l vor îngriji cum trebuie.

— Prieteni? Ce dracu spui acolo? E fiul meu. De ce n-am fost consultata? Ce se întâmplă?

— Am avut multă răbdare cu tine, Maria. Ţi-am acordat numeroase şanse. Mai presus de toate, am avut răbdare în privinţa felului în care ai ales să-mi creşti fiul. Acum am decis că ajunge. Cu cât ar rămâne mai mult în compania ta, cu cât ar fi mai mult sub influenţa ta, cu atât ar deveni mai moale. N-am de gând să-mi văd fiul ajungând homosexual sau afemeiat. Înţelegi? Timpul tău alături de el s-a sfârşit. Poţi să-l vezi anul viitor de Crăciun, şi în fiecare an după aceea. Asta-i tot.

Maria făcu ochii mari şi căscă gura, incapabilă să înţeleagă vorbele lui. Cu siguranţă, el nu putea face asta, nu-i putea fura, pur şi simplu, copilul.

— Nu cred asta! Ştia că vocea îi devenise stridentă, dar nu şi-o putea controla. Doar asta o oprea să nu sară asupra lui. Nu poţi să mi-l iei!

— Maria, cred că devii isterica. Ar fi mai bine să te întorci în camera ta.

— Blestematule! N-ai nici un drept să faci asta. Eşti un nazist împuţit. Nu-mi poţi lua fiul. Nazist împuţit.

— Du-te în camera ta, Maria! Imediat!

— Nu mă duc nicăieri. Vreau să-l aduci înapoi. Mă auzi?

El o plesni cu putere peste obraz. Cu pricepere. Cu precizie. Atât. Era prima şi ultima dată când făcea aşa ceva.

Luptându-se cu lacrimile, Maria îl sfida cu privirea.

— Tata o să afle despre asta, ameninţă ea.

Karl clătină din cap.

— Nu-i nevoie. Ştie deja. Şi e de acord cu mine. Ai o influenţă nesănătoasă asupra băiatului. Subiectul e închis. Te-am avertizat mai devreme că te voi biciui. Crede-mă că o voi face. Voi aduce servitorii în camera asta te voi dezbrăca de tot ce ai pe tine şi-ţi voi smulge pielea de pe spate. E limpede?

Deasupra poliţei căminului ticăia un ceas, însă Maria avea impresia că timpul stătuse în loc. Îşi auzea răsuflarea îşi auzea inima bătându-i cu putere în piept, auzea secundele lovind aerul, dar adânc, înlăuntrul ei, nu se mişca nimic.

— E limpede?

Brusc deveni conştientă că gura i se umpluse de salivă. Avea un gust rău. Inspiră adânc pe nas şi-l scuipă pe Karl drept în faţa fără vreo altă vorbă, se duse la uşă şi ieşi în coridor. Trânti uşa după ea foarte tare.

Trecu destulă vreme până auzi uşa de la camera ei deschizându-se. Pierduse noţiunea timpului. Lângă pat ardea o lumină slabă. Nu dormise. Din când în când, alunecase într-un soi de semisomn, din care ieşise de fiecare dată cu dureri înfiorătoare. Voia să moară. O mână o atinse pe obraz. Pielea însă o ardea de la palma pe care i-o trăsese Karl.

— Vei vedea că-i cel mai bine aşa. Karl vorbea cu voce joasă şi intenţionat blândă. Ea se îndepărtă. Îmi pare rău că te-am lovit. Dar m-ai provocat. Ştii că nu suport să fiu provocat. Ea nu

răspunse. Ai adormit? Nici un răspuns. Îmbrăcată ? Nu te poţi simţi bine aşa.

— E fiul meu, rosti ea, şoptind cuvintele în pernă.

Dar el înţelese.

— Da, ştiu asta. Dar tu nu ai fost o mamă bună pentru el. L-ai iubit, o ştiu. Dar l-ai făcut şi prea slab. În timp ar fi devenit moale, ca mama lui. Stă în firea femeii să fie moale, însă nu şi a bărbatului. Mai ales, în cazul lui. El are un destin. Nu e un copil obişnuit. Viaţa lui nu poate fi expusă unor influenţe ca influenţa ta Nu-ţi pot explica, nu acum. Poate cu timpul. Maria îşi aminti vorbele fiului ei: *El spune că trebuie să muncesc pentru Reich*. Karl îşi puse din nou mâna pe obrazul ei, mângâindu-l. Aceeaşi palmă care lovise cu puţin timp înainte. Vei înţelege cu timpul, rosti el. S-ar putea chiar să-mi mulţumeşti.

Avea o voce surprinzător de blândă. Ea nu mai auzise atâta blândeţe în vocea lui de ani de zile. Aceeaşi voce care o ameninţase cu biciuirea.

Mâna lui continua să o mângâie. Când se uită în sus, îi întâlni privirea El se aplecă să o sărute. Nu-şi amintea de când nu mai fusese sărutată. Simţi că i se strânge ceva în ea Nu credea că va mai putea îndura dacă el voia mai mult. Încercă să se eschiveze însă el îşi introduse palma sub ceafa ei şi o sărută pe buze, nu atât cu brutalitate, că cu o asemenea insistenţă că o împiedica să respire.

— Nu te-ai dezbrăcat, zise el. Maria îi simţea răsuflarea pe obraz, mirosind a alcool. Ştia însă că nu era beat. Mi-ar plăcea să stau cu tine în noaptea asta. Vreau să te fac să uiţi. Ea clatină din cap, încercând să se îndepărteze. Maria, încă suntem soţ şi soţie. În ochii Domnului suntem un singur trup. N-are nici un sens să dormim mereu separat.

Nici un sens? După ceea ce făcuse? Ce avea de-a face sensul aici? Se gândi la Jack. La mângâierile lui. La penetrarea lui însoţită de un amestec de bucurie şi tremur. Simţi cum i se face greaţă. El o răsuci cu faţa în sus şi începu să-i descheie rochia, în acest timp, buzele îi atinseră pielea, mişcându-se încet de la gât spre sâni.

Atunci, ea îşi aminti de microfonul lipit de mijlocul ei.

PARTEA A ŞASEA

CAPITOLUL CINCIZECI

Londra
Joi, 31 decembrie 1992

Vântul rece care sufla pe străzile Londrei de cinci zile se înteţea tot mai mult, nemulţumit cu subţierea sângelui sau cu înţeparea pielii oamenilor. Lumea începea să se plângă de tuse şi un gen special de gripă, care îşi trimitea victimele la pat săptămâni întregi sau le ucidea de-a dreptul. Crăciunul nu adusese o ameliorare a urgiei. Pe fiecare stradă se aflau case în care existau bolnavi. Chipurile oamenilor întâlnite pe stradă sau în metrou erau invariabil marcate de această grijă. Nimeni nu aştepta Anul Nou sperând într-o schimbare în mai bine. Promisiunea zilelor de primăvară părea mai îndepărtată decât oricând. Guvernul rezista ca prin minune. Se vorbea deja de noi alegeri. Vântul părea să fie prezent peste tot, permanent.

După asasinarea lui Norman, casele sigure din Battersea fuseseră abandonate. Urma să fie vândute prin negociere pe piaţă. Peste noapte se efectuaseră toate reparaţiile necesare. Gaura din zidul comun al celor două case fusese acoperită cu pricepere. Peste gaura astupată se zugrăvise, apoi se lipise tapet, care arata ca nou. În grădina casei de la numărul 35, vântul agita uşor vârfurile plantelor.

Îl mutaseră pe Jack într-un mic hotel de lângă King’s Cross, genul de loc pe care un trecător l-ar evita dacă nu ar căuta o prostituată gata sa execute un număr rapid. În fereastra prăfuită a imobilului se vedea o tăbliţă pe care scria „Nu avem locuri libere”. Hotelul nu părea a avea alţi oaspeţi. Înăuntru era

mai curat decât lăsa să se vadă aspectul exterior, iar încălzirea centrala funcţiona la fel de ireproşabil ca oriunde în restul ţării.

Jack era bine tratat, însă mica lui excursie până la Cimitirul Paddington nu fusese pe placul protectorilor lui. Între ei şi el se ivise o prăpastie sesizabilă. În ciuda declaraţiilor făcute, Jack ştia că ei nu prea aveau chef să-l socotească un om liber. ,,Liber ca vântul“ ar fi spus Felix, sau „Liber ca o pasăre“. Astfel de fraze nu mai aveau nici un rost pentru el, căci începuse deja să se socotească închis între ziduri de piatră şi metal.

Începea să înveţe cum cuvintele puteau, în lumea noilor lui paznici, fi întinse ca un elastic, uneori puţin, alteori enorm de mult. I se dăduse un televizor şi o mulţime de cărţi. În majoritatea zilelor, fie Felix, fie Parker trecea pe la el pentru o mică şuetă. Se terminase cu interogatoriile. Avea senzaţia că trăia într-o sală de aşteptare. Ca pentru a intensifica această senzaţie, noaptea auzea sunetul trenurilor trecând prin King’s Cross sau St.Pancras.

Mai exista o casă. Aceasta se afla în Chelsea, în World’s End, destul de aproape de locul unde membrii Fundaţiei Koestler se adânceau în studiul misterului norocului şi sincronicităţii. Felix şi Parker înfiinţaseră un mic centru de operaţiuni, care serveau drept punct nodal pentru Operaţiunea Papirus. Era un nume absurd, şi amândoi ştiau asta, însă le slujise destul de bine scopurilor, iar în decursul timpului, acest nume căpătase o anumită patimă, aproape mistică. Bineînţeles, din punct de vedere oficial, nu exista nici Operaţiunea Papirus, nici centrul de operaţiuni. Dacă vreun băgăreţ ar fi vrut să afle mai multe, ar fi descoperit doar că Parker şi Felix erau trimişi în misiune în altă parte – Kuweit, Arabia Saudită sau Bahrain. Existau motive întemeiate pentru a ţine afacerea ascunsă în locuri ciudate, în mici case din suburbii, departe de orice priviri iscoditoare.

În World’s End, dimineaţa se auzea muzică de Bach. După-amiaza răsuna de acordurile melodiilor lui Telemann, înregistrate de Maurice André. Seara se cânta Schubert. Ca o ciudata perversitate pentru un om de clasa şi vârsta lui, Parker nutrea o afecţiune deosebita pentru muzica lui Ravi Shankar, cu care făcuse cunoştinţă fără să vrea în universitate, prin

intermediul unei prietene cu gusturi mai exotice. Fata plecase în căutarea unui guru, însă Parker rămăsese cu dragostea pentru strunele ţiterei. Asculta bucăţi din înregistrările maestrului într-o cameră separată, unde muncea singur. Sindhu Bhairavi era melodia lui preferata, pe care o punea la nesfârşit. Deşi, prin interpretare, melodia era destinată dimineţii. Parker nu acorda atenţie acestor fineţuri şi o asculta oricând în timpul zilei. Era singura concesie, din viaţa lui ordonată şi conservatoare, acordată cosmopolitismului.

Masa fusese aranjată pentru o întâlnire. Pe ea se găseau pahare, mici sticle de apă minerală, carneţele şi creioane ascuţite. Parker luase deja loc la masă. Părea nervos şi bătea ritmic în tăblie cu creionul. Felix stătea în picioare, privind afară, pe King's Road. „Nesfârşita procesiune", rostea el în gând. De ce ar crea Dumnezeu toate acestea? Cu ce scop?

Felix nu era un obişnuit al meditaţiei asupra deşertăciunilor vieţii sau inferiorităţii materiei. În sinea lui, nu era un om spiritual. Doar că simţea că orice mişcare trebuia direcţionată, că totul trebuia văzut ca un pelerinaj, în vreme ce venirile şi plecările oamenilor din această lume erau evenimente banale, ca fluxurile şi refluxurile.

— Dacă nu vine? întrebă Parker, rupându-şi creionul.

— O să vină.

Felix nu se mişcă din postul lui de observaţie de la fereastră.

Parker găsi o ascuţitoare şi începu să-şi ascută creionul.

— Îşi asumă un risc.

— Doar unul mic, te asigur.

Tăcere. Parker reîncepu să bată cu creionul în masă.

— Cum e cu Maria?A apărut ceva?

— Am primit benzile azi-dimineaţă. Situaţia nu e prea plăcută în Essen. Karl a trimis băiatul de acolo.

Parker se aşeză mai bine pe scaun. Creionul rămase nemişcat.

— Zău? Ar fi trebuit să-mi spui mai devreme. De ce a făcut asta? Felix îi explică. Şi tu îl crezi? Eşti sigur că ăsta e motivul?

Felix încuviinţă.

— Destul de sigur. Totuşi, ea era cât pe-aici s-o dea în bară.

— Cum?

— El a vrut să facă dragoste. L-a apucat din senin. Ea purta microfonul. Din câte am aflat, el a apucat să-i descheie rochia pe jumătate.

— Iisuse!

— Ea s-a prefăcut că se simte rău. Apoi i s-a făcut cu adevărat rău. El s-a întors în camera lui. Dar dacă se întâmpla din nou...

— Crezi că el bănuieşte ceva?

— N-are nici un motiv. S-a repezit la ea. A plesnit-o. Cred că asta l-a excitat. E genul ăsta.

— Nu există un loc sigur pentru microfon?

Felix clătină din cap.

— Ne-am gândit la un implant chirurgical, dar atunci ar trebui să fie internată în spital. Pur şi simplu, nu merge. Privi afară pe fereastră. O maşină parcase în apropiere. Iat-o că vine, zise el.

— Crezi că facem o greşeală?

— Acum e prea târziu să ne gândim la asta. Ne descurcăm noi.

Peste câteva minute uşa se deschise şi Irina Kossenkova intră în încăpere. Era singură.

— Doamnă Kossenkova. Felix îşi asumă rolul de gazda. E o mare onoare să vă întâlnesc în persoană după atâta timp. Sunt Jeremy Latham. Daţi-mi voie să vi-l prezint pe colegul meu. El e Simon Worsely. Parker se ridicase deja în picioare. Îşi strânseră toţi mâna. Parker lua haina Kossenkovei şi o atârnă pe cuierul din spatele uşii. O astfel de haină din blană de nurcă părea nefirească în acel loc. Doriţi ceai sau cafea? întrebă Felix.

— Nimic, mulţumesc. Am mâncat în avion. Domnule Latham, timpul meu este extrem de preţios. Dacă nu vă supăraţi, aş vrea să trecem imediat la afaceri.

— Fireşte, vă înţeleg. Vă rog, acesta-i scaunul dumneavoastră.

După ce se aşeză, Kossenkova aruncă o privire prin încăpere.

— Am asigurarea dumneavoastră că această încăpere e sigură?

— Absolut. Trebuie să înţelegeţi că este în interesul nostru ca această întâlnire să rămână confidenţiala. Tot ce se întâmplă astăzi, aici, este neoficial.

— Nu sunt convinsa că interesele noastre sunt atât de asemănătoare. Oricum, nu văd nici un motiv să fac din asta o problemă. Mă las pe mâna dumneavoastră. Care e expresia voastră?

— O mână o spală pe alta?

— Exact.

Felix şi Parker se aşezară într-un capăt al mesei, cu faţa spre oaspetele lor. Felix aranjase totul în aşa fel, încât ea să joace rolul celui care cere sau a celui care este interesat. În ciuda acestui fapt, prezenţa ei domina încăperea. Nu era o femeie care să fie deranjată de aranjamentul scenic al altcuiva.

Felix începu negocierea.

— Doamnă Kossenkova. Vă mulţumesc că aţi răspuns atât de prompt invitaţiei mele. Venind azi aici, cred că puteţi împiedica criza care ne paşte.

— Este criza dumneavoastră, domnule Latham.

Felix clătină din cap, ca şi cum ar fi ezitat.

— În fine, rosti el, n-aş fi aşa de sigur în privinţa asta. O să ne întoarcem mai târziu la această problemă. Mai întâi, cred că ar trebui să vă informez că am primit confirmarea că Rosewicz se află acum în posesia manuscrisului. Kossenkova ridică puţin din sprâncene, însă nu răspunse. Confirmarea noastră este, deocamdată, provizorie, continuă Felix. Aşteptăm un rezultat sigur mâine sau poimâine.

— Pot să vă întreb de unde ştiţi asta?

Felix clatină din cap.

— Asta va trebui să rămână un secret. Vă spun doar că viaţa unuia dintre agenţii noştri s-ar pierde dacă s-ar afla ceva.

— Intenţionaţi să întreprindeţi vreo acţiune?

— Mai întâi, trebuie să ştim sigur că Rosewicz are manuscrisul. Apoi trebuie să aflăm unde îl ţine. După aceea, lucrurile se complică. Cred că ştiţi de ce.

Ea încuviinţă.

— Pentru că vă are la mână cu ceva.

— În principal, da. Tocmai de asta v-am rugat să veniţi aici.

— Vă pot oferi doar un ajutor limitat.

— Ce oferiţi?

— Am douăzeci şi nouă de angajaţi britanici. Am dosare proaspete pentru fiecare, ilustrând diverse grade de colaborare. Cunosc adresele familiilor a şaptesprezece dintre ei şi sunt convinsă că voi obţine mai mult. Securitatea din jurul unităţii speciale a fost întărită. Dacă e nevoie, ei pot fi mutaţi de acolo într-o oră.

De asemenea, am pregătit un dosar foarte detaliat, din care reiese clar că serviciile de informaţii britanice postbelice şi-au folosit foştii eroi ca pioni într-un joc foarte neplăcut după cum bine ştiţi, publicarea unui astfel de dosar în Vest ar genera un scandal parlamentar. Deja stânga politică face presiuni pentru dezvăluirea publică a activităţii serviciilor de informaţii. Acest fapt s-ar putea dovedi un cui final în coşciugul dumneavoastră. Acum cred că ar trebui să-mi spuneţi ce aveţi pentru mine.

Felix o privi cu atenţie. Fusese ea de vină pentru moartea lui Norman? Juca pe mai multe fronturi simultan? Ştia că totul e posibil. Din fericire, se putea dispensa de un soldat ca Norman. Un preţ mic de plătit într-un joc în care miza era atât de ridicată.

— Mai întâi, rosti el, trebuie să ştiu ce garanţii îmi oferiţi. În definitiv, ceea ce aţi spus reprezintă o forma de şantaj.

— Suntem împreună în afacerea asta, domnule Latham, vă rog să nu uitaţi. Vi se va permite să trimiteţi o echipă mică de inspectori. Toate dosarele existente vor fi deschise. După ce identităţile vor fi stabilite, dacă vom cădea la înţelegere, restul e simplu. Dosarele originale împreună cu noile mele dosare, vor fi înmânate sau, dacă preferaţi, distruse în prezenţa dumneavoastră. Oamenii în chestiune vor fi scoşi din unitate. Aveţi cuvântul meu că nu-i veţi vedea niciodată. Unitatea va fi închisă. Problema va lua sfârşit.

— Foarte bine, zise el. Cred că ne înţelegem reciproc. Domnul Worsely vă va prezenta oferta noastră. Dacă o acceptaţi, cred că pot spune că am ajuns la o înţelegere.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI UNU

Paris
Joi, 31 decembrie

— Eşti sigur că nu este un fals?

Karl von Freudiger savura un pahar cu şampanie în biblioteca socrului său din Paris. El şi Reinhold tocmai citiseră, pentru prima oară, manuscrisul lui Iisus.

Rosewicz dădu viguros din cap.

— Absolut. Tânărul nostru prieten Gould a făcut o treabă excelentă pentru mine, căutând provenienţa sulului. Când se vor apuca şi alţi experţi de lucru nu va mai exista nici un motiv să ne îndoim asupra autenticităţii.

— Vei avea nevoie de Gould ca să-ţi susţină afirmaţiile. Asta dacă va dori să coopereze.

— Nu cred. Britanicii l-au luat din nou sub aripa lor. Chiar dacă l-am putea smulge de acolo, mă îndoiesc că ar vrea să ne servească. Aş preferea să-l văd dat la o parte pentru totdeauna.

— Se poate?

Rosewicz încuviinţă.

— Oamenii mei lucrează acum la această chestiune. Nu putem ieşi în public cu manuscrisul până nu rezolvăm cu el, ar fi prea riscant. Ciechanowski a pregătit totul în Varşovia, însă eu i-am spus să-mi aştepte semnalul. Între timp, manuscrisul va fi dus în Polonia sub cea mai severă pază. Ne-am asigurat serviciile câtorva cărturari catolici, care au depus un jurământ de păstrare a secretului absolut. Nu prevăd nici o scurgere de informaţii. Mă aştept ca lucrurile să se mişte cu iuţeală după ce vom publica anunţul nostru.

Reinhold sorbi o ultimă înghiţitură şi lăsă paharul jos.

— Excelentă şampanie, zise el.

— E un Dom Pérignon de lux, cumpărată de mine în 1943. Producţia acelui an a fost scoasă din Franţa şi vândută câtorva cumpărători capabili să o aprecieze. Poate că şi ţie ţi s-a oferit o sticlă sau două.

— Da, pe atunci beam mult vin franţuzesc.

— Asta a fost ultima mea sticlă. Am luat-o din Croaţia cu mine şi am jurat că o voi deschide doar când manuscrisul va fi la locul lui şi Liga se va afla din nou pe picioarele ei. Sunt bucuros că ţi-a plăcut.

— Enorm. Mă simt foarte privilegiat. Ca să fiu sincer, n-am crezut niciodată că o voi trăi suficient ca să apuc ziua asta.

— Nici eu. Însă am trăit-o. Mă simt acum ca şi cum viaţa mea ar începe din nou.

Reinhold râse.

— Te-ai născut din nou, nu-i aşa?

Rosewicz încuviinţă, fără a părea că se bucură de glumă.

— Da, zise el. Exact. Asta e o treabă extrem de serioasă. Toţi ne-am născut din nou. Curând vom sărbători renaşterea unui Europe catolice unite. Când nepotul nostru va ajunge de vârsta noastră, va avea de condus un Imperiu Sfânt.

— Asta dacă va avea binecuvântarea Sfântului Părinte.

— Sunt convins că o va avea.

— Stefan...

Reinhold ezita. Era prea bătrân şi între ei se întâmplaseră prea multe. Totuşi...

Rosewicz îl privi. Sesiza că bătrânul lui prieten avea să-i spună ceva dureros.

— Da, ce e Reinhold?

— E vorba de Maria.

— Ce-i cu ea? Rosewicz se întoarse spre Karl. Am crezut că o ai sub control.

Karl dădu din cap.

— Nu-i vorba de asta, rosti Reinhold. E mai serios. Rosewicz simţi un ghimpe în inimă. Doar nu era adevărat?

De la evadarea lui Jack, începuse să o bănuiască pe fiică-sa. Doar că evadarea păruse atât de spontană, încât îi fusese imposibil să-şi dea seama de existenţa vreunui plan.

— Stefan, trebuie să hotărâm ce avem de făcut.

— Nu Maria.

Von Freudiger dădu din cap. Ce avea de făcut îl durea mai mult decât orice altceva în viaţa lui. Ştia cât de mult îşi iubea Rosewicz fiica. Însă n-avea de ales.

— Nu mai este o chestiune de poate sau probabil, Stefan. Dacă i se permite să rămână în libertate, îi va conduce direct la Ligă.

— Nu ştie nimic.

— Ştie totul. Am pus să fie urmărită la Londra. S-a întâlnit cu Gould acolo. El era însoţit de un agent britanic. Oamenii mei a trebuit să-l ucidă pe agent ca să nu-i piardă urma lui Gould. Noaptea trecută Maria a intrat în biroul lui Karl. Credem că a făcut microfilme după dosare. E destul acolo ca să ne distrugă.

— Atunci, luaţi-i-le.

— Nu-i aşa de simplu.

— De ce?

Karl interveni.

— Poate că e cazul să explic eu.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI DOI

Oraşul mirosea a întuneric. Bulevarde largi, lumini, lăsarea nopţii. În casa lui Stefan Rosewicz, un servitor aprindea luminile. Văzută din stradă, întreaga faţadă începea să strălucească. Apoi, una câte una, se traseră draperiile.

La o stradă distanţă, o mare camionetă Mercedes era parcată lângă o casă. Se găsea acolo din ziua precedentă şi încă nu i se lipise nici un tichet de amenda pe parbriz. Spatele nu avea geamuri. Înăuntru, patru bărbaţi şedeau la posturile de lucru. Fiecare avea pe cap un set de căşti. Trei supravegheau situaţia din casa lui Rosewicz, dintre care unul prin intermediul unor alte microfoane, pe care ea reuşise să le planteze în locuri strategice.

Cel de-al patrulea bărbat, Ronald Harris, era liderul grupului şi coordonatorul echipei de oameni înarmaţi care supravegheau discret casa din afară. Echipa fusese antrenată să pătrundă în forţă şi să o scoată pe Maria de acolo dacă existau motive întemeiate de a crede că ea se afla într-un pericol iminent. Camioneta era echipată cu o legătură directă prin satelit cu Londra.

Unul dintre oamenii de la consola de supraveghere a casei îşi scoase căştile şi comută semnalul pe care-l primea la un difuzor central. O lumina din faţa fiecărui ascultător îi avertiză pe aceştia să îşi scoată căştile, ca să asculte difuzorul. Harris vorbi repede în microfonul lui:

— Toate unităţile să fie pregătite. Comutăm pe canalul principal.

Harris îşi scoase căştile şi se aşeză mai bine pe scaun. Omul care comutase pe difuzor îi explică montajul:

— Asta e intrarea de la microfonul cinci. Se găseşte în bibliotecă. Mama l-a pus acolo noaptea trecută, când a băut cu bătrânu’. Calitatea nu e prea bună.

Nu mai e o chestiune de... sau probabil, Stefan. Dacă i se permite să rămână în libertate, ...direct la Ligă.

Nu ştie nimic.

Ştie totul. Noaptea trecută a biroul lui Karl. Credem că a făcut microfilme după dosare. Simt.... ca să ne distrugă.

Atunci......-i-le.

Nu e aşa de simplu.

De ce?

Operatorul privi în jur.

— Iisuse, vor s-o înhaţe.

Din difuzor se auzi vocea lui Karl.

Lucrează pentru altcineva. Mai mult ca sigur pentru britanici. Probabil, au recrutat-o la Roma.

Nu cred

Mă tem că e adevărat, Stef.......Casa e supravegheată. Deja i-am spus lui Henryk să....

Operatorul se întoarse spre Harris.

— Spune-le oamenilor tăi să o scoată de acolo, acum. Spune-le să aibă grijă. Ţintele ştiu că sunt urmărite.

Harris îşi trase căştile înapoi pe cap şi comută un buton roşu pe consola lui.

— Către toate unităţile! Toate unităţile! Alertă maximă! Vă rog confirmaţi poziţiile. Dădu drumul butonului. Un pârâit zgomotos îi răsună în urechi. Răspunde-ţi, toate unităţile de supraveghere. Avem alertă roşie.

Nu răspunse nimeni. Pârâitul din căşti era puternic şi dureros. În celălalt capăt al camionetei, cineva închise difuzorul principal. Un om continua să supravegheze conversaţia din bibliotecă.

— Unitatea unu. Mă auziţi?

Tăcere.

— Unitatea doi. Mă auziţi?

Tăcere. Unul câte unul, ceilalţi oameni se întorseseră spre Harris.

— Unitatea trei. Răspunde, unitatea trei.

Operatorul care supraveghea microfonul din bibliotecă interveni:

— Microfonul cinci tocmai a murit.

Harris se ridică în picioare.

— Lewis, uită-te afară. Vezi ce se întâmplă. Ia o armă cu tine. Lewis, cel care o supraveghea pe Maria, scoase un pistol dintr-o cutie de pe peretele de deasupra consolei lui.

— Ce e cu femeia?

— O s-o supraveghez. Vreau doar întăriri, îşi ridică staţia şi vorbi în ea:

— Unitatea unu, te rog să răspunzi. Răspunde, unitatea unu. Lewis se duse la uşă şi trase de mâner. Era blocat. Încercă din nou, mult mai tare de această dată.

— Uşa e închisă.

— Ce? În următorul moment, se auzi zgomotul unui motor trezit la viaţă, apoi cei doi bărbaţi care stăteau în picioare căzură când camioneta se puse în mişcare. Ce dracu'? Harris se ridică repede şi se repezi la peretele care separa spatele autovehiculului de compartimentul şoferului. Camioneta se deplasa tot mai repede, luând curbele în viteză. Hei! Deschide-ţi. Suntem încă în spate!

— Cine e? Chris? E genul lui de cascadorie.

— Asta nu e cascadorie. Peter, mai încearcă să iei legătura cu echipa. Mack, vreau să stabileşti legătura cu Londra. Şi fă-o repede.

Aflat la consola principală, Mack începu să apese pe butoane. Harris continuă să împingă în uşă.

— Lewis, scoate şi restul armelor. S-ar putea să avem nevoie de ele.

Luară o nouă curbă, apoi camioneta prinse şi mai multă viteză.

— Semnalul de la satelit e mort.

— Nu se poate.

— Ba da.

— Încă nimic de la echipă.

— Continuă se încerci.

Se auziră cauciucurile scrâşnind. Luară o nouă curbă. Harris izbi iarăşi uşa. Lewis începu să distribuie pistoalele.

— Vezi dacă uşile din spate sunt deschise, ordonă Harris.

Lewis încercă una, apoi pe cealaltă. Ambele erau blocate.

Continuară să meargă cam o jumătate de oră. Când camioneta se opri îşi ziseră că ieşiseră mult din oraş. Motorul se opri. Afară tăcerea era mormântală. Doi oameni se ghemuiră

cu faţa spre uşile interioare şi alţi doi cu faţa spre uşile din spate. Trecură aşa câteva minute, timp în care nu se întâmplă nimic.

Ceva pocni pe peretele lateral al camionetei. Câteva clipe mai târziu, auziră paşi pe acoperiş. Trecu aşa un minut, apoi se auzi zgomotul unui motor. O bormaşină de mare putere. Burghiul scotea sunete foarte înalte muşcând din metal. Câteva clipe mai târziu, în acoperiş apăru o gaură largă. Ceva greu apăsa peste gaură. Curând prin aceasta se ivi un cilindru îngust, care se transforma în două duze orizontale.

— Ce dracu e şi asta?

Se auzi un sâsâit şi duzele începură să se rotească.

— E gaz!

Harris îşi puse puloverul peste cap, înşfacă cel mai apropiat scaun şi se repezi să astupe duzele. Imposibil. Se roteau mult prea repede. Gazul începuse deja să umple interiorul camionetei.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI TREI

În Londra, întâlnirea cu Irina Kossenkova se apropia de sfârşit. Se ajunsese la o înţelegere al cărei rezultat imediat avea să fie moartea a douăzeci şi nouă de bătrâni. Nu conta. Bătrânii mor în fiecare zi, iar alţii îmbătrânesc pentru a le lua locul. Mai important pentru cei aflaţi în acea mică încăpere din World's End era faptul că unele secrete stânjenitoare aveau să moară o dată cu bătrânii. Sperau cu toţii să nu apară secrete noi care să ia locul celor vechi.

— Sper, doamnă Kossenkova, că aceasta va fi prima dintr-o serie de multe întâlniri. Acum am îngropat diferendele dintre noi. După ce am lămurit aceste mici chestiuni, cred că avem multe subiecte pe marginea cărora să discutăm. Lumea nu e încă un loc uşor.

— Aşa e, aveţi dreptate. Deşi e încă mai uşor pentru dumneavoastră din Vest decât pentru restul lumii.

— Nu la asta mă refeream.

— Nu, dar asta contează. Aveţi încă probleme de perspectivă. Voi credeţi că, după ce se va termina marea recesiune, totul va fi bine. Lumea o să fie din nou un loc fericit. Un loc unde se va trăi uşor. Uitaţi cât de grea poate fi viaţa pentru alţi oameni. Pentru majoritatea oamenilor. Această uitare vă va distruge, în cele din urmă.

— Trebuie să mărturisesc că mă aşteptam la o replică mai bună din partea dumneavoastră. Ceea ce aţi rostit făcea parte din limbajul durilor dumneavoastră. Doar nu mai puteţi crede în prostiile astea, nu? Noi participăm încă la joc. Voi sunteţi cei care aţi dat faliment.

Felix era într-o formă extraordinară. Se părea că lucrurile aveau să iasă bine până la urmă.

— Cred că intenţionat nu vreţi să înţelegeţi. Comuniştii nu se înşelau, cel puţin în privinţa asta. Problema lor, ca şi a

voastră, era ipocrizia. Însă nu greşeau în privinţa suferinţei sau a nedreptăţii. Ce facem noi aici e o nedreptate... O nedreptate care să o mascheze pe alta. Vestul e falimentar în chestiunile care contează cu adevărat. Sunteţi lacomi, sunteţi egoişti, nu vă pasă decât de putere şi de bani şi aveţi politicieni care profită de pe urma dorinţelor voastre. Toată frumuseţea civilizaţiei voastre se află în trecut. Ce aveţi acum? Staruri pop, hamburgeri şi băuturi răcoritoare. Disneyworld-ul e mai vizitat decât Luvrul. Acum nu mai aveţi inamici care să vă ţină în şah. Aşteptaţi şi o să vedeţi. Rosewicz nu e singurul barbar care stă la cotitură. Există şi alţii. Şi aşteaptă.

În Paris, Stefan Rosewicz o aştepta singur pe fiică-sa. Era tulburat şi trist. Şampania i se păruse searbădă, la fel cum fuseseră anii cât aşteptase să fie deschisă. O iubea pe Maria, o iubise întotdeauna şi nu suporta să trăiască fără ea, mai ales acum, când bătrâneţea începea să-şi arate colţii cu atâta intensitate. Reinhold insistase – cu circumspecţie şi, în acelaşi timp, cu fermitate, ca ei să nu i se mai dea voie să trăiască. Rosewicz îi ţinuse piept cu tărie, susţinând că stătea în puterea lor să facă în aşa fel, încât Maria să nu mai comunice cu nimeni. N-avea să mai aibă nici un contact cu vreo persoană din afara familiei. Niciodată. Fusese o bătălie dură, pe care Rosewicz o câştigase. Deocamdată.

Se auzi o bătaie în uşă.

— Intră, rosti el, luptându-se cu sine pentru a-şi ţine vocea sub control.

Uşa se deschise şi Maria intră în încăpere.

În World’s End, se auzi o bătaie repezită în uşă, urmată aproape instantaneu de intrarea unui tânăr care lucra în camerele de ascultare de jos.

— Sir, domnul Hudson spune că trebuie să coborâţi imediat, sir. Se întâmplă ceva.

Felix sări în picioare.

— Ce vrei să spui? Prin jur?

— Parisul, sir. Ceva a mers prost. Nu ştiu exact ce, dar domnul Hudson e într-o stare teribilă.

Brusc, în uşă se ivi Hudson.

— Mai bine veniţi repede jos, sir. E vorba de Paris. Cred că au fost descoperiţi. Am auzit un strigăt de ajutor de la Broasca Unu – Broasca Unu era camioneta – şi cam atât. Nici un mesaj. Semnalul a murit. Cred că au fost lichidaţi.

Felix nu mai pierdu nici o secundă. I se adresă lui Parker, folosind numele lui real:

— Roger, du-te la King's Cross. Scoate-l imediat pe Gould de acolo. Sună înainte şi spune-i lui Bill să-l ia pe sus. Întâlniţi-vă la gară. Luaţi primul tren către Glasgow, apoi ascundeţi-vă în Balquhidder.

Dacă operaţiunea din Paris fusese cu adevărat descoperită, atunci Rosewicz putea dispune şi de alţi oameni în Londra. Parker nu pierdu nici o clipă. O maşină îl aştepta deja pe King's Road.

— Stai jos, draga mea, aş vrea să-ţi vorbesc.

— Ce s-a întâmplat, tată? Pari supărat. Ţi-a spus ceva Karl?

Pe masa din spatele lui Rosewicz, munca lui de o viaţă se odihnea într-o cutie. În faţa lui, singura persoană cu adevărat frumoasă şi iubită din acea viaţă îl aştepta să vorbească, iar el cu greu ştia cum să i se adreseze. O sacrificase deja o dată măritând-o cu von Freudiger. Acum trebuia să facă acelaşi lucru, însă cu o durere mult mai mare în suflet.

— S-a sfârşit, Maria. Ştiu. Jocul s-a încheiat. E timpul să te relaxezi acum, draga mea. E timpul să-mi spui ce se întâmplă. Nu vreau să ştiu de ce. N-ar face decât să mă rănească. Voi crede că ai fost înşelată. Acum s-a terminat. Cu toate decepţiile. Cu toate temerile.

În casa conspirativă, Felix încerca s-o liniştească pe Irina Kossenkova.

— Aduc o maşină în spate. Nu vă faceţi griji, casa asta e atât cât se poate de sigură.

— La fel de sigura ca echipa dumneavoastră din Paris?

— Nu ştiu dacă au fost prinşi. Noi luăm doar măsuri de precauţie.

— Eu recunosc panica atunci când o văd. Dacă aţi pierdut legătura cu echipa dumneavoastră din Paris, puteţi fi sigur că Rosewicz a pus mâna pe toţi. Dispune de cei mai buni oameni din branşă.

— Sunt de acord. Însă casa asta e sigură. Nici măcar cei de la sediul central nu ştiu despre ea. Am oameni pretutindeni în jur. O luă de braţ. Pe aici. O să folosim scările din spate.

Aveau de coborât trei etaje. Kossenkova nu avusese timp să-şi îmbrace haina de blană.

— Să verific dacă vă e maşina afară, rosti Felix. Încercă uşa. Aceasta nu se deschise. Pe scări se auzi un sunet de paşi. Nu grăbiţi, ci înceţi, metodici. Hudson, tu eşti? Uşa asta e blocată. Nici un răspuns. Hudson?

Nu era Hudson. Nu era cineva cunoscut. Omul nu purta mască. Nici n-avea nevoie: n-avea să existe supravieţuitori care să-l recunoască.

Maria nu negă nimic. Fără a scoate o vorbă, rămăsese locului şi îi ascultase acuzaţiile. El încercase s-o facă să-şi recunoască vina şi să-i spună care îi era misiunea, însă ea rămăsese tăcută şi încăpăţânată. Acea tăcere era mai rea decât recunoaşterea vinovăţiei. Îl ardea, îi lăsa semne în carne, ca un stigmat. Îl durea enorm că propria lui fiică, fata pe care o iubise atât de mult, devenise Iudă. În cele din urmă, tăcu şi el. Pe vremuri, crezuse că ea putea să ajungă călugăriţă, făcându-l astfel mândru. Cât de bine ar fi fost să fie aşa, în loc de muzica şi trădarea pe care i le dăruise.

Gândindu-se mai bine, îşi zise că poate asta ar fi cea mai bună soluţie. Închiderea într-o mânăstire, sub regim strict. I-ar fi uşurat ultimii ani din viaţă, iar ea avea să-şi găsească iertarea printr-o viaţă de rugăciuni.

— Asta-i tot tată?

El o privi. Se pierduse în gânduri, privind în gol spre locul din cămin. Răsuflând greu, se ridică în picioare.

— Doar atât ai de spus? întrebă el.

Ea lăsă capul în jos. N-avea nici o dorinţă de a lupta. Tăcerea era singura ei replică. Moartea ar fi fost cea mai potrivită soluţie, însă Maria nu ştia cum să procedeze. Nu câtă vreme Paul trăia şi avea nevoie de ea.

Tatăl ei se apropie. Ea îl văzu ridicându-şi palma, gata să o lovească. Obrazul îi ardea încă de la palma primită de la Karl.

El se uită la ea, ştiind că, dacă o pleznea, nu s-ar mai fi putut opri. În Klanjec, o copilă evreică îl privise ca pe un

mântuitor. El o pleznise, nu o dată, ci de nenumărate ori. Totul se întâmplase într-o stare de uitare de sine, astfel încât, la sfârşit, el nu-şi mai amintise deloc de lovituri. Nu de copilă, nu de ochii ei, nu privirea lor rugătoare. Doar de lovituri. Mâna îi coborî încet, tremurând uşor.

— Tată aş vrea să mă duc la confesiune. După-amiaza asta se ţine confesiunea la Sf. Charles.

Confesiune? Da, de ce nu? Ar fi fost un început. Un pas în direcţia bună. Rosewicz se gândi să facă cercetări asupra mănăstirii chiar din acea seară. Ciechanowski avea să aranjeze problema.

— Foarte bine, zise el. Te va duce Henryk. O să aştepte afară. Înţelegi, sper, că va trebui să facă asta. Dar nu va trage cu urechea, ai cuvântul meu. Confesiunea e sacrosanctă.

Maria se ridică şi se duse la uşă.

— Maria.. Te rog, copila mea, nu încerca să evadezi. Karl şi Reinhold ar vrea mai degrabă să te vadă moartă. Ei nu te iubesc ca mine. Nu le da ocazia să o facă.

— Regret că nu sunt moartă.

— Nu trebuie să spui asta E un păcat.

— Un păcat? Tu trebuie să ştii multe despre păcate, nu-i aşa?

Cât pe ce ca el să muşte din momeală. Însă nu putea suporta să vadă cât îl ura ea. Mai bine Maria şi-ar fi petrecut restul vieţii rugându-se pentru el. Ar fi fost o legătură între ei, suficient de puternică pentru anii cât îi mai rămăseseră de trăit.

— Şi nu încerca să intri în contact cu prietenii tăi, o avertiză el. S-a avut grijă. Nimeni nu va veni să te salveze. Trebuie să te resemnezi cu asta. Făcu o pauză. Când îţi faci confesiunea, asigură-te că nu vei lăsa nimic nespus.

Căci ştia, cu toată speranţa într-o viaţă de rugăciuni şi contemplare din partea ei, că viaţa Măriei nu mai valora nimic acum şi că Liga i-ar fi strivit pe amândoi ca pe nişte gândaci dacă ar fi îndrăznit să i se opună.

Parker frână cu putere şi opri în faţa hotelului. Era o parte mai puţin animată a zilei. Serrat venise cu el. De câtva timp nu se mai ducea nicăieri fără Serrat. Parker putea avea grijă de el însuşi, însă era mai bine să-i dea această misiune lui Serrat.

Serrat era un bărbat extrem de bine legat, fără a arăta deplasat pe un ring de dans. Nu abandonase nici graţia şi nici stilul în faţa exigenţelor cerute de dobândirea şi menţinerea unui fizic puternic. Forţa nu rezida doar în tăria muşchilor. Constituţia lui era cea a unui dansator care ridica greutăţi mari, nu a unei amărâte victime a culturismului şi a steroizilor. Această graţie fizică era completată de agilitate mentală şi un temperament liniştit. Parker se simţea bine chiar şi numai avându-l în preajmă.

Parcară la câteva uşi de hotel. Parker privi în sus şi în jos. O stradă banală şi potolită. O târfă într-un colţ, o familie de asiatici cu un prunc, studenţi negri părăsind un hotel de mâna a şaptea. Un taxi negru trecu în drum spre gară. Nimeni nu cobora sau nu lua taxiul aici. În hotel, totul părea liniştit.

— Stai aici, rosti Parker. Păzeşte uşa din faţă. Bill spunea că va pregăti totul. Ar trebui să revin într-o jumătate de minut.

Serrat clătină din cap. Avea comportamentul unei gărzi de corp. Politicos, dar ferm.

— Eu sunt mai bine echipat ca să mă descurc cu necazurile, obiectiv vorbind. Nu vreau să vă văd înăuntru, distrăgându-mi atenţia din pricina grijii pentru dumneavoastră. Păziţi dumneavoastră hotelul. Daţi-mi un semnal daca se mişcă ceva pe strada.

Omul avea păr buclat şi un zâmbet larg.

Parker îl urmări strecurându-se de-a lungul trotuarului, alert, prudent, puternic. Era genul de bărbat de care orice târfa ar fi fugit imediat, temându-se pentru ea. El nu făcea nici un efort anume ca să pară periculos, însă forţa care emana din membrele lui îi avertiza pe cei care ar fi avut nevoie de ea. Parker păzi cu atenţie ambele laturi ale străzii. Nici o mişcare suspectă. Îl văzu pe Serrat verificând faţada hotelului. Economie şi mişcare, la care se alătura graţia pentru o eficienţă maximă. Privirea lui Parker o urmări pe cea a lui Serrat până la ferestrele de la etajele superioare. Nici o mişcare. Nimic ieşit din comun.

Parker îl urmări pe Serrat urcând treptele către uşa din faţă, îl urmări apăsând butonul soneriei şi aşteptând. Numără secundele, întrebându-se de ce nu venea nimeni. Serrat sună din nou. Parker ieşi din maşină. Ceva era în neregulă. Uşa din

faţă era întredeschisă. Dacă Serrat intra, avea nevoie de ajutoare. În ciuda asigurărilor lui anterioare. Îl văzu pe Serrat împingând uşa.

Unda de lumină ajunse la Parker înainte de bubuitură. Un val de aer fierbinte îl aruncă peste maşină, cu braţele ridicate ca să se protejeze. După aceea, auzi o succesiune rapidă de bubuituri, când o serie întreagă de explozii răvăşiră fiecare etaj pe rând, transformând hotelul în pulbere.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI PATRU

În întuneric era lumină, iar în lumină o promisiune de mântuire, mică şi îndepărtată, ca o stea la marginea galaxiei. La început a fost Cuvântul. Ei transformaseră cuvântul lor în carne şi îl atârnaseră sus, deasupra capetelor, pe lemn, ca obiect al adoraţiei. Maria tremură, gândindu-se la asta. La aroganţa gestului. La ura care emana din el. Transformaseră o rasă inocentă de oameni în ucigaşi ai lui Dumnezeu, îi omorâseră şi îi exilaseră până ce Dumnezeul lor murise de milioane de ori.

Din copilărie, Maria venea în întunericuri parfumate ca acesta. Primele ei amintiri erau acelea ale tatălui ei ţinând-o de mână, ale rugăciunilor lui murmurate într-o limbă neînţeleasă, ale mătăniilor în genunchi, ale momentelor când pleca de lângă ea, învăluit în mister. Maria se gândi la sângele care pătase mâinile lui, acele mâini şi degete blânde care o mângâiaseră. Sângele femeilor şi copiilor evrei, sângele sârbilor, a căror singură crimă fusese aceea că venerau acelaşi Dumnezeu în haine diferite. Îşi mărturisea el păcatele când venea aici? Era conştient că făcuse mult rău? Sau era în continuare micul lui secret murdar, o afacere urâtă, pe sub masă, între el şi divinitatea lui iubitoare a croaţilor şi protectoare a fasciştilor?

Pe bancheta de lângă ea, o bătrână şi o copilă aşteptau la rând confesiunea. Copila avea să mărturisească tot felul de mici păcate, să se simtă contrariată şi apoi să rostească o rugăciune, ca pe o lecţie de şcoală, rapid şi fără a se gândi la ea. Cu timpul, avea să devină mai înţeleaptă, ascunzându-şi păcatele până avea să înveţe să le ascundă chiar şi de ea însăşi. Vizitele ei aici aveau să se rărească până la încetare, iar viaţa avea să meargă înainte, până când un moment de criză avea să o aducă înapoi, pentru a-şi găsi salvarea. Însă atunci avea să fie prea târziu. Răul va fi fost comis, rana va fi fost adâncă, iar otrava deja amestecată în sânge. Bătrâna se ridică şi intră în cabina de

lemn. Maria auzi uşa închizându-se şi prinse începutul imposibil de desluşit al spovedaniei. Îşi zise că inimile bătrânilor sunt doar o masă de cicatrice. Ca şi inima tatălui ei. Nimic n-ar mai fi putut-o înmuia sau alina. Nici rugăciunea, nici confesiunea şi nici participarea zilnică la slujbă. Dar inima ei? Ce ar îndepărta cicatricele de pe ea?

Henryk şedea la o mică distanţă şi o urmărea ca un vultur. Maria nu putea scăpa de el, aşa cum reuşise Jack atunci, în parc. Acum, el era în stare de maximă alertă. Maria ştia că el avea oameni postaţi afară, câte unul la fiecare ieşire. N-avea cum să scape, decât, poate, dacă i-ar fi crescut aripi.

Bătrâna ieşi şi în locul ei intră fetiţa. Maria n-o putea auzi şi nici nu voia să o audă. Se gândea la Jack, incapabila să se concentreze la altceva. Chiar şi aici, el o însoţea, prin amintirea trupului lui, a atingerilor şi fiorilor dăruite de el. Se regăsea în lumânările care pâlpâiau, în chipurile statuilor, urmărind-o cum se dezbracă în lumina roşie a altarului, trezind-o la viaţă.

Fetiţa ieşi, privind timidă în jur. Maria se ridică. Era ultima la rând. Cu coada ochiului, îl văzu pe Henryk mutându-se, ca să aibă o privire mai bună asupra confesionalului.

„Bénissez-moi, mon Père, parce-que j'ai peché. Je ne me suis pas confessée depuis six semaines."

Începutul era extrem de greu. Îi venea să verse totul dintr-o suflare. Nu numai păcatele ei, ci şi pe ale lor. Aceste păcate erau justificarea ei.

— Mă simt confuză, părinte. Înfricoşată.

— E în regulă. N-ai de ce să te temi. Asta e casa lui Dumnezeu.

Nu era preotul obişnuit, părintele Seurel. Judecind după voce, era un bărbat mult mai tânăr.

— Părintele Seurel nu e astăzi aici?

— Nu, e bolnav. I-am luat eu locul. Sunt părintele de Galais. Continuă, te rog.

Maria se forţă. De ce era atât de greu? Când era mica, simţea o adevărată plăcere în confesiune.

— Sunt vinovată de trădare, părinte. A soţului meu. A tatălui meu. I-am trădat pe toţi.

Maria ştia că nu trebuia să vorbească despre marea ei trădare. Făcuse totul de dragul unui viitor mai bun. Păcatul era al lor. Să şi-l mărturisească ei.

— Zi mai departe.

— Sunt vinovata de adulter, părinte. Eu... m-am culcat cu un bărbat care nu e soţul meu.

— S-a întâmplat o dată sau de mai multe ori?

— O dată, părinte. O singură dată.

În voce i se citea un uşor regret.

— Înţeleg. Ai fost sedusă?

— Nu, eu... E foarte dificil. Greu de explicat. Ne-am cunoscut acum câţiva ani. Apoi eu... Tatăl meu a aranjat să fiu măritată cu un bărbat mai în vârstă. Părintele Seurel ştia despre asta. Am discutat înainte.

— Continuă.

— Nu mi-am iubit niciodată soţul. Nici el pe mine. Simţeam nevoia de iubire. Şi... acest bărbat, adică celalalt, mă iubea. Asta-i tot.

— E şi el însurat? Celălalt?

— Nu. A avut o soţie care a murit. Era sora mea.

— Înţeleg. Cumnatul tu.

— Nu asta contează. El nu ştia. E... greu de explicat.

— Te-ai hotărât să nu-l mai vezi pe acest om? Sau, cel puţin, să nu i te abandonezi?

— Dar nu m-am abandonat N-a existat nici o constrângere. A fost o explozie reciprocă. Ne voiam unul pe celălalt. N-aţi înţelege.

— Aşa e. Însă trebuie să încerc şi pot înţelege tentaţia. Chiar şi acest gen de tentaţie. Crede-mă.

— Tentaţia este un lucru atât de râu?

— Dacă sfârşeşte în păcat, da.

— Acesta e un păcat? Să iubeşti pe cineva? Să arăţi că iubeşti?

— Presupun că nu e un păcat să iubeşti. Dar să dormi cu cineva care nu ţi-e soţ, da, e un păcat. Poate nu în ochii societăţii, dar, sigur, în ochii bisericii. Ştii că nu trebuie să îţi explic asta.

— N-a fost un păcat pentru biserică să mă cunune cu un bărbat pe care nu-l iubeam?

— Puteai spune nu. În timpul ceremoniei...

— Chiar credeţi că aş fi mers atât de departe din proprie voinţă?

— Nu, presupun că nu. Îmi cer scuze. Dar nu pot vorbi decât ca preot. Dacă ai fost cununată în biserică, vei rămâne cununată până când unul dintre voi moare.

— Nu poate fi anulată căsătoria ? Vă rog să spuneţi că da.

— Nu stă în puterea mea să-ţi spun aşa ceva.

— Atunci, daţi-mi iertarea, pentru asta am venit.

— Foarte bine. Te căieşti din inimă pentru ceea ce ai făcut?

Ea ezită.

— Nu. Nu pot s-o fac. Nu-mi pare rău pentru ce s-a întâmplat

— Atunci, de ce ai venit aici?

— Nu ştiu. Îmi pare rău. V-am irosit timpul. Aveam nevoie de cineva cu care să vorbesc.

Se ridică şi vru să deschidă uşa.

— Maria. Când se întoarse, văzu faţa preotului în plină lumină.

— Maria, te rog să iei din nou loc. Trebuie să vorbesc cu tine.

— Cum de-mi ştiţi numele?

— Nu-ţi pot explica Nu acum. Ascultă-mă cu atenţie. Nu mai poţi sta mult, căci, altfel, Henryk va deveni bănuitor. Vreau să te ajut. Câţiva oameni din Vatican ştiu ce se întâmplă. Facem tot ce putem ca să distrugem influenţa Ligii tatălui tău. Dar avem nevoie de ajutorul tău. Ţi-a spus cineva că eşti în pericol? Că echipa britanică trimisă să te protejeze a fost lichidată?

— Da, am aflat. M-a anunţat tata cu mai puţin de o oră în urmă. Cred că soţul meu vrea să mă vadă moartă. Mi-a luat fiul de lângă mine, pe Paul.

— Da, am aflat. Vrem să te ajutăm să îl obţii înapoi. Ţi-a spus tatăl tău ce plănuiesc să facă cu tine?

— Nu, nu încă. Ştiţi unde e Paul?

— Da. Oamenii mei afirmă că e într-o casă din Amstorf, lângă München. Nu-ţi face griji, e în siguranţă. E bine îngrijit. Prioritatea noastră e să te salvăm pe tine. Mai e şi problema cu prietenul tău, doctorul Gould. Ai idee unde e?

— În Londra. Dar nu vă pot spune decât atât. Britanicii au grijă de el.

— În acest caz, e în mare pericol.

— Nu înţeleg.

— N-am timp să-ţi explic cum trebuie. Ai încredere în mine. O să văd ce putem face. Ar trebui să pleci acasă acum. Nu face scandal. Rămâi calmă. Imediat ce afli planurile lor, spune-i doamnei Nagle. Ea mă ştie. Şi-ţi e devotată. O să-mi aducă orice mesaj pe care i-l dai. Ai încredere în ea. Când vom fi gata să acţionăm, o să-ţi trimit instrucţiuni prin ea. Acum, vreau să spui zece rugăciuni şi să donezi nişte bani. Te absolv de păcate în numele Tatălui, Fiului şi al Sfântului Duh. *Allez en paix, mon enfant*.

Maria văzu mâna lui făcând semnul crucii, apoi peretele despărţitor se închise. Când ieşi, Henryk aştepta încă.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI CINCI

— Urcă în maşina Repede!

Parker privi în jur. Jack Gould stătea în spatele lui, cu mâna pe portiera din dreptul scaunului pasagerului. Nu era timp de întrebări. Parker se întoarse şi se urcă la volan. Jack se aşeză lângă el.

— Am crezut că ai murit, rosti Parker.

— Şi eu. Să plecăm naibii de aici.

Parker apăsă pe accelerator. Îndepărtându-se, auziră sunetul unei sirene undeva la distanţă. Parker îşi imagina deja titlurile ziarelor. Se întreba cine va primi misiunea de a explica cele întâmplate şi pe cine se va arunca vina. Probabil că pe vreun biet poliţist, ca de obicei. Şi pe IRA, ca ţap ispăşitor.

— Cum ai scăpat? se interesă el.

— Bill Blair. A primit avertismentul tău cu trei minute înainte de atac. N-a pierdut nici o secundă. A venit la mine şi m-a tras afară cum mă vezi. Jack era îmbrăcat doar în cămaşă şi pantaloni. Apoi m-am trezit la jumătatea unei scări de incendiu. După aceea s-au auzit împuşcături, şi Bill s-a întors înăuntru. Mi-a spus să dau colţul şi să mă ascund undeva până apari tu. Asta am făcut. Ce naiba se întâmplă?

— Aş vrea să ştiu. Bănuiesc că Liga îşi arată muşchii. Tocmai am încercat să-mi chem baza din World's End; linia e moartă. Ne-au lichidat echipa din Paris. Am primit ordine să te duc în Scoţia.

— Ce e cu Maria? E bine? Unde e?

— În Paris. Nu ştiu cum se simte. După ce am să restabilesc contactul cu Felix...

— Cum adică, nu ştii? Ai trimis oameni să o protejezi. Asta a fost înţelegerea cu care ea s-a întors acolo. Aceea e echipa care a fost lichidată?

— Îmi pare rău. Nu putem prevedea totul. Nimeni nu se aştepta la asta

— Rahat. Mă poţi duce la Paris?

— Paris? Ţi-am spus, am ordin să te duc în Nord. După ce ajungem acolo, o să restabilesc comunicaţiile.

— Trage pe stânga, comandă Jack.

— Ce?

— M-ai auzit

Se aflau în mijlocul unei circulaţii intense, îndreptându-se către autostrada A1. Parker găsi o breşă şi trase la marginea drumului. Jack se repezi la portieră.

— Te rog, doctore Gould. Rămâi unde eşti.

— Voi, ticăloşilor, aţi trimis-o înapoi la soţul ei. Şi acum îmi spuneţi că nici măcar n-o puteţi proteja?

— Jack, ăsta e un război. Lucrurile care se petrec acum sunt o continuare a evenimentelor din anii ’40. E greu să înţelegi ce se întâmplă.

— Înţeleg că Maria e în pericol. Trebuie să mă duc acolo.

— Nu fi prost Cum crezi că ai să ajungi la Paris? N-ai bani. N-ai acte. N-ai nici măcar un palton. Îţi promit că treaba nu s-a sfârşit aici. Maria va fi în siguranţă.

— Ai spus-o şi înainte.

Jack deschise portiera şi vru să iasă. Se auzi un clic în spatele lui. Întoarse capul şi îl văzu pe Parker ţinând un pistol.

— Ţi-am spus să nu fii prost. Ai un rol de jucat în toată povestea asta. Încă ne datorezi o favoare.

Jack îl privi ţintă câteva clipe.

— Du-te dracului, rosti el.

Ieşi din maşină şi trânti portiera.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI ŞASE

— Maria, ea e sora Zofia. A făcut tot drumul din Czestochowa într-o noapte, ca să fie cu tine astăzi. Mă tem că vorbeşte doar poloneza. Va trebui să-ţi dai toată silinţa. Când erai mică, vorbeai o poloneză excelentă. Nu va mai conta când vei ajunge în Polonia. Acolo, ţi se va cere să faci un jurământ al tăcerii.

Călugăriţa stătea într-o parte. Veşmântul ei lung, demodat, părea deplasat în camera frumos mobilată cu stofe bogate şi ornamente nepreţuite. Avea privirea pierdută a cuiva care a întors spatele vieţii. Era clar că mediul în care se afla nu conta pentru ea.

— Ştie că nu vreau să merg?

— Nu o interesează ce vrei tu. Tot ce ştie, tot ce vrea să ştie, e că un cardinal care, întâmplător, e patronul special al ordinului ei, a rugat-o să te însoţească în călătoria ta din Paris înapoi la Czestochowa. O să trimit pe unul dintre oamenii mei cu voi, ca să ajungeţi acolo în siguranţă. Şi ca să mă asigur că nu vei încerca nici o tentativă de a evada. Când vei ajunge la mănăstire, vei intra în responsabilitatea maicii superioare. Numele ei e maica Alice. Este un aşezâământ fondat în 1646 de către Matilda din Radomsko. Ordinul e cunoscut sub numele de Surorile Penitenţei.

— Tată, tu chiar nu-ţi dai seama? Ce faci tu e grotesc. E o bătaie de joc a adevăratei vocaţii religioase.

— Ce ai făcut tu a făcut obiect de batjocură din tot ce e sacru pentru mine.

— Sacru? Există ceva sacru pentru tine, în afara propriei persoane?

— Maria, te rog să nu te cerţi cu mine. Asta este singura cale pe care am deschis-o. Karl te va ucide. Înţelegi? Ştie despre relaţia ta cu Jack Gould. Te vrea moartă. Ar trebui să te

consideri norocoasă că am sprijinul lui Ciechanowschi. El a reuşit să-l convingă pe Karl şi pe tatăl lui că aşa va fi cel mai bine pentru toată lumea.

— Cât timp trebuie să petrec în locul acela?

Taică-său o privi. Se uită la ea cu o privire sălbatică, privire care dezvăluia mai multe decât intenţiona el să se vadă.

— Cât timp? Avea o voce uscată, fără nici un fel de afecţiune, încă nu ai înţeles? Nu vei mai ieşi de acolo niciodată. Va fi închisoarea ta. Te vor îngropa acolo.

Maria făcu ochii mari. Se aflau într-o cămăruţă din spatele casei. Pereţii erau plini de oglinzi înrămate. Ori încotro privea, Maria îşi vedea chipul holbându-se la ea.

— Vreau să te rogi pentru mine, dragostea mea. Noapte şi zi. Fie că trăiesc, fie că sunt mort. Tu...

O prinse când ea leşină. În ochii lui apărură lacrimi. Mâinile îi tremurau când o luă în braţe şi o sărută.

Se trezi noaptea, udă de transpiraţie. O sudoare rece, care se năclăise deja pe pielea ei. Ganachaud îi dăduse nişte tranchilizante puternice şi avusese un somn agitat sub influenţa lor.

Când privi în jur, văzu că lângă pat şedea cineva, citind la o lumină de noapte. Era doamna Nagle.

— Noreen. Ce faci aici?

— Tatăl tău m-a rugat să te veghez. E foarte îngrijorat.

Maria încercă să articuleze câteva vorbe.

— Poţi să mă ajuţi să mă ridic în capul oaselor, Noreen? Mă simt înţepenită.

— Biata de tine. Eşti leşinată de ore întregi. Tatăl tău spune că trebuie să fii gata de călătorie dimineaţă. O să fie o maşină jos la ora opt. Doamna Nagle înălţă capul Mariei şi o ajută să se ridice, să se sprijine pe perne. E mai bine?

Maria încuviinţă.

— Mă simt îngrozitor.

— Ei bine, trebuie să spun că nu arăţi prea bine.

— Ţi-a spus tatăl meu ce se întâmplă?

— Nu chiar. Mi-a spus doar că pleci în Polonia şi nu te vei întoarce o vreme.

— Mă trimite la o mănăstire, Noreen. Pentru tot restul vieţii mele.

Doamna Nagle căscă gura cu uimire, apoi pufni dezaprobator.

— Nu poate face asta. N-o să i se dea voie.

— A şi făcut-o. Au fost fâăcute toate aranjamentele. Te rog, Noreen, poţi să-i duci un mesaj părintelui de Galais?

— Fii convinsă că da. Mă duc să-ţi aduc hârtie şi creion.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI ŞAPTE

Paris
Luni, 4 ianuarie 1993

Jack supraveghea casa deja de două zile, însă nimic nu se întâmplase încă. Câţiva oameni intrară şi ieşiră, nimeni cunoscut, în afara de Henryk. Jack era din ce în ce mai nerăbdător şi mai înfricoşat, îngrozit că putea să înceapă să comită greşeli. Nu era loc pentru greşeli în acţiunea lui.

Nu-i fusese foarte greu să plece din Londra. Suferind enorm din pricina frigului, parcursese pe jos toată distanţa din Kentish Town, unde îl lăsase pe Parker, până la Ambasada Irlandeză din piaţa Grosvenor. Era un drum lung, la capătul căruia ajunsese epuizat

Din ambasadă îşi ridicase paşaportul pe care-l ceruse anterior. Funcţionarul îl recunoscuse şi nu-i făcuse greutăţi. Jack îi mulţumise şi se pregătea să plece.

— Nu puteţi ieşi aşa, îl oprise funcţionarul.

— O să rezolv problema când o să fac rost de nişte bani pentru un palton. Cu paşaportul pot să scot bani din bancă

— Dar o să îngheţaţi până acolo. N-aveţi nici un fel de haină de iarnă. Aşteptaţi. În câteva minute omul se întoarse cu un palton de mărimea lui Jack. O să vă vină bine. Îl puteţi aduce înapoi când vă veţi cumpăra altul. Jack rămase fără grai în faţa generozităţii gestului. Îi era aproape imposibil să creadă că cineva îi putea oferi ceva, fără a vrea altceva în loc. Aveţi vreun ban? Jack clătinase din cap. Era încă prea epuizat ca să vorbească. O să faceţi răni mergând pe jos. Unde trebuie să ajungeţi? Jack menţionase Filiala Băncii Irlandei din strada Queen, deşi n-avea intenţia de a ajunge acolo. Şi aşa riscase enorm venind la ambasadă. Poftim zece lire pentru taxi. Mi-i puteţi da înapoi când aduceţi paltonul.

— Nu ştiu cum să vă mulţumesc.

Omul îl privise semnificativ.

— Îmi puteţi mulţumi plecând împreună cu problemele dumneavoastră din Anglia. Habar n-am ce se întâmplă şi nici nu vreau să ştiu. Ştiu doar că unii oameni vă caută, doctore Gould. Şi nu sunt oameni drăguţi. Mă înţelegeţi? Acum, plecaţi. O să am mare nevoie de paltonul acela diseară, când o să plec de aici.

Jack se dusese direct la Deutsche Bank de pe Bishopsgate. Patruzeci de minute mai târziu, după ce-i demonstrase directorului adjunct al băncii că era cine pretindea a fi, ieşise pe trotuar mai bogat cu zece mii de lire decât intrase în bancă.

Din Bishopsgate se duse la „Dickins and Jones“, în strada Regent, de unde-şi cumpărase un schimb de haine, un hanorac îmblănit, o borsetă pentru bani şi un rucsac. Trimisese, prin curier, paltonul, banii împrumutaţi şi un bilet de mulţumire prietenului lui de la ambasadă, iar el luase primul tren către coasta sudică.

Un student de la Trinity îi povestise odată cât de uşor era să se urce pe o barcă ce traversa Canalul. La punctele mici de ancorare de-a lungul coastelor franceză şi engleză, controlul vamal e inexistent. Responsabilitatea pentru declararea sosirii şi plecării aparţine căpitanului bărcii: formularele sunt ţinute în birourile căpităniilor porturilor, unde sunt completate de cei conştiincioşi şi ignorate de ceilalţi. Porturile mai mici nici măcar nu au birouri.

Cu zece mii de lire sterline în buzunar, nu-i fusese deloc greu să găsească pe cineva în localitatea Dymchurch dornic şi capabil de a-l debarca incognito pe coasta franceză, la mică distanţă de gara din Le Tréport. De acolo fusese uşor să ajungă la Paris.

Îşi cumpărase trei camionete mijlocii de mâna doua, de culori şi mărci diferite, fiecare de la un negustor diferit de *voitures occasions*. Găsise spaţiu de parcare de închiriat într-un garaj în apropiere de gara St. Lazare. Lăsase două camionete acolo şi o folosea pe cea de-a treia, schimbându-le la fiecare două ore şi parcând într-un loc diferit de fiecare dată când se întorcea să supravegheze casa din strada Fortuny. Era greu, dar nu putea proceda mai bine în astfel de circumstanţe. Îşi

cumpărase un binoclu Zeiss, pe care îl reglase pe uşa din faţa casei lui Rosewicz. Nu ştia cât de bine pus la punct era sistemul de securitate al lui Henryk, însă bănuia că nu le va trebui mult până ce vor pune ochii pe una dintre camionete.

Rosewicz ieşi, escortat de Henryk şi de un alt bărbat. Se urcară într-o limuzină neagră Citroen şi lipsiră vreo două ore. Pe timpul absenţei lui Rosewicz, împrejurimile casei rămaseră liniştite. Nimeni nu intră, nimeni nu ieşi. Unul dintre oamenii lui Henryk stătea lângă uşă, vorbind din când în când într-o staţie radio portabila. Jack habar n-avea dacă Maria se mai afla acolo sau dacă mai trăia. Cu fiecare minut petrecut acolo, incapabil să acţioneze, neliniştea îi sporea. Mânca şi bea în partea din spate a camionetei, şi folosea o toaletă portabila, ca să reducă la minimum minutele când se îndepărta de casă. O aştepta pe doamna Nagle să plece la cumpărături.

Rosewicz se întoarse. O mică figura cenuşie, ceţoasă în lentilele binoclului lui Jack. Intră în casă, fără a se opri. Jack regreta că nu se putea instala într-un punct de observare direct opus casei, ca să poată vedea printr-o fereastră, ce se întâmplă înăuntru. Singurele două clădiri de unde se putea efectua o asemenea supraveghere erau două reşedinţe particulare, şi Jack era sigur că Henryk găsise o cale de a se asigura că nu puteau fi folosite de inamici. Din observaţiile lui, bănuia că într-o casă locuia o familie de cinci persoane, iar în cealaltă un cuplu de vârstnici.

Trecu şi prânzul. Străzile deveniră tăcute o vreme, ca şi cum toata lumea îşi făcea siesta. Jack mânca un sandviş cu şuncă şi bău cafea dintr-un termos. În curând, trebuia să plece ca să schimbe camioneta.

O maşină trase lângă casă, un Mercedes negru cu geamuri fumurii. Jack regla lentilele pe portierele din spate, dar nimeni nu se dădu jos. Îşi mută binoclul şi îl văzu pe omul lui Henryk vorbind în staţie. Din maşină continua să nu iasă nimeni. În acel moment, se deschise uşa casei şi apăru Henryk, însoţit de alţi doi bărbaţi. În vreme ce aceşti doi indivizi priviseră în toate direcţiile, Henryk se duse la maşină şi deschise portiera din spate. Jack privi într-acolo.

Cobori un singur pasager, un bărbat. Faţa lui era îndreptată spre Henryk, exact în direcţie opusă faţă de Jack şi, preţ de o

clipă, se păru că omul va intra în casă înainte ca Jack să apuce să-l vadă bine. Apoi, tocmai când păşea peste pragul casei, „individul” întoarse faţa către o tânără femeie în haină de blana. Jack prinse doar o imagine fugară, dar care îi ajunse. În următoarea clipă, bărbatul pe care Jack îl cunoştea sub numele de Parker dispăru înăuntru cu Henryk.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI OPT

Doamna Nagle apăru douăzeci de minute mai târziu, cu un coş pentru cumpărături. Era îmbrăcată ca pentru o zi de piaţă în Baltimore, cu o haină din postav verde şi o eşarfă purpurie. Pe moment, Jack era nesigur pe ceea ce urma să facă s-o urmărească pe doamna Nagle sau să aştepte reapariţia lui Parker. Dându-şi seama că nu putea rezolva nimic în privinţa lui Parker, indiferent dacă acesta apărea sau nu, porni motorul şi rulă încet în josul străzii, menţinându-se la câţiva metri în spatele doamnei Nagle. Ea mergea cu un pas constant, impunând străzilor din Paris ritmul din Cork-ul ei natal.

Dădu colţul şi intră pe strada de Prony. Văzu o parcare şi trase pe dreapta. Opri motorul şi plecă în grabă după femeie.

— Doamnă Nagle.

Îi rosti numele încet, nedorind s-o şocheze.

Femeia se întoarse calmă.

— Ei bine, mult v-a mai trebuit să ajungeţi aici, zise ea.

— Pot să vă vorbesc?

— Sunt convinsa că o veţi face, fie că vreau, fie că nu. Cu toate astea, va trebui să mergeţi împreună cu mine. Trebuie să pregătesc cinci feluri la cină în seara asta şi nu prea am timp de cumpărături.

I se alătură. Abia făcură câţiva paşi şi izbucni cu ceea ce-l durea mai tare.

— Doamnă Nagle, Maria e bine?

— Bine, e bine. Vă puteţi linişti, nu i s-a făcut nici un rău. Nu până acum. Mi-a spus că s-ar putea sa mă trezesc cu dumneavoastră aici, deşi nu ştia când veţi apărea. Am aflat că dumneavoastră şi cu ea sunteţi mari prieteni în zilele astea.

— Ce v-a spus?

— Să-mi spună? Oh, nu prea multe. Nu contează ce mi-a spus, ci ceea ce a ascuns de mine. O cunosc de o viaţă, aşa că o

citesc ca pe o carte. Acum, eu nu zic că aprob ceea ce aveţi voi de gând; ea fiind o femeie măritată şi toate astea. Dar nici nu pot spune că ţin prea mult la soţul ăla german al ei.

— E încă în Paris sau s-au întors în Essen?

— Nici una nici cealaltă. Doamna Nagle îi explică despre mănăstirea Czestochowa. Înainte de a pleca, mi-a dat un bileţel pe care să vi-l înmânez.

Oprindu-se, menajera scotoci într-o imensă poşetă de piele ce părea fără fund, o geantă pe care Jack şi-o amintea că o văzuse în Summerlawn. Biletul fusese adânc ascuns, sub un maldăr de pixuri, perii de păr şi obiecte religioase.

Maria nu irosise timpul cu sentimentalisme: „Du-te la părintele de Galais. Doamna Nagle îţi va spune unde să-l găseşti”. Acesta era singurul lucru care conta.

De Galais aranja să se întâlnească cu Jack la Les Cinq Étoiles, un loc de modă veche de pe Guy Moquet, în apropiere de liniile secundare de cale ferată. Când Jack intră în bar, îl văzu aşteptând cu chipul palid şi cu ochelari ieftini, piele şi os, un cleric ascetic cu privirea detaşată a omului care-şi dobândise cunoştinţele despre viaţă din cărţi şi din experienţele altor oameni. Preotul comandă două pahare de Armagnac. În vreme ce Jack ascultă, el încercă să-i explice ce se întâmplase cu Maria.

— O putem scoate de acolo? întrebă Jack. Nimeni nu poate fi ţinut într-o instituţie religioasă împotriva propriei voinţe. Nu mai suntem în Evul Mediu.

— Aveţi dreptate, bineînţeles, zise de Galais. Aş putea face cerere la Vatican, unuia din subsecretariatele Congregaţiei pentru Institute Religioase şi Seculare. Ei au autoritatea să acţioneze în astfel de chestiuni. Sunt sigur că prefectul poate ordona o investigaţie. Dar mă tem că, în clipa în care Ciechanowski va prinde de veste, Maria va dispărea într-o altă mănăstire. Vă asigur că el are multe mănăstiri la dispoziţie. De aceasta dată, n-am şti unde a fost dusa. Am putea-o pierde pe vecie. Credeţi-mă, domnule doctor, unele dintre aceste locuri sunt ca nişte puţuri. Puţuri fără fund.

— Dar n-o putem abandona acolo!

— Nu, bineînţeles că nu. Nici nu sugerez asta. Dar, dacă vrem să obţinem eliberarea ei, mă tem că va trebui să folosim canale neoficiale. Între timp însă alte chestiuni sunt mai presante.

— Mai presante? Maria...

— Maria e în siguranţă deocamdată. Credeţi-mă. Au dus-o unde au vrut şi am impresia că nimeni altcineva nu ştie. Aşa că lăsaţi-o acolo până când vom putea acţiona.

Jack examină preotul mai îndeaproape. Un cap aproape ras, degete lungi, obrajii înfundaţi. Ceea ce luase drept detaşare era altceva: conştiinţă de sine.

— Cum v-aţi implicat în toate astea? întrebă el.

Ca răspuns, preotul îşi băgă mâna în buzunar şi scoase un portofel subţire. Din el extrase o fotografie pe care o aşeză pe masă, cu faţa către Jack. Era un portret alb-negru al unui călugăr bărbos, care părea că fusese făcut cu multă vreme în urma

— Se numea Kolbe. Maximilian Kolbe. Era un franciscan polonez. Un călugăr polonez care a murit la Auschwitz. S-a oferit singur să moară, ca să salveze viaţa unui coleg evreu, un om căsătorit. A fost canonizat acum câţiva ani.

Doctore Gould, probabil că aţi auzit diverse lucruri îngrozitoare despre ceea ce au făcut preoţii în timpul sau după război. N-am de gând să-mi cer scuze în numele lor. Nu stă în puterea mea să o fac. Aceste lucruri s-au întâmplat în circumstanţe similare, n-am nici o îndoială că se pot întâmpla din nou: aceleaşi lucruri sau unele foarte asemănătoare. O parte din mine se teme că astfel de evenimente s-ar putea petrece destul de curând. Biserica nu este o comunitate de sfinţi, domnule doctor. Suntem cu toţii păcătoşi. Preoţii nu sunt mai buni decât oamenii obişnuiţi, deşi multora dintre ei le place să se comporte ca şi cum ar fi. Oftă şi închise ochii. Jack sesiză cât era de obosit. Cred că ei ar trebui să fie mai buni sau, cel puţin, să încerce. Cred că Maximilian Kolbe a fost mai bun decât mulţi dintre semenii lui. Sacrificiul lui răscumpără în foarte mică măsură ororile comise de Krunoslav Draganovici şi de ceilalţi. Îmi dau seama că balanţa nu e echilibrată. Ar trebui să fie o mulţime de Maximilieni Kolbe ca scorul să fie egal, şi

mă tem că sfinţii nu apar aşa de des precum am vrea noi. Dar poate că dumneavoastră nu credeţi în sfinţi.

— N-am întâlnit nici unul. Poate că am fost doar ghinionist.

De Galais făcu o pauză şi luă o înghiţitură din pahar. În jurul lor se auzeau voci puternice şi răguşite. În comparaţie cu ele, vocea preotului era subţire şi uşor tremurată. Cu toate astea, Jack îl auzea foarte bine.

— Ce ştiţi despre teologia eliberării, domnule doctor?

Jack înălţă din umeri.

— Aproape nimic. Sunt un bun cunoscător al textelor, nu al teologiei.

— În fine, n-am intenţia să vă ţin o predică. Numele provine de la o carte scrisă de Leonardo Boff, un preot peruvian. Este o tentativă de a adapta teoria marxistă la scopuri creştine. Cu excepţia faptului că oamenii care propovăduiesc nu sunt comunişti. Ea duce la credinţa că creştinii ar trebui să adopte ceea ce Boff numeşte „o opţiune pentru cei săraci". Ca şi Iisus, susţine el, ar trebui să-i punem pe săraci înaintea celor bogaţi. Pe cei slabi înaintea celor puternici. Nu e de crezut că o astfel de teorie poate agita spiritele, însă aşa s-a întâmplat. În ţări ca Argentina, Brazilia sau Chile, ea a supărat clasele conducătoare. Biserica fusese, în mod tradiţional, asociată cu statul şi cu armata. Legătura dintre preoţi şi episcopi, pe de o parte, şi masele populare, de cealaltă parte, consta în predicarea supunerii din partea primilor faţă de cei din urmă. Acum, începuseră să apară brusc preoţi care se duceau în mahalale şi cereau un pic de dreptate în numele oamenilor forţaţi să locuiască în acele condiţii.

Actualul papă a urât toată viaţa comunismul, aşa că a crezut că teologia eliberării nu e altceva decât o tentativa de a introduce comunismul în Biserică prin uşa din dos. A condamnat această teologie şi o condamnă încă. Nu vă pot spune cât de mult mă întristează acest fapt. În Lumea a Treia, Biserica lui Hristos este încă asociată cu juntele conducătoare, nu cu cei săraci sau suferinzi. Cu ucigaşii, nu cu victimele lor. Ca rezultat, oamenii obişnuiţi îşi pierd credinţa şi întorc spatele Bisericii. Se opri din nou, privindu-şi imaginea reflectată de metalul lustruit al barului. Unii dintre noi cred că trebuie să existe o cale mai bună. Noi credem că viitorul Bisericii, poate

chiar supravieţuirea ei, se află în mâinile celor oprimaţi, nu în cele ale agresorilor. Noi vrem să ne aliem cu oamenii obişnuiţi şi cu lupta lor pentru dreptate şi libertate. Hristos nu poate fi găsit în palatele dictatorilor, ci în *barrios*, alături de săraci.

Acum câţiva ani, un grup de preoţi din Vatican, în rândurile căruia m-am numărat şi eu, au format o asociaţie al cărei scop era acela de a supraveghea tendinţele extremei drepte din sânul preoţimii. Am întocmit rapoarte de situaţie asupra activităţilor diverselor congregaţii şi comisii, mai ales asupra Secretariatului de Stat şi a Congregaţiei pentru Doctrina Credinţei.

Ca o scurgere de informaţii acolo, o dezvăluire dincolo, am fost în stare uneori să avertizăm în timp util vreun activist religios din Venezuela sau un episcop din Filipine. Am construit o reţea de prieteni în jurul lumii, şi informaţiile au început să călătorească în ambele direcţii. Uneori, eram informaţi că ierarhia locală se mişca într-o direcţie periculos de conservatoare, şi atunci trimiteam vorbă unuia sau mai multor cardinali liberali, cuiva care era în poziţia de a întreprinde o acţiune privată sau, cel puţin, de a-i avertiza pe alţii în privinţa planurilor acelei ierarhii.

Apoi, în 1985, am început să primim rapoarte din Europa despre o organizaţie denumită Crux Orientalis. Presupun că ştiţi la ce mă refer. Jack încuviinţă, dar nu spuse nimic. Puţin câte puţin, rapoartele noastre s-au constituit într-un model. Acum, ştim că există o conspiraţie la înalt nivel în sânul Bisericii, pentru a reface legăturile cu diverse organizaţii fasciste de pe teritoriul Europei. Un număr mare de preoţi conservatori au fost iniţiaţi în Crux Orientalis. Organizaţia dispune de episcopi şi cardinali gata să acorde tot sprijinul pentru îndeplinirea ţelurilor ei. Noi credem că documentul cunoscut ca manuscrisul lui Iisus va juca un rol important în reînvierea fascismului catolic.

— Cred că manuscrisul se află acum în mâinile lui Rosewicz.

— Da. Asta e aproape sigur. Va trebui ca noi să acţionăm acum dacă vrem să i-l smulgem în timp util.

— Noi?

— Câţiva dintre noi au format un al doilea cerc, mult mai mic decât primul. Îi spunem Societatea Maximilian Kolbe. El e

simbolul idealurilor noastre. El şi-a dat viaţa pentru un evreu. Cu alte cuvinte, el a văzut în Biserică o instituţie ca o misiune universală. Ciechanowski, Rosewicz şi toţi ceilalţi vor să folosească Biserica drept rampă de lansare pentru un naţionalism bolnav. Ei vor o Biserică poloneză. O Biserică lituaniană, o Biserică slavă, o Biserică baltică, o Biserică ariană. Noi respingem toate astea. Şi vrem să-i învingem. Dacă nu reuşim...

Rămase tăcut o vreme. La televizorul de deasupra barului se vedea un meci de box. Oameni obosiţi urmăreau loviturile fără a privi sau a le păsa cu adevărat. Alţii priveau fix în paharele goale sau se certau cu prietenii. Jack prinse frânturi din conversaţiile lor.

Ce salopard de raton m'a roulé! J'ai casqué une fortune pour du toc.

Ils sont tous des salauds.

Qu'est que veux? C'est un trou, ce quartier. Rien que des bougnoules.

Rien que des maricauds.

Pretutindeni, discuţiile erau pigmentate cu cuvinte ca *raton* şi *noraf*, termeni înjositori pentru nord-africani. „Cârtiţe“, „arabi împuţiţi”, „rahaţi de algerieni”, „şlepări“ – ura şi dispreţul curgeau ca un şuvoi de vomă, fără nici un fel de efort. Aici se găseau ciocanele, cuiele şi lemnele care cu timpul aveau să înalţe eşafoduri şi gardurile înalte ale lagărelor de concentrare.

— Părinte, am nevoie să-mi explicaţi ceva.

Jack îi povesti lui de Galais despre faptul că-l văzuse pe Parker în acea după-amiază.

— Sunteţi surprins?

Preotul se lăsă pe spătarul scaunului.

— Păi, da. Bineînţeles că sunt. El şi Felix mi-au spus că lucrau împotriva lui Rosewicz, că încercau să oprească Liga. Credeam că ştiţi asta.

Urmă o pauză în timpul căreia de Galais comandă alte băuturi. Părea deplasat în încăperea plină de fum, dar nimeni nu părea să-i acorde vreo atenţie. Acesta era barul lui obişnuit, ori de câte ori venea în Paris. Venea aici încă dinainte de a se

face călugăr, împreună cu tatăl lui. Şi cândva, îşi amintea deseori cu amărăciune, cu o femeie.

— Probabil că v-aţi dat seama până acum, domnule doctor, că nimeni care e implicat în această afacere nu poate fi creditat cu o încredere totală. Nici măcar Biserica. Eu nu vă cer să aveţi încredere în mine; cel puţin până când mă veţi cunoaşte mai bine. Nu-i mai puţin adevărat că sper că veţi crede ceea ce am să vă spun. Dacă nu, există o mulţime de surse independente pe care le puteţi verifica. Cel puţin, în privinţa informaţiilor de bază.

Adevărul este că, după Cel de-al Doilea Război Mondial, serviciile de spionaj occidentale au ajuns să depindă serios de reţelele înfiinţate odinioară de nazişti. Era nevoie de agenţi care să poată penetra noile aparate comuniste din Est. Bărbaţi şi femei care să poată fi socotiţi anticomunişti convinşi. Cine putea îndeplini mai bine condiţiile dacă nu ex-naziştii, foştii agenţi ai spionajului german? Sau alţii care doreau să fie instruiţi.

Unul dintre principalele canale prin care britanicii îşi recrutau agenţii din Europa de Est era Crux Orientalis. În 1946, poliţia secretă est-germană a primit o informaţie anonimă despre o operaţiune ex-nazistă în Berlin. Poate că prietenii tăi britanici ţi-au povestit despre asta.

— Afacerea cu închisoarea Friedrichshain? Da, ştiu.

— Dar poate nu vi s-a spus ce s-a întâmplat după aceea. Serviciul de informaţii britanic a prins de veste că securitatea est-germană plănuia un raid. Englezii aveau deja oameni plantaţi în Berlinul de Est, dar voiau mai mult. Friedrichshain reprezenta cheia întregii reţele Crux Orientalis. Britanicii n-au putut face nimic pentru oamenii arestaţi în închisoare, dar puteau oferi ajutor membrilor reţelei rămaşi pe dinafară. Rămăsese timp foarte puţin înainte de închiderea laţului. Un colonel britanic de informaţii, pe nume Saunders, aranjase deja o rută de evadare prin Berlinul de Vest. El a făcut cunoscut faptul că ruta era disponibilă pentru membrii reţelei Crux Orientalis. Au scos peste cinci sute de foşti nazişti într-o singură lună, una dintre cele mai mari operaţiuni de acest gen. Dar şase luni mai târziu au început să-i trimită înapoi. Numai că de aceasta dată ei lucrau pentru britanici.

— Ce s-a întâmplat cu prizonierii aliaţi deţinuţi în Friedrichshain?

— Au fost duşi în Rusia. Atunci au fost văzuţi ultima dată. Britanicii n-au făcut nici un gest să-i scoată de acolo, deoarece ar fi putut da peste cap întreaga operaţiune de spionaj centrată pe Crux Orientalis. Există o reţea britanică denumită Octombrie. Câţiva dintre agenţii şefi ai ei se găseau în Friedrichshain. Octombrie funcţionase în Iugoslavia, împreună cu partizanii lui Tito. Dacă li s-ar fi permis să se întoarcă în Marea Britanie, ar fi putut îngreuna situaţia lui Rosewicz şi a prietenilor lui. Ca atare, ruşii au fost lăsaţi să-i ia.

Am aflat de curând că au fost ţinuţi într-un spital din Siberia, unde erau interogaţi. Cu timpul, ruşii şi-au dat seama de valoarea lor. Atunci, au fost folosiţi ca mijloc de şantaj şi ca sursă de verificare a muncii de informaţii practicate în Vest.

Prietenul dumneavoastră, Felix, a sperat să rezolve situaţia cu ajutorul Irinei Kossenkova. Se pare însă că Rosewicz a ajuns primul. Acest fapt îi pune pe britanici într-o situaţie extrem de delicată. Dacă prizonierii sunt eliberaţi, se va naşte un scandal de proporţii imense. Nu se va rezuma la dezvăluirea legăturilor dintre serviciul secret de informaţii şi Crux Orientalis. Oamenii vor afla că propriile autorităţi au convenit să-i ţină în stare de detenţie pe eroii de război britanici.

Cred că acesta e motivul pentru care domnul Parker al dumneavoastră se află aici astăzi. El vrea ca Rosewicz să-l scoată din porcărie. În schimb, va fi gata să încheie un nou pact cu Crux Orientalis. Un pact care să-i ducă în secolul al douăzeci şi unulea.

De jur împrejurul lor se auzeau vocile noului secol, şoptind deja. Focuri care ardeau, şi cărţi, şi cadavre de bărbaţi, de femei şi de copii. Vocile deveneau tot mai tari, până ce urletul lor avea să se facă auzit în toata lumea. Preţul unui om avea să se măsoare în calitatea pielii lui.

— E prea târziu să-i oprim? întrebă Jack.

De Galais înălţă din umeri.

— Poate că da. Nu suntem foarte puternici. Putem face puţine lucruri. Dar eu vreau să încerc. Vreau să încerc la noapte.

— La noapte?

— O să încerc să intru în casa lui Rosewicz. Ca să fur manuscrisul. Dumneavoastră cunoaşteţi drumul. Şi ştiţi cum arată documentul. Vreţi să mă ajutaţi?

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI NOUĂ

Czestochowa, Polonia

— „Să ne rugăm pentru cei care n-au timp de rugăciuni; să credem pentru cei care nu mai pot crede; să-i alinăm pe cei pierduţi în durere; să acceptăm moartea ca ei să trăiască.” Maica stareţă puse cartea jos, pe biroul din lemn negeluit şi o privi pe Maria în ochi. Coperta din piele neagră a cărţii era uzată după ani de zile de folosire; părea să fie făcută din secole şi vină. De aceea suntem aici, zise maica Alice. De aceea eşti tu aici. Existenţa noastră nu serveşte vreunui alt scop. E uşor de spus, dar foarte greu de trăit. Nici una dintre noi nu a fost aleasă, nu suntem alesele Domnului. Ne străduim să obţinem o stare de graţie în care rugăciunile noastre să aibă efect.

Ai fost adusă în această casă în circumstanţe neobişnuite, despre care nu vreau să vorbesc. Nici ţie nu-ţi voi da voie să vorbeşti despre ele. Contează că eşti aici şi că vei rămâne aici. Eşti mai în vârstă decât majoritatea novicelor şi mai obişnuită cu viaţa lumească. Asta va da naştere la probleme, însă o să le depăşim. În anii care vin, vei învăţa să te supui regulilor noastre. Dacă nu, rezistenţa îţi va fi înfrântă. Mă înţelegi? Vei fi trasă pe roata penitenţei. Aşa procedăm.

Maria nu spuse nimic. În ultimele zile, tot ce trăise i se păruse un vis. Înainte de a părăsi Parisul, Karl vorbise cu ea, scurt şi fără emoţie, avertizând-o că nu se putea aştepta la nici un fel de mila dacă încerca să părăsească mănăstirea. Fără a rosti explicit, înţelesul cuvintelor lui fusese acela că, dacă ar fi evadat, ar fi fost vânată, dusă în Essen şi omorâtă.

— Mai bine te resemnezi cu ce te aşteaptă, o sfătuise el. Nu te ajută cu nimic să te zbaţi. Protestele nu vor schimba ceva. N-ai face decât să-ţi înrăutăţeşti situaţia. Cei de acolo vor ascultare şi, crede-mă, ştiu cum să o obţină. Aceste surori au

secole de experienţă în spate. Te poţi zbate cât vrei, ele te vor doborî, în cele din urmă. Dacă aş fi în locul tău, aş hotărî să mă supun din prima zi. Tu ţi-ai bătut joc de misiunea ta de soţie şi mamă. Nu mi-ar plăcea să aud că vei eşua şi aici.

Maria se găsea într-o încăpere zugrăvită în alb, fără decoraţiuni, în afara câtorva litografii vechi şi decolorate ale unor sfinţi şi a unui mare crucifix pe un perete. Mobila era simplă şi cu un aspect neconfortabil. Scaune cu spătar drept, un birou ordonat, un dulap încuiat. Podeaua, bine lustruită, de lemn era rece sub picioarele-i goale. Numai surorilor vârstnice şi infirmierelor li se permitea să poarte pantofi. La sosire, fusese dezbrăcată, îmbăiată şi îmbrăcată într-un veşmânt de novice din aba neagră. Cele două surori care o asistaseră tăcuseră tot timpul operaţiunii. Încercase să le angajeze într-o discuţie, însă ele îi răspunseseră cu priviri de gheaţă, aşa că, în cele din urmă, tăcuse şi ea.

— Aici e un ordin contemplativ, continuă maica stareţă, aici vei fi învăţată să contempli şi să te rogi. N-avem nici o altă funcţie. Regula noastră este tăcerea continuă, tăcere care poate fi ruptă doar în confesional sau când eşti chemată la mine, sau în caz de urgenţă. Această tăcere se extinde şi asupra muzicii. Aici nu există muzică, în afara cântecelor interpretate de corul nostru. Trebuie să încetezi cu orice gând la altfel de muzică. Nu vreau să te aud fredonând sau cântând. Când eşti singură în chilia ta, trebuie să te concentrezi prin rugăciuni asupra Fecioarei nu a recapitulării de piese muzicale.

Maica stareţă vorbea bine germana, cu accent din sudul Poloniei. Era în vârstă, dar nimic din ea nu sugera fragilitatea. Chipul îi era parţial ascuns în spatele unui coif apretat. Surorile Penitenţei fuseseră neatinse de recomandările celui de al doilea Consiliu de la Vatican; ele rămăseseră cu obiceiurile din secolul al şaisprezecelea, fără nici o modificare, împreună cu regulile şi convenţiile aferente. Mănăstirea nu avea curent electric, nu avea telefon şi nici radio – nimic care să amintească de secolul al douăzecilea. Ca şi cum timpul încremenise, ca şi cum clădirea în sine era o maşină a timpului, în care toţi călătorii erau transportaţi într-un trecut aspru, întunecat.

— Te vei scula în fiecare dimineaţă la ora cinci. Când sună clopotul, sari din pat şi te pregăteşti pentru slujbă. Îţi vei

imagina că aşternutul ţi-a luat foc. Dacă permiţi somnului să te tragă înapoi în mrejele lui, acesta îţi va deveni stăpân. După slujbă, se ia micul dejun, compus din pâine şi apă fierbinte. Noi nu bem ceai, cafea sau alte stimulente. Mâncarea noastră nu e condimentată. Mâncăm ca să trăim şi trăim ca să ne rugăm. Să-ţi aminteşti asta. Nu te repezi să mănânci şi nu irosi nici o bucăţică. Irosirea e un păcat care va fi aspru pedepsit.

După micul dejun te vei duce în capelă pentru serviciul divin. Vor fi două ore de exegeză, urmate de o lectură spirituala care durează o oră. Apoi prânzul şi binecuvântarea.

Vocea stareţei continuă pe acelaşi ton, abia auzită de Maria în starea ei de transă. Oră după oră la slujbă, la culcare la ora nouă, în picioare din nou la miezul nopţii pentru slujba de noapte până la ora două, un pic de somn, din nou în picioare la ora cinci, hrana doar cât sufletul să nu se despartă de trup, vară şi iarnă la fel, niciodată variind, niciodată luând sfârşit. Un tipar de zile şi luni care aveau să ducă, în cele din urmă, la un mormânt fără semne distinctive.

— Când vei depune jurămintele, vei vedea că primul dintre ele este sărăcia. N-ai adus nimic cu tine în această casă, aşa că nu vei ieşi cu nimic. Trebuie să ceri tot ce ai nevoie. Săpunul şi pasta de dinţi sunt raţionalizate. Ţi se permit două batiste pe săptămână şi două prosoape sanitare în fiecare lună, dacă vei avea nevoie; ai grijă să vii la mine pentru ele. Dacă-ţi trebuie medicamente, trebuie să-mi dai de ştire înainte şi să vii la mine ori de câte ori ele sunt necesare. Între aceste ziduri, sunt permise doar medicamentele indispensabile. Nu suntem aici să ne cocoloşim. Nu ţi se vor permite analgezice, somnifere sau droguri de genul ăsta.

Camera nu avea ferestre. Era o lume a pereţilor. O lume rece, neprimitoare, fără nici o undă de căldură fizică sau spirituală. Maria sosise în Czestochowa în acea dimineaţă, traversând frontiera la Gorlitz, apoi călătorind spre sud, prin Wroclaw. După un scurt drum prin mijlocul naturii, ajunseseră la periferia unuia dintre cele mai urâte oraşe pe care le văzuse vreodată. Pretutindeni, coşuri de oţelării şi fabrici textile aruncau fum toxic în aerul cenuşiu. Drumul către centrul oraşului era presărat cu inele de blocuri părăginite şi urâte, ca nişte întărituri din beton cenuşiu, menite să protejeze oraşul de

invazie. În centru, sus pe deal, se afla celebra mănăstire Jasna Gora, unde Madona Neagră îşi aştepta pelerinii. Deasupra ei, ca nişte creneluri, se înălţau zidurile mănăstirii, construite ca nişte fortificaţii, menite să stăvilească valurile de cuceritori suedezi, ruşi sau germani.

Depăşiseră dealul şi parcul Staszica, apoi o luară spre nord pe strada Starucha, unde mănăstirea aştepta în spatele unor ziduri şi mai înfricoşătoare. Aici, garda de corp îşi luase rămas-bun de la ele. Maria şi tăcuta soră Zofia fuseseră lăsate înăuntru printr-o intrare laterală îngustă şi apoi imediat despărţite. Maria intrase pe mâna unei călugăriţe cu chip sever, care era, după cum avea să afle ulterior, şefa novicelor. Zgomotul porţilor închise rămase insuportabil în urechile ei, ca şi vocea unui judecător condamnând-o la închisoare pe viaţă.

— Ţi se va da o chilie la primul etaj. Trebuie s-o menţii permanent curată. Nici o altă soră nu va fi invitată în ea, după cum nici ţie nu-ţi este permis să vizitezi alte chilii. Prieteniile nu sunt îngăduite. Ai voie să îţi pui doar tablouri religioase în chilie. Nu vei găsi oglinzi nicăieri în această casă; nu vei avea nevoie de aşa ceva.

Maria se uită la ea. În ochi nu i se citea nici un fel de compasiune. Doar oţelul născut de o viaţă de autocontrol riguros de zi după zi, de castitate şi supunere, de rugăciune neîncetată şi de suprimarea oricărui sentiment uman, în afara urii de sine.

— Nu sunt aici din voinţa mea proprie, rosti Maria.

— Asta nu intră în preocupările mele. Dacă ai venit cu o voinţă aici, te asigur că va fi înfrântă. Dacă nutreşti gânduri de a te întoarce în lume, te sfătuiesc să le laşi deoparte. În scurt timp, îţi vei începe noviciatul. Patru ani, după aceea îţi vei face legământul final. Vei fi o mireasă a lui Hristos, vei purta verigheta lui pe deget şi numele lui în inimă.

— Deja am un soţ.

Stareţa clătină din cap.

— S-au făcut deja paşi către anularea acestei căsătorii. Poate nu vei fi virgină, dar vei fi învăţată semnificaţia castităţii ca oricare novice neprihănită. Se auzi un clopot care sună singuratic şi ciudat în tăcerea din jur. E timpul de slujbă. Şefa novicelor te va instrui după aceea. Te rog să nu-i dai ocazia de a

te aduce în faţa mea. Dacă o vei face, te avertizez de pe acum că te vei gândi serios înainte de a repeta gestul.

Pentru Maria nu conta ce pedepse o aşteptau. Un singur gând îi trecea încontinuu prin minte, anume că, în ciuda tuturor, în ciuda vigilenţei lor, în ciuda vânătorilor lor de pe străzi, ea era stăpână pe situaţie. Avea un mijloc de a evada şi intenţiona să se folosească de el la momentul potrivit. Atunci nimeni nu va putea să o urmărească.

Stareţa se duse la uşă. Când atinse clanţa cu degetele, se întoarse şi zise:

— Copila mea N-aş vrea să mă judeci prea aspru. Sunt dură, deoarece viaţa noastră aici e dură. Dacă n-aş fi aşa rugăciunile noastre ar însemna doar mult zgomot pentru nimic. În spatele acestor ziduri, noi nu facem parte din lume. Pentru cele dintre noi care ne-am trăit aici toată viaţa lumea nu există. Noi nu ştim nimic din ce se întâmplă acolo şi nici nu vrem să ştim. Îmi dau seama că-ţi va fi greu aici. Ştiu că fiecare zi va fi un chin. În adâncul sufletului, te compătimesc. De aceea te voi disciplina. Căci disciplina, mentală şi trupească, e singura ta speranţă. Austeritatea şi abnegaţia de sine te vor face, în cele din urmă, puternica Te voi ajuta cu tot ce pot; restul depinde de tine. Făcu o pauză. Acum e timpul să te pregăteşti. E timpul să-ţi începi viaţa de rugăciuni.

CAPITOLUL ŞAIZECI

Jack îşi verifică ceasul. Acesta arata ora 3:05 a.m. Lângă el, în întuneric, părintele de Galais tremura de frig. Sau de frică? Norocul era cu ei. Luna depăşise de zece zile faza de lună plină şi cerul era acoperit cu nori. Cu salopete şi încălţări negre, cu feţele înnegrite, Jack şi preotul erau aproape invizibili. Alături de ei, un al treilea bărbat supraveghea spatele casei, cu ajutorul unui binoclu. Bărbatul se numea Mélac.

Doamna Nagle îi oferise lui de Galais o descriere detaliată a sistemului de alarmă din casă; unde se găseau senzorii, ce tip erau aceştia, unde erau situate panourile de control, câţi oameni stăteau în casă noaptea. Ea folosise o cameră miniaturală de luat vederi ca să înregistreze detalii din interiorul casei, ca supliment la descrierile pe care Jack reuşise să le furnizeze.

Apoi de Galais îl vizitase pe Antoine Mélac, un fost admirator al preotului din zilele în care acesta slujise ca preot paroh în nord-vestul oraşului. Acum, în vârstă de aproape şaizeci de ani, Mélac făcuse în acele vremuri mai multă puşcărie decât slujise Galais ca preot. Un spărgător care nu-şi imagina altă cale de a-şi câştiga existenţa, venise regulat la bisericuţa St. Joseph des Épinettes ca să se confeseze şi, în timp, el şi de Galais începuseră să se întâlnească serile la Cinq Etoiles. Prietenia lor nepotrivită, întreruptă de perioadele în care Mélac era închis la le Petit Nanterre şi, ulterior, de plecarea lui de Galais la Vatican – se consolidase cu vremea.

În ciuda meseriei lui, Antoine Mélac era un om cinstit. Nu intra niciodată în clădiri locuite dacă avea de ales, nu fura niciodată pâinea de la gura altora, nu se ocupa niciodată de droguri sau arme, nu-şi bârfea niciodată colegii, nu purta niciodată armă, nici măcar un cuţit, şi nu opunea niciodată

rezistenţă când era prins. Chiar şi poliţiştii nutreau un soi de respect pentru el.

Mélac răspunsese imediat cererii de ajutor a lui de Galais. Nu i se oferise nici o răsplată, însă nici el nu ceruse vreuna: lui Mélac i se spusese că treaba pe care o avea de făcut era să ajute Biserica, că era vorba de o proprietate furată din Vatican care nu putea fi înapoiată pe căi legale. Atât îi fusese de ajuns; religiozitatea lui se ocupase de rest. Descrierile doamnei Nagle, fotografiile şi schiţa sistemului de alarmă fuseseră transformate de Mélac într-un plan de atac.

Doamna Nagle le explicase în amănunt aranjamentele nocturne din casa lui Rosewicz. Pentru ea, ca şi pentru Mélac, faptul că ajuta Biserica era suficient ca să-i liniştească conştiinţa. În plus, de Galais îi menţionase de mai multe ori că aşa o ajuta şi pe Maria. În acea noapte, ea avea şi un alt rol de îndeplinit.

Conform spuselor ei, rutina nu diferea substanţial de la o zi la alta. Deşi introdusese premeditat iregularităţi în toate evenimentele ce se petreceau în afara casei, Henryk stabilise tipare interne de o exactitate extremă şi nimeni – nici chiar Rosewicz – nu avea voie să le modifice fără anunţ prealabil. Astfel, orice eveniment neprevăzut, orice deviere de la rutină putea fi imediat remarcată, cercetată şi – dacă era vorba de o ameninţare – anihilată fără alte necazuri.

Rosewicz dormea la etajul al doilea, unde avea un apartament numai al lui. Nu existau oaspeţi. O mare parte din etajul al treilea era ocupată de servitori, inclusiv de doamna Nagle. Pe fiecare dintre aceste etaje staţiona câte un paznic înarmat, care dormea, dar era conectat, prin interfon şi alarmă, cu camera de control de jos. Aici, doi bărbaţi făceau de gardă toată noaptea. Camera lui Henryk se afla în apropiere, lângă bibliotecă.

Camera de control era centrul nervos al casei. Trăsătura ei principală consta într-un banc de monitoare, fiecare dintre acestea fiind conectate la o cameră de luat vederi mobilă. Fiecare cameră era dotată cu un fascicul de raze infraroşii, care îi permitea să „vadă“ prin beznă, şi era montată în aşa fel, încât să acopere o singura uşa, o singură scară sau un singur pasaj din interiorul casei, precum şi secţiuni din exterior. Erau zece

oameni cu totul. Unui intrus îi era imposibil, dacă trecea de sofisticatul sistem de alarmă, să parcurgă vreun metru prin clădire fără a fi detectat de o cameră video.

Dacă se declanşa alarma sau dacă un intrus era depistat vizual, unul dintre oamenii de serviciu din camera de control putea izola toată zona cu pricina, dacă prin asta nu ameninţa securitatea altcuiva aflat în acea zonă. Acest fapt permitea trezirea şi chemarea celorlalţi paznici la locul intruziunii, înarmaţi până în dinţi şi gata să se ocupe de intrus.

Mélac era încrezător că o să reuşească, dacă doamna Nagle îşi făcea treaba ei înăuntru. De Galais îi procurase o fiolă plină cu bacterii de salmonella, crescute pe orez; adăugate la masa de seară a doi paznici, bacteriile aveau să le provoace o toxiinfecţie alimentară severă. Astfel, se eliminau o parte din duşmani, fără a se naşte bănuieli.

A doua ei sarcină fusese mai dificilă. La intervale regulate de-a lungul zilei, ea îşi asumase riscul de a dezactiva detectorii pasivi infraroşii prin stropirea lor cu un lac incolor. Lacul împiedica senzorii să detecteze sursele de căldură sau să răspundă la schimbările de temperatura provocate de închiderea unei uşi sau a unei ferestre.

Hotărâseră să intre prin uşa din spate. Totul era nemişcat. Casa zăcea în întuneric. Mélac îi conduse, oprindu-i când ajunseră în raza camerei de luat vederi fixate pe perete, deasupra capetelor lor. Aceasta era fixată pe planul lor cu numele de „camera unu“.

Ca şi în cazul celorlalte, tot ce vedea camera unu era înregistrat pe o bandă cu durată lungă de funcţionare. În absenţa incidentelor, banda era rebobinată de două ori pe zi. Doamna Nagle reuşise să schimbe trei dintre benzi cu unele contrafăcute. Benzile originale îi fuseseră înmânate lui de Galais în acea după-amiază. Ele conţineau o imagine a uşii din spate, noaptea. Scena încremenită era factorul cheie în favoarea lor. Mélac încărcase banda într-un camcorder pe care îl purta în geanta lui.

Din camcorder ieşea un cablu lung, având capătul desfăcut. Mélac porni camcorderul. Îl lăsă pe pământ şi se întoarse spre Galais, ţinând capătul cablului în mână..

— Ridică-mă, rosti el. Ai grijă să nu-mi dai drumul în faţa obiectivului. De Galais îl ridică. Într-o singură mişcare, Mélac tăie cablul camerei de luat vederi cu o lamă ascuţită, dezveli capetele sârmelor şi le înnodă la capătul liber al cablului legat de camcorder. De Galais îl lăsă la loc jos. Probabil că au văzut ecranul stingându-se câteva clipe, zise Mélac, apoi revenindu-şi cu o imagine identică. Fiţi gata să o ştergem, în caz că apare cineva să verifice. Probabil că n-o vor face.

Cinci minute mai târziu, totul continua să fie liniştit. Camcorderul derula încet, trimiţând imaginea falsă în camera de control. Se întoarseră la uşă. În mai puţin de trei minute Mélac descuie ambele încuietori. Îşi ţinu respiraţia.

— Dacă sună alarma, fugiţi, şopti el.

Oţelindu-se, împinse uşa.

Nu se întâmplă nimic.

Câteva trepte conduceau spre un coridor întunecat. Se găseau în apropiere de bucătărie. Erau în siguranţă până la capătul coridorului, dacă nu venea nimeni la bucătărie. În secţiunea centrală a casei nu existau senzori pasivi infraroşii tocmai spre a permite deplasarea liberă a personalului de securitate în cursul nopţii.

O a doua cameră de luat vederi dădea înspre un coridor bine luminat, în unghi drept cu cel în care se găseau ei. Henryk nu se obosise să pună o cameră mobilă aici, de vreme ce coridorul era suficient de îngust ca să fie acoperit cu un obiectiv fix. Mélac se apleacă şi scoase un mic dispozitiv metalic din geantă. De Galais îl ridică din nou în spatele camerei. Cu îndemânare, spărgătorul strecură ceva în vârful camerei.

Ţinută pe loc de un magnet, o ramă apăru în faţa camerei, puţin mai sus de ea. În ramă era prinsă o fotografie. Distanţa fusese calculată cu exactitate. Unul dintre prietenii lui Mélac făcuse fotografia după un cadru al filmului video. Oricine ar fi supravegheat monitoarele din centrul de urmărire, ar fi văzut imaginea de pe ecran tremurând o clipă sau două, însă şansele erau ca privirea lui să fie în altă parte când se petrecea schimbarea. După fixarea fotografiei, imaginea de pe ecran avea să fie la fel ca întotdeauna. Se conta din nou pe factorul plictiseală. În plus, se conta pe faptul că supraveghetorul cel

mai experimentat al lui Henryk se afla în spital, cu nişte insuportabile dureri de stomac.

Mélac efectua aceeaşi şmecherie cu ultima cameră, poziţionată să aibă perspectivă asupra coridorului care conducea spre bibliotecă. Camera de control se găsea la numai două uşi distanţă şi ei trebuia să păstreze absolută tăcere dacă nu voiau să fie trădaţi de banalul auz uman, după ce reuşiseră să scape de toate capcanele electronice. Mélac părea nervos. Nu era o spargere pe placul lui. Casă de locuit, oameni înăuntru, prea multă securitate. Nu era un om superstiţios, dar îl încerca un sentiment rău.

Dispunerea bibliotecii semăna cu cea din Summerlawn; o anticameră descuiată precedând o cameră interioara singură, unde erau ţinute manuscrisele. Tăcerea stăpânea totul. Îşi ţinu răsuflarea, ca şi cum senzori ascunşi le-ar fi putut detecta. Ajunşi înăuntrul primei încăperi, se simţiră ceva mai în siguranţa. Căutările doamnei Nagle nu dezvăluiseră nici o cameră şi nici vreo alarmă pasivă în această zonă.

Mélac începu să lucreze la panoul de lângă camera interioară, în vreme ce Jack îi ţinea o mică lanternă îndreptată asupra obiectivului. Spărgătorul le explicase că aceasta parte a operaţiunii se putea dovedi cea mai lungă şi cea mai tensionată. Jack şi de Galais urmăreau nervoşi cum tovarăşul lor forma secvenţe de numere întâmplătoare pe panou.

Treaba dură douăzeci de minute. La sfârşitul ei, aveau toţi nervii întinşi la maximum şi mâinile lipicioase de sudoare. Resimţeau cu intensitate tăcerea, ca pe o greutate fizică ce îi apăsa de sus, ca şi cum casa era confecţionată din tăcere şi orice sunet, indiferent cât de mic, era ca o bubuitura care ameninţa să dărâme totul. Uşa se deschise şi intrară.

Mâna lui Jack se duse drept la comutator şi deasupra lor un întreg şir de tuburi fluorescente prinse viaţă. Camera era exact aşa cum şi-o amintea el; sertare înguste de lemn, fiecare cu numărul propriu inscripţionat, menite să adăpostească manuscrise desfăcute; vitrine pentru pergamente derulate şi articole mai voluminoase; rafturi încărcate cu dicţionare şi indexuri, multe dintre ele achiziţionate la cererea lui Jack; alte rafturi cu lupe, foarfeci şi alte instrumente de lucru, două

birouri cu lămpi de citit şi clasoare; şi o masă joasă de lucru, pe care două fragmente de pergament se odihneau sub geamuri.

Rosewicz nu făcuse nici o tentativă de a ascunde ceea ce căutau ei. Din contră, obiectul fusese aşezat la vedere, în mijlocul biroului cel mai mare, un obiect înalt, cilindric, de fabricaţie bizantină, decorat cu icoane şi pietre preţioase. Jack şi Mélac rămaseră pe loc, iar preotul înainta cu paşi înceţi spre birou, ca şi cum ar fi fost împins de la spate de firea lui umană mai degrabă decât de vocaţia lui preoţească. În mişcări nu i se citea nimic din tensiunea care-l stăpânise până în acel moment Toată nervozitatea îi dispăruse în prezenţa a ceea ce credea că e singura relicvă adevărată a Mântuitorului lui. Într-o fracţiune de secundă, de Galais se transformase din spărgător în preot, din hoţ în oficiant, ca şi cum mergea nu spre un birou banal, ci spre un altar plin de flori şi încărcat cu tămâie, pe care sălăşluia Dumnezeul lui.

Aspectul obiectului era simplu. În formă de cutie, el reprezenta o mică raclă, menită iniţial, probabil, adăpostirii moaştelor unui sfânt sau rămăşiţelor uscate ale vreunei inimi. Două uşiţe din faţa raclei erau, evident, destinate permiterii accesului spre comorile dinăuntru. Depinzând de modul în care alesese Rosewicz să expună manuscrisul, era posibil ca uşiţele să lase un spaţiu mai mare de manevră, în vederea punerii înăuntru a unui alt manuscris de dimensiuni şi aspect similare (Jack ştia vreo câteva astfel de manuscrise care îndeplineau condiţia) fie a unui cilindru de metal ca acela în care fusese transportat iniţial manuscrisul lui Iisus.

De Galais întinse mâna cu evlavie spre uşiţe. O deschise pe una, apoi pe cealaltă.

Chiar şi de unde se afla, Jack auzi icnetul. Apoi de Galais se dădu în spate, ţinându-şi mâinile în faţă, ca şi cum s-ar fi ferit de o lovitură. Mélac îl prinse în braţe şi îl echilibra.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Jack.

De Galais nu-i răspunse, ci dădu din braţe arătând, cu o expresie de groază pe chip, spre birou şi obiectul de pe acesta. Uşiţele umbreau interiorul raclei, ascunzându-i conţinutul. Jack îl lăsă pe de Galais în grija lui Mélac şi se duse la birou.

Înăuntrul micii racle, ca o monstruoasă efigie a Babilonului sau Egiptului, cu limba neagră, cu ochii ieşiţi din orbite, se afla

un cap de om. Capul doamnei Nagle, retezat de la gât, secat de sânge, holbându-se îngrozit spre restul încăperii, cu chipul o expresie desăvârşită a panicii.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI UNU

Rosewicz îi aştepta în camera exterioară, împreună cu Henryk şi alţi doi oameni. În afară de Rosewicz, toţi ceilalţi aveau arme.

— V-aţi pierdut timpul, rosti Rosewicz.

Jack păşi în faţă, oprindu-se când unul din paznici îi înfipse o armă în piept.

— A fost nevoie s-o omori? întrebă el.

— Pe Nagle? Ţineam enorm la ea, răspunse Rosewicz. M-a slujit multă vreme. Mi-a iubit familia, îndeosebi pe Maria. Presupun că pe ea a iubit-o prea mult. Numai loialitatea poate explica atitudinea ei. Oricum aş spune-o, în final se ajunge tot la trădare. E ceva contagios. Eu nu ştiu nimic împotriva bolilor contagioase în afara măsurilor dure. Infecţiile trebuie retezate înainte de a se extinde.

— Iubirea e o infecţie? se miră Jack.

— Genul rău de iubire, da. Iubirea prost condusă, pervertită. Generaţia ta n-ar înţelege. Voi puneţi iubirea mai presus de toate celelalte valori; însă greşiţi. Există lucruri mai importante. Unul ar fi loialitatea. Să rămâi credincios, în ciuda tuturor. Gratitudinea, onoarea, demnitatea, puritatea sufletului, curajul. Tot ce e dispreţuit acum. Tot ce s-a uitat.

— Mă minunez că tocmai tu îmi vorbeşti despre astfel de lucruri.

Jack nu se simţea furios, doar trist. El încerca o tristeţe devastatoare. Era păcat ca viaţa unui bătrân să se sfârşească prin astfel de acţiuni. Ca sfârşitul lui să fie atât de asemănător cu începutul. Se gândi la toţi oamenii care îşi încrucişaseră drumurile cu Rosewicz şi care fuseseră asasinaţi: Denis Boylan, Moira Kennedy, Iosif, Leah şi Sima Şaranskii, după toate probabilităţile, Isaak Bercik, Noreen Nagle. Câţi alţii fuseseră, despre care el habar n-avea?

— Îmi pare râu, Jack. N-am vrut niciodată să se ajungă aici. Soarta a vrut ca drumurile noastre să se intersecteze tot timpul. Te rog crede-mă când spun că te-am admirat enorm, ba chiar te-am invidiat. Îmi pare râu că totul se sfârşeşte aşa. Se întoarse spre preot, care era încă vizibil cutremurat de ceea ce descoperise.

— Dumneata eşti părintele de Galais?

— Da.

— De tine nu-mi pare rău. Mi-e ruşine pentru tine. Un om al lui Dumnezeu, un preot, să ajungă într-un asemenea hal. Ai venit aici să furi, ai încălcat una dintre poruncile Domnului. Ei bine, va trebui să-ţi ispăşeşti păcatul. Ştii asta? De Galais nu-i răspunse. Rosewicz nu i se adresă lui Mélac şi nici măcar nu-l învrednici cu o privire, ca şi cum acesta nu s-ar fi aflat acolo. Foarte bine, zise el în încheiere. S-a sfârşit. Speram altceva. Am gustat amărăciunea toată viaţa şi o gust şi acum. Însă am în posesie şi dulceaţa dinaintea morţii. Voi trăi să văd începutul adevăratei sfinţenii. Voi muri ca Simeon, liniştit

— Dumnezeu să te ierte, rosti de Galais cu voce coborâtă.

Rosewicz îl privi cu dispreţ, apoi se întoarse către Henryk.

— Ia-i de aici, comandă el.

Afară, întunericul era la fel de dens. Noaptea stăpânea încă oraşul, împreună cu un frig pătrunzător şi rău. Se urcară în două maşini. În garaj, li se alăturară alţi trei paznici. În prima maşină, Jack şi de Galais erau făcuţi sandviş între Henryk şi un om de-al lui; un al treilea conducea. În cealaltă maşină, se găseau restul oamenilor, alături de Mélac. Spărgătorul era distrus. Îl urmăriseră cum implora iertarea, ştiind că era inutil şi dorind ca el să tacă. Toată stăpânirea de sine a omuleţului dispăruse. El ştia mai bine decât Jack sau de Galais ce fel de oameni erau cei care-l capturaseră. Văzuse astfel de oameni în închisoare şi învăţase să-i evite.

Nimeni nu scoase o vorbă şi nici măcar nu tuşi. Esenţa călătoriei o reprezenta tăcerea. Lui Jack i se făcuse cumplit de rău. Mai îngrozitor decât toate era sentimentul de neajutorare. Se întoarse pe jumătate către Henryk, care şedea impasibil în luminile pasagere ale lămpilor de stradă.

— Ştiu că nu mă placi, Henryk, zise el, şi nu mă aştept la nimic de la tine. Dar omul ăsta e preot. Ai comite un păcat de moarte să-ţi mânjeşti mâinile cu sângele lui. Dă-i drumul, Henryk. Eu îţi ajung.

Henryk nu se obosi să-l privească sau să-i vorbească. Treceau pe străzile pustii, golite de oameni şi de maşini. Străzi fără milă. Afară, ţurţuri atârnau de acoperişurile clădirilor. Henryk privea oraşul. Era plictisit. Fusese binecuvântat de un cardinal şi simţea fermitatea mâinii acestuia pe capul lui aplecat; un preot în plus sau în minus nu mai conta pentru el. Avea o înţelegere perversă a lui Dumnezeu. Pe scara lui sucită de valori, un cardinal se afla mai aproape de divinitate decât un preot, aşa că un preot putea fi omorât fără remuşcări dacă o cerea un cardinal.

Jack îşi simţi stomacul revoltându-se. Mâinile i se lipeau de sudoare. Era înghesuit pe bancheta din spate, cu coapsa stângă presată de coapsa lui Henryk. Nu putea face nimic. Nimeni nu-i putea salva. Maşina îşi continua drumul.

Coborâră pe bulevardul Niel. Jack bănuia încotro se îndreptau. Îl durea capul şi voia să vomite. Din când în când, luminile străzii îl izbeau drept în ochi. În dreapta lui, de Galais şedea nemişcat, rugându-se.

La Étoile cotiră pe bulevardul Foch, îndreptându-se spre Bois de Boulogne, un vast spaţiu verde, de peste două mii de acri, pe flancul vestic al oraşului. Când trecură pe sub Porte Dauphine, o maşină gri trecu pe lângă ei. Locul era pustiu. Era prea târziu şi prea frig pentru dezmăţul care ţinea de obicei în Bois mult după miezul nopţii. Travestiţii şi prostituatele se aflau acum acasă sau în patul altcuiva.

Cea mai pustie zonă a pădurii se afla înspre sud, între hipodromurile de la Longchamps şi Auteuil. Ajunşi acolo, încetiniră până când, brusc, Henryk ordonă oprirea. Maşina din spatele lor se opri şi ea.

Şoferii stinseră motoarele şi se dădură jos. Fiecare ţinea o lanternă. Henryk ieşi şi le ordonă, lui Jack şi de Galais, să-l urmeze. Coborând, Jack îşi simţi genunchii tremurând. Descoperi că îi trec cele mai ridicole gânduri prin minte: că ar fi fost jenat să leşine, să facă pe el sau să înceapă să urle, ce fac oamenii în clipele dinaintea morţii. Ca şi cum ar fi contat.

Prin faţa ochilor nu-i trecu întreaga viaţă şi nu se gândi la oamenii pe care-i iubise; la Caitlin, la Maria, la Siobhan sau la el însuşi. Toate acele lucruri şi toţi acei oameni dispăruseră. Se gândi la trivialităţi, la mâncăruri pe care nu le gustase niciodată, la filme pe care nu le văzuse, la cărţi pe care nu le înapoiase la bibliotecă. Simţi o mână apucând-o pe a lui. De Galais îi spuse să rămână calm.

Se regrupară, cu prizonierii strânşi în centru, trei paznici în faţă, trei în spate, apoi porniră pe una dintre *allées cavalières*, cărările rezervate pentru călăreţi. De fiecare parte a cărării, copacii se înălţau ca nişte martori solemni. Parcurseră aşa doar o bucată mică de drum, după care Henryk le ordonă să iasă de pe cărare şi s-o ia printre copaci. Gândurile lui Jack o luau din ce în ce mai mult razna. Avea atât de puţin timp şi atât de multe lucruri la care să mediteze. Ar fi fost în culmea fericirii s-o mai vadă pe Maria măcar o dată, chiar şi de la distanţa.

Se gândi s-o rupă la fugă, dar îşi dădu seama că n-ar fi reuşit să facă decât doi sau trei paşi înainte de a fi doborât. De Galais îi strânse mâna şi mai tare. Jack îi fu recunoscător pentru căldura transmisă de acel simplu contact fizic. Mélac venea în spatele lor, împleticindu-se şi înjurând printre dinţi. pământul de sub picioare era dur ca piatra. Undeva departe, la grajduri, un cal necheză.

— Aici e bine, rosti Henryk.

Despărţindu-l pe Jack de preot, îi ordonă să îngenuncheze în faţa unui copac. Pe Galais îl îngenunche lângă el, apoi pe Mélac lângă preot.

Prin mintea lui Jack roiau tot mai multe gânduri. Erau alte amintiri pe care creierul lui le procesa, nici una dintre ele familiară – ca şi cum ar fi rememorat viaţa unui străin. Simţi o ţeavă de armă rece ca gheaţa atingându-i gâtul. Îl auzi pe de Galais rugându-se în franceză cu cuvinte pe care el nu le înţelegea.

Se auzi o împuşcătură. Jack înţepeni şi făcu pipi pe el. Îşi pierduse controlul. O a doua împuşcătură. Inima începu să-i bată nebuneşte în piept, ca şi cum ar fi vrut să se smulgă de acolo şi să o ia la goană. Alte trei împuşcături urmară într-o succesiune rapidă. O scurtă tăcere, apoi o altă împuşcătură. Apoi linişte. O linişte totală.

O mână atinse umărul lui Jack.

— E în regulă, doctore Gould. Vă puteţi ridica acum.

Vocea lui de Galais, nevătămată. Un spasm îngrozitor scutură trupul lui Jack. Pe gură îi ţâşni un jet de vomă acră şi fierbinte.

Simţi mâini ajutându-l, apoi se trezi pe picioare, într-un cerc de lumini mişcătoare. La început, nu îşi dădu seama de nimic. Apoi, puţin câte puţin, mintea începu să dezlege enigma. Pe pământ, cadavrele lui Henryk şi ale oamenilor lui zăceau ca nişte păpuşi dezarticulate. Zăpada era amestecată cu sânge. Henryk rămăsese cu faţa în sus, cu ochii larg deschişi, cu o mână încremenită în gestul strângerii unui obiect.

— Jack, zise de Galais, îmi cer mii de scuze, dar nu-ţi puteam spune. Trebuia să fim precauţi, ar fi fost riscant să îţi dezvălui totul. Sper că înţelegi. Jack nu răspunse. Amuţise. Dă-mi voie să ţi-i prezint pe ceilalţi. El e părintele Gabriel McBride. E din Dublin, ca şi tine. McBride dădu din cap. Era un bărbat solid, cu barbă şi cu ochii trişti. Îl apucase cu un braţ de umeri pe Mélac. Micul spărgător tremura şi sughiţa. De Galais se întoarse spre omul de lângă McBride. El e părintele Günter Erzberger. Din Berlin. Iar el e părintele Kazimierz Galcyzynski, din Wroclaw.

Toţi preoţii ţineau în mâini puşti dotate cu lunete de noapte. Fiecare îl salută din cap pe Jack.

— Nu pricep, zise Jack. Cum aţi...

— Supravegheam casa, răspunse McBride. Augustin purta un microemiţător, aşa aveam idee de ce se întâmplă. Am urmărit maşinile lor de la distanţă.

— Dar sunteţi preoţi. Cu siguranţă...

— Vorbim mai târziu despre asta, Jack. Trebuie să plecăm de aici. Împuşcăturile puteau fi auzite de cineva. Barăcile Gărzii Republicane Călare nu sunt departe de aici.

Lăsară cadavrele pe loc, ca vreun călăreţ ghinionist să le găsească în zori. Pe şosea îi aştepta o maşină gri. O parte se urcară în ea, iar ceilalţi luară una din maşinile lui Rosewicz. Când porniră, începu să plouă.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI DOI

Roma
Luni, 11 ianuarie 1993

În liniştita cameră din spate a unui restaurant de pe Via Monterone, în Roma, un grup select de persoane era angajat într-o conversaţie aprinsă. Restaurantul cunoscut sub numele de L'Eau Vive e o curiozitate într-un oraş al curiozităţilor. În primul rând, nu e condus de un *padrone* italian, ci de un ordin religios francez. În al doilea rând, mesele nu sunt deservite de *cameriere*, ci de călugăriţe franceze şi africane, albe şi negre, toate îmbrăcate în veşminte sobre. Călugăriţe adevărate, nu chelneriţe îmbrăcate special pentru un rol.

Nu-i surprinzător că nouăzeci la sută din clientela restaurantului este constituită din preoţi şi înalte oficialităţi ale Bisericii, mulţi dintre ei membri ai Curiei Vaticanului. Ceilalţi zece la sută sunt, în principal, turişti care ajung acolo din întâmplare sau din curiozitate. Într-un colţ al restaurantului există o mică grotă, în care se află statuia Fecioarei. În fiecare seară, exact la ora zece şi jumătate, în acest loc se cântă Ave Maria. Nu se ştie dacă vreunul dintre lucrurile de mai sus măreşte apetitul sau ajută digestia celor care iau masa.

Încăperea din spate este, în mod normal, rezervată pentru cardinalii din Vatican. În această seară însă, grupul care luase în stăpânire exclusivă camera era compus nu din cardinali oarecare, ci dintr-un cerc special de prelaţi, cu rangurile cele mai ilustre. Printre ei se numărau şapte dintre cei unsprezece cardinali care conduceau Congregaţia Sacră pentru Doctrina Credinţei, corpul ecleziastic responsabil cu perfecţionarea doctrinei ortodoxe şi a moralei clericale. Anterior, acest corp fusese cunoscut sub numele de „Congregaţia Sacră a Inchiziţiei Universale”. Îşi schimbase acest nume, în 1908, în „Sfântul

Oficiu” (fără vreo schimbare practică) şi i se dăduse denumirea actuală în 1965 de către papa Paul al VI-lea, care, simultan, abolise celebrul Index al cărţilor interzise..

Sub Paul al VI-lea, Congregaţia fusese întrucâtva liberalizată, însă în timpul lui Ioan Paul al II-lea această tendinţă ca şi alte tendinţe liberale din interiorul Bisericii, fusese brusc inversată. Câinelui de pază îi crescuseră dinţi noi şi mulţi teologi liberali începuseră să simtă pe pielea lor acest fapt. Sub noul său prefect, Cardinalul Vicenzo Bottecchiari, Congregaţia devenise mai riguroasă în privinţa judecăţilor emise în cazurile de divergenţe doctrinare şi morale. Umbra ei putea fi simţită, sumbră şi periculos de tăcută, până în zone îndepărtate ca Filipine şi America Latină.

Bottecchiari fusese cel care sugerase această primă întâlnire – neoficială – între cardinalii din subordinea lui şi câţiva dintre colegii lor. Întâlnirile ţinute în spatele zidurilor Vaticanului nu treceau niciodată neobservate. Pretutindeni, pereţii aveau ochi şi urechi. Surorile de L’Eau Vive, pe lângă faptul că preparau cele mai bune mâncăruri din Oraşul Etern, erau adepte ale unui adevărat cult al discreţiei, de negăsit în altă parte.

Printre cei care participau la întâlnire se găsea cardinalul Zeffirino Della Gherardesca. Era şeful adjunct al Comisiei Biblice Pontificale, un corp religios total separat, care împărţea birourile cu Congregaţia Sacră în privinţa Sfântului Oficiu, înfiinţată în 1903 de către Leon al XIII-lea, Comisia era responsabilă de judecarea chestiunilor privitoare la paternitatea textelor şi la supravegherea burselor catolice. Directorul ei era Bottecchiari.

Printre ceilalţi participanţi se numărau cardinalul Jacques-Bènigne, Despréaux, preşedintele francez al Comisiei Pontificale pentru Arheologie Sacră, absolvent al seminarului de la Saint Sulpice şi fost director al Şcolii Biblice din Ierusalim; cardinalul Francis Freedman, pe vremuri profesor la Notre Dame, acum şef al Comisiei Pontificale pentru Ştiinţe Istorice; episcopul Giangiacomo Amendola, secretar al Congregaţiei pentru Evanghelizarea Popoarelor, fosta Congregaţie de Propaganda Fide; monseniorul Tullio Mucchetti

de la Comisia pentru Biserici Orientale; şi doi cardinali polonezi de la Secretariatul de Stat, Sienkiewicz şi Kochanowski.

Toţi aceşti oameni se cunoşteau şi lucraseră în diverse momente unii cu alţii, uneori strâns. Conform tradiţiei, majoritatea slujeau în consiliile altor congregaţii, formându-se astfel o reţea deasă de prietenii şi alianţe. Bottecchiari îşi selectase, cu multa grijă, micul lui grup. Problema în discuţie nu permitea nici cea mai mică indiscreţie.

— El chiar susţine că au avut loc miracole?

Vorbitorul era cardinalul Pierluigi Sabbatucci, unul dintre cei mai vechi membri ai consiliului Congregaţiei Sacre, un om recunoscut pentru inflexibilitatea lui în chestiuni de doctrină. Vederile lui generaseră un curent de dezbateri în privinţa ereziei ultimelor decenii, inclusiv cele implicate de scrierile lui Küng, Schillebeeckx şi Boff. Era un ascetic al cărui singur viciu cunoscut îl reprezentau ţigările subţiri franţuzeşti pe care le fuma de dimineaţă până noaptea târziu. Chiar acum ţinea o astfel de ţigară între degete şi o flutura spre Sienkiewicz, care-l privea din cealaltă parte a mesei.

— În legătură cu asta nu pot fi sigur, răspunse Sienkiewicz. El afirmă ceva de genul acesta, însă nu e atât de prost, încât să facă o declaraţie formală. Îl cunosc pe Ciechanowski de mulţi ani. Ceilalţi dintre dumneavoastră îl cunosc mai mult sau mai puţin. Nu cred că ar exista cineva care să afirme că e un prost.

— Dar vorbeşte despre miracole?

— Vorbeşte de... evenimente. *Avvenimenti*. Cred că o dată a spus chiar *avvenimenti sacri*. Un băiat s-a vindecat de o tumoare la măduva spinării. O fată oarbă care poate vedea acum chipul mamei ei. Psoriazisul îndepărtat ca o piele uscată.

— *Sciocchezze!*

Sabbatucci scoase această exclamaţie şi trase cu sete din ţigară. Sienkiewicz folosi ocazia pentru a-şi goli paharul de restul de *grappa* şi pentru a-l umple la loc.

— Astea-s poveşti din spectacolele cu vrăjitori, continuă Sabbatucci. Maurice Cerullo poate face la fel de multe. Oricare sudist iniţiat din America execută acest număr de două ori, duminica. Şi încă mai susţineţi că Ciechanowski nu e prost?

Sienkiewicz inspiră adânc aer în piept

— El ştie că nu poate vorbi de miracole până la efectuarea unei investigaţii şi a unei verificări oficiale. În acest moment, el menţionează nişte întâmplări şi lasă restul în seama Bisericii. Se vorbeşte de o copilă care are viziuni cu Sfânta Fecioară. Poate că există şi alţi copii în aceeaşi situaţie. O altă Fatima. Astfel de lucruri nu sunt cu totul necunoscute la Czestochowa. În definitiv, acolo este un important centru de pelerinaj. Madona Neagră de acolo este foarte venerată. N-ar fi surprinzător dacă Sfânta Fecioară şi-ar face câteva apariţii.

— Centrele de pelerinaj sunt notorii pentru înşelăciune.

— Cu toate astea, Ciechanowski ştie ce cărţi să pună pe masă şi ce cărţi să ţină ascunse la piept. Zvonul despre minuni se va răspândi, indiferent dacă Vaticanul aprobă sau nu. Vor apărea cereri din partea laicilor, manuscrisul trebuie să rămână în Czestochowa şi trebuie construită o racla pentru a-l adăposti; Sfântul Părinte trebuie să vină ca să pună piatra de temelie, iar mai târziu, pentru a sfinţi clădirea terminată. După cum îl cunosc eu pe Sfântul Părinte, îi va veni foarte greu să refuze o astfel de cerere. Mai ales că vine din Polonia.

— O manevră inteligentă, comentă un bărbat de la stânga lui Sienkiewicz, Amendola.

— V-am spus, Ciechanowski este inteligent. Îşi cunoaşte oamenii. Şi, dacă îmi permiteţi să-mi exprim astfel un fel de respect, îl cunoaşte pe Sfântul Părinte. Au fost trimişi la Roma împreună cu Sapieha şi au studiat împreună la Angelicum. El ştie că Czestochowa este importantă pentru papă. Este cel mai important lăcaş polonez al Fecioarei. Asta face ca alegerea lui Ciechanowski să fie inspirată.

— Crezi asta? Din nou Sabbatucci, evident încă iritat. Că a fost inspirat să ducă manuscrisul acolo?

Sienkiewicz dădu din cap.

— Ar fi prematur să vorbim de vreo formă de inspiraţie divină. M-am referit numai la faptul că a făcut o alegere inteligentă. Dacă Sfântul Părinte se duce acolo, aşa cum Ciechanowski îl va ruga s-o facă, el va sfinţi cel mai mare altar al Domnului nostru din afara Ţării Sfinte. Czestochowa va dispune atât de un altar al Fecioarei, cât şi de un obiect asociat cu însuşi Domnul nostru.

— Mai întâi, va trebui să se declare satisfăcut că manuscrisul e autentic. Asta va necesita multă muncă, zise cardinalul Freedman.

— Cred că putem presupune că e un fals.

Sabbatucci îl privi cu severitate.

— Oare? Tu ai examinat deja manuscrisul, presupun? Eu nu tolerez minunile neconfirmate. Deplâng datul în spectacol. Însă îl cunosc şi pe Ciechanowski. Sienkiewicz are dreptate. Omul e deştept, iar eu personal mă îndoiesc că el şi-ar pune în pericol reputaţia publică de dragul unei contrafaceri neîndemânatice. El afirmă că are documentaţia care să demonstreze că manuscrisul e autentic. Puţinul pe care l-am văzut m-a impresionat favorabil. Cred că ar trebui să presupunem că restul probelor lui vor fi de o calitate comparabilă. Aproape sigur, acestea vor rezista oricărei investigaţii pe care o veţi face. Asta înseamnă că, autentic sau nu, documentul va da naştere în mod sigur la controverse. Iar dacă, la sfârşit, se va dovedi că e autentic sau există probabilitatea să fie autentic, dacă Biserica îl declară scris de mâna Domnului Nostru, controversa nu se va stinge. Din contră, va deveni şi mai aprinsă. De aceea v-a invitat cardinalul Bottecchiari pe toţi aici în seara asta.

Aruncă o privire spre capătul mesei, unde şedea Bottecchiari, cu mâinile pe masă, ascultând cu atenţie discuţia. Bottecchiari dădu din cap, dar continuă să tacă.

Cardinalul Della Gherardesca, de la Comisia Biblică, ridică o mână. Sabbatucci era superiorul lui şi un om pe care nu era bine să îl contrazici.

— Eminenţa voastră, mă tem că nu vă înţeleg pe deplin. Spuneţi că această controversă se va amplifica dacă manuscrisul se va declara autentic. Nu pricep de ce s-ar întâmpla aşa ceva. Cu siguranţă că o declaraţie a Sfântului Scaun poate pune capăt chestiunii.

Sabbatucci se uită la Della Gherardesca cu una dintre privirile lui şirete. Cardinalul mai mic în rang era el însuşi un om de şaptezeci şi ceva de ani, însă Sabbatucci îl privea ca şi cum el era profesorul şi Della Gherardesca elevul prost.

— Eu aş fi zis că o singură privire aruncată traducerii asupra acestui document ar fi lămurit pe oricine în privinţa

naturii sale explozive. Va servi doar pentru a da apă la moară iudaizanţilor care încearcă să facă din istoria sacră un teren de bătălie pentru disputele sordide. Mă refer, bineînţeles, la cei învăţaţi, şi regret că trebuie să spun, aceştia lipsesc cu desăvârşire în Biserică – care susţin că Mântuitorul Nostru n-a fost decât un învăţător evreu, un rabin galileean, un extremist politic, un esenian – orice le trece lor prin minte.

Toate acestea n-au nevoie decât de aşa-zisa dovadă solidă, şi ei o să înceapă în curând să-şi răspândească teoriile în toate colegiile teologice din Europa şi America. Nu veţi mai putea respira din pricina controversei iscate. O să ajungă să taie păduri întregi ca să-şi tipărească monografiile şi cărţile. Toţi jurnaliştii de mâna a doua şi toţi semidocţii îşi vor publica o carte despre „Dezbaterea privind manuscrisul lui Iisus“. O să apară cărţile broşate cu „Scandalul Manuscrisului lui Iisus”. Nu se va sfârşi niciodată. Se va naşte o adevărată industrie.

Şi, credeţi-mă, evreii vor râde copios de noi. „După tot acest timp, o să cârâie ei, sunteţi forţaţi să recunoaşteţi că preţiosul vostru Iisus Hristos a fost tot timpul unul de-al nostru. Nu fiul lui Dumnezeu, nu Cuvântul încarnat, nu cea de a doua persoană din Trinitate, ci doar un simplu vizionar evreu şi un rebel al cărui singur scop în viaţă a fost să promulge şi să respecte Legea lui Moise.” Sabbatucci îşi stinse ţigara cu forţă în scrumiera de sticlă din faţa lui. Dacă aveţi impresia că Biserica poate rezista unei astfel de controverse, atunci eşti un prost mai mare decât admite în mod normal Curia în sânul ei. Ascultă-mă pe mine, acest manuscris este o bombă cu ceas. Ar putea spulbera Biserica. Fiecare rând din el atacă însăşi fundamentele tradiţiei noastre. Opinia mea categorică este că trebuie să luăm măsuri pentru a-l distruge.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI TREI

Se lăsă o lungă tăcere, întreruptă în cele din urmă de o voce acidă şi moale a lui Bottecchiari.

— Mulţumesc, Pierluigi. Ca de obicei, nu te temi să scoţi spada când eşti provocat. Tot ce ai spus a fost corect. Însă cred că greşeşti când insinuezi că ne e permisă o singură opţiune. Asta este o chestiune importantă. Una căreia trebuie să-i acordam cea mai mare consideraţie. Cred că sunt anumite aspecte pe care trebuie să le examinăm bine înainte de a ajunge la vreo concluzie.

Făcu o pauză. Sabbatucci nu răspunse. Nici măcar el nu avea tupeul să-l întrerupă pe prefectul Congregaţiei Sacre.

Bottecchiari era un bărbat scund, dar se ridica deasupra tuturor prin prestanţă. Mitra îi stătea într-un echilibru precar pe capul lui perfect chel şi neted. Semăna cu un om modelat din ceară. Pe faţă şi pe mâini nu-i creştea nici un fir de păr. Buzele erau încordate, ca şi cum ar fi fost confecţionate din cauciuc.

Micul cardinal şedea comod pe scaunul lui. Avea o aură de autoritate absolută ce dispărea numai în prezenţa papei. Chiar şi atunci, nu dispărea cu totul, ci era doar diminuată. Existau unele persoane, în orice caz, nu cele mai lipsite de încredere, care spuneau că el va fi succesorul lui Ioan Paul. Iar acest eveniment părea foarte probabil dacă nu avea loc o revoluţie antiliberală în Biserică între timp.

— Distrugerea manuscrisului reprezintă, cu siguranţa, o posibilitate. N-ar fi prea dificil să îl substituim cu un alt papirus, iar la timpul respectiv să-l deschidem public pentru a dovedi că nu conţine altceva decât o evanghelie scrisă chiar de mâna Domnului Nostru. Ciechanowski nu va protesta: ştie că prin proteste nu şi-ar provoca decât rău. Cred că este un fiu

suficient de loial Bisericii ca să înţeleagă care ar fi datoria lui într-o astfel de chestiune.

Oricum, cred că avem alte probleme de înfruntat. Una dintre ele este Stefan Rosewicz. Alta Karl von Freudiger. Şi mai e chestiunea acestui bărbat Gould, cărturarul irlandez. Ciechanowski are hârtii semnate de Gould prin care confirmă că manuscrisul este perfect autentic, în ceea ce priveşte vechimea şi provenienţa. Se întoarse către Della Gherardesca. Zeffirino, tu ştii câte ceva despre Gould. I-ai citit articolele. Se poate conta pe el?

Della Gherardesca încuviinţă.

— Jack Gould este eminent în domeniul lui. Îi place să cerceteze asiduu. E un umanist, dar munca lui e foarte solidă. Oamenii ar asculta ce are el de spus. Ar fi crezut.

— Şi, bineînţeles, este evreu.

— În parte. Mama lui e catolică.

Pe chipul lui Bottecchiari se citi o undă de dispreţ.

— Nu contează. Evreii se vor lua după el. Va trebui să găsim o cale de a trata cu domnul Gould. Dar, mai întâi, vreau să parcurg celelalte opţiuni care ne stau în faţă. Putem, bineînţeles, decide să acceptăm varianta lui Ciechanowski. Totuşi, în schimbul cooperării politice şi financiare pe care el o caută putem insista să-şi mute institutul la Roma. Comisia Biblică îşi va asuma atunci autoritatea directa asupra manuscrisului şi a materialelor înrudite. Înţeleg că ruşii se dovedesc foarte cooperanţi în ceea ce priveşte vânzarea restului colecţiei din care provine manuscrisul. Mi se pare că profesorul Grigorevici a dat o mână mare de ajutor.

Imediat ce manuscrisele vor ajunge la Roma, vom putea numi oameni aleşi de noi la conducerea institutului – cărturari catolici de încredere, oameni de o loialitate dovedită, capabili să stingă orice dispută posibilă, prin eliberarea de mostre şi de mici fragmente din manuscris într-o ordine determinată de ei. Institutul va îngropa semnificaţiile textului sub un munte de comentarii şi de presupuneri. Alte materiale vor putea fi puse la dispoziţia învăţaţilor din toată lumea: recunoştinţa lor pentru tratamentul favorabil din partea institutului va fi suficient de puternică pentru a compensa orice critică posibilă care ar putea apărea în legătură cu timpul îndelungat, necesar pentru

publicarea manuscrisului lui Iisus sub orice formă. Mă grăbesc să declar că nu agreez soluţia asta. Sunt prea multe elemente care pot merge prost.

Abordarea pe care v-aş recomanda-o este mai drastică, dar mai probabilă să aibă succes. Dacă o veţi aproba, o să discut despre ea cu Sanctitatea sa mâine dimineaţă. Pe scurt, iată cum sună: Ciechanowski şi oamenii lui doresc ajutorul Sfântului Scaun pentru a-şi atinge anumite ţeluri politice. Eu propun să le întâmpinăm dorinţele la jumătatea drumului; în schimb, ei vor depune manuscrisul spre păstrare în mâinile Sfântului Părinte. Documentul va fi pus în arhivele Vaticanului, unde va fi catalogat, ca din întâmplare, greşit şi, peste câţiva ani, totul va fi dat uitării.

Cardinalul Freedman, americanul, se ridică pe jumătate de pe scaun.

— Dar... e monstruos. E la fel de rău ca planul lui Sabbatucci de a distruge manuscrisul imediat. Mai râu chiar, pentru că susţineţi că ar trebui să dăm sprijin papal unei bande de fascişti.

Bottecchiari abia catadixi să-i arunce o privire lui Freedman.

— Stai jos, te rog, cardinale, şi încearcă să reacţionezi la propunerile mele cu mai puţina emoţie şi cu mai multa gândire. Vreau să vă gândiţi toţi foarte bine la ceea ce propun.

Mai întâi, aş prefera să nu distrug manuscrisul, dacă nu de altceva, măcar pentru faptul că orice scurgere de informaţii din partea oamenilor lui Rosewicz sau a ruşilor ar putea da Bisericii mare bătaie de cap. Autentic sau nu, publicul va fi imediat interesat de manuscris şi ne va condamna pentru distrugerea deliberată a înseşi cuvintele lui Iisus Hristos. Se va deschide câmp liber unor nesfârşite speculaţii privind adevăratul conţinut al manuscrisului. Nu trebuie să vă mai descriu ce fel de agitaţie se va naşte.

Problema e că acest manuscris e cu adevărat periculos pentru Biserica doar în contextul actualei învăţături. În situaţia altei generaţii sau a mai multora de studii atente, conduse de către cărturari catolici serioşi, s-ar putea ca scrisoarea să se dovedească o armă valoroasă în arsenalul Bisericii. În acest moment, este imposibil de afirmat asta. Eu prefer să nu forţez

lucrurile scăpând de manuscris acum. El poate rămâne îngropat în seifuri un secol sau chiar un mileniu. Acesta e un amănunt important. Contează doar ca existenţa lui să fie ţinută secretă acum. Distrugeţi-l şi oamenii vor vorbi. Păstraţi-l, oricât de ascuns, şi se va ajunge la o înţelegere. În timp, toate amintirile despre existenţa manuscrisului se vor estompa. Cardinalul privi împrejurul mesei. Ştia că le captase atenţia, dar voia mai mult. Avea, de asemenea, nevoie de absoluta lor încredere. În orice caz, adevărul e că eu nu cred că manuscrisul va deveni principala preocupare a Sfântului Părinte. Are probleme mult mai serioase pe cap. Domnilor, o să vă spun unele lucruri pe care unii dintre dumneavoastră s-ar putea să le găsiţi deranjante. În mod normal, nu aş menţiona nimic despre astfel de chestiuni, dar acum simt că nu am de ales. Îşi ţinu o vreme răsuflarea. Simţea că îl ia cu frig pe dinăuntru. Fusese purtat către acest moment, către acest loc, către această încăpere de un destin aflat cu mult dincolo de controlul lui. Un băiat de stradă din Napoli smuls din ghearele vieţii şi transformat în prinţ al Bisericii. Unii oameni din această încăpere proveneau din lungi generaţii de aristocraţi şi prelaţi, şi totuşi el se ridicase mai sus decât ei. Pentru ce? Pentru asta. Crezu o clipă că aude şoapte într-un hol imens. Şi o uşă deschizându-se. O uşă mare, pe care nici o mână omenească n-o putea împinge. Domnilor, Biserica are în faţă cea mai gravă criză din istoria ei. Sănătatea Sfântului Părinte e proastă. A îmbătrânit enorm după operaţia de anul trecut. Când a vizitat Santo Domingo pentru Conferinţa CELAM din octombrie, numai zece mii de oameni au venit să-l vadă. Noi ne aşteptam că o să vină cel puţin o sută de mii. În alte părţi ale Americii Latine, sectele protestante fură din ce în ce mai mulţi credincioşi ai Bisericii, lucru care nu s-a mai întâmplat pe o asemenea scară înainte. În Africa, misionarii islamici câştigă suflete, în vreme ce bisericile noastre se golesc. În Rusia şi în alte ţări ale Europei de Est, bisericile ortodoxă şi unită cuceresc terenul pe care noi l-am pierdut cu decenii în urmă. În Irlanda, creşte sprijinul popular pentru contracepţie, avort şi divorţ – chestiuni care nici măcar nu puteau fi puse în discuţie cu puţin timp în urmă. *Magisterium*-ul Bisericii e provocat din ce în ce mai des. În fiecare an, după cum ştiţi, mii de preoţi şi alţi clerici îşi abandonează vocaţia. În multe zone au

apărut presiuni pentru hirotonisirea femeilor. Au apărut mai multe cereri ca să terminăm cu legea celibatului. Şi nu trebuie să vă mai povestesc de mişcările populare care ne cer să tratăm viciul sexual şi perversiunea ca normale, nu numai în lume, ci şi în interiorul sfintei Biserici. Făcu o pauză. Ceilalţi încercau să-i priceapă cât mai bine cuvintele. Nu rostise nimic din ce ei să nu fi cunoscut deja, dar situaţia părea cu atât mai gravă dacă era prezentată de cineva care avea poziţia lui în sânul Bisericii. Colegii noştri de la Secretariatul de Stat ştiu că superiorul lor, cardinalul Di Rienzo, a pregătit un document care va fi prezentat în scurt timp Sfântului Părinte. Mi-a fost prezentat şi mie, ca să verific existenţa unor erori de doctrina. E un document tulburător. Di Rienzo susţine că Biserica are de înfruntat probleme cum nu a mai înfruntat de la Reformă. El crede că ameninţările îngemănate ale liberalismului secular şi modernismului se pot dovedi prea puternice pentru noi dacă nu reuşim să luăm contramăsuri eficace, iar eu trebuie să mărturisesc că sunt perfect de acord cu el. Dacă nu acţionăm rapid, există toate şansele ca Biserica pe care o cunoaştem noi să fie distrusă până în secolul viitor. Asta nu e fantezia unui alarmist, ci opinia bine documentată a unuia dintre cele mai inteligente creiere din Vatican. Se auzeau sunetele scoase de tacâmurile folosite în celelalte încăperi. În camera din spate nimeni nu mişca. Ca şi cum toţi erau în transă. Domnilor, cardinalul Ciechanowski şi asociaţii lui ne oferă tocmai o astfel de contramăsură. Dacă o refuzăm, s-ar putea să nu mai avem o a doua şansă. Se uită la Freedman. Francis, tocmai ai folosit cuvântul „fascist”. Erorile tale sunt de înţeles şi de compătimit, dar cred că nu îşi au locul aici. Fascismul este o filosofie politică discreditată. Zilele lui s-au terminat. Cele câteva grupuri de aşa-numiţi neofascişti din Germania şi din alte părţi sunt nesemnificative. Organizaţiile cu care suntem rugaţi să ne aliem nu sunt fasciste, indiferent de definiţia acestui cuvânt, ci mai degrabă conservatoare. Sper că nici unul dintre dumneavoastră nu consideră asta un lucru rău. Eu cel puţin nu cred. Din contră. Cred că numai printr-o asociere strânsă cu dreapta politică din Europa vom avea şansa de a salva mult iubita noastră credinţă din abisul în care este ea acum azvârlită.

Crux Orientalis este o frăţie laică, înfiinţata de mult timp, ce nu are alt scop decât de a servi Biserica Catolică şi de a duce la îndeplinire restaurarea unei Europe creştine unite. Mie nu mi se pare un vis deplasat. Fără Europa, Biserica nu înseamnă nimic. Acolo a devenit puternică credinţa creştină pentru prima oară. Oricât de solida ar fi prezenţa noastră în Lumea a Treia, salvarea trebuie s-o căutăm tot în Europa. Aici este fortăreaţa Bisericii. Dacă trebuie să ne retragem în spatele zidurilor acestei fortăreţe pentru o perioada, atunci cel mai bine e să procedăm aşa, fără întârziere.

Comuniştii au dispărut, dar, dacă noi nu ne grăbim să ocupăm vidul lăsat de ei, vom vedea în curând credincioşii părăsind în masă Biserica, chiar şi în ţări ca Polonia. Oamenii s-au întors spre noi ca spre un punct de concentrare a opoziţiei lor faţă de statul ateu. Acum încep să se întoarcă spre zeul materialismului. Cred că, dacă pot prinde din urmă Vestul, o să ajungă în Paradis. Avem nevoie de o viziune pentru ei, de o viziune şi de un ţel. Crux Orientalis poate oferi ambele popoarelor Europei.

Amendola, a cărei muncă îl adusese în contactul cel mai strâns cu necatolici şi cu sensibilităţile care puteau fi stârnite de tentativele de propagare a credinţei catolice, îşi drese glasul:

— Eminenţa voastră, trebuie să spun ceva. Nu-i nevoie să vă amintesc de râul imens făcut în trecut de grupări ca Intermarium sau Action Française. A devenit din ce în ce mai cunoscut faptul că mulţi preoţi au binecuvântat criminalii de război. Mai există încă oameni care susţin că Pius al XII-lea a eşuat în a-şi îndeplini datoria de a-i salva pe evrei. Acestea sunt realităţi neplăcute cu care trebuie să trăim. Mă îngrijorează enorm orice posibilitate de a ne întoarce la astfel de alianţe. Aşa cum spuneţi, Biserica se confruntă cu o criză majoră. Eu văd în asta un motiv în plus pentru a evita astfel de oameni. Ei ne vor mânji din nou cu crimele lor. În actualul climat politic, un atac antisemit ar fi echivalent cu explozia unei dinamite.

Bottecchiari încuviinţă cu înţelepciune din cap.

— Te asigur, episcope, că nu vor mai exista Hitleri sau Ante Pavelici. Doar urmaşi loiali lui Hristos, lucrând în cadrul sistemului democratic pentru o reformă extrem de necesară. E

timpul ca Biserica să întocmească din nou un calendar. Teologii liberali şi-au făcut mendrele timp de două decenii şi uite unde ne-au adus. Cu un sprijin financiar adecvat şi o rezervă suficientă de oameni instruiţi, Stefan Rosewicz poate garanta locuri pentru candidaţii catolici în toate alegerile generale şi locale ce vor avea loc în Polonia, Germania, Cehia şi Statele Baltice. Cu binecuvântarea papei şi sprijin deschis din partea fiecărei biserici, Crux Orientalis poate transforma faţa politicii europene. Trecutul e trecut. Acum, avem nevoie de o politică de unitate şi de vindecare. Trebuie să punem capăt luptei etnice din Bosnia. Trebuie să ne asigurăm că reunificarea Germaniei nu va sfârşi într-o baie de sânge. Comunitatea Europeană nu reprezintă o supapă de siguranţă suficientă împotriva divizării continentului.

— Ce vreţi de la noi? întrebă Sabbatucci.

— Vreau sprijinul vostru pentru recomandările pe care intenţionez să i le prezint Sfântului Părinte. Superiorii Congregaţiei mele s-au gândit deja la chestiunea manuscrisului şi au căzut de acord că trebuie trecut urgent la acţiune, pentru a evita scandalul. Cu binecuvântarea voastră, intenţionez să recomand Sfântului Părinte ajungerea la un compromis cu cardinalul Ciechanowski şi înfiinţarea unei Comisii Speciale care să examineze propunerile lui de extindere a lucrărilor Crux Orientalis. Evident, veţi putea face comentarii proprii. Să înţeleg că avem un acord de principiu?

Nimeni nu obiectă. Cardinalii îşi goliră paharele, se ridicară şi se pregătiră să plece. Maşinile lor particulare îi aşteptau în apropiere

Părăsiră încăperea în grupuri mici, unii discutând cu animaţie, alţii meditativi. Sabbatucci şi Bottecchiari rămaseră în urmă.

— Ei bine, rosti Bottecchiari, s-a rezolvat.

— Mă rog să fi luat decizia corectă. Dacă lucrurile merg prost acum...

În încăpere intră o călugăriţă, ducând un telefon pe care-l conectă la o priză din perete.

— Mai aveţi nevoie de ceva, Eminenţa Voastră?

Bottecchiari zâmbi şi clătină din cap.

— Nu soră. Nu mai stau mult. Poţi începe să încui. După plecarea ei, Bottecchiari apucă receptorul şi formă un număr de Paris. Îi răspunse Stefan Rosewicz. Stefan? Aici e Bottecchiari. Eşti singur?

— Dă-i drumul. S-a terminat întâlnirea voastră?

— Acum câteva minute. Totul a mers aşa cum mă aşteptam, însă e posibil să avem necazuri cu Freedman şi Amendola.

— Nu-ţi face griji. O să am eu grijă de ei. Ai încredere în mine. Nu va exista nici o greşeală.

PARTEA A ŞAPTEA

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI PATRU

Paris, 13 ianuarie

Cineva lăsase un şir de mătănii atârnând de marginea chiuvetei. Jack îl balansă şi-l urmări până acesta se opri din mişcare. Se privi în oglindă în timp ce se bărbierea. Ca din senin, pe obraji şi pe frunte îi apăruseră semne de bătrâneţe. Se gândi că în ritmul acesta avea să încărunţească şi să se rideze tot înainte de atinge cincizeci de ani. Îşi mai dădu o dată cu lama pe obraz, se spălă de cremă şi se uscă. Părintele de Galais voia să le vorbească. Îşi privi ceasul. Era timpul.

Apartamentul consta din cinci camere şi era situat deasupra unei mici *épicerie* în Marais. Ferestrele dădeau spre o curte veche şi spre zidurile clădirii din spate. De o sârmă improvizată de-a latul băii atârna lenjerie proaspătă. Chiuveta de la bucătărie era plină cu vase murdare. Pe podea se găsea un castron cu hrană pentru pisici, însă nu se vedea nici o pisică. Cele trei dormitoare erau pline cu paturi. Nu exista o cameră de zi. Mâncau şi discutau în bucătărie. Totul semăna mai mult cu un cuib de terorişti decât cu un cămin pentru preoţi.

Jack era de nouă zile împreună cu de Galais şi cu prietenii lui şi nici acum nu reuşea să-i înţeleagă mai bine decât îi înţelesese în acea primă noapte din Bois de Boulogne. La început, îi asemuise cu nişte ucigaşi: eficienţi, calculaţi, nemiloşi. Titlul de „părinte“ pus în faţa fiecărui nume păruse doar o ironie, ca şi cum adevăratul lor nume ar fi fost „naşul“. Le era profund recunoscător pentru că îi salvase viaţa şi nu simţea nici un fel de tristeţe pentru soarta lui Henryk şi a

oamenilor acestuia. Însă recunoştinţa lui se îngemăna cu teama şi uimire; căci se dovediseră apocaliptici în acea noapte.

În zilele ce urmaseră, ei îi dezvăluiseră alte faţete ale personalităţilor lor. În special McBride se străduise să se împrietenească cu Jack, descoperind cunoştinţe comune şi locuri familiare despre care să discute. În scurt timp, Jack descoperise că irlandezul era un om decent, cu simţul umorului, fost jucător de fotbal din County Clare, un produs al şcolilor Maynooth şi al colegiului irlandez din Roma, o persoană caldă, placidă şi un ghid infailibil al cârciumilor din Dublin. Ura vinul şi dispreţuia cafenelele franceze, iar cel mai mare dor al lui era să fie acasă, într-un local denumit Tobin's, pe jumătate bombă pentru beţivi, pe jumătate întreprindere funebră. Tobin's avea două uşi: una se deschidea spre bar, cealaltă ducea către capela funerară locală.

Pe ceilalţi, Jack îi găsea mai distanţi, la fel de placizi ca şi McBride sau, mai degrabă, suficienţi. Se simţea în siguranţă când îi vedea în jurul lui. Erzberger vorbea puţin, în parte, pentru că engleza lui era proastă ; însă o dată sau de două ori, Jack surprinsese expresii ale ochilor lui care spuneau mai multe decât cuvintele. Determinare, convingere, un fel de sfinţenie apăsătoare care îi servea suficient de bine treburilor zilnice de a da un sens lucrurilor.

În ciuda jovialităţii lui McBride, atmosfera dominantă din apartament era de seriozitate. Micul grup avea un scop, către care Jack se simţea atras împotriva propriei voinţe.

— Nu suntem ucigaşi din fire sau din plăcere, Jack, îi spusese McBride în prima lor dimineaţă împreună, la o cafea. Nu cu mult timp în urmă, mai degrabă mi-aş fi tăiat mâna decât să omor un om. Jur că e adevărat. Însă am văzut lucruri pe care tu nu le-ai crede, Jack, şi care m-au convins. Acesta este un lucru rău care trebuie oprit. Într-o formă sau alta, direct sau indirect, Biserica a sprijinit oameni răi, iar pe alocuri continuă să procedeze la fel. Am văzut acelaşi lucru în Irlanda, unde am prieteni care au fost implicaţi în cursa înarmării şi chiar mai rău. Nu pot să-ţi spun unde se află vina, Jack, sau cât de sus se găseşte ea pe scară ierarhică, deoarece nu ştiu.

Ştiu însă că trebuie să se sfârşească acum. Milioane de persoane vor muri din nou dacă nu lichidăm Crux Orientalis.

Aşa că eu sunt dispus să fac uz de forţă ca să-i opresc. Aş prefera să nu fie aşa, dar dacă trebuie...

Dar nu argumentele lui, oricât de bine fuseseră repetate înainte, fuseseră cele care îl convinseseră pe Jack, ci sinceritatea şi incapacitatea lui de a fi fals. Uneori, Jack gândea că vorbeşte cu un copil, dar atunci se uita în acei ochi încărcaţi şi vedea un adult, şi durerea unui adult, iar uneori mai mult decât atât.

— Avem încă nevoie de ajutorul tău, Jack, îi spuse de Galais. Dacă găsim manuscrisul, o să avem nevoie de tine ca să-i confirmi autenticitatea. Să ne spui dacă este cel care ne trebuie.

Aşa că el rămase împreună cu ei, aşteptând.

În bucătărie, de Galais şi ceilalţi aşteptau împreună, cu un al cincilea bărbat, un străin.

— Îmi cer scuze că am întârziat, zise Jack.

— N-ai întârziat deloc. Ia-ţi un scaun, dacă găseşti vreunul. Şi dă-mi voie să ţi-l prezint pe părintele Masolino Bounamici. Părintele Bounamici tocmai a sosit din Roma. Are ceva important să ne spună.

Bounamici era un bărbat scund, semănând cu o păpuşă. La această impresie contribuia pielea lui care avea luciul porţelanului. Numai ochii dezminţeau aspectul exterior, aceştia păreau bătrâni şi dureros de umani.

— În sfârşit, am unele ştiri, zise el. Cardinalul Bottecchiari a avut o audienţă privată la Sfântul Părinte ieri. Am cu mine o stenogramă a conversaţiei lor, pe care o veţi putea studia mai târziu. Deocamdată, o să fac un sumar. Au stat împreună mult timp, mai bine de două ore. S-au discutat o mulţime de probleme. Cardinalul i-a explicat Sfântului Părinte consecinţele publicării manuscrisului lui Iisus. Avea cu el o copie a traducerii doctorului Gould pe care a parcurs-o aproape paragraf cu paragraf. La sfârşit, Sfântul Părinte părea convins că publicarea documentului nici nu putea fi pusă în discuţie.

Acest fapt l-a condus pe Bottecchiari direct spre următoarea lui problemă, anume nevoia de a oficializa relaţia dintre Crux Orientalis şi Biserică. Soluţia propusă de Bottecchiari a fost ca papa să transfere Liga direct sub patrimoniul lui, ca Opus Dei.

Asta i-ar conferi Ligii un statut asemănător unei dioceze, deoarece ar consta din preoţi şi laici, din bărbaţi şi femei. Spre deosebire de o dioceză obişnuită, aceasta n-ar avea limite teritoriale. Sfântul Părinte a spus că se va gândi serios la propunere.

Bottecchiari a trecut în revista diferitele alianţe care s-ar putea naşte pentru Biserică în urma acestei recunoaşteri. La plecarea lui, Sfântul Părinte a fost, practic, de acord cu toate.

În orice caz, acesta nu e sfârşitul poveştii. După plecarea lui Bottecchiari, papa l-a chemat pe Sienkiewicz.

De Galais ridică mâna ca să-l întrerupă pe Buonamici.

— Jack, rosti el, cardinalul Sienkiewicz e unul dintre cardinalii aflaţi de partea noastră. E membru al Societăţii Maximilian Kolbe de câţiva ani şi e una dintre principalele noastre surse de informaţii din interiorul Vaticanului.

Bounamici reluă:

— Sfântul Părinte a fost foarte direct. I-a explicat lui Sienkiewicz care e dilema lui. A spus că n-are nici un motiv să acorde vreo favoare Ligii, dacă manuscrisul poate fi smuls din mâinile membrilor ei şi distrus sau ascuns. Se pare că nu are încredere în ei. Dar, dacă manuscrisul rămâne în mâinile lor, nu va avea de ales. Va trebui să fie de acord cu termenii lor. Dacă e nevoie, el chiar e de acord să lucreze cu ei. Sentimentul lui e că le datorează ceva pentru opoziţia lor împotriva comunismului.

În încăpere se lăsă tăcerea

— Cât timp avem? întreba Erzberger.

Bounamici ridică din umeri.

— Aş zice că e o chestiune de zile. Nu ştiu exact. O să ţină cu dinţii de manuscris până ce lucrurile se precipită.

— Eu nu cred că va fi aşa. Vocea lui Augustin de Galais era coborâtă, dar distinctă. Bottecchiari nu e prost. O să îl aducă pe Sfântul Părinte împreună cu Congregaţia Sacră la ceea ce vrea el, printr-o ofertă legată de manuscris; dar el ştie că o dată ce manuscrisul va pleca din mâinile Ligii, va dispărea pentru totdeauna şi cu el va dispărea mare parte din influenţa lor în cadrul Vaticanului. Va exista întotdeauna timpul şi ocazia ca Sfântul Părinte să se gândească de două ori la Crux Orientalis şi la politica ei. Sau, dacă nu acest papă, atunci următorul.

Nu, ceea ce vor ei e o influenţă continuă. Asta înseamnă că trebuie să păstreze manuscrisul. Cred că Liga va fi de acord cu suprimarea lui dacă obţine puterea pe care o urmăreşte şi câtă vreme manuscrisul rămâne într-un seif, undeva, sub controlul lor direct. Acesta ar fi compromisul ideal.

Bounamici încuviinţă.

— Aş spune că ai dreptate. Ceea ce înseamnă că, dacă vrem să oprim această porcărie, trebuie să punem mâna pe manuscris în următoarele câteva zile, dacă nu cumva am întârziat deja prea mult. Din fericire, am o veste bună pentru voi. Cred că ştiu unde e ţinut manuscrisul.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI CINCI

Wroclaw, Polonia

Manifestaţia se sfârşi fără violenţă. După aceea, pe străzi se petrecură câteva încăierări, însă nimic serios, nimic de care să nu se poată avea grijă: câteva capete sparte şi câteva coaste rupte. Un rezultat minor. Ziarele de dimineaţă aveau să scrie despre mulţimile de participanţi şi despre comportamentul bun al oamenilor. Imaginea curată se datora, mai mult decât orice altceva, participării cardinalului Ciechanowski şi altor demnitari ai Bisericii. Că oamenii cu care ei împărţiseră tribuna erau extremişti notorii de dreapta era un fapt trecut sub tăcere de cei implicaţi. Sloganul la modă era „politici noi pentru o Polonie nouă“ . Bineînţeles, ziarele aveau să relateze că, ici şi colo prin mulţime, fuseseră agitate steaguri cu zvastici.

Ciechanowski vorbise scurt şi cu un mare efect. Era un erou naţional, un lider al opoziţiei faţă de comunism, un instrument al puterii vechii gărzi. În scurtul lui discurs, el aplaudase lupta celor care se bătuseră pentru a recâştiga libertatea Poloniei şi ameninţase, în termeni voalaţi, pe toţi trădătorii care voiau să submineze viitorul ţării prin atragerea filosofiilor liberale şi ateiste ale Vestului decadent în ţesătura încă instabilă a vieţii politice poloneze. Vorbitorii de după el găsiseră calea deschisă. Unul câte unul se ridicaseră şi îşi vărsaseră veninul în urechile ascultătorilor. La sfârşitul serii, se întocmise deja o agendă de lucru a extremei dreapta. Puţine chestiuni fuseseră lăsate la voia întâmplării.

La acea oră, cardinalul se găsea în Czestochowa şi întâlnea un emisar din partea lui Bottecchiari.

— Spuneţi-i Eminenţei sale, zise Ciechanowski, că sunt de acord cu propunerile lui. Dar nu-i pot înmâna manuscrisul. Nici nu poate intra în discuţie.

— Înţeleg. În acest caz, sunt împuternicit să vă spun că Excelenţa sa cardinalul Bottecchiari a anticipat asta. Mi-a cerut să vă informez despre disponibilitatea lui de a ajunge la un compromis. Nu veţi arata manuscrisul, nu-i veţi confecţiona o raclă care să-l găzduiască şi nici nu-l veţi ţine în compania alor relicve. Nu-i puteţi atribui puteri miraculoase, de vindecare sau de credinţă şi nici nu puteţi propovădui existenţa lui. Eminenţa sa nu e interesată de locul în care îl ţineţi câtă vreme îl asiguraţi că e în siguranţă şi că secretul existenţei lui va fi restrâns la cel mai mic număr de persoane posibil.

În schimb, el garantează cooperarea absolută a Sfântului Părinte în privinţa programelor voastre religioase şi politice. Crux Orientalis va fi luată sub aripa lui ocrotitoare, iar în Europa de Est i se va da prioritate în privinţa banilor şi a oamenilor faţă de Opus Dei. Va trebui să daţi asigurări personale că politicienii pe care-i selectaţi pentru a vă sprijini şi pentru munca Ligii vor fi oameni mai presus de orice bănuială şi catolici devotaţi. Sfântul Părinte nu va tolera o repetare a exceselor comise de Ligă în zilele ei de început. Intoleranţa nu poate reveni.

— Bineînţeles. Aveţi toate asigurările din partea mea. Nu va exista nici un motiv de scandal. Candidaţii noştri vor fi oameni de înaltă virtute. Aveţi cuvântul meu în privinţa asta.

Ciechanowski zâmbi şi îşi răsuci alene inelul de cardinal în jurul degetului. Se gândi că în timp actualul papă avea să moară. Poate chiar în scurt timp. Atunci nici măcar subterfugiul folosit acum n-avea să mai fie necesar.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI ŞASE

Czestochowa, Polonia
Joi, 14 ianuarie

Bătrânii şi infirmii se vedeau pretutindeni. Hotelurile şi casele de oaspeţi erau pline, adăposturile bisericii îi respingeau chiar şi pe bolnavi, iar porţile spitalelor afişau semne care stipulau refuzarea accesului pentru străini. Cu toate astea, ei veneau în continuare, cu autobuzul sau cu trenul, pe jos, în cârje, în scaune cu rotile împinse de rude cu feţe întunecate. Mutilaţii, paralizaţii, invalizii, impotenţii, cardiacii îşi duceau trupurile schilodite şi vieţile ruinate, tumorile şi rănile deschise, protezele şi cârjele, inimile îndurerate, pustietatea din suflet, lacrimile. Voiau vindecare, voiau liniştire, voiau toate acele lucruri pe care nu le avuseseră niciodată; copii, mântuire, bucurie, o mână în întuneric, uşurare de durere; la ei ajunseseră zvonuri că puteau găsi o parte din ce doreau aici şi că cea mai măreaţă dintre relicve, ascunsă de ei de către comuniştii fără Dumnezeu şi acum readusă la lumină, făcea minuni în fiecare zi.

Dar acum alte zvonuri agitau mulţimea. Anume că Sfântul Părinte ordonase distrugerea relicvei; că aceasta urma să fie dusă înapoi în vechea ei ascunzătoare; că fusese furată; că în jurul ei avea să se construiască o raclă. Cozile de la intrarea micii capele în care era ţinut manuscrisul fuseseră nesfârşite toată ziua. Mulţimile care odinioară urcau dealul spre Jasna Gora, ca s-o adore pe Madona Neagră, acum se duceau acolo ca să se zgâiască de la distanţă la un document pe care nimeni nu-l putea citi.

Chiar şi după ora nouă seara, când fuseseră admişi ultimii pelerini, cei rămaşi pe afară nu plecaseră, ci se apucaseră să cânte imnuri şi să aprindă lumânări, veghind asupra obiectului

de care îşi legaseră atât de multe speranţe. Un bilet prins de porţile mănăstirii anunţa prezenţa cardinalului Ciechanowski a doua zi, pentru a ţine o slujbă. Multă lume credea că el urma să facă atunci un anunţ privitor la relicvă.

În biserica mănăstirii aerul era încărcat de miros de tămâie. Luminile principale fuseseră stinse, însă ici şi colo o aplică sau o lumânare ardea printre umbre. Statuia Madonei, virtual ignorată pentru prima dată de secole, fusese ascunsa în spatele ecranului protector din Capela Binecuvântatei Fecioare. Paşii răsunau pe podelele de marmură. Voci şoptite se auzeau printre stâlpii înalţi.

În capela laterală din faţa celei în care se păstra manuscrisul, Gabriel McBride, Augustin de Galais şi Kazimierz Galcyzynski vegheau la rândul lor. În spatele lor, Jack Gould aştepta nervos, ascuns în umbră. Auziră uşile mari închizându-se în depărtare, apoi diferite ecouri plutind prin spaţiile pustii ale bisericii până dispărură cu totul. Dinspre intrare se auziră paşi grei. Se iviră doi paznici care luară poziţie de o parte şi de alta a capelei manuscrisului. Paznicii erau dotaţi cu pistoale-mitralieră Uzi şi purtau uniforme militare. Influenţa lui Ciechanowski se întindea în multe direcţii.

De Galais dădu din cap. Cei trei preoţi, îmbrăcaţi în sutane, ieşiră din capela laterală şi intrară în cor. Degajaţi, sporovăind între ei, doar trei oameni care-şi vedeau de treaba lor. Paznicii se uitară o clipă la ei, apoi îşi îndreptară privirea în altă parte.

Galcyzynski se detaşă de grup şi se duse la paznici.

—*Dobry wieczor*. Îmi poate spune vreunul dintre voi ce se întâmplâ? Mie şi prietenilor mei ni s-a spus să stăm în biserică în noaptea asta, în caz că este nevoie de noi. Nimeni nu ne-a explicat de ce. Noi credem că este în legătură cu relicva pe care o păziţi. Aveţi vreo idee?

Paznicul căruia îi adresase remarcile abia catadicsi să înalţe din umeri.

— Ştiu la fel de multe ca şi dumneavoastră, părinte. Noi avem ordin să veghem locul şi să avem grijă să nu intre nimeni nepoftit. fără îndoială că aţi văzut mulţimile care au intrat aici mai devreme. Ar fi distrus toată biserica dacă ar fi avut ocazia.

Celălalt paznic se apropie.

— Părinte, am auzit pe cineva spunând că se plănuieşte mutarea relicvei la noapte. Nu foarte departe – la Wroclaw, Cracovia, sau ceva de genul ăsta. Aşa am auzit.

— Aveţi idee când? Aş vrea să ştiu cât de mult trebuie să aşteptăm aici.

Soldatul înălţă din umeri.

— Îmi pare rău. Va trebui să aşteptaţi ca şi noi.

Galcyzynski îi chemă pe de Galais şi pe McBride cu un gest al mâinii. Aceştia se apropiară. Nu se grăbiră, deşi inima le bătea de două ori mai repede decât în mod normal, iar palmele li se lipeau de transpiraţie. *Mergi încet, fă să pară ca şi cum ai tot dreptul să fii aici*. Nimic alarmant şi nimic ameninţător în privinţa lor. Nimeni nu se află mai la locul lui în biserică decât un preot. Ei erau de-ai casei aici, iar soldaţii intruşii. Cel de-al doilea paznic îşi lăsă arma să-i atârne neglijent pe umăr.

— Prietenul nostru spune că o să stăm aici toată noaptea, glumi Galcyzynski, tot în poloneză.

Neînţelegând o iotă, de Galais zâmbi şi se apropie de omul din dreapta sa. În clipa următoare, dădu din cap, şi, într-o fracţiune de secundă, el cu Galcyzynski îşi scoaseră armele şi le îndreptară spre capul paznicilor.

— Nu vrem nici un pic de zgomot, zise Galcyzynski. Nici violenţă. Am prefera să nu vă facem rău, mai ales în casa Domnului; dar vă vom împuşca dacă va trebui.

Paznicii încremeniră, în vreme ce McBride îi uşură de pistoalele automate şi de celelalte arme ascunse. Apoi, cu un gest, McBride făcu semn spre cealaltă capelă. Îmbrăcat tot în preot, Jack ieşi din umbră şi li se alătură. McBride se întoarse spre el.

— Du-te şi adu manuscrisul, Jack. O să ţinem perechea asta frumoasă aici până când o să verifici totul. Grăbeşte-te, pentru numele lui Dumnezeu. Nu se ştie când apare cineva.

Înainte de a intra în biserică, ei conveniseră ca Jack să examineze manuscrisul *in situ*. Dacă se dovedea a fi un fals sau un înlocuitor – fie plasat acolo de la început, fie ca diversiune pentru mutarea adevăratului sul – aveau să ştie că nu se încheiase căutarea. Poate mai rămânea timp să ajungă la seifurile de sub mănăstire, cel mai probabil ascunziş pentru astfel de comoară, înainte de pornirea vreunei alarme.

Ca să nu atragă atenţia prin aprinderea luminilor din capelă, Jack purta cu el o mică lanternă. Fasciculul îngust, străpungând umbrele, trecu peste obiecte sclipitoare şi misterioase; degete de aur, ochi de ametist, argintul coroanelor sfinţilor, perle la marginea aripii unui înger. Mirosul de tămâie era pronunţat aici, iar efectele îi erau ameţitoare.

Stătuse deghizat în întuneric împreuna cu ceilalţi, urmărind lungul şir de pelerini târându-şi picioarele. Îi văzuse pe muribunzi transpuşi de speranţa unui ultim refugiu, le văzuse mâinile subţiri ridicate spre o prezenţă de dincolo de umbre, le auzise vocile slabe înălţate în rugă, urmărise cum cei care-i cărau îi aşezau la câţiva zeci de centimetri de manuscris. În sufletul lui, Jack nu putea crede, deşi ştia cel mai bine cât de autentic e pergamentul şi cât de reală era cerneala în care amărâţii investeau atâta credinţă şi atât suflet. Văzuse însă pe câţiva ridicându-se şi plecând pe propriile picioare, văzuse un orb ţipând şi dansând într-o clipă de recăpătare a vederii, auzise un surd cântând. Acel cântec îi rămăsese încă în minte, ca o melodie de leagăn. Nu fuseseră minuni, ci doar intensificări extreme ale speranţei. Dar Jack ajunsese să se îndoiască şi de asta.

Fasciculul de lumină se opri asupra unei cutii de sticlă deasupra unui altar îmbrăcat în mătase brodată. În cutie, fusese pus un sul pentru papirusuri într-un capăt inima lui Jack începu să bată nebuneşte. Îl trecu un fior. Chiar şi de la o asemenea distanţa nu se putea înşela. Găsiseră ce căutaseră.

Avea deja cu el o cutie pentru manuscris. Scoţând-o dintr-un sac pe care-l purta pe umăr, o puse jos. Era clar că cutia de sticlă fusese confecţionată pentru o galerie de artă sau pentru un muzeu. Marginea de jos era prinsă în cornier strălucitor de metal iar un lacăt zdravăn îi asigura securitatea. Baza cutiei era bine prinsă de altar. Jack nu se aşteptase la asta. Forţarea lacătului sau spargerea geamului putea declanşa o alarmă care să aducă imediat acolo alţi paznici.

Ştia că vor avea doar câteva secunde ca să se hotărască.

Spargerea geamului nu intra în discuţie. Zgomotul ar fi atras, oricum, atenţia. În plus, exista riscul serios ca greutatea jumătăţii superioare a cutiei să se prăbuşească peste manuscris şi să-l facă praf.

Se întoarse grăbit la intrare, ca să-i spună lui de Galais ce se întâmplase. Francezul se întoarse împreună cu el.

— Jack, zise de Galais, pierzi timpul. Ai o şurubelniţă în sac. Nu trebuie decât să scoţi din şuruburi întreaga cutie. O putem lua pe toată cu noi.

Jack clătină din cap.

— M-am gândit deja la asta. N-o putem face fără a strica manuscrisul. E extrem de fragil. Nici nu-ţi imaginezi cât de fragil. Doar agitându-l acolo ar fi suficient ca să se fărâme. Trebuie să descuiem lacătul.

— Mélac ar fi ştiut cum s-o facă. Însă nici unul dintre noi nu se pricepe.

Se întoarseră la intrare. Paznicii negară că ar fi avut vreo cheie sau acces la vreo cheie. Se auziră paşi la distanţă, venind înspre ei.

— În capelă! Repede! şopti Galcyzynski.

Se adăpostiră în zona mai întunecată, luând şi paznicii cu ei.

— Ce o să facem? întrebă Jack.

— Cred că am găsit, zise McBride. Dând arma lui de Galais, îl trase pe Jack mai adânc în capelă. Dă-mi repede lanterna aceea, exclamă el, aproape smulgând-o din mâna lui Jack.

Câteva clipe mai târziu, scoase un mic ţipăt de triumf. Jack îl văzu întinzându-se după un mic relicvariu ce se găsea într-o nişă din peretele lateral.

— La naiba, omule, nu poţi sparge sticla, încerca Jack să-l oprească.

— Nu fi atât de prost. N-am nici o intenţie să fac asta. Vrei să-mi ţii lanterna?

În vreme ce Jack lumina zona, McBride scoase un cuţit cu lama groasă din buzunar. Relicvariul era încrustat cu pietre preţioase, toate aşezate în monturi de argint, fixate în lemn. Era o chestiune de câteva clipe să găsească un diamant şi să-l scoată din montură.

Se apropie de cutia de sticlă. Zgomot de paşi în biserică şi sunet de voci. McBride le ignoră. Pe Jack îl apucă teama. A doua oară, n-aveau să mai scape.

— Ei bine, dacă-ţi aminteşti vreo rugăciune, zise McBride, atunci acesta e momentul s-o zici.

Puse diamantul pe o faţă a geamului şi apăsă.

— Fii atent...! exclamă Jack.

— Nu-ţi face griji, m-am gândit la asta.

Continuă să apese, mergând cu diamantul în sus, în linie dreaptă, circa şapte centimetri. Făcu o a doua tăietură paralela cu prima, cam la cincisprezece centimetri, şi uni cele două incizii cu linii orizontale, formând un mic dreptunghi. Împinse scurt dreptunghiul, care căzu în cutie. Nu se auzi nici o alarmă. Jack se rugă ca acea cutie să nu fi fost dotată cu alarmă tăcută.

— Uite, zise McBride, trăgându-l pe Jack mai aproape. Asta e partea cea mai grea. Ţine de asta, îi arată marginea superioara a spaţiului dreptunghiului rămas, în vreme ce eu o să tai restul.

Jack ţinu geamul în timp ce preotul decupa un al doilea dreptunghi, mult mai mare. De această dată, la împingere, Jack împiedica răsturnarea geamului peste manuscris. Scoaseră amândoi, cu grijă, panoul de sticlă şi îl aşezară pe podea.

Jack băgă mâna cu atenţie. Scoase extrem de încet şi de prudent, manuscrisul afară. Îl ţinu preţ de o clipă în mâini şi îl examină la lumina lanternei ţinută de McBride. Îi trebui câteva secunde ca să fie sigur. Nu exista nici cea mai mică îndoială. Obiectul din mâinile lui era cel autentic.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI ŞAPTE

Mănăstirea Surorilor Penitenţei
Czestochowa

De Galais obţinuse un fel de permis ecleziastic de la cardinalul Sienkiewicz pe baza căruia putea să intre în mănăstirea Surorilor Penitenţei. Permisul îi cerea stareţei să i-o aducă lui de Galais pe cea mai recentă novice, Maria von Freudiger şi, dacă novicea îşi exprima dorinţa de a pleca din mănăstire, îi permitea s-o facă fără nici un fel de restricţie. Termenii permisului erau clari şi neechivoci.

Maica Alice se supără. Permisul îi contesta autoritatea şi autonomia. Era pusă în pericol însăşi relaţia ei specială cu cardinalul Ciechanowski.

— Îmi pare rău rosti ea, înapoindu-i documentul lui de Galais, dar îmi este imposibil să mă conformez. Cardinalul n-are nici un drept aici. Orice astfel de încălcare a obiceiului cere aprobarea expresă a cardinalului Ciechanowski. V-aş ruga să vorbiţi direct cu el.

— În acest caz, cred că ar trebui să vă uitaţi şi la asta.

De Galais scoase o a doua hârtie din buzunar, pe care i-o înmână, fără nici un comentariu, stareţei. Aceasta o despături şi o parcurse rapid cu privirea; chipul îi păli vizibil. Fără a scoate un cuvânt, împături documentul la loc şi îl dădu înapoi preotului. Prin hârtia groasă se putea vedea greul sigiliu papal.

Veniseră numai de Galais şi Jack. Ceilalţi, însărcinaţi cu paza manuscrisului, se refugiaseră în apropiere, în casa unui membru al Societăţii. Ştiau că ar fi trebuit să plece din Czestochowa şi să pornească drept spre graniţă imediat ce obţinuseră ceea ce căutaseră. Jack însă insistase şi nimeni nu se simţise în stare, din punct de vedere moral, să-l respingă.

— Sunt sigur, zise de Galais că Sfântul Părinte se va dovedi indulgent în privinţa reformei vieţii religioase de aici. Presupunând, bineînţeles, că ştie sau că e conştient de dorinţa dumneavoastră de a coopera în alte chestiuni.

— Vă pierdeţi timpul, părinte, răspunse maica Alice. Maria von Freudiger nu se mai află aici. Soţul ei a luat-o acum două zile. Puteţi cerceta această casă, dar vă asigur că nu veţi da de urma ei. Regret ce s-a întâmplat. O să regret din toată inima. Şi-mi pare foarte rău pentru tânăra femeie. Dar nu mai pot schimba nimic. Sper că nu vor exista repercusiuni pentru această mănăstire.

De Galais se ridică în picioare. O privi pe bătrână, nesigur pe ceea ce avea de făcut. Ca multe alte persoane înainte, ea se supusese doar ordinelor. Fără îndoială, în fundul sufletului acţionase perfect motivată. Nu putea fi vorba aici de vină, de răzbunare sau de ciudă. Totuşi, într-un anume sens, pe care de Galais nu-l putea defini, se simţea acum în prezenţa răului.

— Nu, rosti el. Nu vor fi repercusiuni. Făcu o pauză, uitându-se la ea şi încercând să înţeleagă. Nu în această viaţă.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI OPT

Czestochowa
Vineri, 15 ianuarie

Pe oricare drum ar fi apucat, ca să ajungă la Roma, ar fi însemnat traversarea a cel puţin trei frontiere, Cehia, Austria şi Italia într-o direcţie, Germania, Austria şi Italia într-o alta sau Germania, Elveţia şi Italia într-o a treia. Nici măcar nu se gândeau să încerce prin teritoriul a ceea ce fusese cândva Iugoslavia. Călătoria aeriană era cea mai simplă cale, dar şi cea mai periculoasă. Nu îndrăzneau să încredinţeze manuscrisul altcuiva, nici poştei, nici unui serviciu de curierat.

— Ce ironie, nu-i aşa? zise de Galais. El şi ceilalţi se ascundeau într-o casă sigură din Cracovia. Afară ploua. Exact cu cincizeci de ani în urmă, când Rosewicz şi ceilalţi a trebuit să facă aceeaşi călătorie, n-au întâmpinat nici un necaz până la Roma. Poate ne vom descurca şi noi pe cont propriu.

— Uiţi, zise McBride, că Europa era inundată atunci de refugiaţi. Haosul era omniprezent. Exact condiţiile propice pentru ticăloşi ca ăştia să scape.

— Există o mulţime de refugiaţi şi acum, comentă Galcyzynski.

— Putem face asta? întrebă Erzberger. Să pozăm în refugiaţi, ca să ajungem în Germania sau Austria?

De Galais clătină din cap.

— Am convenit că cel mai bun plan e să rămânem aici în Polonia până când lucrurile se calmează, apoi să ieşim prin Suedia.

— Acum nu mai sunt atât de sigur, zise Erzberger. Nu contasem pe atenţia care se va acorda manuscrisului aici. Ar putea organiza o poteră uriaşă ca să ne prindă. Din uşă în uşă.

De Galais nu fu de acord.

— N-o s-o facă. Ultimul lucru pe care-l vrea Ciechanowski e ca Vaticanul să afle că manuscrisul a dispărut. Asta ar însemna un dezastru pentru Ligă. Fără manuscris, nu mai au aceleaşi argumente, mai ales faţă de Sfântul Părinte. Nu-şi pot permite să facă zgomot. Cel mai bun lucru pe care-l pot face e să închidă graniţele cât pot de bine, folosind vreo poveste ticluită despre comori ale bisericii, furate. Suntem în siguranţă cât stăm ascunşi.

— Dar nu şi Maria, interveni Jack.

Stătea separat de ceilalţi, privind pe fereastră la strada inundată de ploaie.

— Încearcă să nu-ţi mai faci griji, Jack. I-am rugat deja pe oamenii noştri din Germania să se ocupe de problemă. Măcar pentru a afla ce s-a întâmplat cu ea. Dacă există fie şi o şansă infimă de a o salva, te asigur că o să încercăm.

Jack nu răspunse. Urmărind ploaia curgând pe geam, o simţea pe Maria scăpându-i printre degete. Şi iubirea. Tinereţea, poate. Orice din trecut care însemna ceva pentru el – Caitlin, Siobhan, progresul lui în lumea ştiinţifică – culminase în Maria, şi, prin ea, se rupsese de el. Tot ce însemna manuscrisul şi descoperirea lui pentru el (şi, cum nu-şi mai putea imagina viaţa fără el, după ce îl ţinuse din nou în mâini, îl văzuse şi îl atinsese) nu părea decât o valoare pusă în balanţă cu viaţa Măriei. Dacă era nevoie, trebuia să facă schimbul.

Jack se deştepta în tăcere şi întuneric. Împărţea o cameră cu Gabriel McBride. Dormeau umăr lângă umăr pe cearceafuri subţiri, cu pături prea mici. Avusese un vis, un vis în care urmărea cum se umple o încăpere cu suluri arzând; arzând, şi totuşi rămânând intacte, ca focul de pe Sinai. Focul care vorbea.

Acum, în întuneric, amintirea focului i se părea o amintire a desfrâului. Se gândi la Hristos. Nu la galileanul palid din rugăciunile mamei, un lucrător minune, cu ochi albaştri, închipuit în praful imperiului de către europeni reci, ci un fariseu cu nas coroiat, cu piele închisă la culoare, pentru care focul şi desfrâul făceau în aceeaşi măsură parte din

nemaipomenitul plan al lui Dumnezeu, un visător de vise periculoase, fratele tatălui lui Jack.

Jack şi văzu Hristosul mergând, clătinându-se printr-un ghetou ca un beţiv, cu cârlionţii atârnându-i, cu boneta alunecându-i de pe cap, cu un sul din Tora sub braţul lui subţire, scuipat, lovit cu pietre, izbit cu picioarele, înconjurat de feţe ariene urâte, înconjurat de ochi albaştri şi păr blond, fugind de o cruce de mărimea întregii lumi. Îl văzu îmbrăcat în haină şi pantaloni cu dungi, cu un număr tatuat pe antebraţul stâng, împleticindu-se sub loviturile unui baston. În faţa lui, rânduri, rânduri de bărbaţi şi femei în pielea goală, cu coroane de spini pe capete, cu urme de bici pe spate, târându-se în tăcere printre uşile căscate ale unor camere de gazare, suficient de mari ca să încapă în ele întreaga umanitate.

Se gândi la încredere şi la trădarea încrederii, la focul care ardea şi la focul care nu ardea. Între sufletul lui şi cer nu se găsea nimic, în afara unor mulţimi de fantome care se învârteau în jurul lui.

Se dădu jos din pat, tremurând. Era îngrozitor de frig. Casei îi lipsea o încălzire potrivită. Era deja îmbrăcat în pantaloni şi pulover. McBride dormea profund. Îi auzi respiraţia regulată, ca într-un somn fără vise. Preotul era împăcat cu el însuşi, în mod sigur, Dumnezeu n-avea să-l trimită în focul iadului.

Îşi găsi pantofii şi îi încălţă.

Manuscrisul se afla unde îl lăsase mai devreme, în acea zi, după ce-l examinase cu atenţie, într-un dulap încuiat din capul scărilor. Cheia se odihnea încă în buzunarul lui. Deschise dulapul cu grijă şi scoase cilindrul. Acesta cântări ciudat de greu preţ de o clipă, ca şi cum secolele i-ar fi adăugat greutatea lor, apoi reveni la fel de uşor ca înainte.

În acel moment, se aprinse o lumină. Era Augustin de Galais care ţinea un pistol în mână.

— Jack. Credeam că am auzit un sunet. Ce faci?

Păru că observase cilindrul abia în acea secundă.

— Te rog, nu încerca să mă opreşti, Augustin.

Preotul se uită trist la el.

— De ce aş vrea să te opresc? Jack nu încercă să răspundă. N-o va lăsa să plece, Jack. Nici măcar pentru asta.

— Cred că greşeşti. Trebuie să încerc.

De Galais reflectă câteva clipe.

— Da, acceptă el. Trebuie să încerci. Dar nu cu manuscrisul. Nu e al tău, ca să te târguieşti cu el.

Jack clătină din cap.

— N-are un proprietar, replică el. Nici eu, nici tu şi nici papa nu suntem proprietarii lui. Tu îl vei îngropa dacă îl vei păstra. Sau vei avea grijă să fie îngropat. Asta ar fi o crimă. Mai mare decât jaful.

— Vreau să-l văd publicat, Jack. La fel de mult ca şi tine.

— Nu, nu-i adevărat. Trebuie să-l dai papei. Orice s-ar întâmplă, el trebuie să ştie că originalul e în siguranţă, că Crux Orientalis nu mai poate pune mâna pe el. O să-i spui că ar trebui să fie publicat, dar el nu te va asculta. Oamenii în poziţia lui nu ascultă niciodată voci ca a ta sau a mea, căci n-au auzul acordat. O să ascundă manuscrisul undeva. Sau o să-l ardă.

— Dar tu îl vei da lui von Freudiger. Sau lui Rosewicz. Ştii cum plănuiseră ei să-l folosească. Ce putere le va oferi. Eşti pregătit pentru asta? E conştiinţa ta pregătită pentru asta?

— Conştiinţa mea mă priveşte.

— Da. Nici nu pretind altfel. Dar nu şi când e vorba de manuscris. Asta e treaba mea.

De Galais ridică arma.

Jack se mişcă iute, folosindu-se de ezitarea instinctivă a preotului de a trage. Îl izbi cu toată forţa de care era în stare, cu pumnul, în plexul solar. Acesta icni, apoi se înăbuşi. Clătinându-se înapoi, braţul i se ridică, şi Jack îl apucă, înşfăcă arma şi i-o smulse din mână. Îi displăcea ceea ce făcea, dar mai mult de atât nu-i plăcea să se gândească la Maria speriată şi murind într-un coşmar pregătit de Karl.

Lovi preotul cu putere peste tâmplă. De Galais căzu fără o vorbă la podea, cu o expresie de surpriză şi trădare pe chip.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI NOUĂ

Amstorf, Germania

Paul nu-şi mai amintea când fusese ultima oară fericit şi nu putea concepe că ar mai putea fi fericit vreodată. Era prea tânăr ca să se gândească la sinucidere, chiar prea tânăr ca să ştie că există o asemenea opţiune. Dacă ar fi ştiut, ar fi îmbrăţişat ideea cu dragă inimă, ca un prizonier căutând cu disperare o spărtură în zidul celulei. Cu excepţia unui lucru: speranţa cotidiană că îşi va vedea din nou mama aplecându-se deasupra lui a doua zi, când se va trezi. Începuse din nou să ude patul şi în fiecare dimineaţă era dat jos cu brutalitate şi bătut. Leni, femeia care avea grijă de el, îl făcea bebeluş şi îi freca faţa de cearceaful ud, apoi îl băga sub un duş rece ca gheaţa. La început, plânsese când îl bătea, însă de curând lacrimile nu-i mai veneau aşa uşor. Altceva lua locul lor, ceva pentru care el nu avea cuvinte de descris. Nu ştia decât că era un sentiment rău, care n-avea să-l părăsească.

Aici nu existau jucării, nici jocuri şi nici alţi copii. Îşi inventase un prieten, pe nume Pieter, cu care discuta îndelung noaptea în pat; însă continua să-i fie un dor cumplit de maică-sa. Mesele reprezentau momente solemne, ca nişte afaceri între adulţi, cu instrucţiuni aspre privind terminarea mâncării din farfurie. Petrecea mult timp afară, chiar când ploua sau era ger. Leni spunea că trebuia „să se întărească”. Lui nu-i plăcea ideea de a fi întărit. Taică-său îi spusese că asta avea „să facă un bărbat din el“. Mai degrabă n-ar fi devenit bărbat, dacă la atâta se reducea acest fapt. Carapacea pe care începuse să şi-o construiască, încă din Essen, acea carapace pe care numai maică-sa fusese în stare să o penetreze, devenea cu fiecare zi mai dură şi mai groasă. Uneori, şi-o imagina ca pe o lespede grea de piatră, care împiedica pătrunderea oricărei lumini şi

oricărui sunet, ţinându-l în siguranţă faţă de vocea ascuţită a lui Leni.

Uşa se deschise şi Leni intră. Intra întotdeauna fără să bată la uşă, ca şi cum ar fi încercat să-l prindă făcând ceva râu sau gândindu-se la ceva rău. O dată îl prinsese vorbind cu Pieter şi îl bătuse pentru „visare cu ochii deschişi”. Lui nu-i plăcea deloc când ea intra fără să bată la uşă.

— Ridică-te, Paul. Trebuie să cobori imediat. Ai un vizitator.

Preţ de o clipa, inima îi bătu cu putere.

— E mami?

Leni nu răspunse. Paul ştia că ar fi fost plesnit dacă întreba a doua oară. Leni n-avea preferinţe în privinţa locului unde lovea sau a forţei loviturii. Ajunsese să se teamă de ea mai mult decât de oricare altă fiinţă umană, cu excepția tatălui său. Şi, bineînţeles, de Führer, al cărui chip serios îl privea din fotografii înrămate, aflate pe fiecare perete şi pe care el trebuia să-l iubească şi să-l onoreze. Se dădu jos din pat şi se duse la uşă cu capul drept şi rigid, ca un mic soldat, aşa cum i se spusese.

Karl von Freudiger aştepta jos, în biblioteca în care Paul era dus doar pentru pedepse. Văzându-şi tatăl acolo, crezu că avea să fie pedepsit pentru cine ştie ce greşeală.

— Bună, Paul. Ce mai faci?

— Foarte bine, tată. Dar tu?

— Te rog să stai jos, Paul. Am veşti neplăcute pentru tine.

— Despre mami?

Von Freudiger ezită.

— Mama ta e moartă, Paul. Nu o vei mai revedea. Înţelegi ce-ţi spun?

În vocea lui Karl nu se citea nici un pic de emoţie. Nu se aplecă să-şi atingă fiul sau să-l liniştească. Băiatul îl privi fără să priceapă.

— Poate că o să vină săptămână viitoare, zise el.

Karl clătină din cap.

— Nu, Paul. Mama ta e moartă. Când mor, oamenii pleacă. Pentru totdeauna. Mă ai pe mine acum. Pe mine, pe Iisus, pe Fürhrer.

Ceva din vocea sau maniera lui Karl, ceva din cuvintele folosite sau din gesturi, chiar dacă sărace, care acompaniaseră vorbele, ajunse până la copil.

— Nu, ţipă el. Nu te vreau. Nu-l vreau pe Iisus. Nu-l vreau pe Führer. O vreau pe mami.

Karl se ridică şi se duse la uşă.

— Leni, strigă el. Cred că e timpul ca Paul să alerge. Se întoarse şi se uită la copil. Aminteşte-ţi, Paul, că Iisus te urmăreşte tot timpul. El îmi spune când faci rele. Iar Führer-ul ne priveşte din ceruri, unde e şi mama ta. Trebuie să plec acum, Paul. Am nişte afaceri importante în Essen. Dar mă voi întoarce curând.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI

Cracovia, Polonia

Jack avu nevoie de două ore ca să găsească ce căuta: un hotel bun şi modern. Hotelul Grand, de pe strada Slawkowska, se deschisese cu numai câteva luni în urma şi strălucea încă de noutate, în contrast cu atât de multe din clădirile mai vechi ale oraşului, roase de ploaia acidă care cădea peste ele de la oţelăria Nowa Huta, din apropiere.

Avea încă mulţi bani la el, majoritatea în mărci germane. Nu putea spera că sosirea lui la o oră atât de neobişnuită, fără bagaj şi ducând cu el un paşaport irlandez ca singur mijloc de identificare, va putea trece neobservată. Cel mai mare risc pe care-l înfrunta era ca poliţia să aibă deja descrierea lui, pe care s-o fi trimis hotelurilor şi caselor de oaspeţi. Gândindu-se mai bine, îşi zise că n-aveau de ce să se deranjeze atât. În plus, el n-avea intenţia să rămână acolo mai mult decât era necesar.

Recepţionera se arată încântată de mărci. O clipă, crezu că ea avea să-i spună: „Este de ajuns, domnule”. Îi putea citi cu uşurinţă stinghereala.

— O cameră domnule? Da... da, bineînţeles. Pentru... cât timp?

— Nu mult. Doar astăzi. Până la prânz.

— Eu... Va trebui să plătiţi pentru întreaga noapte, domnule. Suma e de două milioane de zloţi.

Se dovedi că uriaşa sumă nu însemna, de fapt, decât un pic mai mult de o sută de lire sterline. Jack scoase trei sute de mărci.

— Ajunge?

Fata calculă rapid, îi dădu restul în zloţi şi îl întrebă dacă mai dorea ceva.

— Da, zise el. Vreau să nu mă deranjeze absolut nimeni.

Operatoarei internaţionale îi trebui doar câteva minute ca să găsească numărul şi să-i facă legătura cu Karl von Freudiger. Dură încă puţin până când Karl veni la telefon. Jack bănuia că întârzierea se datora punerii sub urmărire a telefonului lui.

— Aici e von Freudiger. Cu ce vă pot ajuta, doctore Gould?

— Puteţi să o aduceţi pe soţia dumneavoastră la telefon şi să mă lăsaţi să-i vorbesc?

— Soţia mea? Cu siguranţă că aţi greşit. Eu nu am soţie.

— Vă rog să nu vă jucaţi cu mine. Când v-am văzut ultima dată aveaţi soţie. Numele ei era Maria.

— Da, ştiu la cine vă referiţi. Acea femeie a intrat într-o mânăstire. Acum e mireasa lui Hristos sau va deveni în curând.

— V-am cerut să nu vă jucaţi cu mine. Ştiu deja că aţi scos-o din mănăstire acum două zile.

— Doctore Gould, ce vreţi, de fapt?

— Cred că ştiţi. Bănuiesc că aţi aflat că în posesia mea se află un lucru pe care-l doriţi. Poate fi al dumneavoastră din nou, cu câteva condiţii foarte simple.

O scurtă pauză, apoi vocea lui von Freudiger, schimbată.

— Adică?

Jack detecta nerăbdare în răspuns. Germanul nu se mai juca.

— Mai întâi, o veţi elibera pe Maria. În al doilea rând, dacă ea se decide să plece cu mine, nu vom fi urmăriţi şi nici împiedicaţi. Nici acum şi nici pe viitor. În al treilea rând, dacă ea îl cere pe fiul ei, Paul, i se va da voie să meargă împreună cu ea.

La celălalt capăt se lăsă tăcere. Jack se întrebă dacă îl depistaseră până acum.

— V-am mai spus, doctore Gould. Maria a ales haina monahală.

— Nu pot crede că sunteţi atât de prost. Am să vă explic mai clar. Dacă Maria păţeşte ceva din partea dumneavoastră sau din partea altcuiva, voi da foc manuscrisului. Este o promisiune. N-aveţi de ales dacă vreţi să intraţi în posesia papirusului. Trebuie să-i daţi drumul.

— De unde să ştiu eu că aveţi manuscrisul?

— Veţi şti când vi-l voi da.

— Cum rămâne cu asociaţii dumneavoastră? Nu-mi imaginez că vor coopera în privinţa asta.

— Nu vă faceţi griji în privinţa lor. Habar n-au unde mă aflu sau unde am pus manuscrisul.

Urmă o altă tăcere, mai lungă decât prima. Crezu că von Freudiger vorbeşte cu altcineva. Avu impresia că aude şoapte. Când vorbi din nou, von Freudiger se arătă încordat.

— Este de necrezut ce cereţi. Nu pot permite. Dar vreau manuscrisul. De aceea vă ofer un milion de mărci germane pe el. Asta dacă e în stare bună şi...

Jack trânti receptorul. Îi tremura mâna. Rămase şezând pe marginea patului, încercând să-şi recâştige controlul asupra respiraţiei. să i se ofere bani, ca şi cum von Freudiger l-ar fi crezut în stare de aşa ceva. Dar, dacă von Freudiger trăgea de timp? Dacă n-o putea aduce, intr-adevăr, pe Maria, la telefon?

Cu mâna încă tremurându-i, ridică din nou receptorul.

De această dată îi răspunse chiar von Freudiger. Jack i-o reteza imediat.

— Să lămurim un lucru încă de la început. Aici nu e vorba de bani şi de oferte de bani, oricât de mari ar fi. O fac pentru Maria. Libertatea ei e singurul lucru care contează pentru mine. Acum, vă rog să mi-o daţi la telefon.

— Dacă v-aş spune că e moartă? Că am scos-o din mănăstire ca s-o ucid?

Jack simţi că i se face rău.

— Voi distruge manuscrisul, răspunse el, încercând să nu-şi piardă controlul. Veţi pierde totul.

O pauză. Pentru Jack păru o veşnicie.

— Nu e aici. Nu e în casa asta. Am nevoie de timp s-o aduc.

Jack simţi o uşurare imensă.

— N-avem timp. Dacă e în viaţă, putem ajunge la o înţelegere. Am cuvântul dumneavoastră că nu i-aţi făcut rău?

O pauză lungă. Jack simţea că joacă un joc periculos. Se auzi un pârâit pe linia telefonică. Şi sunetul unei respiraţii.

— Aveţi cuvântul meu, răspunse, în sfârşit, von Freudiger. Vă va fi predată. Nimeni nu vi se pune în cale. Dar nu cumva să mai menţionaţi numele fiului meu dacă vreţi să scăpaţi cu viaţă din povestea asta. Deci, când puteţi aduce manuscrisul aici?

— Nu merge aşa. Ascultaţi-mă cu mare atenţie. Nu dispunem de aceleaşi forţe. Aveţi avantaje cu care eu nu mă pot pune: bani, oameni, arme. Asta înseamnă că, dacă vreţi să faceţi un târg, trebuie să jucaţi aşa cum vă spun eu. Dacă mă simt ameninţat, dispar. Iar manuscrisul dispare o dată cu mine. Acum, vă spun cum o să facem.

O nouă pauză, apoi von Freudiger reveni.

— Foarte bine. Ce vreţi să fac?

— În primul rând, am să fiu lăsat să plec liniştit din Polonia. Nu încercaţi să mă opriţi şi nu puneţi să fiu urmărit. N-aş fi în stare să mă măsor cu dumneavoastră, dar nici nu sunt lipsit de resurse. Voi lăsa manuscrisul în Polonia. Va fi în păstrarea unei terţe persoane, cu care am aranjat să intru în contact la fiecare patru ore. Dacă nu reuşesc să vorbesc cu această persoană timp de opt ore, manuscrisul va fi distrus. S-a înţeles?

— Da. Şi apoi?

— O veţi pregăti pe Maria să se întâlnească cu mine, când şi unde decid eu, în următoarele câteva zile. Dacă ea nu va veni la întâlnire, voi ordona ca manuscrisul să fie ars. E limpede?

— Perfect Ce se va întâmplă după aceea?

— Deocamdată ajunge cât ştiţi. O să vă caut eu.

Jack lăsă receptorul jos. În încăpere nu era deosebit de cald, însă el transpira. Voia o baie şi un somn bun, dar ştia că asta ar fi fost o greşeală fatală. Avea lucruri mai importante de făcut

Karl von Freudiger lăsă receptorul jos, apoi îl ridică şi formă un număr.

— Von Freudiger. Ei bine?

— Grand Hotel din Cracovia. Camera 319.

— Faceţi tot ce puteţi.

Lăsă din nou receptorul în furcă şi se întoarse spre un bărbat aşezat lângă birou.

— Ce crezi? Spune adevărul?

Parker înălţă din umeri.

— Poate. Am aflat multe despre el câtă vreme a fost în Londra. În esenţă, e cinstit. Însă miza e mare pentru el.

— Te poţi descurca?

Parker încuviinţă din cap.

— Cred că da. Dar tu?

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI UNU

Dublin
Luni, 18 ianuarie

Intră în Dublin dimineaţa, urmărit de amintiri, aruncând priviri în stânga şi în dreapta, ca un criminal care se întoarce la locul crimei. Crima tuturor. Trecând prin nebunia din aeroport, de jur împrejurul lui oamenii vorbeau cu voci ca a lui, cu intonaţii din Ballsbridge, Sandymount sau Howth; cu toate acestea se simţea străin printre ei. În taxi urmări oraşul alunecând pe lângă el ca o metropolă ciudată, ca o localitate a altcuiva. Un oraş faimos pentru uşile sale, a cărui realitate consta în pereţii vârâţi în pereţi. Un oraş labirint, plin de alei înfundate şi cotituri întortocheate. Undeva, în cadrul lui, erau înmormântate soţia şi fiica lui. Iar cu ele era înmormântat şi trecutul.

Îl aştepta o cameră la Hotelul Buswell, pe care o rezervase prin telefon înainte de a pleca de pe aeroportul Heathrow. Singurul lui bagaj era valijoara în care ţinea manuscrisul. Ar fi fost o prostie, ba chiar un lucru periculos să lase manuscrisul în Cracovia. N-avea de gând să-l scape de sub ochi. După ce încuie uşa, dormi până la mijlocul amiezii.

Magazinul Brown Thomas de pe strada Grafton se găsea aproape. Îşi cumpărase de acolo două schimburi de haine. După aceea intră la Bewley ca să bea o cafea, privind în tot acest timp în jurul lui ca să-şi dea seama dacă e urmărit. Valijoara nu-l părăsi nici o clipă.

Îl sună pe von Freudiger dintr-o cabină telefonică, în apropiere de parc, lângă care o flaşnetă cânta „An Londubh is an Cheirseach“. Soarele asfinţise. În seara care se lăsa, muzica părea mai degrabă magică decât omenească.

— Mâine dimineaţă, rosti el. Ora zece, la poarta din faţă de la Trinity College. Să nu întârzii. Tu şi Maria, fără nimeni altcineva. După ce Maria şi cu mine vom fi în siguranţă, o să-ţi spun unde e manuscrisul.

— De unde ştiu că nu mă vei trişa?

— Va trebui să ne asumăm amândoi acest risc. Eu am mai mult de pierdut. Aşa că o să facem după regulile mele.

— Nu pot s-o rezolv atât de repede.

— Ba poţi. Am verificat orarele. O poţi face, lejer.

— Spune-mi unde e manuscrisul acum? Maria va fi acolo mâine dimineaţă. Promit.

Jack lăsă receptorul jos.

E greu să vezi direct poarta din faţă de la Trinity College dintr-un ascunziş, în afară de cazul că treci prin faţa ei într-o maşină sau într-un autobuz. Jack trecu pe acolo de trei ori pe puntea superioară a câte unui autobuz, pe care-l lua de fiecare dată de pe strada Pearse. La cea de-a treia trecere îi văzu.

Nu se aştepta să fie păcălit de Karl înainte ca acesta să se asigure în privinţa manuscrisului. Nu-şi imagina însă că Liga îi va scăpa din ochi, pe el sau pe Maria. Iar o dată ce manuscrisul avea să ajungă din nou în mâinile lor...

Cobori din autobuz pe strada Nassau şi intră în colegiu prin noua intrare laterală, care nu existase pe vremea când lucra el acolo. Ajunse în timp în curtea din faţă. Era aproape zece şi jumătate.

Karl cerceta nervos mulţimea. Purta o haină scurtă verde şi ducea cu el o umbrelă. Lângă el, Maria stătea la fel de nemişcată ca statuile lui Burke şi Goldsmith care-i încadrau. Jack o privi o vreme, ca în transă, neobservat în vestibulul întunecos de lângă cabina portarului. Şi-o aminti pe sora ei stând în acelaşi loc cu mulţi ani în urmă, îmbrăcată cu o rochie de vară, aşteptându-l după curs sau la prânz, sau seara înainte de a merge împreună la teatru. Cercul se închidea. Peste câteva clipe avea să afle şi el unde ajunsese.

Ieşi din umbră. Maria îl văzu prima. Nu ţipă şi nici nu alergă spre el. El nu se aşteptase la asta. Însă văzuse suficient de mult în ochii ei ca să ştie că făcuse ce trebuia, indiferent de ce s-ar fi

întâmplat. Era palidă şi obrajii i se scofâlciseră în câteva săptămâni. Se duse la ea şi o luă de mână.

— O să găseşti manuscrisul în Rubrics, îi spuse el lui Karl. A treia uşă. Dar va trebui să te grăbeşti înainte ca vreun tip cu ochiul mai ager să dea peste el şi să-l înşface.

— Rubrics?

Karl se holbă la Jack, neînţelegând.

— Interesează-te la portar, îl sfătui Jack, începând să fugă împreună cu Maria.

Acesta era momentul cel mai potrivit pentru un glonţ, dacă li se pregătise aşa ceva.

Parker îi văzu venind. Îşi poziţionase oamenii în toate colţurile dinspre gradina colegiului: unul în faţa Băncii Irlandei, unul în colţul străzii College, unul în poziţie opusă, pe diagonală. El însuşi stătea la piciorul statuii lui Grattan, în imediata apropiere a porţii colegiului.

Văzându-l pe Jack şi pe Maria începând să traverseze strada, vorbi repede într-o staţie portabilă.

Jack închiriase o maşină de la firma Boland’s pe strada Pearse. Se baza pe emoţia cauzată de manuscris, ca să obţină timp pentru a dispărea împreună cu Maria. Maşina era parcată în faţa băncii: amenda pentru parcare ilegală fusese cea mai mică problemă dintre grijile lui Jack.

Îi văzu venind chiar în clipa în care atinsese portiera. Erau patru oameni cu totul, care se apropiau cu rapiditate. Îl recunoscu imediat pe Parker. Ţinea o armă în mână, ascunsă sub faldurile paltonului.

— Te rog să nu faci scandal, Jack. Nu vreau să-i alarmăm pe alţii. Dacă va trebui, o să te executăm aici.

Maria se întoarse spre el.

— Simon, ce se întâmplă? Unde e Jeremy?

— Jeremy e mort.

Jack o mângâie pe mână.

— Acum lucrează pentru ei. L-am văzut vizitând casa tatălui tău din Paris.

Maria îl privi alarmată pe Parker,

— E adevărat, Simon?

— Nu pentru ei, preciză Parker, în loc de răspuns. Cu ei. Îmi pare rău, însă sunt prea multe în joc. Aş vrea ca tu şi Jack să veniţi cu noi în tăcere.

— Simon, nu trebuie să faci asta. Ai ceea ce vrei. Karl tocmai s-a dus să-l ia. Eu şi Jack nu vrem decât să scăpăm de toate astea. Te rog.

— Îmi pare rău, Maria, răspunse Parker. Nu e aşa de simplu. V-aş da drumul dacă aş putea. Dar n-am de ales. Karl vă vrea morţi. Vrea ca eu să vă omor. Trebuie să se convingă că poate avea încredere în mine. Încercaţi să nu îngreunaţi situaţia şi mai mult.

Acestea fură ultimele lui cuvinte. Din senin, lângă ei opriră două maşini în scrâşnet de frâne, aproape provocând un ambuteiaj. Din fiecare maşină se iviră oameni mascaţi. Parker şi oamenii lui se întoarseră, scoţând armele de sub paltoane.

Nu avură nici o şansă. Mascaţii deschiseră focul imediat, lichidându-i pe toţi patru, prin împuşcare în cap.

— Pentru numele lui Dumnezeu, omule, urcă-te în maşina ta şi şterge-o de aici.

Unul dintre pistolari îl apucă pe Jack de braţ. Vocea avea accent irlandez.

Pistolarii se urcară înapoi în maşini, demarară în trombă înainte de a apuca să închidă portierele. De jur împrejur, se opreau maşini şi alergau pietoni, unii cât mai departe de locul accidentului, alţii apropiindu-se din curiozitate. Şoseaua era plină de sânge. Jack îl văzu pe Parker încercând să se ridice, apoi recăzând pe asfalt. Maria îngenunche lângă capul lui Parker. Prea târziu însă. Viaţa îl părăsise.

Un bărbat se detaşă din mulţime şi veni repede spre Jack şi Maria Jack îşi înălţă privirea Era Gabriel McBride.

— Du-o de aici, Jack. Plecaţi cât mai puteţi.

— De unde ştiai că vom fi aici?

— Ai fost urmărit, Jack. Am pus sub observaţie telefonul lui von Freudiger.

— Ce naiba se întâmplă?

— Vei afla din ziarele de seară. Acum, şterge-o înainte să apară copoii.

Rubrics este o clădire de la începutul secolului al optsprezecelea din cărămidă roşie, nelalocul ei în peisajul de piatră cenuşie care se ridicase de atunci în jurul ei. Se intersectează cu Trinity College în cruce, în spatele clădirilor principale. Cilindrul cu sul se afla într-o cutie de carton la piciorul celui de al treilea rând de scări. Karl deschise şi extrase cu grijă ce se afla înăuntrul; un sul de papirus. Irlandezul se ţinuse de cuvânt. Lui Karl aproape îi părea rău că fusese nevoit să-l omoare. Zâmbind, strecură manuscrisul la loc în cilindrul lui.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI DOI

Jack şi Maria părăsiră Dublinul cu primul zbor. Lufthansa opera zboruri directe la München, vinerea şi în week-end-uri, astfel că fură nevoiţi să zboare la Londra pentru a prinde o cursă de prânz spre München. Undeva, în zona Canalului, Jack prinse un buletin de ştiri BBC.

În Republica Irlanda a fost organizată o poteră pentru a găsi pistolarii IRA responsabili de moartea a patru oameni de afaceri englezi în Dublin, azi dimineaţă. Împuşcăturile au avut loc lângă sediul Băncii Irlandei din centrul Dublinului, la puţin timp după ora zece, când un grup de terorişti mascaţi a deschis focul de la mică distanţă. Victimele, care n-au fost încă identificate, au murit imediat din cauza gloanţelor primite în cap. În declaraţia INLA, Armata Irlandeză de Eliberare Naţională, s-a afirmat că cele patru victime fuseseră membri importanţi ai serviciilor de spionaj britanice, trimişi în Dublin pentru sabotaj politic. Autorităţile britanice nu au negat încă această afirmaţie.

Jack îi explică Măriei de Gabriel McBride şi despre prietenii acestuia. Îi mai povesti tot ce ştia despre Felix şi Parker. Destul de curios, buletinul de ştiri continuă cu un anunţ care se potrivea de minune cu ceea ce trebuia el să mărturisească. Anunţul fusese introdus în buletin mai mult ca o curiozitate.

Un bătrân, care pretinde a fi locotenentul Peter Ramsey, un ofiţer al serviciului de spionaj britanic în timpul Celui de-al Doilea Război Mondial, a apărut în Londra în această dimineaţă. El a sosit fără nici un fel de documente, cu o cursă Aeroflot de la Moscova. Conform unei declaraţii pe care a dat-o presei, în curând vor apărea şi alţi agenţi britanici dispăruţi.

Soţia locotenentului Ramsey, Ethel, o văduvă de război care locuieşte în Birkenhead, a leşinat când a auzit vestea. Soţul ei a fost dat dispărut în acţiune în 1944 şi a fost declarat oficial mort la sfârşitul războiului. Peter Ramsey, dacă acesta e

numele omului de pe aeroportul din Londra, ar putea fi unul dintre cei aproximativ 30.000 de prizonieri aliaţi, eliberaţi de trupele sovietice la sfârşitul Celui de-al Doilea Război Mondial, despre care se crede că au fost ulterior mutaţi în lagăre de muncă din interiorul Uniunii Sovietice. Vara trecută, preşedintele rus Boris Elţân a recunoscut existenţa în această ţară a unor prizonieri de război americani din Vietnam, Coreea şi fostele teritorii ocupate de nazişti. Se aşteaptă ca doamna Ramsey să se întâlnească cu bărbatul care susţine că este soţul ei, în cursul acestei seri.

— Kossenkova a fost ucisă la Londra împreună cu Felix, zise Jack. Fără ea, care să controleze situaţia în Rusia, probabil că cineva a decis să ridice capacul cutiei cu secrete. Parker voia să încheie un târg cu tatăl tău. Un fel de încercare de limitare a stricăciunilor. Cred că aşa ar fi denumit-o el.

Maria vorbi foarte puţin. Îl ţinea pe Jack de mână şi îi zâmbea din când în când, însă gândurile ei erau în mare măsură în altă parte. Ştia că, dacă n-avea să ajungă la Paul acum, Karl putea duce băiatul undeva unde ea n-avea să-l mai găsească niciodată. Cu imensele resurse pe care le avea la dispoziţie, soţul ei nu trebuia decât să ridice un deget ca să-l facă pe Paul să dispară fără urmă.

Rămaseră în München câteva ore, ca să rezolve unele chestiuni esenţiale. Contul bancar al Mariei nu fusese îngheţat, aşa cum se temuse ea. Scoase din bancă o sumă mare, deschise un cont separat sub un alt nume şi dădu instrucţiuni ca în acest cont să i se verse tot ce mai rămăsese din contul din Essen.

După aceea vizitară pe unul dintre avocaţii de frunte din München, un bărbat pe nume Hassler, care-şi avea biroul în Königsplatz. Hassler era un bărbat masiv, bărbos, căruia îi plăcea decorul luxos. Era clar că el îşi crease o existenţă plăcută din suferinţele altor oameni.

— *Grüss Gott*, rosti el, ridicându-se în picioare când Maria şi Jack intrară în biroul lui.

— Vă mulţumim că ne-aţi primit atât de repede, zise Maria.

Ştia foarte bine că numele şi banii ei transformaseră o aşteptare de trei săptămâni într-una de numai trei minute.

— Draga mea Frau von Freudiger, sunt la dispoziţia dumneavoastră. Vreau doar să ştiu de ce aţi venit până la München ca să găsiţi un avocat. Staţi jos. Şi dumneavoastră, Herr...?

— Gould. Doctor Gould.

—*Es freut mich. Bitte nehmen Sie Platz.*

Hassler ascultă cu detaşare profesională descrierea pe care i-o făcu Maria în legătură cu răpirea lui Paul. În schimbul unei recompense grase (şi prin prisma altor recompense ce aveau să vină), avocatul declară că era dispus să demareze măsurile necesare pentru începerea acţiunii legale împotriva lui Karl.

— În orice caz, până când cazul va ajunge la tribunal, zise el, nu putem face prea multe. Bineînţeles că vom cere să vi se permită accesul temporar la băiat. Din nefericire, fără o astfel de regulă, autorităţile nu pot face nimic pentru dumneavoastră. O s-o pun pe secretara mea să pregătească o petiţie prin care vom cere soţului dumneavoastră să coopereze în privinţa oricărei cereri rezonabile pe care aţi avea-o în perioada interimară. În petiţie voi sublinia că orice refuz din partea lui de a se conforma cererii se poate întoarce împotrivă-i când cazul va ajunge în faţa unui judecător. E suficient?

Maria clătină din cap.

— Vreau să-l văd pe Paul şi să mă asigur că soţul meu nu încearcă să-l ducă în altă parte. Petiţia dumneavoastră are suficientă forţă legală pentru aşa ceva? Soţul meu este un om puternic. Chestiunile legale nu prea constituie un obstacol pentru el.

— Aţi putea cere poliţiei să vă dea pe cineva să vă însoţească. Dacă băiatul îşi exprimă dorinţa de a merge cu dumneavoastră, soţul nu prea are cum să-l oprească. Însă nu sunt convins că poliţia locală va dori să se amestece într-o dispută casnică. Dacă sunteţi dispusă să aşteptaţi până mâine dimineaţă, voi contacta un prieten de la sediul poliţiei de aici, din München.

— Sunteţi foarte amabil. Dar vreau să-l văd pe Paul azi, dacă e posibil. Dumneavoastră scrieţi scrisoarea. Nu va rezolva nimic cu Karl, dar poate fi de ajuns să-i convingă pe oamenii care îl supraveghează pe Paul.

Cincisprezece minute mai târziu, documentul era gata. Hassler îi conduse până la uşă.

— Reveniţi dimineaţă dacă n-aveţi noroc, zise el. O să vă dăm fiul înapoi în grijă cel mai târziu până mâine la ora asta. Maria clătină din cap şi se întoarse să plece. Frau von Freudiger. Nu vreau să par deplasat, dar dacă va fi... Avocatul făcu o pauză. Dacă va fi vorba de un divorţ, vă rog să ţineţi minte că eu vă pot garanta discreţie maximă. Clienţii mei provin din cele mai bune pături ale societăţii. Mă pricep la genul de probleme pe care le poate întâmpina o femeie în poziţia dumneavoastră. Vă rog să vă gândiţi foarte serios la această chestiune.

Maria îi mulţumi şi plecă.

După ce se întoarse în cabinet, Hassler rămase multă vreme la biroul lui, contemplând tabloul de pe peretele din faţa lui, un Balthus pe care îl cumpărase cu zece ani înainte în Geneva. Nu ajunsese în poziţia pe care o deţinea astăzi fără să ştie câte ceva despre persoanele importante din Germania şi despre puterea deţinută de aceştia. Îşi privi ceasul de pe birou. Ziua de lucru se terminase, la ora opt avea o întâlnire la cină.

Apucă telefonul şi vorbi cu secretara lui.

— Domnişoara Schneider, vreau să-mi obţineţi o legătură telefonică. Numele e von Freudiger. Herr Karl Freudiger. Locuieşte în Essen. Dacă nu e acolo, află unde e: trebuie să aibă un telefon mobil.

De Galais îi dăduse Mariei o adresă a casei unde era ţinut Paul. Îi spusese că se găsea într-un perimetru de cinci acri de grădină izolată, la periferia localităţii Amstorf, aflată pe drumul îngust dintre cele două orăşele Simbach, în apropiere de frontiera austriaca.

Închiriară o maşină şi o porniră drept într-acolo. Când plecaseră de la Hassler, afară se întunecase deja. Jack conduse cât de repede putu. În Amstorf, Maria întrebă la un han unde se găsea casa lui von Freudiger. fără a ezita, femeia din spatele tejghelei îi dădu indicaţii precise. Ieşiră din sat şi intrară pe un drum de ţară cu multe meandre.

Cinci minute mai târziu, Jack se opri în faţa unor porţi grele, montate între doi stâlpi înalţi. La capătul unei alei lungi se

vedea o mare vilă bavareză, cu acoperiş ascuţit, cuibărită într-un semicerc de copaci înalţi. Ferestrele erau luminate. Jack cobori din maşină. Spre surprinderea lui, porţile nu erau încuiate, împinse una până la capăt şi se întoarse la maşină. Pe ambele laturi ale porţilor se vedeau camere de luat vederi.

Parcară maşina în faţa uşii de la intrare şi coborâră. În faţa casei se mai găsea o maşina, un mic Mercedes.

— Ăsta e a lui Karl, şopti Maria. Îl ţine la München, ca să-l folosească în călătoriile de afaceri.

Jack se aştepta să fie întâmpinat de paznici, dar atmosfera era paşnică.

— Nu-mi place, rosti Maria. E prea multă linişte.

Uşa era descuiata. Jack descoperi soneria şi apăsă pe buton. O dată, de doua ori. Nu veni nimeni. Împinse uşa şi intrară amândoi într-un hol imens, lambrisat cu stejar. Ferestrele înalte de deasupra scării reflectau lumina De jur împrejur, pereţii erau decoraţi cu diverse însemne naziste: steaguri, insigne SS, portrete ale lui Hitler. Casa era tăcută.

— S-a întâmplat ceva Jack. Ceva nu e în regulă. Karl a ajuns înaintea noastră aici.

— Mă duc să văd. Tu stai aici.

— Nu, vin cu tine. Dacă e Karl aici, trebuie să-i vorbesc. Să apelez la bunul lui simţ.

— Crezi că o să te asculte?

— Îi voi spune că am fost la Hassler.

Jack era sceptic în privinţa impactului pe care această veste l-ar fi avut asupra lui Karl, însă nu zise nimic. Intrară în prima cameră pe stânga, un mic salon luminat de fotografii color ale lui Hitler şi Himmler. Era goală. A doua încăpere era o mică sală de gimnastică, dotată cu spaliere, cal cu mânere, inele şi paralele. Era o cameră friguroasă. În spaţiile libere rămase pe pereţi, cineva atârnase fotografii de copii germani practicând exerciţii de gimnastică.

Traversară holul şi deschiseră uşa încăperii din dreapta. Era o mică bibliotecă. Ca şi holul, era decorată cu amintiri ale Celui de-al Treilea Reich; însă aici obiectele aveau o notă mult mai personală. Se vedeau pe pereţi câteva fotografii ale lui Reinhold von Freudiger, în uniforma lui de gală SS, în compania mai multor demnitari ai Reichului; vitrine de sticlă conţinând arme;

câteva pumnale de ceremonie atârnând de panglici de mătase; o baionetă; o şapcă SS cu insigna de cap de mort.

În mijlocul încăperii, se găsea un birou mare de mahon. Pe el erau aranjate stive de dosare, toate protejate de învelitori verzi. Nu dosarele atraseră atenţia lui Jack. Pe birou, se vedea un cilindru de metal. Era recipientul pe care Jack îl lăsase în Rubrics, la Trinity College în acea dimineaţă. Lângă el zăceau fragmentele unui papirus, rupte şi împrăştiate peste tot.

Jack se duse la birou şi întinse mâna să ia unul dintre fragmente. În aceeaşi secundă, privirea lui fu atrasă de ceva din spatele biroului. O baltă mare de sânge acoperea covorul.

— Râmâi pe loc, zise el.

— Cee?

Jack înconjură biroul. Cu faţa în jos, într-o baltă de sânge se vedea cadavrul unui bărbat. Era clar că individul murise. Ceafa îi fusese aproape despicată. lângă trup se găsea arma crimei, o spadă lungă, armă care era folosită de unele frăţii studenţeşti de extremă dreaptă pentru duel. Probabil că spada fusese un ornament care decorase pereţii.

Jack îngenunche lângă cadavru şi îl întoarse cu faţa în sus. O auzi pe Maria ţipând în spatele lui. Mortul era Karl von Freudiger.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI TREI

Se auzi un sunet la uşă. Maria se răsuci pe călcâie. În cadrul uşii se găsea o femeie care tăcea şi privea spre ei cu o expresie amestecată de frică şi ură pe chip. Avea cam patruzeci de ani. Părul îi încărunţise şi era tăiat scurt. Purta o rochie lungă, neagră. Chipul, hainele şi mâinile îi erau acoperite cu sânge uscat. În mâna dreaptă ţinea un pistol îndreptat spre Maria.

— A spus el că o să veniţi. Credeam că ajungeţi mai devreme. Dacă aţi fi ajuns, poate că aţi mai fi putut face ceva. Acum e prea târziu.

— Tu ai făcut asta? întrebă Maria.

Nu simţea nimic pentru Karl; moartea lui nu îi afecta cu nimic viaţa. Simţea însă cum i se instaura groaza în suflet, groaza că acela care îl omorâse pe Karl îl atacase şi pe fiul ei.

Femeia făcu ochii mari.

— Eu? Să-l omor? Drept ce mă luaţi? Asta e opera tatălui dumitale.

Maria se uită la ea, refuzând să-i creadă spusele. Jack părăsi cadavrul lui Karl şi veni lângă Maria, înconjurându-i umărul cu braţul.

— Nu pricep. Ce legătură a putut avea tata cu asta? Nu ştiu ce vrei să spui.

— Nu? Ei bine, eu am fost aici când s-a întâmplat. Dacă aş fi avut arma asta cu mine, l-aş fi împuşcat pe loc.

— Unde-i Paul? întreba Maria. Ce ai făcut cu el.

— Eu? Eu n-am făcut nimic. Tatăl dumitale e vinovat de tot.

Maria era pe punctul de a izbucni într-o criză de isterie, întrebă din nou, cu voce tremurândă:

— Te-am întrebat unde e. Trebuie să-mi spui. A păţit ceva?

— L-a luat tatăl dumitale. Acum mai bine de o oră. Asta-i tot ce ştiu. Dacă nu v-aţi fi amestecat, nimic din toate astea nu s-ar fi petrecut.

Femeia continua să ţină pistolul îndreptat spre Maria.

— Cum s-a întâmplat? se interesa Maria. Ce a făcut tatăl meu? De ce l-a luat pe Paul?

— Tatăl dumitale a venit aici în jurul prânzului. Eu i-am dat drumul înăuntru, bineînţeles; voia să-şi vadă nepotul. Herr von Freudiger lăsase ordin ca dânsul să fie oricând primit. A petrecut ceva timp cu Paul, apoi l-a aşteptat în biblioteca pe soţul dumitale. A ascultat radioul o vreme. Eu i-am dat ceva să mănânce. Era foarte nerăbdător, părea să ticluiască ceva. Se tot uita la ceas.

Herr von Freudiger a venit cam cu două ceasuri în urmă. L-am întrebat dacă vrea ceva sa mănânce, însă el a venit drept aici, în bibliotecă. „Aşteaptă afară, Leni, mi-a zis el. O să bem şampanie, ca să sărbătorim.” Astea au fost ultimele cuvinte pe care mi le-a spus. Cam la un minut după ce a intrat a început cearta îi auzeam ţipând tocmai din bucătărie, unde mă dusesem să scot şampania de la frigider. S-au certat multă vreme. Apoi s-a auzit un zgomot de ceva greu căzând, după care s-a lăsat liniştea.

— Ai idee pentru ce se certau? întrebă Jack.

Abia putea să înţeleagă câte ceva din conversaţie cu cunoştinţele lui limitate de germană.

— Pentru acelea răspunse femeia arătând cu mâna liberă spre rămăşiţele unui papirus de pe birou.

— Cred că acum pricep, zise Jack.

— Ce pricepi?

Maria nu-şi lua privirea de la femeie şi de la arma din mâna ei.

— De ce tatăl tău era atât de furios. Şi-a dat seama că a fost tras pe sfoară. Că acum nu mai exista o a doua şansă. Făcu o pauză. Manuscrisul pe care l-a adus Karl din Dublin nu era cel al lui Iisus, chiar dacă semăna cu el. Eu am intrat în Chester Beatty noaptea trecută; e surprinzător de uşor dacă ştii cum să eviţi sistemul de alarmă, pe care nimeni nu l-a schimbat de când lucram acolo.

Am luat un manuscris din primul secol, similar în dimensiuni şi scris de mâna cu manuscrisul la care se aştepta Karl. Cred că un cilindru gol ar fi mers la fel de bine, însă nu m-am aşteptat să fie atât de uşor să-l duc pe Karl de nas.

Probabil că tatăl tău şi-a ieşit din minţi când a văzut ce i-am făcut. Karl n-ar fi ghicit niciodată că manuscrisele au fost schimbate, însă tatăl tău a observat imediat. El cunoştea manuscrisul lui Iisus pe dinafară.

Maria se întoarse către femeie.

— De ce l-a ucis tatăl meu pe Karl? Numai pentru că se lăsase păcălit de Jack? Menajera păru să ezite. Haide. Spuneai că ţipau. Trebuie să fi auzit.

— Tatăl dumitale voia să-şi ia nepotul. A spus că s-a terminat totul, că pierduseră totul. Herr von Freudiger a încercat să discute cu el. Spunea că manuscrisul nu era important, că puteau câştiga şi fără el. Apoi tatăl dumitale l-a ucis. După aceea, l-am văzut ieşind ca o furtună din bibliotecă şi urcând scările. Am intrat aici şi l-am găsit pe soţul dumitale zăcând. N-am ştiut ce să fac. Am găsit arma asta şi m-am dus după el, însă nu ştiam ce trebuia să fac. Nimeni nu-mi dăduse vreun ordin şi nu puteam lua legătura cu nimeni în timp util. Eram înfricoşată.

L-am văzut pe tatăl dumitale coborând scările cu Paul. Era... Ezită. Părea ieşit din minţi. Ţipa şi blestema tot timpul. Un nebun. Ţinea strâns băiatul. Nu puteam face nimic, din pricina fricii de a nu-l răni pe Paul.

— Unde l-a dus?

Maria intrase în panică. Se temea îngrozitor pentru fiul ei.

Femeia clătină din cap.

— Habar n-am. Pur şi simplu, a ieşit, l-a pus pe Paul în maşină, după care şi-a luat zborul. Nu ştiu unde s-au dus.

— Gândeşte-te, femeie, o presa Jack. A spus ceva? Se întorcea la Paris? În Polonia? Încotro, pentru numele lui Dumnezeu?

— Irlanda, şopti femeia. Acum îmi amintesc. În timp ce se certau, el a spus că avea să-l ducă pe Paul în Irlanda. Într-un loc denumit Summerlawn. Are sens?

— Summerlawn, exclamă Jack. Îl duce la Summerlawn. Dar de ce? Nu înţeleg. Locul acela e ars până la temelii. Acum nu mai e nimic acolo.

Maria privi în jur cu ochi îngroziţi.

— Oh, Doamne, Jack. Cred că ştiu. Nu ştiai ce s-a întâmplat, cum a ajuns să ardă Summerlawn?

Jack clătină din cap. Se simţea amorţit; totul ieşise de sub controlul lui.

— Au încercat să-i ia casa. Urma să fie o achiziţie forţată. Eu eram plecată; el locuia singur acolo. În noaptea incendiului m-a sunat. A spus că nu-i va lăsa să pună labele pe acel loc, că mai bine ar vedea totul ars decât să-i lase pe idioţii aceia să transforme locul într-o atracţie pentru turişti. I-a dat chiar el foc, Jack. A scos de acolo mobila cea mai bună, tablourile, cărţile, manuscrisele. Apoi a luat o canistră de benzină şi a dat foc Summerlawn-ului. Se uită la Jack. Ochii i se umplură de lacrimi. Nu pricepi? continuă ea. Eu îl cunosc, Jack. Îl cunosc mai bine decât oricine. Vrea să procedeze la fel cu Paul. Nu poate suporta gândul că planurile lui s-au dus naibii şi că nepotul lui nu mai beneficiază de destinul pregătit. Mai degrabă l-ar ucide decât să vadă că se întâmplă aşa ceva.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI PATRU

— Dă-mi arma, rosti Jack, întinzând mâna. Te rog.

Era clar că femeia era pe punctul de a exploda. Nervii îi erau întinşi la maximum. Fără un superior, fără ca cineva să-i dea ordine, ea nu însemna nimic. Deci era cu atât mai periculoasă. În nimicnicia lor, Leni-ile acestei lumi sunt gata să lovească fără a mai gândi.

— Ştiu cine eşti, zise ea, înaintând cu un pas şi îndreptând revolverul spre Jack. Tu eşti evreul, jidanul împuţit care s-a culcat cu mama lui Paul.

— Cine ţi-a spus asta?

— Herr von Freudiger, bineînţeles. El a ştiut tot timpul. Probabil că l-ai crezut idiot; însă el ştia. Ştia totul.

— Acum nu mai are nici o importanţă, replică Jack. Von Freudiger e mort. Însă mai e timp să-l salvăm pe Paul. Trebuie să ne laşi să plecăm. Noi îl mai putem opri pe Rosewicz.

Leni clătină din cap.

— Dumneata poţi să pleci, doamnă von Freudiger. Acum nu mai însemnaţi nimic. Însă nu şi evreul. El e vinovat de toate astea. Trebuie să plătească.

Ar fi fost atât de uşor se gândi Jack, atât de uşor, să spună:

Nu, nu sunt evreu, nu jidan, nu iudeu împuţit. Sunt catolic ca şi tine. Ascultă, pot recita rugăciunile la fel de bine ca oricine. Vrei să mă auzi?

Dar lucrurile nu mai erau atât de simple. Jack ajunsese la o răscruce. Conta mai puţin ceea ce simţea el că e şi mai mult conta ce îl făcea femeia cu arma din faţa lui să fie, şi motivele care o împingeau la această atitudine. Ea reprezenta doar o picătură într-un ocean de ură, însă avea destulă forţă să-l lichideze. N-avea de gând să-şi nege originea pentru ea. Acum, această origine părea să aibă o mare însemnătate.

— Pleacă, Maria, rosti el. Găseşte-l pe tatăl tău. Ia un avion din München; mai e timp.

Maria clătină din cap. Întinse mâna stângă pentru a o găsi pe a lui.

— E mort, Leni, spuse ea S-a terminat. El ar înţelege.

— Nu, se încăpăţână Leni. Nu pot Cineva trebuie să plătească.

Începu să ridice arma.

Jack abia văzu ce se întâmplă după aceea. O mişcare ca o părere lângă el. Maria îşi scoase mâna dreaptă din buzunar. În ea ţinea un pistol, cu care trase. Trase o singură dată: o lovitură perfectă, care străpunse fruntea femeii şi ieşi cu un jet de sânge prin ceafa ei. Leni nici măcar n-apucă să apese pe trăgaciul armei ei.

Când totul se termină, Jack luă arma Măriei şi o cuprinse pe iubita lui în braţe. Ea scânci ca un copil, apoi se linişti.

— Trebuie să plecăm, zise ea. N-avem timp de pierdut.

Îndepărtându-se de casă, Jack se întoarse către ea.

— De unde ai făcut rost de armă? Nu-mi dau seama unde ai fi putut-o găsi.

— Am luat-o de la Parker, răspunse ea. Imediat după ce a fost împuşcat.

— Dar cum...?

Jack îşi aminti că ea îngenunchease şi ridicase capul mortului. Probabil că sustrăsese pistolul în vreme ce el era ocupat cu McBride.

Merseră o vreme în tăcere spre München.

— Tot nu pricep, zise Jack la un moment dat. Cum ai trecut arma lui Parker prin filtrul de securitate de la aeroport?

— Am avut ajutoare, replică ea. Deschizându-şi geanta, scoase o legitimaţie din plastic. Prietenul nostru Felix a insistat să port cu mine o armă de câte ori este posibil. Dacă trebuia să mă deplasez cu avionul, aveam un permis de liberă trecere prin punctele de control. Îl ţineam ascuns în casa noastră din Essen. Când am plecat de acolo, l-am luat cu mine. Pentru orice eventualitate. A fost uşor la plecarea din Dublin. Ei fuseseră doar alertaţi că patru agenţi britanici fuseseră împuşcaţi în plină zi în College Green. Eu eram ultima persoană care ar fi fost oprită.

Jack acoperi cei o sută de kilometri până la aeroport în mai puţin de o oră. Lăsară maşina la biroul de închirieri şi intrară în sala principală a aeroportului.

— Avem nevoie de un avion particular. Un turboreactor.

Maria era genul de femeie care se putea duce la biroul de informaţii al unui aeroport ca să ceară informaţii despre aşa ceva fără să pară ridicolă. Fata de la ghişeu nici măcar nu clipi. Le indică un mic birou din spate, sub o tăbliţă pe care scria „Chartere pentru Afaceri”.

— S-ar putea sa nu fie nimeni acolo, mai zise fata în spatele lor.

Avură noroc.

Era un bărbat de cincizeci de ani, cu un aspect bine îngrijit şi cu un început discret de burtă. Avea acea privire detaşată a cuiva care petrece mai mult timp în aer decât la sol.

— Irlanda? exclamă el când Maria îi spuse ce doreşte. Vorbea germana cu un accent est-european greu de definit. Ce se întâmplă? În noaptea asta toată lumea vrea să zboare în Irlanda.

Un bărbat corespunzând descrierii lui Rosewicz plecase cu o oră în urmă cu un avion închiriat, îndreptându-se spre Cork.

— Avea şi un copil cu el, un băieţel?

Pilotul încuviinţă.

— Da. Bătrânul spunea că e nepotul lui. Puştiul a zis ceva că s-ar întoarce la mama lui. Individul avea toate actele în ordine. Ce puteam face?

— Eu sunt mama băiatului, explică Maria. Bărbatul care a închiriat avionul este socrul meu. Tribunalul vrea să mi-l dea mie în custodie pe Paul, aşa că soţul meu l-a pus pe taică-său să plece în Germania. Priviţi.

Scoase scrisoarea lui Hassler din buzunar şi i-o arătă omului. Acesta i-o dădu înapoi.

— Nu prea mă interesează treburile dumneavoastră, doamnă. Dacă aveţi banii necesari, vă duc oriunde doriţi.

— Numai până la Cork.

Pilotul dădu din cap.

— Apropo, numele meu e Zamfirescu. De ce nu vă odihniţi câteva minute? Staţi jos. Înainte de a decola, trebuie completate nişte documente.

Fiecare minut care trecu până la decolare li se păru o veşnicie. Zamfirescu se lăsă cuprins de dispoziţia sufletească a Mariei şi făcu tot ce-i stătu în putere să scurteze birocraţia şi să obţină aprobările necesare în jumătate din timpul obişnuit. Cu toate astea, lor li se păru că durase o veşnicie.

Avionul era un turboreactor Hansa. Exact înaintea decolării, Zamfirescu veni să se asigure că pasagerii stăteau bine.

— I-am cerut unei operatoare radio de aici să îl contacteze pe partenerul meu Schneider. El pilotează avionul din faţă, cel care îl are la bord pe puştiul dumneavoastră. Am rugat-o să-i spună să mai întârzie un pic şi să amâne aterizarea în Cork. Poate aveţi noroc.

Când erau în aer, Zamfirescu îl rugă pe Jack să vină în faţă. După ce acesta intră în cabină, pilotul trecu pe engleză, limbă pe care o vorbea fluent.

— De fapt, ce se întâmplă? se interesa el.

— Ceea ce v-a spus doamna.

Zamfirescu clătină din cap.

— Oi fi eu mai greoi, dar nu sunt idiot. Exact înainte de a decola, poliţia a alertat aeroportul. Un avocat din München le-a spus poliţiştilor că unul dintre clienţii lui importanţi, un industriaş, a dispărut. Un om pe nume von Freudiger. Aţi auzit vreodată de el?

Jack clătină din cap.

— Chestia e, continuă Zamfirescu, că acest von Freudiger şi o femeie au fost găsiţi morţi acum o oră într-o mică localitate denumita Amstorf. Nu ştiţi nimic despre asta, nu?

Jack se agita pe scaun. Ce bănuia Zamfirescu? Şi ce voia în schimbul tăcerii?

— Nu, răspunse Jack. De ce aş şti?

— Păi, poate că prietena dumneavoastră din spate ştie. Are acte de identitate pe numele von Freudiger. Poate că nu aţi observat. Eu aş numi asta o coincidenţă prea mare.

— Chiar este. Sau sugeraţi că nu e?

— Nu am de unde să ştiu.

Se lăsă o scurtă tăcere. În faţa lor se agitau tot felul de luminiţe pe panoul de comandă.

— Înţeleg că vreţi bani în plus, zise Jack, în cele din urmă.

Zamfirescu clătină încet din cap. Îşi ţinea privirea aţintită pe instrumentele de pe bord.

— Din fericire pentru dumneavoastră, zise el, eu ştiu câte ceva despre acest Herr von Freudiger. Despre ce mare individ e şi aşa mai departe. În afacerea asta cu care mă ocup auzi despre o mulţime de oameni ca el. De asemenea, ştiu câte ceva despre politica. Nici nu e mare secret. Tatăl lui a fost nazist, prieten cu Hitler. O persoană simpatică. A stat vreo doi ani la închisoarea Lindsberg şi a ieşit de acolo mai bogat decât oricând. Fiul îi sprijinea pe faţă pe extremiştii de dreapta. Nu-i o mare pierdere.

— Nu, rosti încet Jack. Bănuiesc că nu e.

— Nici măcar pentru familia lui, bănuiesc. Cu excepţia poate a lui taică-său.

Jack dădu din cap.

— L-aţi putea include aici şi pe socrul lui.

— Cel care este cu Schneider?

Jack dădu din nou din cap. Urmă o scurtă pauză.

— Eu sunt român, reluă Zamfirescu. Am venit în Germania acum patru ani împreună cu Liviu, fratele meu mai mic. El şi-a adus familia, eu am venit singur; sunt văduv. Anul trecut Liviu a fost ucis. Ieşise într-o noapte prin München. Doar ca să se plimbe. Nişte fascişti l-au înjunghiat în plină stradă. Poliţia îi caută şi acum, dar nu-i va găsi. Şi dacă o fac... Înălţă din umeri. Acum, cumnata mea şi copiii ei sunt forţaţi să locuiască într-un azil de refugiaţi. Luna trecută, o bandă de fascişti a încercat să le dea foc. Eu zic c-ar fi bine să se ducă dracului cu toţii. La dracu cu von Freudiger. Îl privi pe Jack. Mai bine v-aţi întoarce la locul dumneavoastră. S-ar putea să avem parte de turbulenţe. Ne aşteaptă vreme proastă în faţă.

Jack rămase alături de Maria, încercând s-o liniştească pe cât putea fără cuvinte. Avionul huruia în noapte. Pe hublou nu se vedea decât beznă. Întreaga lume fusese făurită din beznă. Parcă erau complet izolaţi de restul universului. Îi povesti Măriei despre suspiciunile lui Zamfirescu. Ea dădu din cap, dar nu rosti nimic.

La un moment dat, îl privi lung.

— Doare, şopti ea. Groaznic.

— Nu e mort, o asigura el. Sunt sigur că tatăl tău nu i-ar face niciodată rău.

La început, ea nu replică, însă el îi văzu lacrimile în ochi. Când Maria vorbi, o făcu cu voce sparta.

— Va face mai mult de atât. Nebunia lui e profundă şi veche.

— Cu siguranţă că nu chiar atât de profundă.

Maria oftă. Îşi şterse lacrimile de pe obraji. Bezna ţinea avionul captiv în ghearele ei.

— În lagăr, rosti ea. Lagărul din Klanjec. Era specialitatea lui.

— Nu pricep.

Jack îşi simţea vârfurile degetelor reci.

— Execuţia copiilor, reluă Maria. Şi torturarea lor.

Mai mult nu putu rosti. Intrară într-o furtună serioasă. Jack nu se putea gândi la nimic care să o liniştească. Mâna ei era amorţită, ca un lemn, fără nici un pic de vlagă.

Se deschise uşa cabinei. Zamfirescu apăru în cadrul ei. Puse avionul pe autopilot.

— Cred c-ar fi bine să ştiţi, anunţă el. Avionul lui Schneider tocmai a aterizat în Cork. Suntem cu patruzeci de minute în urma lor.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI CINCI

Pe măsură ce se apropiau de coasta irlandeza, furtuna creştea în intensitate. Coborau acum prin straturi de nori denşi, izbiţi de rafale puternice de vânt şi biciuiţi de ploaie. Brusc, sub ei apărură luminile Cork-ului, ca şi cum ar fi fost create de vânt şi ploaie. Aterizară sub rafale puternice, care aproape îi scoaseră de pe pistă şi îi aruncară pe câmp.

Zamfirescu veni la ei imediat ce opri motoarele.

— Mai am unele lucruri de făcut aici, rosti el. Vă descurcaţi?

— Cred că da, răspunse Jack. Aţi fost de mare ajutor.

— Să-mi daţi de ştire dacă băiatul e în siguranţă. Vă aşteaptă o maşină: am comandat-o eu prin radio. Poate ştie Schneider încotro a luat-o omul pe care îl urmăriţi.

— E-n regulă, zise Maria. Ştim unde se duce.

Legitimaţia Mariei îi ajută să treacă repede prin vamă. Vameşii nici măcar nu verificară bagajul lui Jack, cel pe care îl căra încă de când plecase din Dublin. La celălalt capăt îi aştepta Schneider, care le spuse că Rosewicz închiriase o maşină, un Ford Granada. Îl informase pe Schneider că „se ducea acasă”. Asta era tot ce ştia pilotul.

Ieşiră în ploaia torenţială. O maşină îi aştepta. Auzind că era vorba de un avion de afaceri, un întreprinzător le făcuse rost de un Jaguar.

La volan se aşeză Maria. Cunoştea drumul mai bine şi condusul avea să-i distragă atenţia de la alte preocupări. Se îndepărtară de aeroport înspre sud, pe lângă oraşul Cork, apoi intrară pe drumul N71 la Ballinhassing, după care o luară spre vest, prin Bandon. Peisajul era luminat din când în când de fulgere.

— Există riscul de revărsare a râului Bandon, rosti Maria. Suntem terminaţi dacă el trece şi noi vom găsi drumul închis.

— Ne vom face griji în privinţa asta când ajungem acolo.

Maşina se descurca bine, însă drumul era măturat de vânt şi înşelător. Pe alocuri, vârtejurile îi făceau să derapeze pe asfaltul ud. Ploaia curgea din cer în şuvoaie, făcând vizibilitatea extrem de proasta. Aproape că erau singuri pe şosea. Toată lumea se adăpostise în case. Se opriră o singură dată la un garaj de la periferia localităţii Clonakilty, de unde Jack cumpără două lanterne puternice. Se gândi că probabil vor avea nevoie de ele după ce vor ajunge la Summerlawn.

Ajunseră în Baltimore după miezul nopţii. Aici, lângă coastă, furtuna se simţea şi mai puternic. Satul dormea. Îl traversară în viteză, îndreptându-se spre bucata de pământ pe care fusese Summerlawn.

— De ce a venit aici, Jack? Într-o astfel de noapte? E o nebunie. Poate că s-a dus în altă parte. Aici nu mai e nimic.

— I-a spus lui Schneider că se duce acasă. Doar dacă nu cunoşti vreo altă casă...

Maria clătină din cap.

— Nu, rosti ea moale. Nu cunosc nici o altă casă. N-a existat decât Summerlawn.

Drumul îngust era inundat de apă. Aproape că nu exista nici o diferenţă între cer şi pământ. Nu puteau auzi marea. Singurul zgomot era urletul furtunii.

Brusc, lumina farurilor căzu peste porţile deschise. Acestea zăceau larg desfăcute, pe jumătate smulse din balamale. Maria frână şi începu să manevreze Jaguarul prin deschiderea îngustă, în acel moment, un fulger brăzdă cerul, luminând peisajul. O fracţiune de secundă din beznă se ivi scheletul reşedinţei. O clipă mai târziu, bezna reveni.

Maria conduse cu prudenţă, menţinându-se pe aleea acum năpădită de buruieni. În numai câţiva ani, natura luase în stăpânire aleile şi cărările care încercuiseră vechea casă. Farurile se loveau doar de iarbă şi tufişuri, un amestec sălbatic de vegetaţie liberă care crescuse acolo unde pe vremuri se lăfăiau grădini bine îngrijite.

— Priveşte! exclamă Jack, arătând înainte.

Undeva sus, în întuneric, vedea o luminiţă roşietică. În timp ce o priveau, lumina tremura şi părea să dispară, apoi reapărea mai strălucitoare. Maria oftă. Doar tatăl ei nu dădea din nou foc casei. Imediat se gândi însă că nu mai exista nimic care să ardă.

— Pompierii au reuşit să salveze câteva încăperi, zise ea. Sau, cel puţin, le-au salvat de la completa distrugere. Mai există câteva podele şi tavane în aripa de vest. Le-am văzut când am vizitat casa după incendiu.

— Putea să urce cineva acolo?

— Da, dar punându-şi viaţa în pericol. Cea mai mare parte a camerelor sunt complet arse.

Privi neliniştită luminiţa tremurândă, luptându-se cu lacrimile şi cu tentaţia de a ceda panicii care i se insinuase în suflet. Tot timpul se ruga în sinea ei ca Paul să nu fi păţit nimic.

Fordul Granada era parcat strâmb lângă ceea ce pe vremuri fusese intrarea principală. Jack îşi luă bagajul din spate şi ieşi din maşina. Maria cobori şi ea. În acel moment, un al doilea fulger lumină faţada casei. Zidurile fuseseră luate deja în stăpânire de iederă. În jurul ferestrelor se mai puteau vedea urmele lăsate de foc.

În câteva secunde, ploaia îi udă la piele. Apa era biciuitoare şi amarnic de rece. Rafalele de vânt îi îngheţau şi încercau să-i dea de-a berbeleacul. Jack apucă braţul Măriei.

— Ia lanterna asta, ţipă el.

Îşi aprinseră amândoi lanternele. Fasciculele de lumină străpunseră ploaia şi bezna, dezvelind faţada înnegrită a casei. Spartă şi ruptă, vechea uşă atârna jalnic în cadrul ei de piatră. Zăcea pe jumătate deschisă, dând la iveală un interior întunecat, neprimitor. Se strecurară prin spărtură, alunecând pe un strat gros de noroi şi frunze ude.

Incendiul izbucnise în hol. Impozanta scară de odinioară nu mai era acum decât o adunătură de bârne negre şi contorsionate. Pereţii pe care atârnaseră portretele strămoşilor lui Rosewicz erau topiţi şi pătaţi. Podeaua era crăpată şi plină de smocuri de buruieni. Undeva sus, deasupra lor, acoperişul era plin de găuri prin care ploaia intra nestingherită.

Îşi croiră drum printre resturi, către spatele casei, unde o arcadă căscată marca intrarea într-un coridor. Aici, ploaia se simţea mai puţin, fiind împiedicată de încăperile de deasupra. Jack şi Maria păşeau printre mormane de cenuşă şi resturi de lemne arse. Pretutindeni exista sticlă spartă şi bucăţi de tencuială căzute de pe pereţi şi din tavane.

Singurele zgomote erau cele ale ploii şi ale tunetelor. Furtuna părea să se estompeze, apoi revenea cu intensitate sporită. Maria era în faţă. I se părea corect să se afle aici acum, în inima ruinii provocate de tatăl ei.

Un rând de trepte ducea la primul etaj. Erau rupte, dar se putea călca pe ele. Stricăciunile erau mai mici în această zonă. Porţiuni de tapet rămăseseră lipite de pereţi. Pe alocuri se vedeau rămăşiţe înnegrite din covorul gros care acoperise scara. Pretutindeni, apa băltea. În timp ce urcau, un trăsnet care pătrunse printr-o fereastră, îi îngheţă.

Intrară în două încăperi de la primul etaj. Nici o urmă a trecerii cuiva pe acolo. Camerele erau întunecate şi triste, jefuite de comorile care le împodobiseră odinioară. Cineva scosese un cămin de marmură dintr-o cameră, lăsând în urmă o rană proaspătă. Oricum, nu mai conta.

Focul distrusese mai râu scările care duceau la cel de-al doilea etaj. Le urcară cu prudenţă, câte o treaptă o dată, căutând cu lanternele găuri sau alte locuri şubrede. La un moment dat, Maria se aplecă. Se îndreptă, ţinând ceva în mână.

— Ce e? şopti Jack.

Ea îi arată ce descoperise. Era o pagină dintr-o carte, încă uscata. O pagina din *Where the Wild Things Are*.

Îşi continuară urcuşul către etajul al doilea. Din spatele unei uşi din dreapta lor licări o lumină. Podeaua era spartă. La fiecare pas, Jack se temea că aveau să se prăbuşească. Lipindu-se de zid, el se strecură până la uşă. Maria îl urmă.

Era vechea încăpere de muzică a Mariei. Instrumentele dispăruseră, iar pozele compozitorilor şi pianiştilor fuseseră date jos de pe pereţi. Fumul înnegrise zugrăveala rocco, iar ploaia desăvârşise dezastrul. Pe vremuri, fusese socotită una dintre cele mai frumoase încăperi din Occident.

Rosewicz strânsese bucăţi de lemn în cămin şi aprinsese focul. El şi Paul şedeau în faţa căminului, încercând să se usuce şi să se încălzească. Paul tremura. Nu avea nici măcar o haină sau o pătură. Rosewicz privea ţintă flăcările. Acestea îi luminau chipul şi îi alungeau umbra în încăpere, ca o pată de întuneric.

Ţinea un pistol în poală. Din când în când, îşi muta privirea de la foc asupra armei, ca şi cum ar fi citit un mesaj secret în luciul roşietic al oţelului.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI ŞASE

Fasciculul lanternei lui Jack căzu asupra lui Rosewicz, ca o rază luminând un actor bătrân, ieşind la rampă pentru a juca ultimul lui rol. Văzând lumina, Paul înălţă capul şi privi în jur în întuneric. Nu-şi recunoscu mama, care stătea ascunsă în umbra aruncata de lanterna ei. Habar n-avea dacă mama lui murise sau nu; taică-său îi spusese una, iar bunică-său alta. Fusese adus în acest loc îngrozitor sub pretextul de a o găsi, însă descoperise că fusese din nou înşelat.

— Paul, strigă Maria, luând-o la fugă.

Jack încercă să o reţină.

— Atenţie, o avertiză el. Are o armă.

Paul se ridică în picioare.

— *Mutti!*, striga el. *Mutti, ich bin hier*.

Rosewicz întoarse mânios privirea, uluit de intruziune. Văzând luminile, sări în picioare şi înşfăcă băiatul.

— Tată! Eu sunt, Maria. Te rog dă-i drumul lui Paul. A trecut şi aşa prin destule.

— N-ai nici un drept să vii aici! strigă Rosewicz. Băiatul e al meu acum. Ambele mele fiice au murit. Din cauza ta va trebui să moară şi băiatul. După asta totul se va termina.

Maria încercă să se smulgă din strânsoarea lui Jack.

— Nu, Maria. Nu câtă vreme are arma. O va folosi. Lasă-mă pe mine să discut cu el.

— Dar îl are pe Paul. Trebuie să-l opresc.

— Nu aşa. Nu vei ajunge niciodată la el. Te-ar împuşca, apoi l-ar ucide pe Paul. Lasă-mă să procedez cum ştiu eu.

Jack înaintă câţiva paşi. Maria îl urmă, nedezlipindu-şi privirea de pe fiul ei.

— Poţi avea manuscrisul, rosti Jack. Îl am cu mine în această geantă. Adevăratul manuscris, nu un înlocuitor. Ia-l. Nu-mi pasă ce faci cu el, câtă vreme îi dai drumul lui Paul.

— Doctore Gould. Căile noastre au părut destinate să se îngemăneze. Rosewicz părea să-şi recâştige cu iuţeală controlul de sine. Eşti foarte insistent. Nu te credeam în stare. Un om atât de slab, şi totuşi atât de insistent Evreul din tine dublat de originea celtă. Însă insistenţa nu ajunge. E nevoie şi de materie cenuşie. Ceea ce posezi tu nu ţi-e de ajuns.

— Acum ştiu de ce aveai nevoie de manuscris. Şi sunt pregătit să-l negociez. Mi se pare un târg cinstit.

Rosewicz izbucni în râs. Îl ţinea pe Paul strâns pe după gât

— Un târg? Viaţa unui băiat pentru o bucată de hârtie? Un papirus mânjit cu cerneală? Mi-am petrecut toată viaţa printre hârtii ca acesta. Niciodată nu mi-au adus altceva decât durere. Crezi că aş negocia băiatul pe aşa ceva?

— Ţi-am spus, acesta e originalul. În geanta asta am manuscrisul lui Iisus. Îl poţi examina. Ţi-l aduc eu.

Bătrânul râse din nou, întărindu-şi strânsoarea în jurul gâtului lui Paul.

— Nu vreau manuscrisul tău, rosti el. Am terminat cu povestea asta. M-ai înţeles total greşit. Ce se întâmplă acum n-are nimic de a face cu preţiosul tău manuscris.

Jack nu pricepea. Rosewicz părea complet ieşit din minţi.

— Atunci ce vrei?

— Ce vreau? Nu vreau nimic. Am terminat-o cu vrutul. S-a terminat, nu pricepi? S-a terminat. Făcu o pauză. Pe o voce mai coborâtă, reluă: I-au dat drumul. Ramsey. L-au eliberat.

— Nu înţeleg...

Jack nu pricepea nimic din vorbele lui Rosewicz.

— Ramsey, Jack, interveni Maria. În avionul de la Londra, nu-ţi aduci aminte? Prizonierul de război englez.

— Dar cum...?

Apoi îşi aminti. Vocea lui Leni, descriind evenimentele care precedaseră moartea lui Karl. Şi-a petrecut o vreme cu Paul, apoi l-a aşteptat în bibliotecă pe soţul dumitale. A ascultat radioul un timp.

— Despre ce e vorba? întreba Paul. Ce e cu Ramsey? De ce e atât de important?

— Octombrie, răspunse Rosewicz. O unitate britanică ce a lucrat cu partizanii lui Tito spre sfârşitul războiului. Au fost trimişi în Croaţia de Comandamentul pentru Operaţiuni

Speciale în octombrie 1944, luna în care Belgradul a căzut în mâinile lui Stalin. Ceva mai devreme, în acel an, britanicii îşi retrăseseră sprijinul acordat cetnicilor lui Mihailovici şi s-au dus cu arme şi bagaje în tabăra lui Tito şi a comuniştilor lui. Ramsey conducea unitatea Octombrie. Misiunea ei era de a face legătura între unităţile din Croaţia şi grupurile de partizani din restul Iugoslaviei.

La acea vreme, eu eram şeful securităţii lui Ante Pavelici. Poziţia mea era subordonată şefului Gestapoului din Zagreb. Practic, aveam foarte multă libertate de acţiune. Puteam să mă întâlnesc cu oameni care n-aveau nimic de-a face cu germanii. Uneori, încheiam diverse înţelegeri în spatele Gestapoului. Ştiam cu toţii că Reich-ul german era terminat şi că era doar o chestiune de zile până când nemţii aveau să-şi retragă trupele şi să ne lase de izbelişte. Eram conştient că, pentru a supravieţui, trebuia să ne asigurăm viitorul. În Europa, toată lumea proceda aşa.

Liga decisese deja că nu exista nici o îndoială încotro aveam să mergem dacă se punea problema alegerii între britanici şi comunişti. Ca atare, când m-a contactat Ramsey cu o propunere de înţelegere, n-am ezitat o clipă. Am fost de acord să mă întâlnesc cu el în secret. Am petrecut o după-amiază împreună într-o bisericuţă de lângă Zagreb. Era la începutul lui decembrie. Propunerea lui era legată de un papirus, un manuscris de la începuturile creştinismului, aflat în posesia Serviciului de Informaţii Britanic din Roma.

Jack simţi că se învârte totul cu el. Afară, ploaia se înteţise. Un tunet cutremură ceea ce mai rămăsese din casă.

— Dar e imposibil, rosti el. Manuscrisul n-a fost niciodată…

— Ai fost condus pe un drum greşit, îl întrerupse Rosewicz. Felix nu ţi-a povestit întreg adevărul despre manuscris. Ţi-a zis că el n-a fost niciodată la Roma, nu-i aşa?

— De unde ştii?

— Mi-a spus Simon, bineînţeles. Omul pe care tu îl cunoşti sub numele de Parker. Simon şi cu mine ne cunoaştem de multă vreme.

— E mort, zise Jack. Parker e mort.

— Îmi pare rău să aud asta. În orice caz, acum nu mai contează. Dă-mi voie să continuu. Nu mai avem mult timp.

Felix ţi-a spus că am încercat să trimitem manuscrisul la Vatican însă condiţiile nu ne-au permis. Incorect. Manuscrisul a fost dus acolo şi păstrat o vreme la San Girolamo. Atunci, Aliaţii controlau Italia. Serviciul de Informaţii Britanic a mirosit ceva şi unul dintre agenţii lui a furat manuscrisul de acolo. Aflaseră despre fratele meu şi despre mine.

Ramsey mi-a oferit un târg. Fusese informat despre manuscris înainte de a pleca din Italia; superiorii lui ştiau că el poate fi folosit ca legătură cu Liga. Vezi tu, şi ei priveau spre viitor. Comunismul era în plin marş. Ştiau că după sfârşitul războiului cu Germania aveau să fie obligaţi să-şi îndrepte atenţia asupra Uniunii Sovietice. Cine îi putea ajuta mai bine împotriva noului inamic dacă nu oamenii care luptaseră deja împotriva sovieticilor? Politica noastră nu conta pentru ei câtă vreme eram anticomunişti. Un fulger ilumina încăperea şi dispăru. Rosewicz nu slăbea nici o secundă strânsoarea asupra băiatului. Târgul oferit de Ramsey era foarte simplu, continua el. Aveau să aranjeze evadarea pentru mine, pentru fratele meu şi pentru toţi membrii Ligii care voiau să meargă cu mine. Ne aşteptau noi identităţi în Europa de Vest. Manuscrisul avea sa fie trimis de la Roma la Zagreb prin fratele meu.

În schimb, Ramsey voia liste cu nume. În special, ustaşi, dar şi câţiva gestapovişti şi SS-işti. Îndatoriri, orare, parole. Tot felul de detalii. Tot ce avea nevoie pentru a distruge regimul lui Pavelici. Eu ştiam că Pavelici e, oricum, terminat. Aşa cum am mai spus, priveam deja spre viitor. I-am dat tot ce voia. N-am păstrat nimic ascuns. Pe Ramsey nu-l interesau banii, dar eu i-am dat informaţii despre unii dintre cei mai mari bogătaşi din Zagreb. De unde crezi că veneau banii mei? Vezi tu, era vorba de sfârşitul jocului. Nu se mai putea face nimic. Cel puţin, aşa credeam eu. Făcu din nou o pauză. În spatele lui, focul din cămin scăzuse. Curând încăperea avea să fie luminată doar de tăciuni. În acel ianuarie, s-a pornit o vânătoare sistematică a ustaşilor în toată ţara. Ramsey şi oamenii lui şi-au făcut bine treaba. Eu am aşteptat manuscrisul în Zagreb. Acesta reprezenta cheia. Nici măcar Ramsey nu pricepuse asta. El credea că era doar un fetiş, un accesoriu care se putea negocia. Eu însă ştiam că îl puteam folosi ca să ne construim puterea după sfârşitul războiului. Fratele meu a plecat din Roma,

avându-l ascuns printre alte documente similare, toate luate din biblioteci evreieşti din Polonia.

A căzut într-o ambuscadă a comuniştilor la Metlika. El şi şoferul lui au fost ucişi, iar documentele găsite în maşină au fost trimise la Belgrad, în atenţia comandantului militar rus. Acesta e responsabil de aducerea lor la Moscova, o dată cu rechemarea lui de la sfârşitul războiului. Imediat, manuscrisele au dispărut în Biblioteca Lenin. Acest fapt l-am aflat doar de puţin timp.

Iosif Şaranskii a comis două greşeli. Prima a fost aceea că a dat peste manuscris. A doua a fost aceea că te-a implicat şi pe tine. Ştiam că vei fi în stare să faci legătura cu fotografiile manuscrisului pe care ţi le-am arătat aici. Şaranskii auzise diverse zvonuri legate de persoana mea. În bibliotecă existau documente care ar fi dus la mine şi la faptul că manuscrisul se aflase pentru o vreme în Iugoslavia. Nu-mi puteam asuma acest risc. Bomba vă era destinată numai ţie şi lui. Nu şi femeii, şi copilului. Jack încremeni de furie şi groază. Deci Rosewicz fusese de vină pentru moartea lui Iosif şi a familiei sale. Probabil că bomba fusese pusă de Henryk. Voia să-l strângă de gât pe Rosewicz. Se stăpâni, pentru a nu provoca o tragedie mai mare. Cât despre Ramsey şi unitatea Octombrie, aceştia au avut un mare ghinion. Eu dispuneam de libertate, însă puterea mea era tot mai mică. Gruparea Octombrie a fost descoperită de Gestapo. Cei care au supravieţuit ambuscadei au fost arestaţi şi duşi la Zagreb. Croaţii au fost executaţi, contingentul britanic a fost menţinut în viaţă. Din Germania a venit ordinul ca prizonierii să fie expediaţi din Zagreb la Berlin. Asta se întâmplă în ultimele zile ale războiului, când totul devenise un haos.

Am reuşit să-i transfer pe toţi în Friedrichshain. Deja ramura germană a Ligii hotărâse ţinerea unor false procese de crime de război. Intenţia noastră era să obţinem toate informaţiile pe care le puteam scoate de la ei, apoi să-i omorâm şi să îngropăm pentru totdeauna acele informaţii. Din nefericire, aşa cum ai aflat, lucrurile n-au mers bine. Ramsey şi colegii lui au fost duşi în Siberia şi închişi acolo aproximativ cincizeci de ani. Îmi pare rău pentru ei. Au fost oameni curajoşi; meritau o soartă mai bună. Rosewicz făcu o pauză. Degetele lui

mângâiau cu blândeţe gâtul nepotului. Acum, Ramsey s-a întors acasă. Eroul cuceritor. În fine, poate că nu. Îl vor urma prietenii lui, cei care mai trăiesc încă. Va veni o vreme în care mulţi oameni se vor simţi stingheriţi dacă Ramsey nu va fi redus la tăcere. Pentru noi, acesta e sfârşitul.

Contingentul ustaş reprezintă o parte vitală a sistemului de alianţe al Ligii. Dacă se află că am încheiat un târg cu britanicii, o să înceapă represaliile. Liga nu va rezista nici şase luni. Totul s-a terminat. Poate că nu peste câteva zile sau câteva luni. Însă s-a terminat. Mai bine să-i punem capăt acum. Se apleca asupra lui Paul, mângâindu-l pe păr. Paul ar fi trebuit să devină liderul nostru cu timpul. Acum, n-a mai rămas nimic pentru el de condus. Eu am făcut întotdeauna planuri de viitor. Numai de viitor. Dar acum nu mai există acel viitor.

Jack văzu disperarea în ochii băiatului şi auzi resemnarea din vocea lui.

— Dar Paul poate avea un viitor, interveni Maria, făcând un pas în faţă. Pentru tine e prea târziu, însă nu şi pentru el. Dă-i drumul.

O clipa, Maria crezu că tatăl ei se luptă cu el însuşi. Bătrânul care îl ţinea pe fiul ei era acelaşi om care o ţinuse pe ea pe genunchi când fusese o copilă, care îi aducea cadouri şi care îi pieptăna pârul. Făcu un alt pas înainte. Cu siguranţă că el avea să se înmoaie.

Dar era prea târziu. Rosewicz apucă încheietura mâinii lui Paul şi îl trase spre o uşă din peretele din spate. Într-o secunda întunericul îi înghiţi.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI ŞAPTE

Jack o luă la fugă după ei. Tocmai ajunse lângă uşă când se împiedică de un morman de moloz şi căzu. Maria îşi croi drum până la el şi se aplecă deasupra lui.

— Ai păţit ceva?

Jack se ridică. Era doar ameţit.

— Uşa, gâfâi el. Încotro duce?

— E o scară din spate. Coboară către grădina din spate.

Maria îl ajută pe Jack să stea pe picioare. Alergară împreună spre uşă. Aici focul făcuse ravagii mai mari. Pereţii erau înnegriţi şi porţiuni întregi de scară arseseră complet. Rosewicz reuşise cumva să-l tragă pe Paul peste o gaura din scară. Lemnul era fragil şi pe alocuri rupt.

Jack ajunse în dreptul găurii şi se pregăti să coboare, ţinându-se de o bucată de balustrada care rămăsese intacta. În acea clipă, scara şi balustrada cedară, aproape trăgându-l în hăul de dedesubt. Maria îl prinse de braţ şi-l trase înapoi. Spărtura nou creată era prea mare pentru a fi sărită. Rosewicz şi Paul dispăruseră în beznă.

— Repede. Există vreo cale de a ajunge jos?

Maria încuviinţă.

— Scările pe care am urcat noi. Apoi prin spatele casei către terasă, dacă putem trece.

Alergară, ştiind că Rosewicz căpătase un avans substanţial şi se putea face uşor nevăzut. Alunecând pe treptele înşelătoare, ajunseră întregi jos şi o luară din nou pe coridor.

Centrul clădirii fusese cel mai rău afectat de incendiu. Bârne şi pari de lemn se vedeau pretutindeni, îngreunându-le înaintarea. Se căţărară şi se strecurară printre resturi. Deşi cunoştea casa încă din copilărie, Maria era uluită şi dezorientată. De afară venea până la ei urletul furtunii. Vântul sufla cu mai multă putere decât oricând.

Ajunseră, în sfârşit, pe terasă şi coborâră treptele de piatră până în grădină. Erau acum în spaţiu deschis, biciuiţi de ploaie şi vânt. Vuietul mării făcea aproape imposibilă orice comunicare între ei.

— Pe aici, strigă Maria, arătând spre aripa vestica.

Alergară la uşa care dădea spre scara din spate, pe care coborâse Rosewicz. Nimic nu mişca acolo. Jack intră şi îşi plimbă lanterna în sus şi în jos, strigând numele lui Paul. Nici un răspuns. Se întoarse la Maria.

— Probabil că au coborât deja, ţipă el. Încotro putea să o fi luat-o?

— Nu ştiu. S-ar putea să încerce să înconjoare casa, ca să ajungă la maşină.

— Nu cred. Cred că fuge în altă parte.

Brusc, vântul îşi schimbă direcţia, începând să sufle dinspre coastă. O rafala zdravănă aproape că îi dărâmă. O dată cu ea se auzi un ţipăt sau un urlet, care încetă la fel de brusc.

Jack n-avea nevoie să i se spună dincotro venea ţipătul. Locuise suficient de mult timp în Summerlawn ca să ştie. Aici nu exista altceva în afara falezei. Iar dincolo de faleză, nu exista decât marea.

O luară la goană prin grădina sălbatică, luptându-se cu vântul. Se auzi un al doilea ţipăt, de această dată mai ascuţit. Maria strigă, însă vocea îi fu înăbuşită de vânt.

— Fii atent, zise ea. Suntem aproape de margine.

În ploaie şi întuneric le era greu să desluşească meandrele solului pe care păşeau. De acum, se auzeau valurile spărgându-se pe stâncile de dedesubt cu o forţă incredibilă.

— Paul! Unde eşti? Unde eşti, Paul?

Maria continuă să strige, plimbând fasciculul lanternei, în tentativa de a-şi descoperi tatăl şi fiul.

Brusc, lanterna lui Jack îi găsi. Rosewicz îl trăsese pe Paul la marginea falezei. O simplă pală zdravănă de vânt îi putea arunca în hău.

Jack se opri, tremurând. În mintea lui vedea o altă faleză. La marginea ei o minge roşie se rostogolea prin iarba verde. O fetiţă alerga, neştiind de pericol, după ea în spatele ei, se vedea Sima, alergând şi ea

— Ţine asta, rosti el, punând lanterna în mâna Măriei. Ţine-o la distanţă de a ta, ca să creadă că suntem încă împreună.

Se deplasă repede în stânga Mariei, îndepărtându-se de fasciculele luminoase. Razele îi luminau pe Rosewicz şi pe Paul clătinându-se pe marginea falezei. Pe neaşteptate, se auzi o împuşcătură, apoi încă una, când Rosewicz încercă să stingă luminile. Jack înaintă, apropiindu-se cât putea de mult de margine. În afară de lupta cu vântul, trebuia să se lupte cu teama care i se insinuase în suflet, văzând acea faleză înaltă. I se redeşteptară coşmarurile şi toate se uniseră într-o singură panică monstruoasă.

Era acum la numai câţiva paşi. Întunericul îl ascundea de Rosewicz. Dar ce putea face? Cum îl putea smulge pe Paul din ghearele bătrânului, fără să-l alerteze pe Rosewicz şi să provoace saltul acestuia în gol, împreuna cu băiatul? Se lăsă în patru labe şi începu să se târască. La un moment dat, privi peste marginea falezei şi văzu berbecii albi ai valurilor spărgându-se de stânci. Zgomotul făcut de valuri era mult mai puternic aici; aproape că acoperea huruitul vântului. Privind înapoi, văzu că Rosewicz se apropia tot mai mult de margine. Doar câţiva paşi îl despărţeau, pe el şi pe băiat, de prăpastie. Trebuia să acţioneze acum.

Se ridică în picioare şi fugi direct la Paul. Îl apucă pe băiat de mijloc şi îl smulse din strânsoarea lui Rosewicz, ca la o placare de rugby. Căzură amândoi pe solul noroios, apoi se rostogoliră până se opriră, cam la doi metri mai încolo. Înălţându-şi privirea, Jack îl văzu pe Rosewicz clătinându-se pe muchie, luptându-se să-şi recâştige echilibrul. În următoarea clipă, nu se mai văzu decât bezna. Avu impresia că Rosewicz scoase un urlet, o înjurătura sau o rugăciune, oricum, nu mai conta. Apoi urletul fu înghiţit de vânt şi de mugetul mării.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI OPT

Qumran, Israel

Plecară din Ierusalim imediat după prânz, trecând pe lângă Muntele Măslinilor, în drum spre Bethany. De acolo, se îndreptară spre Jerichon şi înapoi, cotind spre sud, o luară pe drumul care trece pe lângă Marea Moartă, spre Eliat şi Golful Aqaba. La mare depărtare, înspre est vedeau Iordania şi munţii Moab, ascunşi de o ceaţa roşietică. Depăşiră o mulţime de camioane care se îndreptau spre nord, către Ierusalim, şi un convoi de vehicule militare cu steaguri albe şi albastre. Un autocar încetini, lăsându-i să treacă; din spatele ferestrelor murdare, se holbară la ei chipuri palide. Drumul străbătu mai departe peisajul uscat, dealurile ascuţite şi golaşe, aproape lipsite de vegetaţie. În faţa lor, marea devenea tot mai vizibila cu fiecare cotitură.

Coborâseră dintr-un oraş aflat pe înălţimi în cel mai jos loc de pe suprafaţa pământului. Din când în când, Jack întorcea capul şi se uita la Maria, uneori zâmbind, alteori cu o expresie serioasă. Ea îi întorcea privirea sau îşi punea mâna încet pe coapsa lui, atingându-l scurt înainte de a şi-o retrage.

Paul rămăsese în Ierusalim cu o familie de prieteni apropiaţi, familia Perlman. Băiatul se trezea încă brusc noaptea, ţipând şi udând cearceafurile. Un psiholog de copii îi asigurase că avea să-şi revină repede, acum că era din nou cu mama lui. Maria se întreba ce cicatrice aveau să rămână şi cât de profunde aveau să fie. Paul nu întreba nimic despre tatăl sau bunicul lui, iar Maria prefera să nu deschidă o astfel de discuţie.

Curând după ce ajunseră la limita nordică a mării, se urcară pe o terasă aflată cam la treizeci de metri deasupra drumului.

Ajunseseră la Qumran. Parcară pe platou şi se dădură jos din maşină. Pe un umăr, Jack purta un mic sac şi un aparat de fotografiat. De jur împrejurul lor se vedeau ruinele dispărutei comunităţi eseniene, secta de evrei din care făcea parte Iisus Cristos şi în sânul căreia îşi petrecuse majoritatea scurtei sale vieţi. Aici şi nu în Betleem sau în Ierusalim se găseau pietrele pe care păşiseră picioarele lui. Legătura sufletească, pe care o căutau miile de pelerini care se plimbau în fiecare an pe pavajele medievale sau îşi înclinau capetele în locuri sfinte „descoperite” de împărăteasa Elena la trei sute de ani după moartea lui Iisus, se găseau aici, într-o mână de ruine arse de soarele deşertului.

Lângă restaurantul turistic, parcase o maşină de patrulă militară. Jack se duse până acolo şi ceru să vorbească cu comandantul patrulei. Aici era un ţinut de graniţă şi armata era permanent în alertă. Îndepărtarea de zona imediat înconjurătoare a ruinelor ar fi dus la suspiciune şi, poate, chiar la arestare. Jack prezentă actele de identitate şi explică motivul pentru care venise aici. Avea cu el o scrisoare de la Departamentul de Arheologie al Universităţii Ebraice care confirma că Jack avea dreptul că cerceteze dealurile de lângă Qumran.

Părăsind platoul, el şi Maria coborâră o pantă abruptă care ducea spre baza dealurilor ce înconjurau ruinele. Jack îi arătă Măriei câteva dintre peşteri, indicându-i care dintre ele conţineau cele mai importante descoperiri. Merseră mai departe, evitând lungile extremităţi de piatră ale dealurilor şi descoperind noi peşteri. Rocile erau împestriţate de deschizături, unele minuscule, altele suficient de largi ca să lase un om adult să intre fără dificultate.

Picioarele Mariei stârneau mici nori de praf şi aruncau pietricele în toate direcţiile. Solul era plin de aşa ceva.

— Spune-mi tu ce să cred, zise ea.

El o privi cu nelinişte. Aerul era încărcat de sare a cărei înţepătură se simţea teribil. Abia putea să respire. Lumina de aici modifica totul. Uneori nu era lumină, ci doar prezenţa a ceva greu şi imens.

— Nu pricep...

— Este Iisus Hristos... Maria făcu o pauză, nesigură cum să continue. A fost el un Dumnezeu? Un simplu om? Ce să cred?

— Nu-ţi pot răspunde. Ştii că nu pot

— De ce nu? Tu ai citit scrisoarea, propria lui biografie. Ce crezi că era el?

— El nu credea că e Dumnezeu, sunt convins de asta. Avea propriile îndoieli şi incertitudini. Însă nimic din toate astea nu contează. Orice ar spune manuscrisul, Bisericile îşi vor crea propriul Iisus, ba chiar un întreg trib de Iisuşi care să le satisfacă trebuinţele şi prejudecăţile. O să găsească modalităţi de a răstălmăci tot ce a spus el, ca să se potrivească cu ceea ce cred ele. Aşa că ar trebui să crezi în continuare ce crezi acum.

— Dar nu mai ştiu ce cred acum.

El o privi cu blândeţe. Soarele îi strălucea în ochi. Era neasemuit de frumoasă.

— Atunci, suntem la fel, zise el.

Peştera pe care o aleseră se afla la înălţime şi era greu de atins, una dintre zecile care fuseseră explorate superficial. Maria scoase o lanternă mare, în vreme ce Jack extrase manuscrisul din cilindru. Adusese cu el o oală mare de lut, un obiect datând cam din aceeaşi vreme cu papirusul, de genul celor folosite pentru depozitarea materialelor scrise. Fusese găsit la vreo cincisprezece kilometri spre sud, la ’Ayn al-Ghuwair. Manuscrisul se potrivea cu uşurinţă înăuntru. Jack legă strâns capacul la loc şi îngropă vasul sub o grămadă de pietre.

După un an sau doi, când avea să i se pară că sosise vremea, avea să se întoarcă aici cu o întreagă expediţie. Aveau să exploreze toate peşterile din această porţiune. Era convins că aveau să se facă şi unele descoperiri autentice. Dar aici, sub această grămadă de pietre, avea să se petreacă cea mai mare descoperire din toate timpurile.

Se gândise să înapoieze manuscrisul lui Augustin de Galais şi prietenilor acestuia, însă în cele din urma, se răzgândise. Ştia că ei aveau să fie extraordinar de presaţi să îngroape sau să distrugă documentul. Nu se îndoia în privinţa sincerităţii lor, dar se distanţase considerabil de valorile lor morale. Era convins că Maximilian Kolbe fusese un om bun şi sfânt; însă nu

se putea împăca cu faptul că Biserica alesese, din sutele de mii de oameni care muriseră la Auschwitz, tocmai un creştin pe care să-l facă erou şi sfânt. Muriseră şase milioane de evrei, ale căror nume fuseseră aproape complet uitate. Biserica fusese spectatoare, uneori ajutând victimele, uneori ajutându-i pe ucigaşi. Jack nu putea tolera o asemenea discrepanţă. Manuscrisul aparţinea umanităţii, nu Bisericii.

Făcu fotografii peşterii din diverse unghiuri, ca să ştie ulterior cum să se ghideze. Ca să termine filmul o aşeză pe Maria printre ruine. Ea îi zâmbi, ca şi cum ar fi în vacanţă şi i-ar zâmbi iubitului ei. În fundal, marea se întindea inertă. Soarele după-amiezii se scufunda spre vest, dincolo de Ierusalim şi de mare. Tăcerea era intensa. În jurul lui, Jack simţea toate fantomele care îi aparţineau: Caitlin şi Siobhan, Iosif, Leah şi micuţa Sima, ba chiar Denis Boylan şi Moira. Oare îşi găsise vreunul dintre aceştia liniştea?

Habar n-aveau când şi cum avea să vină lovitura. Poate niciodată. Puterea Ligii fusese serios ştirbită. Ciechanowski căzuse în dizgraţie. Reinhold von Freudiger se sinucisese când aflase despre moartea fiului lui. Alţi prizonieri englezi fuseseră eliberaţi din Rusia şi unii dăduseră deja interviuri presei. Jack şi Maria îşi luaseră măsuri de precauţie, însă refuzaseră să ducă o viaţă de animale hăituite. Maria dăduse primul ei concert din Israel, în Wise Auditorium din universitate. Fusese un succes răsunător. Paul începuse să se ducă la grădiniţă şi progresa repede cu ebraica. Îl trimiseseră la o şcoală mixtă, unde se jucau împreună evrei, creştini şi musulmani. Băiatul îşi crea legături fragile care puteau rezista până la maturitate, care puteau să se sfărâme în condiţii neprevăzute. El era singura lor speranţă.

— E timpul să plecăm, Jack. Ne aşteaptă Paul.

Ea se ridică şi îl luă de mână. Dacă îşi încorda auzul, auzea valurile spărgându-se de un alt ţărm.

- Sfârșit -